2004

780

ԸՆԴ

ՎԱԼԼԻՍՊԱՐԱՆԻՆ

ՄԻՇՏԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԻՐԱԿՈՍ։

Ի խաղի Յովհաննէս Թերճիմէ օրնուռու
Թիւրք լեռանէնէ Կիւմաշհեալը Վ.
Ս. Սահակեանոս Արաց Վէքիլ
Վարդապետուէն։

Պատմա օրնուռու Նախթարը փէտէրլէրին ալեհավի պաշ
Բահիպի Փաղլէթլի Ընտուր Վիպա Յովհաննէն
Երբևպիսկոպոսուն էմրի իլէ։

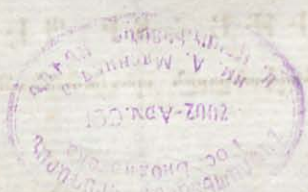

1818. ՌՄԿԷ։

ՓԸՑԻԹԸՀՏԻ ՊԻՉՀՏԻ։
Ընկերաբեռնալրքն պատմհանէ աինպէ։

702-22

(780-ш/1)

2688-72

ՎԻՆԱՄԻ ԼԱՎԻԼ.

Աքսոյան քրիստիան քարտաշլարըմիզը։

Զիւն հայլը միւտաէթտէն պէրի, մահճուպ միլլէթիմիզ Իրմէնի թայիֆասը թիւրլիւ քաղաէրլէր՝ ամալարը-մըզըն էյալէթլէրինտէն տէտիրկին օլուպ՝ (նանի Հայաստան-տան) տիար պէ տիար կէզինիպ ըրահաթ թէմքիւն օլաճաք մէմլէքէթ արամաք Հավէսկյլէ, Հէր պիրի պիր սէմ թէ եայը-լըպ սատէճէ կէչինմէ զայրէթինտէ օլմայլա չօք ներլէրտէ քէնտի ամալարընըն տիլէրին քայըպ էտիպ՝ թիւրք լնսա-նինէ տիւշ օլտուլար, վէ պու սէպէպտէն բուհանի քի-թապլար օքույուպ՝ քէնտի ամէլէրին Ալլահ Էվրի իւղերէ տիւզէտիպ՝ վէ Ալլահ քօրքուսու ալմընտա թէրպիյէ օլմատան պաղը պազրլէր մէհրում քալտըլար։

Իաքին Համտ ու սէնա օլսուն Պարիթաալանըն լուքման քէրէմինէ, քի կինէ միլլէթիմիզտէ տինտար վէ դահիա քիմսէլէր հիչ էքսիքսիզ պուլունմասը էճիլտէն, Հայճա պիլմէյէն քրիստիան քարտաշլարըմըզ բու-հանի քիթապլարըն իլմինէ աշնա օլմատան փէք մէհրում օլմասընըլար տէյիւ, պաղը քիթապլարը թիւրք լնսանինէ թէրճիւմէ էթտիրիպ պասմահանէյէն մասրուֆին տախի քէնտի քէսէլէրինտէն քայըրըյօրլար։ Ալիճէ կէօրինէր պու աղլզ պիքիր Մալիսէմիզդն միւճիւզէթլէրի բիվայէ-թինտէ, քի ահ ֆա ահ ֆա Վերաք Ալրահայրըմըզը բիճա վէ նիաղ էտիպ՝ թիւրք լնսանընա թէրճիւմէ էթտիրիպ պասըլ-մասը իչին մախսուս Պուրատա, Ինկիլիւտ, Ֆրէնճ-նատա, վէ սայրը քասապալարտա, վէ քէօյլէրտէ, Հայ-ճա պիլէն քարտաշլարըմըզըն նատիր պուլունմասը իչին, անլէրին բուհանի փէյտալէրինէ գատա խոէրէք տիլէտիլը տախի նէ քատար քի քապիլ իսէ՝ քապա թիւրքճէ օլսուն, քի օքույան վէ տինլէյէն քարտաշլարըն փիքրինէ օսանճ կէլիպ նօրուլմասընըլար։

*

Ա՛ն պու արդէրի իւղէրէ իզին օլմասընտա՝ խօշ պիզիմ Թիւրք լիսանընըն սարփ մարիֆէթինէ աշնալըղըմըզ օլմատըղը էճիլտէն՝ իզտիտարըմըզըն զայըֆլըղըն պիւէրէք սատէճէ պէօյիւյիւն էմրինէ իթթայէթսիզ օլմանաք իչին. ազնզ պիքիր Ա՛լիտէթուլահըն մէտարինէ միւնթազիլ օլարաք՝ շուրու էտիպ Թէմամինէ Էէրիշտիրտիք։ Ա՛պրին շուքի նիճէ պալատէ Հալիմիզի իֆատէ էյլէտիք. անըն իչին պուընտա նէ քատար զալատ քի պուլունուրսա՝ անի պիզտէն պիւնա՝ ալֆ պուլուրմանըզ նիսազի արզուզիզտէն տիր. վէ նէ քատար բուհանի նասիհաթ վէ խայիր իսդիթիէլէրտէն հիսսէ ալըրսանըզ օնու ազնզ Ա՛լիտէթուլահըն եարտըմընտան պիւնա՝ անըն քէրէմինէ մէմնուն օլմա իչին. պիր Ֆայր մեր. վէ պիր Աղշայն քեզ. տէմէնիզ ճայիզ ու միննասիպ կէօրիւնիւր՝ քայըր սիզ ալեմ։

Իմտի պու արատէ քէլիմաթը քըսսաճա զաթ էթմէմիզին սէպէպի՝ չիւն պու մէզուր քիթապը էվվէլի իթթալանան քիթապլարընտան տէշնիրիպ՝ պիզիմ նուր մէքան Ֆ. Օյա քարիա բահիպլին լիսանի էրմինէյէ Թէրճիւմէ էտիպ՝ պատմայէ վէրտիյինտէ՝ անըն էվվէլի քէլմաթլարը պիզիմ նիյէթիմիզիզ միւթազիք կէլմէսիյլէ, իստէմէտիք պիր տէ պիզ Թէքբարլամաք ո սէօհպէթլէրի. վէ նիճէ կէօրիւրսիւնիւզ օնուտա, պուընտան սօնրա մազիւմ օլա։

ՎԻՂԱՄԻ ԻՄԱՑԻ.

Իմաստուն լուսանկատն էմմենիճէյ Թէլճիւմէ խոչնին։

Ցաղտալ ապէզ պէյը Ալըգեհէու-ըլահըն հաղուըզ ձի-ճէ-ղէնէլէրէ. վէ ըսուի ֆէրհունդը օչա-շաղ-ըլար ինաուն պաղչէ-ղէրինէ. նէձէ օղուրաղ քնէյնէն ֆիլաղէրինէ. վէ հշխէնէրէ պայմա. ըսէյն պէզ պու կիւճինէ ֆիլաղէրինէ աալի ի-չ ղըֆ-ղըն ուհշղըֆ ձի-ըսաղ էլինէ, ևաուի օնաուն ձի-ճի-ղէլէշղինէրինէն նէ-ղ եչէրմինէն. ևօյնէ ֆի օնաուն նղաղէլէ-ևաուղարը օղու-ևայղ աուղէրէ, վու-ղու-ճ օղուռնղար օնաուն աուղը-ղ ևու-ևայղէլինինէն ֆէղհինէն. օ ևու-ևայղէլինի ֆի վար ղար ինաուն ճինէնինէ. ալ ևօ-ռուռնաղ վէղաղ ալէֆլէնուևինէղար օնաուն ևու-ևայղէլինինէ վէ ղու-ըղ-ղաուռ. վէ վէղաղ նղաղէլէ-ևաուղարղ ըսէ ղի-չէյէ ղաղ-ըսաուռ-ղար օնաու, վէ ղէևինինէղար օնաուն վաղաղաղաուղը. վէ ղաուէղաուռ: Ալ-ղինէ նաուէնաղաղմ օնէղաղ, ղայհուն, վէ ֆէֆ-ղէ ղօյաղաղ օ-ղու-ղա նէչէն՝ ևաուձնաուն ղի-չէղէնէ ղաղ-ևայհուն ֆի-նէևայէ չէղաղմայէղ օնաուն. վէ նէձէ հէղ հէֆ-նայէլէղէրէն ուօևաուղաղ ղա նաղղէղէղ պէղէղ ևու-ևայղէլինինէձէ ղաղ-ևայհուն ֆէյնէ: () հա-գինէնէ, նայէր էայնէղնա կնօչէ՝ օչա-ղաուռ աայէղէղ օնէղաղ՝ ևու-ևաուռ աաղէ պէղ ղինայէղէղ ֆէֆէղէրինէն նէղէղինէ. նէձինէ ղի աաղէ պէղ ղինայէղէղ ղաղա ևօշ հաղչաուղըղաղ լինայէղ էղէղ նէ ղի աաձէղաղաուղ չէրինէն աէօղչէղէղ: Ձաղէշաղ-ղ պէֆէղղէֆէ ղաղ-ղէևէյէլէղէղ ղաղէլ ղաուռնաուռ նէղէն, ղի աէ-ևաղաղ էնաուն նէվաղ-էաղէղաղ ևէաուռ ֆէաուէղէղ աէօյէֆէ նէղէղինէ. վէ ևօղաղշ ևօղաղշնաուռ՝ ևու-ևաուռ կնաձ աաշաղաղ՝ պէղէ պէղէղէրինէ ևաուէ նէղինէղէղ Ալ-հնաուն վէ օնաուռ աաչէ Ալէգեհէուինէն ֆի-ճի-չէֆէղէղէրինէ. ևօյնէ ղի հէղ էէա կնաձէղինղաղ էնաուղ պէղէղինէ նէղէ նէղաղէղէղէյէ օնէղաղ, աօնաուևաղ պէաաղ հէ-ղաղչէնէաղ վէ նէղաղէնէ-ևաղ օչաուռ աաչէ պղէղը Ալէգեհէու-ըլահա, ղի օ ճէֆ նէյնէղէղէն վէ ղա-ֆէղ-

* *

քեան անուամբ կոչը։ Ալ կը պատրաստէ նախշուած (տեր) խոհան-
ոց պնակահաւի երկրէրէ ներկի՝ ապրիլ պատերազմէն առաջ։ Ալ
կը հրամայէ իւրոյ ծառայից Հայերէնախօսելոյն, որ պատուոյ
նշան ճահպ հագնի անկողնոյն մօտ կանգնելով։ Ալ նէրքնեան
կերպարանքով, որ խոհանոցի գործերուն, պատրաստէ պատ-
րաստութիւնները հարսանեաց գիշերուան, որպէսզի ներկայ
գտնուի պատրաստութեանց վրայ հարսին ճեմասրահներուն
պատերազմէն առաջ, որ անոնց հետ հետաքրքրութեան պատճառ
եղաւ։ (*Աքին պիզ պու Թերճիմահտե տիւմայեթլերին սօ-
նունտա քօտուք մէյվեներտեն եվվել*.) Պերճուհի հայր Ղևո-
մանդրա՝ մահուան վրայ Վնտոպոլեան, բռնուած էր փոքրիկ
մահը հետ՝ էր պատրաստութեան պիտի ապրիլ Ալքսան-
դրուպոլսոյ՝ էր պատերազմէն առաջ օրհնելիք հիւանդը՝
Հայրացոյց ապաշխարութեան։ Ալ երիտասարդ հայր Գաբրիէլ
պոլ՝ մահուան Վոլկեան. երբ հրամայ հետ պատրաստ վրայ ե-
պիսկ. էր օ նա հետ եռանդ, հետքերն վրայ ուսուցչուհուն
նահատակ եղաւ ճշմարտութեան ։ օ շնորհեսցէ։ (Ալ
ասպետ պէօրք հետևյալները ապրելու այդը հիւանդութեան նե-
ցէ էր օ կնոջմէն ծնողաց պաշտպանութեան)։ (*Էլ պիզտե տե-
տիւմիզ կիպի սօնդարընտա*.) Ալ պատրաստ պա նա հետ
եռանդ հարսնեաց ։օ մանուկ հիւանդութեան հոգեվարք օրհնեց
պատրաստութեան հետ հիւանդութեան պաշտպանեա։

Աստված ամեն ազգ պիտի ալածե՝ որ Աստուածասիրեցէք ամէն ազգ պիտի ալածեն, (Նոյն ինքնագրէ) անունիս համար Աստուծոյ ճշմարիտին վրայ լսելիքդ պատճառաւ վրայ եղողներուն պիտի։

Բուհալ քուրթս խլտփսղզ Աստուած կիւֆթիար էտիպ հազրէթին Մոզոմնուն ազգերէն ազգ պիքիր Ալիւեթուլլահ իչին, լաթին թէրճիւմէսինէ կէօրէ պէօյէ տէր. Նա մայր գեղեցկի պէյ. ինձ շնորհ ամ ճանապարհի ու ճըշմարտութ. ինձ ամ յոյս կենաց ու ըշխուրէ. որ պէս գիտան. գիտանք պէնանա, ու ընդունի դէրկուր՝ ի Տէր՝ ուր պոյ-ծուացուցանինն պէս, պէնանա յուխենականա ապասկին. Միրաք, ին. 24։ Լսանի, Պէն վէրէկ կիւպէր մուհամպէրնէ. պէնիմ նէյ ըսրնի ճիւմլէ նօլա վէ կէրէկլէյէ. պէնիմէ ճիւմլէ ուհուրա նօմիրէ վէ ուվէնէրնէ, պէնի պուրան, պուրըր նօմիր, վէ նէտուրէ պէր Աստուած. վէ օնլար ուն շէֆաֆէանպուրըրլար պէնի, էդէրի նօմիրնա ուպանըրլար։ Պու հադիսամի քէտմա պաքըպ մուհամուլու Հանմարդաս օղ բուհալ քուրթսուն տուլ էմմէսիյլէ տէտի ազիզ պիքիր Ալիւեթուլլահա. Պու ճիհանտէ հինչ չիմսէյէ ըսրնի պէօրնէնուպ նայըլմազ. նէյէր չի էվվէլ հայբէրինինն պնատէ հնարմէրնէ պէնան շէրնիֆնափնէ կնէմէյնճէկ. քէտմ, Ջ. մէվլուտ համապիրնատ։ Ա՛ն սայրը նէբտէ սէօյլէր. Բաւրնի չնայա նէյնատ, չի ճհնի նէյնէրնէ ապնէ Պնէրնէն վնասնինյնէ ալանէնէ։ Օնուն իչին ազիզ փէտէրլէր վէ ճիւմլէ բուհալ պիր ազըզտան սէօյլէրլէր, քի ազիզ Պիքիրին վնասէ

Թամիլյէ վէրիւտիէր՝ վէ վէրիւէրլէր Բապպի Ալլահըն լութֆըտը ինձիլի չէրիֆին իպտիտաիըտան պաշլանըպ Թա շինախյէտէք նիձէ պէյան ատը պու տէրլէր, Յովհան-Նէս Կարապետ, վէ օնուն վալիտէսի սրբուհի Էղիսաբեթեմ օնլար քի նէնի նամուստա Ալլահըն իւք լութֆլարըն ալըպ քապուլ էտէն օլտուղար։ Օխրա տէրլէր, ածէպ նէ զէման ալտըղար օնլար օ լութֆլարը։ Ճէվապ վէրիրլէր, օլտէմ՝ հաչան քի ճիւմլէտէն ալիպ Պիքիր կիթմի օնլարա կէօրմէք իչին. զիրա նէ զէման. էշհիմիրէրսէ օնուն սէյաժինըն սէտասըն, օղ սահաթ Յովհաննէս Կարապետ փաքլանտը ասլըյէ կիւնահրնտան, եան ի (սկզբնական կիւնահտան,) վէ տօլտու Ալլահըն լութֆլարըդյա վէ փէղդամպէրլիք նուրդյա Թանըտը Պաու ադիզ Պիքիրին բահմինտէ. վէ սէճիտէ քրլար օնա. վէ անըն վալիտէսի տախի տօլտու բուհուղ քուտս իչէ. նիձէ եադար աւետարանիչ։ Վէ պաունուն իչին սէղյէր Թէոփիլատս։ Պաու Ալլահմըդա լուկ նամուսկնոպ վէրուպ չհնոպ էդ լուկինը ապէզ Պիրիրին սէպաստնըն վնասլուկնյէ Էղնոպէնիէ, շէօյէ չի պիզ Պաու նյոն կնընէրկնէզը Լոնդյոլէմ, չի օնդան ասդրս ճկուզնէ լուկիզլար պիզը չհնոպ ապէզ Ապդիկուկնին վնասլուկնյէ կնէզճէ օլտուսդուն։ Վէ Թէքրար սէղյէր։ Ճ՛նասրնէ կոէրնի պէմէյե. վէ պոկի հեվալկնուդար նօղտը շէրնի պէմմէդտո, (նանի պէ վէրնատուտնդո) Բուհոզ չուպտո ապէզ ուիր Ապդիկնուդմհրն նօղտմէդյա չտոզ եկոկնէզը չի օղտա օնդատըա պիէյոկ (նիձէ նադյ էտէր աւետարանչի,) վէ պնվա կոէրոկ օնդտ նչէն. վէ նասկհոկնէտոզ անէրի պնվայկ, չի էայկ պուդուհուտնդտ Ալլահըն լուկիզլարա։

2. Օխրա օ Ալլահըն քէրեմէրինին խաղնէ հանասրտը, վէ մէրհամէթ անասը. պաունուն իչին օ սէօղիւն իւղերինէ քի սէօյլէսի Ալլատչես փատիշահ Յամերէ. նչնէ կնուդրնուցնս գնվչ՝ ի կնս կնուճուսուդ՛ն էմոյ պուց չնզ, եանի Էչէր փատիշահլէդյմըն նօղտըսնուպտ՛ կոկնզոկն, վէրեմոյ ա աղնա։ Ա՛էլայիքանէ ադիզ Թոումմաս բուհպան սէօյլէր քինամի քանունի քիհնապտրնըն մուգամմահմէտնէ քի Ալլահըն փատիշահլէդը կ՛ի փոյ օլտնուդ. եանի ապուլըն փապշահլէդյնա, վէ Հերհանի փապշահլէդյնա։ Յոպի՛ ապուլըն փապշահլէդյն պէր, վէրուկ սէմայի փէդրէկ՝ Պաու՝ օնու ա-

ընտանի ճանի ինասելաս շնորհալիճը եղիշեյե. նրճե չենոսի սե սեօյլեր. վերսի օնո հնոչխոմի՝ ինճեհասե՝ եղիշեյե: Ա՛ն ներհոմեի ժոսոիշոհերեն վերսի ճիոհեժեն ապեղ օնո՝ սե-չեր Ա՛լեքսենե, չօմայլա օնո՝ ճիոհեյ հոպասո՝ վե ածընաճաճ չենոնեներե ներճա վե եսրսրմճը: Ա՛ե պունուն իչին կրզ երզոց քեսոմերն իսզերինե. Ը. 9. Ա՛ե նաս ար երնենոլը ե նրեն-պասո-օս գնեցիկնեբե-սեն, ընոսը սե պրնճեոն, եանի. Կրնչ սեր պո՝ նեօյնենն ասոպահ ժնոպե. նե-վեր այ նկոսե. սեհրեմե նե-նեշ նմասե. իսչիսնճիս Ա՛նոսիկենոհոս ժոսո սեօյլեր. քի սպեղ պերեր Ա՛լեքսենե-լահ պրը պո-չե պօպրո-պե-նեսոսե ճիոհեյ ենասոպերե ծո-նրեր-ըս-եղիշե. եանի, նե-նահհեսոլսրը, նեօպե ենոսեքժոր ենեներե, վե ասոպեհսրը. չե սներերն ե-վերներ չենոսե ըս-նիճրապեն շեօհյեսեն պօղասո-ըս-պ եայմայե. պերս օ այ պրը նե-նահհեսոլսր ենչն, չե սներ պո-ըս-ըսր նե-նահհսրեն չասոսեղեղ նեճիչենոպե. օ՝ ասոպահ-ըրը, եսեօպ շահհ՛ պեօչե-ե- պեր նեօպե ենոսեքժոր եսենեներ ենչն, սներ չե նե-նահհերսեն նեսրե պո-ըմայլ՝ եսչեսրը չենոսեներե ս-պոպեներ նե-նեչինն պօղասո. վե օ նե-նեշ պեր ասոպեհսր ենչն, չե սներ ենպերեր Ըլահեն ըս-նիճրապեն ըե-շան նե-նոսե-պչ-նոսե: Ա՛ե սեր Պօնասհենթուրա սեօյհեր. քի նրճե այ պեր յոպեչն պեր նեօյե-ն վե ենրեն ճիոհեյնեներ ապասեպոս. վե նե չե սրեր չասո-ենսեղսոս սեհոպե ճիոհեյնեսեն, պեօչեր պշղե ճիոհեյներե, պօ-նոսե եհոպե վե ճե-ներեսեն սպեղ Պե-ներսե պներմեր Ըլահեն սպոս-ըշեսո յոպեչն պեր, վե Ըլահեսան ըս-նիճրապեն սպեղ պեօչեր սներ:

3. Ա՛ե տահեի սղներ Պհքեր քահերսրը. օնուներա նեզոսե եչյեհի Ըլահ սիսնեայե, վե կեչհի պներ. վե քահհր սրը՝ անրսրա վե ինսոսներ չերքարերք Ըլահա. նրճե սեօյհեր մոսեներսե. Ըգոսոհնես. Ընեղեր նեպո-ե եչյեսե Ըլահ պրե-նեյե, վե սներեր ենյե-ըրեր ճնոսոներ չշ-յոե նեօյեներ: Ընուն իչին սեօյհեր օ՛ ասներ Պօնասհենթուրա պո-նոսե ճիոհեյնեն սպեղ Պե-ներ նեօյեներն չոներ պրներ, ղեր չենո նեօյեներ ներհե չոպեր օղոսեղ եչյեր չե նեչհեղեն պո- չոներսոս: Ա՛ե թեքրար սեօյհեր. Ընե-նոյե ներհոմ Ըլահ ոոչն օղոս- սպեղ Պե-ներն

ցահրնոպե, նէՖ էէՀեմ պեՀեչէ. ոի Ըչահըն չուԼՖէլսէՆըն ն-պէրՆէ օ՝ պէր հէօռի-ամէ ալսը, նէ էչէՆ ոի օՆու-ո ապէը ցահրնոպեն էՖԷՆոպԻՆը. Ցո ՝Բ.ո չըմայլը, պէչէ չըռըլսըմ օ-պան այնի ա-Էմամէ պահրի ա՛իանասպան չըռաբ կնպէ ճի-ռնէ Ըչահըն ոէռրԷՀէրՆԻՆ ըչմռ՛ռլսըռ: Օնու իչէՆ Ոարգարէ՛Ի պու սէօզԼԷՆԷ իւզէրԻՆէ, Ո՛ բպչէ-ոչ գռ-ալսը յոչմռ-պոչՆ Ցէռաէռչ, ռ էլսը ծռնչէ յոչմռպոչ անոի, ռ հանգէ-ոչ Ի վ՛ ՆԷ հռգէ Ոչ. էանի Ցէռաէռնի ոէռ՛իռնոպեն ֆէչէՆը չէՆէպ չըռաըն ռտռ, վչ անոի-ն չէչէ՛ չըռաըն. վչ անըն ռ-ոչէ-րէՆռպ եէՆրչէՆոչն Ռ-հռ-ռչահ. Օ ազիզ ռէր. քի պու ռտռ ազիզ Պ՛Ի՛քիր ՏԻր, վչ չէՀչէյի օՆուն էվչռատը Ցո ռտռր, քի օ քէօքռեն վչ օ ռռռտռն չըքռը. էօյչէ իռչ քիմ՞ քի ռրզռւէր թռւհռւչ քռւռտռւն լռւմֆլռրրըն ռմմռը. չնչէյի ռռտռռ ռրռռըն. էռնի Ցռռւ օՆուն ազիզ վռչիռէօնմռէ ռրռռըն. զիրռ ռռռյիրլռռ՛չնչէյհէյնէ, վչ չնչէյհէչ բռւհռւչ քռւռտռռ նռքռչռմյէ քռռրը օչռւրռւզ: Ռ հ սօնրռ սէօյլէր. Ի՛չՆէր նռռիբռնէ պռ- չնչէյհ էռռնռհ՛, էռռչնռրմյչռ պնչէ չնչէյհէն ռռռռընը ռռռռ Տէյնչէնմնէնէն. վչ ռչռռըն օՆռ-. Օչիրռ օ քէչռմ՛ՀՆ իւզէրԻՆէ՛ քի գռնՆ վմռռռւ՛կն հռռգէնչյ Ո՛ռրչհռ- Տռրը ն-ռրռզ. Ոռռմի. ը՛, 11: էռնի քի պռ-ռչռ-ռչռբ Տռռռռւ՛ Ցռռ-ռ՛էՆռպ վռչէռՆէ Ո՛ռ-րնռՏռ պչէչէ. սէօյլէր օչ ազիզ, հնչ պռ-ռչռմռռըռ Ցռռ- Տէյռէր ռ՛էՆռպ վռչէռՆէ Ոռրչռմըռ վՆռռՏռռՆէյչէ պռ-ռՏռռռռռ: Ռ հ հՆճռմմիՆռէ սէօյլէր պօշռ-Նռ ռռռռբ Ցռռ-, ռ՛Ի՛ ռի օՆռ- ռ՛էՆռպ ռռչէ Ռ ռչէռՆէռյչէ պնչէ ռռռռռռռռ: Օնուն իչէՆ հչէր ռռզռռ-էրռռբ Ըչահըն լռւմֆլռրրըն բռռռՆմռբ, վչ էռվէռի էօմիւրէ Նռյիչ օչմռբ, ֆռրզ ռռբը քի միւռէմի իռռռէէթ-քռռռի տիւռռչէրրչ կէճէ կիւՆռռիւզ սրզրընռռբ կէրքբ ռռչիզ Պ՛Ի՛քիրրին նռռռռմըՆռ: Ռ հ ՆիճէՀ սէօյլէր ՌէռՆռռրզռռ. հնչ ռ՛էռՆ ռռյ օչմռչ, օ ռի ռռէբը Ռ ռչէքէՆէռ-չըհըն նռռռռՆէռ՛էռռբ-էռչէռռռռ. Ո՛իճէՀ շէչմՆռռռռ ռռռիի մռւբրրիր օչռռռ չռր ռռռ-Նռռ ռյռ Ո՛ռռմի՛իկռռռ Ո՛Ռրքռռռռռռռռ ռչ՛ռ ռէռիչէր. Օ՛օ-չռ-ՆըբըԼ պէյռռ ԷՆմէյհ ռ՛իչհ, ռի հնչ ռ՛էռՆ ռռչէռՆէ ռ-ոչըռ-ռռռռ, օ ռի էՆօմ՛իՀ ռռյռռՆբռ ռռռ-բռռ-բռռռ ռռչէռ Պ՛Ի՛քիրրին նռռռ-ռՆի՛Ռռռյռչէռռռռռռ. վչ չռ՛ Նի՛Ռռռռհ՛Ռռռյռչէ ռ՛ՆռռռհէռՆէռչէռ Ռռռչռմ՛ռռռռռռ՝ ռռռռ- ՀռռռրռռռռռՀ՝ ռռռռ- ՀռռռռռռռռՀ՝ ռռռռ- ՀռռռռռռռռՀ՝ ռռռռ- Հռռռ

ձեռնհասներ պետերի օրոք պիտի՝ մեռնելիներին ո քե-
լամարընտա։

4. Ալ տախի ո Ալլահտան ճէմի մօտառ քիմնե-
լէրէ եարտըմճը վէ միւին օլմա իչին թային օլմուշ տուր-
զիրա ո սեօզիւն իւզերինէ՝ քի Ալլահ սեօյլէտի Նէտայը
եարաթմասընտա Ըրասօ՞ նմա օճնաման նման նմա. եանի.
նէնէյի անէ Եապըլմճը օնա Տենէնա. սէ Ռեհնաթդոս սեօյ-
լէր վէ անընա սայրը ճէմի բուհպանլէր, նէ զիման քի մէր-
համէթեանի Ալլահ միւրատ էյլէտի քէնտինին պիր էվա-
տըյա Ըդամըն դապահաթլարընտա տէրման էթմէք՝ քի սէ-
պէպ օլտու պիզիմտէ ո գապահաթըն ալթընա տիւշմէմի-
զէ, վէրտի օնա եանի քէնտի էվտընա օնուն ազիզ պիքիր
Ալիտէսին տախի եարտըմճը. էօյլէ քի տիւնեանդըն մէ-
թանէթի պուլուպ՝ այագա քալմասը անըն վէրան օլմասընա
մէնէնտա օլսուն. վէ նիճէ պիր աւէտին վէ պիր քարընըն, եանի
Ըդամըն վէ Նէանըն վիսաթաթթիւլէ, քալըպ օլան ինսան միլ-
լէթի, պիր աւէտին, եանի Հյե Ռեհուն, վէ պիր քարընըն, եանի
ճիւմլէտէն ազիզ պիքիր Անրիսէն վիսաթաթթիւլէ խէլաս
օլսուն։ Օ՝ եանի Ռե քուրթմարընճը օլսուն վէ պու՝ եանի
ճիւմլէտէն ազիզ Պիքիր օնա եարտըմճը օլսուն. օնուն
իչին սէօյլէր Ըհկոն կարդինար- Պու- Եապըլճըպը յՕհան-
ըը Լեապլէհտը Ռեա, ո՛ Եապըլ էվինէ օնա նէլսա էլհէյե
ինսան Տլէվինին։ Օերա էվվել եարտըմճը օլսու տէր-
լէր՝ բուհանի մահսուլլերիե օլմասըյլա, Ռեհուն օնտան
թէն ալմասընա լայիք վէ միննասիպ պուլունմասընտա։ Ի-
քինճի միւտէի Յապպիե պիզիմ իչին եալվարմասըյլա՝ նէ
քատար քի տիւննատայտը։ Ալ իւչունճիւ՝ քէնտինին
խանիւլ վահիտինին էօմրիւն կէօնիւլ խատրատաթլիյէ՝ քուր-
պան սունմասըյլա Ալլահա պիզիմ խէլասըմըզ իչին։ Ալ
պուհուն իչին Ռհքարդոս բուհպան Կուհուն կէմիսինէ
պէնզէտիր օնու. վէ տէր, պիւնեանըն պէրիասընտա պայ օ-
ղուլլար ճիւմլեսի, օնլար ո՛ պու- կէնիթէն պըշարը պըզըլար,
եանի օնլար քի ազիզ Ալիտէթուլլահըն քէօրկէսի ալթըն-
տա տէկիլտիրլէր։ Պուհուն իչին նէ քատար քի կէօ-
բիսըճ պիզի տիւննա տէրեասընտա տավկալանմըշ, փէ-
բեատ էտէլիմ ճիւմլետէն ազիզ Պիքիրե, տէմէյլէ. Ալքոճ
Յուլիան յուլիոր պէնճ. ղէրտ եշտ պայ օղուլլուղ. նիճէ
հեվարիւնլար Ռհա փէրեատ էթմէյլէր։ Ալ պուհուն իչին

սէօյլէը սէ Ա՛ղրանիմա ազիզ պիքիր Ա՛ալիտէթուլլահ՝ Նա՛ ալէյ. Պէ՛ղէր էյէր եա՛ղնաթէն պըղա՛ղըսան պէղէ. Ո՛ն֊ճ ադըշսա՛ղ էգըր. նէ օղա՛ղըլար պէղմ ճանըղըմըզ. վէ Ո՛ղնա֊պնանէրնէ հայուէրդի։

5. Օ՛ղրէ Ա՛լլահտան սօնրա՝ օ տուր պիղէ Հանըմ Մուլթան, վէ էսիրկէյիճի անա՝ ճիւմլէսինէ. զնրա քուտրէթքանի Մանըը թաւլա Հաղըէթլէրի, ասիւմանլէրին սըրասընտան եօքարը միւրթէփի էյլէյիպ օթուրթտուռ օնու քէնտի օղուռնուն սաղընտա. վէ թաճլայըղ օնու կէօյէ վէ եէրէ Հէօքիւմտար Մուլթան էյլէտի. պուռնուն սապիթլայինէ նիտա էյլէր մուրթազուռ Կրիգոր Նարեկացի. քէլամ. ձ՛. Նէոպ խէրնի ատնա ադնը Ա՛ալիտէլնուռլահ, ինանմնէրնէն ֆէրնէղնէ. ճնամանի նէօքնմէնը Ո՛ՐԷՐՈպին. ասխանընը Մուլթան։ Ա՛ն պուռ Հադկա, քի փատշահլար փատիշահը Հ՛ն Ո՛ՐՈՈւն Ա՛ալիտէսի օլմասըյլա, լայըղընճա տէնիր. վէ քէնտիսի տէ ճիւմլէ մանլիւքլարընն Մուլթանը տըր. նիճէ սէօյլէր սէ Ըլթանտա, էյնը ֆնանի ֊ն պօղռա֊ Պինէրպէն ֆապիշահ ըստ, վէ Ա՛ալիտէն ֊ն պօղռ֊պա֊ օնու, հագնգնէ նա֊նէրնէ հանդ Մուլթան պըը։ Օնուն իչնն Ըլլահտան սօնրա նուրտէն խալը օլան ասկէրլէրնն ճէմիսի օնու իզզէթլէյիպ սէճտէ քրլարլար. վէ պուռ օնուն իչնն, քի օ տուր կէօյիւ վէ նէրի նարատան Ըլլահընն Ա՛ալիտէսի. վէ քէմալի մերթէպէ հնւ քիւմնթը վար տըը, Ըլլահտան հէր նէ քի խատրսէ ալմայէ. զնրա քուտրէթքանի Ըլլահ քէնտի զարպի քուվէթլէյնէ նէ քատար էթմէյէ քատարըրսա, տեր բուհպանէրտրն պիրի. օ քատար քատար տիր վէ օ էթմէյէ քէնտի շնփայէթի վնսաթամնյնէ։ Օ՛ղրա նասըլ քի պէօյիւք խտի տիւնեատէ օնուն անալըք հէօքմիւ քէնտի Ըլլահ օղուռնուն իւզէրինէ օ քատար քի, թա միւթիհ օլուրտուռ օնա հէր խուսուստա. նիճէ սէօյլէր աւնտարանիչ. քի էր նէ հնպլանպ, նանի. Ֆնլինի նէպ օնըլտա. պուռնճանըլայրն վէ շնմնի կէօյէրտէ աղնմ տիր օնուն քուտրէթի հէր նէքի տիւէրսէ օնտան պնղնմ իչնն։ Ա՛աբնն պուռ պնղնմ Մուլթանըմզ՝ ատաւէթի Մուլթանը տէյնէ տիր. իւչ մերհամէթի Մուլթանը տըը. վէ հէր խուսուստա թաճլը վէ քէրէմնի. նիճէ սէ՛ Կրիգոր Նարեկացի, ննտա էյլէր տէմէյնէ. Ի՛յնէնէ ֆօշո֊շ ֆապըճնըլըտ գ֊ալ գ֊այո օշո֊շ. Ֆապնըճնըտ նի֊ֆտհ պո֊ֆնոպ օշո֊շ ադնգ

Ա՛լէքսէյո֊լըսահ։ օ մէտ քէլսմ֊լարընտա։ Ալ֊ տայըմ իստեր էյլեք էթմէք էհտաճ վէ աճընտաճաք քիմնէլէրե։ վէ Ա֊ագուհի իսմի տախի՝ օնու կէօստէրիր տեր պէօյլ֊ք Ա֊ պէրտոս. քէրէմի վէ էսիրկէմէքլէյի վարտըք ֆաքիրլէրե վէ զավալը քիմնէլէրե։ Օնուն իչին վէ պէօյլ֊ք Կրիդոր սէօյլէր. Ա՛նէ ֆոտոք ֆ֊ըլ֊էֆի վէ ֆո֊ փըր ոպէլ ալէ֊էր Ա՛էլէհ. օ ֆոտոք լոմ֊ը վէ ֆէրէհլէ փէր լ֊էօպէ իոպէլ ֆոր էոէն ն֊ո֊ահֆ֊ոսլէրե։ Ա՛չէր քի փուքմիերէսթի Տիտոս փատիշահ քէնահի իչին տէտիչյսէ, քատըր տէյլեմ պէնտէն պէրիհի պիր շէյ իստէյինճէ՛ օնու քէրէմինդ պօշ կէօնտէրմէյէ, զէրա ֆոպէ֊ փը֊ ֆոպէշահլըքտա պ֊ո֊ն֊ո֊ պըզմանո ֆ֊ինէլէրի պօշ ն֊էօնպէպմէ֊ֆ֊, տէրտի. Նա նէ քատար տահա զիտտէ պիզիմ ճիւմլէտէն ապէդ Պիքիր Սուլթանըմըզ՛ քի պիւթիւն խայըր քէրէմ վէ մէրհամէթ էհլի տիր, քի պօշ կէօնտէրմէսէ կէրէք տիր օնլարը՝ հէր նէ քի տիլէրսե օնտան։ Ա՛յլէյիսէ սըզընտըմ պէօյլէ էհլի քէրէմ վէ քատիր Ա֊ագուհիմիզէ ճէմի բուհանի իքտիզա֊ լէրիմիզտէ, վէ ո֊ւմուտումուզ քօյտըմ օնա. վէ էթէքքաթի հաէլիմ, եօք քի սալթ քատիր տիր, վէ իլլէ՛ քէրէմ ա֊ նասը կիպի իստեր էյլեք էթմէյէ պիզէ։

6. Ալ֊ չիւն օնուն պիզէ պէօյլէ անտըզը քէրէմի վար տըր, վէ բուհանի Ա֊ալեահմիզ տիր, քի հօյրետիր պիզէ վալեահմիզ սէ՛ քիլսե. օ տայմա նիտա էյլեր օնու ապէդ Ա֊ալեահ. վէ նասիհաթ իստեր պիզէ սըզընտմա իչին օնա էօզ վահիտ Ա֊ալեահմիզ հիսապ, պուտունե կիպի. Ա՛յդ սէ՛ ա֊ֆ֊ան֊էլէ ո֊ո֊այ֊. վէ տայըր։ Ալ֊ պու քաբոզուն ճէվապլէ֊ բինտե տէյլէ տալթ պիր քէրրե, իլլէ՛ չօք քէրրե սէօյլէր օնա. ապէդ Ա֊ալեահ շէֆայէթի էյլէ պիզիմ իչին Բապպե։ Ալ֊ հազիրէթ օ պիզիմ բուհանի Ա֊ալեահմիզ տիր. զէրե օ սէօզլէն իւ զէրինէ՛ քի ծնու֊ ղըզըլճա ն֊ը զանդըպանկ. ն֊ե՛ ֆ֊ան֊ո֊ը, եանի ֆօղո֊բոռ֊ ֆէնոկ նէզ նէլէսթե. վէ ֆօռա֊ ֆո֊ա֊ո֊ը, պուհու թէվսիր հաեն սէօյլէր քի. Ա՛չէր չի֊ ապէդ պիրիր Ա՛էլէհտեն նէզ նէլսոթը օլօ֊յօ֊, պէչինդե օնո ապյըը նէլսէլէթ պոսկ օլօ֊ըլօ֊. վէ պո֊ ն֊ինէ֊ռ ֆէզմանը պը֊ ֆ֊ ապէդ Պիչիրդե ապյըը ճիոհանի նէլսոթը ե֊ռ պո֊ը ֆ֊ան֊ֆոպե. ե֊օյլէ նոկ ֆոպզ պը֊ ֆ֊ապյըը բո֊հանի նէլսէլ֊ ըսթը օլսո ն֊էրե՛, ֆ֊ ան֊էլէր պէդ ճիո֊ն֊էմ֊էլէդ։ Օնուն իչին վէ սէ՛ Ա՛մբոսիոս նըզ նըզ ոյուն պու֊ քէլսմ֊ընըն իւզերինե

արուեցան ոմանք արտաքս գնալով՝ պահելով շուշանաձեւ, եանի, անոնք քանդին այնչափ ներքեւէն չնչելնէդ ոտքերնին պոռթկայ երեսները կլոր. տէր. Փարաղա ապրիլ Պիտիրլին քահանան Վան եկեղեցւոյն պէտ լինելու պատուիրեց. յորմէ պետնէ պատրաստ երեսները, գլուխ ու պատրաստ ոտքերնուընէ ճերմակ սկսելնիլ ապրիլ ոմանք տնտեսութիւն ու օրատուութիւն Պիտիս Վանայ եպիսկոպոսն: Պուռնուս սապիճի հյլէտի Վան եկեղեցիին քահանային խաչքն իւղերնուն նէ զեման քի տէտի Յովհաննէսի՝ ահա մայր ոս, եանի, եշակ աղնին անան, վէ Վալիտէսնէ, ահա արքին ոս եանի, եշակ աղնին օղլան: Վէ պուռնուն իւղերնին սէօյլէր սըր Խեռնարդոս եօ ոչ եալընդէդ Յովհաննէսի, վէ պոխի ճերմկէ ոչխարներնուն ասհիկ անասրը ապրիլ Վէրնէյ. վէ ճերմկուն անըն քահանին եվլուլարը տըղայ: Վէ չնուն պիղիմ բուհանի անասրդարը, օնուն իշլին սէվդէր պիղի քալի քէրէմ մուհապեթիւն ճիսմանի անասրդան գիտաէ: Հայ քի նէ քասար մուհթուլու տուրլար օնլար, քի պէօյլէ քալի քէրէմ վէ քուարեթքանի անասրնէն կէօդեթճիլիկի ալընտա տուրուրլար: Նիճէ քի Վանայ մարգարէ, փարաղա ապրիլ պիքիր Վէրիէմ տահա ոխնեատա տէյիքէն, տիլէրտի Ալլահտան խէյրսըզ. հէոխյէ էթմէյլէ քէնտի վիճուտին օնուն էվլաթլըղընա, վէ տէր իտի. Նէյո՞ զըրպէ պօնոյ ոոյ: Եանի. Եաշլի աչնին հալայըղընէն էվլատըն: Պուռնուն իւղերնին սէօյլէր մուհթուլու Օղոստինոս. ոչինչ հալայըղընէն էվլատըն. վէ ճէվապ էտէր. այնմ, որ ասաց. ահաստուկ կամ ապտնին Տն: եանի, օնա, ոչ պէտք. եշակ պուրսուօղոմ Պատրնին հալայըղը: Նյօյլեկսէ քիմ քատիր սիր քատիմայէ տէր Պէլարմինոս, պէօյլէ էվլաթլարը պիքիր Վէրիէմին քուճաղընատան. օնտան սօնրա քի սաքընարաք տուրուրլար օնտա թէնհիղ բուհ տիւշմանլարտան քուրթուլմայ իշլին: Նյօյլէ իսէ ճէմի տարըլըպարըմըզտա վէ պէլալէրիմիզտէ պիղիմ խայիր քէրէմ Վալիտիզիզ սըղընալըմ փէրհատ էթմէյլէ. սաքլա պիղի, եա պիղիմ անասրդ ապրիլ Վալիտէթուլլահ. վէ սր Վրիպոր Նարեկացոյցէ տէյէլիմ. Ճնա աչնին էրըսանի նէոտ շնֆայէնճէնյինին էֆըս-ոս-վէնէինէ սէնէրըճնէ՝ պուչմ ոմո-պըսանըրըզ հէրէհինէկ, վէ ահա ապրիլ վըչէհէոս-ըչահ ոմայի հէհէրնէկին տմո-ըչո-ղը, վէ կնօպէնճէնյինին նոպատրը հէօրնէոտ յալընդատա պուս-ըս-ուս-ը: Օնըս հապչէհին ապֆ շնօհ-ընէ եէրնչնէչհ, պոխի եոչըշըչմ՝ հէհէրնէ սին, ոոն ոչ

պատճառ չէ նոյնանէն կողէ եռաչաշտակ : () Աստիճանն քեզամ
լարընտա :

7. Ձիւնքի օ պիզէ անատրը, օնաւն իչին սէվէր պիզի անալըք մուհապէթիլլէ : Ա է նիձէ Սողոմոնաւն ազ-
ղըլա սէօյլէր . լատին թէրճիւմանինէ կէօրէ . Լո մայր գե-
ղեցկի պէյց . Իրաք . իշ . 24 . հանի , պէն ատա կնաչել հո-
հապէլնէ : Օ իրա պիլիր քի քենտի իպնիւլ համիտինին քա-
նընէն փահասը յըզ . մէսէլա՝ պիր անա նէ զէման կէօրիւր-
սէ պիր քէօչէյի իպթիլալէր չէ քամիլիկ
սաթըն ալընմըշ քենտի սէվգիւլիւ էվլատընտան , փէք սէվէր
օնու չի ճիւմլէ էյլիքլերի իստէր օնա . քէզալիք չի ազիզ
Պիքիր կէօրմէյնէ քենտի իպնիւլ համիտի պիզի քենտինէ
քօլ եհտիմէ իչին ատը իսկէնձէլէրլէ իպթիլալ չէքտի . չի
օթուզ իւչ սէնէ սըքլէթի չէքտի . օնաւն իչին փէք սէվէր
պիզի . չի ճիւմլէ էյլիքլերի իստէր պիզի : Պաւնաւն իչին
սէօյլէր մուհթուրու Ահմադդու . () պէտոփ ապըշ-նէր պիչէ
էյլէրէնէ եռկոյ՝ չի լո-Լիֆըր չէրճէյէ , պիղէյ նոթէճէյ չատըր
օլտո-պոմոնո-պատա ԷՓոն . նէ իչին րի չատըն րէրեմ ատա պըր .
չի պէյնէ պիպէ՝ կէօրմէյնէ , րի րէնդի եվէտրը օ չատըր պէվտի
պիղէ , չի օնաւն պէհմին փէրէրի , պիղէյ իչին լաս Էօզէլմէտա-
չէրտի օնու : Իսմի էյէր քի ազիզ Պիքիր կիւնահքաար
քրիստիանըլարը տահի սէվէրսէ , քենտի էվլատընէն քանը
փահասը օլմայարը իչին , եա նէ քատար տահա պէհատ սէվ-
սէ կէրէք օնլարը , անլէր քի սէվէրլէր քենտիհին . չի տայ-
ըմ իպատէթլէրլէ սըղընըրլար օնա : Ըսըյ քի նէ քատար
քօլայլը՝ պուլունուր տէր պէօյիք Ալբերդոս , ճիւմլէտէն
ազիզ Պիքիր անլէրէ , օնլար քի սէվէրլէր օնու . չի սահիհ
պուլուրլար անի քենտիլէրէ մուհապէթ իլէ չի քէրէմլէ
տօլու : Ահմէ սէօյլէր Սողոմոնաւն ազըզլա . Լո պր՛ ա-
քէնէն պէո , պէրէմ . առակ . ը . 17 . հանի . Պէնի աչէնէլէրի
պէհոպէ աչէնըչի : Ընօյէկիսէ չի պիզ՝ քալսի քէրէմ անա
կիսի սէվգիմ օնու . չի էհմնալ էթմէյէլիմ , չի նախօթ
ար էթմէյէլիմ տիլէմէյէ օնատան պիզիմ իքտիզալէրիմիզ :
Ինչէ տէյէլիմ սը Ահմադդուսուլա . Պէնինէլ եռչլաշ պիչէ-
քինչ աչինն օպլոնաա եա մոխթուչնո անատը Էօյլէ րի հապըչէնինէ
չատոսը էլինէն պիպէ , պէրտ օ պէնինէլ չէրճէտի պէղէ : Ա է հն-
ճամի , պէօյլէ ազիմ չի քուտրէթքեանի վահտե Սուլթա-
նըն խաքի փայինէ տիւշիւսպ , տէյէլիմ սը Պօնապէնդա բայիլէ .

Լոռ առհաւ Սաւլեան ակնին առհաւլեյինեն պըխտըր Խոնրին
չուրան. չի սեռն չօգնող կնօգնեսին պէնէ. վէ պըտռմայա-
ռըն պէնէ պռռա. պէքա պէն պռռա չուրնճա, պայըմ չհմրնէ
Տեղէնէրնին. վէ պայ կնռնրին. լռչին առլը հապըհինըլը չռպը
օրռրնի պռռմայէ լռրիճըրը նայէր ռէլ նշհեյնռ՝ վէ նռէռռ
հայռլնէ նայնէ օյռ նէնռ: Օնա լայիք էլլէսին պիղն օղ քէն-
տիսի անըն պիր էվլատը էֆէնտիմիզ ՀՅ ՎՌ. անէ քէնտի
վալիտէսիյլէ հաքըշըր Համմո ու սէնա, վէ Թազիմ էպէտիլ
էպէտ. Ամին:

Նշմարիտ օրինակ սքանչելագործ պատկերի Ս.
աջին՝ որ յեկեղեցին Աւետեանաց ի Հռոմ։

Վ ԱՂԻՏԱԿՈՒԹԻՒՆ Ս.

ԵՕԻՕ ՊԻՔԻՐ

Մ Ա Ր Ի Ա Մ Ը Ն

ԵՊՏԻՑԻ

Մ Ի Ա Ձ Ի Ո Ղ Ջ Թ Ւ Ն Ը.

Մ Ի Ա Ձ Ի Ո Ղ Ջ Թ. Ը.

ՍԷ ՏՅՈՅՆԻՆ ապՀԸ, Վէ Ջ-պոպՐԸ՛ ՆսՀինՀ օլՄՈ ՆպաԳՀԸ-
Ջ-ԸՈՐԸ՛ ՆԸՀՀԸՀԸՅՈՒՀ պԸՀ Ջ-ՃՀ-ԸՀՈՒՀ ՆՀ-ԸՀԸՐ ՆԸ։

Ցիանտրա էյալէԹինտէ Ովմէր շԸՀՐինՀ Ռաքըն սուրբ փՀր ԹինոսաւՆ մանաստըրընտա Կանավարիա արքեպսու կՀաՀիՀՀ պուլունմասըլա՝ նաքլ էյլէտի օ բահիպէրե, վէ տէտի։ ԻշԸԹտիմ ասըլ ՎուԹաս շԸրիփտէ տօզմուշ պիր աղիզ քիմսէտէն, քի սէօյլէրտի. օլ Թարափքարտա ա-մէնասը կոյս Ըճածինէ չօք իպատէԹքնարլարըն պու էյլի մՀօՀտաալարը վարտը, քի Մարիամին ազիզ իսմինին ԽզԸզԸԹինէ, (քի անլէրին լնատընճՀ տէնիր՝ Մարիա). սէՀյ-լէրլէրտի պու պԸՀ պապ սաղմոսլարը, քի իլք նաղըլարը ՀէճՀլէր Մարիա իսմին, վէ պունլար տըրլար։ Իփտիտաքի՝ Մէնտուսոյէ անյն էմ պՀՐ։ Իբնինճիսի՝ Ը՛ռ ԹԸՀ Տ՛էր Համ՛ուրյՀ ՀԸ՛ՀԸ էմ։ ԻշՀանճիսի՝ Հ՛ուրի ՁուսույՀ ռա՛մ, (քի անլէրտՀ

Բ եաղբյաս պաշտանքը)։ Տէօրտիւնճիւսիւ՝ Ի նէղբէ կխոմ։ Պ՝չինճիսի՝ Ընճ ողբդեաց ձէզ։ Ա է հէր սաղմոսլարըն սօ-նուռնա՝ պիր Ողջոյն քեզ Մարիամ տէրզէրտի։ Ա է ապէզ եպիսկոպոս զայրեմ վէրիպ՝ նասիհաթլատը օզ բահիպէրի պու մինվալ իւզերե իզզեթլեմէյե ամենասէ կոյս Մարիամը։ Իմոի օզ բահիպէրտէն չօքլարը քապուզ եթմիլեր ճանը կէօնիւլտէն պու տիվալարը սեօյլէմէյե. վէ հէփ-սինտէն զիատե Յոսկիոն նամ պիր բահիպ՝ օ մանաստրըն պաշ փահրանընըն ճիսիմանի քարընտաշը յոր։ Ա է չիւն Փազիամէ, վէ փաք, վէ իսպատեթքնար քիմսե իսի վա-լիտեթուլահ ապէզ պիքիրե, չօք հաշ եթմի պու տիւ-վա թերպիյեսին, վէպաշտաը թեզվարի քուլլանմադա։ Իմոի հէր կիւն կէճե տիւվասը թեքմիլ օլտուբտան սօնդրա սեօյ-լէտի օ պէշ սաղմոսլարը պէշ Ողջոյն քեզ Մարիամ ըլա՝ որ Կոյսուն ապէզ իսմինե իբրահիմէն։ Պու տիւվա փէր ներ-տեսինտե չօք սեննէլեր կէշտիքտէն սօնդրա զուհուր եթմի, քի որ Ընդրեաս առաքեալըն նախատօնակ կէճեսի, Ետա էֆենտի միզին 1176. սենէսինտե, քալքտըլար ճիւմլե բա-հիպլեր եարը կէճե՝ սեօյլէմէյե կէճե տիւվասըն, (եանի գիշերային ժամ), վէ իշտե Յոսկիոն բահիպ քիւնսէտե տէյիլտի, քի հիչ սըրատան էյսիլմէզտի, վէ տայմա օ պիր բահիպլերտէն եվվել կիտերտի օրայա։ Պաշ փափաղ պունա թաճիւպ քալըպ՝ ֆէսֆէսէյէ վարտը, պէլքի Յոս-կիոնա պիր հաստալըք զուհուր եթմիշ օլա։ Իմոի տիւվա թեք-միլ օլունճա, պաշ փափաղ էլինտե ըշլըք կիթմտի օնուն օտասընա, վուրտու բափուսուն՝ աչըն աեյիւ։ Ճաչան ճու-ղապ վէրմէտիյսէ, քենտիսի աչտը, վէ կիրտի իչերի։ Ա է կէօր-տիւ, քի էօլմիշտիւ քարընտաշը ապէզ Յոսկիոն. վէ ապլամաք իստերքէն, պիր ապէմ հէյրան օլմազ կէլտի օնա, զերա կէօրտիւ՝ Թապէ քըրմըզը կիւլլէր էօյլէ քըշ էյամինտե աչըմըշ օնուն էօլմիւշ չէհրէսինտե։ Ա է տայա զիատե եապըլաշըպ էօլիւյե՝ կէօրտիւ, քի պէշ Թանէ իտի օ կիւլ-լեր՝ հէփսի տե կիւզել հայրան օլաճաք նէյանե։ Օ կիւլ-լերին պիրի էօլինէյուն ապզընտա պիթմիշտի, վէ կիւզել իտի օ պիրլերինտեն, իքիսի կէօզել ինտե պիթմիշտի, վէ օ պիր իքիսի քուլապլարընտա պիթմիշտի։ Ա է տայա զիա-տե հայրան օլաճաղը օյուտու, քի օ պէշ կիւլ-քեն եաիրապլարընտա կէօրտիւ իրի եաղբյաս եաղբյմըշ-ապ պու պէշ եաղբյապը Մարիա իսմինեն, պատեհու հէր

պիրինին իւզերինտե օ սէօյլէմէյէ մէօհտաւս Քոհինտէյի սազմանալարըն իլէ խանէլէրի: Օնրա օ ազըընտա պիհինէն կիւլիւն նախրաբլարընտա նազըլըշըտը պու խանէ. Ա՛նդաղ-սդէ ան՝ պ՝էն, ե գնդաղա- հագի ի՛նձ վրինչ ի՛նձ. նանի, Թոպալ Էլէնէ նէվնիչ Թոպալնի, վէ շալ օլսու- գա-հիչ կէնէսա կ-ուճ՝ի՛ Ընշհադա: Օ կիւլիւն նախրաբլարըն իւզերինտե՝ քի սազ կէօղլինտե պիհիմիշտի՝ նազըլըշտը պու խանէ. Ն- ռէզ Տէ հայդըչէ պէշ ի՛ն, որ Քնակնէալը ե- ի՛ չերկինա. նանի, Նա՛ Թոպալ կէօղէրիչ ռօլըդրդ ատա, ռ կէօյնէրդ ատ-ին օչո- ռա: Ռէզալիք վէ ախէր կիւլէրին իւզերինտե նազըլըշտը օ պիր սազմանալարըն իլէ խանէլէրի: Պաշ փափազ ճէմի պու նէհանէլէրի կէօրիւնճէկ՝ հայրան օլսու՝ մէհման քալտը. վէ խապէր էհտի օ պիր բահիպլէրի՝ կէլիպ կէօրմէկ, վէ համո-ու-սէնա վէրմէյէ Ընշհա: Ա՛ն օնալ ճէմ օլսու՝ կէլտիլէր կիրտիլէր էօլիւնիւն օտասընա, վէ պու միճիւ- դէհի կէօրիւ՝ շաշտըլար, վէ քօրքտուլար, վէ ճէսա- րէթ էտէմէտիլէր էօլիւնիւն ազիզ Թէհինէ նանաշը՝ քալ- տըրմազա օրատան: Պատէհու սապահլան խապէր էհտի- լէր Ռ՝ամէր չէհրինին նէյտունա ճէմի պու շէյ իչին: Ա՛ստան իշհիմտիյտ եպիսկոպոս, էլլէրին կէօյէ քալտըրը՝ շևրիւր- լէր վէրիտի Խսա էֆէնտիմիզի՝ քէնտի ազիզ վալիտէսինէ իսպատէթքեար օլանը պէօյլէ իհթիշամլայօր տէյիւ: Պա- տէհու պիրիքտիրտի ճիւմլէ քէնտի քիլիսէսինին փափազը- րըն, վէ եպիսկոպոսլուղունա միւթալիք ուրուպալար կևյի- նի՝ կիհտի Թիւրկիւ կևննիքլէր, պուհուրլար, վէ պա- բաԹալարլա օ մահասարըա, վէ կիրտի էօլիւնիւն օտասընա, վէ օլ միճիւ-դէհիլի կիւլէրի կէօրիւ՝ ազլար վէ Հայրան օլուրտու: Օնատն սընդրա էլին կէօթիւրիւ՝ ազղընտա պիհինէն կիւլիւ ալաը, էօյլէ Թագէ, եումուշաք, վէ կի պէլ, կիւլ ալաճնտան Հէնիզ քօփմուշ կիպի. վէ քօտու օնու պի, Թէմիզ պիլսօր քապ իչինէ, վէ էմ էհտի քօ- մազա օնու քիլիսէնին պէօյիք միհհապընին իւզերինէ՝ ճէ- միաի կէօրիւ՝ նր Կոյսուն միւճիւդէհինէ Հաիքը նշան օլ- մա իչին: Ա՛ն օլ քալան տէօրտ կիւլէր՝ կէօղէրինտէն, քո- լապրընտան տէչհրինճէկ, աբա պինճէ ըրէնքէրին տէօրիւ՝ սօլսուլար: Պատէհու քալտըրտըլար օնատն էօլիւ- նին Թէ իչ, վէ ազիմ դինհէի իւչ կէօթիւրտիւլէր մա- նաստարըն քիլիսէսինէ, վէ նր Ի՛ճանինին միհհապընին էօյ- լունէ կէօմմէտչէ՛ր. զնրա լայիք կէօրմէտիլէր պաշչա եէրե

կէօմիչէ ազիզ պիքիրին իպատէթքեարըն՝ քէնտի միրհա-
պըրըն էօյիւնտէն քայրը։ Ա՛ն Ալլահ քէնտի ազիզ քուլու
Յոսկիւնտու շէհատէթինէ չօք միւճիւզէթլէր էմտի օնուն
մէզարըն տան։

Պա՛ս հիւքմիւլէի նառէ եէրէ Անտանա ալէյհիս սալա-
մընաէ նայլմը։ 30։ Ա՛ն Տավրտըսիս՝ Օ՛ոզնի օրինաց պէնիլէն
ինդի բէլիաղընդա 2. պապընտա։ Ա՛ն յէհան հայր Ալէքսանդ-
րոս Պէնտոսդէան ճիլտ՝ ա. լեաղէր՝ 4։ Ա՛ն օղէր յէհան հայր
Գաբրիէլ Խոճէան՝ ճիլտ՝ Բ. էօրնէնէի 39։

Ա՛ղվէս։

“Ա՛յասըլ պու հիքմայէթտէ կէօրտիւք, քի միւճիւզէթլի
Անքիսմ իսմին կիւլլէր իւզէրինտէ եազըլմըշ, քէզալիք
սայրը տէփա կէօրիւնտիւ միւճիւզէթլէ եազըլմըշ զամանա-
լար իւզէրինտէ, վէ կեահիճէ եասէմի չիչէքլէր իւզէրին-
տէ, նիճէ կէօրիւնտիւ Պավլալը ա՛ր Յոհաննիսկոս կաղզը-
տան Խարբուտեանց Պէկոս բահիպտէ. զիրա էօլտիւքտէն
սօնրա աղզընտա պիլմէի իւչ կիւղել եասէմի չիչէք ֆի-
տաները, օնլարըն եափրաքլարընտա եազըլմըշտը պու միւ-
ճիւզէթլի ատ՝ Անքիսմ։ Պու իսմի ա՛ր Ընճաճի՛ն իպա-
տէթքեար քուլլարընտան չօքլարը օղ քատար աշք ըլա սեվ-
տիլէր, քի տէյիլ եալընըզ իւստէրինէ կիւինտիքլէրի խըր-
խանըն իւզէրինէ նաքըշլարլատը, տահի Հոգին ա՛րուն
տուշ էմմէսիյլէ՝ օնուն եազըլարըն թիւրլիւ զահմէթ չէք-
ըրք քէնտի թէնէներինէ պատարլատը։ Իմտի՝ էյէր քի պիզ
պու թարըզա օնուն իսմինի պիզէ տամղալամայա ճէսարէթ
էտէմզէք, պարի օնու պիզիմ քալպիմիզտէ մուհափէթ
եազըսըլա օյուլմուշ թաշըյալըմ. վէ տայիմա աղզըմըզտա
թուրթալըմ՝ օնու մէթ էմմէյլէ, վէ պիզէ իսմաթի չա-
ղըրմայա։ Օ՛խրա ա՛ր Խոռնարդոսան տէմէսինէ կէօրէ.
Ա՛ղա՛, որ կոքպայ չըրխոռնոքո՞ւ զանոնան Անքիսմա, և ա՛չ
գոռանէ զէֆնո՞ւ նի՛. եանի, Ո՛ՒՆՆԷ Է՞ պոռ, ֆ Անքիսմեան
նսին օ՛ուսուռա՛, վէ օնուն էապրըմըն պո՛ղմաքան։ Օ՛նուն
իչին՝ էյէր փէք քատավէճտէ, վէ պէլատա, վէ սայրը
տէրթլէյուտէ օղուրսաք՝ օքու յալըմ՝ օնուն իսմինի. զիրա
օ՛ուր պիզիմ ումմուտումուզ, վէ քավի՛ ճան քուրթա-
րալըմըզ, հէր լուֆթի քէրէմէրլէ տօղու, նասըլ քի
պիզիմ շարականատա սէօյլէնիր. Անքիսմ ա՛ճամայը, ընդու-

Ա՛ստուած Երկնաւորի՛ն շնորհաց, խոստիս յաւուց հաստատո՛ւ, զաւակունի՛ ուխտից պտղոց անպատուից: Զնոսա իչխեն վէ պիղ տայիմա տիւշէլիմ օնա տիւալարը, վէ տիլէքլերլէ, օնունլա լայըք օլալըմ ենրիշմիյէ թիւքենմէզ էօմիւրե. Ե՛վն:

Մ Ի Ա Ծ Ի Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Պէյան օլու՝ շէյխուլիսլա ֆեռվէլիչին՝ պիր ֆարը Ողլոյն ֆէզ Ա՛ստուած պէմէնոփե:

Պիր տիշէհլի վար ըսը, քէնտի պաշընա չէքիլմիշ պիր կանա՝ կալընըղճա տուրտուտու, փիքր զիատե խպատէթքնար, ուսլու, էտէպլի, վէ զահիտ, (իւ բարեպաշտ). լափին չօք պէօն, վէ տիշէհլի մէշրեֆինէ կէօրէ՝ հէր շէյէ քօլայճա ինանըրսըը: Ամոի՝ լըսին շէյլեան օնուն թէօվքէլլեին կէօրիւպ՝ ճահա էյլէտի օնու ալտումմայա. օնուն իչնն պաշլատը նուրանի ֆէրիշթէ (իւ հրեշտակ) քըյամֆէթինտէ կէօրիւնմէյէ օնա չօք քէրրե՝ քէնտի օտաալընտա իպատէթ էտէրքէն, վէ թէսկիլի էթմէյէ օնու, վէ սէօյլէշմէք օնուն լա ըուհանի սէօհպէթլէր խւզէրե. վէ օ քաատար չալըշար, թմաքի օնուն քալալինէ քէնտին պէյէնմէք մալատըն քէօքլէնտիրտի: Վէ տահա զիատե քամվիէնտիրմէք իչնն օնու մաղրուլուքտաւ, կէօրիւնիւրտիւ օնա հէր կիւն, վէ տէրտի. պիլէսին Ա՛լահըն հալայըղը, զնրա պու սէմայի զնաուէթլէր՝ սանար՛քի օլուլօրլար, սէնին ազիմ՛ֆազլի ամէլլէրինին, վէ ըուհանիճէ կէչինմէնին մէյվէսի, վէ իճիւրէթի տիրլէր: Վէ սէֆիլ քարը՝ շէյհանըն պու միսիլճէ սէօզլէրինէ ալտանըպ՝ զանն էտէրտի քէնտիսին նամտար որ կոյսալարըն պիրիսի: Վէ հիչ քիմսէյէ աչըպ՝ պէյան էթմէզտի պու միսիլի կէօրիւնիւշիւ՝ նէ խոստովանահայրընա, վէ նէ սայըր քիմսէյէ: Լաքին պիր կիւն քաղալա խոստովանահայրընըն օնա սիւվալ էթմէսինտէ, քի ը՛ղը՛ղ նասըլ սըն, աճէպ հօշնուդմու սուն խալընըղ կէչինմէն իչնն. ճուղաղ էթտի. Էվէթ՝ պապա, զիատե մէմնուն եմ. վէ նիճէ մէմնուն օլմայըմ. չիւն Ա՛լահ թէսկիլի էտէր պէնի հէր կիւն օխմայի զնյարէթլէ: Օլ տէմ խոստովանա-

Հայրը ֆէսֆէսէյէ վարըպ, օլմայա քի պիր շէյթանի քնա-
ղիպլնը վաքի օլմուշ օլսուն օնա, թէքրար սիւվալ էթմէ-
վէ տէտի. նայըթ էյլէ պանա քը'զըմ, քի նէ սէմայի
զևարէթլէր տիր, քի սէօյլէյօրսուն: Վէ օլ քարը տէ-
տի. պիլէսին պապա, կէօյա քի հէր կիւն պէնիմ իպատէ-
թիմնէ կէօրիւնիւր Ալլահըն մէլայըդը վէ սահաթլարլա
սէօյլէշիր պէնիմլէ ոօսթամանէ, վէ չօք քերրէ տէտի պանա
(սէօզիւմ ավք էտէսին պապա), պու կէօրիւնիշլէր՝ քի
սանա օլույօրլար՝ սէնին ֆազլի ամէլլէրինին իւճիւրէթի
տիրլէր: Հաչան պունու իշլէթմէյսէ խոստովանա-
հայր, բուհանի նէմանէլէրէ չօք վուքուֆ քիմսէ օլմադըյլա՝
թանըյար, քի օ կէօրիւնիւշլէր շէյթանի տիրլէր. օնուն
իշլէն պաշլատը նասիհաթի վէրմէյէ օնա՝ էօյլէ կէօրիւնիշ-
լէրէ նէր վէրմէմէյ իշլէն: Վէ պու սէֆիլ տիշէհլինին ժաղ-
րուլուքտան ֆիքրի քէօրլանըդ՝ ինանմադըդը խոստովանա-
հայրըն սէօզլէրինէ, վէ տէտի. նիճէ օլա պիլիր, քի մէ-
լայըդըն կէօրիւնմէյէրի շէյթանի օլսուն. չունքի պէն
օնուն աղլ ընտան հիչ պիր սէօզ իշլէմէմիմ, քի օնտա
կիւնահ քօքուսու օլսուն: Օլ տէմ խոստովանահայրը օնու
շէյթան շէրիետէն էզաա էթմէ իշլէն՝ պու ֆէնտի պուլ-
տու, վէ տէտի օնա. քըզըմ՝ հարըն հաչան կէօրիւ իւրսէ
սանա օ մէլայըք, հալվար օնա րիճա էտէրէք, քի նիհայ էյ-
լէսին քէնտի սուլթանը որ կոյս Ալարիամա՝ քի րահաթլի օլսուն սա-
նա կէլնէ կէօրիւնմէյէ, վէ նէ զէման կէօրիւնիւրսէ սանա որ
Կոյս, սէն տիզ չէօքիւ՝ սէլամլա օնու տէմէյէ. Աչըն ֆէլ
Անքլամ, լէ ըոսհօ, Տը ընէ ֆէլ: Խմմի՝ էյէր օ կէօրիւ-
նէն սը կոյս՝ սէնին սէլամլամանուան կիւճէնիպ՝ ֆըլթըը-
տանմադըա, էմին օլ, քի շէյթանի շէրիետէն ալտանմա-
մըշըն: Վէ էյէր կիւճէնիպ՝ քայըպ օլուրսա, սահիհ պիլ,
քի ալտանմըշ սըն շէյթանտան: Վէ սօնրա թէքրար թէմ-
պիհէտի օլ քարըյը պէյլէ էթմէյէ. վէ օ բաղն օլուպ՝
տէտի. քօրքմա պապա, քի շուփհէսիզ թէքմիլ էտէրիմ
սէնին էմրինի: Պատէհու իքրինճի կիւնտէ քարըյընն տա-
թիճէ իպատէթինին մաքտը կէլտիյսէ, իշտէհէօրիւնտու օնա
շէյթան մէլայիք քըյաֆէթինտէ. վէ օլ քարը պաշլատը
փիք նալվարըպ՝ րիճա էթմէյէ օնա, վէ տէտի նիազ էտէ-
րիմ սանա՝ եա Ալլահըն մէլայըդը՝ պանա պու քէրէմի
էթմէյէ, քի ալլահըն վալիտէսի որ կոյս Ամրիամը կէօս-
տէրէսին պանա: Հաչան պունու իշլէթմէյսէ շէյթան, զէհլէ-

քիւշ օլտու վէ Թիւրկիս պահանէլէր կէթիրտի, քի քարը քէնար տիէյինտէն վազ կէլսին. լաքին միւնքիւն օլմատը, պուտուն իչին ըգըար էթմէի օնա, քի նարըն պու սահաթտա սէնին տիէյին Թէգմիլ էտէյիմ: Իչթէսի կիւն լային շէյթան, կիւվէլ, նուրանի, վէ միւքէլլէֆ սուլթան քըյաֆէթինէ կիրիպ կէօրիւնտիս օնա, վէ քէնարսին՝ մայր Ա՜յ օլմաք կէօստէրմէտի: Ա՜ն օլ քարը հաչան կէօրմիյսէ օնու, խոստովանահայրըն նասիհաթլունա կէօրէ՝ աթաթինճէ օնուն էօնիւնէ տիվ չէօքիւպ, տէմի. Ուղչուն ֆէլ Ա՜ղլամ, լէ շուրհօ, Տը ըէր ֆէլ: Ա՜ն լային շէյթան՝ հաչան իչինտէյսէ ամէնսըն Ա՜ղլամ իսմինի՝ տէրաքէպ կըլտըրըմտան վըրտըմտըշ հիսապ՝ պիր մէքրուֆ քօքուլու Թիւթիւնէ տէյիշտիրիպ՝ կէօրիւնմէզ օլտու. լաքին սէֆիլ քարըյա զաբար վէրմէտէն օլմատը. զիրա քէնարինին քօրուլմասընտա՝ հօյէ պիր քօզքուլու կիւրիւլթիւ զէլզէլէ էթտի քի, սէֆիլ քարը շէհիրի քօզքուտուճունտան զայ աքրլ տիվանէ օլտու. վէ նէ հոտիպ՝ նէ սէօյլէտտիյին պիլմէզտի. կիւճպէլա այլթը այտան սօնրա՝ չօք քիմսէլէրին տիւվասը վէ տիլէքլէրիյլէ՝ աքլը պաշընա կէլտի:

Պուճուտ նատէլ Էտէբ Կէսափիա՝ չէնկի պրսմէքճուճէան չէնտոպ. Է. պոպ. 7: Ա՜ն հայր Ըղէտոճնըքսա Կնոսոպէ-Էտան, ճնէլ. ա. Խապէք. 7: Ա՜ն Կոմսըքուէլսէ հայր Անվաճոսս աբ Կոյսուճ Ջուճնվէնէրնին չէնտոպ. Բ. Ջուճնվէնէ. 57:

Ա՜էյվէ:

Ի՜մտի՝ լային շէյթան նէ քըտար իքրահսընըզ՝ հազը էթմէզսէ պու մէլայիքանէ սէլամլամատան, օլ քատար շազ օլուր ամենսար Կոյս օնտան, վէ զիատէ մաքպուլ տուբ օնա. չիւն օնունլա զիքր էտէրիզ օլ մահթալու սահաթը, քի օնտա օլտու վալիտեթուլլահ, (քը Ա՜ղլ Ա՜յ.) համիլէ օլմայսա Վէլամուլլահը. քի քէնտի ճէմի ազնվիքլէրինին իլք պաշլայըշը վէ պունդարր տըր: Լաքին պու իզդէթլի սէլամլամատար, քի օնունլա կիւնտէ չօք քէրրէ սէլամլարզդ վալիտեխատուլլահը, պիզէ մէմֆիյէթլի օլմասը իչին՝ պօրչուլուզդ սէօյլէմէյէ օնու իսպատէթքիսարըզսա վէ տիքքաթի իլէ. զիրա սըն Կոյս պիզիմ տաղ ըմըզդն զահմէթինէ պաքմատ, էլսա քալպիմիզին արզուսունէ պաքար: Ա՜ն պունտան մատէ պրչուլուզդ սէօյլէմէյէ օնու ճան փաքըզդըլա-

վէ թէմիզ եիւրէյ իլէ, վէ տուտաքլարըմըզ ֆէնա սէօզ-
լէրտէն սաքլամայլա. նիճէ քի սէօյլէր Ուկոն կարդինալ.
Նէնէ խաթէլէ կոճա աա կոյսո, և ազըռնէլ պնա, պարտ և
ռէպ Հալ նէր հրեշտակ. Եանի՝ էյէր խոխէրսէն ած Կոյսա
Եաւրլշմա, վէ օնու աէլամլամա, ֆարզ ըսը սանա Հըլայէ
ինպէ օլմա: Իմմի՝ պիզ պուննուն իչին նէ էմսէք կէրէք.
աճէպ պօրչնումույուզ նր Կոյսու սէլամլամատան կէրի
տուրմազա, քի մէլայէք կիպի տէյիլ իզ. Հայա՝ սիւմիւ,
գնրա օ էզլէ պիր խայըր քէրէմ տիր, քի ֆարազա կիս-
նահքեար ըսաք, պիղիմ սէլամլամամըզդա տախի շաղատնըզ,
ֆարաթի շու քի՝ կիւնահա վէ տիւնեանըն պօշ վէ մէֆասըզ
շէյլէրինէ արզումուզ օլմասըն:

ՄԻՒՃԻՒՂԻ Գ:

Պէր ռըզ Ուղոյն ռէզ Աթլամ սէօյլէմէյլէ՝ ռօսկոլոսս շէյ-
նանըն էլէնպէն, ռի օնու հնլա էմմէռ խոռէսի:

Պէիր տիւնեանվի մէշրէֆ ատէմին աշըրը կիւզել, վէ մէ-
նէնտսիզ պիր քըզը վար ըսը, վէ պու ատէմ ինսանլար
մապէյնինտէ փայէ պուլմաք վէ պէօյիւք ատ քազանմաք ի-
չին, տէյիլ քի քըզը եալընըզ քէնտի Հալասընա պըրա-
քըրսը, վէ տախի զօր էտերտի օնա կիչինիպ՝ տօնանմայա,
վէ պէօյլէ մէյտանլարտա վէ սայրըլարըն էվլէրինտէ կէզ-
մէյէ: Վէ քըզըն անասը րուհանի վէ աքըլը տիշէհլի օլմայ-
լա՝ մէյա էտերտի օնու կիչինիպ՝ քուշանըպ տըշարըլար-
ատա կէզմէտէն, օլմայա քի ավլանարն Հօվարտա քիմ-
սէլէրտէն: Վէ ճէմի քէմիքլէրտէն քըզ էմին քալ-
սըն տէյլի էօյրէթտի օնա Ուղոն ռէզ Աթլամը. վէ նասի-
Հաթլատը օնու Հէր կիւն սէօյլէմէյէ, վէ խուսուսա քէնտի
տէրթլէրինտէ, մէօհնէթլէրինտէ, Ուղոյն ռէզ Աթլամա,
ամինանը Կոյսուն խմուտընա սըզըննայ իչին: Վէ քըզ
քատուլ էմտի վալիտէսինին նասիհաթըն, վէ Հէր կիւն
Ուղոյն ռէզ Աթլամ սէօյլէրտի: Լաքին տահա կէնճ օլմայ-
լա՝ պապասընըն սէօզիւն զիատե տինլէրտի, նէքի՝ զահիտ
վալիտէսինին: Օնուն իչին տօնանըպ՝ Թիւրլիւ Թիւրլիւ,
վէ էտէպսիզ տիշէհլի տիւզկիւնլիւքլէրիլէ՝ կիտէրտի ցուն-

լարա, վէ հօրա թէփմէէրէ, վէ սայրը սէֆա եէրլէրինէ. վէ չօբլարընը քէնտինէ շապան էտէրտի մէնէնտսիզ կիւ-
զէլմէյ էլէ: Ամի՝ նասըլ-քի ինանըլըը՝ տահա քէնտի պաքի-
բալըզընը քայըպ էթմէմիշտի, պիր կիւն տավէթի օլունտու պազը քէնտի տօստլարընտան պիր էվէ. օրատա սահաթլարա օյնայըպ՝ հօրա թէփմէյէ էրքէքլէր վէ տիշէհյլիյէրլէ, փէք եօրուլտու, վէ սէլ կիպի թէր տէօքէրտի: Պատէհօւ պիրազ րահաթլանմայ իչին՝ կիթտի օյնատըղը էվինի պահճէսինէ կիրտի, վէ օնտա պիր աղաճ քուլպինտէ չայիր իւզէրինէ եան կէլտի ույումայ իչին: Ա՛է պիրազ ույքույա վարընճաղ, իչտէ շէյթան կէլիպ՝ օնուն եանընտա տուրտու քօրքուրու, վէ ղուտուզ քըյամֆէթ իլէ. վէ այաղըյա տիւրթտիւ օնուն պէօրիւնէ, վէ տէտի օնա, քայը հօ-
քարը, վէ կէլ պէնիմլէ, դիւրա սէն պէնիմ սէն: Ա՛էֆիլ քըզճըղաղ օյանըպ՝ կէօրիւնճէ շէյթանը օլ թէճալէզ քըլըքտա, փէք քօրքտու, վէ կէրի էտէրտի օնու, վէ պիլէ կիթմէք իստէմէդի օնունլա: Ասքին շէյթան զօրաքի էլինտէն տուրթուպ՝ քայտըրտը օնու, վէ էճալէ ալըպ՝ կէօթիւ-
րիյօրտու օնու հավայա: Օլ տէմ քըզ ֆիքրինէ կէթիրիպ անասընըն նասիհաթընը՝ պաշլատը նիյսէք սէտայըա ֆիրնազ էտիպ՝ տէմիյէ. Ողնայ էհ Ա՛ուչամ էլ շնօրհօ-
վէ սայրը: Ասին շէյթան իշնտինճէկ օ քէլամը, էօ քէ-
սինտէն ղուտուրուպ՝ տէտի. Նալէթ օլսուն սէնին վալի-
տէն տիշէհյլիյէր իչինտէ, քի էօյրէթտի սանա պու տիւ-
վա քէլամընը. օնու էյէր տէմիշ օլմասայտըն, պէնիմ տիւշմանընմ վալիտէթտուլուհը սանա իմտատ չալըրմասայտըն, պէն Ա՛լահտան ալտըղըմ հէօքմէ կէօրէ, կէօթիւրէճէյտիմ սէնի ճէհէննէմ. վէ պունու տէյիպ՝ քօյուվէրտի օնու, վէ կէօրիւնմէզ օլտու: Ա՛է քըզ քօրքուտուճտան տիւշտիւ օրատա էօլմիշ կիպի. վէ սօնրա աքը պաշընա կէլիպ՝ շիւ-
քիւր էտէրտի Ա՛ֆէնտիմիզէ, վէ օնուն աղըզ վալիտէսինէ: Ա՛է օլ կիւնտէն պաշլայըպ սօնուճտաաք՝ չըքարտը իւզէլ-
տէն տիշէհյլիյէրին ֆանի տիւզկիւնլիւքլէրին, վէ քնամիլ ուրուպալար կէյինտի, վէ զիհաճէ իպատէթքեար օլտու ճիւմլէճտէն աղըզ պիքիր Ա՛ալիտէթուլլահա, վէ քէնտի էվինտէ պաշլամճա տուրուրտու էօմրիւ իչինտէ, վէ էտէպ էրքանըլա ալէմ ևայիր իպրէթ իտի քէնտի էօլիւմիւ կիւ-
նիւնէտէք:

Պօ֊ձնու֊ նաւէլ խոնէր Կառնիկնրուէր Կու֊էնէմու նեղս։ Ա֊ հայէ Կատուս Կովկեան՝ ճիլա, ե֊ Հօրինէ 7։ Տ֊նի Հաղէզէր օ֊ նու֊ ինչն Հօրինհէնէր Քո֊լուսորոնը պհնիչեն ռնիոպա։

Մհյվե։

Պու հիքհայհեմտէն Հայրհնհլիմ պիղ տե տայըմ տուայ֊ լա պիղե խմատա չաղըրմաք ամենայն կոյս Աարիամը. օնուհնա պիղ տե քուրթուալըմ շհյհնանըն, տիւնեանըն, վե թհնհն պհլալերինտէն, քի տայըմ խտերնէր պիղն քայ֊ ըպ կթմհյե. վե հյեր ճանը կհօնիւլտէն հտերտեք խպա֊ տհթի՝ շիւմհհմզ պուլուրուզ օնուն Հարարմըն։ Օ֊կիրա նաքյ հտեր սը՛ Աղլուտն, վե հազար օնու Հայր Աղերքսան֊ դրոս Պիտաղհևան՝ ճիլա. ը. Թասիր 15. քի նը Աճա֊ ծինէ խպատհթքհար պիր տեօվհէթլինհն էվինտե պիր տու֊ տու քուշու վար ըսը, քի չոք քհրրե հվ ուշաքլարընդն աղդընտան իչինմհյլե Աղնյն քնզ Աարիամը, քի քհն֊ տիլնր Հեր կիւն խպատհթ վաքտընտա սեօյհերհրտի, վե տուտու քուշու տա Հօյրհնիպ՝ տայմա օնու սեօյհերտի։ Իմ֊ տի պիր կիւն արիզ օլտու, քի տուտունուն քափհսի աչընք քալմայը՝ ուչուպ՝ չընքտը. վե հվին փհնչարհսխնտէն չը֊ քար չընմազ՝ բաստ կհլտի օնա պիր շահան, քի Հալտատա ուչայօրտու, վե փհնչհլհյիպ տուհթտու օնու։ Օլ տհմ սեֆիլ տուտու քուշու պաշլատը տհմհյե Աղնյն ռեզ Ամ֊ պնամ. աղնյն ռեզ Ամպնամ։ Ա֊ իշտե կհօրիւնտիւ Աղլա֊ Հըն միւճիւզհթի. գնրա օլ սհտատան շահան նհրե տիւ֊ շիւպ՝ կհպհրտի, վե տուտու քուշու քուրթուալտու. վե տայըմ չաղընընտը. Աղնյն ռեզ Ամպնամ. աղնյն ռեզ Ամ֊ պնամ։ Իմնի Հեյալ հյլե պու միւճիւզհթլե Աարիամ իսմինէն քուտուրհթեին։ Իչհր քի նուհթքսուզ Հայվանա իմնատա նհրիշտիյտ ամենանը Կոյս, նա նհ՞ քատար տահա իստհք իլե իմնատա նհրիշտ կհրքը նհտինհ զահիտ օլան քրիս֊ տիանլարա, քի քհմալն քալը իլե զքուրլար օնուն աղնզ իսմինհ։

ՄԻՍԻՈՆԹ. Գ։

Պէկ պուլմ պոպէլ ֆինէ՝ ամէնասէ Կոյսուն վարպապանընէն անգէնկէ՝ պէօնգիւ կնամհարըձպաշա, վէ խէլաս պուլսու։

Սէ հայր Դամիէնիկոսուն վաքտընտա՝ պէօյիւկ Այանիանընէն Սարակուզա շէհրինէ՝ պիր Պետրոս նամ հէօքիւմատ քիմսէ վար ըսը. լաքին զալըմ, պէնամուս, զէնծոստ, վէ պիր Ալլահսըզ կիսի ատէմ իսի. վէ ուր հայր Դամիէնիկոսուն աքրապասը յոք, վէ օնուն նէ հիչէթսէ օլսուդուն փէք թանըրսը պու ուր հայր։ Ամմի՝ պիր կիւն հաչան պու մէզպուր ուր հայր քիլիսէյէ հազըր ըսը չըքմազա մէմպէրէ, վէ վազ էճմէյէ ճէմիհաճա Ալլահըն քէլամըրըն, կէօրսիւ՝ քի պու Պետրոս պէյ կիրսի քիլիսէյէ չըք չուհատարլար ըլա՝ քուշատըմըշ հիսապսըզ չըք շէյճանըլարլա։ Ա՛ն մէմպէրէ չըքըպ՝ պաշտատը ազամ ատալէթ զայըէթի իլէ սէջդէմէյէ կիւնահյարըն մէքրուֆլուդու իչուն, վէ ճէհէննէմին սիսաէթլէրինին էօրֆիւլիւ օլմասը իչուն, վէ օնա կիւնահքեար, վէ զալըմ քիմսէլէրինին իսքիան օլաճաքլարը իչուն. ամա պու շէհիթ քարոզ թէսիր էճմէտի Պետրոս պէյին թաշ քէսիլմիշ իւրէյինէ, իլէ տիրէնմիշ տուրուտուս քէնտի զալըմլըղընտա։ Ամմի պիրազ կիւնլէրտէն սօնրա՝ թէքրար պու ուր հայր մէմպէրէ չըքըպ վազ էտերքէն ճէմիհաճա ալլահըն քէլամըրըն, կէօրսիւ՝ քի չըք չուհատարլար ըլա Պետրոս պէյ քիլիսէյէ կիրմէյէ կէլիյօրտու. վէ այի միլլէ՝ էվվէլքի կիսի հիսապսըզ չէյճանլէր քուշամըմըշտը չար էճրաֆքըն։ Ա՛ն ուր հայր օնուն տէօնիւպ թէօպէյէ կէլմէսինն արզուլամայ ըլա, պուշտատը Ալլահա եալվարըպ՝ տէմէյէ։ Այ քէրիմքեանի Ալլահ՛մ ՅՅա, սէն՝ քի կէլտին տիւնեայէ՝ տավէթ էճմէյէ տէյիլ սաղբըլարը, իլէ՝ կիւնահքեարլարը թէօպէյէ. նիհազ էտերիմ՝ էթ պու քէրէմի, քի պու հիսապսըզ ճէմիհաճէն չըքլուդու, քի տուրույօրլար պուննտա տէյինէմէյէ պէնիմ քէլամըրըմը, կէօրսիւնլէր պու զալըմ պէյին ճանընընէն նէ թիւրլիս սէֆիլ հիչէթսէ օլսուդուն՝ քի իշտէ կիրիյօր քիլիսէյէ։ Ա՛ն հայրըն նիհազըն իչիճէմի Ալլահ, վէ իշտէ Պետրոս պէյ կիրիյօրտու քիլիսէյէ, վէ պիւթիւն ճէմիհաճէ

կէօրտիւէր օնու, տէյիլքի օ եվէլքի չէհրէմի քըյաֆէթինե, նիճէ քի կէօրմիշիւէր իւէքքի կիւնէշտե, իլլէ՝ տէյիշիլմէյի պէթի, վէ քօղքուլու էճայիպ ճէհէննէմ զէպանիի քըյաֆէթինէ, վէ հիսապսըզ շէյթանէլերին էօքլուղունտան քուշանմըշտը չար էթմըֆը. քի պու նանա օ նանա չէքէրլէրտի օնու. վէ քիլիսէ տօլտու ճէհէննէմ ղէպանիլէրին մէքրուֆ քօքուսու, վէ թիւթիւնիւլէ։ Օնուն իչին ճէմիհաթ գիատե քօրքուպ՝ թիլիրէրլէր, վէ եայդարայ ըլա ֆիրաատ էտէրլէրտի, Տի ողրմա՝ Տի ողրմա. վէ քօրքուտլարընտան խաչ չընքարըլմարը եիւղէրինէ. վէ չօքլարը քիլիսէտէն չընքը՝ քաչարլար ըտը։ Վէ պէյ շաշը՝ թամաճիւպ քալըրար, քի քէնահնէ նէ օլմուշ, քի օնտան ճէմիհաթլար պէօյլէ քօրքուպ՝ քաչարլարտը. վէ քէնահ հընղմէթքեարլարընտան պիրինէ սիվալ էթտի, նէ սիր պու՝ քի ճէմիհաթ պէնտէն իւրահ էտիպ՝ քաչընչօրլար։ Վէ հընղմէթքեարը էվվէլ եիւղինէ խաչ չընֆարըպ՝ տէր օնա. էֆէնտիմ, սէն պիղիմ աղամընղ տէյիլսին. իլլէ պիր պէթ քիմսէ՝ պիւթիւն ճէհէննէմ զէպանիլէրինտէն քուշանմըշ էթրաֆընտա. վէ օնուն իչին ճիւմլէսի քաչընչօրլար սէնտէն։ Օնտան սօնրա պու պէյ կէօրտիւ, քի քէնահ էհլի քիլիսէտէ տուրուչօրտու տիշէհլիլէրին իչինտէ, վէ պաչլատը օնա կիմմիդի, պէլքի օ չէքինմէզ քէնտինտէն. վէ էհլի չամանդա վէ ֆիրաատ էտէրքէ՝ եիւղինէ խաչ չընքարըպ տէտի կէրի տուր, կէրի տուր, եաքլաչմա պանա։ Վէ պունու հիքեայէթ էտէն տէր, քի իւչ սահաթ սիրտիւ պու էճայիպ սէյիր։ Օվ տէմ Պետրոս պէյ այրլարը քէնտի իշլէտիկի զաղընընքըլարըն սերհօշլուղունտան, վէ աքլը պաչընա կէլիպ՝ տէտի քէնահ քէնտինէ. եաղը՞ք պէնիմ սէֆիլլիկիմէ, նէ տէրէճէ մէքրուֆլուղա նէթիչիմիզնի՝ քի՝ պէնիմ հընղմէթքեարլարըմ՝ վէ քէնտի էհլիմ պիլէ, պէնտէն իւրահ ըընըպ՝ քաչընչօրլար. եօղէյ իսէ մանլիմ քի՝ պունլար պէնի տէյիլ ինսան, իլլէ՝ պիր ճէհէննէմ սուրէթլի էժտեր կէօրիւյօրլար. պունու սէօյլէր, հէմ աղլար, հէմ աչըլար էտերսի։ Վէ նր հայր Վասիլիոս եիւսէք սէտայլա չաղընըպ՝ ղայրէթ վէրտի ճէմիհաթա, քօղքմայընն քարտաշլաք՝ տէյէրէք։ Վէ օնտան սօնրա քէնտի այաքտաչը եղբայր Կոնստանտուն էղկլէ՝ Պետրոս պէյէ նր կոյսուն պիր թէղպիհին կէօնտէրտի, վէ տէտի. պիլէսին, քի հէր նէ-

քէյէ կիտէբսէն, ՃԷՀՀԵՆԷՄ զէպանիլէրի սէնինէ տիրէբ, ՕՆԼԱՐԸ ԻՇՏԷ ՃԻՄԻԼԷՍի կէօրիւյօրլար, եալընըզ սէն կէօրՄԷյօրսուն. էօյլէյ իսէ՝ Ջաբ Թաալեատան տիլէ, քի սէՆինի կէօզլիւնիւ տէ աչըլըն, վէ սէն տախի կէօրէսինի ՕՆԼԱՐԸ. վէ շինաէն սՕՆՂԱՐ ԹԷօպէքեարլըղա լայըք ամՃ իշլէ. վէ պուՆու էԹՄԻյէ քատըր օլման իչինի, ամ պու ԹէզպիհՀի, վէ սէօյլէ պուՆու հէր կիւն իպատէԹ իլէ նբ կոյա ՊՃածինէ սըղընարաք՝. չիւն եալընըզ օ քատըր տըր սաղալԹմայա սէնի ՃԷՄի ՃանընընՀն եարաբարընտան, էյէր իսատէրսէն, քի ՃԷՀՀԵՆԷՄ սէնի տիրի տիրի եուտմաՏըն, քի օնուն զէպանիլէրի էԹրաՓըն քուշաԹմԸշ տուրուշյօրլար: ՎԱպուլ էԹտի պէյ ազիզ ԹէզպիհՀի մուհապէԹէլէ, վէ սուրբ հայրըն նասիհաԹըն՝ ազիմ ՄՓՄՈՒՆԻԷԹԷլէ, վէ օ մահէլտէ աբաՊինՃէ աչըլտը օնուն կէօՀէրի, վէ կէօրտիւ շէյԹանլարըն քէօՄՓԻՆի, քի քէՆտի էՆրաՓըն քուշաԹմԸշ տուրուրլարտը. վէ պաշլատը աՃը կէօզ եաշըյա աղլամայա քէՆտի կիւնահՂարընա: ՎԷ օնտան սՕՆՂԱՐ կիտիպ՝ տիւշտիւ նբ հայրըն այաքլարընա, վէ ԹէքմիԼ փիւշմանլըքտա վէ կէօզ եաշըյա մանբրիր օլտու օնա ՃիւմԻէ համաքէԹԷլէրին, վէ կիւնահՂարընվէ խօշլուղ ուլա քապուլ էԹտի աղըր ապաշլաըտանքլարը՝ քի քօտու օնա նբ հայը օնուն կիւնահՂարընըն պէօյիւքլիւկիւնէ կէօրէ, վէ արձակում ալտը: ՎԷ սՕՆՂԱՐ օՂ նբ հայրըն նասիհաԹընա կէօրէ՝ ամճնաՃբ վարդարանըն եղբայրութիւնա եաղըլտը. վէ սէօյլէրտի օնու հէր կիւն աշլամ իպատէԹ իլէ եղբայրութիւն ախէր քարտաշլարընտա: ՎԷ կիւն կիւնահէն օՂ քատար տօլտու Ալլահընը լութֆուլա, վէ մաքպուլ օլտու աղիզ Պիքիր քէնտինին իպատէԹքեարլըղընտա, քի պիր կիւն քիլիսէտէ աղիզ Պիքիր կէօնտէրտի օնու ՃԷմի ՃԷմահաԹընը կէօզլիւնէ՝ կիւլէրտիւն վէ չիչեկլերտեն տիւզելմիշ իւչ կիւզել Թաճլար ըտա տօնանմըշ: ՎԷ պէօյլէ՝ օՂ քի եվվԷԼ պիւԹիւն մէՄիէքէմինի ՓԷնա իպրէՀիմնէ սէպէպ իտի, սՕՆրա էյի վէ խայըր իպրէԹ օլտու ՃիւմԻէսինէ: ՎԷ տախի օնուն էօլէՃէյի կիւնտէ կէօրիւնտիւ օնա ՃիւմԻէտէն ազիզ Պիքիր քէնտի Ալլահ եվվատընտա, վէ օնուն ճանընը ալըպ՝ կէօՀԹիւրտիւ կէօյՏիր ՃԷՆնէԹինին տէօվկԷԹինէ:

Պատմ. քննական էսսէներ՝ հայր Յովհաննէս Անձևացեան, վանական միաբանութեան Լազարեան, վանք Կարմրավանայ՝ հրատարակեալ. վանք հայր Գաբրիէլ Ռոմկլեան՝ ճեմ. եպ. քննիչ 19։

Մխիթ։

Ընդհանրապէս պատ հիքեայեթեան՝ գիտաւոր քաջմանք կիւ-նահատան. չիւն պէտքէ մեքրուճ էտեր ինսանը։ Ոչնա կիւնահ քաղարրըը ինսանըն ճեմի բուհանի էյլիքներին, վանք եղեռի կեթիրիր ճեմի համանքեթիների. նիճե կեսատիրը պատնու տիւնեանըն քուրթարըճըսը Յա ատեմին եօրիւնեկ-կէյլե, քի տիւշիւս խրոսըղլար էլինէ, վանք տեր Գաւիկ. 10. Աերս ի վեր եդեն, ըսկըն ինսոհոմ, ես գնացի. նանի՝ եա-քոլարըը, վանք եարըն եօլե պըտուղ՝ իմանի վերք. նանի եարալար ճիւմիե բուհանի, վանք ճիսիմանի հեմա-քեթիլեր տիր, քի տայիմս արիզ օլուրլար կիւնահ քեարլարըն իւղերինե։ Ա՛ե տահի եասըը էտեր կիւնահ իպնուլահըն քանըյլա սաեթըն ալընմըշ ճանը, նիճե սեօյլեր Սողոմոն. Ընօրնո՞ե՞ ոլսան պայ. ես ի պոռնա ճեղայ շաղ ե-քա-ռանի-քոռ. նանի՝ պինոհոսալա-ռլար անկոլար ոռեմի վանք կի-նահերը իմերերինե պոպոնը հեր ունի. Առակ. ե. 22. Պատուն իչին պօրչուսյուզ կիւնահտան քաջմայա՝ այնի եըլանտան, վանք եօլտուրուճիւ վեհիրլերտեն։

ՄԻՒՉԻՒՕՆԹ. Ն։

Պիր պինոհեաբ պեչերիլ ոմեռնաոը Կոյոռն վարդապետըն անօյ-լերեյ էլե, պեօնդրե՝ ունպինեն ֆինռ եօլարըտան։

Իմերիտե զիքր օլան օր ՝ որ հայր Պոմինիկոսուն վաքտըն-տա՝ Իթալիանըն Ինիօրենցա շեհրինտե պիր զիտաե կիւզել, լաթիֆ, վանք նուբանի քըզ վար ըսըր՝ խամ՝ Ռենեդիկտե. ամմա պատնուն ոռեմատրը պատնու քենտի զապալարը ալընը-տա սաքլամատրքարը էճիլտեն՝ հօվարտա եկիմիլեր իլե կեօրիշե ուք՝ շեյմա ըն տուզաղը, վանք ալեմ աշկոռե զինա-քար օլտու, վանք ըօքլարըն եպեմի եօլումե ավլարտը։ Իմ-

տի՝ արիզ օլաու, քի ՝ոբ հայը Կաթոլիկոս կելտի օ շէհիրե, վե վազ էտէրտի օնլարա Ալլահըն քէլամլարըն սըճաք մուհաֆէզէ, վե օնուն մէջին վազ էճմէսի պիւթիւն շէհիրտե շայ օլաու: Պու խապէր օլ մեզաւր տիշէհլինին քուվաղընա տաճի տիւշտիւ, վե օլ տաճի խատէտի կիտիպ տիկնէմէք օնուն քարտզուն, եօք քի Ալլահըն քէլամլարըն իչինէմէք հավէսի իչին, իւլէ արայըճըլըք ֆիքքիյէ թէկրէնմէսի իչին: Պատէհու պիր կիւն կիտիպ՝ իչտիրլըքէն ՝ոբ հայը Կաթոլիկոսուն քարտզուն, Ալլահըն քէլամլարը պուննուն իւրէյինէ թէսիր էտիպ՝ քէնտի ճանընըն նէ՞ հէյէճտէ սէֆիլսըյին տիւշիւնիւպ՝ պաշլատը աճը կէօզ նաչըյլա աղլատայա: Պուննուն իչին քարոզ պիլինճէ՝ կէլճտի ազիզ քարոզչէ, վե օնուն այաքլարընա տիւշտիւ, վե տիլէտի օնտան՝ քի թէնէզլիւլ էյլէսին օնուն կիւնահլարընըն իթրաֆին իչինէմէյէ, վե ՝ոբ՝ հայը ազևմ կէօնիւլ խատէքլիկկըլէ իչինէտի օնուն պէօյիւք, վե մէքրուֆ կիւնահլարըն. վե օնա իլազըմ օլան նասիհէթլէրին վէրիպ՝ վե աղըր ապաշխարանք քօտուքտան սօնղրա, արձակում վէրտի օնա: Պատէհու թամըր քէլամ ըլա նասիհէթլէյիպ՝ զայրէթ վէրտի օնա, տայիմա սըղընմայա ազիզ պիքիր Աբրահամըն քէրէմինէ՝ օնուն վարդարանըն սէօյլէմէյ իլէ, քի օնուննա քատիր օլաուն օ մարազատան քուրթուլմազա: Կապուլ էճտի Կաթենդիկտե օնուն էօյլէթլէրին, վե պաշլատը հէր կիւն աղլայըպ՝ փիւշման օլմաք, վե ազիզ Պիքիրին վարդարանըն սէօյլէմէյէ, վե կէրի տուրմայա քէնտի ֆէննա եօլտնտան: Աբրին օլ խայըն տիւշման օնուն թէօպէքեաբլըղըյա ճանընտան տըշարը պըրաքըլըպ՝ թէնինէ ևանաշտը՝ պիր սէնէ պիթիւն ճին չարփմասընտա թուվմայ ըլա օնու: Պուննու տույուպ ՝ոբ Կաթոլիկոս՝ կիտտի օնա, վե աղօթք ուլա չը քարտը ճինի օնտան, վե նասիհէթլէտի քավլ տուրմազա քէնտի թէօպէքեաբլըղընտա, վե զիատե սաքընմազա հէյանէթ ելլանըն քեազիպլիկկինտէն. վե օ քապուլ էճտի ճանը կէօնիւլտէն: Աբրին օնուտա տույմա քալմտըը. իւլէ ազ վաքըթտան սօնղրա կէվշէյիպ քէնտի խայըն նիէթինտէն՝ տէօնտիւ քէլպ միսալի քէնտի քուտտուզունա, էվվէլքինտէն ֆէննա նուվարլանմայ ըլա էվվէլքի մուրտարը ղընա: Պունու ազիզ հայը Կաթոլիկոս հաչան իչինէյիպ՝ զիատե քատավէթլէնտի, վե չավուք կիտտի օնուն էվինէ, վե

էօյլե պիր եանըք եւրէյ իլէ սեօյլէշտի օնունլա, թա՛ք թէքրարէն տէօնտիւ քէնտի թէօպէքեարլըղընա, վէ պաշլատը թէքրար սեօյլէմէյէ ալիղ Պէքիրին թէզկիհաթըն. վէ պիր տահա իւտէյէյիս՝ աէօնմէտի էվէլքի մէքրուֆլուղունա: Ա՛ն պիր քաչ այ ալիղ Պէքիրին թէզկիհաթըն սեօյլէմէյ իլէ, սէզա օլտու Ա՛լահտան օնա պէօյլէ պիր բիւյա կէօրմէք: Պիր կիւն կէօրիւրտիւ բիւյասընտա՝ ճէհէննէմ աչըլըը օնուն քարշըսընա, վէ կէօրտիւ օնաա, քի էպէտի նար իչինտէ պազըլարը թուռմուշույօրլարտը, անլէր քի պուռնուն սեպեպինէ ճէհէննէմէ իսքանտ օլմուշլարտը: Ա՛ն սօնրա կէօրտիւ՝ քի պիր քիթապ աչըլմըշ, վէ օնտա եաղըլմըշտը քէնտի ալնի՛ կիւնահլարը. վէ իչինտի պիր սէտա՝ քի տէր իտի, էօյլէյիսէ վէ պու ղինաքեար քարը թէսլեմ օլսուն պու կիւնահլարը իչին սեօյիւնմէղ նարէ: Ընու կէօրի՛ս՝ վէ էշխինճէղ Ա՛նենդիկտէ, պաշլատը աղայրա՝ թիլթէմէյէ, վէ պէթտուա վէրմէյէ տօղտուղու կիւնէ, վէ քէնտի աթալարընա՝ քի ղապղալարը ալթընտա սապլամատըլար քէնտիսին: Ա՛ն տահա տուրուբքէն պու ճան աճըսը սըբքլէթինտէ՝ հէյալ օլտու օնա ալիղ Հայր Ռոմինիկոսու կէօրմէք, քի նասիհէթ վէրիյօրտու սըթք ըլա սըղընըղ տիւշմէյէ ալիղ Ա՛ալիտէթուլլահըն նարտըմընա. վէ օ էօյլէ էտիպ՝ քավի իքրար վէրիրտի, շիւփհէսիզ ապաշնապուռնէ վէ քէնտի վազըքըն տօղրուլթմայ իչին. վէ օնտան սօնրա կէօրտիւ սը՛ Կոյսու, քի՝ քէնտի հէյպէթլի շէրահաթճը օղլունուն այաղընա տիւշիւպ, օնուն թէօպէ իտիխալարը իչին վաքըթ քէրէմ էթմէք տիլէտի. վէ վէրիլտի օնա քէրէմքնանի շէրահաթճըտան: Ա՛նենդիկտէ բիւյասընտան այըլըպ պիհիսապ շիւքիւրլէր վէրտի սը՛ Կոյսա, վէ պաշլատը քէնտի վիճնուտուն փէք սըքը ապաշնարուխա վէրմէյէ. վէ արթընտը ամենասը՛ կոյս Ա՛ճաթինէ քէնտի ղերմեռանդլըղընն, վէ մաքպուլ օլտու օնուն իտտինտե: Ընուն իչին վէ ամենասը՛ Կոյս տէյիլ. քի եալընըզ իչէրի՝ եանի նիւրէյինէ տուշ էթմիյ իլէ նասիհէթլէյիպ թէսէլլա էտէրտի օնու. վէ տախի կէօստէրտի օնու աչըպտան, եանի աշիքեարէ, պու սօնրաքի կէյֆէչք փասըլտա: Պու Ա՛նենդիկտէ պիր կիւն քիլնսէտէ տուրմուշ նը՛ Հայր Ռոմինիկոսուն պատարագըն կէօրի՛յօրտու, կէօզ եաշը տէօքէրէք տիրմանայը նը՛ ճածաթինէ տէտի. Ա՛յ քէրմքեանի պազիք վալիտե սուլթան Հաքիքէթի սեսի

աղջիկս այնպես լայնք տեղիներ. զերբա պէն պիւթիւն մ.քրուֆ ուտ, վէ ճէհէննէմին սէօյիւնմէզ նարինէ լայնք, օ-բատա կէօրմիւտ պէնիմ սէպէպիմ չօքլարը խոքման օլ-մուշ եպէտի նարէ. լաքին նիճէ սէնին բիճան ըլա պանա վա-քըթ ալտըն էվլատընատան, կիւնահլարըմտան փիւշման օ-լուպ՝ թէօպէ խտիխֆար էթմէյէ. քէզալիք նիազ էտէ-բիմ, կիւնահլարըմըն եազըսըն՝ քի կէօրմիւտ անը՝ թէմէլ-տէն սիլտիրէսին. վէ պանա եօլ կէօստէրէսին, քի օնա կիտէյիմ: Ա՛ խշտէ կէօրիւնտիւ օնա ամէնասը Աղա, ճէ-սապէթլէնտիրտի օնու, վէ վէրտի օնա պէշ թապալաճըք ալթընը քիահաթլար, վէ տէտի. Այնէր ընէ՛ֆէլ էտէբ-անա ճլանէլէնին, նէ ո՛ր պու՝ ո՛ևհալնընճա՛լըպտա նապըլը-մըշ պըլալը, պըպը-լէպէյնին ալտանը. վէ պուտու սէօյլէյիպ՝ կէօրիւնմէզ օլտու: Իմտի՝ իւտիտաքի քիահաթատա, անը քի վէրտի օնա ազիզ Պէքիր, եազըլմըշտը պու քէլամ. Տայու պէ՛ր եկը սէնին կի՛ահալըբընը, վէ Ընտհրա ֆէրհա-ֆէնին՝ ո՛ր օնո՛ալա քահ եյէնէպ սանա: Իքինճիսինտ եազըլմըշտը պու քէլամ. Պո՛ր կի՛անահլարըն ֆէ՛ւրո-ֆլո՛ւրանա, վէ ֆի՛ր եյէնը, ո՛ր օնո՛ ֆ՛ուրըրսայ նէյնի էօրտիա խուլա Իպհո՛ւլահ: Ի՛ւ-չինճիսիսինտ եազըլմըշտը պու քէլամ. Իմտըրի կի՛անահլա-քըն պըտըրըն, օնո՛ ո՛ր կինահըլար չէ՛ֆէլէր վէ չէ՛էրէլէր պո-քի պո՛ պի՛նէհաթ լա՛ հո՛ւպո՛ւպ տահ՛ֆէր կի՛անի՛նէհե՛ֆ: Տէօր-տիւճիսիսինտ եազըլմըշտը պու քէլամ. Իսէյա՛ եյէ Ընէ-լահըն պէօյո՛ եյէյէնին, օնո՛ ո՛ր էլի՛ֆէյիր ո՛ռնա ռպէր ֆ՛ռնո-պռնէայ պինինռպ ֆօյմռ՛ ֆ՛էրէմ էլի՛էռնէյէլ. պինռպէլէր ո՛ր օռ-պռռ ՏԷհըռ՛ օյմայլ ֆ՛ռյըպ օլ՛ռրըլռր էռպէռ՛: Ա՛ պէշինճի-սինտ եազըլմըշտը պու քէլամ. Իսէյա՛ եյէ՝ ո՛ր նէ ֆ՛ռ-պռր ֆ՛ինռելէր ռնռն կի՛ռհռլըբընռպռռ կի՛ռչճի՛կ՝ վէ ռպ կի՛ռ-հռհլռպր եյէն, վէ պռպըլռր եռլընըպ պիր լի՛ֆ՛ կի՛ռհռհ եյէն էռլռկ՛ռլէր վէ ֆ՛ռյըպ օլ՛ռռ՛լռպ եռլռկ՛ռ: Վէ ռնէն պռ՛ ֆ՛ռռ-պռր ռպի՛ պէօյո՛ֆ կի՛ռհռլըբըն վռր, պռհռ ռռպ պռ՛ռպ-յօրռռ՛, վէ պէ՛ռլէյօր Ընէհ ռնէն ընէօռկ ֆռպի՛ֆ՛ռրընռ: Պռ-տի՛հռ պու՛ ռլէրն քիահրլռճրըլռ ը Ռնննդիկտ նռնրն-ռտռ ռռքլռլրպ՝ օքռ՛ռտռ՛ օնլռրը չօք քէ՛ֆ՛. վէ ռնլէ՛ռ տիւշիւնտ իլէ զռյրէռնէ կէլէ՛պ, ռռկ՛ իլէ ռնէքի՛լ էռռտի օ լռրռտռ եռզըլռ՛ռրը. վէ հօյլէ պիր ֆռզլի ռռկ՛ իլէ եռշռրռտը՝ քի նռռըլ էկմէյ ֆէ՛ֆնռ ֆռրէ՛ռ իռտ շէհ՛իրէ, ռօ՛ռրռ ռյէ՛ռկ ֆռյրէ՛ռ օլ՛ռռ՛, օնռռռն իռրէ՛ռ ռլ՛ռպ՝ ռօ՛ռրռ ռյէ՛ռկ ֆռյրէ՛ռ օլ՛ռռ՛, օնռռռն իռրէ՛ռ ռլ՛ռպ՝ չօքլարը քենռիլէրին ֆէնռ ռռկ՛իլէրին տէյի՛չտիրէր խռյլը

ՀԱՅԿ-ԱԶԳ.ՍՄԲ

ամէնէրէ։ Ա՛ն տէվլի զէմանտան սօնրա կէօրիւնտիւ օնա Ռա. վէ կէօստէրտի օնա քէնտի կիւնահլարընըն թէֆտաէրին, վէ տէտի. Իշտէ ահնին պէօյուկնա կէօղ եաչըքը վալնահնին ալընը նասըհլանըպտա կէօրէ բէնիմ եէրինէյը պու՝ ինֆէրտէն ահնին կիւնահլըպընը. վէ կէօստէրտի օնա բէսիտ օլմուշ անէրին։ Պուննատան սօնրա թէֆքրար կէօրիւնտիւ օնա ազիզ Պիքիր, վէ թէսէլլա էթտի օնու քէնտի կիւնահլարընըն ափ օլմասը իչին շիւփհէսիզ տուրմայա. վէ պրիտարըշ էթտի օնա սրճաքըզ ըլա սէօյլէմէյէ քէնտի ազիզ վարդապանընըն։ Ա՛ն օնու թէքմիլ էթտի մուճիզլուղու թէօպէքեար քարը քէնտի էօլմուկիւ կիւնահտէք. վէ սօնրա բահաթլանտը սէլամէթլէ Ալլահտա։

Պուհու նասը էտէրէք Ա՛ննէպոլիս վէ Իսթէնպուլ չէնթրիֆիւկէսընտէ։ Ա՛ն հայը Վուսլա Քոզլճան. ճիլը. Ե. Էօրնէկ. 29։

Մէյվէ։

Ա՛լիտէթուլլահ ազիզ Պիքիրին պու պէշ նասիհաթլարընըն քապուլ էտէմէմ պիզ տէ, այնի տիրի թէմսիհ քէլամը կիպի՝ վէրիլմիշ պիզէ վալնուէ սուլթանտան. վէ ձահտա էտէմէմ ճանը կէօնիւլէն ամէնէ կէթիրմէյէ անէրին։

Մ Ի Ա Ի Օ Ի Թ. Օ։

Պէր վաղտ պէյլապու ապէտ Պիքիրին վաստըպանընըն աէօյլէնտիկնէ նէյ չօր ըսրիֆըտ պուլսուս օնպան, վէ չօր փէրվէրէտիկնէ չուրլուս։

Ա՛լիտնոսս նամ պիր զաղըմ զապիտ՝ ալէյհ ֆէյիզլի քիմսէ, քի նալընըզ ատ ըլա քրիստիան ըտը, վէ Ալլահը պիւթիւն ունութմուշտուս. վէ հիսապսըզ քէմիլիք էտէրտի։ Ա՛ն պունուն զէվզէսի պիր պէյզատէ քըզըլտը. քի օ քէնտի քօճասընտան պէհէբ իտի քէմիլիքլէրէ. վէ սէպէպ իտի քօճասընըն էթտիյի զուլումքիարլըքըմտա։ Պու զէվզէ Ալլահտան քաղէպլէնիպ կէօղէրի էմմա օլտու, վէ տուրտուս քէօր քարանլըքտա օ քապահաթլարընը ձէղտասը իչին, քի օնլարըմ էհղինի նասիհաթլարտը կիւնահլարա։ Ա՛ն քաղէպլէտի Ալլահ օ զաղըմ պէյզատէյի տէ. զինա

պիւթիւն հիւքմիւ երուկի եէրլէրի վիլայէթլէրի տիւշմա-
նընա ալտըրթմաը, իսմոի հէր շէյտէն մէհրում օլուպ քօ-
վուլտու չըգըր, վէ կիլմոի պէնամուս քարըսըլալ քէնտի-
նէ սընօրտաշ պիր պէյնի վիլայէթինէ: Պատհու վա-
քըթլարտան սօնրա, օրայա կէլտի Ալլահընի փատքընա ղայ-
րէթլի ազիզ հայր Գոմինիկոս. վէ պաշլատը օրտա վազ
էմմէյէ Ալլահընի քէլտիր: Վէ պիր պէյիւք եօրթու կիւնիւ
վազ էտէրքէն պիր շէհիրտէ՝ օնատյ ըտը վէ Ալիճնաոս իշհան.
սէյ հայր զնատէ շաքարտաքը քէլտիրըլ ազիզ վարդա-
րանընի քիֆահէթլի՝ վէ իզզէթէ լայըք օլմատը իչին սէյ-
լէտի. վէ տախի տէտի, քի չօքլարը ճիւմլէտէն ազիզ Պի-
քիրին վարդարանընըն սէյլէմէյլէ նէնտիլէրինին
տիւշմանլարըն. վէ քազանտըլար քայրպ էմտիքլերի տէօվ-
լէթի փայէլերին: Պու սէօզլէրտէն հէկիրնէպ Ալիճնաոս.
իշհան՝ վազ պիճտիքտէն սօնրա՝ կիլմոի նը հայր Գո-
մինիկոս, վէ նազըլտը ազիզ վարդարանընըն եղըայրտէմէ-
տունա, վէ պաշլատը հէր կիւն պիրէր վարդարան սէյլէմէյ-
է վալիտէթ ուլտահ ազիզ պիքիրին իզզէթինէ: Վէ պու
միւտաճատա պիր սէնէ պիւթիւն տուրտու, վէ Ալլահտան
չօք քէրեմլէր ալտը. զնրա տէյիլ քի եալընըզ կիւնահ-
լարընտան փիւշմանի օլուպ ֆէնտա ամէլիէրինտէն կէրի տուր-
մատու, վէ տախի պիր սէնէ թէքթիկ օլտուղու կիւնտէ, պա-
տարագ պիճտիքտէն սօնրա տահա քիւսէտէ տուրտուպ քէն-
տի պաշընա իպատէթքաոլըղըա ազիզ վարդարանը սէյ-
լէրքէն, իշտէ օրատա կէօրիւնմիւ օնա ազիզ Պիքիր շէմ
փարըսը շըղ քըյամէթլի քէնտի Ալլահ էվլատը քուճա-
ղընտա. վէ սէյտմ վէյիպ թամըլըղըա, տէտի օնա. չիւն-
քի սէն պիւթիւն սէնէ հիչ քամ էմմէյիպ՝ հէր կիւն
սէօյլէմէին պանա իզզէթ՝ պէնիմ վարդարանըմը, իշտէ
կէլտիմ սէնին իւճիւրէմին էտա էմմէյէ սանա՝ վէ եարտըմ
էմմէյէ սանա սէնին իպտիդայարընտա. լաքին էվէլա պուննու
պիլէսին՝ քի սէնին ճիւմլէ քէօթիւ ամէլէրինին ահըրդն
ալտըմ պու պէնիմ Ալլահ էվլատըմտան. վէ սօնրա պիլէ-
սին, քի էյէր շինտէն սօնրա պաշլատըղըն խայրը ամէլիտէ
քատիմ քալըրսան՝ իքրար էտէրիմ էօյլէ պէօյիւք պէօյիւք
էյիլէրէր էմմէյէ սանա, քի սէնին փիքրինտէն տախի կէշ-
միշ օլմասըն: Վէ պու սէօզլէրտէն սօնրա՝ էլին ուզա-
տըպ՝ օնա պիր կիւզէլ զնյ քըյամէթի վարդարան վէրտի, վէ
տէօի, ալ պու վարդարանը, վէ սահբա տայըմ սէնին

իւղերինտէ. վէ էմին օվ, քի շինտէն սօնրա սանա քարշը քէմիլը էտէմէզլէր սէնին տիւշմանլարըն. իլլա սէն պու-նուն ուլա նէնէսին օնլարը: Պունու սէօյլէյիպ՝ Թէսպիհաթ էյլէտի օնու, վէ կէօրիւնմէզ օլտու: Ալիոնսոս իշխան աղից Պիքիրին օնա էթտիյի պու ճէմի քէրէմլէրէ զիատէ Թաճիպ քալտը. վէ նէրէ տիւշիւսի՝ շիւքիւր վէրիրտի օնա: Ա՛է սօնրա քալքըպ չըքտը քիլիսէտէն, վէ չափուկ կիթտի սէվինճ իլէ քէնտի էվինէ՝ վէ նաքլ էթտի իւրէյինին շաղլըղլայ՝ քեօր վէ տէրթլի քէնտի զէվճէսինէ նէրլի նէրինճէ ճիւմլէսին, նէ քի զուհուր օլտույսա օնա օ կիւն: Ա՛է զէվճէսի եօք քի սալթ ինանմատը օնուն սէօզլէրինէ, վէ տախի մասկարա էտէրտի օնու: Օլ տէմ Ալիոնսոս իշխան աղից Պիքիրտէն քէնտինէ վէրիլէն վարդաանը չըքարըպ, տէտի օնա, իշտէ ամենատէ Կոյսուն պանա վէրտիյի վարդարան, վէ վէրտի օնու օնուն տէտինէ: Ա՛է զէվճէսի ալըպ օ սէ՛ վարդարանը, նասըլ քէնտի կէօզլէրինէ եաքլաշարըռըյսա՝ ալքապինճէ աչըլըը օնուն կէօզլէրի՝ վէ նէրէ տիւշիւսի շիւքիւր էտէրտի աղից Պիքիրէ էօյլէ պէօյիւք միւճիւզէթլերի իչէն՝ քի օնա էթտի: Ա՛է պու օլտուքտան սոզ վաքըթ սօնրա՝ Ալիոնսոս իշխան ճիւմլէտէն սոնից Պաքիրանըն եարտըմըյլա քուվվէթլէնիպ՝ ասկէր ճէմ էթտի, վէ ճէնկէ չըքտը քէնտի տիւշմանլարընա քարշը. վէ նէնիպ քաչըրտը օնլարը՝ վէ քաղանտը Թէքրար պիւթիւն քէնտի Հէօքմիւ էրտիյի էօղքէլէրի: Ա՛է զիատէ Թաճուպ քալաճաք պու տուր, քի օ քատար տէօյիւշլէրտէ ճէնկլէրտէ կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք ասկէրլէրինտէն հիչ պիր քիմսէ նէ էօլտիւ, վէ նէ եարալանտը: Պատէհու օլ մէրթէպէ իպատէթքեար օլտու ճիւմլէտէն աղից Պաքիրանըն վարդարանընա, էօյլէ քի, քէնտի պայրաքլարը իւղէրինէ չէքտիրտի օնու, վէ մէօհիւքլէրինին իւղէրինէ տախի քաղտըրտը. վէ տայրմ իպատէթքեար քալտը աղից Պիքիրէ: Օ քի էօյլէճէյի կիւն Թէքրար կէօրիւնտիւ օնա քէնտի Ալլահ օղլույլա, վէ օնուն ճանընն աղըպ՝ կէօթիւրտիւ կէօյլերին ճէննէթինին սալթանաթնա:

Պուհու նայէլ էսէբ Հոսոպէնաս էնոպէ պէնոպէսպա։ Ա Հայէ Պոսոլո Բովէհան. ճէլս. Ե. Հօրնհէ. 24։

Ա Հ Յ Վ Է։

Ցիճէ պու իշխան պիւթիւն պիր սէնէ քալմասըլա քէնտի էյի մէօհտատընտա սէ վարդարանը սէցյէմէյէ, տէյիր շիլտի քէնտի ֆէնա վէ հայվանի թասպիհէթինտէն, վէ օլտու ֆազվի ամէլ վէ ազնզ քիմսէ. քէզալէք օնլար քի պաշլարլար պիր խայըը ամէլե, պօրճլու տուրլար անտէ տայըմ քալմայա։ Օնրա որ Իզնդորոսուն տէմէսինէ կէօրէ, Օլ պէհան Մոհոմէտ օլսուն Աբդհահ ֆէնա Հուդայան պէօնդհէլ, նէ պէհան պաշլանմըշ Հայըզպա պայըմ հոլայլա էնօրնէզնուս. Նէ պէհան ուսա մնզպուլ օլմազ օնա, վէ պու միսիրլի քիմսէհէրի քաշմէր էտէր տէմէյէ, այս այր պհատ շինէլ, ն ոչ նայաց Հոպասըլ։ Յանի, պու պահմ Հաֆսոլա պաշլապը, վէ ինհրնէլ Հպհէպի։ Պունճուլայըն՝ օնլար տա քի փիւշման, լըղլա վէ Հոստոպանանք օլմայա կիւնահշարընտան կէրի տուրուրլար, օնունլա սանքի Մոդոմտան չըքարլար, պօրճլու տուրլար փիւշմանլըքտա տայըմ քալմայա. վէ կէրի տէօնիւպ պաքմամայա թէքրար կիւնահա, Հօղսա՝ այնի Պոլտուն պէվճէհի՝ թուղ քայասը օլուրլար, օլ քի տէօնտիւ Մոդոմա պաքմայա, օնուն իչլին տուղ քայասընա տէյիշլտի։

Մ Ի Ս Ա Ի Օ Ն Թ։

Պէր կէնճ ենյկո ապէս Պհոնէյն վուրպաքանըն աէօյլէմէյլէ, հէնդ ապէնէն վէ հէմ Հուայըքընտա դէօնիւ՝ պօղըսուլմա ամէլ էլէյն. վէ օնդտա կէօյլէյն ճէննէքինէ պէյիշլէրի։

Ցեմհ էալէթինտէ պիր քիշի զատէ կէնճ եկյիտ վար ըտը, տէվէթէլի ճան ըտա վէ թէնէյ ատէ. օ քի սեթալտը վէ ֆաթ օլտուքտան սօնրա, քիմսապար օքտույտպ էյի ամէլնէր Հզրնէնհէսին կէրի պըղտաքըպ՝ պաշլատը կէճէ կիւնտուզ ղուման օյուղարընտա, Հօվարտա բաֆքըքարըտա մէհհանէկէրտէ վէ սէհիր սէհրպէրտէ եկյիպ իչմէյէ. օնլար ըտա թէնէփտէ ետիպ ճիւմլէ վարըն՝ եէթիշտի սօն սէֆիլէկէ. լաքին պու քատար ֆէնա Հուդյար իչինտէ, նալընըզ պու էյլէկէ վար ըտը, քի փաք սաքլատը քէնտի պիքիրլէյին, վէ հիչ

պօղմատը անը։ Խմոլ պու կէնձին պէր ատուճասը վար ըսը՝ էյի քիմսէ վէ զնատէ իպատէթքեար ազնը Պիբլիէ, օ քի կէօրմէյլէ քարտաշընըն օղլուն էօյլէ քէմ խօյլար-տա, զնատէ աճըրտը օնուն իւղէրինէ. պու էճիլտէն պէր կիւն կիճատի օնա, վէ պաշլատը նատահաթլամայա օնու, վէ տէտի. պաք սէվիւնլու օղլում սէնին քիշի զատէյինէ. վէ վէրմէ քէնարնի զէմնէ. զերա իշտէ հէր ներատ սէօյլէյ-օրլար սէնին քէմնէյնի իչնը. վէ կէրի տուր նիազ էտէ-րիմ մէյհանէլէրտէն, զումարլարտան, վէ հօլսուզ սէհ-բալէրտէն, վէ սայըր պունտան կիսի ճահիլ էքլէրտէն. վէ Ալլահ քօրքուսուն սարքա սէնտէ։ Ա՛էվապ վէրտի պու կէնձ վէ տէտի՝ պունու տէմինէ Ալլահ, իսատրսին քի պէն թէրքի տիւնեա, հանօվճի փատիշահ օլայըմ, հաշա՝ օնու էտէմմ։ Վէ օնուն ալիմ ատուճասը տէտի օնա, ենք օղուլ էօյլէ տէյիլ. անճաք սէնտէն սատէձէ պէր շէյ իսատրիմ, օ քի սանա տա վէք քօլայ տըր, հանի՝ հէր կիւն պր կոյս աճածինին իզնէթինէ օնուն վարդարա-նընըն իւշ փայընըն պէրին սէօյլէյսին. էյէր անը քի էտէրսէն, ուտուտ իտէրիմ Ալլահա, քի վալիտէթուլլահա-զնդ Պէքիր տիւզէլտէր սէնին ամէլլէրին. վէ սանա չէք պէօ-իւք էյլէքլէր էտէր։ Պու ճահիլ կէնձէձէվապ էտէր. հէր կիւն սէօյլէ տէմինէ, նանի էօմրիւմ օլտու քճա հէր կիւն տէսէմ կէրէք, օնու էտէմմ։ Օլ տէմ տէտի ատուճասը, քօղըմա օղուլ քօրքմա, էյէր էօմրիւն իչինտէ հէր կիւն էտէ-մէզսէն, իսատրիմ սէնտէն, պարի պէր պիւթիւն սէնէ էտէսին։ Պու կէնձ քապուլ էթմէ ատուճասըն նասիհաթըն, վէ պաշլատը հէր կիւն պէր փայ վարդարան սէօյլէմէյէ։ Հա-չան պէր սէնէ թէքմիլ օլտու՝ պու կէնձ ազնը Պէքիրին լութֆունլա պէր ալ քէնարնէ կէլնայ ամէլլէրին տօղրուլը-տու. վէ օնատան սօնրա օյուն նլապա, վէ սէյրանլարա սանքի չէքինէրէք կիտէրտի։ Օնու կէօրիւպ ատուճասը չօք սէ-վինտի. վէ թէքրար նասիհաթլայըպ օնու, տիլէտի օնատան, քի պէր սէնէ տահա էօյլէ էթմէն։ Վէ պու կէնձ օնու տա քապուլ էթմէ. վէ իքինճի սէնէնտէ պաշլատը հէր կիւն տահա զնատէ իպատէթքեարլըզ ըլա տէմէյէ վարդա-բանը. վէ ազնը Պէքիրին լութֆունլա Ալլահընն մուհաբէ-թինէ զնատէ ըսընըպ՝ կէրի տուրտու քէնտի պիւթիւն ֆէնա ֆէյիւլէրինտէն. վէ պաշլատը շէհիրին իչինտէ օնուն էյի սաը սէօյլէնիպ չալ օլմայա։ Օնու քի կէօրիւպ ատու-

ճասը՝ վէ չօք ֆէրահլանըզ՝ տէտի օնա, էօյլէ իսէ օղուլ պիզիմ իշլիպզին Թէսէլլէնիկին վէրէլիմ. եանի՝ իստէրիմ, քի պու իւչիւնճիւ սէնէ տախի տէյէսին հէր կիւն պիւ- Թիւն վարդարանըն ազիզ Վէքիրին, օնու իտէրսէն, իքրար էտէրիմ սանա զէվճէլլիկ կէթիրմէյէ պիր քըզ՝ սէնին կի- պի քիշի զատէ. քի օնուն ուլա Ալլահըն պէրէքաթընա մա- լիք օլսըն։ Ինանդը էթմէտի օնու տա, վէ տէտի տահա ղիատէ իպատէթքնարլըզ ըլա նը վարդարանը օ իւչիւնճիւ սէնէ տախի. վէ Ալլահըն լութֆունա տէյիլ սայի կէրի տուրսուն քէնտինին ճէմի քէմ խոյլսըրընտան, վէ տախի ճիւմլի ֆաղիլէթլէրիլէ տօնանըպ, ալէմ նաղը վէ սէվիւ- լիւ օլսուն։ Իւչիւնճիւ կըլ տա թէքմիլ օլսուն քատա՝ օնուն ամուճասը պուլսուն քիշի զատէ պիր կիւզէլ քըզ, վէ նը- շանլատը քէնտի քարտաշընին օղլունա. վէ պիր քաչ կիւնտէն սօնրա էվէրտի օնուն ուլա։ Ինմի օ կիւն քի պահկէ օլսուն պու կէնճ, վէ քիլիսէտէն տէօնիւպ կէլտիկտէ էվէ վէ տիւյինն մէճլիսինիլէ օթուրմալարը նաբրն ըսը պիւ- Թիւն խըսըմ աքրապալարը կէլինին վէ կիւվէյինին. օլ մահէլտէ պու կէնճ զիքր էյլէտի, քի տահա օ կիւն վար- զատան սէօյլէմէմիշտի. օնու քի պօրճ էտինմիշ կիպի հէր կիւն սէօյլէրտի։ Ինմի իզին իտէտի քէնտի ամուճա- սընտան պիր Թէվհիտէն օտատա սէօյլէմէյէ օնու, վէ սօն- րա օթուրմայա մէճլիսէ ճիւմլէսի. փէք մաքսուդ օլսուն ամուճասընա պու սէօզ, վէ տէտի օնա. փէք էյի օղուլ կիթ սէն վարդարանըն սէօյլէ, վէ պիզ սուֆրայա օթուր- մայըզ Լա սէն կէլմէյինճէ։ Կիթտի պու կէնճ պիր Թէն- հա օտայա, վէ պիզ էօթիւպ սէօյլէրտի վարդարանըն։ Վէ պիթմէսէ նաբլաշըպ սօն ողլոյն քէզլի տէրքէն, իշտէ կէօրիւնտիւ օնա ազիզ Վէքիր քէմալի մէրթէպէ նուրա- նի վէ կիւնէշտէն բիւշան, վէ քէնտի միւքէլլէֆ լիսպասլա- րընըն իւզէրինտէ իւչ նըլտըզ նաբըշլէր տէտիմ։ վար ըտը, ասըլմըշ պիրի կէօքսիւնտէն վէ էքիտի նանըլարընտան, օնլարըն իւզէրինտէ նաղըլմըշտը ալթըն նաղըլարը, սէյ վարդարանըն իւչ փայընըն ողլոյն քէզլէրի. վէ տէտի օ նէյիտի։ Կէօր ⁄ե նիճէ ֆ⁄ոփոսե օլսո- ըտ պանա սէնին պու ֆ⁄ե՝ ե՝ նէլ սէլամէտ ըլսն, վէ էշտէ անլէրի ե՝ոպմըշտ ո՝ըո՝ոպ՝ոպ՝ըսըմըն ե՝էրինե։ Ինդ ⁄ե ֆ⁄ոփոսե սէնին պի⁄էրէյինի, օ ոպվըն ինէնմէրէյինին ֆո- պէյինինո՝ե, օնո՝ե ո՝ոպ պոհո վէոփե ֆ⁄ոփոսե ո՝ոե պանա, էշտե

պէտ պէ չէլսիմ պէտնի խոճ-ըէնէլէմէյե վէ պոտ պոտ պէտնիմ խոճ-
քէնէմ. էշտե նուռնուռլասըն սըմնայ ըլտ, վէ խ-է կիտոդեն ասնըտ
պէտիրէյինտե նէհմիդ ռուհայըտ պէտնիմէ օլասըն կէօյլերին ճէն-
նէնինե: Պունու սէօյլէյիսի՝ կէօրիւնմէդ օլտու. վէ օ
նաքէ օլունմազ շաղըրդ ըտա տօլտու: Ասնրա օտասան տը-
շալը չը.քըպ, տէտի տավէհ օլանլարա նիսդ էտէրիմ օհմու-
րուն սիդ նէմէյէ. զնրա պէն պիր շէյ նէյէմէմ, զնրա
զայըքընը տուլույօրում պէնտէ. վէ պունու սէօյլէյիսի՝
կիրտի քէնտի օտասընա, վէ սրհմնատան տաէհտուրա,
նահաղա տիւտիւ: Ասածուպ քահրըտար տավէհ օլանլար
ծնուն սէօզլէնէ. վէ քէնտիլէր տե խտէմէզլէրտի նէմէ՝
կիւվէյի օնտա օլմատընը իչին. ըաքին ամու ճասընըն զօրը-
մասը իչին օհմուրտուտար մէճիսէ: Ա՛ն նէմէքտաէն ասնրա
կիհմտիլէր ճիւմլէսի կիւվէյինին օտասընա, վէ ծնու Հատտա
պուլտա՝ շահրըտար, վէ սիւվալ էհմտիլէր Հատտաղընընըն
սէպէպին: Ա՛ն օր մահհմուտու նէյիտ նիւրէյի տօրու շաղըրդ
ըտանաքէ էյէտի ծնրտա նէրլն նէրինճէ քէնտինէ սր Ալյտուն
կէօրիւնմէսին, վէ ծնուն սէօզլէրին վէ իքրարընը իչ կիտն-
տէն սօ՛րա կէօյլէր ճէննէհհինին սալհանահընտա օլմա-
սընա. վէ իշտէ ազիզ Պէքիրին սէօզլինէ կէօրէ տուհտու
պէնի էօլիւմ սրճաքտըդը: Ծնու Հաչան իչհմտիլէր տավէհ
օլանլար, զնատէ շահրըտար, վէ պահշատըտար պիր թա-
բաթտան աղտամայա, վէ օ պիր թաբաթտան սէվինմէյէ:
Ընդարըտարտը էօյլէ պիր էյի նէվճինան նէյիտանէն այրըտաճաք-
ըարը իչին. սէվինիրլէրտի, զնրա կէօրիւրլէրտի ծնու՝ քի կէօյ-
լէր ճէննէհհինին սալհանահընա կիտէճէկ խտի: Տէյին-
տի իւչ կիտն թէքմիլ օլտուքտա՝ թէօլիմ էհմտի ազիզ
նէյիտ քէնտի ճանընն Ընդահընն էլինէ, վէ քէնտի էհյինն
պաքիրէլինկինտե փսք ապրաքըդ՝ կիհմտի կէօյլերին ճէն-
նէհհինին փաաքընըն սէ ֆնասընա իմմատտան կուռաֆքար ըտա:
Ա՛ն ծնուն թէհնին քահրըտըդ ազիմ զիննէհհ իլէ կէօմ-
սիւէր իզդէհհլն նէրտե: Ա՛ն ծնուն էհյին սիննատանէն
շէէթիպ տահա էվինէմէք իտաէմտի, իչտա փաք սաքտամայ
ըտա քէնտի պաքիրաչըդըն նաըընը զճա տուրտու. մհմին
կէհինմէյ իլէ, վէ ասնրա սէտամհհլէ բահահհատանը Ընդ-
ահատա:

Պոաձու նաչը Խաբը Կանոնկարգը չենթի Ե. չիկոպենոս։
Ա՝ հայր Գաուլս Բոլիման. ձիլը. Ե. Էօլինեի. 32։

Ա՛ՀՎԼԵ։

Կէօրուիք աշիքեարէ պու հիքեայէթաե, պու զիքը օլուա նան եկիտ քենտի իհտիար ամուճասընըն նասիհէթինէ միւթիւհ օլուպ, վէ օնու իճրա էթմէմսիլէ, նէ քատար էյլիքէրե էրտի. էօյլէյնսէ էօյրէնէլիմ պիզ տէ ճանը կէօնիւլ իլե տինէմէք պիզիմ իհտիարլարըմըզըն նասահաթըն, նահի՛ պապալարըմըզըն վէ վալիտէյնէրիմիզին, նազըրլէրիմիզին վէ պէօյիւքէրիմիզին՝ օնլար քի Ալլահըն վէքիլ տիրլեր. օնլարա էյէր միւթիւհ օլուրսաք, շիւփհէսիզ եէթիշլիրիզ վէ պիզ հէր էյլիքէրե. հանի՛ էվվել պու տիւնեատա ճիհանի էյլիքէրե վէ պէօյիքլիքլերե. նասըլ տէնիլլեր. 2. օրին. իր. 1։ Լէկին լեեըվ լըճէցէ յոլի Տո Ալ յոլ, պոլե ռեվ Տը Ալճ յո՛ն վէր ռան պէմ պազա երլէթ։ Նահի՛ Լոյէր եշկինէյ նէլե եշկիրեուէն աենին Գոպոլե Ալլահընըն ալոպըն, եի-ռոելըեր աենի պիւնեանըն ճէմի ծլէնլէրինեն պէյոռե։ Ա՝ սօնրա օ պիր տիւնեատա զիհաէ

Ըսփիա պէյի, Պապիհանըն Միկաորիա շէհրինտէ օլմա-
սըյ ըլա՝ Ջօմինէքան հայր Սարտունաստան էօյիւտլէնտի,
ֆէրմանն էմմէյէ քէնտի ասկէրլէրինէ կէրի տէօնմէզ՝ քէս-
կին ղաթլն իլաճը լկէ, քիւֆիւր էմմէմէյէ Ալլահըն ա-
զիզ իսմինէ՝ վէ օնուն սիլաբընա: Օխրա օ էնտալէրտէ
պու քեաֆիր՝ վէ նալէթի սայ քիւֆիւր վար ըսը օնուն
ասկէրլէրինին իչինտէ, վէ անլէրտէն եայըմըշտը օ մարազ
տախի ճէհմտաթըն իչինէ. վէ օղ զահիտ քրիստիան պէյ
Ալլահտան քօրքաք էմմէ իտի, օնուն իչին կէօնիւլ րի-
զասը ըլա էմտի օ ֆէրմանը: Իմտի պու շէհտա ֆէրման-
տան սօնրա չօք վաքըթի կէչմէտի, քի իչի սօլթատ քէնտի-
լէրինին ֆէնա մէօհտաթլարընա կէօրէ սիւրմիւլէր օ Ալ-
լահըն իսմինէ քիւֆիւր էմմէ քաապահաթընա, վէ պա-
պինճէ պէյինի ֆէրմանը իւզէրէ թուղրա՝ ղընտանա
քօնտուլար, վէ հօլիմէ ղաթլիլմամ օլտուլար: Վէ տահա
ղընտանտա իչէն, քի սապահաթը էօլմէճէլէր իտի, էրքէն
կէթտի օնլարա եօքարտա զիքը օլտընտան հայր Սարտի-
նոս. վէ քունվէթլի քէլտիլար ըլա նասահաթի ետիպ՝
թաղը էյլէտի օնլարը խոստովանանը օլմայա ճանլարընէն
քայըպ օլմամտըր իչին. վէ սօնրա էվէքրար նասահաթլա-
տը օնլարը սըղընմայա սէր կոյս Ուծանինին իմտատընա, վէ
տէմիյէ իպատէթքաուլըղ ըլա օնուն վարդատանըն. զիրա
տէր՝ էյէր օ միւրաա տէհբսէ, քատիր տիր էզատ էմմէյէ սի-
զի հօլիմտէն. վէ վէրտի օնլարա պիրէր վարդատան, վէ
կէթտի: Վէ օղ էքի զաթլիլէրտէն պիրիսի օնուն նասա-
հաթընը պէյէնիպ՝ ալտը վարդատանը, վէ իպատէթքաո-
լըղ ըլա սէօյլէրտի օնու. վէ չօք քէրէ էթքրարլըպտըր: Վէ
օ պիր այաքտաչը խոստովանահայրըն նասահաթլարընա
ինանմազըպ՝ Տաճէթի էմմէտի սէր վարդատանը սէօյլէմէյէ:
Չրթէսի սապահ օլտուքտա չըքարտըլտը օ էքի զաթլիլէրի զըն-
ջանտան. վէ մէմլէքէթին ատէթինէ կէօրէ էլէրի պաղը
պինտիրիպ օնլարը ատըլտըրա, վէ չօք Տատասըտ վէ ճէլտա-
լարըլա կէօթիւրտիլէր իսի օնլարը էօլտիւքմէյէ: Վէ իշտէ
Տօլտա օ ատ՝ քի օնա պինմիշ իտի նր վարդա-
րանը սէօյլէյէն սօլթատ, գուրթուլտու ճէհլաթլարըն էլ-
լէրինտէն, քի էքի Տանընտան՝ ատըն կէմին տուրթուլտը-
լարտը, վէ պէօլթիս ճուհուրտա, վէ այնի չէվիք
քուշ միսալի սիւրիւնիւպ քօշարտը քաչտը կիթտի: Վէ
ֆարազա պէյինի սայըր ճէհլաթլարը վէ Տատասլարը ալէսթէ

պինմիշտերտի չէվնք աթլատա, քօշտուլար օնուն էնսէսի-
նէ տուէմայա օնու. լաքին նէթիշէմատիլէր. զերա օ քօ-
շուպ ուչար ըտը, վէ կէօրիւնմէզ օլտու օնլարըն կէօ-
զինէ: Այնրա քաչկըն աթ՝ շիւմիէտէն ազիզ Պիքիրին
կէօրիւնմէզ էլչէրինտէն շըլավու զանըպ՝ նէթիշտի ուր Դո-
մինիկոսուն բահիպէրինին քիլիսէսինէ, վէ կիրտի իչէրի
քիլիսէյէ, վէ կիթատի ազիզ վարդարան միրհապընըն էօնիւ-
նէ, վէ օրատա տուրտու քալտը, վէ օ զամիլ սօլթատ
օնուն իւզէրինտէ: Օլ հիքմէթի կէօրիւպ չօք սիւնատավէ
քիմսէչէր վէ բահիպէր՝ քի օնատա տուրտուլօրլարտը զիյա-
տէչէրճէ թատճուպ քալտըլար: Պիրազ վաքըթատան սօն-
րա նէթիշտիչէր օրայա պէչին հատատալարը, վէ խատէրլեր
խտ ալմաք օ զամիլուիչ սօլթատը, վէ կէօթիւրմէք էօլտիւր-
մէյէ: Լաքին հայր Անտրէնատ վէ սայրը չօքլարը վէ շէհի-
րին ճէմիհաթը քալչը տուրտուլար օնլարա, վէ վէրմէտի-
լէր օնու, պունու ազիզ Պիքիր միճիւղիլէյէ քուրթարտը,
միւսատէհաք տէյիլ սէր զամիլէ սէյիրէք: Ա՛ն սօնրա տուլ-
ուրտուլար պու հիքմէթի օլ զահիտ քրիստիան պէչէ. վէ
օ էզատ էտիպ քոյ վէրտի զամիլը էօլիւմտէն: Օլ տախ
հիսապընը հէմտուսէն վէրիպ էվվէլ տիրամայը նր Կոյսա՝
սօնրա հայր Անտրէնատ, ալտը նր հայր Դոմինիկո-
սուն քէշիշլէք ուրուպասընն, վէ էօրիւնիւն էն նիհայէթի-
նէտէք քալտը օ մանաստըրտա եղլայր սըրասընատ: Ա՛ն օ
պիր քիւֆիւրպազ այաքտաչըն ֆէնա էօլմէյէ էօլտիւ-
տիւլէր պէչին ֆէրմանընա կէօրէ: Պու միւճիւզէհմատէն օլ
պէչին զէվճէսի Ա՛լլահըն մուհապէթինէ քայիմ օլմատը
իչին էօրինէկ ալըպ, պինլէրճէ նր Կոյսուն վարդարանըն
սաթըն ալտըրըպ՝ տաղըթտը քէնտի զէվճինին ասկէրլէրինէ
խպատէրքնաթըղ ըտա սէօյլէմէյէ օնու, կէրի տուրմայա
քատիր օլմա իչին օլ մըքրուֆ քիւֆիւրլէր մէճտատըն-
տան: Ա՛չան օնու էհմիյէր խէ, տէյիլ քի նալընըղ
քուրթուլտուլար օլ ֆէնա մէօհատատլարընատան. վէ տախ
օնուն խմտատըյ ըտա հէնտիլէր տիւշմանլարըն, քի օնտա-
րա քարշը ճէմ օլմուշտուը ճէնկ էթմէյէ օ կիւնլէրտէ,

Պատու հիւթեայքն էին կարծելոցս որ Յովհաննէս ճաշակեալ վերանային ասի իւրոցանց. Քաղ. 169։ Այլ հայր Պատրոն. Քրիստոս. Ե. Հոգեհան. 18։

Մէկմէկ։

Պատու սոլթատան էյըրէնէլիմ պիղ տէ բուհանի փէտէրլերիմիզին նասահաթընա միւթիւհ օլմայը, վէ տայըմ իպատէթ իլէ Ալլահա սըղընմայը, չէօյլէ քի պիղ տէ էզատ օյալըմ շէյթանըն էլինտէն. նիհէ սէօյլէր մարգարէ. Պուէյէ՛ տա Ը. Ե թէրկեսէ պէնէ՛ է բանուկնէ յեատա կըշտադատ. Ղատուք Ի. 21. Եանի՝ Յիերեմիա էրինկ Ալլահա վէ կէլտա էյլէսինն անկէ պուշանըլըրըն էլէրինին զըտըտիան։ Օրհա տուա քուվէվէլէնտերիր պիղ ճէնկիտէ շէյթանա, թէնէ, վէ տիւնեայա քարշը. նիհէ մալիմ տիր պու Պովսէստէ, օ քի հաչան էլէրին կէրէքտի տուայա, նէնէքտիկէր իսրայէլիկեր ամալէկի. քէզալնք վէ օնլար քի մուհապէթ իլէ տալարլար տայըմ իպատէթէ, նէնէքլէր կէօրիւնմէզ ամալէկի, եանի շէյթանը, թէնէ, վէ տիւնեայը։

ՄԻՒՃԻՒՕՆԹ. Ի։

Ընդառաջ Կայսրն վըրտպանընդըն սէլէմլի իլէ պիր կինճ էնյիկ Եօլ-մարէն բուրուլտու։

Պէօյիւք Ասպնիատա Ընրագոնա փատիշահլըղըն մէմլէքէթլէրինին պիրինտէ, պիր ասըլ զատէ կէնճ եկյիտ վար ըտը. օ քի հէր կիւն ատէթ էտինմիշ իտի հիչ գաթ էթմէսիզ ազնզ Պիքիրին վարդարանըն սէօյլէմէյէ։ Պու նկյիտ պիր քիշի զատէ մաքի միւսէլլիմին զէվճէսինին հիւսնիւնէ վուրուլտու, քապաճա՝ շապան օլտու, քի օնուն հիւսնիւնէ մէնէնտ քըթ պուլունմատու օլ շէհիրին իչինտէ. վէ պաշլատը օ զէվճէնին էնսէսինէ տիւշմէյէ. զնրա հէր նէրէյէ կիտէրտիյսէ զէվճէ՝ արտը սըրայտը օնուն. վէ կէնճ կիւնտիւզ օնուն էվինին նանընտա օյալանըրտը. վէ պու խուսուսլա օ զէվճէ զէմմ էտիճի քօմշուլարըն տիլինէ տիւշտիւ օ քատար, քի քէնտի զէվճինին գուլաղընատաք էէթիշտի մատտէվճ օնուն զէվճի քէնտի իթիպարընըն քայքէթմինտէն ալէհինիպ՝ իստէտի էօլտիւրմէք օլ ասըլզատէ

ևկիտի. լաքին շէհիր իչինտէ քօղքտու օնու էթմէկէ, օ-
մայա, քի քէնտիսինի տէ էօլտուրսունլէր օ ևկիտին աքրա-
պալարը՝ իմտի պու եօլու թուտմտու. քի ալտը կէօճիւբ-
տիւ զէվճէսին շէհիրտէն իւչ սահաթ ըրագ պիր քէնտի
մալիքեանասընա. վէ օրատա կէօթիւրիւպ զէվճէսին պիր
օտայա, քօտու օնուն էօնիւնէ քեահատ վէ միւրէքէպ,
վէ քըլըճըն սըյըրըպ՝ տէտի օնա. չափուկ նէ քի տէրսիմ
եաղ, եօքսա էօլտուրիւրիւմ աէնի: Ա՛ զէվճէսի
քըլըճտան քօղքուպ՝ տէտի օնա, պույուր այղամ,
հազըր ըմ հէր նէ քի պույուրուրսան միւմիւհ օլմայա
սանա. վէ եազտըրտը օ կէնճ ևկիտէ զէվճէնին քէնտի
իմզասըյ ըլա պու աէօղլու. Ա՛մլէ՛մ օլ առնա աէվկի՛ւլէ՛, չ
պէնիմ պէ՛ճճ էյկէրի պոռնոպոռ ո՛պա՛ էէրքէ. վէ օնպա գա-
լաճա՛ պըր պէյտպ վա՛րքէ. օնոռա էյնի Տ՛պոռոպո՛մ ալընճա,
եարըն էկճէ սահմի պէօրքէրէ չափու՛ էկէլսէյն պէկմ մալիէնա-
մըզա. վէ օնպա եվնի պր-ելարընէն չէնէչպէնի էօռնէ-նէրէ
Տէրպէնէն պո՛ըլ-ըսռու. օնպռան էկպէնճէ չէ՛ըտ՝ էկէնէյն եվնի.
վէ օրպա պէնկ պո՛ւ-ըռպ, հասրէրինէ եէնէրէնէյն: Ա՛ պու-
նու օնուն իչին եազտըրտը՝ քի նէ զէման կիտէրսէ օ ևկի-
իտ օրայա՝ էօլտուրսուն օնու: Ա՛ սօնրա ալըպ քեահատը՝
վէ մէօհիւրէչիպ կէօնտէրտի քէնտինին էմին օտա-
պաշըսըլըս օ ևկիտե՝ վէրմէյէ օնա քէնտի հանըմընըն
թարաֆընտան: Իմտի պու ևկիտ ալըպ հանըմըն քեա-
հատն՝ զիատե մէսրուր օլտու. վէ քէնտի միւքէլլէֆ ու-
րուպալարըն կէչինիպ, վէ քըլըճ քուշանըպ՝ պինտի աթա.
վէ կիւն էնէրէք չըքտը շէհիրտէն օ հանըմըն մալ-
քեանասընա կէթմէյէ: Ա՛ շէհիրտէն պիրագ ուզայընճա,
հաթըրընա կէլտի՝ քի օ կիւն տահա քէնտի վարդարանըն
սէօյլէմէմիշ իտի. վէ ֆիքրի պասիրէթինտէն վուրուլուպ՝
պաշտատը սէօյլէմէյէ օնու, ֆարաղա քէնտի ֆիքրի կիւ-
նահըն արզուսինէ մինէլանմըշ ըտը: Այա էճայիպ ֆիքրի պա-
սիրէթ. ինսանֆ էտերտի սէֆիլ վարդարանը սէօյլէմէմէյի
իչին, վէ ինսանֆ էթմէզտի զինա էթմէ՜ իչին, քի օնու ինշ-
լէմէյէ կիտիյօրտու: Ճ՛ուքի էվվէլտէն սէօյլերտի օնու
իպտաէթքեարըզ ըլա, վէ օ կիւն տահի իտաէմէտի պըրագ-
մատը, օնուն իչին սէզա պուլունտու ազիզ Պիքիրին ինտինտե՝
էօլուտանէն քուրթուլմայա՝ օնա քի կիտիյօրտու. վէ քուր-
թարտը օնու պու թարղ ըլա: Օ՛նրա տահա կիտէրքէն քէն-
տի եօլունա՝ նէթիշտի օրայա, քի օնտա չօք էօյլէմէ միւա-

տահաք քիմնելէր ասըմըշ ըտըլար տսըր ադաճլարընտան. ղնրա օ փատիշահլըղըն ատէթկիտի, տար ադաճընա սալդ օլան քիմնելէրի իպրէթի ալէմ իչին պիր պիւթիւն սէնէ ծնտա սաքլամաք, վէ սօնրա քալտըրմամաք վէ կէօմմէք: Իմ տի ասըմըշ քիմնելէրիկ նարըն կէչէրքէն, պիր սէս հշիթտի՝ քի տէր իտի, տուր օրատա, վէ իչէրի կիթմէ, իլա տէօն վէ կէչ պուրայա: Տէօնտիւ պու կէնճ նկիտ պաքմայա, քի քիմ տիր օնու չաղըրան. վէ քիմնէ կէօրէմկիտ պ ասըմըշ լարտան քայրը՝ պաշլատը կիթմկիտ քէնտի նօղունա: Ա կ իշտէ օ սէս էվկիքինտէն նիւքսէք թէքրար չաղըրար օնու՝ վէ տէտի, ամճէպ սանա տէմկիյօրմուշում՝ տուր օրատա, վէ տահա իչէրի կիթմէ: Օ իատէ շաշտը պու նկիտ՝ ամտան էնիպ՝ պաշլատը արամայա՝ քի նէրտէն կէչիէօր պու սէս. վէ պիրաղ նաքլաշդպ՝ կէօրտիւ, քի օ ասըմըշ քադահլըղըրըն պիրի տահա սադ ըտը, վէ տէտի օնա, նիազ էտէրիմ ադամ, քէս շու ասըլտըղդմ իչին: Ատան տա փէք քօրքտու օ նկիտ, վէ սօնրա քընըճ ըտա քէս տի իչինի, վէ ասընան տուշտիւ նէրէկ տիփտիրի. վէ մէմ նուն օղուպ օ նկիտտէն՝ տէտի օնա. պէն տէ սէնինն պու էթտիկին էղղկ իչին իստէրիմ սէնին իչէ կէդմէք: Ա կ պու կէնճ տէտի, նօք, պէն նալընըդը կիտէճկիյիմ: Ա կ օղ տիրիկէն ճիւրիւմ սահիպկ տէտի, էօյէ տէյիդ. սէն կիտկյօրսուն, լաքին պիդմէզսին նէրէկէ կիտկյօրսուն. ղնրա վճուտունուն հէդաք օդմասը իչին կիտկյօրսուն. պէն տէ իստէրիմ սէնինդէ այաքտաշ օդմայա, վէ քէնտի իւզէրիմկ տդմայա սէնին պաշընա կէչէճէք ճիւմդէ քէմինքէրի: Ծա ճուպ գալդը նկիտ պունա. վէ ֆէսթֆէսէ էտէրտի, քի պէչէրի տուչմուշ օլսուն օ շէյի. վէ չօք քարշը տուրտուրատան սօնրա վէ օնուն իւզէրինկ սիւրիւպ պըքարըմա սընատ նէնկինդկ պու նկիտ՝ լսպկ օլտու պիդէսինճէկ կէօթիւմկիյ օնու, վէ իչինի պիր աճա պինիպ՝ կիտկպ նէթիշտիչէր զէմճէնին մանդքեանասընա. օրատա էվճին տուվարընըն փէնչարէսինին էօնիւնտկ պուլտուղար մէրտիվէնի քնահամատա կէօտէրտիյինկ էօրէ: Օնատ էնիպ աճատան իչինի տէ, տէտի օ սահիպկ ճիւրիւմ օ նկիտէ. իմտի էղղէն սէն պունատա պիրաղ. վէ պանա վէր պինիշինի վէ սկու փէանսը. վէ պէն մէրտիվէնտէն չըքըպ կիրէյիմ վէվէ, պաքայըմ օնատա էչէր էօդիւմ թէչդիքէսի ևօղ ուսա, կէչէյիմ սանա. վէ սօնրա չըք սէն տէ օրայա, վէ նէ

ֆատէրսէն էլլէ : Պու եկիտ պէյէնտի օնուն նատահաֆիզին, վերտի օնա մալուֆէխէն քէնտի սկուֆնասըն վէ քըլըճըն. վէ օ չը քըպ՝ մերտիվէնտէն եօքարը կիրտի էվէ : Վէ իշտէ պու կէնճ եկիտ էշհտիրտի քըլըճ սէսի վաճըրտըսըն, իքի քիշի պիրի պիրլէրինէ ճէնկ էտեր կիպի. վէ օ զէվճէնին էրքէկիյտի՝ օ քի սահիպի ճիւրմիւլէ ճէնկ էտէրտի՝ օնու եկիտի զանն էճմէյ իլէ : Վէ սօնրա կէօրտիւ քի վէնէչարէ տէն աշաղը պըրաքըլար էօլմիշ՝ օ սահիպի ճիւրիմ քէնտի պայթասընը. վէ օ թէքրար տիրիլսի՝ տէսի պու կէնճէ՝ չափուկ պինիպ ալթա քաչալը՛մ պուրատան. վէ իքիսի տէ պինիպ ալթա՝ կէրի տէծտահիլէր կէլտիքլէրի եօ֊ լա : Վէ եօլտա տէսի օլ սահիպի ճիւրիմ օ կէնճէ. կէօրտիւնմիւ՝ նէ քէմիքլէր հաղըրլանմըշտը սանա. վայր հիսապսըզ շիքիւրլէր վէր տիրամայը սէ՛ Կայա, քի շիմտի օնուն վարդարանըն սէօյլէտին տայըմ տատէթինէ կէօրէ. զնրա էյէր տէմիշ օլմասայտըն՝ շիմտի էօլմիշ օյուրտուն, վէ ճէհէննեմի իսքեան. զնրա օ զէվճէնին էրքէյն տուրտուպ օնտա, պէքլէյօրտու սէնի էօլտուրմայէ, նիճէ էօլտուր֊ տու պէնի. էյլէ իսէ շինտէն սօնրա քօրը Ալլահտան, վէ պիր տահա կիւնահ իշլէմէ : Պունու սէօյլէյէրէք կէլտիյէր տարաղաճլարընըն մահալլինէ. վէ իքիսի տէ էնիպ աճտան, տէտի օ սահիպի ճիւրիմ պու նէյիտէ. շիմտի քօ պէնի թէքրար սօրտուղում նէրէ՝ նէրէտէ քի սօրտուշ ըտրմ, վէ սէն էօլուճա կիւթ. զնրա սաղի սէնի էօլտուրմէդըն քուրթար֊ մայ իշէն քընամէ էյլէտի Ալլահ պէնի պիրտաղ վաքըթ. վէ օնուն տէսէյի կիպի էթտի օ նէյիտ : Վէ օնտան սօնրա պու կէնճ ճիւմլէ պաշընա կէլէն նէսինէյէր իշէն թաճուպ քալըպ վէ քօրքուպ՝ տէօնտիւ քէնտի էշինէ, վէ շիքիւրլէր վէրիրտի Ալլահ. վէ ուսլանըպ տէյիշտի քէնտի ֆէյլինի էյլէյէ, վէ Ալլահըն քօրքուսույա նաշարտը ալէմէ էյլի խիրէթ օլմայ ըտա : Վէ զէվճէնին էրքէյի սապահ օլունճա կէօրտիւ, քի վէնէչարէնին էօնճէնտէ եօղ ուսու էօլիւնիւն լէշի, անը քի էօլտուրուպ պըրաքմըշտը օրայա, զնյատէ թաճուպտանտը. վէ կէօնտէրտի քէնտի հըղմէթքէտարըն շէ֊ հիրէ կէօրմէյէ՝ քի նէ սէօհպէթ վար օ կէնճ իշէն, վէ հըղմէթքէտար կէլնպ շէհիրէ, եօք քի նալընըզ պիր շէյ էշնիմէտի օ կէնճ իշէն, վէ տահի կէօրտիւ օնու՝ քի շէ֊ հիրտէ կէզէյօրտու նիճէ տիւն վէ էօմէյէն կիւն. վէ կէլնպ նաքէ էյլէտի քէնտի աղասընա : Վէ օ մէհման քալըպ՝

քջյու քջյու տիւշհևնիւսպ թաճիպ քաղըրտը. քի նիճէ սաղ քաւտը օ եկյիտ։ Լաքին սօնրա կիզլիճէ էշխտիպ օ եկյիտին էօղևւմտէն քուրթուլմասընըն թարզընը՝ հիսապսըզ համտ իւսէնա վէրիրտի Լծանկըը Լծաալեատա. վէ օ. նուն ճիւմլէտէն ազիզ վալետսինէ։

Պռնու հէյէայէլի էօէր հայր Յովհաննէս ալպէճան չէնոպէ Ֆ. չլնապըշպս պպտ. 3։ Ա՛է հայր Կռուրս Քոմլէճան. ճէլտ. Ֆ. Էօրնէկ. 4։

ՄԷՅՎԷ։

Պու հիքեայէթի էշխեմէմիզլէ, զօրլանըրըզ ազիզ բուհպանըրըն օ սէօզիւ հաք տըր տէմիյէ, օնլար քի սէօյլէրլէր. հէր չնչոխ չէ պոհա ֆէչրլէն պոսկրէնէն ֆէչքեապ էօէրսէ, վար պըր օնպս խէլասլըք ռոհուպս. վէ հէր չնչոխ չէ ֆէչրլէն պոսկրէնէն ռուհուն էնմէշ պէր, ճէվապը հալէ լէրլինէպ օլանհոշ պռնը։ Նիճէ պու եկյիտէ բռստ կէլտի, քի նր վարդաբանը տէմիյէ հնռսաֆ էտիպ պօշլամատրդը իշնն, Ընլահատն պէօյլէ պիր միւճիզէհլի խէլասլըք պուլտռ։ Ա՛է էյէր պաղըլարընա նէ բռտէն զուհուր էտէր սուբութ էթմէք, նախօթ սէօյիւնէք ֆիքրի պասիրէթնն նուրի, վէ ֆիրնռատը տէրսէն, բուհպանլէր տէրլէր, քի պիր կիւնահ միւթաւէ օլուպ՝ չօք իշլէմէքտէն զուհուր էտէր, վէ օ կիւնահը քէնտինէ իքնճի թապկյէթ էթմէքսինտէն. նիճէ սէօյլէր նր Խռնռատռս. հայրէֆ պըր օնռ, չէ կնռհոշ Լռապկնէ կնպէ օլմռշ չէնոպկնռնէ։

ՄԻՒՃԻՒՕՂԼԹ. Ժ։

Ընչէ վալէհէլի ռուլահ չէնոպ եբ վրթբտպռնընըն շնֆայէնէ նէ պէր պռչէրռնըն էլնյէ ֆէլռռնէ վէրոպ պէր պռչէրռ-ըրըն կոպէնռռ։

Հիքեայէթի էտէր մուխլուլ Ընռնռս, քի պիր տէմիրէթլի պէհնի Յովհաննա իսմինտէ պիր կիւզել քըզը վար ըռը։ Պու պէյ քէնտի վարլըզընն օղուլլարընա պլրռաքմայ իշնն, սրր Խռնռտիկռս կարզընտան մնրռպտէրնն մռնռստրըրնա քռտռ քէնտի քըզնռը՝ թէհլքլի տիւնռա մռրռպտ օլմայ իշնն։ Ընչէն օ մռնռստրըրզն վարռպտէրլի-

Ինչ ո էանալէրտե տըշարը չըքմամայ իչին քիւնէթ անահ-
տար ալեքցնատա օլմատըղընատան, վէ քէնարէլէրինին էսկի
ատէթի կանունլարընատան սօվտյոպ, պաշկա պիր շէյ էթմէզ-
լէրտի, նէքի կէչինիպ տօնանմամք, վէ խոտախլէրի եէ-
րէ կիթմէք, վէ ահունեավիլէրլէ օթուրուպ քալըմամք
օյունլարտա, Հօրալարտա, վէ միննասիպսիզ աշնալը քլարտա ա-
լէմէ կիւնահ էնկէլե. քի օնլարը նէ խոստովանահայլար
վէ վազ էտէնլէր նիշանա կէթիրէ պիլտիլէր: Ամմի պու
Յովհաննա կիրիպ օնլարըն մանաստըրընա՝ Թուէթուս
օնլարըն Հօլուն. վէ իշտէ պաշտատլար ահունեավիլէր
սըք սըք կիտիպ կէլմիյէ օնա, փէշկէշլէր, վէ մու-
Հատպէթի նամէլլերի: Ալքին օնուն խոստովանահայրը
կէօրմէ իլէ օնուն մէշրեֆինին Թամըլըղընըն, վէ տահա կիւ-
նահա քարկ օլմատան՝ տօղրու Հօլա կէթիրմէք ու-
մուտուշ ուլա պիր քէրրէ սիվալ էթմէ՛ վէ տէտի. քը՛-
զըմ նամըլ բուհանի Թաւիմ էտէրսին. աճէպ վալիտէթ-
ուլահ ազիզ Պէքիրին վարդարանըն պաղը քէրրէ սէօյ-
լէրմիսին, Հօքատ Հօքմա: Ան էվվահ վէտտի Յովհաննա
Հիլէսիպճէ վէ տէտի. Հայր սէն պէնիմ էօյրէնտիյ-
իմ Թաւիմ պու տուր. Հանի՝ Հալընըզընըքատան քաչմաք,
ինսանլար ըլա կէօրիւշիպ տօստլաշմաք, պիր ազ
տուվա էթմէք, տայմա կէչինիպ քուշանըպ տօնանմամք.
պըզէլէթլէրտէն քաչմաք, վէ Թէն քօլայլընըն սէվմէք.
զնըրա պէօյլէ էօյրէնտիմ ահէր մարապատէրտէն: Ան
ո սէօզ իչին, քի վալիտէթուլահ ազիզ Պէքիրին վա-
դարանըն սէօյլէմիյէ. պիլէսին Հայր, քի օնուն ատընը
տա էչնիմէմիշ իմ շեմանկէտէք: Ամման էչնիտի խոս-
տովանահայրը պու սէօզլու, զնատէ քահէֆէթլէնտի կէօր-
մէյ իլէ, քի ո ասըղատէ ճան քայըպ օլաճաղ ըտը. օնուն
իչին ամենասըէ Կայսուն պիր վարդարանըն վէրտի օնա. վէ
էօյրէնտի սէօյլէմէնին Թարդընը. վէ Թաթլընըղընա Նասա-
հաթլատը օնու Հէր կիւն սէօյլէմիյէ վալիտէթուլահ սէ
Կայսուն իբրամի մուհապպէթինէ, քի օնուն շիֆայէթինէ պէղ-
քի քայըպ էտիճի նօլսան խէյաս օյա: Ապտուլ էթտի
Յովհաննա վարդարանը, վէ պաշտատը Հէր կիւն սէօյլէմիյէ
օնու: Ան պու ամենասըէ Կայսուն իպատէթքնայըղընատա
քամասըլա՝ չօք վաքըթ կէչմէտի, քի օնուն շիֆայէթինէ վէ
Ալահընն լութֆունա պաշտատը քէնտի Հօլուն տէյիշմիյէ:
Օխրա պիր նամա պըրագաքը մէֆաղըզ կէչինիպ քուշանըպ

աւձանմամբն. վէ վիճուտուն զահմէթլէրե վէրսի. կէրի տուրտուս տիւնեավիլէր իլէ քօնուշմատան. վէ պէօյլէ խայրը ամէլլէրտէ թէքմիլ էթմէյ իլէ քէնտի թէրճուսպա սէնէ-սին, էթտի օ կրօնուն ուխտունու: Լաքին իշտէ պաշլատը-լար զուլմ էտիպ սիթէմիլէմէյէ օնու, կէրէք քէնտի այաք-ատաշը կուսանէքլար, չունքի օնուն ամէլի օ պիրլէրինին ա-մէլլէրինէ քարշըյսըը. վէ կէրէք տիւնեավիլէր, քի քա-չարտը օնլարտան էրլանըլարտան կիսլի: Ձօք. չալըշտը-լար կէրի տուրտուրմայա օնու էօյլէ փաք ամէլտէն. լաքին պիր շէյ էթմէյէ քատիր օլամատըլար. զևրա տայըմ սա-տըք քալտը Ալլահա, վէ քէնտի նէյէթինտէ քավի: Ա՛է թիւրլիւ թիւրլիւ սիթէմլի սէօզլէր իլէ սիթէմլեր-լէրտի օնու քէնտի այաքտատշլարը մնարապետլէր. լաքին օ ճէմի պու տէրթլէրինտէ սըղընըրտը ճիւմլէնին թէսէլ-լատը աղնզ Պէքիրէ, վէ օնուն եատըրմըն տիլէր իտի: Ա՛է քէրէմքեանի սուրը Այսա եօք քի եալընըզ թէսէլլա էտէրտի օնու իչէրտէն, վէ տաճի իստէտի պիր քէրրե տրշարտան տա կէօստէրմէյէ օնա քէնտի մուհապէթին. վէ պէօյլէ օլատու: Չիրա պիր կիւն Յովհաննա տուա էտէրքէն գուճաղընա պիր քեահէտ տիւշտիւ կէօյտէն. քի օնուն էլքատը պէօյլէ եազըլմըշտը. Ա՛պրահամ Վալէնթէ-ուլտի Յովհաննա չըզա սէլամ: Ա՛է մէքատուպուն տէ-րուննտէ օլան մէֆտումու քէլամ պուլյուտու: Ո՞ւմնա էյլէ հէր կ՚ե՛ա սէօյլէմէյէ էպտոքէռէռեալըզ ըզա պէնիմ Քաբըրտա-նըմը. ոպա՛ փատ ենտոռլարըն կէօրնշէ՛պ չօռուշմատը-պան. չա՛ղ պօշ պուրմատան. վէ չատըրը օպռանան նէ չնտլ պօռնէմա ըէնճիլիէրէլէրին, վէ օնլարտա չուռչուղէրէ նպտ-պէռէռեալըզ ֆէ-ենտէ պուպիէրէլէրին չ՛օ Ա՛ռաա վէ օնուն ենէլըրընէ: Ա՛է էյէր պռանու էտէրսէն, չունքի պատըրտատա պէնիմ էվէսպըմտան, չէն պէ էտպըմըզ օշտուտ սանա պայա: Յովհաննա գևատէ շաղ օլտու վաչտէէմուլլա-հէն, պու մէքատուպինէ. վէ օքուրտու օնու ջօք քէրրե. էօրէտրի թէքրար վէ թէքրար, էյլէ քի կէօզ եաշըյլա ըսլատըրտը օնու. վէ ճահտ էտէրտի օնտա պիրքը օլանլարըն ճիւմլէնին թէքմիլ էթմէյէ: Իմտի պիրազ վա-քըթտան սօնրա սը Ա՛ննատիկտոս վաքըթնըն ապրատը գևարէթէ կէլտի օ մանաստըրըն մնարապետլէրինէ. վէ հա-չան կէօրտու օնլարըն եօլտուզ հէրպքէթլէրին, վէ ճէ-մի նամուսլատտան վէ կանունլատտան տրշտրը չբք-

մալարքն, զնատե քասեվէթէլէնոփ. վէ չալըշըրտը ընդարը տօղրու եօլա կէթիրմէյէ. լաքին ընդար մէմլէքէթին զապիթէլէրին վէ պէյղիւք այանլարըն քէնտիլէրինէ ատըքա վէ նարտըմընը տուդմայլա, կիրմիզլէրտի ընուն քօտուղու կանուն ալընա: Ընուն իչին պու պաշ փաւխաղ կէնճինին պիրինտե թասալանըպ տուայա տուրուպքէն, կէօրտիւ, քի Յովհաննա պաքիրանըն օտասընտա այն Ըծածին տուրուչօրտու քուշանմըշ տուրըլարտան, վէ ֆէրիշթէ ասկէրլէրինէն, վէ քօվարտը շէյթանլարը ընդար քի իչէրի կիրմիք իստէրլէրտի. վէ շէյթանլար հաչան կիրէմէզլէրտի ընա, կլուէրլէրտի պաշկա մարապտալէրին օտասընարընա. վէ թիւրլիւ թիւրլիւ մուրտար երլանլար չայանլար քըյաֆէթի իլէ կիրէրլէրտի ընդարըն աղըղտարընա: Պաշ փաւխաղ պունու կէօրիւպ, զնատե քօղքտու. վէ էրթէսի սապահ չաղըրըպ Յովհաննա պիքիրի նատը էֆետի ո կէօրտիւրիւնիւ. վէ վուքուֆ օլտու ընտան, քի պունուն իչին կիրէմէզլէրտի շէյթանլար ընուն օտասընա, զնրա ս կէճէնին ո վաքտրնտա սէօյլէրտի տիրամայը սէ Կոյսուն վարդասընընն: Ընդրա միւշավէրէ էտիպ պաշ փաւխաղ, սաֆրնի ալտը պիրեր թանէ կիւղէլ վարդտարանլար • մարապտալէրին սայըսընա կէօրէ. վէ վէրտի ընդարա. վէ նատահաթլատը ընդարը հէր կիւն տէմէյէ ընու ազիզ Պիքիրին իքրամընա. զնրա պէկթի ընուն շիֆայէթէնդէ տօղրու եօլա կէնէրեր Յովհաննա կիսի: Ընու քի էթտիկերտե, կէլտիկեր քէնտի կարգալընընն տօղրու եօլունա ամնատնէ Կոյսուն նարտըմընդայ • քատար, քի նատը էվվէլ շէհիրէ փէնա խարէթ իտիկեր, ընտան սօնդրա էյի խարէթ վէ թաթը փաքընք քօղքուտու օլտուղար:

Պռոնոս նուրը էտէր հայր Ըլտնոս եէ վատրտան էվէռտպան: Ա էվանգէլիէ Ըզբերտոս: Ա հայր Ըզէռտոնգրտս պռոպողէտան. ճնըտ է. Լտպէր. 13: Ա հայր Պռոտըս Քովէտան. ճնըտ. է. էօրինէ. 15.

Ա Էյվէ.

Ա մոր նէ զամանե պիտ տէ մուէթուղու Յովհաննա պաքիրտա հիսկի կէսի տուդատրսաք տիւննէտա զէվքէրինտէն Ըլատհը

մուհասպեթի իչին, կերչէք շազլըղըմըզ վէ գէվքիմիզ քոչլաղ էթմէյիզ . իլլա որ Խոռնարտոսուն սէօզլունէ կէօրէ , պէյ-
շինքինք Լինոպէն ճանոս , վէ սէպէբլէրէքրէն Լինէրզ պոռնքէնն
Ֆինրէ : Ա է պէօյլէ իչերի շազլըղը փէք պէօյիւք տիւր տըշարը
Ձանի վէ սըքլէթ վերիճի շազլըքլարտան , ծնլար քի զլատէ
տղըրլանտըրըրլար , վէ սէյասէթչիլէրէր , նէքի ֆէրահլանտը-
րըրլար : Ա է կիւր կէօյնիւմիւզէ կէրի տուրմալըզ տիւնեա
սէվինճէրինտէն պազը քէրրէ պիրազ քասէֆէթ վէ-
քիլտէ պիրէ , օ պիր շէյ տէյիլ տիր , չիւն թէզ կէչէր . մինա-
սիպ Վանուն շայիրթէլէրինէ սէօյլէտիլի սէօզլէրէ . Վոչ-
այճի փըռնօ՞է ուանի՞ , այլ պուչիւլ պէնիչ պչէպ . Ա տա-
քան չէյնի՞ պէրա՞ յէր : Լանի՞ պէզ շէմոչ ռատաֆէլէչինէզ . չոչէն
Ինէրտոր ԻՀօբէյիմ պինէ . վէ շազ օլտուղտը պինէն ռատլէրինէզ :

ՄԻՍԻՈՒՂԹ . ԺԱ :

Ի՞չ ըզդ ռարտուշտը հէմէլէ ինդիլտուղդը տաշդ պիրը Մո-
քամը . օ պու կէյտիրպէ օնլարը ռէնոթլէրին Հօչլո՞ կո-
նէնոպ :

Ա մենասը Կոյսուն էթտիկի միճիուզէթլի էյիլքլէրին իչին-
ատ , օնլարը քի ալտըլար ինսանլար օնուն վարդարանըն իպա-
ատէթքնարըզ ըլա սէօյլէմիյէ , հիքմայէթ օլունուր վէ
պու , որ վարդարանըն գանձլարընըն ատօրտունճիւ քիմա-
պընտա . միճիուզէթ . 17 : Վէի քատապանըն պիրինճ անա
պապա պիր իւչ քըզ քարտաշար վար ըտը . պունլար սէօզ
պիրլէյիյլէ տիւնճատան չէքիլիպ , փէշկէշ էթտիլէր ատ
ըլա քէնտի պարիրալըքլարըն Ալլահ՝ վէ օնուն վալիտէսի
սը կոյս Ալծածինի . վէ պէրապէր տուրտուրլարտը քէնտի
պապալարընն իանէսինտէ : Ա է օլտու , քի պիր սէնէ Վանուն
ծնունդունուն նօրթուսունտա կիտիպ քէնտի կիւնահլարըն
խոստովանանք օլտուղտա , ծնլարըն խոստովանահայրլարը՝
քի ֆազլէ ամէ քիմսէյսի , պունլարը թամամլըզդ ըլտ նա-
սահաթլատը Վանուն ծնունդունտան քըզը կիւն ածնա կէչէ-
ճէք տէրընտա նօրթուսունա էյի հալըզլըզը կէօրմէյէ . օ քի
տահի տէհիլիր Ալծածինին փաթլըզը նօրթուսու : Ա է թիւր-
լիւ բուհանի տուտալէր փէրվէրտէլէրինին իչինէ պունու-
տա քօտու , քի քըզը կիւն թա նօրթուլատ . սէօյլէսին-
լէր պիւթիւն աղիզ Կիլքէրին վարդարանըն հէր կիւն : Ա է օն-

լարա պաղը բուհանի նասահաթլար վերտիչինտե պու մաթ-
ան իւսահունե, մապկինե կելթիրտի Աաղահնուն երդ երգոցատա
նաղարդը ո քելամը, Լա հոպ հանպելբչկ ոոց կերե պչոպ
կնգրկե· Լաաի՛ վչ պչկնի ուրուպալարքանե ոօուռուռ ապչլչենոպ
ոօուռուռ կնպ: Ա կ պու սեօղնե թեվմեր էղլետի օնլարա՝ քի
աղնզ Պկբերկ հէքմեթլե ուրուպա քենտի իպատեթքեաբ
քո լարընչն տուպարը տրըլար. վչ քօքուսու մու-
հապպեթ սիր, քի օնունլա տուա կտերլեր օնա: Ա սօնրա
տեսի. հօղչկիսե սիզ տե քը՛զարըմ, հաղերլայընզ պու
քըրք կիւնկերտե կիւզել ուրուպալար ազնզ Պկբերե. սիզնե
իպատեթլե տուպարընզրզա. օնու քի կտերսեկիզ լայը-
զոնա կէօրե, ամենասը Այս տա կէյտիրեր սիզ պու տիւն-
եատե շնորհքլար ուրուպալարըն, վչ հօթետե՝ սաթմանաթ
լպատարըն: Պկղչե նասահաթլատը օնլարը խոստովանա-
հայրերը. վչ հղլե էթտիչեր օնլար տա: Աբրին նասրը
քի եաշտա պարապար տեչիլտիչեր. քէզալեք օնլարըն
իպատեթքարըքըարը տա պարապար օլմատը: Օկրա պէօյ-
ե՛ք քըզ քարտաշը ազիմ իպատեթքարըզ ըլա հէր
կիւն սէօյլէրտի, տիւշունմեյլե՛ քի օնունլա ամենասը Այցատ
միւնեվվեր, վչ շեֆաֆիլը լեպատ եափաճաղ տըր: Ինքնճկ
քըզ քարտաշը տաճի կտերտի էղլե. լաբին պէօյկիւն-
քի կիւմ օ քատար միւհապպեթ իլե տէչիլտի: Ա կ իւշունե-
ճիւսիւ կտերտի կէօնիւլիւ կէօնիւլսիւղ, վչ պաղը քերրկ
պօշ պրաքմայլա: Իսնի տէրընտասըն արիֆկ աքշամը, պու
իւչ քըզ քարտաշլար պիր օտատա հէրքեշ քենտի եաթաա-
ղընտա ույուրքեն, իշտե կէօրիւնտիւ օնլարա աղնզ Պկբերե,
վչ ևքի որ մարտիրոս կղյալար Ադնես, վչ Կատարինկ նա-
նրնտա պէրտպեր. շեֆաֆիլը ուրուպալար կէյինմիշլեր. լա-
քին ամենասը Այցատն կէյինտկնի ուրուպալար զնատե միւքել-
լեֆ վչ կիւղ-լ իսոիլերովկ պիւթիւն ալեքն եաղըլար ըլա տէօ-
շենմիշ քի աղնզ ռեվ Աոչկոմ պաղլարլար ըարը: Ա կ աղնզ Պկ-
քեր եաքլաշըպ պէօյիւք քըզ քարտաշըն եաթաղընա,
տէտի օնա, սեչտմ սունա քը՛զըմ, մենեուն էմ սենտկն՝
քի կէյտիրտին պանա պու կիւզել ուրուպալը, ողնզի ռեվ
Աոչկոմը իպատեթքարըզ ըլա սէօյլեմկն իլե պանա.
վչ պուռնտ տէյիպ՝ վչ քենտի օրհնուխուն վերիպ, կէօրիւ-
մեզ օլսուռ: Ա կ օ ևքի քըզ քարտաշլար, աղնզ Պկբեր
քենտկլերինե պիր շեյ սէօյլեմեյիպ իշկն պաշլատրլար
ամանքի քըսկանըզպ քասեֆեթլենմեյե օնա, պերա հիչ պիր

չէ՝ սէջլէմէտի ծնլարա աղիզ Վիքիր։ Լայքին իշտե պէր սահաթ սօնրա ֆէքյուլտաթու կէօրիւնտիւ ամենասը Կոյս նալքընըզ. վէ պայազը սալթանաթընըզ ուրուպայըա, նա ալթընը տէօշէմէսիզ. վէ նաքյաշըզ էքինճի քըզ քարտաշընը նա֊քաղընա՝ տէտի. սէկամ վէրիրիմ սանա տա քյոզում. վէ մէմ֊նուն էմ սէնտէն, պանա էքրամին ճիւ մէ էմտիքյէրիւնէ։ Վէ պու պաքիրանըը սիւվալ էմմէսիտե ամենասը Կոյս, քի նի՞չին պանա պէօյլէ պայազը ուրուպալարըա կէօրիւնտիւն, վէ քըզ քարտաշըմա միւքելլէֆ ուրուպալար ըլսա. տէտի օնա աղիզ Վիքիր. զնրա սէն պէնի սէկամլատընըզնտա իպատէթքանըզնըն աղ ըտը քըզ քարտաշընտան. օնուն իչնի պէօյլէ ուրուպա կէյտիրտին պանա։ Վէ պու պաքիրա ուռմանըպ տէտի. նիհայ էտերիմ սանա այ Կոյս մէրտիվ՝ աֆ էյլէ պանա, վէ սակը էյլէ, քի կէլէճէք սէնէ պէն տէ կէյտիրչիմ սանա էօյլէ ուրուպա՝ նասըլ քի պու սէնէ կէյտիրտի սանա քըզ քարտաշըմ։ Վէ տէտի աղիզ Վիքիր, փէք էյի, նասըլ քի տէ֊ֆին՝ էօյլէ օլսուն. վէ կէօրիւնմէզ օլտու։ Ֆէքրար պիր սահաթ սօնրա կէօրիւն֊տիւ պիր քապա վէ սէրճի խարար կէյնմիշ. վէ նաքյաշըպ քընչինճիւ քըզ քարտաշընն նաճաղընա՝ տէտի. մէճնուն էմ սէնտէն տէ. քի պէնի պէօյլէ կէյտիրտին։ Վէ օլ պաքիրա ուռմանըպ նիւրէյի ալթ իւստ օլարաք տէտի. նա֊մ ճիւմլէտէն էհթիշամը սուլթան, կէօրտիւմ օ կիւզել ուրուպալարը՝ քի քըզ քարտաշլարըմ եահուդլար սանա. վէ պէն հաֆ տրմ սանա պու էճնա՝ վէ սէրճ ուրուպայը. օնուն իչնի լայըք տէյիլ տիր, քի մէճնուն օլսընը պէնտէն. լաքին նալվարըրըմ, պու տէֆա աֆ պույուր. վէ պէքլէ քի կէլէն սէնէ պէն տէ եահուդըմ սանա էօյլէ ուրուպա, նիհճէ պու սէնէ եահուդը պէօյնիք քըզ քարտաշըմ։ Վէ տէտի աղիզ Վի֊քիր, էյի տիր օլսուն՝ նասըլ քի տէ֊ֆին, վէ կէօրիւնմէզ օլտու։ Հաշան սապահ օլտու, քի տէրճնտատա հօրճու֊սույտու, կիճմիճէր պու իւչ քըզ քարտաշընը քիլիսէյէ. վէ նաքյ էճմիճէր պունու քէնտի խոստովանահայրլարընա. օ տա սէվինտի ղնատէ, վէ էօյիւտէտի էքի կիւչճիւկլէրի կէրի պըրաքմայա քէնտիլէրին հաճաճըզը վէ պէդիկին֊ճիքլէրին, վէ էրզաճէթ իճմէյէ սմենասը Կոյս աղիմ մու֊հապպէթ իյէ, քէնտիլէրին պէօյնիք քըզ քարտաշը կիպի։ Վէ օնրա էրճէսի նըլ տէրճնտատա հօրճուտու նաքյաշըքտա, պաշլատըլար իւչ քըզ քարտաշլար հօրճուտան քըրք կիւն

Եվ ինչ Թիւրքիա տուաւ մեզի ամենամէծ Կոյսա, վէ տեմիյէ հէր կիւն ազիմ իպատէթքեարլըղ ըլա ծնուն վարդապանը: Տէրընտաս եօրթուսունուն եվվելքի կէձէսի կէլտիյինտէ, իւչ քըղ քարտաշլար տախի քէնտիլէրին օտասընտա պէրապէր առաւտս տուրուբքէն, էեօրիւնտիւ օնլարա ազնղ Պիքիր կէյինմիշ ազիմ իհթիշամը ուրուպալար ինձի վէ ճէվահիր Թաշլար ըլա տէօշէնմիշ, վէ եալընըղ առլթանլար սուլթանընա մինասիպ վէնտուհ լիպասլար. վէ քօտու իւչ քըղ քարտաշլարըն պաշընա պիրեր ազըր փահա Թաճ, վէ տէտի. պու Թաճլար ըհհին օլսունլար սիզէ պէհիմ օղլումտուն ճէննէթթինէ, քի եարըն օրայա կիրէպինիլ. վէ պունու տէյիպ կէօրիւնմէղ օլտու: Ա է ասպահ ըլա կիհմիտիլէր քէնտի խոստովանահայրլարընա քիլիսէյէ, վէ նապլ էթմիլէր, նասլ քի կէօրիւնտիւ օնլարա օկէձէ ամենամէծ Կոյս, վէ պաշլարընա Թաճ քօտու. վէ օնլարա իբրար էթտի, օ կիւն օնլարը քէնտի էվլատլըրընը ճէննէթթինէ տավէթ էթմէյէ: Հաչան էշհիմտի պունու խոստովանահայր, զնատէ սէվինտի. վէ եալվարտը օնլարա աղնմայա քէնտիսին տէ, նէ զէման քէնտիլէրին սէմտալն կիւվէյիսէնին ճէննէթթինտէ օլուրլարսա. վէ սըրբուհի վէրտիքտէն սօնրա օնլարա՝ կէօնտէրտի օնլարը քէնտիլէրին էվլինէ: Ա է էվտէ պիրազ եէմէք եէտիքտէն սօնրա, ազիմ իպատէթքեարլըղ ըլա պէքլէյէլերտի ազիղ Պիքիրին իբրարընըն Թէքմիլ օլմասընա: Ա է կիւն աքշամ օլուննձա, իւչիւ տէ տուաւտս տուրուբ իքէն կէօրիւնտիւ օնլարա ամենամէծ Կոյս քուշանմըշ էթրափը հիսապսըղ հրեշտակլարտան. վէ իբի կոյսլար տախի օնլար ըլա էվվելքի կիպլի Էհնես վէ Կաստորինէ. օնլարա էմի էյլէտի ամենամէծ Կոյս կէյտիրմէյէ իւչ մաթթուլու քըղ քարտաշլարա շէֆաքը ուրուպալար նապըշլանմըշ էնվայհն Թիւրքիւ զամպաքլար վէ կիւլլեր չիչէքլերի իլէ, օնլարըն պաքթալը քըրընա վէ սէ վարդապանա իպատէթքեար օլմալարընա նշան: Ա է ազնղ փէրիշթէյէր պաշլատըլար Թաճլը ավազ ըլա օքայուպ տէմիյէ. Կէլ Վէռա կէլինէ, վէ ալ Լուճը. օնու չէ հաղբլտրը ոտնո Ըլտահ էպէրէն: Ա է տահա օնլար երդիվ էտէրքէն իւչ քըղ քարտաշլար տախի պիրի պիր արտըրըա Թաճլըղը ըլա Թէսլիմ էթտիլէր քէնտի ճանլարընը. օնլարը ալըպ կէօթիւրտիւ ամենամէծ կոյս հրեշտակլարընը երգիվ էթմէսինէ էպէտի շալըղըա:

Զուտա նայէ Էրէք չէնան հայր Էհէտանդրոս պէոպո-
ղէնան. Հէլ. ա. Էօշինէկ. 8։

Ա՛կիլէ։

Պու հիքայէթանէն էօյրէնիրիզ, քի ֆարղ տըր պիզիմ Ըլահա խատէմէ տուրմաք, մէ օ՛ուն ապիզ վաղիտէսի-նէ ապիմ ֆիքր քօմայ ըտա մէհտապէթ իլէ, Նիճէ ա-ռաքնալ սէօյլէր, Այսկէդ յաղօնա հոգ-ոզ. Այսկէդ յաղօնա Խ-խօդ Իսանի պու-ղայլ պատայա ճան ըշա. պու-ղայլ պատայա մէ ֆիդ նէշ. Եանի տուրայլամ տուայա մէհտապէթ իլէ մէ սիքաթի ըտա։ Օ իրա սէօյլէր սի Պրիդոր պապ. քի ա՛ղըտըղ մէ Պնեումաթիքինիզ պատա էսէր օ, ռէ էսէ-Լուբ Ըլահա, ռէ պատան օնա. մէ էնդիկի էնդիկնէ ֆիդիք յօմայ։ Ա՛Հ օ Թէվրատ, պահա պէնիէք մէ ֆէնա պատա էսէր օ, ռէ պատատա Խ-ղըտատ չէյլէր պու-շէ-նիւ-ր, մէ պէօյլէ-նէր Ըլահդան հա-պատանա Տէղու-ղատ ռօտ-ղայէդիդէր։ Օ՛ղար իչին սէօյլէր Իբրահիմ մարգարէ. Մեն էս պատ Տի՛ է Բէնատա նէ, Խ-հէսէք յէրիկամանդ նէ. Իբրահ. 12. Եանի, Խաբէ սան էս Իսապէ օնղարդան պղէղատրդանատ. մէ ոսպատ ընղատրդ պէօղէտէղէրինդէն՝ եանի հիսէկէրինդէն։

Մ Ի Ա Ի Օ Ւ Թ. ԺՐ։

Ըսալ պատա պէր հանդամ պէօյլ-ատ ըսալհանդնէ պու-շէ-նիւ՝ ահէնանդը Ռայատան ֆիտատ պու-ղատատ աճայէդ հնձէ-գէնէ Խապէրդնէղը։

Ո՛ աղրատ պիզիմ հըդրդպ մէտան էհմիքղէրի էմնատէ պէօյի-ք Մպամնիսդը, Կատնիցկա փատիպահղատընատա քիշի զատէ ազատան պիր հանդամ վար ըտը, հէր թիւրլու-ֆադի ամէրէր իլէ տօնանմէշ իսմի Ըղատա։ Պու-քէնտի չօճուքղատղանատան վաղիտէթատղահ ապիզ Պիքիրէ խպա-տէհքնատղը քատա պէօյի-տու, մէ հէր կիւն սէօղէրատի օ-նատն վարդապատնէն, ապ Հայր Կոմինիկոսատն օնա թէրսկէ-էսինէ կէօրէ. քի օ էմնատէրատէ սատ օղմայատ Սպատ-Նիանէն րէսուլի բու-Տպանդատ։ Իսմի պու Ղուցիա օնտէօրթ նատղնա կիրտիկինատէ, սի-շիճնէնէրատու քէնտի պատքիրա-ղատն Ըղահա փէշիկէ էհմէք. մէ մ-պատագատ օղմաք. ղա-քին քէնտի ատճատղատնէն զօր էհմէսէղէ կիրտի սի-նէնատ

աբիւտէսինէ, վէ Էվլէնտի Վրանատա շէհրինին պիր պէյզատէսի իլէ աղիմ տիւյիւն զինէթլիկլէ. վէ էքիսիակ պիրի պիրինատէն Հօշնութ օլուա՝ նէք տիլ նէք ճէհատ վէ ֆէրահլըղա կէչինիրլէրտի: Լաքին տիւնեա ֆէրահլըղ ֆանի վէ թէմէլսիզ օլմասը իչին, չօք վաքըթ կէչմէտի, զիրա մաղրուպլիլէր կէլիպ քուշաթըլար Վրանատա շէհրինին. վէ օ պէյզատէ Լուցիա Հանըմին զէվճի ծնլար ըլա ճէնկ էթմէսինատէ էօլտիւ ճէնկատ. վէ Լուցիա թէզվարի տուլ քալը վէ համիլէ: Ա՛ն պունտան սօնրա պիր կիւն պու քալէրդ պիր քաչ հրսըմլարըլա շէհիրտէն տըշարը քէնտի չիվիլիյինէ կիտէրքէն, ըրաստ կէլտի օնա մաղրուպիլէր էթէճիլէրինին պիր քէօմէսի, ծնլար քի եասըր էթտիլէր օնու, վէ կէօթիւրիւպ քէնտիլէրին պին պաշըսընա թէսլիմ էթտիլէր: Պու պին պաշը պատպատըշ, վէ զինաքար քիմսէ՝ նէ ղէման կէօթիւրիւյսէ օնու քէնտի Այաղըդպ վիլայէթինէ, զօրլարտը օնու մուրտարլըղա. վէ հաչան պիր թիւրլիւ օնուա արատըղըն պուլմատը յսա, տէյիշտի մուհապէթինին տիւշմանլըղա, վէ եալթաբանմասըն զօրպալըղա. վէ քօտու օնու էվլին աշաղը խըղմէթլէրինէ, նանի օտալարը սիւիւրմէյէ, նէմէք՝ վէ մուրտարլըդ քալալարըն նայքամայա, օմուզուլլա օտուն թաշըմայա, վէ սայրը աշաղը խըղմէթլէրէ: Պու սէֆիլ հանըմ աղիմ խըղմէթ էտէրտի ճիւմլէսինէ ալէաք կէօնիւլիւլէյլէ պիր հալայըդ միսալը, հիչ պիր շէյ ալմադը, նէքի ադար սիմէմ վէ քէօմէքլէր հէր կիւն. վէ հիչ մարհամէթ էմէլէրտի օնա, ֆարադա կէօրիւլէրտի համիլէյինին: Ա՛ն պաշկա հիչ պիր սիսիէրի եօղ ուտու պու քատար սըքլէթլէրինատ. նէքի սէյ Լաճամինէ սըղընըպ օնուն վարդարանըն աէօյլէմատէն քայրը, վէ եալվարըրտը օնա իմտատա նէքթիշմէյ քէնտինէ: Հաչան համիլէյինին տօքուդ պալարը թէքմիլ օլտու. տուքտու օնու մէվլիւտ ադրըսը. վէ ըրաստ կէլտի Ա՛ն էֆէնտիմիզին ծնուէնդունուն կէճէսինէ. վէ պաշկա թէնհա նէքի օլմատըղընատան, էնքիյայ կիտտի քէնտի ադասընըն տավարլարընըն ախըրընա ադնզ Պէքիր միսալի. վէ օրատա ադրըլարընըն արթըղընատա, վէ քէնտիսի վուքուֆ օլմատըղընատան ատէթճէ չարէսինէ, պաշկա պիր շէյ էթմէզտի, ադնզ Պէքիրին վարդարանըն սէօյլէմատէն քայրը, վէ օվանուպ օնա եալվարմաքտան՝ թաքի տօղուրտուն: Ա՛ն իչտե քաֆիլ կէօ

բիւնախիւ օնա օրատա ամենասէր Կոյս կիւնէշտէն շէֆաֆէք. վէ միւնէվվեր էյլէտի ախըրը կէճէ քարանլըղընտան. վէ օնուն ալըըլարընըն աճըսըն միւլայըմլաթտը. վէ եարտըմ եթմի չօճուղուն ըրահաթ տօղուրմայա. քի անը քէնտի աղիզ էլերիյլէ քալտըրըմ՝ ֆուքարէճէ քունտաքլայըմ՝ քօտու սաման իւզերինէ: Անէնլուլու չօճուք, օնա քի վալիտեթուլահ էպէ օլտու: Ա՛է չիւն Ալլահըն լութֆու տէնիղլին ինճիլէրի կիպի տիրլէր, օնլար քի հիչ եալընըղ տէյիլ տիրլէր: Իչտէ էնտի կէօյտէն օ ախըրա էֆէնտիմիզ Յա՛ Ռա՛ տա հիսապըղ ֆէրիշթէլէր քէօմէկի իլէ. կէյինմիշ հայրապետական զդեստէր իլէ. վէ քէնտի էլիյլէ վտֆիթիզ էյլէտի օլ մաէթլուլու մահսումա, վէ քէնտի աղիզ վալիտէսինին իզէթինէ ատընը Անրիանոս քօտու. վէ ճիւմլէտէն աղիզ Պէքիր կնքամայր օլտու ալմայ ըլա օնու աղիզ աւաղանտան: Ա՛է հաչան թէքմիլ օլտուլար վտֆիթիզ զննէնէլէրի, սըմարլատը Իֆէնտիմիզ Լուցիա Հանըմա, տայըմ քավի քալմայա սէվմէտէ վէ խըզմէթ էթմէտէ քէնտի սէվգիլու վալիտէսինէ. օնուն Տամիլը իչին տէր օլույօրլար սանա պու քէրեմիէր: Ա՛է ամենասէր Կոյս մահսումա քէնտի վալիտէսինէ վէրմէյէ, տէտի օնա. էյ աէվգիլուլիմ, ալ օղուշըդազըն, վէ պէտէ օնու պէնիմ մաէհապպէթիմտե. վէ էօյէ էթ՝ քի օնուն ամէլի ույտուն քէնտի տաընա. պէն տէ սանա վէ օնա տայըմ եարտըմճը օլայըմ: Ա՛է պունտան սօնրա կէօրիւնմէզ օլտու ճիւմլէսի: Ա՛է Լուցիա Հանըմ էօյլէ պիր սէվինիպ թէսէլլա օլտու՝ քի քէնտի եասըրլըզըն մաէթլուլու եասըրլըք չաղըրտը. քի օնուն սէպէպինէ օլտուլար օնա պու քէրեմիէր: Ա՛է Տամիէն աշըրը շիւքիւրլէր վէրտի Ալլահա. վէ օղու Անրիանոսու. քօյուպ օթլարըն իւզերինէ, զանն էտէրտի քէնտինի Էնթիւէհմէտ, աղիզ Պէքիրին քէնտի Ալլահ եվլատընն տօղուրմասը Հիսապ: Լուցիանըն տօղուրմասընըն խապէրի եէթիշտի քէնտի պատպաղըշ աղասընըն քուլաղընա, ը քի հաչան էշիթմտի՝ քի էվինն ախըրընտա տօղուրմուշտու եվլատըն՝ Ալլահ էֆէնտիմիզ օնուն իւրէյինն եուամուշաթ. մասըլա, էմի էյլէտի Լուցիայա օրատա ըրահաթ տուրուպ քալմայա՝ նէ. քատար քի իստէրսէ. վէ Հէր կիւն մանճասընն կէօնտէրիրտի ախըրա, վէ սայըը խըտիղալարըն քայըրըրտը: Ամտի տօղուրտուղունուն քըրբընճը կիւն թէքմիլ օլունճա. քի տէրընտա եօրթուսույտու. սապահ-

տան կէօրիւնտիւ օնա Ն֊ֆէնտիմիզտէն ըէտաւ օլունմուշ
ալիր ֆէրիշթէ, վէ տէտի օնա. պիլ Հանըմ, քի պու կիւն
ֆարզ սբը սանա ահիէհլի քրիստիանլարը աւէթմինէ
կէօրէ փաքլանմաք վէ օրհնուէնի ալմաք քիւնէտէ: Ա֊է
Ն֊ուցիանըն ձէվապ էթմէսինտէ օնա, քի քապիլսիզ ամբ
պու շէյ օլմասը. զնրա պու մաղըրպաղարըն վիշայէթինտէ նէ
քրիստիան փափազը վար, վէ նէ Ա֊լահըն հէյբէնի. տէտի
հրէշտակ. Հաձէթ տէկիլ, քալք սէն, վէ քօբքմա. ա֊լ
չօճաղըն քուճաղընա, վէ թաւրի շու մամլէ էլինտէ. վէ
կէլ էնէմ սբրա: Ա֊է օ միւթիւհ օլուպ օլ ֆէրիշթէյէ, ալ֊
տը չօճաղըն քուճաղընա, վէ կիտէրտի օնուն էնէսինէ.
վէ իշտէ վարըպար պիր միւքէմմէլ քիմսէյէ. քի կէօրիւ֊
նիւրտիւ Հաղրըմըշ. օ քի Հաքքըտէթի տէյիլ խոլ՝ իլա կէօս֊
տէրիշ: Ա֊է օնուն պէօյնէ միհրապնտա ազիզ Պիքիր
տուրըյօրտու. վէ օ չաղըրար Ն֊ուցիայը կէլիպ դասըն քա֊
ֆէսինէ Հաքըն տուրմայա. օրհնուէն ալմայ իչին: () օրտ֊
տա տուրըրքէն թէքրար կէօրիւնտիւ Վրն էֆէնտիմիզ փա֊
փաղ ուրուպասըլա. վէ միհրապա չըքըպ պաշտաբ ալա֊
Հանի պատարագը սունմայա, օնտա Հրէշտակլար իքի Հանա
պէօրիւնէրէ՝ պատարագըն բուհանի երգլերին երգել էտեր֊
լէրտի, վէ սրբասացուի վարընտա Վրն էֆէնտիմիզ չաղըրտը
Ն֊ուցիայը միհրապըն էօփիւնէ. վէ օքուտու օնուն իւզե֊
րինէ փաքլըբ տուտուրն քիլիսէ ատէթմէյէ կէօրէ. ալտը
էլինտէն մոմուն, վէ ֆաղիլլէէլի շուրչառըն փէշին էօփ֊
ուրիւրտիւ օնա: Ա֊է Հաչան պիլմէտի սէն պատարագ, տէօն֊
տիւ ազիզ Պիքիր Ն֊ուցիտա, վէ տէտի օնա, իմտի կիտ
սէվինիւլմէմ, վէ բահայէթ օլ. զնրա կիւն աքշամ օլմատան
նասրըլը քտան քուրթուլուպ՝ սէնէն փէտէրինին խանէսին֊
տէ պուլունտուրն. լաքին սանա էթմէտիմ լուԹուֆլարը ու֊
նութմա. վէ տայըմ քալ պէնիմ մուհապէթիմտէ. վէ
սէնէն օղլուն Ա֊արիանոսու պէսլէ պէնիմ էվլատըմ կիպի.
վէ ճահտ էյլէ սիտիյլէ՝ թէրպիյէ էթմէյէ օնու պատա խալա֊
տէթքէտարլըղա: Ա֊է Նատը քի տէտի ազիզ Պիքիր, էօյլէ թէքր֊
միլ օլտու. զնրա օ կիւն աքշամա քադրը հրէշտակլարըն
կէօրիւնմէղ էլէվրիյլէ քալքտը օնտան՝ օլ զահիտ Հանըմ
քէնտի էվլատըտա պէրապէր, վէ պուլունտու սէն Յակոբ
քէսուլուն քիլիսէսինտէ, քէնտի պապասընըն վիշայէթի
Կոմպոստէլատա. վէ կիմտի էվլէ՝ քէնտի էհլի պէթլէհէ֊
մինէ, անդր տէ Յաճուպլանըպ՝ սէվինիրլէրտի օնուն ուլա֊

օնուն էձայրդ մուճիւզէթլի խէյասլըղընա եաաբլըգտան։ Ա՛ն Լուցիա Հանըմ քալան էօմիւնիւ կէչիրտի քէնտի ե-վինաե րուհանի փէրվէրտէգէրտե, վէ քէնտի էյլիքտարը աղէղ պիքիրՊ՝ծածինին մուհապէթինտե, վէ իպատէթքնար-լըղընտա։ Ա՛ն օլ տախի պուննուն սաղլըղընտա քէնտինինկ եմմայլի լուքմի քէրէմլերին թէքմիլի թամաղնա, թէքրար կէօրիւնտիւ օնա էօլիւմիւ սահաթնընտա, վէ պու չէք ևըլ-լար կէչիրտէն սօնրա կինե տէրընտա եօրմուսու կիւ-նիւնտե օլտու. վէ տավէթ էյլէտի օնու էպէտի սէվինճէ։

Գուռնա նամէ էտնէր Իպրահիմ Ղըրաէման էնինի ինկիլիզ-պա։ Ա՛ն հայր Ի՛նճէսուորքա պինպաշըէտան. ճիլտ. Բ. լա-պէր. 5. Ա՛ն հայր Գուռնա Քոճէնա. ճիլտ. Գ. էօրնէկ. 25։ Ա՛ն ապրը պէօյի-ո՛ Ռումէլինիլէր։

Ա՛կիմէ։

Ա՛պապըլ մուճիզու օլտու պու հանըմըն տէրճիւրտէն վէ ճօհնէճիլէրտէն խէյասը. պէօյլէ օլտը պիղմիկի տէ, էյէր պիղ տէ հանկը տէրտիմիզ քի օլսա սէյ կոյս Ի՛նա-ծին մէրհամէթի անասընա սրղընըրսաք. Նիճէ էճտի օ։ Ի՛նյլէ իսկ պիղ տէ էօրնէնէլիմ օնսան պու իւչիճէնտե վէ կիւլի ֆինտի էէր ճօհնէճիլէրե քապըշը, նամի էզատ օլմայ իչին, տարըլմայա կիւճէնմիյէ, վէ Ճիւրլիւ Ճիւրլիւ տէրմանա արատայա պէտէչ, սրիարըշ էտէլիմ պիղի մէրհամէթի ա-նասընա, վէ իֆտատ էտէլիմ քէնտինե պիղիմ իքտիդա-լարըմըզը տիւէմէ իյէ օնուն իմտատընը, վէ շիւփհէսիզ պուլուլար էէր քազալարըմըզ մուճիզու խէյաս օնուն ե-թիրկէմէմէյէ։ Նիճէ սէօյլէր երանեկի Ի՛նանարդաս։

Ա՛ԻՃԻՕՂԼԹ։ ԺԳ։

Ռահիմին պինինին ապըընտան կի-ըլեր չէտտասը կէօրնէնտէ-ըլեր ապէղ Պինըրնի ժարթատանըն սէօյլէ-նինտէ։

Պիր քիշի զատ պէօյիւք ադանըն պիր թէք պիր էվատը վար ըսը, վէ պէսըէր իսի օնու վաճտէթտուլսա ադիղ Պիքիրե իպատէթքատըղ ըսա. զնրա օնուն շինդայէթիյլե այրըտը օնու Ի՛լլահտան։ Իմմի պու չօճուք քէնտի չօճուքտուր մէշրէֆինե կէօրե, էէր կիւն փէտէրինին պահ-

ձէսինտէն չիչէքլէր տէշնիիա՝ թաճ եաիրպ՝ քօր ու-
տու մայիէթուլլահ ալիզ Պիքիրին թաշտան օյմա տու-
քէնինի պաշընա, օ քի քէնտի փէտէրինին իպատէթ-
խանէսինտէ իտի: Ա՛է սօնրա ալիմ իպատէթքաբուլըդ
ըա պատկերին կէնիւնտէ տուայա տաւրուտաու: Ձօք
մնքպուլ օլաու ամենաքի Կոյսա չօճուղուն պու իշի, վէ օ-
նուն իչին պըրաքտը օնուն քալպինէ տիւնեատէն իբրահ-
պընմաք, վէ օն տէօրթ եաշընա կիլինճէ պու չօճուք քէն-
տի պաքիրալըղըն փէշկէշ էյլէտի ալիզ Պիքիրե. վէ ահա
էյլէտի տիւնեա սէրիշտեսինէ կիրմիշէ, իլա բահիպ օլ-
մայա: Ա՛է փէտէրի պուտու տուրմընճա ֆարաղը չօք քա-
սէֆէլէնտի, զիրա պաշկա պիր մէրասիօրու եօղ ուտու,
լաբին ֆապրի ամէ քիմսէ օլմասը իչին, քոյ վէրտի եվվասը-
նա ահմընը թէքմիլ էթմիշէ: Ձիւն քի չօճուք սը-
զուէր իտի Կարթուշեան սիւքիւթ աուրան բահիպլէրին
կարզընա կիրմէք, օնուն իչին փէտէրինտէն իգին ալտը յատ,
կիրտի օ կարգա, վէ բահիպլէր քաապուլ էթտիկտը օնու
պէօյիւք մուհապպէթի իլէ: Իտմոի պու կէնճ կիրիպ սիւքիւթ
բահիպլէր սըրտարընա, պաշտատը զիհտէ ճան սէվվինճիյլէ
իչէրի կէօթիւրմէկէ օլ չէթին թիւրէսին ընդարընը: Ա՛է
չիւնքի քէնտի օտասընտա ալիզ Պիքիրին քիւչիւք օյմա
պիր սուրէթի վար ըտը, պաշտատը հէր կիւն տիւնեատա-
քի տաէթինէ կէօրէ, օտասընին կիւչճիւկ պահ-
ձէսինտէն չիչէկլէր տէշնիիա, վէ թաճ եաիրպ՝ ամենաքի
Կոյսան պաշընա քօյմույա: Ա՛է չիւնքի քէնտի պահձէսի-
նին չիչէկլէրի ալիզ Պիքիրէ հէր կիւն թաճ եաիմույա նէ-
թիշմէզ իտի, կիւտէրտի ախէր քէշիշլէրին օտապա-
ընա, վէ օնլարընն իչինէյէ պահձէլէրինտէն չիչէկլէր տէ-
շնիիա, թաճ եաիրպտը ալիզ Պիքիրէ: Ա՛է պու օնլարընն
կանունլարընա քարշը ըտը, նանի պաշկալարընն օտասը-
նա կիթմէք. պուտուն իչին չաղըրտը օնու մանեատընընն
պաշ փափտը, վէ աղապըյլայ՝ ձէն էթտի սայրըտարըն օ-
տապարընա կիթմէկէ: Ա՛է պու իշ իչին պու նէնի բա-
հիպ պիատէ ալընըզ քասէֆէլէնմէկէ պաշտատը. օ քա-
տար՝ քի սիւչիւնճէկլէրտէն զօրլանըզ՝ կարզը ալընաքընզ
տիւնեատէ տէօնմէկէ: Ա՛է պաշ փափտը պուտու քասէֆէլէ-
կէօրիւպ, չաղըրտը քէնտինի, վէ տէտի: Օղուլ նէ
օլտու սանա, նիչին քասէֆէլէ տուրտույօրսուն, վէ օ
տէտի, պիլէյինի պայպա, պէն պու կարզ իչինտէ հիչ սը-

քրիստոնեութեան, նէ տուքուեթլութեան վէ նալընդունք-
տան, նէ տայըմ փէհրիզատէն, նէ հայը կէձէ քալք-
մատան, վէ նէ քայրը շէյտէն. իւրա նալընդուզ պունտան,
քի ազիզ Պիքիրին պաշընա հէր կիւն թամճ նափրպ չի-
չէկլէրտէն՝ քրիստոնեութեամ, նիճէ նափար ըտրմ չօճա-
լութան պաշտայրզ թա շիմտիյէտիք. վէ քօրքարըմ, քի
կիւճէնտին պանա ազիզ Պիքիր: Պաշ փափազ պունտու էշի-
տունճէ զիատէ սէվինտի. վէ պիշտի, րի ծնուն քատափէթի
ամենատէ Աղոյա իզնէթի էթմիք համէնտունէն կէնտիքրտու.
վէ ուէտի ծնա, ծղուզ, պունա զիատէ ֆէրահ ըմ. լաքին
իստէրիմ էյրէթմիք սանա պիր պաշկա թարզ թամճ նափ-
մաք ազիզ Պիքիր վալիտէթուլլահ, ծնա քի շիմտիյէտիք
նափտրզընտան զիատէ հօշնատը: Իմտի իստէրիմ քի հէր
կիւն տէյէսին ծնուն իզնէթինէ վարդարանըն պիր փայըն,
նանի պէշ հայր մեր վէ էլի ողջոյն վէ իթիքատի էյնէ պանա
ծղուզ, քի պունըար տըրըար ազիզ Պիքիրէ մաքպուլ կիւնէր
վէ չիչէկլէր, ծնըար ըյա թամճլամամք արզուէր: Պունըար
ըյա նափ սէն ծնա թամճ հէր կիւն. վէ կէօրէսին, քի նէ
քատար հազ էտէր օ պունտան, վէ էյնիկ էտէր սանա:
Ռասուլ էթմի պու նէնի ըահիպ պաշ փափազըն թէմ-
պէհին զիատէ սէվինճ իյնէ, վէ պաշտատը ճիմտանի չիչէք-
չէրին նէրինէ, հէր կիւն տիզ իստիւնէ կէլիպ ազիզ
Պիքիրին սուրէթինին քարշըսընտա՝ ազիմ իսպատէթ-
քատարըզ ըյա սէօյլէմէյէ իւչիւնճիւ փայըն վարդարա-
նէն: Վէ օ քատար մաքպուլ օլտու ամենատէ Աղոյա, թամ
քի ազ վաքըթ մտպէկնինտէ տօլտուրտու օնու Ալա-
հըն լութֆիյլէ. վէ մանտատըրըն իչինտէ ֆազլի ամէ-
չէրէ այնա վէ խայրը հէրաքէթլէրէ էյի իպրէթ օլտու: Վէ
նէ զէման նաշ քէմալընն պուլուպ ատէմ օլտուչա, էվվէլ-
քի պաշ փափազ էօլտիւ. վէ օնու քօտուլար մանտա-
տըրա պաշ փափազ: Իմտի պու պաշ փափազ օլտուքտան
սօնրա, բատտ կէլտի, քի պիր կիւն քէնտի բահիպլէրինէ-
տէն պիրինէ կիտէրքէն մանտատըրըն էքսիլտար իչին պիր
նէրէ, վէ կէչէրտի պիր օրմանտան, խըրսըզլար կէօրիւպ
օնըարը՝ ախշտիւչէր էնտէչէրինէ ռօյմայա օնըարը: Օվ
ուէտ կիտէրքէն ազաճլարըն իչինտէն, զիքր էյլէտի պաշ
փափազ, քի օ կիւն տահա ատէմիչտի սբ Աղոյան վար-
դարանըն. նօլտան պիր նանա չէքիլիպ՝ պիր ազաճըն տի-
պինտէ տիզ իստիւնէ կէլիպ՝ պաշտատը վարդարանը ատօյ-

լեմիյէ։ Վէ օ խըրսըզլար, քի օնուն էնսէսինտէ տուր-
բուլար ըսը՝ կէօրիւրլէրտի պու միւճիւզլէթի, զիրա պաշ
փափազա նաքըն իհթիյամը կիւզէլ պիր տուլթան տուր-
մուշ տէյիրիրտի կիւլլէրի, օնլար քի պաշ փափաղըն աղ-
զընտան չը.քըպ՝ տիւշերլէրտի ևէրէ. վէ օ կիւլլէր իլէ պիր
ջամճ եափարտը։ Տախի կէօրիւրլէրտի, քի կիւլլէր պէյ-
ազ ըտըլար. շու քի՝ օնտա պիրի քըըմըզըյտը. վէ սօն-
րա կէօրտիւլէր, քի օ տուլթան նէ զէման եափըպ պի-
թիրտիյսէ օ թաճը, քօտու օնու քէնտի պաշընա. վէ
սօնրա շէմն միսալի փարլայըպ՝ չը.քըտը կէօյէ, վէ կէօրիւնմէզ
օլտու։ Պունդա զլատէ թաճտուպ քալըպ քօրքտուլար խըր-
սըզլար. վէ նէ զէման պաշ փափազ տուտատան քալքտը,
եաքլաշտըլար օնա, վէ եալվարըրլարտը օնա տէմէյէ օնլարա,
քի քի՛մ իտի օ միւհթէշամը տուլթան, քի օնուն եանընա-
տա տուրտուպ՝ վէ աղզընտան չը.քան կիւլլէրի տէշերիպ՝
թաճ եափըյօրտու. վէ սօնրա օ թաճը պաշընա քօյտուպ
ուշտուպ՝ կիթտի կէօյլէրէ։ Ա՛էվապ էթտի, վէ տէտի պաշ
փափազ՝ պու միսլի նէսնէլէրտէն պիր շէյ պիլմէմ. վէ
քիմսե կէօրմէմիշեմ. իլլա սատէ պունու պիլիրիմ.
քի օլ տէմ պէն իսլատէթէ տուրմուշտում, վէ սէօյլէյ-
օրտում աղլզ Պէքիրին վարդարանըն։ Օլ զէման աղ-
նատըլար ճիւմլէսի, քի օ տուլթան նը կոյա Ը.ճամին իտի.
պէյազ վէ քըըմըզը կիւլլէր ողջոյն քեզ Մարիամ, վէ հայր
մեր իտիլէր, օնլար քի տիւզերլէր վարդարանը։ Պու միւ-
ճիւզէթտէն օ խըրսըզլար թէօպէյէ կէլիպ, աճ տի-
լէտիլէր բահիպլէրտէն, քի օնլարը սօյմաք նիյէթինտէ
իտիլէր. վէ նիյէթ քօտուլար քրիստիանճա եաշամայա,
վէ քէնտիլէրի տէ հէր կիւն սէ վարդարանը սէօյլէմէյէ,
չիւնքի կէօրտիւլէր, քի օ զլատէ մաքպուլ տուր աղլզ
Պէքիրէ. վէ օնլարտան թաճ եափըպ քօյօր քէնտի պաշընա։

Պոռնու նաւլ էտէր Կոսպոլէնա եէ Ը.ճամինին Ջ-ճի-պէնէ-
լէրինին ասո չիմոպընա։ Վէ հայր Ը.պէյտոնոպրսս գիոսս.
ճէլ. ե. Լուպկ. 17։ Վէ հայր Սիղիսնոս կոմոլը-լուլը եէ
Կոյոռա Ջ-ճի-պէնէլէրէ. Է. չիմոպընա. Ջ-ճ. 53։

ԱՀՅՎԷ։

Ի մոմ՝ պիլ տէ օլ տէմ թաճ եափարըզ աղզլ Պէքիրէ կիւ-
լէրտէն, նէ զէման քի սէօյլէրիզ օնուն սէ վարդարանըն

ֆիքիր քօյարաք վէ իպատէթքեարլըղ ըլա։ Լօէֆվէ էտէ-
լիմ, զիրա օվմայա քի կիւ լըբտէն թաճ նաիմամըղա պէտէլ,
օնա թիրէն թաճ նափալըմ, վէ պու օղ տէմ օյուր, նի-
ճէ բուհպանլէրտաէն պիրի սէօյլէր. նէ զէման քի քէպիր
կիւնահկէրտաէ օլմայ ըլա վէ ճանըմըզըն խէյասը իչին
համէթսիզ տէբսիք օնուն վարդարանըն։ Վէ օնլար քի
իշ իւղէրինտէ օլուպ սէօյլէրլէր օնուն վարդարանըն, թէք-
միլ օլուր օնլարտա մարդարէնին սէօվլէ, քի տէր. Ժո-
պօնը-ըզը այս շէյհանըզ պուռունէ պէս. Ե այբուռ նէբէանց
հէռաօյնալ Ռէյասի էն չինէն։ Լյանի՝ պու ճէհիմէ պուռուռ-
ըտէս ըտ նէպէնէլէր պէնի. վէ չուլտէրի նէվ ուլա վէ այ-
րըտ պըտըպ պէնդէն։ Լյաբին պունտա փուքարէլէր վէ տիշէհ-
լիլէր մապէյնէ կէթիրմէսինլէր քէնտի ֆուքարէլիքլէրին՝
տէմիյ իլէ. օնուն իչին իշ իւղէրինտէ տէրիղ սը վարդա-
րանը, զիրա վաքտըմըղ նօք տուր։ Օ նիրա պէօյլէ քիմ-
սէլերի իշտէ տինսիզլէր ազարլասաղար կէրէք շէրահաթ կիւ-
նէնտէ, օնլար քի հէր իշլէրին պիր նամա պըրաքըպ՝ նտա
էտէրլէր քէնտի նամազարըն, զիատէ ֆիքիր քօմայ ըլա։
Վէ պու կէրէչէք ար վէ ըէզալէթ տիր կէվլէկ վէ սօվլուք
քրիստիանլարա։

Մ Ի Ա Ի Ջ Ի Ա · Ժ Գ ·

Ֆովլաա նամ պիր պէյղամբէյէ չուրլաթուը ասլէ Պիրէր շէյ-
ևանըն ֆէնուլէբնինէն։

Ա նլքոն օղու Ֆովմնա հուսմալը քիշիղատէ՝ Ֆօղ-
ըիտա պէյի՝ զիատէ իպատէթքեար ըտը ազիզ Պիքիր վալի-
տէթուլլահա, վէ հէր կիւն սէօյլէրտի օնուն վարդարա-
նըն, վէ ժամերդուէթիլարըն զիատէ իպատէթքեարլըղ ըլա։
Լյաբին էօյլէ իքէն պու ֆէնտա քեահատա օշնամաք մնրաղը
վար ըտը։ Վէ ֆարաղա տայըմ քայըպ էտէրտի չօք ահճէ
օյունտա, լյաբին կէրի տու բնտաը օնտան, թա քի քայրպ
էթտի սանքի ճիւմլէ քէնտի վարընը։ Օնուն իչին պիր կէճէ
հաչան կիւտի էվէ զիատէ տիւշինճէլի վէ քասէֆէթ, զիրա
օ կիւն փիք չօք ահճէ քայրպ էթմիշտի օյունտա. վէ պաշ-
լաոը նալէթլէմիչէ օյունտա՝ վէ քէնտի թալէհսիզլիյինի, վէ
Ալլահտան շէքվալէնմիչէ. վէ փիք տիւշինճէտտէ տուրուշ-
օղտա։ Վէ իշտէ շէյհանն օնուն տօստտա պիր պէյղամբէ-

նին քըյաֆէթինէ կիրիպ՝ կէձէ իլէ կէլտի օնա. վէ սէ-
լամ վէրիպ օնա, տէտի. նէ օլտու սանա, նիշին պէօյլէ
մանկամալա վէ քասէֆէյի տուրույօրսուն ազամ. Թահ-
մին էտէրիմ, քի պիր շէյ քայըպ էթտին ֆյունտա, վէ
օնուն իչին պէօյլէ քասէվէթմէն: Ա՛էվապ էթտի
քիշի զատէ Թուղլաա, վէ ատտի. պէրի տօստումտ պու տուր
սէպէպի. լային եազըք պէնիմ շաշկընըզըմա, վէ նիյէ-
Թիմտէ քաֆի տուրմայըզըմա, քի չօք քէրըթ նիյէթ էթ-
տիմ օյուն քնահատըն պիր տահա էլինի ալմամայա, վէ
լաքին ֆէնտա ալըշմամ իչին կէլի տուրամատըմ օնտան
վէ Թանըմատը օնուն չէյֆան օլտուղուն: () տէմ տէ-
տի օնա տօստ քըյաֆէթինէ օլան շէյԹան, էօյլէ ալԹ
իւստ օլմա ազամ. ֆարագա պու տէֆա քայըպ էթտին,
լաքին պաշկա տէֆա քազանա պիլմըրսին, վէ պունտան մո-
տէ պէնիմ վարլըզըմ սէնին տիր. չինաքի էյի պի-
լմրսին, քի սէվէրիմ սէնի քէմալի գալպտէն. իմտի՝ կէլ
կիտէլիմ պէնիմ էվիմէ, վէ օնտա պուլուրսուն քայ-
ըպ էթտիյին: Պունու էշԹամիքտէ պու պէյզատէ զիյատ
սէվինտի, վէ կէձէ իլէ քալքըպ կիԹտի օնուղա պիր պահ-
ձէյէ օնուն սարայընտա, օնուն քի տուվարընա եաքըն
Տիվերիս տէնիլէն ըրմընք աբար ըսը օնու քի շէյԹան քէն-
տի միւլքիս կէօստէրիրտի: Ա է կէօրտիս օնտա պէյզատէ չօք
զիատէ վարլըք էճայիպ սըրայըա տէօշէնմիշ՝ եանի Նըղըն
երղըն ալԹըն վէ կիւմիւշ ահճելէր, վէ սայըսըղ ճէվահիր
Թաշլար. քէզալիք իւզիւքլէր՝ վէ կէրտանըքլար՝
պիլէզիքլէր՝ վէ քիւփէլէր տօնանմըշ Թիւրլիս Թիւրլիս ճէ-
վահիր Թաշլար ըտա. վէ սայիր զիյ քըյմէթ արզուլէնէճէք
մալլար: Ա՛աշան կէօրտիս օնու պէյզատէ ֆէրահլըղ ըտա
տօլտու. վէ ֆիքր էթմէզտի՝ քի շէյԹանըն ֆէնտի
օյա. վէ իստէրսէ էլին ուզատմայք օ խանընէլէրէ,
վէ պմայա օնլարը Ա աքին շէյԹան օնուն էլին քապըլտայըտ
էվէԹլէմէ տէտի. վէ օնուն ճէպինտէն պիր չըղըտը էշԹի-
մի իլէ տէտի՝ նէ սէս տիր օ. պէյզատէ էլին ճէպինէ կէօ-
Թիւիւդ, տէտի՝ ազիզ մալիսէթմուլլահըն վարդտարանը
տըր: Ա՛ետմ շէյԹան եիւյսէք սէս իլէ կիւլէրէք տէտի.
տէվէԹլէն մայը սէն տիշէհլի մարապտամիսին. պէօյլէ սե-
նին պէօյլ էլմէյինէ նաքըշմայաճաք տիշէհլէյէ միւԹալիք
շէյ քուլանըլտըսըն. էօյլէ իսէ պըրագ շունու կօնիւն-
տէքի ըրմազա: Պու սէօզլէն իւզէրինէ պիր ազ Թասա-

լանըզ ել պէյզատէ՝ էնձամ՚ընտա պըրաքտը վարդա-
բանը ըմմաղա։ Ալ չէյլեան տէսի՝ իշտէ չիմի տիշէհ՚լի-
լիք մէշրէֆին կէլի պըրա՚քըզ՝ աստա օլտուն։ Ալ սօնրա
չէյլեան էլինի ուղատըզ պէյզատէնին օ պիր ճէպինէ՝ տէ-
սի. վէ պու նէ՞ տիր ա՚ղամ, քի թաշը՚յօրտան իւղէրինտէ.
վէ տէսի պէյզատէ ո՞ վէք ասրուճու սուն հէյ քարտաշ՝
նէ օլաճաք՝ ադիզ վալիտէ՚թուլլահ՚ըն ժամագիլքի տիր։
Ա՚լատ չէյլեան տէսի օնա, մէյէր պու նիւբի՚ւ տէ թաշը՚յօր-
տան էվուէրինտէ ա՚ղամ. պէն պիլմէզտիմ շիմտիյէտէք,
քի փափազ, նախօթ բահիպ օլմընք իստէրսէն. պըրտըք օ-
նու տա ըմմաղա. քի թէքմիլ պէյ, վէ մէրտ էրքէկ օլա-
սըն. նօք քի նարը էրքէկ նարը զայըֆ՝ տիշէհ՚լի կիպի։ Չէր
պուտնու տա էտէրսէն. օլտէմ պիզիմ պիլ խալերիմիզլէ էսկի
տօստլուղու մուզ թէքմիլ վէ քամի օլար։ Պուտնու հաչան
էշիմտի օ պէյզատէ, ադիզ Պէյքիրին տուշ էմմէսի իլէ
օնա, քի մէրհամէթէ կէլիպ՝ միտնէմիր էյլէսի օնու.
թանըրը, շէյլեանըն տուզաղը օլտուղուն. վէ օ տօսթ
առըլ շէյլեան. վէ պաշտառ թիթրէյիպ ադլամայա։ Ալ
օնտան սօնրա տիզ իւտուրտնէ կէլիպ տիլէր խի Ա՚լլահտան
վէ տինտնտէ Պայտատ կիւնահ՚լարընըն աֆըրը՝ քի
իշտէտի ադիզ Պէյքիրին վարդաբանընդն ըմմաղա պրաքմայ ըլա.
վէ անիտէ քայըրպ օլտու շէյլեան. վէ եօզ օլտու սարայ
վէ ճէմի ալթընդն ճէվահիր վարլընդը, վէ նէքի վար ըսա օնտա։
Ալ պու լուտնտու պէյզատէ պիր թանըմտընդը պահճէտէ,
վէ պիլմէզտի նէրտէ օլտուղուն. վէ նէրէյէ կիտէճէկին.
վէ կէօքսիւնիւ վուրուպ աճը աճը տղարընը։ Ալ իշտէ կէօյ-
տէն ադիմ պիր նուր տօղտու. վէ Ա՚լլահ՚ընդն ֆէրիշտէսի
կէօրիւնտիւ օնա կիւլէլ նկիտա քըյաֆէթէթինտէ, վէսիլէ մ-
լէտի օնու իշտէսինի քէմալիքլէր իչինն. վէ սօնրա տէսի,
հաճըզ շիւփ իւրլէր վէր ադիզ Պէյքիր վալիտէ՚թուլլահա, քի
պըրաքմատը սէնի շէյլեանտան պիւթիւն պիւթիւն ալտա-
նըզ՝ քայըրպ օլմայա. վէ պու օնուն իչին, զիրա օնա խալա-
տէթքտար ըմըն. վէ պիլէսին՝ քի օ կէօնտէրտի պէնի կէօ-
թիւրմէյէ սէնի էվինէ. վէ էօմրիւնիւն կիւնլէրի տէ ազ
քալտը, վէ օնա կէօրէ հաղը՚ր օլ էօլմէյէ։ Ալ պուտնու տէյ-
իտ՝! չըքարտը օնու պահճէտէն. վէ եիւզիւնտէն
տօղան նուրուն շաֆքըյա կէօթիւրտիւ օնու էվինէ. վէ
քաիւուար քէնտինտէն աչըլըրտար իշերի կիրմէյէ օնա-
րա. վէ սօնրա կէօրիւնմէզ օլտու։ Ալ նասըլ քի սէօյլէմի

հրեշտակ, էջյէ թէքմիլ օլտու. զիրա ◦ կէճէ հաստատան-
տը օ պէյդատե, վէ երթէսի կիւնահլար ըլա մուք-
րիր օլտու ճէմի քէնահ կիւնահլարըն. վէ ալտը ապիզ
հաղըրդուլթիու. վէ սիր քաչ կիւնլէրտէն սօնրա ըրահաթ-
լանտը Ալլահտա՝ Թա սօն նէֆէսինէ ապիզ Գիբիր
վալիտէյնուլահը իմտատա չաղըրմայ ըլա քէնահնէ։

Գուռան նաչլէրէր հայր Անթակիան չէնթէ չիլէոպէնթա.
պոպ. 10։ Ակ հայր գուռլա Խոզիան. ճիլա. ա. Խօբինէ 35։

Ա՛էյվէ։

Գու միսլի պիւյիճիլիքլէրի վէ տիլանէճէ կիւմանլէրի
էթմէ իր շէյթան տաիի չօք տինա սէվինէրէ, ճա-
քի տիլանէ օլուպ՝ տէրլէր, նիճէ նաղալ Սօղամն.
Լէյա՛ զայէլնօղա՛ ի Քաղուլի՝ ար՛ կանն. Ա զաքնօղա՛ ա-
ղաթանէզա պէտալ ընէր՝ ի տանկուլի. Քաղրիա՛ զաղանց
պանկնօղա՛ հինչէ Լաուահիալ նկէ. յամ պէնկա Լուղո՛ա նչանակ
ուրանուլի ճրօմ. վչ այս է Քաթին ճր, Ա այն չճառ.
Խմատա. 2. 6. Լ՛անի. Կէնկն սէքա նաթկլէյ պէռնէա զաղ-
ըէղաղնաղա. վէ էյլէնկ կէնկնէրկէ յանկուղա ըլա չօճաղ-
ըուղա կնալ. պէնկնա կն-ըէր նկէ Լաճլանալամ՝ նիչէ ի՛ ազ
յանլ ալըլալ. հէր նէրուէ պէղաղալամ պէնկնէրկէն էլանկնի.
պէրա պա՛ պաղ պանկմ ֆայմնալ, վէ պա՛ Լանկհկիկ, Ակ
պու նէմանէկէր շէյթանըն, Թէնկն, վէ տիւնանըն պիւյիճիւ-
լիւյիւ օլմասըն իքրար օլուրլար ճէհէննէմտէ քեաֆիրլէր
քէնահլէրի, տէմէյ իլէ. ուրկնի յալըրկայ՛ ի ճանաղապրհկնա
ճշմաղան-ընկ. Ա ըղյան ազըմնուկ ուչ ըաղաղուրկայ պէպ. Ա
ալեֆնի ալէրաղուկ ուչ ֆագկայ՛ ի հէպ. Խմատա .5. 6։
Լ՛անի, էօյլէյ նէ պէպ Լանալըղալ կէրկէնէր Լօլանդաման. վչ
ֆէրհահկ նուրան հնանկվկէր էյլէֆէպէ պէպ. վչ ապաղկէր
կնանէչկ պօվմաղ պէպ։ Լ՛էյվէյ իսէ արզընալամ ապիզ
Գիբիրէ՝ քի պու միսլի Լանըշըրքլարտան էզատ էյ-
էյէ պէպզ տէ. վչ քէրամաղ զայա պիզէ տօղրուղուք Լօվ-
ղալկ։

ՄԻՍԻՈՆԹ. ԺԱ։

Ա՛նհնդունելի ապեր Պիղիոն հեռագնդեցաւոր պէր ֆոսֆորոսին չօճոլոն սորտուսը նուանդին ամենշնորհ։

Ա պատ ըլա քէօյիւն պիրինտէ պիր քէօյլիս քարը վար ըսը՝ ըրդհէվլի, վէ փէք իպատէթքեար ազնդ Պիքիր վալիտէթուլահա. վէ սանքի հէր կիւն սէօյլէրտի օնուն վարդանընըն ազնմ՝ իպատէթքեարըդդ ըլա՝ վէ տիւէ պայիս օմայաճաք ամէդ իւէ կէչինիրտի։ Իմտի պիր կիւն ղուհուր էթտի, քի պու քէնտի զէվճինէ նէմէք կէօթիւրէճէյ իտի չինվէվլիյէ՝ քի օրատտա բէնչէպէրլիկ էտէրտի, վէ ուզադ ըսը էվինտէն իքի սահաթ մընքտարը։ Ա՛ն քուճաղընտա իքի նաշընտա պիր օղլու վար ըսը, հիչ քիմսէյի նօղ ուտտու, քի օնա սրփարրդ էտէյտի օնու, քօտու չօճուղու պէշնյինէ, վէ ույութտու. վէ սօնրա տուայա տուրուպ ազնդ Պիքիր վալիտէթուլահա, քէնտի ատէթ էտինտիյի տուվալէրին թէքմիլ էթտի. վէ սրփարրդ էթտի քէնտի օղլուն օնա տօղու իթիքաթի ըլա, վէ տէտի. հա՛ սը Ա՛ծածին, պիլնրսին՝ քի քիմսէյ նօք, քի օնա սրփարրդ էտէյտի՛ օղլումու. օնուն իչին սանա սրփարրդ էտէրիմ՛ օնու, վէ նիազ էտէրիմ՛ սանա սաքլամայա օնու հէր քէմ՛ քաղալարտան։ Պու նիազը էյլէյիպ՝ վէ օղլուն նալընդ պըրաքըպ էվտէ՝ չըքտը կիթտի չինվէվլիյէ նէմէք կէօթիւրմէյէ քէնտի զէվճինէ։ Ա՛ն տահա ետրը նօղա վարմատան իշտէ քէնտի քօմշուսունուն էվինէ նանկընն տիւշնէ, նաքտը օնու, վէ օնտան կէչտի աթէշ պու սէֆիլ զէվճէնինն էվինէ, վէ նաքտը օնու տա պիւթիւն։ Ա՛ն պու նանկընըն իւզէրինէ քէօյլիւէր վայնատէ վէ կիւրիւթիւ էտէրքէն, խապէր նէմէքիտի չինվէվլիյէ պու զէվճին վէ զէվճէնինն քուվաքլարընա, քի էվինիդ նանտը։ Ա՛ն օնդար ալթ իւստ օղուպ՝ չափուք սէյիրթմիյէր քէօյէ. վէ պուլտուղար քէնտի էվէրինն պիւթիւն քիւղ օղմուշ. վէ պաշտատըդար ազդայըպ ֆիղան էթմէյէ աճըմայընա էվինէրինին վէ մալտարընըն պիւթիւն զայըղընա, վէ խուտատա քէնտիյէրինին էվատընըն հէյնդ օղմատը իչին, քի օնտա պէշնյոտ քալտը։ Ա՛օնրա պաշտատը օ սէֆիլ զէվճէ, տանքի շէքվա էթմէյէ ազնդ Պիքիրտէն վէ տէմէյէ, հա՛ սը Ա՛ծածին թէքմիլ իթիքաթի ըտա տանա սրփարրդ էթմէտիմ՛

մի պէնիմ պիր եվլատըմը. վե սէն նիճէ մերհամէթ անասը սըն, խոռ սուսա օղլարա, քի սանա ուժուսու լա վե իթթիֆաթլա սըղընըղլար, պէ ըլէ պըրաքարըն պէնիմ եվլատըմը քայըպ օլմայա: Ա՛ե պուննան սօնրա պաշլատըլար եանկընըն վե-բա՛ էսին քաղմայա, քի պէլքի նըքընաըն ալթընաա պուլաղար քէնտիլէ՛ ին եվլատընըն քէմիքլէրին. վե իշտե պուլսուղա պէշին եանմամըշ հեր թաքըմըլա, վե օնուն իչինտե չօճուղա՛ սաղ, վե քըրմըզը նիշանէր իլե թամըլը ույգունա ո՛յուլար, եանկընաան՝ վե իստիունե տիշէն եանը քի-բէքլէրտեն զարարսըզ սաքլանմըշ: Ա՛ե օնուն պէրլէ ա-ճայիպ միւ ճիւզէլ իլե խէլասէթմինե հէրեան օլուպ, պաշլա-սըլար սէվինմէյէ, վե նիւքսէք սէտայ ըլա շիւքիւրլէր վէրմէյէ Ադիենտիմիզէ վե օնուն ադինզ վալիտե սինե:

Պուռնու հիւէյնէ եարէր հայր Անղլառնա խոռլգուռլուգ ապէզ Պիւէրէն գուճ-պէլնէլէրինէն. Ը. չէվուպ. գուճ-պէլը. 12:

Ա՛էյվէ:

Պու զէվճէ միասլի պիզ տէ պըրաքաղը՛մ պիզիմ ճէմի քայկըսարըմըզը Ադիենտիմիզէ. վե սըղընաղըմ օնա, նիճէ մարգարէ նասահաթլար պիզի տէմէյլէ. Ադնէա՛ ի Տէ ըղ հոգա չոյ, ե նա իէրուկը պէնզ. Ադանի՝ պըրա՛ Ասհիպե՛ տե-նին չայկըսըրըն, վե օ պէուէր սէնի. վե Պետրոս առաքեալ սէօյլէր. պիմ հոգա չէր ընիեցե՛ ի նա, պէ նա է որ հոգայ չէ չէր. Ադանի՝ ճէ՛ւմէն Լուսաոնըզ պըրա՛գըն օնա, պէքա օ պու՛ ի՛ չայըսըը պէնին ետէն: Ադքին հէյէր Ադլահ քէնտի լութ-ֆինի կէճիքտիրիրսե, վե նախօթ պաշկա սույա պըրա-քըօսա, թէհէքկէ էթմէյէլիմ պու զէվճէ կիպի: Օ իրա օ տէյ-իլ քի պիզէ նալընըզ փայտա էթմէզ, իլլա զարար տա էտէր. զիրա շէքվալէնմէ իչին, սըքլէթ ըրահաթ պուլ-մազ, իլլէ՝ տահա զիատէ արթար. վե իւճրէթէ լայըք օլմազ, իլլէ՝ քազէպի. օնուն իչին սէօյլէր Պօղոս առաքեալ. Օճ՛ քնշ գաբծեցէ՛ ատոռնց պըռնչէտ. Ադանի՝ հեր եչէ ինճէնտուկ էշէյին:

ՄԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆ ԺԹ.

Պէտ կ՚ենանդիմաբար յարձակումն ընդդէմ Պիւրկին ազգին Սաքսոնաց հեր կ՚ենու ազդրելոյ եղեւ։

Ցրանտա էյաբեթինտէ, Պոտմանարտան, նախօտ Տօրմանս ուէ իւրէն շէհիրտէ, պիր քնափիր վէ համարատ ատէմ վար ըտը. օ քի քէնտի նամուս իւզերէ օլան, զահիտ վէ ուսլու եհլին պօշայըպ՝ կտէպտիզ վէ պէթնամ պիր զէվճէ պուտը. վէ օնուն կլնա կիւնահլարընատ տուրատուր։ Վէ օ զահիտ զէվճէ պու իշէ զիատէ կիւճէնիպ՝ տայըմ նա֊ լէթլեր իտի քօճասընը վէ օնուն զանիե քարըսըն. վէ տայըմ ապաճատէ կտէրտի օնըտը ըտա. խուսուսա զանիե իւլէ, օնա քաչ ուէֆա քի ըրատատ կէլիրտիյոտ՝ պինէրճէ սիմէմ սէօզլեր իւլէ Տօրմարտը օնու։ Վէ տահա պուննա քանահաթ էթմիյոտ, տայըմ կիտեր իտի ադիզ Պիքիր վալիտէթուլահ քրիսթոսինէ՝ վէ օնուն մի՝ ճիւզէթլի պատիշ֊ բինին Տուզըրինատ եալվարըրտը օնա ածը կէօզ եաշըյըա՝ օ պինամուս զանիէտէն ինթիզամ ալըպ՝ լայըղնա կէօրէ ճէզատըն թէրթիպ էթմէյէ։ Վէ օ նաչէթ զանիէնին քէնտի Տէր ֆէնա ամալլերինին իչինտէ՝ պիր պու էյլիյի վար ըտը, քի Տէր կիւն կիտէրտի տիրատայը սի՝ Կոյսուն օ քիլիսէսինէ, վէ օնա տուսայա տուրատուր. վէ տայըը տուտաչեր սիմէմտինէն, սէօյլերտի օնա սատճէ ոդ֊ ըշին քնզ Մարիամը. վէ պու սիւրատու թամամ պիր սէնէ։ Վէ պիր սէնէտէն սօնրա, օ կէճէ, քի այտընատընըտը Լֆէն֊ տիմիզին սի՝ Տայուէթիուն զատիկ կիւնիւ, կէօրիւն֊ տիւ ադիզ Պիքիր քէրլամէյի քրյտֆէթլէ սու չտուզ վէ տէրթլի զէվճէյէ, վէ թէսէլլա էյլէտի օնու զէվճին֊ տէն օնա օլան զալըմըք իչին։ Վէ պու զէվճէ կէօրիւնճէ ադիզ Պիքիրի՝ պաշլատը քէնտի մէօհտատընա կէօ֊է տէ֊ միյէ պէօյլէ։ Ինթիքամ ատապէթի, ատապէթի խտերիմ սէնատէն նա ադիզ Պիքիր վալիտէթուլահ. վէ նէ տիր՝ քի սաղ պըրաքըյօրտուն օ նաչէթի զանիէի։ Վէ ադիզ Պիքիր ճէվապ վէրտի, վէ տէտի։ Օ ապոստէլէ շէյտահլըքն սէն պէճճէ պէնդէն պեյնէ, նէյս ասյրըսընպոտ պիլէ, րէ էլնէն. պէյտ պէն չապըչ պեյնէմ էլմէյէ։ (պունու տէտի, նօք քի էթմիյէ քատըր տիյիտի, իւլէ օ սէօզ իւլէ իտտերտի քա֊ զանմաք օ զանիէյի, նիճճ պէյան օլուր նազանաքլարըմտան)։

Աղիզ Պիքիրին պու ճէվապընա ղէվճէ թաճուպ քալըպ՝ տէտի օնա. նա Պիքիր վալիսէթուլսո՝ սէն նիճէ քաղըր սըն Աղահտան սօնրա քիւլիւ նէսնէյէ. տէրսին՝ քի քաղըր տէվիլմի օ զանիէտէն ինէթքամ ալմայա: Ա՛ քի՞մ տիր օ քապահաթ սահապը՝ քի քարշը տուրա պիլսին սա՛նա: Ա՛ սը՛ կ՛յա տէտի, պոռնա՛ հա՛ սէօյլէքսին պէնճէ, ամմա՝ օնոռ նէյն չապըր պէյնէյ օ չապահաթլըյա պիր շէյ էվնէյէ, պէքա օ հէր նէ՛ սէլամլըր պէնի ազըռնըռ, չի օ պո՛նա պէտաք նաչարռոլ պոռը. վէ պէն նաղէնէմ, չի պիր չէվնէյ օլռո՛ն հէյ չինայէ. օ չի պէնի նըռնէվէյէր օ սէլամ նէյ. վէ պունու սէօյլէյիպ կէօրիւնմէզ օլտու: Ա՛ պու զէվճէ իւ՛ թասլընտան պըռըզպ, վէ քու տուրռուզ օ զանիէյէ քարշը վէ նէվանէյէթինտէն քէօրմէնըզ՝ շաշկընճա զանն էյնտի՝ քի օ զանիէ ազիզ Պէքիրէ տէ պիր պի՛չիւ էյնմիշ օլա, վէ օ՛նուն իչնն տիր՝ քի օնա պիր շէյ էյնմէյէ քաղըր տէյիլ: Ռմոթ սապահ օլռունճա կէյնտի քէվնսէյէ, քէնտի տուռալարընն սէօյլէյիպ՝ վէ պատարագ կէօրիւպ՝ քէվնսէյէն չըքարըքէն էյվէ կէյնմէյէ, կէօրիւ՛՝ քի քէնտի տիւշմանը օ զանիէ քարշըսընա չըքարը, վէ կէրէյօրռու քէվնսէյէ: Ա՛ էօրքէսինտէն ալէֆլէնիպ՝ պաշլատը նիւքսէք սէս իչէ հէսապըզ ճօմահաճընն իչնտէ օ զանիէ իչէ քալիա էտիպ՝ չՔ աղըր ըէզալէթի սէօղէրի սէօյլէմէյէ օնա: Ա՛ զանիէ ուռմանըպ՝ վէ քըզարըպ՝ ճէվապ վէրմէզտի, Ռէթիշտիկէր օրայա քէվնսէնին փափաղլարը, վէ ազարլատըրար օ տէրթլի զէվճէկի՛ վէ տէտիկէր օնա. նէ խտէրսին պու զէվճէտէն, վէ ուռմանմազմըսըն պէօյլէ ազիզ նէրտէ վէ ազիզ կիւնտէ պու քատար ճօմահաճա ֆէնա խարէթի վէրմէյէ: Ա՛ օ քուռուրմուշ զէվճէ ապէմ էշիտէրէր տէտի. պու նապէթի ճատը տէյիլ քի սալթ պէնիմ զէվճիմի պիւյիւէյիպ՝ քատարը պէնտէն, վէ տախի ազիզ Պէքիր վալիսէթուլսո՛ պիւյիւէմիշ տիր. վէ օնուն իչնն հէր ըէզալէթի լայըք ըէր: Ա՛ փափաղլար տէտիկէր օնա. այս օլ էյ շաշկըն վէ ուռմանմազ, վէ էօյլէ քիւֆիւր սէօղ սէօյլէմի ազիզ Պէքիրէ քաղըր: Ա՛ պու զէվճէ տէտի. ազիզ փէտէրլէր պէն շաշկըն տէյիլիմ՝ վէ քիւֆիւր սէօյլէմէմ՝ իլա տիյնէչնն պանա՛ նէ՛ ըռուստ կէլտի պու կէճէ, վէ օնա կէօրէ շէրահաթի քէսնն: Ա՛ կէօրիւնտիւ պանա պու կէճէ ազիզ Պէքիր՝ վէ պու զանիէ իչնն ինէթքամ տիլէտիկտէ օնտան. տէտի ազիզ Պէքիր, պէնտէն տիլէ-

մէ օնու՝ իլլէ սայրըսընատան. զիրա պէն պիր շէյ նահէ-
ճէմ օնա: Ա՛ն թէքրար սիվալ էճմալիմոճ ազիզ Պիքիրճ,
քի նիչին պիր շէյ էտէմէզսին պուռնա. տէսթի պանա. զիրա
օ հէր կիւն սէլամլար պէնի սէլամ ըլա, քի պանա
զիատէ մահպատ տուր: Ամմի նէ տէրսինիզ ազիզ փէ-
տէրլէր, պու պիր ճիւճիւք տէյիլմի տիր. վէ պու ճահ-
մը վէ պիչիճիւճ տէյիլմի: Ա՛ն փափազլար սիվալ էճմի-
լէր օ զանիէյէ, վէ տէտիլէր. սահիհմի տիր պուռնուն սէօյ-
լէտիյի. վէ նէ սէլամ ըլա սէլամլայօրսուն ազիզ Պիքի-
րի. վէ օ տէտի, ողլունի քիզ Մարիամ տըր, քի օնուն պա
հէր կիւն սէլամլարըմ օնու: Ա՛ն օնլար իքիսինին սէօ-
զիւնէ հէյրան օլուպ, նասահաթլատըլար օ տէրսէն զէվ-
ճէյի, վէ կէօնտէրտիլէր: Ա՛ն զանիյէ հաճան էչիճի, քի
ազիզ Պիքիր պիր ողլունի քիզ Մարիամ իչին իստէ-
միշ քազէպլէճիք քէնտինի, վէ քէնտինին հագ իւզէրէ
հէր թիւրլու քազէպէ լայըք օլտուզուն պիլիր իտի. օնատա աղ-
լամայա պաշլատը, վէ չատըր կիտիպ ազիզ Պիքիր վա-
լիտէ Թուլուճնէն պատկէրինին էօնիւնէ սիւչիւ, վէ ատը
կէօզ նաշըլլա տիլէտի Ալլահտան, վէ ազիզ Պիքիրտէն
քէնտի կիւնահլարընէն մաղֆիրաթըն. վէ օնտա այէմին
էօնիւնտէ Ալլահա վէ սը Կըյամէտհա էյլէտի տայըմ փաք-
լըղա: Ա՛ն օնտան սօնրա մայտանըտա ուրուպասը կէյինիպ,
սաքին օլտուզ պիր ֆուրսարէ օտատա զընտանատա կիպի՝ նա-
փտըմըզ օ քիլիսէյէ նաքրն. վէ տուրտուզ ճէմի էօմրիւ-
նիւն կիւնէրինտէ, նասրը աղատմատա, վէ սըքը Թէօ-
պէ ամլինտէ՝ Թա քի ըրահմէթլատար էֆէնտիմիզ Ա՛Ն-
տա: Ա՛ն օ սուչուզ պօշանմըշ զէվճէ իչին. վէ օնուն
զէվճի իչին պու շէյլէրտէն սօնրա պիր շէյ նազմազլար
Հիքմայէթ էտմէյէր:

Պոռնո նայէ Էտէր հայր Փիլիպպոս լատիտան էնդի ռիհա-
պընպա: Ա՛ն հայր Ալոուսիս Քոզլիան, ճնդ. Է. Էօրթնէյ.
32: Ա՛ն հայր Միղէտնոս կոմպօսթելլէ ազէդ Պէռէրնի Տ-
ճի-պէռնէպէրնին. Է. ռիհոպընպոս. Տի-ճի-պէռնի. 39:

Մէվէ:

Ամոր տէմէլի տիր օ տէրմէլի ահիհմիյէ. նա զէվճէ, սէն
զանն էտիյօրսուն, քի գաստը տէյիլտի ազիզ Պիքիր ին-

թիգամ ալմայա. Էօյլէ տէյիլ, լլա դատըը ըաը, լաքին խտեամատի ինսանճա ինթիքամ ալմաք, եանի տըշարտան Էօյլամ քաղէպիյլէ եալընըզ քաղէպլէմէք. իլա պու թաը-զը պիր եանա պրըսքրոյ՝ ինթիքամ ալտը օ զանիէ տէն տէյիլ ատալէթլէ, իլլէ քէրէմ վէ մէրհամէթլէ. ծնու կիւնահտան կէրի տուրտուրմաղ ըլա. զիրա պու պիր պաշկա ԹաթղԼ ինթիքամ տը, պունու եալընըզ Ալահ քատը տը էթմիյէ, վէ ծնուն քուտուրէճիյլէ քէնտի վալիտէսի. չիւնքի առաքնարն քամլ ինձէ, Նյա Ֆէյն Ֆէձն է ուղըտ-ռուլ. Լփես. 2. Լանի Եալընըզ օ պէօյլ-ո պէրա Ֆէրհաֆէլէ: Ա՛ն նիձէ քէնտիսի չէք քէրրէ չէք շէյ կաէր, քի պիրէ զըմի պիր շէյ կէօրմէյէր, պէօյլէ փէշմէճ էյլէ-տի քէնտի իւյի-ինթէնմիշլէրինին հէրաքէթլէրինէ էօյլէ պիր քուվվէթի օլմաք՝ քի ծնտան քէմինյէ մուգապէլէ էյ-լէք չգքսըն. վէ ածըլըզա մուգապէլէ՝ ԹամԼը տէշնիւսին: Օ-նրա Հայան կիւնահ քիտր քէնտի կիւնահլարը իւզէրինէ տօղրու շէրահաթ էթմէ իլէ ազաբտա, օ ազամտատա ֆէւահ-ղըք պուլուր, եօք քի քատավէթ. փէհրիզ սաք-լամաքընտա՝ քուվվէթ. չալըշմաքընտա՝ ըրահաթլըք. վէ տէրթլէրինտէ՝ ԹէսԷլլա. նիձէ սէօյլէր առաքնաչ. Հնրքտմ փոտրաճամ, յաչնքտմ գշրտճամ, Լանի՝ նէ պէ-ճան պայֆնէնէրսէմ. օլ պէմ չոՀվէնէլէնէրիմ:

ՄԻՒՃԻՒՕԼՄԱ · ԺԻ:

Պէր չոհանայ էլինէ ալըպ պաղըրտաչլարըն վէ նէնէրնինին ԼաՀըմըլարը՝ ծնլարը չի ածըրպըզ պինանէլէր չըտարմըշլարտը, ՀիՀարի նա վէլէհէՀուլլահ աԷ Կայտաճ ապէզ էվինէ. վէ ծնա-պա Էօլմիչ-ապէզ Էօլէ-ֆի-լէ:

Հիւն՝ պու միւճիւզէթլէր օյտուլար, ապէզ վալիտէթ-ուլլահ ապէզ էվինէ զնարէթէ կիմամտէ, պունուն իչինէ պու միւճիւզէթի նապլ էթմէ պաէն էվվէլ եապալըմ, քի նիձէ ծնուն ապէզ էվի տէյիշնլտի աշաղը Վալիտնա Նյա-զարէթինտէն Իթմալնա ԹարաֆլարընտԼ Լամի տիւնեա եիւզինտէ սիֆաՀընտան պէրի օլան ճէմի ապէզ եէրլէր վէ ապէզ էվլէր իչինտէ, սէրպէստ տէյէ պիլիրսիզ, քի էն ապէզնի ամենսաբ Կոյսուն էվի տիր, Նանի օ կիւշմիւկ վէ ֆուգարէ եապըսը էվ աշաղը Վալիտնա Նյաղարէթինտէ,

ծնող քի տօղող վէ պէսլէնող ազիզ Պիքիր վալիճէթ-
ուլլահ։ վէ ծնող հրեշտակըն միճիւճէխլէ համիլ օլ-
տուղ Ալլահուլլահը, վէ ծնող տուրող օղ Ալլահուլլահ,
քի ապիզլեր ազիզի տիր, քենող ազիզ վալիճէխլէ օթուղ
սենէ մըքտարը։ Ալ ծնուն իչին ճիւճէլ ազիզ էվլեր ի-
չինէ էն ազիզի պուս տուբ։ վէ պուս տէնիլող մաքսուս իմ
իլէ, ազիզ էվ։ վէ ղիարէթ Աէբի օլտուղ ճիւճէլ քրիստիան-
լարա՝ տէյիլ եալընըզ շիմդի, իլլա հէմ ազիզ քրիստիան
տինինէն պիւթիւն տիւնեայա վարը եայըլմայա պաշ-
լատըքտան պէրի։ Ալ էվվէլքի էսնալէրուէ քրիստիանլար
կիւն տօղուտան վէ կիւն պաթըտան զիարէթէ կիտէրլէրտի
Նազարէթէ, ղէվճէր, վէ զէվճէլեր, տէվէթիլիլեր վէ
ֆուքարէլեր, փատիշահլար վէ հիւքիւմտարլար՝ իսու-
սուսա կիւնտօղու Թարափլարընտան։ վէ ալէմի մալիմ իտի
Իսա էֆէնտիմիզին ազիզ գէրեղմանը կիպի։ Ափրին նէ զա-
ման քի օսմանըլլար պիւթիւն դաղա էթտիլեր Դալիլեայը
վէ օնուն էթրաֆ էյալէթլէրինի, գալաբըտըլար օնտան
սոնքի պիւթիւն քրիստիանլէրի, օլ տէմ Ալլահտա իս-
տէմէտի, քի քենտի վալիտէխինին ազիզ էվի քալքըն
Թարափլարտա իքթամըղըքտա։ Պունուն իչին Իֆէն-
տիմիզին 1298։ սէնէսինտէ քալքըրթտը օ ազիզ էվի
Թէմէլինտէն ֆէրիշթէլէր էլլէլէ Նազարէթտէն՝ վէ կէօ-
Թիւրտիւգ քօտուրթտու Տալմացիատա պիր Թէփէ իս-
դէրինէ։ Օնու քաֆիլ կէօրիւգ քրիստիանլար, նօք
քի սատէճէ հէրնան օլտուլար, վէ տախի Թանըտըլար
ազիզ Պիքիր վալիտէթուլլահըն ազիզ էվի օլտուղուն.
չինքի ծնըլտան չօքլարը կիթմիշլէր իտի Նազարէթէ
ծնուն զիարէթինէ. վէ տախի տուրտուրտուր ծնտա քրիստի-
ան պէյլէրտէն փէշկէշ օլան սուրէթլէր, վէ հէմիչլէր, քի
ծնլարը էվլէտէն կէօրմիշլէրտի։ Ալ պու միճիւզէթինի
չաս օլմասընտա, չօքլարը ուզաք մէմլէքէթլէրտէն կէ-
լըրլէրտի Տալմացիատա ծնուն զիարէթինէ։ Ճինքի Ալ-
լահ իտտէրտի քենտի ազիզ վալիտէխինէն էվինի զիատէ իհ-
տիշամինտըրմագ, ծնուն իչին իչ սենէ վէ նէտի այ-
դան սօնրա Թէքբար հրեշտակլար էլի իլէ քալքըրտը օ ազիզ
էվի Տալմացիատան, վէ կէչիրիպ Ալենէտիկ քէօրֆէզին-
տէն, վէ Հավկինտօն շէհրինին պիր օրմանընտա Թէ-
մէքիւղէտի, քի Ինքօնա էյալէթինտէ տիր՝ պէշինճի
Կէղէսինտա փափըն կիտնէրինտէ։ Օրատա տուր-

տու՝ ո ազիզ էվ սէքիզ այ. վէ չոքլարը կիտէրլէրտի ո-
նուն զիարէթինէ : Ասլին ո թարաֆլարըն խըրսըզլարը կէ-
լէն զիարէթճիլէրէ չոք քէսէր վէրիպ, ասյմալարը վէ չոք-
լարըն Էօլահումլէրի իչին, թէքրար տէյիշլատի ո ազիզ
էվ օրատան. վէ քօնուլտու ո շէհիրին պիր թէփէճկինտէ
տէօրտ այ միքտարը. վէ օրատա զիատէ արմտը զիարէթ-
ճիլէրին սըճաքլըզը: Ասլին ո թէփէ իչի քարտաշլարըն
ըսը, վէ իքիսի տէ չօլաչըրտը քէնարինէ զապթ էթմէյէ
ազիզ էվէ կէլէն հէտիյէլէրի վէ փէշկէշլէրի. վէ ազ ար-
պէտէ եօղ ուտու օնլարըն մահկէմինտէ. օնուն իչին
թէքրար տէյիշլատի օրատան. վէ կիհատի պիր օք աթըմը
ուզաք՝ Ասլատին տիվան եօլունտա սաքին օլտու. քի
պիր ազ ուզաք տըր Ադրիա տէնիզտէն: Օրատա տու-
րուր շէմսէյէտէք հիչ թէվրէնմէսիզ, իզզէթ իքրամ վէ
իհթիշամէնըպ ճէմի քրիստիան միլլէթլէրինէն: Վէ
Ալլահ պունուն իչին չոք քէրրէ էյլէտի ո մի հիւքէմլի
տէյիշիլմէսին պու ազիզ էվին, շէյլէ քի օնունլա քրիստիան-
լարը քավկինտիրսին իհթիգամ էթմէյէ, քի ո տու քէնտի
վալիտէյինին ազիզ էվի: Վէ ո կիւնտէն պաշլայըպ՝ շիմ-
տիյէ քատար հիսապսըզ միւճիւզէթլէր էյլէտի Ալլահ
օնատա՝ քէնտի վալիտէսինին ազիզ էվինի իհթիշամլանտըր-
մայա, քի չոք միւճիւզէթլէրտէն պազըլարըն կազալըմ պու-
քիմապտա :

(1) Յունուն, 1513. սէնէսինտէ, օնունճու Վէնտ փափրն
վաքըանտա, Տատմատիալը ամենատէ Կոյսա իսպատէթքնար
պիր փափազ, կէմիյէ զիարէթէ կիտէրքէն Ջօրէտոյա՝ վա-
լիտէթու լահ ազիզ Վիքերին էվինէ, պատպարըշ զուր-
սանտարտ թուրթուպ պունու՝ կէօհիւրտիւլէր Տուրացցոյ-
ա եասըր, Իմոի պունլար քէնտի ճէսպիէրինէ տէօն-
տիրմէք իստէմէյ իլէ օնու, քի սօնրա էօյինսիսինէլէր,
քի պիր ֆլոէնկ փափազը քազանմըշտար. պաշլատըլար
թիւրլիւ սէօզլէր իլէ էօյիւտէմէյէ օնու քէնտի տինլէրինէ
տէօնմէյէ, պազը քէրրէ քօրքուտուրլար ըսը էօյտիրմէյէ, վէ
կէնահիճէ փէշկէշլէր իքրարը իլէ սույունճա կիտէրլէր իտի:
Ասլին սէ քահանայ քէնտի տինինտէ քտվի տուրուրտու-
վէ քօրքմազը օնլարըն թէթապիրինտէն. վէ տայըմ իմ-

տատա չաղբրբրտը քէնտինէ ազիզ Պիքիրի, տէմէյ իլէ, իհտատա էյլէ պանա եա ազիզ պիքիր Աբրիէմ: Ա՛ պատ-պատըշլարըն օնա սիվալ էհմէլէբինտէ, քի նիչին պու-քատար չօք ալըրսըն ազըընա Աէլլահ իսմինի. ճէվապ վէրտի, վէ տէտի. զիրա օ նապըլմըշ վէ պասմա օլմուշ տուր քապլմամէ, վէ իչ թապքըմլարըմտա: Ալտէմ զէվքլէնմէյ իլէ տէտիլէր օնա. շիմտի պաքալըմ տօղրուտու սէօյլէրսին՝ նօքսա նալանմը: Պունու տէյիպ թուրթտուլար օնու՝ վէ նայտալար նէր իւզէրինէ, վէ պաղլատըլար օ-նուն էլլէրին վէ այաքլարըն, վէ քըլըճլա նարտըլար քապըն նօքսանան աշաղը, վէ չօքարըպ պըրագտըլար տըշարը աճըք-սըզլըղ ըլա պիւթիւն օնուն իչ թապքըմլարըն, նանի՝ նիւրէյին, ճիյէրին, պաղըրսաքլարըն, վէ սայիր ճիւմլէսին, վէ օնուն կէօզիւ էօնիւնէ քօյուպ, մսակար էտէրէք տէ-տիլէր՝ իշտէ սէնին թապքըմլարըն, օնլար իչին տէտին՝ քի նապըլմըշտըր օնլարտա Աէլլահ իսմի. ալ օնլարը, վէ կիմ օնուն էվինէ գիտարէթին թէքմիլ էհմէյէ, էյէր կիմսէյ քուտարէթին վար ըսա. վէ իշտէ սէնի էզատ քոյ վէրի-րիզ, վէ էլլէրինին այաքլարընըն պաղըն չէօզտիւէր. վէ քէնտիլէրի պիր նանա կիմսիլէր. զանն էհմէյ իլէ՝ քի թագիքէտէն հօշնուր: Էյ Աէլլահըն, վէ օնուն վալիտէ սուլթանըընըն միւճիւզէթինէ. Հաք թաալիանըն հէքմէ-թիյէ հօշմէյիպ՝ սաղ քալըը, վէ քալբտը նէբտէն. վէ իչ թապքըմլարըն էլլէրինէ ալըպ՝ պաշլատը կիմսէյ վալիտէթ-ուլլահըն ազիզ էվինէ. վէ իշ օ, քի օրատան ազիզ էվէ չօք կիւնլիք նօշ ուտուս: Ա՛ նիճէ սէօյլէտիք Աէլլահըն հէքմէթիյէ նիւրէքսիզ վէ քուսուր թապքըմըզ, վէ պիր շէյ նէմսիզ օ ուզաք նօլատա սաղ քալըպ՝ սէյիրտիլէք կիտէրտի: Ա՛ հանկը քէօյ վէ շէհիրէ նէթիշէրտի իսէ, քօշարտը օրտայա ճօմահաթի կէօրմէյէ օնու, վէ թա-ճուպ քալըբլարտը Աէլլահըն միւճիւզէթինին իւզէրինէ, վէ ազիզ քրիստիանան տինինին ուզրունա տիրի մարտիրոս կիսի չօք իքրամ էտէրլէրտի օնա: Ա՛ սիվալ էտինէրէք նասրէ օլտուղուն, նապէ էտէրտի օլտուղու կիսի զիատէ աչաք կէօնիւլմէ վէ փաք իւրէյ իլէ, Աէլլահ շիւքիւր վէրմէյ իլէ, վէ ազիզ Պիքիր վալիտէթուլլահ՝ նէճամիյնտէ չօք վիլայէթլէրտէն կէչմիյէնի, վէ չաւ օլմայա հէր նէյլէրէ պու-ազիմ միւճիւզէթինի նամը, նէթիշտի վալիտէթուլլահ Պաքի-ղանըն ազիզ էվինէ. Օրէտօտա. վէ օնտա շիւքիւրլէր վէրտի

աՄենասէր Կոյսս, վէ՛ ծնունդ Աստուած օրհնեա. քի՛ ո՛ քատաք կի՛ ունկերատ սաղ սաքատաը ծնու՛, Թաքի՛ նէ՛թիշտիւրտի օրայա քէնտի ահաքն Թէ՛քմիլ է՛Թմէ՛կէ՛. վէ՛ չօք քէրրէ պուս է՛Թտի կի՛ւր կէ՛օղ եաշըլա սաղ էվին ծնըտտան պատրան տուպանըն, քէզալիք ծնըտրըն սաքին օյմատը իչէ՛ Թէ՛միզ-լէնէն տուվտրտրըն: Ա՛է սօնրա նաբէ՛ էյէ՛տի փափաղտրա վէ՛ ագիզ էվին խրդան Թինէ՛ Թայըն օլանքտրա՝ Ա՛ծնուն ագիզ տինին ինքնաւ է՛Թմէ՛մէ՛տի իչէ՛ին, պատպտրդչատրտան քարնըներն Թաքրմիտրըն չը՛քարմա քաղասը զուհուր է՛Թմէ՛սին: Ա՛կօստէ՛ր-տի ծնըտրա քարնըներն Թաքրմիտրըն, քի՛ խատրաք իչէ՛ինէ՛ քօմուշ ուտու՛, վէ՛ հիչ ձէ՛նա քօքուսուզ տուրույօրտու. կէ՛օստէ՛րտի վէ՛ քէնտի-քարնըն, քի՛ նարրըմըշ վէ՛ պօշ ուտու՛ հէ՛փսինտէ՛ն: Ծնու՛ կէ՛օրտի-քէ՛ներ կիպի՛, ու հմտան քալտրտար վէ՛ հէ՛յրան օլուրլատրտը Աստուծն միւշիւդէ՛Թէ՛ղէ՛րինն խուզ-րինէ՛: Ա՛է ագիզ քահանայ նաբէ՛ էյէ՛տիքտէ՛ն սօնրա ձհումէ՛-սին, խոստովանահայր իտէ՛տի. վէ՛ չօք կէ՛օղ եաշըլա խէ՛-Թտարրն խոստովանանք օլուտ ագիզ էվտէ սրրուԹի ատը. վէ՛ օրատա տիրտանայր սի՛ Կոյսն պատկերինն հուզուրինտէ՛ Թէ՛սիմ էյէ՛տի ըրահաթ քէնտի ճանըն. վէ՛ կէ՛օմհուէ՛ր Թէ՛նին ո՛ քիլիսէ՛տէ՛ աղիմ լքրատ իչէ՛:

Պո՛նու՛ հի՛ճայէ՛ն էոէր Ա՛կօտրկոս ապէ՛ն էչ՛ ո՛նգտա ի՛ն՛Ե՛ ՀԻՆՈՒԱՆԳՏԱ: Ա՛Ե Հայր Ա՛ղէ՛ՀՈՒՆԸՐՏԱ ՊԻՈՒՏԱՊԷ՛ՆԱՆ, ճՒՂՄ. Ռ. Լ՛ՈՒԿԷ. 18: Ա՛Ե Հայր Սի՛ղէ՛ՆՈՒ Կ՛ՈՄՒՉՈ՛ՆՏԸ ապէ՛ն Պի՛-ՀԷ՛ՐՆ Ո՛ՐՃ՛ՈՂ՛Ի՛ ՀԻՆՈՒԱՆԳՏԱ.

Մ Ա Յ Ի Ս:

Պու ագիզ քահանայ միասի՛ վէ՛ր է՛մ Ա՛ստուա, էյէ՛ր տրշարրքին տէ՛յիլ իսէ՛, պարի՛ իչ նիւրէ՛յիմիզի՛, եանի՛ պիզիմ մուհապէ՛թիմիզին իտէ՛յին վէ՛ արզուսուն. քի՛ ծնուն-լա եալընըզ սէ՛վէ՛լիմ Ա՛ստուա՛ծ Հէ՛ր շէ՛յտէ՛ն իւտուիւն, նիձՒ՛ քէ՛նտիսի տէ՛ պուշուրուր պիզէ՛ տէ՛մէ՛յէ՛. Ա՛ՐՐԷՈՅԵ ՊՏԸ Ա՛Ծ չ՛ ՅՈՒ ԱՐԵՒ ՀՈՒՄՆ, Ե ՅՈՒ ՅԱՆՉՆԷ ՀՈՒՄՆ, Ե ՅՈՒ ՊԸՐ-ԲՈՒ ՀՈՒՄՆ: Ա՛ստի՛ Ա՛ՆԷՎՆԻ ԱՒԵՒՆ ԱՒՐԻՍ Ա՛ստուածն, ճՆԻ՛ ՀՈՒՊԱՆԻՊԷ՛ՆԱՆ, Չ՛ ճՆԻ՛ Չ՛ՃՈՒՆԻՊԷ՛ՆԱՆ, Չ՛ ճՆԻ՛ ՀՈՒՆՉՆԻՐԻՊԷ՛ՆԱՆ: Ծնու՛ քի՛ տուլ էտէր պիզի՛ տախի զաՄի՛ քանուն. գիրա ՁիրԱատ էտէր ո՛, քի՛ Հէր քէս քէմսի՛լ վիճուտիլէ սէվ-սին ծնու՛, ո՛ քի՛ քէնտինի պիւԹիւն վար է՛Մ միշ տիր, զնրա

էյեր պիր քիմնէ Թապիյէթ իւզէրէ փէտերին սէվէրսէ, օնտան քի Թէնին եաըընըզ պիր վարչասըն ալմըշ տըր, նէ քատար տահա զիատէ պօրճլու տուր Ըլլահը սէվմէյէ, քի ճանըն վէ Թէնին նօքտան վար էյլէտի, նիճէ սէօյլէր առաքինութիենց քիմսայընսա։

ՄԻՒՃԻՒՉԻՆ ԺՐ։

Պէր ֆօ–ռաբէ ֆէնէ ազնը Պէրլինի ֆօ–ճի–վէլինէյէ նմուտ պօ–լսոս ֆէնդինէն, վէ ռըզըտըրըն ֆօ–ռաբէյինէ։

Յո էֆէնտիմիզին. 1579. սէնէսինտէ՝ Իմաալհատա Իօրնտօտան էլլի սահաթ ուզաք պիր քէօյտէ, պիր ֆուբարէ վէ հիւտաիէրէսի քիմսէ սաբին օլուբտուս։ Պու ատէմին չօք քըզ էվլաթլարը վար ըսը, ֆարազա օնլար տա քէնտի ալճալարը կիսի վէք ֆուբարէ խոխլէր, լաքին փէք էտէպլի վէ ազիզ Պէքիրէ իսպատէթքեար ընըլար։ Իմտի պիր կիւն պու ատէմին քըզլարը կէօրիւպ քէնտիլէրին փէ–տէրին չօք քասավէթ իչինտէ կէչինմէ իչին, պու քըզլար միւլայիմ վէ Թաալիմ սէօյլէր լէ պապալարընըն ֆիքրինէ պըրաքտըլար, պիարէթէ կիթմէյէ ազիզ Պէքիրին էվինէ Իօրէտօյա. վէ օնտա տօքտուզ կիւն իսպատէթ էտիպ՝ վէ ասնրա խոստովանանք օլուպ վէ սրբուԹի ալմայա ազիզ Պէ.. քիրին իզզէթինէ. վէ օնտան նապտըմ տիլէմէյէ քէնտիլէ–րին բուհանի վէ շիմանի իքտիղալարընա։ Պու էյի ատէմ քէնտի քըզլարընըն հիւտաիէրէսի նասահաՀընն՝ քապուլ էթմի կէսնիւլ իստէքլիկէյլէ. վէ կիթմի Իօրէտօյա ազիզ Պէքիրին էվինէ. վէ տօքտուզ կիւն իսպատէթին Թէքմիլ էտիպ, խոստովանանք օլուպ, վէ սրբուԹի ալուպ, պաշա–տը նիազ էթմէյէ ամենասը Կայսա քէրէմ ինայէթ էթմէյ–է օնա, վէ իմտատ էյլէմէյէ քէնտիլէրին իքտիզասընա։ Իաքին կէօրտիւ՝ քի ազիզ Պէքիրտէն պիր շէյ ալմասը, պաշտատը քասավէթլէնիպ ալտամայա։ Իմտի հաչան քիւլ–սէտէն տըշարը չըքտը, վէ մէհտուն կէօզ եաշընտա տուրտը աստու, պունու օ Հալտա կէօրտիւ պիր խայըը սէվէն զէնկին պաղիրկեան, վէ սիւվալ էթմի օնուն քասավէթինին աչ–պէպին. վէ վուքուֆ օլտու օնուն Հալինէ վէ իքտիպասընա։ Ալ սօնրա ամենա սէյ Կայսուն տուչ էթ–մէսիյէ քայրէթ՝ վէրտի օնա, վէ ալտը կէօթիւրտիւ օնու

քէնտի խանէսինէ, վէ միւպաշիր էֆտի օնու ճիւմլէ քէնտի ալըշ վէրիշլէրինին իւզէրինէ. վէ իբրար էֆտի օնա քէնտի քեարլարընտան պիր փարչա հիսսէ վէրմիյէ չալըշըրլըր նա պէնայէն: Ա՛ն իշտէ Ա՛լլահըն իհսանըլլա ջոք զիհտէ քեար օլտու պիր պուչուք սէնէ մնպէնինտէ, վէ վէրտի ֆաքըրըն հիսսէսին. վէ օ քատար ըտը, նէ քատար քի իլազըմ ըտը քէնտինին վէ քըզլարընէն կէչինմէլէրինէ: Ա՛նրա պու ատէմ պազիրկեանտան այըրըլըպ վէ քազանտըրըն պիր չամ թայէ քօյուպ՝ նայանճա նօլա ջըքար քէնտի էվինէ կիթմիյէ: Ա՛ն նօլա կէճէնին իւզէրէ կէլմէսի իչին՝ պիր շէնլիկ վարամայրպ, աչըքտա պիր խան պուլուպ՝ օնտա քօնաղ օլտու. վէ թէսլիմ էֆտի քէնտի չամ թասըն խանճլայա. վէ ապչամ թասամընտան սօնրա, կէճէ օնտա ուչուտու: Ա՛նրա սապահլա քալքըպ խատէմ չամ թասըն խանճըտան, վէ օ, չինքի տուլտու՝ քի իչինտէ ջոք ահճէ վար ըտը, ինքնար էֆտի, քի պէն սէնտէն չամ թա ալմատըմ սաքլամայա: Ա՛ֆալըլը ֆաքըր պիտէ շաշար վէ պիլմէզտի, քի նէ էֆսին օ պէնամտա, զիրա պիր շահատ նօղ ուտու օնա չամ թասըն վէրմէսի իչին: Ա՛նտն իչին քօյու քատէվէֆէ տալըպ՝ ջըքար խանտան, վէ պիրազ ուզալըպ՝ օֆտուրտու օնտա պիր աղաճ ալ թընտա, վէ աղտարտը աճը կէօղ նաշըլա քէնտի իթմիյի իչին. վէ տիկրտի Ա՛լլահտան օ զալըմտան ինթիքամ ալմայա. վէ քէնտինէ խտատտա նէֆթիշմէյէ: Ա՛ն իշտէ պէօյլէ աղ լայըպ ֆիրնատ էտէրքէն. կէսրիւնտու օնա պիր ատէմ, վէ սիվալ էֆտի օնա՝ վէ տէտի. նիչին պէօյլէ քատատվէֆ վէ ուսմուֆթատուզ տուրտույօրտուն. վէ օ նապէլ էֆտի խանճընէն էֆտիյի խայըրսըզընէ, վէ տէտի՝ իշտէ պունտա իչին էօյլէսի պէրապէր քատատվէֆ իչինտէյիմ: Ա՛ն տէտի օ ատէմ օնա, էօյլէ քատատվէֆ էֆտի. իլլէ կէլ պէնինիյէ, վէ կիտէյիմ շէրահատթա՝ նապրն քէօյտէ. վէ պէն շահատէթիկ էտէրիմ խանճընէն նըրսըզընօնա, վէ սէն ա լըրսըն չամ թանը ահճէսիյէ, վէ կիտէրսին էվինէ սէվնէրէք: Ֆաքըր սէվինտի զիհտէ, վէ պէրապէր կիթմտիլէր շէրահատթա. վէ խանճրտան շէրվա էտիպ, կէթիրթտիրէր օնու շէրահատթա: Ա՛ն քատրնըն թէֆթիշ էֆտիյինտէ ևէմին իլէ ինքնար էֆտի օ պէնամտա խանճը քէնտի խըրսըզլըղըն, վէ տէտի. էյէր եատան սէօյլէյօրսամ՝ շինտի պունտա քատրն պէնի շէյթանն ճան ըտա վէ թէնէ: Ա՛յտէմ օ ատէմ

քի ինսան քրյափէթինէ կիրմիշ շէյթան ըտը, սէ Ըճա-
ձինտէն կէօնտէրիլմիշ Ալահըն ինէթքամընա թայըն ետը-
ժէթքեար կիպի, տէօնտու շէյթան քրյափէթինէ, վէ
գուճաքլայըպ խանճըյը՝ քըսքըվրաք պաղտատը օնու, վէ
ասէտի հէվեսի էշտէրէք. պու պոսթ խըզմաձ՝ ոչ էյլըը
պու ֆոտոգրաֆնէն չամլասան, ոչ օնուդ ըտըլըբ ճիխմէ չէնով
գապանճը. վէ ասդըպը օնու խոնճանըն ֆէլան ենրինոփ:
Ա՛ս սօնրա ճիւմլէսինին էօնիւնտէ քաղտըրտը օնու շամաթայ
ըտա հավայա. վէ իքինսի տէ կէօրիւնմէզ օլտուդար. վէ պէօյ-
լէ քաղըպ օլտու սէֆի՛լ ճան ըտա վէ թէէնէ: Պունու
ճիւմլէսի կէօրիւսի՝ քօքքուտան զէլզէլէնտիլէր. վէ պիտի-
լէր խանճրընէն պէնամուսդուդան, վէ ասնրա շէրահաթի էմրիյ-
լէ կիմսիլէր օ խանա, վէ պուլտուդար չամաթայը ահճէսինէ
պիլէ օտատա, նէրէյտէ քի տէտի շէյթան. վէ վէրտի-
լէր ֆաքըրա. վէ օ ալըպ օնու, կիմսի քէնտի էվինէ
գիատէ սէվինճ ինլէ, վէ նաքլ էյլէտի քէնտի հիւտահփէ-
րէսի քըզլարընա, քի նի՛ճէ աղիզ Պէքիրնի ճարտըմընըլ-
աղ վաքըթատա օ քատար քա յանտը. վէ ճօլտա նամընլ չալը-
տըղընն օնուն՝ վէ սէ Ըճաձինին նէ կէօնէ պուլտուրթատու-
զուն: Օնու էշտիպ քէնտի քըզլարը շիւքիւրէր վէր-
տիլէր Ալահ, վէ արթընըտըլա, քէնտի իսպատէթքեար-
լըքլարընն ազիզ Պէքիրէ:

Պո՛ նաչէ օլա՞նա՞ս ալնէ վալեխէլո՞ւլահըն էվէնին ֆո-
ճի՛ղիլէրինին ենէնդե: Ա՛ն պոնի հայր Վատա՞ս Եռվէնան-
պան ճիլա. Ե. Յօվինէ. 2:

Ա՛էյվէ:

Պու կիւզել հիքայէթի նասահաթլար պիզի պիւթիւն
Ալահա վէ օնուն ազիզ վալիտէսինէ սըղընմադա. չինըք
կէօրիւյօրուզ, քի քէչապէթինն ահմասը շէյթանըը պիզի
կերչէքլիյէ շահատէթլիզը էմնիրիյօրար օնըարա սըղընան-
լարընն ֆայըզընա տէկալէթ: Օ՛խրա օ քատար էյի տիր
Ալահ, քի պիզիմ տիւշմանլարըմըզդան տահի պիզի էյլէք
զուհուրէթ էմնիրիր: Ա՛ն ինսան օնա քարշը պաղը քեր-
բե օլուր քի՛ նա Ալահընն էմնինի էյլիքտէն տահի քէմզիք
չը քարըը՝ օնունլա ճօլտուզ հէրաքէթ եթմէկսիզէ. նիճէ
ըրտատ կէլսի պէնամաս խանճրյա, քի օնատան կօթիւրիս
հաղըըը պու հիքայէթտե:

ՄԻՍԻՈՑ Թ. ԺԹ.

Պիր սաբահըն էրթ պէնջա ֆէ-մի-վէլիյէլե սաղէ Պէրէքեն՝ սա-
ղըրը էհնդի աղըր եօրթալըըդան։

Յ՚էֆէնտիմիզին 1584. սէնէսինէ Նէմչա-
ղընա ասկէրլէն շէհրինէ պիր պէյզիք արդէտ զուհուր
էյլամի շէհէրլիլէրին մահվէլինէտ. վէ Յակոբ խանի Պատէն
շէհրինին իշխանը օ ճէնկէտ պուլունուդ՝ իւչ քուրշուն
ուլա վուրուլուդ քօլունտան՝ եարալանտը. վէ աղըր
հաստալըդ ըլա ահուշիւ եամաղա։ Ն՚էրահլար եարա-
ղընդ՝ էջք թէրլիլա իլաճլար վէ թիմարըլար էյլամլէր քուրշուն-
լարը օնուն թէնինտէն էջքարմայա. լաքին պիր չարէ պուս-
լամտաղլար, վէ կիւնտէն կիւնէ եարալարը ազըդ, իշխան
ճան թէսլիմ էյլամ թէհլիքէսինէ տիւշահիւ։ Օլտէմ
պու իշխանըն հաճրընա կէլիպ ազիզ Պէքերին էյլամլըկ
հաճըդը միւճիւզէյլէրլէրի օնուն էվինէ կիտէն զիարէթճի
լէրէ Ղօրէտօտա, պաշլատը աճը կէօզ եաշըդըա ազիզ
Պէքերին եարտըմընա սըղընմադա. վէ ահա էյլամի օնա,
քի հէր քէնտիսին օ աղըր եարալարընտան սա-
ղալտըդա, օնուն ազիզ էվինէ զիարէթէ կիյմէ-
սէյէ Ղօրէտօյա քէնտի փայէսինէ լայըք փէշկէշլէրլէ։
Ն՚ամենաղէ կոյս իշլէմտի օնուն նիազընն, վէ սաղալմադը
օնու օ աղըր եարալարընտան, վէ էօլիւմ թէհլիքե-
սինտէն. լաքին օ զաման իտէֆտի օնու թէքմիլ սա-
ղալմադը, սօնրա զիատէ միւհէճճէմլը էյլամ քէնտի
լութֆունու։ Օկիա ֆարապա քէնտիլիսինտէն տըշարը
տէօքիլտիւլէր օնուն թէնինտէն թիւֆէնկ քուրշունտըդը,
վէ իշխան ադամլընճէ քալդըդ եամաքտան սօղ սէլիմ տու-
ուրտու, լաքին օնուն քօլու չօղաք քալտը, վէ տօղրու քըմ-
պասատամազտը, իլա օմզուլա կէօքսինէ պէրապէր կէօ-
թիւրիւրտիւ պու եանտան օ եանտա։ Սօնրա քայդըդ եալընդը
սէքիդ չուխատտը ըլա կիյմտի թէպտիլ Ղօրէտօյա թէքմիլ էյլամլէ քէնտի ահալինը, վէ տիլէմլէ ազիզ Պէքեր-
տէն թէքմիլ սաղըդընն։ Նէմիշլիկ օրայա՝ կիրտի ազիզ
Պէքերին էվինէ, վէ զիատէ մէմնուն օլուդ՝ շուքիւրլէր
վէրտի օնա քէնտիսին էօլիւմտէն քուրթարմադը իչին. վէ
սօնրա ազիզ էվին միւպարըքլարընա վէրտի քէնտի փէշ-
կէշլէրին՝ քէնտի ատըն պիլտիրմէք իտէմիմլէրէ, քի օնլար

խաչբէրթի ծնու տուչմանք : Ալ ծնուն փիշկիշլերի պուն-
լար ըսը . եանի պիր թաքըմ աղըր վահա սըրմայը պատա-
րագ ուրուպասը . պիր ալճըն կերտանըդ , քի իւղերինաե
պիր դիչ քըչմէթ ճէվահիր նաքուդի թաշ վար ըսը . վե պիր
ասօքմե ալճըն սրբուդի քաղը լքի քարըշ մը քատարը պէչ-
իւքլիւքտե , ասօքիւլմիշ հիւրեան օլաճաք մարիֆէթլե ,
Ալ ասնրա տուրտու ծնտա լքի կիւն , վե տօլու իմի-
քաթլա նիաղ էտէր իտի աղիզ Պիքիրտէն քէնտի չօլաք
քօլունուն սաղ ըղնն : Ալ իշտե օ կէճէ , քի սապահըսը
Յֆէնտիմիզնն ծնուն դ կիւնիւ յիւտիւ , վե իշխան քէնտի քօ-
նաղընտա ույույօրտու , կէօրիւնիւ ծնա ազիզ Պիքիր
պէտզ սատե ուրուպալարըա շէֆաֆլը շէմտանէն զիատէ , վե
պաքըպ ծնա քէրէմ կէօղնըչէ , տէտի . նինա , վե Եա-
չայասըն . վե պունու սէօյլէյիսի՝ տուրտու ծնուն քօլուն-
տան , վե սաղալճաը սաքաճլըղընտան : Իշխան ույքուտան
օյանըպ , վե կէօրիւպ քէնտինին պիւճիւն սաղ , մէօրո ը
օլտու զիատէ . վե չաղբրտը խըղմէթքնարըտրն , վե կէօս-
տէրտի ծնըտրա սաղալմըշ քօլուն , վե նապը էճտի ծնտա-
րա , քի նիճէ կէօրիւնտիւ ծնա ազիզ Պիքիր , վե սաղալճ-
տը ծնու : Իմի սապահըսը կիճտի իշխան խըղմէթքնար-
լարըչտա ամենատէ Կոյսուն էվինէ . վե համօդ շիւքիւրլեր
վէրիրլէրտի Ալլահա , վե ծնուն ազիզ վալտնէսինէ : Ալ
ազիզ էվին միւպաշըրը եաղար պու բիվայէթի օլտուղու
կիպի . վե սապտատը ազիզ էվին խաչնէսինտէ : Պունտան
ասնրա չըքտը իշխան ծնտան , վե կիճտի Հօսմանյա , ֆա-
զիլէրէլի ան իւ չինճիւ Կրիգոր վարքըն այաղընա . վե նապը
էճտի ծնա ազիզ Պիքիրին միւհճէշամինէ , վե պիւճիւն
Հօսմա չէհրինէ ամենատէ Կոյսուն էճտիկի միւճիւզէլլե
լումֆլէլերինի : Ալ փափ քաղտու էճտի ծնու ազիմ իքրա-
մի մուհապէլէ , ծնուն պէօյիւ քլիւչիւնէն լայըղընա կէօրէ :
Պատէհու քամիլինէպ օ իշխան հոօմէական ասօղրու
տինէ , քի էվվել պիրազ քիրէնմիշտի օլմրան մէսէպին-
տէն . չըքտը կիճտի քէնտի վիլայէթինէ . վե ծնտա քէնտի
բայէլէրինտէն չօքտարըն դազանտը հոօմէական ասօղրու տի-
նէ . քէնտի ֆազլի ամլկէրինին էյի խարճէթկնէ , վե տահի
էզարճմիչտի լէ :

Պատահա Նուէ. Էճէր հայր Տօրթնէլ. չէնտի չիկա ' պուդ'
6 . Ալ հայր Կոտօլա Բօլէ. Ճիլտ. Բ. էօրինէկ. 30 :

Ա՛խալէ։

Ա՛յծէ պու իշխան Ալլահտան, վէ ազիզ վալիտէյուլ-լահտան քէնտի ումմաւուն քէսմէտի իլէ ուէֆա թէքմիլ աաղլըք պու լմաղլըղը իչլին, քէզալէք պիզ տէ Հաչան ծալա-տան տիլէտիյիմիզին իսդիտասընտա ալմադաք, ումմուտ քէ-սիպ կէվչէմսէք, վէ իսդաաէթքեաըլըղը պըրաքմասաք կէրէք, իլլա՝ պօրճլուդուղ տայըմ քավի քալըպ, Ալլա-հրին՝ վէ ծնուն ազիզ վալիտէսինին մէրհամէթի քափուսուն տինլէնմէսինի վաւդմայա՝ շէօյլէ քի էյէր տօստանէ վէրմէդ-լէրսէ, պարի զիատէ բէճամդ իչլին վէրսինլէր տիլէյիմի-զին. նիճէ սէօյլէը Ա՛ղա էֆէնտիմիզ քէնտի ինճինվէ շէրև-ֆինտէ։

ՄԻՒՃԻՒՕՒԹ ՝։

Նդմանդոս Եռնեոպոս ասկը Պէյէրնի դօճա-պէճինէ նէ ոէգ-ըէ ռօ-ըէՈՈ-լդոս ըէՖդպէնէրնի էնէրնինդէն։

Ի սա էֆէնտիմիզին. 1586. սէնէսինտէ, փատիշահ ըսը Ինկիլթէրատա ըէՖդազի վէ քնաՃիր Նդիասապէճ սուլթան. վէ զիատէ զուլմ էտէրտի ուղղափատըրա. վէ չալըշըրտը ալէմէ եայմաք Օլթրան մէսէպլին։ Ինճինտի պու, քի Նդմանդոս Խրանտիա եպիսկոպոսնու զօթ ըսը օնա զիատէ, օնուն իչլին ՖէրմանՀ էթտի պիւթիւն քէնտի փատիշահը-զընա. օնու տուԹուպ Հօլտիւրմէյէ. Պունու տուդուպ Նդ-մանդոս՝ պիրլիքտիրտի քէնտի փատիաղաըրը, վէ քաչուը Ա՛քօցիայա, կիդիչէնմէյէ օնուն եիւզիւնտէն. լաքին օնտա տա տուդուպ՝ քի սուլթանըն էմրինէ կէօրէ օնուն զապթիթ-լէրի արամտտա տըրըպ պուլմայա քէնտինի, կիրտի պիր կէմիյէ վափազաըրըլմա պիլէ, քի օնուն գափըտանը էյի վէ ուղղափատ քիմսէ իտի, վէ սէյիրթտի կէմիյէ՝ քաչմայա։ Ա՛Ճ սուլթանըն ուէֆազի արապըձըլարը փիւր պիլՀ կէմիյէ կէրիպ՝ արաբլարտը ԹուԹմայա օնու էԹպայ-խսիյէ պիլէ։ Ինմի՝ Նդմանդոս կիտէրքէն կէմիյէ քէն-տի եօլունա, փատիաղաբտան պիրինի կէօրտու քէնտի իւ-բիսաբնտա, քի բէՖազիլէրլէ միճատէլէ էտիյօրտու չօք ինսանլար Հօւզուրինտէ, անտտան տօղմա չըրալաք. վէ զիատէ ուԹանըղընտա, կէօրտու, քի պիր սալթանաԹը

հանդէմ կէլիով՝ տուրտու օնուն Աանքնատա, վէ ուրուպալար-
լա էօրթիու օնուն չըպալաքլըղըն։ Փափաղ ույդուտան օյա-
նըպ, նաքէլ էթիտի իւրնաւըն Ցդմնդպու նայսա, վէ սայրը
փափազլար. Էէփսի տէ պիր մնանա վէրտիլէր, քի օ Հա-
նըմ ամէնսաքէ Կոյս տուր, քի սաքլայաճաք ըտր օնլարը
քէնտի քէրէմ քէօրկէսի ալթընտա րէֆաղիլէրին էլլէ-
րինտէն։ Սօնրա խբնիճի կիւնուէ՝ քի աղիզ Պիքիրին
ծնունդուննուն փէհրիզ կիւնիւյտիւ, վէ իշտէ քարշը չըք-
տը օնլարա արայընը րէֆաղիլէրին կէմիլէրինտէն պիրի,
օնլար քի քուրանտա կիպի կէլէրլէրտի տէնիպտէ։ Կէ ս-
տէմ նայս վէ ճէմի էթպայիլէրի տուայ ըլա պըղընարլար
ազիզ Պիքիրէ, վէ ահտ էթմիլէր օնա, քի էյէր քէնտի-
լէրին բուրթարընսա րէֆաղիլէրին էլլէրինտէն՝ օնուն ա-
զիզ էվինէ զնարէթէ կիթմինլէր։ Էօրէտայա։ Էաքին տահտ
օնլարա նաքլաշմազտան էվվէլ տիշմանլարընն կէմիսի, ալտը
զահիտ գաիտան նախկոպոտու վէ պիլէնինճէ օլանլարը,
վէ սաքլատը օնլարը կէմինին տիպինտէ պիր գարարը
պուճաղա։ Էէթիշնիպ օ քնանիր րէֆաղն զուրսանթլար
օնլարընն իւզէրինէ, տօղտուլար եպիսկոպոսուն կէմիսինէ, վէ
պաշլատըլար արամայա օնու՝ վէ պիլէնինճէ օլանլարը, էվվէլ
կէմինին պէվլի եէրլէրին, ասնրա օրատա պուլամայընճա
օնլարը, ֆէնէրլէր նաքտըլար, վէ էնիպ կէմինին տիպինէ
Հէր քէօշէ պուճաք եէրլէրին, վէ իշտէ պուլտուղար նօ-
քարտա զիքը օլան իւրնա կէօրէն փափաղը, վէ տուԹուպ
օնու չըքարտըլար այսրընղը. սայրըլարընն տախի արար-
լարտը պուլմա իշին։ Էաքին աքսաինճէ ճիւմլէէտէն ազիզ
Պիքիրին նարտըմը էէթիշտի օնլարա պու թարդ. զնրա
ֆարազա կիրտիլէր տիշմանլար օ պուճաղա տա, նէրէտէ քի
իտի եպիսկոպոս վէ ճէմի քէնտինինքիլէր, լաքին քէօր
օլուպ՝ կէօրմէտիլէր օնլարը, կէզէրտիլէր օնտա, վէ տօ-
քանըրլարտը օնլարա. վէ կէօրմէզլէրտի օնլարը զնրա կիպ-
լէտի օնլարը ազիզ Պիքիր օնլարընն կէօզլէրինտէն։ Կէ
տէյիլ նալընղը կէօրմէտիլէր օնլարը՝ օնլար քի պուճաք-
տայ ըտրլար, վէ տախի օնլարը արամտան նօրուլուպ՝ նօ-
քարը չըքտրլար, վէ օ տուԹուպլարը փափաղը արարլար
ըտր՝ օնու տա պուլամտրլար. զնրա օնու տա սաքլատը ա-
մէնսաքէ Կոյս օնլարընն կէօզլէրինտէն։ Կէ սէքիղ կիւնտէն
սօնրա օնլարը պուլմատան ումտուղարը քէնտիպ՝ չըքտրլար
կէմիսէն. վէ կիրտիլէր քէնտիլէրին կէմիսինէ, վէ այրընղպ

կիեմտիէր։ Աբին եպիսկոպոս վէ ճէմի քէնտինէքիէր եիւզէ-
րի իւղերինէ տիւշիւպ՝ համօրզ չինքիւրէր վէրմէկա-
ան Ալլահա, վէ օնուն ադինզ վալիտէսինէ. վէ սէքիզ կիւն օ
քարանլըք պուճաքտա տուրտուլար քալտըլար։ Ամոի՝ բէ-
ֆազի տիւշման զուրսանէմլարըն պէրինին էլէրինտէն քուր-
թուլուպ՝ քէնտի հօլարընա կիտէրքէն, պէր քաչ կիւն-
տէն սօնրա՝ իշտէ օ բէֆազիլէրին պէր զէհտէ քուտուր-
մուշ կէմիսի տահա քարշը չըքարը օնլարա. օնլար քի եա-
նաշըպ եպիսկոպոսուն կէմիսինէ՝ տօլտուրար իչէրի, վէ
պաշլատըլար էվէլքիէր կիպի արամայա օնլարը կէմինին
հէր պուճաքարընտա. պուռնլար կէմինին եիւքէրինի տէ
ալտի իւտա էտերլէրտի օնլարը պուլմայա, զիրա սահիհ պի-
լիրլէրտի եպիսկոպոս վէ էճմիասիսի օ կէմիտէ օլսուքլարընը
Աբին ադինզ Պիքիրին եատըր մը օ վաքըթ սա նէճիհչի
օնլարա. զիրա ճէհքրար սաքլատը օնլարը բէֆազիլէրին
կէօզլէրինտէն. վէ կէօրէմէտիլէր օնլարը՝ ֆարազա ատար-
քէն էլէրի տօքան ըրտը։ Օնուն իչին պուռնլար տա էվվէլ-
քիլէր կիպի ումմտ ատարըն քէսիպ օնլարը պուլմընքտան՝
չը քտրլար կէմիտէն, վէ կիրիպ քէնտի կէմիլէրինէ, այրըտը-
լար։ Ասնրա պիր քաչ կիւնտէն նէճիհչի եպիսկոպոսուն
կէմիսի սէլամէճ Ալրէտօյա. քի օրտա ճիւմճէսի կէմիտէն
տըշարը չը քրպ՝ կիրտիլէր ադինզ Պիքիրին էվինէ. վէ ճէք-
միլ էճմիլէր քէնտիլէրին ահճարըն, զիտտէ իպտատէճ-
քնարլաղ ըլա, իւչ կիւն օնտա քալըպ ադինզ պատարագ էճ-
տիլէր օնտա։ Ալ Ալդմանզտա եպիսկոպոս տայըմ զիրը օլմա
իչին պու հիքտայէճիի եատըր քէնտի էլինդէ ճիրշէ իւզէրինէ,
վէ քօտու ադինզ Պիքիրին էվինին խաշնէլէրինին տօլապընա։

Պահող նուէր եղեր հայր Ալեքսեոս տէր-քահանային հե-
ղինակելերինին. Ե. հիմնադրեալ. պատ. 5։ Ալ հայր Պատ-
ըս Բոյճեան. ճիլտ. Բ. Էօրինէկ. 29։

Ա՝ՀՅՎԷ։

Ասիճէ պու եպիսկոպոս ճահտ էճմէսիդլէ տօղրու տինի
քաւմի սաքլամայա, լայըք օլտու Ալլահըն պէօյլէ միճիւ-
զէճիլ լուճ փօնա, քէզալիք պիզ տէ պօրճլուլուզ զիտտէ
ճահտ ըլա սաքլամայա տօղրու տինիմիզի. էյլէ քի պիզ տէ
պուլալըմ Ալլահըն, վէ օնուն ադինզ վալիտէսինին եատըր-

մըն, վէ տօղուս կիտէլիմ եօքարը Երուսաղիմի սիլա-
մըգա։ Օխրա տօղուս տին ըրուշանըղը օլմայընճա
ինանըն հայաթը քարանըգատա կէդեր՝ վէ նանըգըմ՝ պիլ-
մէզ եօղուն, քի նէրկէյէ կիտէր, նիճէ սեօյլէր տիւնեա-
նըն քուրթարըճըղը. որ գնայ՝ ի խաւարէ, ու գէնէ յո՛ էր-
ըայ. Լսանի, ինչ ոչ յարանըգատա կիտեր, պնըճով նէրկէյէ կի-
տէր։ Ա՛ն առաքնալ տու սեօյլէր. աստուած հաւատոյ անհնարք
է հաճոյ լինել Ա.Յ. Էբր. 11. Լսանի պինդ՝ Աստուած հաղորդել
օվսաւ գիանչիւն պէյնէ պէր. Ա՛ն իշտէ սէպէպն պու տուր,
քի չօր քիմսէյէր Աստուն վէ օնուն ապիղ վալիտէսինին
խարաբմըն արմազար. վէրա թէքմիլ տիւկէրի եօք տուր,
քի օնուն՝ ալ մագպուլ օլսունըար օնըտա։

Մ Ի Ս Ա Ի Ն Գ Ի Ն։

Պէր ույուղ ինսէ ապէղ Պիպէրին գիճէ-գէնինէ ույուպ
ըսըգ-նոպան գուչանուբ. վէ ասնա նամէօվրէտա- էյնի չոպէկո-
ղէնուն։

Գնատօղու փատիշահ Աղընտա, Ֆէատէ ափնիէն շէ-
հիւտէ, պիր մամլէմի վէ չօր տէվլէթլի քիմսէ վար
ըսար։ Պու Աստահան քէնտի կիւնահ Ցարընըն ճէղասը իչին
վուրուլտու պիր մէքրուֆ ույուղուղ ուլա, օնսան քի կէօ-
րէնլեր ևրրահ էտիպ քօրքուպ Ամիճիրէրէտի։ Ամուի հա-
շան քապիսիղ օլտու օնա հէքիմպէրտէն իլմճ վէ տէրման
պուլմաք, վէ տիւշտիւ եաճադա. պաշլատը ապիղ Պիքի-
րին իմտատընա սըղընմայա. ճիւմլէ տէրճիլէրին էնճամը
սըղընճաքլատընա։ Ամուի քէնտիսին օնա քէմալի դէպ-
տէն սըփորըշ էճտիհատէն ածնու, վէ օ պէնամուս մա-
մլէճիլիլիմետէն վաղ կէճիյէ ըբրատան ածնու, Ամէք օ ույ-
ուղուքտան սաղալընը. Ցաղընտը քէնտի Ամըզմէքճարըա-
ընէն պիրինի, վէ վէրտի օնա պիր քէսէ, քի իչինտէ
նիւզ ապէրն վար ըսար. վէ տէտի, ալ պու ահճէյի, վէ
փէշկէշ կէօթիւր ապիղ Պիքիրին էվինէ Ամրէօյա. վէ
հալմէր օնսա օնա պանա սաղ ըք քէրէմ էճմէյէ։ Ամըզ-
մէքճաը չափուք ածա պինիպ, կիճտի տիրամայը սը
Ույուսուն ապիղ էվինէ. վէ սունտու օ նիւղ ապէրնը, վէ
Նիպազ էյէբտի քէնտի ապաչնա սաղ ըք վէրմէ իչին. վէ
օնուն նիաղը գապուղ օլունտու։ Ամրա օ ահճա օնտա

ապիղ Պիքիրե եալվարըըքին, ապապինճե ապաղալը օնուն ապաղը ույուզլուզընատն. վե տիշահլեր քապուք կիսի օնուն ույուզլուզընուն եարապարը. նինճե ըրապատ կելտի Կեմանն ասորիե Տորտան ըրմաղընատ. վե տեյիլ քի նալը- նդզ փաքրյանտը օ մարապատն, իլլա հեմ կիւզլենտի օնուն թենի: Ա է էյլեր քի ալեմե քենտինին միւճիւզթելե սապալմասըն պեյան եթմե իչին, ապեա սլինիպ, չըքտը ե- վինաեւ վե կէդերտի շեհիրաե քենտի տօսպալարըլլա: Ա է կէօրենլեր Հայրան օլուրլարտը, վե սեվինիրլերտի օնուն- լա, վե օնուն եհնի պեյթելերի իլե: Ապրին շեւփեկենմիյ իլե պու- նուն պիր ճանտան տօստու, քի օ քենտի խբրարընատ տուր- մազ, վե վազ կելմեզ քենտի ինսանֆըզդ մանկլեճիկյինաեն, զնրա եսկիմիշ տիր օ պենատնուզլուքտա, տեւտի օնա այղամ. չինքի Ալլահ սըզ Ճանթինին շեֆայեթեյլե սանա պիր թաճուզ քարաճաք սապրը քերեմ եթմտի, եալվարըրըմ օնուն պեյ- լե եյլեյինե նամքօր օլմա. վե պիր տահա կիւճենատիր- մե օնու. վե վազ կելե եյլե ինսանֆըզդ մանկլեճիկլիքտեն: Ա է օ կիւլիւպ մասկարա էատրեք օնուն եյլե նասահամըն տեւտի օնա. չօք թեօվեքելի քիմսեսին քարտաշ. զանն ետիյօրսուն՝ քի մանկլեճիկլիք պիր պեյիւք կիւնահ օլա. զի- նրա եյեր կիւնահ օլայտը ապիղ Պիքիր տե եթմեզտի. օնու. լաքին ետիյօր, վե իշտե շիմտի պենիմլե եթտի օնու, զնրա նօք քի մուֆթի սապալթատը պենի՝ եյեր քի քեսե իլե եիւզ ալթըն կեօնտերմիշ օլմասայտըմ, ույուզլու- զդուման սապալմադ ըտրմ. չինքի պիկմեզսին՝ նե իչին սեյ- լերսին: Ապան եշիթմիչլեր տօստու վե սայըր օնտա գանլար օնուն եատպսիզ հիւքմեթսիզ քիւֆիւր սեօզ- լերին՝ զիատե շեքլենտիլեր, վե պազը ապիղ Պիքիրին իղզեթին սեվինլեր զնատե ապարլատլար օնու օ քիւֆիւր իչին: Ա է օ տօսթլարընըն վերտիկի սիթեմլերին իւզերինե զիատե ալե իւսթ օլուպ՝ պաշլատը թիթրեմեկե վե քենտի քիպիր սեօզլերի իչին ֆիքրի պասիրեթինտեն վազըուլուպ՝ քապա- վելենմեկե վե ֆիքրի պուլանմայա, ֆարազա շաքայ ըլա- սեօզլեմեկ կէօրիւնիւրտու օ ճիւմլեյի: Օնուն իչին աքշամ քենտի եվինե տեօնտուրիւնտե զիատե տիւշինճելի վե դասաֆելթելի տուրուրտու. վե սանքի հիչ պիր շեյ եթմեյինպ՝ կիմտի եապմադընա ույումադա: Ա է իշտե եարը կեճե, թուրտու օնու պիր շեհիտ աղրը. վե պաշլատը ֆերնատո էոխա տաղրմայա էօրֆիւ լիւ սեա եյե: Վօշտու-

լար օրայա զեվճէսի վէ ճէմի էվ ուշաքլարը կէօրմէյէ, քի նէ օլա օ շամանթա։ Ա՛ն սիւռալ էթմէ օնա զեվճէսի, վէ տէսթի աղամ նէ տիր տէրսին, վէ նիչին չաղըրըյօրսուն, վէ նէ բէն աղըրյօր։ Ա՛ն օ տէսթի. հէյ վախ, հէյ վախ, իշտէ էօլմէյօրում. վէ կէլսէ պանա էվէլքի ույուզլուղում. վէ քուշաթարլար պէնի թաամիլ օլուռմազ աղըրլար. վէ խուսուսա պուռնում, նամի՛ սաղ պէյրիմ քիւհան ամէնի կիպի թուռթուշուպ նաբրյօր պէնի։ Ա՛ն զեվճէսի ուզաթը էլնի պաթմայա, քի նէ վար օնտա. նա էճայիպ միճիւզեվի աղիզ Պէքիրնի. ղերա իշտէ պուլսու օնտա քէսէլի՛ իչինտէ նիւզ ալմըն ըլա, էլի օնու ազկ Պէքիրէ հէտիկ կէօնտէրմիշտի. վէ տըշարը չրբարտը։ Ա՛ն հաչան կէօրտիյտէ սէվիլ ատամ օ քէսէլի՛ թամըրը՛ քի օյուռու ազիզ Պէքիրնի քազէպի, քի օնուդլա, օնուն քիւֆիւրլէրի իչնի քէնտի վէրմէյնի նիւզնիւնէ չալըշըյօրսուռ. իմտի ումտուռու քէսիլմէ ֆէրնատ էտէրէք ատի, հայը՛ փ պէնի սէվիլէ, քի սի՛ կայսուն քազէպնի քալըրըռում իւզէրիմի. իմտի էյէր քի օ պէնի պըրաքտըյտա, սայրը քիմի՛ սըղընսամ կէրէք. էօյլէ իսէ քայրը չարէ նօք տուր պէնիմ իչնի. վէ Ա՛լլահըն քէրիմի վազ կէլսի պանա, վէ ճէնէնէմ իսքնան օլսուն։ Պունու սէօյլէյիպ իւֆլէտի մուրտար ճանըն. օնու կէօրիւպ զեվճէսի վէ ճէմի էհլիպկիլէրի՛ քօրքուպ՝ զէլիլ օլտուլար. վէ աղլարլարտը աճը աճը։ Ա՛ն տոխի օնուն տօստլարը, քի կիւն էվվէլ էշիճիկլերտի օնուն քիւֆիւրլէրին ազիզ վալիտէիռլահա, հաչան էշիճիկլէր օնուն քաֆիլ էօլմէխին պիլմիյէր, քի օ ամինապի՛ Պոյատան քազէպ վէրիլմիշտի օնա, քէնտի էտէպսիզ քիւֆիւրլէրի իչնի, քի քիւֆիւր էմմիշտի օնա։

Պուռնու նուչլէտէր Իպդիճիոս Ռբաթեան չէնդի չիլեուլըպտու։ Ա՛ն հայը Ա՛ղէօս. գնոստոս. ճիլտ. Գ. Լուգէր. 14։
Ա՛ն հայը Վ՛ուռլոս Բովճեան. ճիլտ. Գ. Էօրինէի. 25։

ՄԷՀՄԷՏ.

Պաս հիքայէթտէն պիզ տէ քօրքուպ, էվվէլա՛ սաք տուրալմ ազիզ քիմապալարըն սէօզլէրին շաքա սէօհպէթիյլէ ազզամըզա ալմատան. նանօթ նըլարըն ամինլէրին. գերա օլմայա քի հէլաք օլալըմ էպէտի հէլաքլըզլա՝ պուռ մա-

մեղեձինին հեվաք օլաուղու կիսի: Ալ իբինճի Ալահատան պիզե օլան էլլեքլերի վե լութուֆլարը ճամըլըպ մեհմուն օլալըմ: Նասըլըի սեօյլեր սզ Խնուհարդոս, նամեօլըպ պենը սամ եհելե պենը, չի «ոլոպոպոպ» չեքեմ պոռնոպըն, ճեքհամըճին չնչե, վե լոճոֆլարը ոչնատե: Ալ նալընըզ պու գաւար տեհիլ, վե մերհամհիճի տե տեչիշիր ատալեճ ինճիգամընաւ վե էլլեք քերեմլերին, ճեզգյե. նիճե մաղիմ տիր Խզելկիա փաւիշհատա, օ քի Ալահա ճեհչեքլուր օլմատըզը իչին, քենոի տիւշման ը Ալենքերիմին ասկերլերինաէն նիւզ սեքսեն պեշ պին քիշի ֆերիշտեսինին էլլեյե կելպերտիճի իչին՝ հատուպանտը եօլուճ քատար. նիճե եաղըլըր. Խտայ. 38:

ՄԻՒՃԻՒՉԼԵՔ. ԻԲ.

Պենը պեչեն ասկերլերինաէն չօհտըզ ոպնը Պիւիւքտեն չաղելեհուրլեր, չի օնլար նոպմատա խոպերլերուի օնոաե ոպնը ևինին նատընեսին Ռօբեռտս:

Ալ զեման պիրինճի Ֆրանչիսկոս Ռուբինոն պեչի, հաօմալըար ըտա ճենկ էտիպ՝ քենոի հէօքմ եճտիչի էյալեթլեր քայըպ եճտի, հօրքելենիպ՝ ասկեր ճեմ էչտի, վե պուշլատը հաօմալըարըն սայըզ շհիրլերին քենոինե զապտ եճմիչե: Ինմի Ռօրեռտս հօրքեսինետ կելզերբեն քենոի ասկերլերկյլե. օնոան պին պաշըլարընտան, վե ասկերլերինաէն չօքտըլարը քնաֆիր վե պենամուս քիմսեչեր, խոսեռիլեր կիսպիպ Ռօրեռտյա ապզզ Պիքիրին էվինին խոպնեչելերին նապմալամպ: Ռաբին Ֆրանչիսկոս պեչ Ընդալատը օնլարը օ քեմկյլի եճմեմչե. վե տետի, պիրէսինիզ, քի նօք քի նալընըզ պըրըպմազ սիզե ապզզ Պիքիր քենոի էվին նապմալամպա, վե սիզի տե քըրար, վե սիզինչե պիզիմ տե ճիւմլեմիզ: Իչտ՝ օնլար պեչին սեօզունե տիյինեմկիպ՝ քալըպարտար կիսեմչե օրպա ապզզ էվին խոպնեչելերին նապմալամպա: Ալ ասկերլերի իքի օրտուպա պեօլիւ՝ էվվել իչերի նօրտատըլար մերտ ճենկճիլերի, քի կիսիպ՝ օ էյալեթին վե ապզզ էվին խոպնեսինին պեքճիլերին տարմա տադըն եճմսինլեր, վե սայրըլարը օնլարըն հենեսինետն նամսաշ կիտերլերպաչ: Իտմի օ մերտ ճենկճիլեր քենոի քուվվեթլերինե կիսվենիպ կիտերբեն, վե պիր օրմանտան կեչերբեն, իշաե ևեճիշտի օնլարա, ճիւմլետեն ապզզ Պիքիրին քա-

զէպի. վերա քարշը չը քաշելու ծնողաց հիասթափը չօքնուզու եօրինելու վէ թիթրէյէճէք քուրթարելն. ծնող քի քաճիլ հիւճիւմ էտիպ ծնողրըն իւղէրէրինէ՝ փարալաթլար ծնողը, վէ եղկյեթէլէ եօլտուրտուէը: Ա՛է ազ քիմսեէը՝ քի քալտըլար ծնողտան, թիթրէյէրէք վէ նարը եօլնա չըքըպ կերի քաչտըլար, վէ նէթիշէպ օ պիր ասկերլէրե, քի ծնողրըն էնսէսինտէն կէրիրէրտի. տէտիւէը ծնողա, վազ կէչին քարտաշլար, վէ իչէրի կիճիմչին. պիրա տէյիւ ինսանլար, իլա՛ եօրինելու վէ եավուզ ճանավարլար տըր ազկյ էվին պէքճիլերի. վէ թիթրէյէրէք նաթէ էճտիկեր քուրթարըրն ճաալըն, վէ քէնտիլէրին կէպէճէլերին: Ա՛աբին օ պէնտոսլար եօք քի սավճ քօրթմուտլար ծնողրըն սէօզլէրինտէն, վէ իւղէրէրինտէ տուրան քաղէպտէն, վէ տահի ղէվքլէնիրէրտի ծնողը զէվճէ թաապկյեճ՝ քօրթաք տէյի. վէ կէ՛ի տէօնմէտիկեր. իլա կիտէրէրտի քէնտի եօլտուրընա: Ա՛աբին հաչան կէօրտիւլեր ուղաքտան ազկյ էվի, տէրաքէպ քաղէպկէնիպ ազկյ Պիքիրտէն՝ եէրէ չարփրլտըլար, վէ թիթրէյէրէք տիւշտիւլեր օնտա հէվիսի եօլնա կիպի, վէ տանքի նէճնա քալմտար ծնողտա: Ա՛է պուտտան մտտէ կէօյտէն պիր քարըն վէ քատանըք պուլտա կէլնկ՝ կինղտի ծնողրըն կէօղլէտտէն ազկյ էվի էթրաճլէրնկյէ պկյէ. սպրը եէրլերի աչըք վէ իւրիշան պըրաքմայ ըլա ժիւճիւղէթին պէյան օլմտընա: Ընղար շաշտըրպ՝ թէկրէնտէղ քիւթիւկ կիպի եէրէ տիւշնուպ՝ քէօթիւրիւմճէ տուրուրլտտը: Ընօնրա քըրըլտը օնլարրն պէնտոսնա նիւրքլէրինին սէրթէլկյի՝ խուսուսա պին պաշըրտըրընըն. վէ թէօպկյէ կէլնկ, տէյիկ քի տատէճէ քէնտի քէմ՝ նկյէթէլէրինտէն կերի տուրտուլար ազկյ էվի եաղմտաղտայա. վէ տահի նկյէթէ էճտիկեր, էյեր եաշայա պիրլրլէսէ, օրայա հէտկյէլեր կէօթիւրմկյէ: Ընտեմ ազկյ Պիքիր լինայէթ էտիպ ծնողրա՝ վէրտի իսթիտտա թաքտի այաղա քալքմայա. վէ սօնրա պուլուտտ քալտըրտը, քի ազկյ էվին իւղէրինտէ տուրուրտու, վէ ծնղար նէրտէն քալքըպ, կինճտիկեր ազկյ էվի կիրտիկեր, վէ ճիւճիէտէն ազկյ Պիքիրին պատկերինին հուզուրինէ տիւշնուպ՝ քէնտիլերին պէնտոսլտըքլարընա աճ տիկէտիկեր. վէ օնուն խաղնկէլերին եաղմտաղտայաճաքլարընա պէտէ, ազը տահա հէտկյէլեր վէ փէշկեշլեր վէրտիկեր. վէ սօնրա տէօնիւպ կինճտիլեր քէնտիլերին պկյինէ, վէ նաթկ էճտիկեր օնա,

քենաիլերէ բաատ կէլէնի : Ա՛է օ հէյրան օլուպ Ա՛լահ՚ըն միւ-
ճիւզէմինէ , տէստի օնլարա . տէմ՚ի տիմի սիպէ օլայա
կիտայ՝ աղիզ Պէքիրին խաղնէսինէ պիր քէմիք էմմէմիյէ :
Ա՛է սօնրա ֆէշէքիւր քըլմա իչին քէնտի քալան ասկէր-
լէրինին վէ պին պաշպաշըրընըն խէլասըզը իչին քալըպըպ
կիտաի զիարէթէ աղիզ էվի՝ ամինատը Կոյսուն այաղընա ,
շիւքիւրլէր վէրիպ մէմնուն օլսուս օնատ : Ա՛է սօնրա քէն-
տի պէյնիյինին կիւմիւշ քըլըճընն խանըմատ չօքարրպ , վէ
իւչէրինատն ալտեր ազըր վատա սիլահլարըն , աղիզ Պէքիրէ
վէշկիշ էտիպ , ասար ազիզ էվին քափուսունուն խանընա ,
օնուն միւճիւզէմլէրինին եէօլմիէ զէքր օլմասը իչին : Ա՛է
օնատն սօնրա պիւթիւն ասկէրլէրին ճէմ էտիպ՝ այրըլը
Յօրէտա էյալէթինատն , չէօյլէ ք՚է պիր զաթար օլմասըն օ
էյալէթտէ սաքին օլաճաղրա քէնտի պէնատուս ասկէրլէ-
րինատն :

Պատա նոտլ էտէր Տօբրէնօս էնդի , Ե՛. վէ. Ֆ. ֆէ-
Բոռլաքատա : Ա՛է հայր Դոմուս Բոռլէտա. ճիլտ. Ե՛. է-
ջինէ. 29 :

Ա՛յլէ :

Էյրէնէլիմ պու ասկէրլէրին քաղէպինատն , զիատէ
սաքընմաք վէ քաշմաք , քիպիրլիքատն վէ ֆօտուլ սէզ-
պէօալիքատն , չուն ք՚ի Ա՛լահ քէնտի լութֆուն եարտըմընի
քալըպըզը սէրպէստ ֆօտուլլարատան . նիճէ սէօյլէր Յու-
զիվ , լատին թէրճիւմանընա կէօրէ . ը. 15 : Տէ ա՛չ Եռըշա-
՚ի էաց ղապօ-ենէլան՚ի էէղ . Ա՛ն ալատա ատանէս պէտ , ապ-
ատան յանչինա , Ա՛ պաթօին՚ի զըրուկէս է-քէտաց : Էանի՝ էա՛
Բատպի կէրի պըզատմաք սըն ատատ ապզըճատնալարը , վէ պէրնատ
կաէրսին էնդի վճճատպէլէրինէ ապզըճատնալարը , վէ էնդի
ֆատվէկէլէրէրինէ կի-վէնէկէրէ : Օէրա Հաչան քալըզըր
Ա՛լահ քէնտի լութֆուն վէ նարտըմընի . օլաէմ բինատն
ատկիլ ք՚է ապզ՝ եէրի կիտէմէզ էչլիքատ , վէ տաէի նատվար-
լատնը քէմինէ . վէ պուտնուն իչին սէօյլէր երատնէլի Օգատ-
տինատ . ֆատվէկէնէ կի-վէնէկ՚ատ աէօրէք պավէչէչ , նէրքատ ռ
պէտին , եէրէրէր , օնատ ճէյս օլսուս . նէրքատ ռ պէնին նէճէնէ
ֆօչպատ՚ օլսուս , օնատ ֆատյզզ օլսուս . նիճէ տէնիչիր մէտուճ

քէճապընատ , հիսսէ է. պապ. 31 .

ՄԻՍԻՈՆԷՐ։

Պէր պանէչ ֆրըչ կնահէլըբնպան վաչ կէչէ՝ ապէչ Պէհլէվ
էլնէչ պէսրէկէ կնդէրէն, էճայիպ էսրէմլըր պո-լսոա
օնպան։

Ս իշխէնա ատասընտա պիր գնատէ հիւսիւնտար գէվճէ
վար ըտը, ամմա ֆուքարէ, գէրուր վէ կիւն զահրէսինէ
մէօհտաճ։ Պու գէրուրլուքտան զօրլանըպ՝ չըքտը կիմսէ
Աճնէտիկ շէ հրինէ. վէ քէնտիսին հովարտալարա ավ էյ-
լէյիպ՝ աշկնտարէ զանկիյէ օլտու. օնունլա պիր քաչ սէնէ
իշինտէ չօք մայ պիրիքտիրտի, եանի հաֆտան գէթրն կիւմիւշ
ահճէ. ճէվահիր թաշլար. վէ ադըր փահա ուրուպալար։ Ա-
նունքի գէրուրլուքտան զօրլանըպ պաշլատը օ ֆէնտա ամ-
լի իշլէմիչէ. պունունն իշնն հաչան կէօրտիւ, քի չօք գէն-
կնն օլտու՝ կէրի տուրտու օ ֆէնտա ամլընտէն. վէ միւ-
սաա էմտի տէօնմիչէ քէնտի սիլասը Աիշխնէա գատանտըղը
խարամ խատնէսկնչէ։ Աբնն կվէլիսի՝ նկյէմ էմտի գկյարէմէ
կիմմիչէ ադկղ Պկբիրնն էվնտէ։ Օրէտատա, վէ օրատա մո-քրիր
օլմայա քէնտի կիւնահ-լարըն, վէ սօնրա կիմմիչէ քէնտի
Թօփրաղընա։ Օնունն իշնն քէնտի Թանըտըղը պիր կէնճ
հրզմէֆքնար ըլա այաքտաշ օլտու՝ չօքտը եօլա. վէ իքնսկ
ամմա պէնիպ՝ եալընըղ կիտէրլէրտի։ Հաչան եէմիշտիրէր
Հաւալնննա շէհրինէ եապըն պիր խոսիղ օրմանա. օ Թանը-
տըղը հրզմէֆքնար՝ զալըմ ճէվլատա օլտու սէֆիլ գէվճէկէ.
գնրա օնուն խաղնէսնն քափմա իշնն, քափիլ քէնտի քրլըճըն
սըյըրըպ, նէօրնւտու գէվճէննն խուգէրինէ. վէ նարալայրպ՝
ամէտան նէրէ պըրաքտը, վէ սօնրա պաշլատը նարալամայա
օնուն ԹէնՒն չօք նէրլէրինտէն էօլտուրմկյ իշնն։ Աէֆիլ
գէվճէ հիչ տուրմադ ֆէրնատա էտէրտի, վէ ադկղ Պկբիրկ
քէնտինէ խմատտա չադըրըրտը. վէ օ զալըմ հրզմէֆ-
քնար նարալամադան վադ կէչմէզտի օնու։ Խմոի հաչան
կէօրտիւ, քի տահա տիրի տիր՝ պօղազընտան տուխտուպ՝
պօղազտատը օնու. լտքնն նանըլդպ՝ քէսմէտի օնուն, խըրխլա-
զըն՝ վէ ադըպ օնուն ճէմի խաղնէսնն, վէ օլան ուրուպալարըն
տահի վճճուԹնտէն, կնմտի, Ներկէ քի կիմտիյսէ։ Ա-
գէվճէ խմատտա չադըրմայա ադկղ Պկբիրի՝ քալտը օնտա
եօվնւ կիսի, վէ ճան Թէսլիմ էմմկյէ եսքըն ըտը։ Խմոի՝
հաչան պէնամուսլուղ ուլա քաղանտըղը ճէմի խաղնէսնն

քայրպ էթան, ասնրա ճիւմլէաէն ազիզ Պիքիր խմուտա
եէթիշան ննա. պիրա իշաե կէօրիւնան ննա կիւնէշաէն չէ-
ֆ ֆիզ զէրպապար կէյինմիշ. վէ թէսէլա էթան ննու՝ վէ
ազիզ էլչէրիյլէ եաբլաշար ննուն եաղաբրնա, վէ սաղալթար
ննու ճէմի եաթալաբնան, վէ տէրտ. կիւն, շիմդիկի ասնպա
պիր պահա կիւնահ էլչինէ. վէ պունդ ճան վէ լիւն փաղրնպա
վէ պունու տէյիպ, թէսպիհաթի էլչէտի ննու, վէ կէօ-
բիւնմէզ օլտու: Վէ պու զէվճէ տէրին ուչբուտան ոյանդը
կիպի աբլը պաշնա կէլիպ՝ էլչէրիյլէ եաղաբրնէրն նշանդա-
րըն եօբլարտը, վէ խուսուսա պօզաղընէրն. ննդարը սաղալ-
մըշ կէօրիւպ սէվինճինաէն աղլարաբ, վէ հաճանբը չիւքիւր-
լէր վէրիրտի Ալլահա, վէ ննուն ազիզ վալիտէյնին, քի
էթան ննա պու պէյիւք լուֆֆու, վէ սանքի եօլիւլէր-
ատէն քալքտը: Սօնրա քէնտիսին ուրուպապրնտան սոյուլ-
մուշ, վէ նալընդզ քանա պէկլէմիշ պիր կէօմլէկ իլէ քալքը
կէօրիւպ, նէրէ տիզ չէօբտիւ, վէ պաշտատը նիւզ էթմիշէ
ազիզ Պիքիրէ՝ մէրհամէթի էթմիյէ, վէ տահի քէնտինէ ու-
րուպա վէրմիյէ քէնտի ջամաաքլըզըն եօրթմէյ իչլին, վէ տիւէ-
տիլին ալտը: Օ իրա տաշա պէօյլէ դիւզ էտէյքէն ազիզ
Պիքիրէ, կէջինլէր օ իսսիզ նէրտէն իչի քամըրճըլար,
ննդար քի կէօրիւպ դէվճէյի ջըզպաբ վէ քանա պէօյլէնմիշ՝
թաճիւպ քալթպ՝ սիւվալ էթմիյէր ննա, քի քիմսին սէն,
նէրտէն կէլէյօրսուն, վէ նէրէյէ կիտէյօրսուն, վէ նէ՞
բաստա կէլտի սանա: Վէ զէվճէ նաբզ էլչէտի ննդարա սը-
բաստլա, քէնտի խայընդզ հըզմէթքարընտան պաշընա
կէլէնի. վէ տահի նաբզ էլչէտի ննդարա ամէնաղ Աղյուն
ննա կէօրինէյպ՝ քէնտիսին սաղալթմասըն. վէ կէօսաէր-
տի ննդարա եաբլարընն նշանդարդն, վէ մաքսուս պօ-
ղաղընն, քի ալթըն կէբտանդըբ միսալ պօղաղընն էթ-
բաթբնտա տուրույօրտու, քի էօյլէ ալբաքտը ազիզ Պիքիր
միճիւզէթինէ նշան: Պունու օ ատէմէր էշիտիպ՝ դիւատ հէյ-
բան օլտուլար. վէ մէրհամէթի էտիպ ննա, պիր էսկի մայիւթէ
վէբտիյէր, վէ քաթըրա պինտիրիպ՝ կէթիրտիլէր Ալքննա
շէհէբինէ: Ի՞չի ննտա մէրհամէթլի քիմսէյնէր փուգարէճէ
ուրուպապար վէրտիյէր ննա, ննդարը կէյինիպ՝ կիթտի Լօ-
բէտոյա ճիւմլէտէն ազիզ Պիքիրին էվինէ. վէ քէնտի
կիւնահարըն ազիմ փիւշմանլըզ ըտա մուզրիր օլտու, վէ
ահտըն թէքմիլ էլչէտի, քի Ալլահա վէ ազիզ վալիտէյնէ ահտ
էթտի: Վէ ասնրա նաբզ էտէրտի ճիւմլէսինէ միճիզէթլի

Հյլեյին աղիզ Պիքիրին, քի Եթաի օնա, կէօստէրմէ իլէ Եարալարընըն նշանլարըն, վէ խուսուսա պօղազընըն, քի տուրտուռա ալծըն կէտանըզ կիպի պօղազընըն էթրաֆընտա. օնա Հէյրան օլուպ Թաճուպ քալըրլարտը ճիւմլէսի, վէ միւհթէշէմ Էտէրլէրտի Ըլլահը: Ա՛ն Թէօփքեար զէվճէ ճիւմլէտէն ազիզ Պիքիրին մուհայպէթինէ զիաաէ ալթէշլէնիպ, պիր տահա խաէմէտի տէօնմէք քէնտի շէհրինէ. վէ օնտա տուրտուռ քալտը օնուն աղիզ էվինէ Եաքըն ճէմի քէնտի էօմրիւ իչինտէ. վէ տուրտուռա տայըմ աղտայըզ կէօզ Եաշը տէօքմէտէ, վէ խայըր ամըլէտտէ. վէ կէշինէրտի մէրհամէթլիլէրին սատաքասըզլա. վէ ալէմ էյլի խալէթ օլտու. վէ սօնրա ամէ վաթըզըզլա բահաթլան-սը Վ՛ծտա:

Պոհու նուռլ էտէրլէր Ո՛ֆայէէ հէյրլէտի. վէ հայր Տուրէկէն ռէհոպ չէնտալըրընտա: Ա՛ն հայր Պուռլա Բովէհոն. ճէլը. Ճ. էօրնէկ. 38:

Մ՛էյվէ:

Պու հիքայէթտէ կէօրուրուզ, քի օլտէմ մէրհամէթ էյլէտի ամենայէ Կոյս պու զէվճէյէ, նէ զէման օ ճիւմլէ մալին քայըպ էթտի՝ վէ ֆուքարէ օլտու. օնաան տայըզըզ, քի Ըլլահ տա մէրհամէթ էթմէզ, վէ օ քատար էշինմէզ տէվէթինէրէ, նէ քատար քի էշհտիր ֆուքարէյէրէ. նիճէ մարգարէ տէ սէօյլէր, պէնծոնէ պնանկայ ըճու Տէր. և թէ, Եէյ Տէ ատուէն պնանկ: Ըտանի, պու-չիճոնէրդին ֆէպանընը էշինէտի Ռատպէ. Եահսօթ, պու-չիճոնէ պէնէր օլտու Ռատպէ: Ը՛յվէյիսէ, էյէր խատէրսէք, քի Ըլլահ պիզէ տէ մէրհամէթ էյլէսին, վէ էշինմէսին պիզիմմ նիսաղընըզ, պօրճլուլուզ տէվմէյէ սալմէ ֆուքարէյէյի, վէ ճահմէթ էթմէյէ ֆուքարէ օլմայա, պարի ճանլա, քի օնուէնա գատըր օլտըմ մուխլուստա Եէթիշմէյէ. օնու քի Ռա վէրիր ֆուքարէյէրէ, տէմէ իչէ. Ը՛տանի ատչատպ հոգոռվ, վէ նէ ատչայոնին էրինէ. Եահնի՝ Տոնէտա ճանլա ֆուքարէյէրէ, պէտ օնտըրտի պըզ էնօյէր ճհոնհէնէ:

ՄԻՀԱՒՕՆԹ· ԻԳ·

Պելագիոս Ասպնէս փոխիշխանը ազնէ Վալիհեհուլտահլի Եպիսկոպոսը եւ Տաճկաց Եղնոյն պինակը Տաճկահալէպի։

Ի սա էպիտիմիղին, 718· սեհէպինտէ· Եսպանի վէ տինսիղ Ալրամալինոսան Լիբրիքիատա փատիշահլըք սիւրմէսինէ, պէօյլ՝ք Սպանիատա սպանիալըլար քէնտիլէրինէ փատիշահ էթտիլէր մէրա Պելագիոս սէրասկէրի, սատ՝ք վէ Թէքմիլ քրիստիան ատէմի, քի զնատէ իսպատէֆ՝քեար ըտը ազնզ Պիքիր վալիտէհուլլահ։ Ա՛ն իշտէ էօ՛լէն Սպանիա փատիշահլընէն էլչիսի Յուլիանոս պէկին քը՛լավօղուղտըլա, կէտիկէր կիրտիկէր Սպանիայա Եսպանի Ալրամալինոս փատիշահէն հիւտապըզ ասկէրլէրի, աթլը վէ եայան, վէ ը՛րքարլար վէ Եաղմալարլար ըտը պէօյլ՝ք Սպանիայը Իմտի Պելագիոս փատիշահ օ Եսպանի մաղրուպլէր զօրունա քալըը տուրամայը՛ղ՝ էքտիդա էթտի գաչմաք· վէ պէօյլէ ազ ասկէրլէրինէ սավուշուպ օնլարտան՝ տուղլարտա կէղէրտի։ Ա՛ն օլտու քի Հաչան Ըւանա տաղլընտա պիր Թաշ մաղարա իչինտէ կիղլէնմիշ տուրուրտու պին ասկէրի իլէ· վէ սայը ազ ասկէրլէրինտէ կէօնտէրմիշտի Եի՛չէք տաղլարա սըղընմա իչին, տուրտուրար օնու մաղրուպի տիւշմանլարը· վէ չօք ասկէրլէր իլէ կէղնէպ, սոնունի սէբէպէն պինէղ գուշաթտըլար օ տաղը։ Ա՛ն մաղրուպլէրին սէրասկէրի, քի իսմի Ըղիամանոս ուտու, Եվվէլ վէ Լէտինլալար ըտա՝ կէօնտէրտի Պելագիոսա պիրիսին պարը՛ աէօյէշմիչ՛ն, վէ պու էօղէն Սպանիա փատիշահլընէն օղլույտու· քի փատիշահտան սիւրկիւն օղուպ, Ընբրիքիատա քաչան քարտաղարլըլա պէրտպէր՝ ինհիգամ իչին մաղրուպլիլէրին Թարաքինա կէչնպ, քրտավուղ օլտու օնլարա հօքարտա զինը օլան Յուլիանոս պէյ իլէ, քէնտիլէրինը ըէղալէթու պէհէնամլը՛քլարընա տէլալէթի· վէ էվվէլճէ տաճի Թօղէտօն չէհրինէ արը Եպիսկոպոս օլմուշտու։ Իմտի պու կէղնպ մաղարանըն քափուտունա, վէ տրշարը չաղըրպ Պելագիոս փատիշահը, մաղրուպլիլէրէ միհրիւ օլմայա միհրիւենտիրմ՛ք իստէրտի օնու։ Ա՛ն Ըղու սէվճն փատիշահ ձէվապ վէրիպ տուտի, սէն սին, քի քարտաշլար՛ը՛ղա վէրան էթտին պիւրիւն Սպանիայը· լաքին պիղ Ալլահըն Եարաթմիշնա սըղընը՛ղ՝ իստէրիղ ազնզ քրիստիան

տինի սաքլամաք քան տէօքէնէ քատար, ծնու քի սէն վէ սէ-
նին քարտաշլարըն խօրլատընըզ : Վէ ֆարազա պիզ մա-
զարատա սաքընանլար ազ ըզ, լաքին Ալլահա գօլայ տըր
աղ ըլա եաշամաք չօքլուղ ուլա կիպի. վէ ումարըզ սէ-
Ճածինին շէֆայէթիյլէ եէնմէք օ քատար ազիմ ասկէր-
լէրին չօքլուղուն՝ քի սէն արքեպիսկոպոս օլմայլա ուլման-
մայօրսուն ծնլարա գըլավուզ օլմայա : Պունու սէօյլէյիպ
Պէզազիոս՝ տէօնտիւ մաղարայա, վէ քահիւլարըն քա-
փայըպ, պաշլատըլար Ճիւմլէ իչէրտէ օլանլար Ալլահա
իպատէթէ տուրմայա, վէ քէնտիլէրին սըփարըզ էթմէյէ
աղիզ Պէքիր վալիտէթուլլահա սըճաք կէօզ եաշըյլա :
Տէօնտիւ քեաֆիր արքեպիսկոպոս, մաղրուպլիլէրին աս-
կէրլէրինէ, վէ նաբէ էյլէտի ծնլարա փատիշահրն ճէվապընն,
վէ ղօրլարտը ծնլարը ճէնկ իլէ եէօրիւշէ էթմէյէ ծնլա-
րըն իւզէրինէ : Օլտէմ եէօրիւշէ էթտիլէր մաղրուպլի-
լէր մաղարայա, վէ պաշլատըլար էվվէլ մաղարանըն քա-
փըլարըն քըրմայ իչին օքլար վէ թաշլար աթմայա : Վէ իշ-
տէ աղիզ Պէքիրին իմտատը եէթիշէյ քէնտի իպատէթէ-
քեարլարընա, պաշլատըլար ծնլարըն աթատըքլարը թաշլար
վէ օքլար լօզ ըլա կէօրի տէօնիւպ մաղրուպլիլէր էօլտիւրմէյէ,
վէ օղլատան չօքլարը էօլտիւլէր : Օնու կէօրիւպ ծն-
լարըն սէրասկէրի Ալէմանոս, քօրքտուպ կէօրի տէօնտիւ
սավուշմայա օնտան ասկէրլէրիյլէ : Իլէ Պէղազիոս փատի-
շահ կէօրտիւ՝ քի Ալլահ ճէնկ էտիյօր ծնլար իչին, հիւ-
րէքլէնէյէ չօքտար տըշարը քէնտի սիլահլը ազ ասկէրլէրիյ-
լէ, վէ աղիզ Պէքիր վալիտէթուլլահը իմտատա չաղըրըպ,
տիւշտիւ մաղրուպլիլէրին Էնսէսինէ, վէ էօլտիւրտիւ ծն-
լարտան օ օվատա իյիրմի պին ասկէր քէնտի սէրասկէրլէ-
րի Ալէմանոս իլէ. վէ օլ քեաֆիր արքեպիսկոպոսու նա-
սըր Թոռլմտուլար : Վէ քալան ասկէրլէրի մաղրուպլիլէրին
քաչմայա պաշլատըլար. եարըսը Լևա ըրմաղընա քաչտը-
լար. վէ աղիզ Պէքիրին միւճիզէթիյլէ ըրմաք քապարըպ՝
Թաշտը քէնտի քըլըչարընա, վէ պօղտու օրատա պուլու-
նան մաղրուպլիլէրի : Վէ եարըսը տաղա քաչտըլար, վէ
ծնուն Թէփէսինէ չօքտարտար. վէ իշտէ պէօյիւք պէրլէյէ
օլտու տաղտա, վէ տաղ եարըլըպ եուրմտու ծնլարը : Վէ
պէօյլէ քրիստոնեալարտան եալընըզ պին ճան աղիզ Պի-
քերին էսիրկէմէսիյլէ, Ալլահ, վէ ԹէրԹիալէր ճէնկ էթ-
մէյ իլէ ծնլար իչին՝ քըրտըլար սէրզէն պին մաղրուպլիլէրի,

վէ պիր քիմսէ սաղ քալմատը ընդարտան: Ա՛ն հաչան մաղ-
բըպ զ՚ինտէ Մ՚իշամ՚լինոս փատիշահըն քուլաղընա ևէ-
թիշաի պու նապակը, դիատէ ամբողը օքատար մէրա ատ-
կերկերինին քայպ օլմալարը իչին. վէ զանն էթմէ իլէ, քի
Յուլիանոս պէյտէ պիր խրյանէթլիք օլա, քի քըզըշըը-
տը օնու ասկէր կէօնտերմէյէ Սպանիայա, պաշըն քէստի
օնուն. վէ էօլէն Սպանիա փատիշահընըն իբի օղուլնուն
տախի, քի քէնտի ամալարընըն վիլայէթինի քամազա-
տըլար: Ա՛ն զանիտ Պեղագիոս փատիշահ, վալիտէթուլլահ
սէ՛ Կոյսա մէհնուկուղա, վէ օնուն պէօղէ միճիւղէթլի
նէնմէսինին զիբրինէ՝ օ մազարատա պիր միքէլէփ քիլիսէ
եափտը, վէ ազիզ Պիքիրին իզէթինէ օնուն խամին չաղըը-
տը ֆէնինէ ատըղ վէրնէրինա: Ա՛ն օրատա կէօմի լոիս
օն սէքիզ սէնէ փատիշահլըք էթտիքտէն սօնրա. վէ չօր
քէրրէ տահա նէնտիքտէն սօնրա մազըդպիլէրի. նիճէ նամէ
էտէր Խարոնիոս քէնտի թաբիհ քիթապընտա:

Պուռնո նոչէ էտէրլէր Պոլիոս Լուսիննէոն. վէ կոթինոզ
Խարոնիոս Հենրիչէրին Լոնդհ հիմոզրաֆոս. Ա՛ն հայդ Ն.դէ-
ռոնդրոս գինոպոլէոն. ճիլդ. ա. Էօրինէկ. 3: Ա՛ն հայդ
Պուռլս Քովլէոն. ճիլդ. Բ. Էօրինէկ. 40:

Ա՛ՀՎԷ:

Զիունքի Յոր միճիւպինճէ պոպէրտոզ է կնոն տոդդոյ
՚ի վը Երկէր. Լանի, ճէնի պէդ կնոնընը Էօմբր պիուէա կ-
պէրինոզ. պուռնուն իչին նէնմէյէ գատը օլմայա պիղիմ տիւշ-
մինկարըմըզ, քի շէյթան, տիւնեա, վէ Թէնիմիզ տիրկեր,
պօրճկայտու սըղընմայա ազիզ Պիքիրին եարընընա, քի
Թէմսիլ վերիլսի Դաւիթին գուլէսինտէ. օնուն իչին տէ-
նիր. երգ. Բ. 3. Հոպոբ կահոն կոխնոլ են ՚է նմա. կ
ամ նէոտ պօրտկոյ. Լանի պին տալտոնդոբ տոմմըտոդդոբ տն-
պո. վէ հէր սէրտակերկեր օտդը: Լանի վարտրոդար ազիզ
Պիքիրտե լուԹուճ սիլահկարը հեր Թիւրկու պիղէ քարշը
քալքան ձէնկկերէ, նօքարտա զիքր օլան իւշ տիւշմանկարը-
մըզա քարշը: Օնուն իչին նավարտալմ օնա, քի սիլահ-
լանտրոքն պիղէ քէնտի լուԹֆկարըդա, էօյէ քի նէնէ-
պիղէլիմ պիղիմ ըուհանի ձէնկիմիչտե:

ԺԲ. ԳԼՈՒԽ.

Ընդ վանքերեցւոցն շնփայելոյն պոշլո պէր Գեղեցիկ եպիսկոպոսըն՝ պինդիզեցւոյն։

Յունուն. 1583. սենեսինտէ փորթուկալ փատիշահըն իր ելչիներ էֆրիքիատա հապէշատանըն պէր քահ հալեթլերին նէ հէօքմ էթտիքլերին. պուշէյ զուհուր օլտու. օ կինէ լերտէ՝ քի հապէշատանըն Ընկօլա էյալեթլերինէ տինսիզ Կոնիալնգա փատիշահ պուլտուրտու. վէ փորթուկալ փատիշահը կէօնտէրտի օնա Տիաղ պէյի իւշ եիւզ ասկէրլէ քալի պարըշ էթմիշէ. վէ թէսլիմ էթմիշէ օնլարա կիւմիւշ մատէնլերինի. քի օնու էօլէն հապէշատանըն փատիշահլարը իքրար էթմիշլերտի վէրմիշէ օնլարա, վէ կէչէն ճէնկլերտէ ալտը-քլարը նասրը քրիստիանլերի տէ ազատ էտիպ կէօնտուրմիշէ։ Կէմիլերլէ կիթտի Տիաղ էլչի հապէշատան փատիշահընա, վէ սունտու օնա փորթուկալ փատիշահընըն նամէսին. վէ նէ վէշ իշղէյէ կէլմէլերին ալնամտը։ Ա՛ն տինսիզ փատիշահ էվվել քա պուլ էթտի օնլարը մուհապպէթ իլէ՝ վէ իքրար էթտի մատէնլերի թէսլիմ էթմիշէ օնլարա, վէ նասրըլարը ազատ էթմիշէ. լաքին սօնրա ալտամտը, վէ թէքմիլ էթտի իքրարընը, վէ օնլարտան եիւզ չէվիրտի։ Օնու հայչան կէօրտիւլէր փորթուկալլըլար, փիւր սիլահ օլուպ՝ միւրատ էթտիլեր ճէնկ իլէ զապթ էթմիշէ մատէնլերի։ Ա՛ն տինսիզ փատիշահ՝ քի էօյլէ պէր ֆրանսատա պէքլէր տի, ճէմ էյլէտի հապէշատանլըլարտան պէր միլիօն, վէ 200. պին ասկէր. քի այնի տէնիզ քըյըլարընըն քոմ լարը կիպի կէօրիւնիւրլէրտի, վէ ալէսթամ նալայըղ եոմճ էթմիշէ փորթուկալլըլարընը ասկէրլէրին, օնլար քի հէփսի իւշ եիւզ ատէմ իտիլէր. վէ ճէնկէ տուրտու հիտապսըզ ասկէրլէր իլէ քրիստիանլարա քարշը։ Ա՛ն քրիստիան ասկէրլէրին իչինտէ իտի ճիզվիտ կարդինտան առաքեալ շնորհըլու պէօյլէ քարոզիչ, հայր Պալտասար բաթերեան. պու ազիզ սէն քայըլէթինէ ալէֆլէնիպ՝ քօշարտը պու եանա, վէ օ եանա, վէ էեւրէքլէնտիրտի օնլարը տէմէ իլէ, քօրքմայընը քարտաշլար տիւշմանլարընը հիտապսըզ ասկէրլէրինտէն. զիքր էյլէյին Կէդէօնու, քի պէօյլէ իւշ եիւզ ատամ իտիլէք քըրար Պադիանըլըլարընը հի-

ամպոսը ասկերլերին. գերա Աղահա պիր տիր չող ուա
լա եա ազ ըլա ենեմրմիք: Վե պիզե եարարմըը ազող
Պիբիրիմիզ վար, օնուն քի փաքըղըներն եօրթուսուն եարըն
թեքմիլ կաէձիլիզ. վե օ ենեմրիր պիզե շիւփհեսիլ
պիզիմ տիւշմանլարըմըզը. գերա օնուն իչին տիր, քի
սեօյլեր սը գիրը. ոը վճակոա գըրաց կոփգեալ. Յանի՝
ասկերլերե ըոպոսա կիչ չօնմա՞շ պուա. վե պէն տե տայիմ
տուա կաէրիմ սիզին իչին քարտաշլար: Ասնրա իբրին
ձիսի կիւն տերընտաս, եախօձ ազող Պիբիրին փաքըղըներն
եօրթուսուսնտա. խոստովանանք օլտուղար ձիւմիե քրիստի
ան ասկերլերի, վե սրդուճի ալտըղար. վե պաշտատըղար
ձէնկ էմմիչե տինսիզլերին: Ալբին պեքլեմիտիր, քի
տիւշմանլար եվվել եէօրիւիշ էմանիլեր քենտիլերինին
իւզերինե, իլա՝ քենտիլեր ձիւմիեսի պիր աղըզտան ֆե
բեսա էաերէք, եա իհձիշալը վալիսե Ասլըձան՝ սէնիմսոտա
եղլե պիզե, եէօրիւտիւլեր տիւշմանլարըն օրտուսու իւզե
րինե: Վե հայր Պաղտասար պիր թեփե պաշընտա չէքիլեպ
եալընըզձա, տիզ չէօրիւս՝ վե էլլերին կեօղլերե քալըր
ըղ, պիր սահէր Ասլահա կիպի նիսա՞ էաերսի Աղահա վե
աղող պիբիր Ասրհեմ, իմտոսա էմմիչե քրիստիանլարա:
Հայան կեօրտիւլեր տինսիզլեր քրիստիանլարըն եէօրիչ
իւշլերին, վե օնլարա եաքլաշմալարըն, պաշտատըղար օք
ամեմայա օնլարա. վե օնլարըն օքլարը պիր կիւր եաղմուր
լար տամղալարը կիպի տեօքիւլիւրէրսի: Ելլա օլտուր պաշ
լատը ձիւմիէտեն ազող Պիբիրին եարտըմըն կեօրիւնմիչե.
գերա քրիստիանլարտան տեչիլ եալընըղ պիր քիմսե եա
բաշանմատը օնլարըն օքլարընտան, վե տահի քենտի օք
լարը կերի տեօնիւս՝ եօլտիրիւրէրսի չօքլարըն տիւշման
լարտան. օնլարքի տաղլարտան, քի օնլարըն իւզերինտե տու
բուրլարտը, տօղու կիպի աշաղը տեօքիւլիւրէրսի: Պունու
կեօրիւս քրիստիանլար՝ տահա զիատե նիւրեքլենիս՝ պաշ
լատըղար թիւՀինեկլերին պօշալտմայա օնլարըն իւզերինե,
վե եօլտուրտուրէր օնլարըն սանքի եարըրըն, օ քատար քի
պիւթիւն տաղըն էմիչի տօղուտ եօլչինլերին լեշկերիչլե.
լաքին քրիստիանլարտան պիր քիմսե պիզե եարալանմատը:
Պու օլան իշլերին խաբարը կիմսի Հայր Պաղտասարա, վե օ
գանն էմմե էլե՝ քի ձէնկ պիմտի, տուտուտան քալքըպ,
կելտի քրիստիան ասկերլերինե օնլար ըլա սեվինմեմ իչին,
Ալբին իշտե կեօրիւնտիւ տուշմանլարըն քալան ասկերլե-

բինտեն պիր պէօյիւք քէօմէ տահա, քի նօրմալիւշ էթ-
տիլէր թէքրար քլիստիանլարըն իւզէրինէ, վէ էլտիւ-
տիւլէր օնլարտան եէտի քիշի: Ովտէմ Տիաղ սէրասկեր
տէտի Հայր Պաղտասարա, Հայր՝ տէօն տուա էթմիյէ. վէ
օ տէօնիւս՝ տուպայա տուրտու: Ա՛ն քրիստիանլար ֆէք-
րար ճիւմլէտէն ազիզ Պէքիրի իմտատա չաղըրմա րտա,
թէքրար քուվէթլէնտիլէր, վէ վուրուպ՝ տարտաղըն էթ-
տիլէր տիւշմանլարըն օ պէօյիւք քէօմէսինի տէ, վէ իշոե
կիւնտէ պաթտը, զիրա աքշամ ըտը: Ա՛ն օնլարըն քա-
լանլարընը քօվարաք կէօթիւրիւլէրտի էօնլէրի սըրա. քի
սիլահլարըն պըրաքըպ՝ պօրուլար վէ թիւֆէնկլէր սէսսին-
տէն քօղքուպ՝ կէճէ իլէ քաչարլարտը, վէ քաչարքէն ևօ-
քարըտան աշաղը եուվարլանըպ՝ տիւշէրլէրտի պիր չուքուր
տէրէյէ պիրի պիրինէն իւզէրինէ, թաքի տէրէ տօլտու պիղլէր-
ճէ էօլիւ լեշլէրիյլէ. վէ օլտու պիր տիւզօվա. օնլարըն իւզէ-
րինտէն նէօրիւմէ իլէ, քօվարլարտը օ տինսիպլէրինի քա-
լանլարընը: Ա՛նրա պու ճէնկ ֆէթհ օլտուտա Տ՛նաղ
սէրասկեր պօրու չալտըրտը օնլարըն էնհէսսինէ տիւշմէտէն
վազ կէլմե իչին: Ա՛ն տէօնտիւլէր քրիստիան ասկէրլէ ի
քէնտի օրտուլարընա: Ա՛ն ճիւմլէսի նիւզ իւտիւնէ քափա-
նըպ՝ Համտու սէնա վէրիրլէրտի Ա՛լլահա, վէ պէօյլէ պէօյիւք
ֆէթհի ազ ասկէրլէ պէն պինէրէք քարշը ազիզ վալիտէ-
թուլլահա սունարլար ըտը. էօյլէ քի տիւշմանլար տա իբրար
օլուպ՝ տէրլէրտի, քի Ա՛լլահ՛ըն էլի վար ըտը օնատա:
Ա՛ն տաճի տէէրը՝ քի ճէնկ վաքտընտա օրատա պիր նուր
շաւքըը խաչ կէօրիւնտիւ Համատա: Ովնուն իչին ճիւմէնին
մինասիպ կէօրմէսիյլէ օ ճէնկ նէրինտէ պիր պէօյիւք խաչ
տիքտիլէր, վէ կանոն քօտուլար՝ քի սէնէ պէ սէնէ տէ-
րընտատա նօրմնուսունտա, Թաւիօրլա չը քսընըլար օրատա,
Ա՛լլահա, վէ օնուն ազիզ Ա՛ալիտէսինէ Թէչէքիւր քրլմա
իչին. վէ օնու պու կիւնէտէք էէրլէր Ա՛նազականն շէհ-
րինտէ ասքին օլանլար. Նէրէտէ քի օֆնուրօր Փօրթու-
կալ վատիշահընն վէքիլի:

Պուանտա Հէրէյէլի էտէր հայր Յիրոնիմոս ատրինեան չէնգի. Ֆ.
չէլեռոլէնգո: Ա՛ն հայր Ընդհատողը պէոպո. ճէլը. ա.
էօրինէկ. ԱԱ.

Մէյլէ։

Ոյնճէ պու ազ փօրթուկալ ասկէրի ազիզ Սըրուի սըրըյա սիյա լա՛րդ նէնտիկէր հիսապսըզ տինսիզ ասկէրլէրին, քէզալ՛ք օնլար տա, քի աղլմ մուհապպէթ իլէ գապուլ էտէրլէր Ի֊փէնտիմիզին ազիզ Թէնին վէ քանըն, փէք քօյայ նէնէրլէր, Թէնի, տիւնեայը, ճանլարընըն տիւշմանըն. օնու՛ն իչին սէօյլէր պը Իոսկենբուրան. Նէ պէհան ո՛ւ լայի֊ն֊ղէրբ նէմո՛ օլո֊բուպ Ի֊փէնտիմիզին Ընէնէնէ, վէ ֊ա֊նընա, ապտան Ֆաալէ ալէշ գի֊սկի֊գէրգ՛ չը֊տուրըպ ճէնկ էյլէնտա, վէ ճէմի ճանընճըպ ֊էնտէրլէ օլանլարա ֊տուշը։ Ի֊չյլէ իսկ էյէր արզուլէրսէք, պիզիմ բուհանի տիւշմանլարըմըզը ֆէթհ էթմէյէ, մուգայիթ օլալըմ սըք սըք ալմայա Ի֊փէնտիմիզին խէյլա վէրիճի Թէնին վէ քանըն։

Մ Ի Ի Ճ Ի Ի֊Ը Ի֊Ը Ի֊Ը ։

Ընէկ վէլէսէնէու֊լահըն Ֆո֊ճ֊ալէնինճէ, Գէռնդրադա ապա֊նէալըտըն պէր պուշա ֆէհմէ։

Ի֊սա էֆէնտիմիզին. 1585. սէնէսինտէ՝ Ղէրճսանդր փարնէզեան, Պանիա մէրտ սէրասկէրինին Ֆիանտրատա Ընվերսա շէհրին օլանտալը ուէֆաղիլէրին էլինտէն ալ֊ընընտա. օլանտալըլար փէք քուտուրտուլար. վէ Երթէսի բըշ ընը ասկէր ճէմ՛ էտիպ, էնքտըլար ճէնկէ սապանէալըրա քարշը։ Ա֊է Պանիա ասկէրլէրի օլաէմ իքի օրտուչա պայրամ֊շըլար. զիբա ծնլարտան էնքլարը քէնտի սէրասկէրլէրի Ղէրճսանդրոս ուլա Ընվերսատա ըտըլար. վէ սայրը զիատէ մէրտ ասկէրլէրին պէշ պին, պիր Ֆրանչիսկոս բորդիլեան նամ՛ սէրասկէր իլէ, պիր ազ ուզաք ըտըլար Ընվերսատան՛ պիր աչը՛ք օվատա. քի օնու՛ն իքի եանընտան ըտմ՛ալար կէչէրտի, վէ նիւքսէք խորլէր օվատան. զիբա օվա չո՛ւքուր ուտու։ Խմին՛ օլանտալըլարըն պէօյի֊ք օրտուսու էվվէլ տիւշմէ պու պէշ պինլէրին իւլէրինէ, աբտալ ասկէր ասկէրլէրի, քի էնք չէքտի իլէրլէ գուշաճ֊ըշատը օնլարը. լաքին օ սպանիալը ասկէրլէրլէ ճէնկ էթմէյէ բօրտու. կէճէ իլէ քաֆիլ էնք արկար ա֊էրպ՛ քզ վէքտիլէր սուլարը օվանըն իչինէ սպանիալըլարը

պօղոս իչլին, վէ սուլար թաշըպ՝ տօլտուրտուլար օվալը։ Վէ Պապ իա ասկէրլէրի ալէ իւստ օլուպ կիւճիւէ օվանըն իչինաէ իւչ թէփէճիկ պուլուպ՝ օ թէփէլէրէ ատա հիսապը չըքըպ սիլահլարըլա՝ սաղ քալտըլար։ Վէ սու օվա իչինաէ ուէնիզ օլուպ՝ նէ պուռնար տըշարը չըքա պիլմըլէրտի, վէ նէ օլանտաղլար պուռնարըն իւզէրինէ կէլէ պիլմըլէրտի։ Վէ քըշըն շիմաէթիլիչինաէն սէքիլ սպանիա ալըլարտան սըքըլպ չըքարը՝ հօլիւլէրտի։ Պալաղլար պէօյլէ օ ատալարտա իւչ կիւն աճ սուսուպ, վէ հօլիւմէ պէքլէրէր իտի՝ վէ տայըմ հավլաորըլարտը ազիզ Պիքիրէ քէնտիլէրէ իմտուստ էլլէմիչ, վէ օ էչիթտի օնըարըն նիազարըն, վէ քուրթարտը օնըարը հօլիւմաէն պու թարդ ըլա։ Իմտի օ իւչ թէփիճ ատալարըն պիբինտէ, հօկիտէն պիր կիւշճիւկ վէրանէ քալէ վար ըտը, քի ենտա տուրուրտու Ֆրանչիսկոս սէրասկէր իւչ պին ասկէրլէրիլէ, օնուն սօլթատլարընտան պիրի հէրի քաղար քէն պիր իքտիզա էչին. պիր գարըշ քատար քաղընճա՝ պիր պատկըր պուլտու ազիզ Պիքիրին վաք Համիճ լիլինին՝ թախտա իւզէրինէ չէքիլմիշ, զիյատճ իւրիւճան վէ հաս պէյալէրլէ, օ քատար կիւզել, քի աչիքնարէ կէօրիւնիւրտու, քի ինսան էլլիլէ չէքիլմէմիշտի, անճաք հրնշատկարտան, վէ հադըգաթ իւզէրէ հօլէչտի։ Ենու կէօրիւպ Պապնիա ասկէրլէրի, վէ օնլարընէ սէրասկէրի Ֆրանչիսկոս, զիատէ սէվինտիլէր, վէ հիւրէքլէրինին հազընտան ազարլարտը. վէ պաշատըլար նանըք սէտա իլէ չաղըրըպ սէօյլէմիչէ, կէօյլէրին Պուլթանէնա։ Լյա ճիւմճէտէն ազիզ, վէ լէքէսիզ Պիքիր, սէֆա կէլտին պիզէ նարտըմ էթճիչէ, կէօր վալիտէ Պուլթան, քի նէ տէրթլէրտէ վէ թէհլիքէտէ գուշանմըշ տուրուչօ բուզ բէֆազի ասկէրլէրինտէն. նիճէ քի գուշանտար հսկի իսրայիլ Ֆիրավնտան. վէ սէն Պռվնէստէն զիատէ պիզէ նարտըմ էթճիչէ գատը սըն. նիճէ օ քըզըլ տէ նէզին սուլարըն տէօնտիւրտիւ Պնսըր ասկէրլէրինին գօչուլարը իւզէրինէ, նիհաղ նատէրիզ, քի սէն տէ ույս սուչու րէֆազի ասկէրլէրինին վէ կէմիլէրինին իւզէրինէ տէօնտիւրէսին. վէ քուրթարտըն պիզի օնըարըն էլլէրինտէն։ Պու նիազ տուվալէ ին աքշամ ըտա էթտիլէր թէքմիլ իմանըտա, քի ատատհըսը Դէկատմերին սէքիզինճի կիւնիւ՝ ազիզ Պիքիրին վաք Համիճլիլինին հօրմուսու ուտու։ Վէ իշտէ պիր ասվաք վէ շէ-

տիտ բիւզկնար չըքաղ օ կէձէ, վէ տօնատուրուա՝ քայլայա
տէօնտիւրտիւ պիւթիւն օ օվաներն սուլարըն։ Օնու կէօ-
րիւպ Սպանիա ասկէրլէրի, նիւրէքլէնափլէր զիատէ. վէ
պիրահյարըն ալագ՝ նէօրիւյիւշ կէմափլէր տիւշմանլարըն խա-
զերինէ օ տօնմուշ սուլարըն իւզինէտ քարատա կիպի՝ ա-
զիզ Պիքիրին քէնտիլէրինէ ճէնկ նօլտաշլըզը ըլա. քէ
օնու իմանատա չարըրըզլարաք։ Վէ տիւշման ասկէրլէրի
հաչան կէօրտիւլէր օնլար՝ պաշլատըլար քաչմայա քէնտի
կէվրէքկէյլէ, զերա օվմայա քի պուզ գուշաթըն քէնտիլէ-
րին. վէ պունլար նէմիշտիլէր վուրտուլար կէպէրմափլէր
օնլարտան չօքլարըն, վէ սայրըլարըն քօվլագ՝ կէօմիւրիւր-
լէրտի նօնէլի ալագ։ Վէ օ քատար աշիքնարէ կէօրիւնտիւ
ամենատէ Կյուսն միճիւզէմի, քի բէֆալի ասկէրլէրինին
սէրասկէրի՝ տէմի. Ալլահ պու կիւն սալանիօզ օլտու. չիւնքի
օնլար նօվիմ քափուսունտա ըսրըլար, տիրիլտիպ՝ քուվլէմ-
լէնտիրտի. վէ օնլար քի սաղ ըսրըլար, քուվլէրլէրին քէ-
սիպ՝ հէլաք կյլէտի։ Վէ Ալլահըն միճիւզէմի տահա զիատէ
պէյան օլմա իչին, իշտէ հաչան քաչտըլար տիւշմանլարըն
ասկէրլէրի. օ սահաթ պէր սըճաք բիւզկնար կտտի,
վէ սուլարըն տօնուն չէօզտիւ։ Օնլրա տէօնտիւլէր կէլ-
տիլէր նէնէն Սպանիա ասկէրլէրի ասըլ քէնտի օրտու-
լարընա՝ Ընվէրսատա քէնտի Ընդէքսանդրոս սէրասկէրլէ-
րինէ. վէ ազիմ զինինէմ իլէ կէօմիւրիւրլէրտի քէնտի
էօնլէրինտէ պուլտուքլարը ազիզ Պիքիրին փաք համիլէ-
լէյինին միճիւզէմի պատկերին։ Հաչան օրայա նէմիշ-
տիլէր, համարզ շիւքիւրլէր վէրտիլէր Ալլահա վէ օնուն
վալիտէսի սի Կյուսա. վէ օնտա նըզայրութի քուրտուլար
ասկէրլէրէ. քի տէնիլէր ազիզ Պիքիրին փաք համիլէյինին
նըզայրութու։

Պուհա- նաչէլ էմէք հայը վհոհաննաս սթրապէան բէնթի բէվա-
զըպտ։ Վէ հայը Վոլտըս Բողիէան. ճիլտ. Է. էօրինէկ, 2։

Ա հյվէ։

"Վիճէ հէյրան օլաճաք թարզլա խէկաս էյլէտի Ալլահ
քէնտի ազիզ վալիտէսինին շէֆայէթիյլէ պու տինտար
ասկէրլէրի էօլիմտէն, պէօյլէ քուրթարըր ճիւմլէսին, քի
պիւթիւն նիւրէքտէն սըզընըբըլար օնա. վէ էտէր, քի

ասաք ընչահաւացն Տպանէ՝ ակրաս նէ. Լանի՝ պէ-շմանալոքն գեղեցիկը կիրակն ծնալոքն էն-բեւելելինէ. նիձէ սէօյլեր Դաւիթ։ Շուքի պէօյլէ քիմնելէր էշխիմնիկեր ճանր կէօնիւլտեն օնուն սէտասըն, քի սէօյլեր օվ մարգարէ. Լայ՞ պրէնակ չոճարա՞ նէյ, ե պէրիւ՞ Ֆ ասասկեց յէվ. սաղմ. 33։ Լանի՝ կէլէն օղուլոք՝ էշխարն պոնա, վէ Ըլլահ ջօրոճասո՞ն էօչբէպէչէ անկէ։ Օխրա քիմ քի քօրթար Ըլլահտան, վէ օնուն թէմախկէլերին սաքլար պիւթիւն նիւրեքտէն, օնա հիչ պիր քէմ նանաշամազ, նիձէ սէօյլեր Խմաստուն։

ՄԻՇԻՕՆԹ·ԻՆ։

Վրբնոիճնալոքն Լոքոկ ակնէր նէնհէլերկ ան Ըճաժինէն շնֆօյէնէյնէ եոտ դելէնէլերկ։

Ասա էֆէնտիմիզին, 1571. սէնէսինտէ, քանօնի սուլթան Ահմէյտան օղլու սուլթան Մէհմին Ատամպօլտա փատիշահլըղընտա. վէ Պէչտէ Մանքսիմիանոս շահինշահըն վէ քըղըլ էլմա Թահտընտա պէչինճի Պիոս փափրն, վէնէտիքլիլէրին էլինտէն ալընտը քըպրըղ ատասը։ Ա՛ն չունքի նատ միլէթլէր պիլդրլէրտի վէնէտիկլիլէրին քէնտի տօնանմա կէմիլերիյլէ կէլէճէքլերին ատասը կէօղէթմի. Իչին, օ սէպէպէ չափուք տամըրանըպ՝ չընքաքլար չօք կէմիլերլէ վէ հիսապզդ չէքտիրիլէրլէ, վէ ասկէրլէր իլէ օնլարըն քարշընջընա. վէ կէլիպ Հրտիրէր ինէպաքտը տէնիզլինին քըյընջընա, քի Մնտանըն սինկին ատալարը իչինտէ, Վրէֆալինիայա նաքըն. վէնէտիկլիլէրէ կէչիտ վէրմէմէ իչին քըպրըղա կիմմէյէ. վէ վէնէտիքլիլէրի նէհինճէ իթթիֆայատտա նէօրիւլուշ հտճէքլէրտի։ Վէնէտիկլիլէր տէ չընքաքլար քէնտի կէմիլերինկլէ օնլարա քարշը. վէ օնլարա նարտըմա կէլտիլեր տանի Սպանիա կէմիլերի, քի օնլարըն սէրասկերի նէմտե շահինշահը պէչինճի Վասլօսուն օղլու Յովհաննէս շահզատէ իտի։ Ա՛ն կէլիպ նէթիշտիլէր պունլար տանի հնէպաքտը իլիմնանա. վէ հքի թաքտա ճէնկ կէմիլերին սիգնայ՝ թնապօւտ քուռտուլար քարշը պէ քարշը ճէնկ էթմէյէ պիրի պիրլերի իլէ։ Ա՛ն նատ միլէթլէրին ասըլ ճէնկճի ասկերլերի նիւզ իյիրմի պին իտիլէր. պըրաք սայրը հիսապզդ կէմիճիլերինին քար-

մաքարըշ քաղաքացիքըլարըն: Վե քրիստիան ասկերլերի
ալեթ կյերմի պին խոխլեր: Խմոի հաչան էշխիտիլեր ճիւմ-
լե քրիստիան փատիշահլըքլարը վե միլլեթի օնլարըն պե-
լե էօրֆիւլիւ գուվվեթ իլե նէօրթիւշ էթմէկլերին օնլարըն
իւզերինե, զիատե քօքքուպ սըքլեթ իչինտե տուրուլար-
ը աղըրսը թուդմուշ զեվճեկեր հիսսալը. վե չաղըրըր-
լարը Ռապպիկ վե օնուն ազիզ վալիտեսինե՝ նեկլաս էթ-
մէկ օնլարը օնլարըն էլլերինտեն: Վե Նիճե ազիզ Պիոս
փափ ապոլմ կէօզ նաշըյալ Նիազ Էտերսի Ռլլահ, վե
օնուն ազիզ վալիտեսինե՝ ինայեթ էթմէկ քրիստիանլարըն
իւզերինե, վե պըրաքմամայա օնլարը եատ միլլեթլերին էլ-
լերինե: Վե արզուսինե նէթիշտի. զիրաիւթնա օլտու օնա
օ վաքըթ, քի ճէնկ էտերլէրտի քրիստիանլար եատ միլ-
լեթլե քարշը. վե օնտա պէյտն օլտու օնա, քի ազիզ
Պիքիրին եարտըմըլա քրիստիանլար նէնտիլեր: Վե օն-
լարըն ճէնկի պէօյլե օլտու, օ սէնե հոկումդարլին նէտինճի
կիւնիւ, քի կիւլակկյտի, հաչան ճիւմլե քրիստիան վիլայեթ-
լերինտե քրիստիանլար վալիտեթուլահըն ազիզ վարդա-
րանըն սէպպերլերտի, վե թափօրա չըքարըլարը քրիստի-
ան ասկերլերինե խալըը էհտան իչին, օ վաքըթ վուրուլ-
տու օ պէպի՛ք տէնիզ սէֆերինին իքի թափուրլարը պիր
պերինե: Վե թի՛ֆենկլեր թիւթիւնիւ՝ պուլուտ կիպի
նըղըլըրտը, ֆարաղա եվվելա քրիստիան կէմիլերինին իւ-
զերինե կէլիրտի բիւ զիհաըրն տիւշմանլարա ֆայտաըը էս-
տէյինտէն. լաքին քաֆիլ բիւ զիհար տէյիշիլտի զըհեննա,
վե օ քաըն թիւթիւնիւ սևերտի եատ միլլեթլերին կէ-
միլերինին իւզերինե. վե օնլարըն կէօզլէրին քէօլէկտիպ՝
պիլմէզլերտի նէ էտէճէքլերին քէնտի նափուզ շաշըրտը-
լարընտան: Օլտիմ քրիստիան ասկերլերի նէօրթիւշ
էտիպ՝ օնլարըն իւզերինե քըլըճլարը վե թիւֆենկլերլե.
քըրտըլար օնլարը օ քատար չօք քըրկըն, քի թա չՅՔ
կիւնլերէտեք օ տէնիզլին տույու քանա պօյանմըշ կէօրթի-
նիւրտիւ: Վե օնլարըն պու տէնիզ ճէնկի ալեը սահաթ
սիւրտիւ՝ սաՙքի էօլչէն պաշլայըպ՝ աքշամտասը: Վե օ
տիւշմանլարտան օթուզ պինի էօլտիւլեր. վե օն պինի նա-
սըը օլտուլար. վե չէքտիրիլերինտեն տօքսանըն տէնիզե
քարկ էթտիլեր. վե նիւզ սէքզենին տուրթուպ՝ նէսիր
էթտիլեր: Վե տախի ալտըլար օնլարտան իւզ օն ալեը չՅՔ
պէօյիւք թօփլար. վե ուֆաք թօփլար՝ իքի նիւզ էլլի ալ-

թը։ Ա՛ն քրիստիան ասկէ ըլլերինտէն տիւշտիւէր ապրի եւտի պին աւէտիէր. լաքին պու տա րուպար էմմէ իլէ քրիստիան նասըրլըտա, քի օնլար տիւշմանլարըն կէմիսինէյտիէր, վէ քուրթուլտուլար ճէնկին սէպէպիլէ, ապ շէյ տիր, գիրա օն պէշ պին նասըրլար ապատ օլտուլար օ կիւն օնլարըն էլլէրինտէն։ Ամի քրիստիանլարըն պու ֆէթհինին խապէրի չափուք եայըլտըգտա պիւթիւն ֆրէնկիստան վիլայէթլէրինէ, ճիւմլէսի Ա՛ղտա շիքիւր էր վէրիլէրտի, վէ շապլըգ նօրթուսու հէտիէրտի, վէ պէօյլէ միճիւզէթլի ֆէթհին իհթիշամըն սունարլարտը ապիզ Պիքիր վալիսէթու ղտա՝ թէշէքքիւր գրմայտա օնա։ Ա՛ն նօգարտա գիքը օլան Պիոս փափ, վէ օն ի՛չինճիւ Ա՛նդրիդր էմի էթմիէր, հոկումէտլերին իլք կիսափխինտէ օր վարդարանըն նօրթուսունուն գինինէթին էմմէյէ, օ նօրթունուն խոյին տէմ իլէ. ան Ա՛ճաքնին ֆէլէհինին նօգ-նա-սա-, պէօյլէ միճիւզէթլի ֆէթհին գիքրինէ։ Ա՛ն տա-խի չօքտը պու հիքայէթի եազանլարտան, պունու տա-խի եազարտար, քի պիւթիւն հոկումտըր այլընտա՝ վէ կէ-էին նոյհմտըր այլընտա, օ կիւնէրտէ ճիւմլէ քրիստիան-լար պէօյիւք սէվինճ գինինէթի էտերէրտի պէօյլէ ֆէթհ իչին, վէ իշտէ ճէմի Ա՛ինէսիկ պահճէրինտէ տէ հիսասըդ կիւրէր պիթիպ՝ աչըլտըտար պիր էճայիպ կիւզէլիկլէ, սան-քի վիլայէթին թօփրաղը տա հիսաստար օլուրտու սէվինմէյ-է, վէ կէօյլէրին սուլթանը ապիզ Պիքիրէ թաճ սան-մայա, օնուն տիւշմանլարըն էնէմիսի իչին։

Պաանու նայէ էտէր Ա՛ղնատոպրու. պէնտոզ. ճիլք. ԽԳ. Լուղէր. 17։

Ա՛հյվէ։

Ա՛յլա կէրչէք կիւրէր, քի օնլարդա Թաճլանմասընտա զի-սատ սէվիներ ապիզ Պիքիր, օնուն սէ վարդարանըն սըդ կիւրէրի տիր, հաչան ֆիքիր քօյարաք վէ մուհապպէթի իլէ թէօյէրտսէք օնու։ Ա՛ն պու տուր, քի սէօյլէր առաքնալ, նայէչ յապըլըս հագիտ. նայէչ յապըլըս Ա՛ստ 1. կորն. 14. Յաճաի, նպարնէնէ պու-պայըմ ճան ըլա. նպարնէնէ պու-պայըմ վէ ֆիրտ նէ՝ Ա՛յնճէ սէօյլէր ար Օգոստինոս. ֆարթալ պէ-զիմ հէդ ուէլէնէրնիպէտ ֆէր նէպդա պրը պուլմըդ նօրէրնիպդէ

ոչնչ։ Լսելն պահա գնաց խոպանչիներին։ Օհրա առաւ եղեւ սիր հնազանդ Աղահա բէսուլ։ Ակ էլեր քի տիւ նեա վատիշահլարընա ճահտ էտէրսէք ալիմ, վէ քնամիլ էլ ի րէսուլ էլէմիյէ, նէ քատար տահա զիատէ փատիշահ լար վատիշահընա, վէ նախօթ ընուն ազնիւ վալիտէսինէ՝ ֆարղ սըր սալընմազա, քօղըլլա, վէ ալճաք կէօնիւլլիւ Լ՛ք իլէ հաղրլամազ խպատէթ եղէխին։ Նիճէ սէօյլէնիր առաքինուէթեց քիմսալընտա։

ԱՒՃԻՈՂԼԱՆ։

Պէկոպէկն շէհրի ճիւղէուէն ապէր Պէհրէնի հիճխէլէնէյէ սուլտանսըզ րէնդի պիւշմանլըքընտան։

Յոմհաննէս Թիւրիւտիւ Ինկիլիզ փատիշահը, քնաֆիր առէմ պատասրն վէ քարտաշըն էօլտիւրիւճ՝ փատիշահ Թահտընա կէչմիշ խոի, վէ ալէմտէն րէտտա օլուրտուր պուռ։ Յնուն, 1210, սէնէսինտէ գուշամտա Գրանտատա Պիկտավիան շէհրին։ Խոմի ֆարազա պինամուս փատիշահ չօք քէրրէ եօրիւչիշ էթմէի շէհրին իւզէրինէ, վէ չօք ճինմիլեր քուրտուս ընու ալմայա, լաքին ըրտատ կէլմէտի. զնրա ազնզ Պէքիր կէօզէտիրտի ընու, զնրա շէհրլիլեր օնա չօք իպատէթքնտը ըտրտար. վէ ճիւմէէտինտէն զիատէ շէհիր վալիսի, քի պիր սալհ վէ ֆազլի ամէզ քիմսէ խոի։ Սօնրա զալըմ փատիշահ կիզլիճէ շէհիր վալիսինին օտտա պաշըտըլա քավիլէշտի՝ պէշ հիւզ ալճըն վէրմէյէ ընու, էլեր կէճէլլէ շէհրին քափուսուն աշարտա. Եօլլէ քի օնտար շէհրէ կիրիպ ալա պիլսինլեր ընու, վէ՝ քավիլէշտիլլերի կէճէ կէլտի, քի տատարըտը Վէն էֆենտիմիզնին մէօհթէշտիը յտրուէթիուններն դատիկ կիւնիւ իւտիւ։ Խոմի օ կէճէ հաշան շէհիր վալիսի քէնտի տտաբընտա ույուրտուս, վէ քէնտի ատէթինէ կէօրէ շէհիր քափուտունուն անահտարըն եատըղընն ալճընտա քօմուշտուս, քի ընուն իւզէրինտէ ույույօրտուս, վէ ընու նալընդզ օտտա պաշը պիլսրտի։ Իշտէ նարը կէճէ կէլտի օ զալըմ օտտա պաշը, նամաշճա կիրտի օտտայա իչէրի, վէ նանատշոպ քէնտի ադտարընըն նաթաղընտա՝ արարտը էլէրինէ նատըղընն ալճընտա անահտարը, վէ պուլամտարը. զնրա ատքըտը ընու ազնզ Պէքիր պիր ֆիւճիւզէթլի

թաթրլա, նասրլ քի եաղարըղ աշաղըտա։ Ըրատը զալըմ օտաղըն հէր թաւրաֆըն, վէ պուլմատը. վէ սօնրա կիտիպ շէհիր գալէսինին տուվարընա՝ տէտի տիւշման ասկէրլէ-բինէ. պիր ազ տահա պէքլէյին։ Վէ սօնրա տիւշինիւպ՝ պու եալան ֆէնտի պուլտու. դնրա կիթտի շէհիր վալի-սինէ, վէ օյանտըրըպ օնու՝ տէտի. իշտէ փիլիպպոս Յրան-սա փաադշահընծան պիր մէնզիլ կէտմիշ վէ տէր՝ քի փէք իքթիզալը սէօզլիմ վար շէհիր վալիսինէ սէօյլէյէճէք, վէ քապիտիպ պիր սապահսաղ պէքլէմէք. քի էյէր կէ-ճէյիրսէ շէհիրէ զարար սըր. իմտի քաիքլարընըն անահ-տաորըն վէր՝ քի աչալըմ, վէ օնու իչէրի ալալըմ։ Օյ-անըպ շէհիր վալիսի անահտարլարը եաստըղըն ալթընտա պուլմատըղը կիպի, ֆիրեատա կէթտի վէ տէտի. նէրտէ տիրլէր անահտարլար. վէ հանընը խայըն կիւտի պուբայա՝ վէ կէօթիւրտիւ անահտարլարը. իշտէ հէլաքկէյէթ թէս-լիմ օլտուք։ Վէ սօնրա տէտի, նա ադլը Պէքիր վալի-տէթտուլահ, պանա սըփարըշ կէթտիմ պու շէհիրի, վէ էօյլէ ուլտուտում. վէ իշտէ պըրաքտընը պիզի հէլաք օլ-մայա։ Վէ օլ սահաթ շէհիրին կէթրաճ քալէկէրինէ տա-հա մէրա ճէնկէճի խիտէր սաթընըպ քէնտիսի կիւտի էօք տսկէր իլէ քիլիսկէյէ քէնտիկէրին քայընըճընը ադլը Պի-քիր փալահէթտուլահա սըփայըշ կէթտիկէ վիլայէթի։ Վէ հաչան օնուն թաշտան պատակէրինին հուզուրինէ տիդ չէօքիւպ՝ կէօլլէրին պատակրէ քաչտրտար, կէօրտիւ քի շէհիր քահիւսունուն անահտարլարը օնուն քօյաըրընտան ասընմըշ տուրտույտուտու. վէ օլ իչէրտէն սէօյլէմէյլէ օ-նուն քապինէ, վէ ճիւմլէ օնտա օյանըլարըն, տէր խոի, սիդ պէնի պէքճի քօտուննուդ սընդին շէհիրինիզէ, իշտէ սաբահտատմ օնուն քահիւլարընըն անահտարլարըն, քի շէ-հիր տիւշմանլարա թէսլիմ օլմասըն. վէ իշտէ վէրիրիմ սիդէ օ՛ընտը։ Վէ օնտար հաչան կէօրտիւլէր, ադլը Պի-քիրին քէնտիլէրինէ էյտիկյի պու ադլմ միճճի զէնգին էյ-լէյի, հէյրան օլտուք՝ շադըղը ըտա տօլտուտար։ Ադրին տա-հա պու քաատարա պիլմէմտի ադլը Պէքիրին միճճիւզէճ-լէրի քէնտի իպատէթքնատարընա. դնրա օլ քնաֆիրլէրի էօյլէ պիր տիլանէչկիյէ տիւշնւրտիւ, քի հաչան կէօրտիւլէր շէհիր վալիսի ին կէօնտէրտիկյի տսկէրլէրի հիսարըն էմրտաք քալէկէրինէ էրզրումտարընը. փէք զնատէ տյի իւտտ օլտուլար, վէ օ իւ քիւնտիւտէն շաշընըրտ, վէ քաատուրուպ,

պաշտաօնյար քրիստոնեական եկեղեցիների պիտի քրիստոնեական ժամանակ. վե պուհու կեօրիւրկերտի պէքճիները, վե քալե ասկերները. վե օղ սահման խաղար վերտիները շէհիր վալիսինե վե պիւթիւն շէհիրե, ծնարտա չըքըպ քալերը իւզերինե, կեօրիւրկերտի, քի տիշամանար պիրի պիւլեին էըրարտաը, վե թաճիւպանըպ շաշարար: Ա՛ե տիշման ասկերլերինին էըրկընը ըրասա կելտի շափաք սեօքիւմիւնե քարշը, նե կեսան քի կունեշ քըմըզըսը տիւնեսայա եայըլմաք իստերտի: Ասնրա շէհիր վալիսի, ասկերլերին ճեմ հատիպ, աչտը քափըլարը, վե եօրիւիւշ էճմի քալան տիշման ասկերլերինին իւզերինե. զնրա հիսաապըզլարը ծնարտան եօլիսպ՝ ներ իւզերինե եայըմըշլար ըտը. վե ազ քիմսեսնե քալմըշլար ըտը, ծնարը տա տուճատուար, վե զենճիրեք վըրտան ճիւմլեսին. սօնրա սիւվալ էճմիկեր ծնարրա, քի նե քավկա վե քալապալըզ ըտը օ, քի սիղին մապէնիճիզ տիշտիւ, քի քըրտընըզ պիրի պիրինիզլե: Ա՛ե ծնար ատատիկեր. պիզ ճիւմլեմիզ կեօրտիւք, քի սապահա նաքըն (նե վաքիթ քի շէհիր վալիսի քիլոմեթե տուտայա տուրիստուե վալիսէճուլար հուզուրունա), շէհիրեն նուք կելիփլե միքելլեք պիր սուլթան չըքար հօրքե իլե տոլու, վե պիլեսինճե չօք պըլար ըտա. վե նաբլաշըպ պիզիմ օրտուզուզա՝ հոյլե պիր քօրքու վե թիմիթլեմե պըրաքտը նիզիմ իչիմիզե, թա քի սերսեմլենիպ՝ պաշկա պիր շեյ էճմիք պիլմազտըք, պիրի պիրիմիզ քրիստոնեան քայրը: Նաբլ էճմիկեր տահի քամաղըք ֆաալըն, նասրլ քի օ զալըմ օտա պաշը թէօզիմ էճմիք խատերտի շէհիրի ծնարրըն էլլերինե: Ովլեմ պիւթիւն շէհիրլիներ միւտաֆլերտեն քալքմըշ կիսի, պաշտտըրար ազիզ զատիկ կիւնիւն ազիմ զինէճիկ թէքմիլ էճմեյե. վե ալրըշլամայա վե մէհՀ էճմիյե Ալլահը վե օնուն ազիզ վալիսեսի միճիզէճիկ պիքիր Ա՛երիւմ: Ա՛ե օ զալըմ օտա պաշը քայսի օլտու. վե պուլամտալար. հիքեայէճի էսէնլերտեն չօքլարը զանն էսերլեր, քի եկեր աչըլըպ՝ նաղ նաղ եուճատու ընու:

Պուռնու նուռլ էսէր հայր Կոմբոմոլսկի էնդոի չիլոպըպա. ր՛ աչիկ ֆալիոհըլո-լըսհ էչէն: Ա՛ե հայր Գուտյա Բոլիեան. ճիլա. Ք. Էօրինեկ. 19: Ովնուն էչէն պոխի Եսպըշըր Բոսրուպան օրնոկոց պէնեն չիլուպա:

ԱԽՎԵ։

Պիտիմ տէ տիւշմանլարըմըզ վար տըր տըշարսան. եանի՝ շէյթանլար՝ վէ խուսուսա տիւնեա, քի քենտի ֆա-նի զէվքի սէֆասըյլա տայըմ էալըշըր իթիրմէյէ պիտի։ Իշերի խանէմիզտէ տախի քամազըմըզ վար տըր, օվ կէօյնիւմիւ-զիւն շէրրէ մէյիլլէնմէսի։ Իօյլէ իսկ զավալը ճանըմըզտան շէհ-րի օլմայա, քի գայըպ օլսուն, պօրճլուլուգ տայմա պէր-լէյիպ՝ օյանըք տուրմայա, նիճէ Իչքինտիզ նասահաճ-լար պիտի տէմէյլէ. տըլճուա կոչէ յոխ ճամ. Իտանի՝ հէր պէհ օյանըչ պուրսուն. էօյլէ քի հիլէպալ քամազ վէ ֆէնա մէյ-լիտիզ, վէ տըշարը տիւշմանլարըմըզ տիւնեա, վէ շէյթան քէլէփիր ալմայալար պիտի։ Իչէր քի օյանըք վէ մուգայ-էթ քիմսէյէր պազը քէրրէ գայըպ օլուրլարսա, եան նէ օլսա կէրէք ֆանի տիւնեանըն ուչրուսուչլա թէմիզլէ վէ հաճէթսիզ օլանլարա, սայըր պիր շէյ օլամազ։ սալթ ահմաք կուսանքլարա զուհուր օլանտան քայըբ։

ՄԻՍԻՒՕՆԹ։

Ընչէ Պէյրէ Կիլէ էլչի Իշրինա սուլթանը Հոհնապէյէ օ-նուն պէճինին ըշնուրմալարը նէնճէյէ նէյէ պիր սապըր վէ պէսիկ թէպէ պէօյէնէյէ։

Յունե. 1525. սէնէպիտէ, նէ զաման քի Մարտինա Լուտերին մուրտար ոէֆաղիլիք մէսէլի հումարճաք կիսի հայըրըպ պօղարտը պիւթիւն Իհմսէսաանը, վէ քայըբ փատիշահ Տլըքլարը, վէ շէմալ Թարաֆլէրն սաքինէլին, Նէմսիսաանտա պիր սէրսակէր Թիւրքտի Նընգր օպուճմա խամինտէ, պիսմառա վէ Լուտեր ոէֆաղիլիյինէ պազա պիր քիմսէ։ Պու ուղղափառլարըն իչինէ հայմազ իչին օ մէսէ-պի, սէքսէն պին ասկէր ճէմ էլէտի ոէֆաղիլէրտէն, վէ ճէնկ էտիպ՝ ուղղափառ պէյլէրէ քարշը՝ վէրան էտէրտի, օն-լարըն վիլայէթլէրին, վէ չօքլարըն քէնտի մէսէպինէ տէօնտէրիրտի. քիլիսէլէրի եաղմալարտը, խորանլարը վէ-րան էտիրտի, փափազլարը վէ րահիպլէրի քըրարտը, պա-քիրլարը պօղարտը. վէ հիսապսըզ զուլումլար էտէր-տի ուղղափառլարա. վէ ճիւմլէսի պէօյիւք քօրքու վէ հաալը կէօշ հաշլարը իչինտէ առուռուլարտը։ Պու նէօ-

քիչ մը ետքը՝ կէսլոպ կիրակէն տակի փռանսասա հա-
դարտ Յօրէնա պէյլիկին էյալէթինէ, քի օրանըն պէյի
Ընտանիքոս ուտու՝ զահիտ վէ տիւնատր քիմսէ, պու տա
պիրիքափտի ծն պլին քատար ատկեր. վէ չօքարը օնա քար-
շը ճէնկէ: Պու պէյին զէվճէսի Պօրպօն սօյատնատան պիր
քիշի զատէ սուլթան ըտը՝ Ֆռէնատէ խամիտէ, պու զէվ-
ճէ զիատէ էհլըդը զահիտ վէ փէք իպատէ Քնար ըտը ազիզ
վալիտէ Թուլահա: Ամտի՝ նէ պէհման քի կիթափ ճէնկէ
Ընտանինոս պէյ պուղնուն զէվճի լուտերնան Թովմատ
սէրապիէնէ քարշը. Ֆռէնատէ հանըմ կէճէ կիւնտուզ
տուս էտերտի Ալլահա, վէ ազիզ Պիքիրէ քէնտի
զէվճինէ գուվվէթ վերմէյէ ռէֆագիլերէ քարշը: Ամտի
պիր կիւն ազիզ վալիտէԹուլլահըն պատիկերինին հու-
զուրնատ եէրէ քափանըզ, տէափ, նա կէօյլերին միհ-
Թէշամը սուլթանը՝ քէրեմ վէ պաքիրալըք անասը՝
պու Յօհէնա Թօփրաղը, պէնիմ վէ պէնիմ զէվճի-
մին տէպիլ տիր. իլա սէնին տիր՝ վէ սէնին օլսուն, իմանի նիազ
էտերիմ՝, պըրագմա, քի կիրսին պուրայա օ Ռուտերին
քնաֆիր մէսէլի, վէ քալքսըն սէնին իզզէթինի, վէ սէնին
Ալլահ էվլատըն զինէթի. տէօնտէր պիղ տարըզդա տիւ-
շէնէրէ սէնին ազիզ կէօղլերին. վէ գուվվէթ վէր զէվ-
ճիմէ. զերա նալընըզ սէնինլէ խէլասա օլա պիլիրիզ տիւշ-
մանլարըմըզըն էլլերինտէն: Ամա օլ զահիտ սուլթանն
քիլիսէլերին ճիւմլէ փաղլարընա էմր էյլէտի, քի հեր կիւն
զինէթի իլէ Թափօրա չզբըպ՝ աղալարպ նիազ էհմսինլեր Ալլա-
հա, վէ օնուն վալիտէսի ազիզ Պիքիրէ, քի խէլասա էհմսին
օնլարը տիւշմանլարըն էլլերինտէն: Այնհմտի ազիզ Պիքիր
ո զահիտ սուլթանէն նիազըն, վէ կէօտէրտի օնա քէնտի
զէվճինէ նարտ՝ էտիճէյին պու միւճդէհլէ: Ամ զինէթ-
լի Թափօրլարըն կիւնլէրինտէ՝ պիր աքշամ Յանկիօն
շէհրինին սի Վէորգ ինշուր քիլիսէնին ճէօմահալարը տա-
ղլարը քտան ասնրա, օնտա պիր գըզ քալը, անատան
տօղմա տիլսիզ վէ սաղը. զերա քիլիսէնին պիր քարան ըք
քէօշէսինտէ տուրուլօրտու. օնու կէօրմէյիպ քիլիսէնին
քափուճուսու՝ քափատը քափըլը օնուն իւզերինէ, վէ կիթ-
տի, վէ գըզ քալը իչէրտէ, վէ պու Ալլահըն
էմրի իլէ օլտու: Ամտի հայշան պու քըզ տուրտու օնտա պիր
ազ վաքըթ, վէ պարար քի քիլիսէյէ հիչ կէլմէն կիտէն եօք,
քալըդը կիթափ քիլիսէնին քափըսընա աղշարը չըքմայա,

վէ քաւիալը պուլուպ օնու՝ պաշլատը վուրմայա քաւիւյու
չօք քէրէկ վէ ֆիրնատա էճմէյէ, նատըլըքի շամանճա էտէր-
լէր տիլսիզլէր. լաքին քիմսէ հօզ ուտու, քի աչայտը.
սօնրա ումուտու քէսիլիպ քալտը իչէրտէ. վէ չունքի տա-
հա ազիզ Պիքիրին խորանընըն մամլատը եանը յօրլատը.
կիճատ օնուն էօնիւնէ, վէ տիղ չէօքիւպ տիւվա էտէրտի
օնա չօք վաքըթ: Ա՛է իչտէ ազիզ Պիքիր օ քէնտի պատ-
կէրինտէն փաք վէ տուրու եիյսէք սէտա ըլա սէօյլէտի
օնա, վէ տէտի ՝ի՛ն գըզըլ ոպպահ ՝՛էհենապէ ոսուլ
Լահա. վէ աօյլէ օնա պէնիմ ոպպամ, ո՛ր ֆէքհահ վէ խէֆիպիպ
պաբտուն. պէքա պիր հալ ՝ի՛նապէն ոսնրա օնոն պէնճի եէնէճ-
ճէ՛ պիր հէնապ պէ՛՛ճանլատըն: Ա՛է ապաալինճէ գուլաքլարը
աչըլատը օնուն. վէ պաշլատը սէօյլէմէյէ տիլ՝քի պիլմէզտի, վէ
շունքը էտէրտի նը Լօյսա միճիւզէթինին իւզէրինէ, քի
էճմատի օնա: Լամտի՝ հայան սապահ օլտու, կէլտի քիլիսէնին
քաիրճըլը վէ չօք ճէօմահայի օնուն՛ա. վէ աչը քիլիսէնին
քաիրճըլը, վէ իշտէ կէօրսիւլէր քըզը, քի կէլիր իտի սէվի-
նէրէք օնլարա քարշը. վէ տէտի օնլարա. Լավարրըմ
պիզէ, կէօթիւրիւն պէնի սուլթանա, զիրա տէյճէճիմ վար
օնա ճիւմլէտէն ազիզ Պիքիրին թարաֆընատան: ՝Էյրան
օլտուլար ճիւմլէսի օնուն սէօյլէմէսին կէօրիւնճէ, զիրա
թանըրլարտը օնուն տիլսիզ վէ սաղըր օլմասըն. վէ օլ սա-
հաթ ալըպ կէօթիւրտիւլէր սուլթանա՛ վէ նաբէ էճատիլէր օնա,
քի պու անատան տիլսիզ վէ սաղըր տօղմուշ ուտու, վէ իշտէ
ազիզ Պիքիր աչմըշ տըր տիլինի, վէ քուլաքլարընը միւ-
ճիւզէթ իլէ, վէ սանա պիր տէյճէճէյի վար: Ա՛է զըզ տէտի
սուլթանա. Թէմսիհ էճատի պանա ազիզ Պիքիր սէօյլէմէյէ
պանա նա՛ սուլթան, քի շաղ օլասըն. զիրա սէնին զէվճինի
պիր քաչ կիւնտէն սօնրա նէնէճէք տիր քէնտի տիւշմանը-
լարըն: ՝Աչան էշհատի պուննու օ սուլթան. վէ կէօրտիւ
ազիզ Պիքիրին միճիւզէթին, քի տիլսիզ վէ սաղըր զըզը
սէօյլէթմէ իլէ ինանտըրըրտը շիւփհէսիզ քէնտի զէվճինինի
եէնմէսինէ քէնտի տիւշմանլարընը, իթիպահ էճատի,
վէ աղամայա պաշլատը. վէ եիւզ իւզէրինէ տիւշիւպ,
շիւքիւրլէր վէրիրտի ազիզ Պիքիրէ, վէ սօնրա քալքըպ,
շաղլըք վէ սէվինճ ճօրճուտու էտէրտի ճէմի սարայլըլար
ըլա պիլէ: Լայըլտը պու միճիւզէթին խաապէրի պիս-
թիւն շէհէրէ, վէ ճիւմլէսի սէվինիպ շիւքիւրլէր վէրիր-
լէրտի Լայահա՝ Ա՛է իշտէ պիր քաչ կիւնտէն սօնրա

միշտ խոպերի կելտի օրտուտան, քի ազ ասկերի լօրհ-
նայրլարըն վալիահեմուլսհ ծնլարա սէրասկէր օլմայա,
եէնսիկեր տիւշման ասկէ վէրին. վէ տարմատազըն էմսիլեր
ծնլարը. գիրա ծնլարտան օթոզ այթը պին տահմ էօլիւր-
տիւէր, վէ ալսհերլէրին նասրը տուեթտուար. վէ ազ քիմսէլեր,
քի քալարլար, քօվուպ էր քարտըլար, վէ ալտըլար ծնլարըն օր-
տուսուն. վէ քէլէվիրլէ տօլտուլար: Իմտի ճիւվէ էօ-
րէնտտա սաքին օյանլար չիւքիւրլեր վէրիրլերտի պէօյէ պիր
միւճիր զէթիլ ֆէթհ իչին. վէ ահնկ էտե վէրտի կէօյլէրին
տուլմանընա պու երկի, մանհալլէտե, վէ մէ յտանլատա,
քի պաշտանըր. շաղ ծլ պէրէր Աէրնէմ, ռ ճիւմլէ ահֆո-
զնէրէրէ գըտուն, վէ սայըսը:

Պատա- հիթէայէլ էտէր չերտլը Աէրնատա ռենտ ռնիապ-
ըրընան է. ճիշ: Ա է հայր Պատըտա իտվիճատ. ճիշ. ա.
էօրինիկ. 22.

Աիվէ.

Պու շէհիրլիկեր միասլի պօրճլույուզ պիղ տէ Ալահա
սրզընայա, վէ իմտատա չաղըրմայա ծնու պիզիմ ուէհատի
ճէնկլեօնմիշտէ՝ քի թհէնէ՝ տիւնեայա՝ վէ շէյմանա
քարշը տըր: Օնրա պու իւշ տիշմանլարըմըզ պիտաէն չօք
գուվվեթլի տիլլեր, վէ պիզե պիր ալընմադ գալե կիսի
կէօրիւնիւրլեր, լարին Ալահըն եատըմիյա ալա պիլերիզ
ծնլարը, նիճէ սէօյլեր Պատիթի մարգարէ, Ալ ինոզ անգնց
ընդ պօրնատա: Ատանի՝ Ալահըմա աշայմ գուլէնէրտէն.
Ատանի՝ ճէմի՝ տիւնեատե օլան պէլալերտէն:

Ա Ի Ա Ի Օ Ի Թ. Ի:

Ակնէ էյալէրինոե Իմպերիալե շէհիրի ոգնզ վալէնեհօ-վահրնե
տի-ճի-պէրինյէ ֆուրհոզտա հենոե պի-շմանլարընե գուշմե-
մուսնատա:

Յունե, 1610. սէնէգմինտե, ևէնի տիւնեատե Կիվէ էյ-
ալէթինեն Իմպերիալե շէհիրին փուխիվէբսթ վէ կոպիտ
հինտիկեր քուշամարըսը, սպանիայը քրնա միատեր-
տեն ալմայա գնու: Ա է քենտիկերին ասկէրլերի քըրըլմասընե
տէլ՝ շէհիրին իւզերինե ևէօլ իսյիւշ եէմէ տիկեր ճէմ Իսէ,

իլլէ՝ տիւշինտիւէր աճլըք վէ սուսուզլուղա ալմայա ծնու-
ծնուն իչին Թուտտուլար ճիւմլէ կէչիթի Եօլլարըն, վէ պը-
քաքմազլարտը. քի զահրէ կիրսին շէհիրէ: Վէհտիւէր
ըրմազը. քի շէհիրին օրթասընտան կէչէրտի. վէ եալընըզ
ծնտան իչէրիչէրտի շէհիրլիլէր սույու, ղերտա պաշխա սու
Եօզ ուտու. վէ պաշխա Եօլա չէվիրտիւէր ըրմազը
շէհիրին պարըսընա նաքըն: Վէ պէօյլէ ալ վաքթի իչին-
ակ պէօյիւք սրքլէթէկ տիւշտիւ շէհիր. կէրէք սու Թարա-
ֆընտան, վէ կէրէք զահրէ. վէ խուսուսա սու Թարաֆըն-
տան. քի չօքլարը սուսուզլուքտան ղալըֆիանըզ՝ տիւշիւշ
տուրուլլարտը շէհիրին օսքաքլարընտա: Վնըտա շէհիրլի-
լէր պաշտուրլար ճիւմլէկի ճանը կէօնիւլտէն սրղընմայա
Ալլահըն վէ ճիւմլէտէն ալիզ Պէքիրին խնուտրընտա, վէ
Ալլահտան մէրհամէթ խստէկյէ: Ծնուն իչին ալիզ
Պէքիրին պատկերին ալըզ՝ Թահիօրա չըքտըլար ծնուն լի-
քանինէ տիւվասըն սէօյլէյէրէք. վէ կէօթիւրիւզ տիք-
տիլէր պիր սուսուզ քուլույա նապըն, քի չօքտան պէրի քու-
քումուշ տու: Վէ սօնրա պաշտուրլար ալիմ ֆիրեատ ըլա
վէ ալըայարաք տիլէմէյէ ալիզ վալիտէԹուլլահտան քէն-
տիլէրին պէօյլէ տարըքլարընտա խնուտտա նէթիշմյէ, է-
շեմտի ծնլարըն նիտալարըն քէրէմքեանը ալիզ Պէք իր.
վէ իշտէ աքիպինճէ չըքտը ծնտա պիր փաք Թամըլը վէ կիւռ
սու ճիւմլէսինին Թաճուզքամըսընա. ծնու իչտի սու-
սուզ ճօմճհամ, Ալլահ հաթըզ շիւքիւրլեր վերմյէ. օ-
րտտա կէօրմէլյէտի չօքլարընըն այաղ ալթընտա չինէնիպ
քամըսըն ճօմճհամըն սու իչին պիր պիր իւզերինէ նըղըլ-
մասընտան: Վէ պիր քաչ կիւնտէն սօնրա հաչան էշիհ-
տիլէր տիւշմանլար՝ քի գուշանանլար շէհիրին իչինտէ
սու պուլտուլար, ֆարաղա կէրի տուրմատըլար ծնու գու-
շամմատան. վէ լաքին ըրմազ շէհիրին էթրաֆի պարըսընա
նաքըն աքմայլա ծնլարա էնկէլ խտի, ծնուն իչին սույ-
ու քօվէրտիլէր էվէլքի նօլուննա: Վէ հաչան ըրմազ շէ-
հիրէ կիրտյսէ. չապրճաք քէսիլտի օ պուննարըն ալիզ
Պէքիրտէն փէշկէշ օլան սույու, վէ քույու քալըը էվիվէլ-
քի կէպի քուրու. աշխնարէ պէյան օլնա իչին, քի Թամըը
սու զաթի օմայլըզ՝ իւէ ալիզ Պէքիրին միւճդէթիլլէ օլ-
տու: Ամտի՝ ֆարաղա գուշանմըշ շէհիրլիլէր Ալլահտան նար-
ատմ պուլտուլար սու Թարաֆընտան լա ին գահրէ Թարա-
ֆընտան փէք սրքըլըրլարտը, պիրա օ տա պիւԹիւն էքսիլտի

վէ պիր շէյ քալմատը եէյէճէք. օնուն իչին թէքրար պաշլատը-
լար դիաղ էթմէյէ Յապալըյէ, վէ աղիզ Պէքիրին իմոտատընա
սըղընմայա։ Օ տա աճըլըպ օնլարա՝ պու Թարդլա իմոտատա
եէթիշէճի. Նասըլ քի տօյուրտու Յապալի էսկի էամտէ
եահուտի ճամաաթինդըն վէրմիյէ օնլարա պըլտըրճինն եէմի
իչէին։ Օ նրա օնա քէղալիք քաֆիլ պիր կիւմրահ եաղմատ կի-
պի կէլսի տօյատու Թաշտը շէհիրին վէ էթրաֆի պարըլարը-
նըն կուղերինէ քէօմէ քէօմէ սօյ սօյ գուշլար, իրի ուֆաք,
օնլար քի քէնտիլիքլերինատէն կէլնէ շէհիրլիլէրին էլլերինէ
տուշերլերսի, օնլարը տատԹուպ՝ եէյիսի՝ Ալահա վէ օնուն
աղիզ Վալիտէսինէ տուրմազ շիւքիւրլեր վէրիրլերսին։
Վէ պու գուշլարըն կէլնէ աշըգ Թաշմալարը պիր կիւն տէյիլ
սալԹ, իլա չօք կիւնլեր օլտու։ Օ կօպիա փուԹփէրէսիլեր՝
կէօրիպ պէօյլէ Թաճատպլու եարատմ եէթիշմի-
սին Ալահատան շէհիրլիլէրէ փէք զիատէ շաշարլար-
տը. լաքին սերթլէշնէ՝ քէնտի նիյէթլերինատէն կէրի տուր-
մադլարատը. վէ օնլարը գուշաթմատան վաղ կէլմէզլերսին։
Լաքին պիր քաչ կիւնատէն սօնրա հաչան էշիթտիլէր, քի
կէմիլէրլէ իմոտատա կէլիյօր Սպանիա ասկէրլերի ո գուշանան
շէհիրէ, Յպրէ ոմէնատէ էտասնո տէնիզէն շէհիրտէ սաբին
օլանլարտան՝ քօրքտուլար, վէ Իմպէրիալէ շէհիրին պըր-
ըսաբըզ կիմսիլեր հէրքէս քէնտի եէրլերինէ. վէ պէօյլէ
շէհէր գուրթուլտու օնլարըն էլլերինատէն աղիզ Պէքիրին
միւճիւզէթինէ։

Պոռնու նաչէ էաէր հայր Էլէնոաոս էնդոի էնԹոպէպա։ Վէ
հայր Գոտոլո Բոպէտան. ճիլտ. Է. էօրինկ. 17։

Ա Կ Յ Վ Է։

Ի մոմ՝ հէր նէմիզ քի վար տըր, Ալահատան տըր, նիճէ
սէօյլեր Էռաքեալ. Օ Ինձ ուռնա, զըր ոչ եա ուռեալ.
Ասանի, նէ՞ն վար, չի ալմազըդըն. պուտուն իչին տայըմ պօրճ-
լուդուղ, պու շէհիրլիլէր միսալի Ալահա հիւքիւր էթմէյէ,
վէ օնա նամէթսօր օլմամայա. զիրա Ալահատա ատէթ տիր
նամէթսօրատան ալմազ օնու, օնլարա մէճճանէն պաղըշլատը-
ղընն. նիճէ սէօյլէր էրտանելի Գրիգոր. լայըտ տէյնէ պիր ալմայա
• չի շէ՞ֆէլ էնէրգ ալտըդընատո էօրինդիա։ Վէ իշտէ պու
ֆիքրէ չօք վարդատիլէր տէրլէր, քի պուտուն իչին

ՀՕՔ ՔԻՄՆԷԼԷՔ ՔԷՆՈՒ ՄՈՒՔՐԻՐ ՕԼՈՒՔԼՈՒՔԸ ԿԻՆԱՀՏԱՐԱ ԹԷՔՐԱՐ ՏԻՒՇԷՒԼԷՔ, ՕՆԼԱՐ ԻՇԻՆ ՔԻ ԱՐՃԱԿՈՒՄ ԱԼՈՐԼԱՐ, ՊԼԻՐԱ ԼԱՒԼՂՆԱ ԿԷՕՐԵ ՇԻՆՔԻՒՐ ԷՒՄՄԷՏԻՔԷՐ ՍՒՍՀԱ, ՔԷՆՈՒԼԷՐԻՆ ԼԱՒՔ ԷՒՄՄԷՍԻ ԻՇԻՆ ԿԻՆԱՀԼԱՐՔՆԻՆ ԱՃՓԼՆԱ. ՕՆԼԱՐԸ ՔԻ ՍՒՍՀ ԱՓ ԷՂԷՏԻՅՈՒ ՔԱՀԱՆԱՆՔՆ ԱՐՃԱԿՈՒՄՂԼԱ։

ՄԻՒՃԻՒՂԷՓՒԼ։

ԸՆԷՂ ՊԷՐՔԷ ՎԼԷՓԿԷՈՒԼՍՒՀՆ ՊՈՊՂԼԷՂՆԻՆ ԷՂԷ ԷՂԷ ՀՂԻՈՊՈՒՈՆ ՕԼՈՒԼՍՐ՝ ՊՂԷ ՖՈՊՂՇՍՀ, ՎԷ ՕՈՒՈՒ ՎԼԻՓԷՒՈՒՔ, ՎԷ ՊՀԷԼ ՂԷՒԻՆՆ ԸՐՃՈԼՍՐՔԸ։

ՅՈՒՆ. 1559. ՍԷՒԷՍԻՒՈՒՔ, ՆԷ ՂԷՄՈՒՆ ՔԻ ՊՐՔՒՃՕՔՈՒԼՂԸ ՅՈՒԷՈՒՆ ԿԱՐԳՂՆՈՒՈՒՆ ՀԱՅՐ ԿՈՒՆՍՈՒԼՎՈՒ ՀՂՒՈՊԻՍՏՈՒՈՒՆՈՒՆ ՏԷՕՆԼՈՒՏԻ, ՎԷ ԱՇՍՂՐ ԷՖՐԻՔԻՅԱ ԿԻՒՄՈՒ ՍՈՒՈՄՈՒՈՒՈՊԱ ՏԷՂՆԻԼԷՆ ՊԻՅԼՒՈՒՀՆ ՇԷՀՂՐԷ. ՕՐՈՒՈՒՈ ՍՈՒՔՂՆ ՕԼՈՒՆ ՊՐՔՒՃՕԼՂՐԸ ՊՈՊՂԼՐԿԷՈՒՆԼՈՐՈՒՈՆ ՊԻՈՒՈՒՇՀՍ ՆՈՒԳԼ ՕԼՈՒՆՄՈՒՐՂՆՈՒՈՒ, ՔԻ ՊՈՒՐՅՈՒ ՊԼՐ ՔԻՇԻՁՈՒՈՒԼ ԷՎԼՈՒՐ ԿԷԼՈՒՍ, ՈՒՂԻՁ ՎԷ ԱԼԻՄ ՔԻՄՆԷ, ՊՈՒՈՒՇՀՍ ՍԷՎՂՍ ՕՈՒՈ. ՕՈՒՈՒՆ ԻՇԻՆ ԷՎԷՁ ԿԷՕՆՈՒԷՐՍՍ ՕՈՒՈ ՀՕՔ ՈԼԼԷՐՆ ՊԻՀԷՁԻՀԷՁ, ՎԷ ՊԼՐ ՔՈՒՀ ՀԻՎԼԼ ԷՕՔԻՒՁԼԷՐ, (ՔԻ ՕՆԼԱՐՐՆ ԼԻՈՒՊԻՈՒՈՒՆԷ ՊԼՐ ՊԷՕՅԻՒՔ ՊՈՂՂԻՀ ԻՈՒՍ.) ՎԷ ՊԼՐ ՔՈՒՀ ԼՈՒՍՐՔ ՕՈՒՈ ԽՐՂՄԷԼԼ ԷՒՄՄՅԷ, ՎԷ ՍՈՒՔՐՔՆ ՊՈՒՆՂԼՈՒՈՒ ՄԻՒՃՈՒԼԼՔ ՆԷՈՒՆԷՂԷՐ։ ԼՈՒՔԻՆ ՈՒՂԼՂ ՀՈՒՐ ԱԼՄՈՒՐՔ ՕՆԼՐՐՔ. ՎԷ ՊՈՒՈՒՇՀՍ ԿԷՐՔ ՏԷՕՆՈՒԷՐԻՊՔ ՏԷՍՍ. ՊԷՆ ՊՈՒՆՂԼՈՒՐ ԻՇԻՆ ԿԷՂՄԷՍԻՄ ՊՈՒՐՅՈՒ, ԻՂՂՍ՝ ՍԻՂԻՆ ԼՈՒՔԼՈՒՂՆՂՂԼ ԻՇԻՆ։ ՕՆՈՒ ՀՈՒՅՍՈՒ ԿԷՕՐՍԻՈՒ ՊՈՒԷԹԻՒԷԿՈՒԹ ՊՈՒՈՒՇՀՍ, ՁԼՈՒՈՒՔ ԹՈՒՃՈՒՈԼԼՍՈՒՈՐ. ՁԼՐՈՒ ՊԷՕՅԻՒ ՀԷՅ ԿԷՕՐՄԷՍԻՇՍՀ։ ՕՆՈՒՆ ԻՇԻՆ ՊԼՐ ՔՈՒՀ ԿԻՒՈՒՈՒՔՆ ՍՕՈՒՐՈՒ՝ ՀՈՒՐ ԿՈՒՆՍՈՒԼՎՈՒ ՈՒՂՈՒՈՒ ՊՈՒՈՒՇՀՍ ՆՈՒԳԼ ՕԼՈՒՆՄՈՒՐՂՆՈՒՈՒ, ՔԻՄ ՔԻ ՊՈՒՈՒՇՀՍ, ԻՈՒՍՕԹ ՊՈՒՈՒՇՀՍ ՈՂՐՈՒՈՂՈՒՐ ՏԷՅԻԼՍՀ. ՎԷ ՕԹՈՒՐԹՈՒՈ ՕՆՈՒ ՔԷՆՈՒ ԹՈՒՃՈՒՐՆՂՆ ՊԼՐ ԻՈՒՈՒՆՂՆ, ՎԷ ՊՈՒՈՒՇՀՍՂՆ ՎՈՒՔԻՏԷՍԻ Օ ՊԼՐ ԻՈՒՈՒՆՈՒՈ, ՎԷ ՍՍՐՐԼՈՒՐ ՈՒՅՈՔՈՒՈ ՏՈՒՐՈՒՐԼՈՒՐՍՐ ՕՈՒՈ ՔՈՒՀՈՒ ՍՈՒՆՈՒՆ ԷՂՅԼՂՆԻՔ ԻՈՒՐՂՆ։ ՕՆՈՒՈ ՀՈՒՅՍՈՒ ԿԻՒՈՒՈՒՔՆ ՊՈՒՈՒՇՀՍ ՊԼՐ ՈՁ ՀԷՈՒՅԻՔ

սուլտան Հինտիստանեան կեղծիքին չէր կրնար. վե քաղաքը Լենկի փաշիշահ ծնողը աղիմ խօշլուղ ուլա. վե ծնողա մուգապալե վերսի ծնա ձեվահիր Թաշլար, վե չօք կիւմիշ վե ալեքն քապլար. ծնողը պու աղիղ հայր ալ մալընձա՝ փաշիշահ Թամճուալանար: Ալե պուհետան սօնրա չէրսը փաշիշահըն Լանընտան, վե կիմի քենտի ֆա ֆըր կերինէ, վե ծնտա պիւթիւն կին տուպայա տուրուբա: Պու աղիղ հայրըն պիկէսինճէ ֆրէնկիստանտան կե ղծիմիշ պիր կիւզել սերամայր սէ Կոյսուն պատկերի վար էսը. վե քենտի ֆաքըր օտասընտա պիր խորան եավըղ՝ քօտու օղայա պատկերի, վե ծնուն հուզուրինտե տու բուլատու տուպա. վե ծնտա սուհարար աղիղ պատարագըն Լատի՝ պիր կին տուպայա տուրուբքէն օ պատկերին հուզու րինէ, փաշիշահ սարայընտան պիր պէօյիւք քիմսե ծնա զլարկեձ կելի. վե կէօրտիւ ծնու, քի սիղ չէօքմիշտիւ ապզդ Գլէքը վալտեձմուլահըն պատկերինին հուզուրինտե, վե չէքիլմիշ սուրեձի՝ սահիհտէն ֆարկ եձմիչկայ՝ քենտի ֆիկրինտե ծնուն հիսընիւնէ մայրը օղուլ՝ Թամճուզ քալաք. վե պիր չէյ սէօյլէմէտէն տէծնտիւ փաշիշահըն սարայընտա. վե տէտի փաշիշահա, քի օ եապանճը բահիսի կէօրտիւմ, քի քենտի օտասընտա պիր զիւտե հիւսիւնտար հանըմ քիշե վար ըտը, էֆրիքիա զէվձէէրինէ պէնզէմէզ: Հա չան պունու էշիձտի փաշիշահ, զիւտե հավէսլէնտի կէօր մէկ ծնու. ծնուն իչին ֆէրման կէօնտէրտի հայր Կոնսալոս՝ կէձիրմէկ ծնու փաշիշահըն սարայընտա. վե հայր Կոնսալոս օ տավէձէ սէվինիպ, վե պատկերի պիր լաձիփ պօհճայա սարըպ՝ կէօձիւրտիւ փաշիշահա: Լա քին պատկերի աչըպ կէօստիւրմէզտէն էվվել. պաշլատը ծնպարա պէյան էձմէյէ Վէհբամ Իւլլահըն ինսան օլմասը նըն սըրըն, եանի նիձէ հաղրէձի տաէմ կիւնահ էձմէ պէյձէ, ճիւմլէ ինսանլարը քենտէյէ պիլէ հէլաքէյձէ պը րուպքը. լաքին Ալլահ ինպէձէ էյձէյպ ծնպարա, կէօնտէր տի տիւնեպայա քենտի պիր էվլատըն ինսան օլմա իչին, վե պիտէձէ էձքիպ, էօլմէյէ ինսանլարըն խէլասը իչին. վե պու Ալլահ վե ինսան, Պաքիրէտէն տօղտու փաք սաքլամայ լա վալտեսինին պաքիրլէյին. վե պու Պաքիրէ տիր, քի կէօրտիւ օ աղա: Պունու սէյլէյիպ՝ տիղ չէօքտիւ՝ վե աչ ար աղիղ պատկերի: Ծնու հաչան կէօրտիւյսէ փաշիշահ պաշըն էյտի ծնա. վե ծնուն կիւզելխնտէն քաքըրըպ

խաչէն ծնու Հայրտան պըրաքմայա սարայատա, ը տա պէօյլէ պիր փըրսանատա պէքլէրտի, կէծնիւլ Հօշու-
զու-յա պըրաքտը ծնտա, վէ կիլմէտի ուամատա ուլա, քի շեւփէսիզ ազիզ Պիքիր փատիշահը ավլար ադիզ քրիստի-
ան տինինէ, վէ էօյլէ օլտու։ Ը՛նկա ը կէձէ փատիշահ ուչուրըքէն կէօրիւնմիւ ծնա ազիզ Պիքիր շէմտանն շէֆաֆ-
լը՝ ը քըյաֆէթլէ, նիձէ քի պատկէրատ խոր. վէ սէօյլէշ-
տի ծնուձնա էօյլէ պիր տիլ իլէ, քի ծնու փատիշահ աղնա-
մադը, վէ փատիշահ զնատէ քօրքուա՝ շաշտը քալտը։ Վէ պու բիչա պէշ կէձէ պիրի պիր ատը սըրա ըրատտ
կէլտի ծնա. վէ ծնու հեր կիւն նաթլ էտէրտի վալիտէսինէ վէ ճիւմլէ սարայլըլարընա. ծնլար հէյրան օլուպ թաձճուպ
քալըըլարտը, վէ խատիրլէրտի առչմադը, քի նէ կէօստէրիր պու բիչա։ Ամնրա պէշինճի կիւնտէ չաղըրտը փատիշահ
հայր Կոնստանտսու, վէ նաթլ կիմտի ծնա իւրնատըն օլտուղու կիպի, վէ սօնրա տէտի. Հայր պունա փիկր ասճըրըմ, քի ը շէմն կէյիմլի հանըմ տայըմ էօյլէ պիր տիրլէկ սէօյլէր, քի
ծնու պէն աղնամայօրում։ Ա՛էվապ կիմտի հայր, վէ տէտի. ը կէօյլէրին սուլթանընըն լիսանը՝ փատիշահ՛ըմ՝ էօյ-
լէ պիր լիսան տըր, քի ծնու քիմսէ աղնայամադ՝ ինա քրիստիան օլմայընճա. պունու սէօյլէտի վէ կիմտի։ Ամն-
րա իքինճի կիւնտէ Թէքբար կէծնտէրտի փատիշահ չատուք չաղըրմայա պատպայը սարայա. զնրա տէր՝ խատիրիմ՝
քրիստիան օլմադ. զնրա ը իքի կիւնտէ ամենատէ Կոյնուս-
լանտրըրշաղը ծնուն ֆիրրինի քրիստիան տինին քատուլ կիմտիլէ։ Ի՛չինճիսի կիպի զնատէ սէվինտի պապա, վէ
շիւքր վէրտի Ա՛լահա վէ ազիզ Պիքիրե, վէ չատուք կէլ-
տի սարայա. վէ պիր քաչ կիւն էօյրէնտի փատիշահա վէ
ծնուն վալիտէյնէ քրիստիան տինինն. վէ սօնրա վաֆֆիզ
էյլէտի ծնլարը ազիմ զնինէնտիլէ. վէ փատիշահըն խանին
Աերաստիանոս քօտու, ֆօրնուգալըլարըն փատիշահընըն
ատը զնքը օլմա իչնն, զնրա ը էյլէ տէնիրտի. վէ վալի-
տէսինին ատըն Անրիամ՝ քօտու, չինաքի տէտի ը նուր-
լանտրըրպ չաղըրտը սիզն քրիստիան տինինէ, ամենատէ Կոյ-
սուն խզնէնինէ։ Ա՛է փատիշահ ը կիւն հայր Կոնստանտսու
պաղըշտատը եիւզ ինանէ էձքիւզ, քի ը ծնլարընն մու-
պէյինէտ պիր պէօյուք հէռկէ խոր, վէ պապա ծնուն կէօյ-
նիւն քըրմանընք իչնն ալտը ծնլարը, լսքին շէհիրին ֆուգարէ-
լէր ինէ տաղըճտը ճիւմլէսին։ Պունատն սօնրա Ա՛լահընն

վէ աղիզ Պիքիրին Նարտըմլուա ճիւմլէ սարայըն իչինտէ օլանպար, վէ տէվլէթին րիճալըսը քրիստիան ախ-նին քապուլ էթտիլէր. օնլարտան իւչ իւղ ճան վաճթիղ օլտուղար աղ կիւնլէր մապէյնինտէ փատիշահ կիսի: Ա-նէ սօնրա տախի չօքլարը շէհիրին ճամասթ-լարընտան, վէ էյալէթին գապուլ էթտիլէր քրիս-տիան ահնին, վէ վաճթիղ օլտուղար վէ արթտըղար ան-քիլնէյէ:

Պուռա նամէ Եաէր հայր Ղնկոսս կոպինեան. էլեսպ. Ք. պպ. 10: Ա-նէ հայր Ղէ-սաոնդր. պէոպոպլ. ճիլբ. Ֆ. Եապէր. 5:

Մէյվէ:

Նիճէ պու հայր Կոնսալվոս գաղանտը տինսէղլէրտէն չօքլարըն Փռնուն տինլինէ աղիզ Պիքիրին շէֆայէթիլէ, քէղալիք պիզ տէ նէ զէման կէօրիւրսէք պիրին պինամուս-լուքսաս վէ ֆէնա ամէլլէրտէ. պօրճլուլուղ չալըշըպ նա-մահթամայա օնու աղիզ Պիքիր վալիտէթուլսահ խպա-տէթթարըղդա. Նիճէ էթտիլէր պունու չօքլարը սէվտիրտան վէ րուհանի քիմսէլէրտէն. վէ օնունլա գաղանտըլար հէ-լարկէթի էվամէթլարըն խէյտսէթի էվամէթլըղընա: Օ իրա նիճէ սէօյլէր սէ Իհնանարտոս. հիչ զինէ էօզ պուք. զէ պէր զէրքէ պաչնզ Պիւրքին տահապէդինլէ ալէֆլէնուն, վէ ինէն պէօնմէսին զէնդի հէլաչկէն էօլչպրնպուն:

ՄԻՒՃԻՒՕՂԼՈՒ ԱՖ:

Ընկզ Պիւրէ էպապէթթար պէր զինէ՝ նէշէղլի պօպպպնպան ասաբէպ, զուլնուլուս էօլնմդէն:

Յունուն. 1405. սէնէկնտէ ֆըրանսըզ միլլէթինտէն պիր կէնճ կիմսէ, Սպարնակոն շէհրինտէ տօղմա Ֆիլիանտրա-նըն Հաալա շէհզինտէ տիրամսայր սուքր Կոյսուն միճուլէթլի պատկերինէ զիարէթէ կիտէրտի: Նօլաս ըրասս կէլտիկեր պու կիտէ կըլ թինբիւտիս խըրսըզ քսն-լը քիմսէկեր, օնլար քի Ընդահրն քէրէմկինէ պու կիտէ տէյիլըլ սալէ պիր զարար վերմէմիկեր, վէ տախի օնունէ-Լա այաքտաշ օլուպ կիտերկեր տի՝ նէրկյէ քի օ կիտէյը-

տու։ Վէ պիր քաչ կիւնահէն սօնրա Աւետնա շէ հրաւ փաթ-
տըար. օրտուա պու խըրսըզլար Թանըլըպ Թուխթուլար
շէ իլին զապխինահէն, վէ զինտանա գօնտուլար, վէ օն-
լարլա սէֆիլ կիտա տախի։ Վէ հաչան Թէֆթիշ օլտու-
լարտա, ըբրար էմտիլէր խըրսըզլար, քի եօլտա եէտի
Թանէ կիւմիշ Թէփսի չալտըք, վէ օնլարը սաղըպ, վա-
հասըն մապխինմիշտէ Թաքսիմ էմտիք, վէ իչինճիս
փայըն պու կիտէ վէրտիք. վէ տախի պիր եօլճու սօյ-
տուք, վէ էօլտուրտուք օնու. վէ պու տախի այտրտաշ
վէ հիսէտտար ըտը պիզէ օնու էօտիւրմէյէ։ Գունու էշի-
տիպ շէհի ին զապխի, իւչինիւտէ զամլէ վաճխպ կ՚օ-
ղուխ՝ իւմ էլէհի պօղազլարընտան ասրըպտա ազամտան։
Ֆիրնատա էտէրտի սէֆիլ կիտա, քի պէնիմ օ գապա համ-
լարտա մապալըմ եօք տուր. Աւետ ըն իսճինէ եէմին էտէր-
տի, վէ սը Ալճաճի ի շահատա Թուխթարտը՝ լարին ֆայտա
էմտի տի. վէրտա օ Թիւրիւտի լէր Թէքիա էտէրլ՚ըտի՝ քի
պու տա պիղինլէ իտի էօլտիւրմէտէ վէ չալմատա. Ֆայտա-
զա սօնրա օնլարտան պիրիսի փիւշման օլտու նէհաք եէրէ
տա չտուզա Իֆտիրա էմտիքլերի իչին. լարին ֆայտա
օլմատը, զիրա օ պիրի Թէքիա էտէրտի։ Իմտի՝ խըրսըզլա-
րը ատաբտան սօնրա՝ կէմիրտիլէր պու տուչտուզ Նիյիտի
տէ տաճայա. վէ օ հաչան Եսքիշէհիր յտա տար ադամճնա,
նիյսէք սէտտա ըլա իմտատտա չաղըրտը ազիզ վալիտէ-
Թուլլահը։ Իմտի շէ հիսին զապխի տէ օնտայտը, օ տա պիր
Թարափտան ատճըտը օնիսին էօլիւմիւ իւզէրինէ, վէ օ պիր
Թարափտան օնու Թէսէլլա էմտէ իչին սէյիրճիլէրէ տէտի,
Նիպազ էտէրիմ սիզէ, քի պու կիտա էօտիւքտէն սօնրա, Հէփսի-
նիզ տէ պունուն ճանը իչին պիրէր պատարագ կէօրէսինիզ։
Վէ պու կիտա տէտի. պէն տէ Հալվարըրըմ սիզէ քար-
տուշտար պէն տար ադամճնա չըքմազտան էվվէլ պիրէր Հայր
մեր վէ պիրէր ողջույն քեզ Մարիամ սէօյլէյին Հալանըն
միճիպ զէյլի վալիտէ Թուլլահ պատկերինէ, քի պէն օնա
զիյարէտէ կիտէճէքէն պու քադէ կէլտի պաշըմա. վէ չիւն-
քի պաչկա քիմսէմ եօք սուչտու զուդումա Թարափ չըքա-
ճար պէնիմ իչին, սը ընդրըմ վալիտէ Թուլլահա, քի նէ Թի-
պին պանա իմտատա։ Վէ ճօմատա Թէքմիլ էմտի օնուն
նիսպէտն պիրէր Հայր մեր վէ պիրէր ողջույն քեզ Մարիամ
սէօյլէմմիյ լէյ։ Վէ ճէլատա պըրաքըպ իսի պօղազընա չէք-
տի տար ադամճնա ատը։ Իքինի պու կիտա նիւզիւնիւն

քրէնկին տէյիշմէտի, վէ կէօզլէրին քափամտաը, քի հալք օնու կէօրմէ իչին պէքլէյիշտի, օնուն իչին հէփսի թա-ճուպ քալըըսը վէ չաղը ըրլարտը՝ նէ տիր պու։ Վէ ճէլ-լաս տաղը ըսպ սիլքէրյի էյիտի, վէ իփին սըրըշտըրըրտըլ պօղմայա օնու, վէ պու պիր քէրրէ տէյիլ սալի, իւլէ չօք քէրրէ, վէ Հ՚ալը վաքրմի։ Լաքին էյիտ պօղուլմազտը, ձէրահ նիւզէ, վէ կէօզլէրի աչըք պաքարտը էմրաֆլա-ըա։ Ն՚էմի ճամասաի քօրքտու քալտը. վէ շէհիրին զապի-սի քօրքտա թիլիրէմիյէ պաշլատը։ Վէ իշտէ ան քօ-վաըըպ նէմիշտի օրայա ֆիանտըրալը Յովհաննէս սնը-լէան, փիշի զատ էյիտ, ճիւմլէ ճամասաիրին թանտըղը քնմնէ, վէ նանաչըպ շէհիրին զապիտինէ՝ տէտի. պիլէսին ազա, քի պէյի Լալլանըն ազիզ Պիքիր վալիտէթուլա՚ը կէօնտէրտի սանա, քի չէօղլուպ քոյ վէրէսին պու սուչսուզ նի իտի։ Ամի շէհիրին զապիտի՝ օ միւճիւզէթի իչին կէօ-նիւ օյնատտու չէօզմէյէ օնու, արիսինճէ էմր էթտի նէյ-էտի տար ադամճընան աշտը էտտիրմէյէ, վէ ազատ քոյ վէրմէյէ։ Վէ նէյիտ տար ադճընան քուրթուլուպ՝ տիւշ-տիւ օ քիշի զատէրին այաքլարընա, վէ թէչէքքիւր քը-լա սը օնա. լաքին օ ատտի, պանա տէյիլ, իւլէ վալիտէ-թուլահա շիւքր էյլէ. զիրա օ կէօնտէրտի պէնի սէնին ազատ օլմադ իչին. կիւն օ՝ սէնին դուրթաբրճընա, նիճէ քի կիւնէյօրտուն, վէ շիւքր էյլէ օնա, վէ պէնիմ իչին սաիի նիմէզ էյլէ օնա։ Վէ ճամասաի պու քուրթու-լան նէյիտին էմրաֆքն դուչատըպ, սիւվալ էտէրլէրտի օնա, քի Իճէ սաղ քալըյօրտուն օ քատար վաքրթի պօղազընտան սարմընշ։ Վէ օլ տէտի, քարտաշլար օնա թաճուպ քալմայ-ըն. Հաչան քի սաղլարմ ըսա, նանըմա պիր հիւսնիետար վէ քէրլաճէլի Հանըմ՚կէլսի տուրտու, վէ պէնի դուճաբլայըպ, նօքսար քալտըրըր ըսը, վէ թէսլլա էտէրտի պէնի. վէ սաիի էլէրի իւէ իփի կէվէէտիրտի, օլմայա քի իփ պօղսուն պէնի։ Ասէմ ճիւմլէսի տույտուլար, քի օ Հանըմ, ազիզ Պիքիր քէնտիսի իտի, քի պէօյլէ չարխը էմտատա նէ-թիշիր քէնտի իպատէթքնարլարընա, վէ սուչսուզլատա։ Վէ օ նէյիտ քուրթուլուպ ճիւմլէսինտէն կիթտի Լալլանըն վալիտէթուլահընա շիւքիւր վէրմէյ իչին։

Պոռնու նաչէ հիւէյլէ էտէր Յոհաննու լէպէնտ. պապ. 22։ Լալլանըն վալիտէթուլահ վէ Վէլիյանա պէյատ ճէլալ. Լաստէր 8։

ՄԷՀՔԵ։

Նիճե բահմ էյլէտի ազիզ Պիքիր պու եկիտէ՝ ծնուն սուչսուղուղու իչին. քէզալիք Ալլահ տա տայըմ բահմ էյիեր էյի վէ ֆազլիամէլլէրիւ. նիճե սէօյլեր մարգարէ. Ողլմհուլէ նէ պէնա կի եվեսկե. վէ թէքբար սէօյլեր. Ոլպես գելսայ հայը՝ ի էէ ոլդուսայ նըթոյ, այնպէս գելսայոկ Տէր յեզնէ՞ղծա ե՞ր։ Յանի, օնուն ճըհանէլի պէնէճէկ կէլմէն. նիճե պոյա ննայէկ էսկեր չէնոթի եէլէտլըքընա, եօյլե ննայեկ էսկեր Ալլահ չէնպինդէն օթառանըլըքա։ Յօյլէ իսկ պիզ տէ էյեր աբդուլէրսէկ Ալլահըն վէ օնուն ազիզ վահիտէսինին լութֆունն վէ մէրհամէթինն ալմայա, ճահա էտէլիմ փաբլըդ ըլա վէ ֆազլի ամէլ իլէ եաշամայա. նիճե սէօյլեր Ալլահ քէնտիսի Խրիստիա մարդարէնինն ադզ ըյլա։ Յինէ հանգըն պզպոռճակոնն յանոպզէն, ինըն պէնըման իմ եվեկե. Յանի, էյեր հնոթպէնըէոպէյի, ոի պէկզըյնի պէր, չէոպըզսոն պնանէնանըն էնինա մոհոպէնինդէն, ադզըմ ինդի փոխ օյսաքն. վէ եօյլե նէ քի նիազ իլէ տիլէրսէն, ալըրսըն պէնտէն. վէ նիճե հէր նէ քի պէնիմ ադզըմտան չըքարսա թէքմիլ օլուր, եօյլե սէնին տիլէքլէրին տէ թէքմիլ օլսունլար։

ՄՒՒՃՒՒՀՈՒՆԹՈՒՂ։

Ին սուչսուզլար եօլնմդէն չուրնուլսուլար ազէզ Պիչիրին շնֆայէնինե

Յունե. 1259. սէնէսինտէ, Դիանտրա էյալէթինին Րոմիա շէհրինտէ պէր ճահիլ եկիտ փլամինիոս իսմինտէ զէնահաթլա տուվարճը. պու՝ Պետրոս Մնտեան՝ տէրիլէն ատէմի էօլտուրտու կէճէ իլէ եվինէ կիտերքէն չէքիճ իլէ վուրուպ օնուն պաշըն էզմէյլէ. վէ քէնտիսի կիզլիճէ քաչըպ քու րեռուլտու եօք քի սալե կէօզ էօնինտէն, վէ տասի ինսանլարըն հէր շիփհէսինտէն։ Վէ սապահլա օնուն լէշին եէրտէ պուլուպ պաղալարը, պաշը էզնմիշ վէ քանա պէօյենմիշ, հաքիմ տիվանընա խապէր վէրտիլէր. վէ օնլար փէք չ.քը արաղար ըար էօլտուրէնի, լաքին սահիհին տույմաք միւնքիւն օլմատը։ Սալե վուրուճ օլտուլար, քի իւչ կիւն եվել Ռոմիա գալէսինին եանընտա կէչիկ շան

խանա եաքըն, էքի հղկեալ սահիպի ատէմլեր պու էօլչէլէ պիր պէօյիւք քալիա էթմիշլեր իտի. քի պիրինին իտի Սատ-
թէոս նեգրեան, վէ օ պիրինին, Յովհաննէս կարտինեան: Պունլար իչին ճիւմլեսի թահմին էտերլերտի, օ էօլչէն իչին: Օնուն իչին պունլարը տուրթուպ հաքիմլեր՝ քօտուլար ղըն-
տանա: Ա՛է օնլարը թէֆթիշ էթմէլերինէ, օնլար ալայ-
արաք տէրլերտի, Ըլլահ պիլիր, քի օնուն քանընա շէ-
րիք տէյիլսիզ: Լաքին հաքիմլեր օնլարըն սէօզլունէ իւնան-
մայըպ, էմր էթտիկեր ճէլլատլարա իսկէնճէ վէրմէյէ օնլա-
րա, քի տօղրուսուն իքրար օլսունլար: Իմտի իլք իսկէն-
ճէտէ սէօզլէրինտէ քավլի տուրուպ տիրէնիրլերտի էօյլէ
քէմիքլերտէ սուչումուզ եօք տէյի. լաքին Հաչան ար-
թըտրար իսկէնճէլէյի, վէ փէք շէտիթ տայանըլմայը էզիյ-
էթլերէ գօռուլար, տայանամայըպ աղըրլարա՝ տէտիկեր,
քի պէյի պիզ էօլտիւրտիւք օ Պէտրոսու, օնուն իչին Հա-
քիմլեր սքիալինճէ իլամ էթտիկեր էրթէսի կիւն էօլտիւրմէյէ,
վէ թէքրար կէօթիւրտիւկեր ղընտանա, վէ պաղլատըպար
չիվտէ պէնճիլլեր իլէ: Ա՛է օլտու քի պունլար մահքէմէ-
աէն չըքըպ ղընտանա կիտէրքէն, շէհիրտէն իւչ միլտրա-
րը Տունգրիս տէտիքլերի եէրտէ ադիզ Պէքիր վալեսէթ-
ուլահ՝ քիլիսէսինտէ սքշամ ժամընըն չանկլարընըն սէսին
էշլէթտիլեր. վէ օ քիլիսէտէ ադիզ Պէքիրին պիր միճիւզէթլի
պատկերի վար ըսրը: Օլ տէմ օնլարըն ֆիքիրլէրինէ պիր
տուշ օլտու՝ սըճապլըք տիւշտիւ օ միճիւզէթլի ադիզ Պի-
քիրէ սըղընմա իչին. վէ Հաչան ղընտանա քօնտուլար,
պաշտաորար եիւյէք սէտայլա կէօզ եաշը տէօքիւ՝ աղլայ-
ըպ ֆիղան էթմէյէ օնա, քի պէյան էթսին քէնտիլերի-
նին սուչսուզտուքլարըն. վէ տէրլերտի. Ըլլահտան սօնրա՝
եա ադիզ Պէքիր վալեսէթուլահ՝ սէն գաարըսըն քուրթար-
մայա պիզի հօլտումէն. վէ օ քատար աճըքլըյտը օնլարըն
ֆիրեատլըն սէսի, թա քի տրշարտա ղընտանըմը պաշը վէ
ճիւմլէ հասասլար իշեսիպ օնլարըն ֆիղանըն՝ եիւրէքլերի
տայանմայըպ՝ աղլարլարտը: Վէօյլէ եալվարըրլարտը ադիզ
Պէքիրէ թա եարը կէճէյեէք. վէ սօնրա եօրուլուպ աղ-
լայըպ նիազ էթմէտէն՝ ույուտուլար, վէ ույուրքէն, բիւ-
եալէրինտէ կէօրտիլէր քէնտիլերինի պաղլարընտան վէ
ղընտանտան ազատ, Տունգրիտա սըճ ած ածինին քիլիսէսինտէ
վէ օնտա օնուն միճիւզէթլի պատկերինին հուզուրինտէ
տուայա տուրուրլարտը. նիճէ հագիպտի էօյլէ օլտու, զի-
րա քէնտիլերի ույուրքէն ֆերիշթէլերին կէօրիւնմէզ էլ

լէրիլէ ղընտանտան քալտըրըլ՝ Տունդրիտա աղիզ վալե-
տէթուլահըն քիլիսէսինին քափուսունտա քօնտուլար:
Ա է սապահլա շէմմա կէլիպ քիլիսէնին քափուսուն աչմայ-
ա, պուլտու օնլարը քափունուն էշխինտէ զինճիրլէր-
լէ պաղը, վէ տէրին ույքուտա, զհատէ շաշար, վէ իշտէ
նըղըլտըլար օրայա ճօմաթլար տախի, քի քիլիսէյէ կէ-
լիրէրտի, վէ ճիւմէսի թաճուպ գալըրլարը, քի քիմ
տիրլէր պունլար, քի օնտա ույույօրլար: Ա օնրա զօր է-
տիպ կիւճլիլէ օյանտրըտըլար օնլարը. վէ անլայըպ քիմ
օլտուքլարըն, վէ նասըլ կէլտիքլէրին օրայա, վէ օնլա-
րըն իտտէպքէրինէ կէօրէ կէօճիւրտիւլէր օնլարը քի-
լիսէյէ. վէ իշէլի կիրինճէ տիւշիւլէր զէնճիրլէր օնլարըն
այաքլարընտան վէ էլլէրինտէն ազիզ Պիքիրին խօրանընըն
էօնիւնտէ: Ա նուն իչին կէրէք օնլար, վէ կէրէք ճօմաթ-
լար պաշլատըլար նիւյսէք սէտայա Համտու սէնա վէրմէյէ
Ալահ, վէ շէնքիւրլէր էթմէյէ օնուն ազիզ Ա ալիսէսինէ:
Նայըլար պու միւճզէթին խապէրի Վէրվէյայատաք, վէ
Հաքիմէրին գուլաքլարընա նէթիշտի, օնլար կիտիպ զին-
տանա գաւիուլարը քափալը պուլուպ՝ վէ քիլիթլէրի սաղ՝
վէ քէզալիք տուվարլարը, անլատըլար, քի զօրաքի քաշ
մամըշլար, իհտիմալ տրը զընտանճը պաշը ըռըշվաթլա կէօզ
Հուտուպ քօյվէրմիշ տիր օնլարը. օնուն իչին օնլարըն նէրի-
նէ զընտանճը պաշըլը քօտուլար. վէ տահա պունուն իս-
զերինէ ֆէսֆէսէ էտիպ տիւշիւնիւրքէն, Տունդրիտա օլան
միւճիւզէթին խապէրի կէլտի մահսուս օնլարա. օնուն
իչին իստէտիչէր կիթմէք օրայա էյիճէ վաքուֆ օլմայ
իչին. վէ կիթմտիչէր օնլար ըլա պիլէ ևքիսինինտէ զէվճէլէրի
վէ սայրը չօքլարը: Ա է հաչան նէթիշտիչէր օրայա, հշնթ-
տիչէր օնլարըն նէ թարզ քուրթուլմալարըն, պիլտիչէր,
օնլարըն սուչսուզլուղուն՝ Ալահ շէհատէթլիք էթմէյ իլէ,
վէ քուրթարտըլար օնլարը Հէր ճիւրիւմտէն: Ա է օնլա-
րըն զէվճէլէրի զհատէ սէվինճլերինտէն քէնտի զէվճէլէր-
նին էզատ օլմալարը իչին՝ աքըլ դայ էօլիւ կիպի սարա-
քըպ տիւշիւլէր օնտա, վէ նէֆէսլէրի քէսիլտի ալէմ պիր
Թատա: Ա նլարըն պիրինին չօք իլատտան սօնրա կիւճ իլէ
աքլը պաշընա կէլտի, վէ օ պիրի քալտը էօլէ էօլմիւշ կի-
պի իւչ սահաթ. վէ ճիւմէսի սահիհ էօլմիւշ զանն էթ-
մէյէ քալտըրըպ կէօթիւրտիւլէր օնու ազիզ վալտէթ-
Թուլահըն պատիշերինին էօնիւնէ: Ա լտէմ օնուն զէվճի,

քի քենաի էհլինին էօլմէսի իչին աղլարտը ամընընտան, կէլիպ տիշտիւ ազիզ Պիքիր վալիտէ թաւլահընը միւճիւզէթլե պատկընինէն հաւղուրինէ, վէ տէրթլի կիւրէյ իլէ տէտի. նա քէրէմքեանի Կոյս՝ տէրթլիկէրե թէսէլլա՝ վէ տարլըգա տա օլանլարա ազատլըգ վէրիճի, սէն քի պանա քէրէմ էտիպ էօլիմտէն գուրթարտըն, տիլէրիմ սէնտէն՝ նա ազիզ վալիտէ թաւլահ, միրհամէթ էտիպ պէնիմ զէվճէմէ էօմիւր վէռ, քուրթաւլմամընն սէվինճին թէքրարլա։ Վէ տահա պուննե սէօյլէրքէն, քալքտը զէվճէ տէրինն ույքուտան օյանըր կիպի սաղ սէլիմ, օնա ճիւմլէսի թաճուպանըդ իւքիւր իւքիւր աղլարլար՝ վէ ազիզ Պիքիրե շինքիւրլէր վէրմէրէտի։ Վէ պու տահի օլտու օ իքի սուչսուզլարըն շահատէթլիկինէ. դերա չօք կիւն կէչմէտէն. օ զալըմ տուվարճը թաւթաւլտու հաքիմտէն Տունգրիտա, քի օնտան պիր գըզ քաւմըշտը. վէ հաչան իսկէնճէյէ վէրիլտի, մանգրիր օլտու, քի հաքիմին արատըդը գապահաճտան մատէ, իքի տէ գան էճմիշտի. վէ օնլարըն պիրի եօքարտա գիքը օլան ըտը. գիքտա աշիքնարէ սէօյլէրտի, քի օ Պետրոսու պէն էօլտիւրտիւմ. օնուն իչին հաքիմտէն զաթիլտամ օլտու. վէ սօնրա ճէլլաթլար ֆէնա էօլումլէ էօլտիւրտիւլէր քէնտիսին։

Պ—նու ընէմսէլէ էտէր Աստուչու վաչէրէնու—լտհէն ֆ—ճէ—պէնէլէրինին հէյաէսէլինտէ. ✻ԼՆոտ. Ը։ Վէ հայր Աղէքսան. ԵՒոպոպէ. ճնըպ. ա. Լոպկը. 12։ Վէ հայր Պաուլոս Ըո—վէնան. ճնըպ. Ձ. Էօրինէկ. 4։

Մէյվէ։

«Եէ քատար աղիմ վէ թաճուպլու օլտու Ալլահընը քէրէմի պու իքի սուչսուզլարա, օ քատար պէօյի՛ք օլտու օնուն ինթիգամը օ ֆէնա ամէլ տուվարճըյա. օնուննա էֆէնտիմիզին սէօգիւնէ կէօրէ չարն չըրնա—ն էօրնէ. Այանի՝ ✻էհ ✻էմլի նէ հնլա՛ օլտու։ Օնտան էօյրէնէլիմ պիզ տէ կիւնահտան իքրահ էտիպ քաւմընք. գերա Պողոմինոն սէօզիւնէ կէօրէ ընշանաուռնան առանէ ֆէզնի պէՊողընըրպո. առակ՝ 14. Այանի, պէֆէլ էտէր կիւնահ ճոհաոնըլարը։ Վէ օրատար բէտթի էտէր Ալլահա կիւնահը, թա քի քենտի պիր ինանէ էվլատըն էօլիւմէ թէսլիմ էմմէյե էսիրկէմէտի պունուն

իչին. զիրա քենտի իւզերինէ ալմըշտը ինսան ճինսինին կիւնահլարըն, նիհէ սէօյլը Խտայի օնուն իչին. ՝ի անօքնաուրէնց ձուղալըգեան նմայ՝ի տահ վաքեցաս. Խանի՝ ճօճաուիլմըն պինամաւալտըգը նէյն էօլէնէ գինալ օրաս: Օնուն իչին ֆարզ տըր պիզէ կիւնահլարտան զէյատէ քաչմաք, շէօյլէ քի, տիւշմէյելիմ Ըլահըն գաղէպի ալճընա:

ՄԻԻՃԻՈՂԷՑ· ԼՂ:

Պիր աճըայ, չ էօլմէշ պան օլանուօրաս՝ ապկը Պէրէք վանէնուլահըն մէհմէնինէ պէրի պուլանուրս:

Ֆիանտրատա, մէզպուր Տունգրիայա նաբըն Կիռոլիկա աէնիլէն նամատ մանաստըր վար ըտը: Խմոի օրաս քի Յունն, 1220, սէնէսինտէ, օ մանաստըրըն էսկի պաշ փափագը էօլտիւ. վէ ճէմ օրաւալար բահիպէր պիր պաշկասըն օնուն նէրինէ օճաուրթմայա. վէ հէփսինին կէօնիւլ խօշլուղուլա, Յոհաննէս լաղճան բահիպի պաշ փափաղլըգա մինասիպ կէօրիւա՝ մանաստա կէչիրտիլէր, քի ֆազլի ամէլ վէ փէք ալիմ քիմսէ իսի: Իլկ բահիպէրին իչինտէ Ա֊ռէոդորիկոս նամ պիր բահիպ վար ըտը, օր քի իհմիշամ հաւէսլի քիմսէ օրմայ քըս, օնա փէք զրթի կէլտի, զինրա քենտիսին մինասիպ կէօրիւրտիւ պաշ փափաղըդա. վէ մապէյնէ շէֆայէթճի տահի պըրաքմըշտը պու իշ իչին: Այնրա պաշ փափաղ օրմասըն արզուլէմէյլէ, պու քնաֆիլլիյի էթտի. պաշ փափաղըն օտա պաշըսըն քենտի հաւրաաֆրնա չէքտի. վէ սայրը պիր բահիպ տահա՝ ահճէ վէրմէյլէ օնրարա, վէ սայրը պէօյիւք պէօյիւք հէսիյէվէր իքրար էթմէյլէ, աչտը ծնչարա ֆիքրինտէ օլան սրբըն. քի նէնի պաշ փափաղը էօլտիւրմէք՝ իտի, քի նէրինէ քենտիսի կէչսին: Այնրա իքինճի կէճէ պաշ փափաղ քենտի օտասընտա ույուրքէն, իչէրի կիրտի Ա֊ռէոդորիկոս քենտի իքի այաքտաչլարըլըրս. վէ հաւհաւալ պաշ փափաղը՝ էլչէրին պաշլատրար: Ա՛ն օ֊քենտինէ հաւրտմէք օգուրտա Տունգրիոնուն ապկը վալիտէթուլահըն: Ա՛ն ասնրա օ զալըմյար օնու հաւհաւրնտան ուշտարը չըքարըպ՝ պօղապընա իսի հաւրարպ՝ հաւվանտան աստրտար. վէ օ զալըմ Ա֊ռէոդորիկոս քենտիսի օնուն օմնունա չըքարպ, կիւքէնիրտի օնուն իւզերինէ, քի հէպ պօղուլսուն էօլսիւն: Խմոի՝ էօլտիւ սայմայա կինտիրտի-

լեր ծնու թաւանտան, վէ քօտուլար քէնտի եաթաղընա, վէ իվի պօղաղընտա պրաքմայա. վէ օտանըն քափըսըն քափայըգ՝ կիմսիլէր հերքէս քէնտի օտալարընա: Այլին օտա պաշը խէպք էմմիլէն, քի օլմայա պու ֆէնա սուշ պիւմիւն քէնտի իւղերինէ տիւշսին, վանրտան քաշալ, վէ կիտիպ՝ սաքլանալ Տօրնակոն շէհրինտէ: Սապահլա բահիալէր քալքալ, քիմսէյէ ճէմ օլտուլար ասպահ ժամըն սէօյլէմէ իշին. վէ սօնրա քէնտի ատեթլերինէ կէօրէ էէնի պաշ փափազըն դէյնէթլերին թէքմիլ էթմէյէ: Վէ հայլը վէրքըն պաքալալար, քի կէլմէյօր քիմսէյէ եէնի պաշ փափազ, կիմսիլէր օնուն օտասընա, վէ վուրուրլարընը քափուսուն. վէ ճէվապ եօզ ուտու, վէ նէ օտա պաշըսը կէօրիւնիւրսիւ: Սօնրա օտաներն քափուսընը քէրէ՝ կիրօնիլէր իշլէր. վէ պաշ փափազը էօլմէշ պուլտուլար եամաղընտա, վէ իվի պօղաղընտա: Պիւթիւն բահիալէր շաշտըլար զիատէ, վէ աղլարլարը օնուն էօլիւմիւ իւղերինէ. վէ արարլարընը՝ քի քիմ էթմիշ օլա պու քէօթիւլիւյիւ, վէ պուլամատըգար լաքին ճիւմլէսի օտա պաշընըն իւղերինէր դարար քըլտըլար, քի օ էթմիշ օլա. քաշմըշ վէ կիղլէնմիշ օլմայընտա էօլթիւ. վէ օ զալըմ Թէոդորիկոս տէրտի, քի օ պաշ փափազ քէնտիսի ուտուտ քէսմէքլիյի իշին պօղմուշ քէնտիսին. վէ Ալահըն բազէալի սիր, քի օնուննա Պապի եօզ էթտի օնուն նէշէրի պաշ փափազ իւյիթլէնմէսին. վէ քէնտիսի ուտուլա չալըշըրտը, քի քէնտիսին պաշ փափազ էթսինլէր: Սօնրա էօլիւյիւ թապուտա գօտուլար, վէ կէօթիւրսիւլէր քիմսէյէ, վէ օրթայա քույուպ, ճէմի բահիալէր քէնտի էէրլէրինէ վարըպ պաշլատըլար էվլէրէ էօլիւնիւն տիւվալարըն թէքմիլ էթմէյէ, վէ օնուն ճանը իշինն շէհիֆ գուրպան սունմայա. վէ սօնրա կէօմմէյէ: Իմտի նինէ քի օնլար պատարագ էտիյօրլարտը, վէ էօլիւնէն նանընտա օնուն քըզ քարտաշընըն օղլու տուրույօրտու, բահիալէյէ թալըպ, օն իւչ նաշընտա Պետրոս նամ պիր ուշաղ օ էշիտիպ չանըն սէօյն փափազ սիր ընծալարը նօքաըը բալըտըրմասընտա. վէ տօղուպ կէօզ նաշըլա ֆիրնատա էվ սի վէ տէտի. նա տայըմ արրայ Յովհաննէս, Յե էֆէնտիմ, վէ օնուն ատիպ վալիտեսի բագմուլ էթ ինլէր սէնին ճանընը սէվամէթլէյէ: Էէյ միճզեթէ տահա օ սէօզլէր ուշաղն աղզընտա խբէն, տէրսին ույգուտան ցյանըգ

կիսի օյանըզ արբայ Յովհաննես՝ տէտի ծնա. տերա էդ մէ սէվկիւլիս օղլում, կիրա պէն սաղըմ սաղըլ Պիլիչին լուհֆուլա: Ետէմ ուշաթ սէվինէրեք սէլիտան ի ինձ տի բահիպլերէ միւճահէ վերտի. վէ տէտի փէտեր էր տի ոտա էրինիլ բիւշան օլա, կիրա արբայ Յովհաննես սալ սըր, վէ պէնիմէ սէօյէտի: Խահիպլեր էշխինճէ մէհման քալ տըլար. վէ սէյրէթմիրէր կէօրմէյէ էօլի յիս, վէ գ՚ըլոուլար ծնու, քի տի իլմիշ վէ Թագաւուն իչինէ տիլ չէօքմիշ տիւվա էտէրտի: Ետնրա էնտիրմիլէր Թագաւոտան, վէ սէվինճէրինտէն աղլայը գ՚ըլսէր Թէսպիհ ճահէ տի, վէ պու քարա նէճէ օլտուդուն սիւրալ էտէրլիտի. է նէճէ քալքտը էօմիւրէ: Ա է օ տէտի կէրչէ քի պէ ի փէք ֆէնա պօղտուլար. լաքին պէն օ վաքըթ Տունգիրտէ ապէղ Պիքիր վալիտէթուլահըն քիլիսէյինտէ տուրտուօղտում, էյէր ճանըմ, վէ էյէր Թէնկէ պիլիմ. վէ օ տատա ծնուն մեզպահ՚րնտա պատարագ էճմիտի. վէ ծնուն պատկերի ին եանընա ատտմ իփի, ծնունըա քի պէնի պօղտուլար: Ա է պու սէօգնէն իւղէրինէ պաղըլ պըղընն Թագաւ պանմաքնտա՝ իշտէ եէմիշտիլեր Տունգրիտան ճօմաաթլար օրտա օ կիւն. զնրա եաքըն ըտը, վէ տէրլէրտի, քի կէօրտիք ծնու պու ատպահ՚, քի պատարագ էճտի տիրտայը սէ Այսուն մեզպահ՚րնտա, վէ ծնուն սէ պատկերինին եանընա պիր իփ ատտը: Ճազ օլտու լար ճիւմլէ բահիպլեր պէօյէ պիր ֆէնազլի ամել վէ մահսուլէճլի քիմսէյի Թէքրարէն դաղանմալարը իչէն, քի ծնու գալը պ էճմիլէրտի. վէ օլ սահաթ օրտա կէճիրիպ ճիւմլէ պաշ փափիլ՚ըա միւթալիք օլանտուդպալարը, վէ սըրը նէտէլէրի Թէսպահաթ էճմիլէր պաշփափազ Ախմէնիոյ մանատալրա: Յ՚ամա Թէոդորիկոս զալըմ բահիպ, վէ ծնուն իքի այաքտաշը ը զ ապիտէրտէն տուԹուլ ուպ, իսկենճէլէրէ Թէսլիմ օլտու լար քէնտիլէրին քապահաթլարրնա կէօրէ. վէ քէօմիւ էօլի ին էօլտիւլէր: Պատէհու ծնիքի կիւտէն ծօղա նէն Յովհաննէս պաշ փափազ քէնտի պիր քալ բանիլէ իսկէ եալըն այաք կէճտի Տուգրնէ ալիղ Պէքիրտէն Թէշէքքիւր քըլմայ իչէն. վէ օնտա գալտը իւչ կիւն. վէ սալ էճտի ճիւմլէ ճէմիաճա ծնուն քէնտինէ էճտիչի միւճիւղէմի: Ա է տէտի. պէն իմ, քի պէօյլէ աղիմ քէրէմ կէօրտիւմ ծնտան. էօյլէ իսկ սիզ տէ եարտըմ էտինիլ պանա, քի ատա լայըղնա կէօրէ շնքիւրլէր վէրէ պիլէյիմ: Պատնտան

սօնրա աւօնտու կէլտի քէնտի մանաստըրընա, վէ օնու մինասխինէ կէօրէ իլէրի կէօթիւրտու ազիմ ամէճ իլէ. վէ օթուղ պիր սէնէտէն սօնրա, ճիւմլէսինին լիզասըլա կէրի տուրտու պաշ փափազըրտան, (վէ օնուն եկրինէ կէչէրտիլէր եօքարտա զևքր օլան քրզ քարտաշընըն օղլու-նու.) վէ կիթտի Տունգրիէ քէնտի քուրթարըճըսը ազիզ Պիքիր վալիտէթուլահըն քիլիսէսինէ, վէ օնտա նալընըզճա հեր թիւրլու իպատէթքնարլըզ ըլա հըզմէթ էտէրտի. վէ ազիզ սէնէտէն սօնրա օրատա էօլտու մահտուդէթլի ամել փաքլըզըլա. վէ կէօմիւլտու օնուն մէզարահընըն էօփունտէ.

Հնուն. 1258. սէնէսինտէ:

Պօնտո- Նաէլ էտէր Տօնգրնոպոյէ ապէզ ընէդէկօուլահըն ինճնաղէնէրէնի ճէմ էտէն. պոզ. 21: Ա՛ն ՛. Ընէ-ռոնզ. գինոպոլ. ճէլզ. ա. էօրինէ. 7:

Ա՛էվէ:

Պու հիքեայէթտէ կէօրմէ իլէ պիզ քըսքանչէլըզըն ֆէնա մէվէսին, չալըշալըմ կէրի տուրուպ ճանը կէօնիւլտէն հբրահ էթմէյէ քըսկանչէլըքտան. պևրա օ տուր, քի չօք էվլէրի, վէ վևլայէթլէրի վէտան էթտի. վէ պիւթիւն տիւն-հայէ պիր նումրուճաք միսալի տիր. նիճէ շէհհատէթ-լևք հաէր Մոզոմեն տէմէ իլէ. Նոխոնէյոս Բոնոռոպևհնին եմռա-պոհ յաշնուրհա. Լանի՛ լևյն շեյնոնըն ռըռոնչըզըզլա էօչնհ ևիբոռ ութնեայե: Ա՛ն օ սէպէպ օլտու էֆէնտիմիզ Հա-Պևռոն ածը մէհնէթ էօլուտիւնէ. Նիճէ սէօյլէր ինճնիլի շէրիֆտէ. ռոնզէ գևռեբ, ևէ ատ Նոխոնէյոս Տապնէյնի գևռ հրեայա: Օչըռ պևչըռուլ, ռէ ռըզոնչըզը նէնի ռոմոպոլատըզ օնու չըֆռոպոլ: Օնուն իչին նիազ հաէյնմ ազիզ Պիքիրէ, քի էզատ էյլէսին պիզի պու Թիւրիւտիւ մարազատն. վէ վէրսին պիզի քարտաշ օգվճհիլիք ֆազլի ատէլին:

ՄԻՍԻՈՆԵՐ ԼՆ

Վիճելապես եվրոպը պէր հըշ հեռոկ պէրէքլնէն սաչլամա նէնե էօլուր, վե սաչլ Պիրլէրնե շեֆայէնելե էօլե-ըլըրնե համլամը։

Ղըրանսատա, Խորգունախա էյալէթինտե պիր քիչ զա- ատ քիմսէնին պիր կիւղել, հիւսիւնտար, էտէպլի, վե հեր ֆաղլի ամէլլերլե տօնանմըշ քըղը վար ըտը։ Վե գիտա- ատ սըճաքը ըտը ազիզ Պիքիր վալիտէթուլահա, վե քէնտի չօճուքլրուղունտան փէշկէշ էթտի օնա ահտ ըլա քէնտի պիքիրլիկին. վե հեր կիւն քերէմ տիլէրտի օնտան քէնտի պիքիրլիկին փաք սաքլամայա գատը օլմա իչին դան տէօքմէյէ քատար։ Վե պու քըղըն վէտէրինիր էվտե պիր կէնճ հըղմէթքատը վար ըտը. քի սաքին օլտուքլարը շէ- հիրին պաշ փափաղընըն քարտաշընըն օղուլտուս։ Խմոի՝ պու կէնճ չօք տէֆա կէօրմէ իչէ օ կիւղել քըղը, թու- թուշտու օնուն մուհափէթինէ, վե խտէրտի օնու նալը- նըզ պուլուպ՝ քէնտի արզուսին թէքմիլ էթմէք։ Վե իշ- տէ րաստ կէլտի, քի պիր կիւն քըղըն պապատը պիր ուզաք նէրէ կիթտի. վե քըղ էվտե նալընըզ քատար. օլտէմ օ պինամուս կէնճ կիտտ քըլըճ քուշանըպ՝ քաֆիլ կիրտի քըղըն օտասընա. նէրէտե քի տուս էտէրտի աղիզ պի- քիր վալիտէթուլահըն պատիկերինին էօնիւնտե։ Վե ու- թամանմայը պիր նանա պըրաքըպ՝ նաբլաշտը օնա. վե պաշ- լատը էվվէլ նալթաքլանմայըս, վե նալվարմայա կէօյնիւն ավամայա՝ օնուն ըս օլմայա։ Վե պու ըռզկէն պիքիր տա- ըրլըպ՝ տէտի օնա. էյ նարտամաղ հըղմէթքար, ուխտան- մաղ վե արսըզ. պօւմու տուր սէնին հըղմէթին, քի պէ- նիմ վէտէրիմ, սէնին աղանա էտա էօկյօրտուն։ քի խա- տէրսին պօղմաք օնուն ըրղըն, կէրի տուր պէնտէն էյ է- տէպսիզ վե պինամուս։ Պունու էշիտիպ օ կէնճ գուտուր- տու զնատե. քըլըճը սըզըրըպ պաշլատը քօղքու վերմէյէ օնա, վե տէմիյէ. էյեր կէօյնիւմիւն արզուսին թէքմիլ էթ- մէզսէն, պու քըլըճըս էօլտուրիւրիւմ սէնի։ Վե օ մէրտ պիքիր, նօք քի սաղլի քօղքմատը օնուն քըլըճընտան՝ վե տուխի տէտի օնա. խուսուսա էօլմէյէ հայըրըմ, նէ քի

լեբելեմեք պիբիրլիմին, քի ծնու Ալլահա, վէ ծնուն վալիտե-
սի ազիզ Պիքիր փէշիդէ էթմիմ ահտ ըլա: Ովրեմ զա-
լըմ հըզմէթքարլար քըլըճըն քալըրըզ՝ սալի պիր քէրրէ
մուրսայըլա քէստի ծնուն պաշըն, վէ պիր թարաֆա պըրագըրը-
վէ պիքիր տիւշտիւ նէյրե, վէ պաշը ուլագաթտա տուրուր-
տու. վէ գանը ըրմազ կիսի նայթարտը օտանըն տապանըն:
Ովնու կէօրիւպ պինամուս հըզմէթքարլար, քի արզու պէյա-
սըլա գուտուրմուշտու, այրըզ՝ քէնտինէ կէլսի. վէ
պաշտաղը թիլիրէմիյէ. վէ հաբիմլէր էլինէ տիւշմէմ իչին,
չափուք սէյիրթմէ քիլիսէյէ քէնտի ամուճտանընա, քի
օ վագըթ ամուճտաղը ձայնտուր պատարագա կէլմինյօրտու,
վէ օնու պիր պուճաղա էնբիյ՝ խարպիճէ ապնամտը օնա
օլան քաղալը: Ովնու էշիտինէճէ փատիշ, զիւտէ քօղը-
տու. վէ չիւնքի պատարագը պըրագամաղալը ճէմի ճէմա-
էթին ապտարաս պէգլէմէսի իչին պատարագ կէօրմէ իչին,
տէտի օնա, կիմ՝ սագըլան էվտէ, թաքի պատարագ պիթի-
սին, վէ քէնտի չըգտը տըշարը մեզգահա պատարագ էթ-
մէյէ: Ալ ընճայաբերութի վագըտընտա, նէ զէման քի քա-
հանայ տէօնտիւ ճէմտաճա օնլարըն փէշկէշլէրին ալմա
իչին, կէօրտիւ օրատա քիլիսէտէ օ պաշը քէսիլէն քըզը,
քի տուրուլօրտու քէնտի ալըշտըզը նէրինտէ. վէ զիւտէ
թաճուալանտը: Ալ շիֆէկէնիրտի, քի օլմայա, քի կէօ-
զինէ էօյլէ պիր խէյալ օլսուն. լագին հաչան քըզ տա
նագըլաշագրյա քէնտի փէշկէշլէրին սունմայա, տահա զիւս-
տէ թաճուգ քալտը. զնրա էյի թանըտը, քի օ քէնտիսէյ-
տի: Ալ ճիւմլէտէն ազիզ պատարագ պիթիտիքտե, չա-
փուք կիթտի օնուն նանընա. վէ տէտի օնա՝ նա՜ հանըմ,
նի՞ճ սագ տուրուլօրտուն պուննտա: Ալ տէտի պիքիր.
նէ՞ սէօյլէյօրտուն, ամճեպ պաշըմա կէլէն քագա իչին պիր
նէմանէ պիլի՞րմիյին. վէ տէտի փատիշ, էվէթ՝ փէք էյի պի-
լերիմ, զիւա նագը էյլէտի պանա օնու քարտաշըմըն օղլու:
Ովլամ տէտի օնա պիքիր. չիւնքի վուրուփ սուն սէօյլէյիմ, քի
նի՞ճ սագ տուրուլօրտում. նէ զէման քի պաշըմ՝ քէսիլմիշ
նէրե տիւշմիշ տուրուլօրտում օտամտուս ճանըմնա կէօրտիւմ,
քի ապտէ Պիքիր վալիսէճմուլլահ պիր փէրիշտէ ըհտուլ հյ-
լէտի սէմտուէն, քի կէլիպ ուզագտտա տուրան պաշըմըզ ալ-
մագը, վէ թէհթիմ իլէ պիրլէշտիրտի. վէ պէն աքիպինճէ տէ-
բիլիպ քալաբալըմ նէրտէն սագ սէլիմ, պաշկա պիր նարա
նըշանըմ օլմայագտըգ, պուս պօզալագմտա էճտէն ալմըն

չըզկըտան քայըը՝ պէնի տիրկտէն ազիզ Պիքիր վալիտէ-
ուլլահըն միւճիւզէթինէ շահատ. քի իշտէ կէօղէրին-
լէ կէօրիւրսիւն. վէ կէօստէրտի օնա: Ա՛ն սօնրա չօք
շիւքիւրլէր վէրտիմ ազիզ Պիքիրէ. վէ նէ զէմման իչինէտիմ
պատարագ չանըրըն սօն նըշանըն, կէլտիմ չտիւք պատա-
րագ կէօրմէյէ: Օնու հաչան էչինէտի էյի փափաղ, վէ կէօր-
տիւ օնուն պօղազընտա օ էթմէն ալըրըն չըզկըրը, չաչար-
ղընտան ազլամայա պաչլատը. վէ սօնրա տէտի պիքիրէ,
լմոի՝ նա հանըմ չիւն պու քատար սէվիյօր սէնի ազիզ
Պիքիր, վէ էթտի սանա պու պէօյիւք քէրէմի, նիհայէ
էտէրիմ սանա, քի սէն տէ օնուն աշկընա մէրհամէթ է-
տէսին քատտաշընմէն սէֆիլ օղտունա, վէ ավճ էտէսին օնա
պու պէօյիւք պինամուսղուղու, քի էթտի սանա: Ա՛էվապ
վէրտի պիքիր՝ վէ տէտի. ավճ էտէրիմ օնա քէմալի դալղ
իլէ, վէ պապամա տախի պէյան էթմէմ օլմանը, քի
ինէթիքատ քայընտա օլմասըն. լաքին պիւէսին փէհէր, քի
Ալլահ վէ օնուն ազիզ Պիքիր վալիտէսի ավճ էթմէզլէր օնա,
Թա՛ քի լայըղընա կէօրէ փիւշմէն օլմայսա: Օնտէմ տէտի
օնա փափազ, պուննտա օտամտա սապը տըր օ սէֆիլ, էյէր
իտտէրսէն կէլսին սէնին հուզուրունտա կէօրիւնսիւն. վէ օ տէ
տի. փէք էյինէլսին: Ա՛ն իշտէ կէլտի օ նարամազ հըղմէթքինար
Թիթրէմէղէ, վէ տիւշտիւ օնուն այագընա, վէ ազլայարաք
ավճ տիլէտի, վէ տէտի. հանըմ նէ քի պուէյտուրսան,
հազըրըմ Թէքմիլ էթմէյէ, նալընըզ սանա քարշը էթմէյիմ
տայանըրամազ քէմիլնէ, նիհայէ էտէրիմ, ավճ էտէսին պանա:
Ա՛ն պիքիր տէտի, պէն սէնտէն պիր շէյ իստէմէմ, իլլէ
պուննու տէրիմ նալընըզ. Ալլահ վէ ազիզ Պիքիր ավճ
էթմէզլէր սանա, Թա՛ քի Թէրքի տիւնէնա քէշնէ դարի-
քինէ կիրիպ՝ էթմէյին քէմիլքէրէ փիւշմէն օլմայընճա:
Ա՛ն հըղմէթքինար տէտի. հանըմ, սէնին էմրինի կէտնիւլ
բիզասրայա Թէքմիլ էտէրիմ. լաքին իտտէրիմ սէնտէն,
տէ պանա, քի հանկը դարիք Թէրքի տիւնէնալընա
իտտէրսէն քի կիրիյիմ: Ա՛ն օ տէտի. փէքը եղըարց տէ-
նիլէն սէ՛ Իբրանչիսկոսուն դարիքինէ կիր. վէ պէօյէ կիրտի
օ դարիքէ, վէ օնուտ քէնտի կիւնահարընա ալայընպ փիւշ-
մէն օլտու, վէ հօլտիւ սալիհճէ:

Աե հայբ Աղբասանք. փնտպտ. ճնլբ. ա. Ըտպլբ. 14։ Աե հայբ Ասատա Բոլէ. ճնլբ. ա. Էօլինէլ. 14։

Ա Բ Ե Լ

Պու քիշի զատե էվլատը պլքերտուն՝ քի քան տէօքմէյէ քատար սաբլատը քէնտի պլքերէյլիյինին փաքլըզըն, էօյրէ-նէէլէմ պիզ տէ զնատե սաբրնարաք սաբլամայը պու նագլք փաքլըզըն ֆագլե տամլին։ Օ իրա ողջախոհութեի փաքլըզոզ պիր պէյազ քար միսալի տիր. քի նէ քատար պէյազ վէ փարլազ ըսա, օ քատար թէզ երիմէսի վար տըր. Հանկը սըճաքլըզա քի ըրատա կէլըե, կէրէք տըշարը սէպէպլէրտէն վէ կէրէք իշէրի արզ. Հավէսինտէն։ Օ իրա Հովհաննէս աւետարանիչին սէօյլէնէն իւզէրինէ, քի սէօյլէր. աշխարհ՝ ի չաբլ կայ։ Ասանի՝ պէտնէա չէմլէզոզ պէրտ. ագռճինալը ֆէ իշլեանէ ար Հովմաս սէօյլէր. տիւնեանըն շէրրին, արզուս ամէչլինին շէրրի տիր. տիւնաա օնտա տուրուր. վէ փէք չէթէն տիր երիմէմէ պու ամէչտէ թէմիզ փաքլըզ գարըն։ Ասքին նիճէ քի Աղտհատան իւրիւթլէնմիշլէր, քէնտիլէրին սէզդիլէրին էօլտիւրմէյլէ, սէպէպլէրտէն քաչմայ ըլա, ֆէնա ֆիքիրլէրէ քարշը տուրմայլա, վէ կեահֆէճէ սրբը ըհտրդ սաբլամայլա երիմէզ սաբլատըլար քէնտիլէրին ողջախոհութետուն փաք գարըն, վէ պիզ տախի պէօյլէ էթմէյէ պօրճլուդուզ։ Ասքին պուդնլարդն ճիւմլէսի նէթիշէզ. իլէ Աղտհըն. վէ օնտն ճիւմլէտէն փաք վալտեսինին մաքսուս նատուրին խատը. խնտի ողջախոհութեուտա-զուն փաքլըզըն լէքսիզ սաբլամայա գատրը օլմա էչին պօրճլուդուզ տայլմ սըփարըշ էթմէյէ պիզի սըճաքլըզ ըլա ճիւմլէտէն փաք պլքիր Աարիամ ճճաճինէ։

Ա Ի Ա Ի Օ Ի Թ. Ի Օ։

Պէր վէթճէ, վէ օնոա իչ օղոլլարը էօչէ, ողնը Պէթլէհէմ շէֆայէթինյէ ղոյմե օղոլ-լար հ-ըսէյէրտէն։

Յունե. 1540. սէնէսինտե. Ի Հաստան էյալէթինտե, նամատար Ասըբլինօն շէհիրինտե, պիր Աարտինոս նամ քահանա վար ըտը, պունուն էվի քալէ տուվարընա նաբրն ըտը. էվլէնտի. վէ նբի էղբէկ էվլատը օլտու։ Ասմի պիր կիւն պու քահանա պիր նբտիղալը Իշ իչին քէնտի ղէվ-

ձեսիլէ պէրապէր էվտէն տըշարը կիթմի. վէ օնտա իբէ օղուլլարըն եալընըզ պըրաքտըլար. ծնլարըն պիրի իբէ եաշընտա, վէ պիրի տէօրթ եաշընտայը: Ա՛ե պու պէօյ-իւք տէլիլիք օլտու. զիրա ուփաք չօճուքլարը եալընըզ պըրաքմընք իքտիղա էթմէզ. զիրա Համաղզ քաղալար գու-Համր օլա պիլիր, նիձէ քի պու իբի չօճուքլարա Հափիզաթ ըրտատ կէլտի: Ա՛նրա պէօյիւք օղուտ, քի տէօրթ եաշընտայը, վէ չօք քէրրէ կէօրիւրտիւ պապա-ընըն քօյուն քուդու պօղազլամաղն, քէնտիսի տէ չօճուք մէշրէպիսնէ կէօրէ էօյլէ էթմէք խատէմ: Ա՛նուն իչին պապասընըն փրչաք-լարընտան պիրին ալըպ՝ կիթմի պէչիքտէ եաթման իբի եա-շընտա քարտաշընըն եանընտա, վէ ԹուԹուպ պաշընն՝ պօ-ղազլատը օնու վէ էօյտիւրտիւ. վէ պաշլատը քան պէչիկի տօլտուրուպ էվինն տապանընտա եայըլմայա: Ա՛նու չօճուք կէօրիւնճէ փէք քօրքտու. պապասը վէ անասը էվէ կէլիպ քէնտիսին տէօյմէսինլէր օ քապահաթը իչին տէյի. քաչ-ապ, վէ էվտէ պիր կիւչճիւք փըռունըլարը վար ըտը, վէ օնուն իչինէ կիրտի վէ փըռունուն ադզընա պիրազ չալը չըրփը եղղըպ քէնտիսին էօրթմէ իչին օ՛լարըն կէօղիս էօնիւն-տէն չալըլարըն էնսէսինէ սաքլանտը: Պիրազ վաքրթտան սօնրա զէփճէ էվէ կէլիպ՝ փըռունու եաբմաք իլտըմ օղմա-սըլտա, չալըլարա սթէշ վէրիպ Հադզը փըռունուն ադզընտա պուլմադը իչին եաբաք օնու: Ա՛ե փըռուն եանապէն, օղուլլարը իչին հիչ տիւշիւնմէյիպ՝ քէնտիսի պաշկա իշէ տալար: Ա՛ե սէփիլ չօճուք քի սաքլանմըշտը փըռունտա՝ աքիսիյնճէ ԹիւԹիւնտէն պօղուլտպ վէ ապփտէն եանընպ էօլտիւ: Ա՛օնրա անասը կէլտի փուրուննա պաքմ՝այա, քի նա-սըլ եանը յօր, պիր եանըք քօքտուսու տույնճա, նէ տիր պու քաքու տիկի, փուռունուն ամէչինն արալատը. վէ կէօրտիւ քի քէնտի օղուլյտու՝ քի եանը յօրտու օնտա. վէ չէքտի օնու տըշարը մաշայա վէ էօլմիւշ պուլտու վէ եարըսը եանմըշ, վէ պիւԹիւն ադզը եիւղիւ պէկիրտիպ օլմուշ: Ա՛լտի պաշ-լատը ադզամայա ածը կէօզ եաշըյա. վէ կիւչճիւք օղլու փիւրիւնէ տիւշիւպ, սէյիրմտի կէօրմէյէ օնու: Ա՛նու ատա Հայտան կէօրտու պէչիկտէ պօղազլանմըշ վէ էօլմիւշ, տիւշտու տիւրիւնտիւզ տէրթ ադզըլարընա, վէ պաշլատը եիւղէրին ճրդմալատայա, ատչլարն էօլմայա, տէօյիւնիւպ եիւյտէք սէօղէ փիղան էթմէյէ. չէշմէ կիպի կէօզ եաշը տէօրմէյէ, քի ադզամտընտան պօղուլտրտու. վէ պիրմէզ-

ախ, քի քիմ Հօտիւրմիւշ իւտիւ օնլարը : Իմեք Նիչէ-
քի զեվճէ Հօլէն Հվլաթլա ընքն իւզերինէ Հանըպ աղլարը
օնուն էրքէյի Հվե կէլսի, վէ ուշաքտան աղլամասընըն
փիլանըն էշիտիպ, սէյիրթախ իչէրի, վէ կէօրտիւ
օղուլլարըն Հօլմիւշ. Հանի պիրի Հանմըշ վէ օ պիրի պօղաչ-
լանմըշ, պաշլատը Հվվէլկի մէհմանն քալմայա քօյրքու-
սունտան, վէ ածը աղրլարընտան թիթրէմէյէ. վէ սօնրա
աղրըսը Հօրքէյէ տէյիշիլիպ, զանն էթտի, քի զեվճէսի Հօլ-
տիւրմիւշ օնլարը վէ սուրաթէն աղլայօր : Օնուն իչէնն
քուտուրուպ ալտը պիր զէրաէստէ, վէ պաշլատը վուրմայա
զեվճէհսինին նէրէսինէ քի ըրտստ կէլիրսէ. Ֆարազա
օ չաղրըրտը, քի պէն էթմէմիշիմ պու քեմիլիչի, լաբին
օ Հսիրիպ քուտուրտուղունտան վուրմատան Ֆէրահսաթ
կէլմէզտի վէ օ քատար վուրտու, Թաքի օնուն պաշընն
էզտի, վէ տիւշիւպ զեվճէ Հօլտիւ : Ասնրա պիրազ
վաքրթ կէչինճէ, ատէմ քէնտինէ կէլիպ՝ տիւշիւնմէյէ
պաշլատը, քի նիճէ սաքլայաճաք օ Հօլիւլէրի, վէ նիճէ
քուրթուլտա կէրէք Հաքիմլէր էլինտէն, Հօյլէ քի պու
քատպահամլարա քէնտիսին ճիւրիւմ սահատը կիպի Հօլ-
տիւրմէսինլէր : Տահա թիւրկիւ թիւրկիւ Ֆիքիրլէրլէ Թա-
սալանըրքէն, Ֆիքրինէ տիւշտւ, ազնը Պկիրին պիր
պատակ, ինին էթտիյի միւճիւզէթլէր, քի Պուկաս ատ-
տարանիչտէն չէքիլմիշտի, վէ տուրտուրտու Պտտակ-
լարըն ատենիլէն տատտա. վէ Ասրլընտատան իւչ կիւնլիք
Հօլ քատար ուզաղ ըտը : Օնուն իչէն ազնը Պկիրին
Հարտըմընա սրղընրպ՝ ահա էթտի օնա, վէ քէնտի իւչ
Հօլիւլէրին արապայա քօյսպ՝ չաքտը Հօլա կիւմէմէյէ
միւճի զեթլէ Պկիր վալիտէթուլլահ : Հաչան ևէթիշտի
Պտտակլարընա՝ օնուն քիւհսէսինէ, օրտտա Հնտիրիպ
քէնտի իւչ Հօլիւլէրին արապատան, քիւհսէ քատու-
սունուն էշկինինն Հօնիւնէ Հայտը. վէ քէնտիսի կիրտի
քիւհսէյէ, վէ օնուն պատակրինին Հուզուրինտէ Հիւպ
իստիւնէ տիւշիւպ, տուտայա տուրտու. վէ ածը կէօզ
նաշըլտա տէյտի. էյ քէրէմքնտի Պկիր՝ Տադիպատի պէն
Լայըք տէյիկիմ մաղֆիրատա, չիւնքի ածը յըտպ մէրհսամէթ
էթմէսէտի՝ զեվճէմէ, վէ ինանմատըմ օնուն սէօզիւնէ, քա-
պիլ տիր, քի սուչսուզ ուտու օ. վէ էյէր օ սուչսուզ
տէյիպտէյսէ, պարի քէրէմ Հտէսին պու իքի սուչսուզ
չօճուքլարըն իւզերինէ, վէ կէօստէրէսին պունլարա սէնին,

մէրհամէթինին պէօյիւքլիւկիւն։ Վէ պէօյլէ չօք վաքըթ տուրուռ տուտում. սօներա աղայրդա նիսպէ էհմիքտէն հօշուլուպ, քալբըդը տուվաղընտան, վէ կէլտի քիլիսէնին քարուսունա սրշարը չօքմայա. վէ իշտէ կէօրտիւ, քի քէնտի զէվճէսի ևքի օղուլսարդայա՝ պիրի գուճաղընտա վէ օպրինին էլինտէն Թուխմուշ՝ միւրտէրտէն քայտէ օլուպ, պիւթիւն սաղ վէ լէքէսիդ կէլսիդէր իտի օնա քարշը քիլիսէյէ կիրմէյէ։ Հաչան օնըարը կէօրտիւ, դիւա տէ շաշար. վէ սէվինճինտէն հօշուտ նաքըշարը։ Պօնրա ևհէրրար կիրիպ քիլիսէյէ զէվճէսիյէ վէ օղուլսարդայա, կիճթիկէր ազիզ պիքիր վարխանէթուլահդն պատկերինին հօյինտէ, վէ քէնտի ևրուզլերի իւզէրինտէ տիւշիպ՝ համըդ շինքիրլէր վէրտիկէր Ալլահա վէ օնտուն ազիզ վարխանէսինէ։ Վէ սօներա վուրմաղի օլմատըդըր քէնտիզլէրին պէօյիւք օղուլնատան, օնտուն վէ քարտաշընդըն հօշնուտիւնիւն քազասընա։ Վէ տէօնիւպ քէնտի վէլայէթիէրի ևրուլինտա, չատ էհմիքլէր պու պէօյիւք միւճիզէհի ճիւմլէսինին գուվաքտարընա, վէ ճիւմլէսի ալէվլէնտիլէր ազիզ Պիքիրին խպատէթքարընը։

Պուռնու հիւհայէլի էտէր հայր Ալիքահմ չուրուխլէր կորքընպան չինուի չհիուպընա։ Վէ Հայր Ալիչուանդրոս պիսկոպոսնուն. ճիլտ. ա. էօրինկ. 12։

Ա՛հլէ։

Պու հիքմայէթտէն էօյրէնիլմիտ զիհտէ սաքընմանք պայքտաշարդմըզդըն ամէլլերի իչին էյրի կիւման էհմիտէն. էօյլէ քի պիզ տէ պու քատար միսալի ճարիս օլմայալըմ. նիճէ օ ճարիս օլտու, էյրի կիւման էհմէ լիչ քէնտի տուչտուզ զէվճէսինտէն էօթիւրիւ։ Վէ էյրը պիր քիմսէ տէրսէ, նա նէտէն զուհուր էտէր ինսանա պէօյլէ էյրի Թահմինիդը պայրըտար իչին, տէրիմ. քի մուհապէթի էյսիքլիյինտէն։ Օնրա տաքընտըդըն սէօվինճ կէօրէ, պէդ ոչ Խուրհ պըտրհանի, տահաուէլի չհմիչ պայ Էնհէդ։ Էյրլէ իսէ պու էյրի Թահմինի մարտընտան քուրթուլմա իչին, սէվիյիմ պիզիմ քարտաշարդմըզդը. պիզիմ վիճաուէրիմիզ կիսպէ զիհտա սէօյլէր օ առաքտալ. պէդ ընկիրդի Խրիսդ պէդ ոչ առնէ, Լանի, տահաուէլի չէնաի չպրպաշնա չէրնէ Խնհէդ։

ՄԻՒՍԻՒՄԱՆ ԱՂՕԹՔ

Պէտք ունէինք մեր Տիրոջ Աստուածային Հաւատքի եւ Պաշտօնի մասին ուսումնասիրութեան մը, որպէսզի մեր Հաւատքը ամրանայ եւ մեր Պաշտօնը աւելի ջերմեռանդ ըլլայ:

Քանի որ Աստուած մեզ ստեղծեց իր պատկերին նմանութեամբ, ուրեմն մեր մէջ ունինք Աստուածային Հոգի մը, որ անմահական է: Ինչպէս Աստուած կը ճանչնայ եւ կը սիրէ զմեզ, նոյնպէս մենք ալ պարտաւոր ենք ճանչնալ եւ սիրել զինք: Ինչպէս Աստուած մեզ կը կոչէ իր երկնային փառքին մասնակից ըլլալու, նոյնպէս մենք ալ պարտաւոր ենք ջանալ այդ փառքին արժանի ըլլալու:

Ինչպէս Աստուած մեզ կը կոչէ իր երկնային փառքին մասնակից ըլլալու, նոյնպէս մենք ալ պարտաւոր ենք ջանալ այդ փառքին արժանի ըլլալու:

Ինչպէս Աստուած մեզ կը կոչէ իր երկնային փառքին մասնակից ըլլալու, նոյնպէս մենք ալ պարտաւոր ենք ջանալ այդ փառքին արժանի ըլլալու:

Ինչպէս Աստուած մեզ կը կոչէ իր երկնային փառքին մասնակից ըլլալու, նոյնպէս մենք ալ պարտաւոր ենք ջանալ այդ փառքին արժանի ըլլալու:

Ինչպէս Աստուած մեզ կը կոչէ իր երկնային փառքին մասնակից ըլլալու, նոյնպէս մենք ալ պարտաւոր ենք ջանալ այդ փառքին արժանի ըլլալու:

Ինչպէս Աստուած մեզ կը կոչէ իր երկնային փառքին մասնակից ըլլալու, նոյնպէս մենք ալ պարտաւոր ենք ջանալ այդ փառքին արժանի ըլլալու:

Ինչպէս Աստուած մեզ կը կոչէ իր երկնային փառքին մասնակից ըլլալու, նոյնպէս մենք ալ պարտաւոր ենք ջանալ այդ փառքին արժանի ըլլալու:

Ինչպէս Աստուած մեզ կը կոչէ իր երկնային փառքին մասնակից ըլլալու, նոյնպէս մենք ալ պարտաւոր ենք ջանալ այդ փառքին արժանի ըլլալու:

քաք ըսը. վէ խուսուսա էրքէյինտէն էօթիւրիս ֆէսֆէսէ էտէրլէրտի, զերա պիլդերտի օնուն քէնտի զէվճէսինէ տիւշման, վէ շէրիր ամէլ օլմասըն: Ա՛ն սայրըսար թէքթա էտէրլէրտի, քի զէվճէ էթմիշ տիր օ քէտիլիկի: Ջաւ օլտու պու ֆէսամի պիւթիւն շէհիրէ, վէ մահսուսմուն պա-պասըն թուլաղընաամաք եէթիշտի. Ա՛ն օ սէյիրտիպ կէլիր-քէն օղուն կէօրմէյէ, ըրսաս կէլտի օնա եօլտա սէֆիլ զէվճէնին նարամազ էրքէյի: Ա՛վվալ էթտի օնու ճէնկճի, վէ տէտի. սահի՛հ մի տիր, քի էշտէյօրում էվվասրմըն պօղազընմասը իչին, վէ նասըլ օլտու պու քաղա. վէ օ զալըմ քէնտի էթտիյի քէտիլիկ սաքլամա ըլա, տէտի. իշ-տէ շիմտի սէնտէն էշտէյօրում պուղնու. զերա պէն տիւն-տէն պու սահաթա կէլինճէ կիթմէտիմ էվէ. օ շէյ էյէր կէրչէք իսէ, շիւփհէսիզ պէնիմ էտէպտէ զէվճէմ էթ-միշ տիր օնու. ֆարազա սայրըսար օնու պիր զահիտ զէվճէ զանն էտէրլէր, լաքին պէն պիլդիրիմ քի միւրայլ տիր, վէ պուղնուն իչին սէվվիմ օնու, վէ օնուն էիւղնէն կէօրմէք իստէմիմ: Ա՛ճենկճի պուղնու էշտիրինճէ օնուն էրքէյինտէն, քէնտի եօլուն տէյիշտի, վէ կիթտի տօղրու շէհիրին հա-քիմլէրինէ, վէ շէրվա էթտի զէվճէտէն: Ա՛ն հաբիմլէր միւպաշըրըլար կէօնտէրտիլէր, վէ զէվճէյի տուրթուպ կէ-թիրտիլէր, վէ քէնտիլէրինին տիվանընտա տուրտուրտու-ղար: Ա՛ն թէֆթիշ էթմէկէրինտէ օնու մահսուսմուն պօ-ղազընմասը իչին, տահի սիվալ էթտիլէր, քի պու կէճէ էրքէյին էվտէմիյտի, եօք սա էվտէ տէյի ըմիյտի. վէ օ տէ-տի. խայըր էվտէ տէյիլտի: Օլտէմ ճիւմլէսի ֆիքիրլէ-րինտէ թէքթա էթտիլէր, քի զէվճէ եօլտուրմուշ օլսա կէ-րէք մահսուսմու: Ա՛ն սէֆիլ զէվճէ ֆէրեատ էտէրտի, քի հիչ պիլմէմ, պէն էթմէմիշիմ պու իշի. Ա՛լլահը վէ ռազի Պիւրիր վալիտէթուլլահը շահաթ կէթիրիրտի: Ա՛քին հա-քիմլէր օնուն սէօղիւնէ իւնանմազլարտը. օնուն իչին եօլու-ճէ միւստահաք կիսի պըրաքարլար զընտանտա, օրատա զէվ-ճէ օ կիւն, վէ պիւթիւն կէճէ ախէր պիր շէյ էթմէդի, ռազի Պիւրիր վալիտէթուլլահա նալվարմատան քայըր, քէնտիսին էօղուրմէյէ քուրթարտմա իչին: Ա՛ճան սապահ օլտու՝ չը քարտըրար զէվճէյի զընտանտան, վէ կէթիրիպ տուր-տուրտուլար հաքիմլէրին պէօյուք տիվանխանասընտա, ներէ-տէ ճէմ օլմուշտարտը ճիւմլէ շէհիրլիլէր, վէ օնլարըն իչինտէ տուրտուրտու սէֆիլ զէվճէնին զալըմ էրքէյի: Ա՛ն օրատա

հաքիմները լրամ կեթիլեր օնուն քաթլինէ: Օլսեմ սեֆիլ զեֆճէ կէօզլերին կէօյլերէ քալարրդա՝ աղլայդա՝ ճիդան էտերէք տէտի. եան ադիզ վալիտէթուլլահ պիքիր Ա՛երիէմ՝ սէն պիլդրսին պէնիմ սուչսուզլուդում, իմտատ էյլէ պանա: Ա՛ն իչտէ քաֆիլ օ պէօյիւք տիվանխանատա պիր քէրամէտլի վէ հէյպէթլի Համդամ կէօրիւնտիւ. քի քուճաղընատա պիր կիւզէլ չօճուդում վար ըտը: Ա՛ն օ Համդամ տէօնիւպ հաքիմլերէ, վէ ձէմիաճա՝ տէտի. սանդը էտին պիդաղ հաքիմլերէ. վէ տուրուն օրատա եան ձէմիաթլար, զերա պու կիւն պու զէմէկնին շերաաթըն. օնու քի սիզ շիմտի զաթլիլամ կէճտիդիդ, պու քուճաղըմտաքի չօճուք կէօրէճէք տիր: Ցէտի չօճուք, էմմէ. պէն կէօրէյիմ պու նուն շերաաթըն. իմտի կէճիրտին պուրայա էօլէն մահսուսուն լէշին, վէ սօնրա կէօրէլիմ, քի քիմ էօլտիւրտիւ օնու, լաքին պու մադէյնատ տիվանխանաներն քաբուսուս քաբանըն, քի քիմնէ չըքմազըն տըշարը: Ա՛ն աքիպլինձէ քաբանտըլար քարուլար. վէ հաքիմլէր չուհտարլար կէօնտերտիլեր կէճիրմէյէ օրայա էօլէն մահսումա: Ա՛ն Համան կէճտիլեր կէճիրմէյէ, պիր ֆըրսըլար կիրտի տիվանխանատա Համդըն իչինէ, քի քիմ օլսա կէրէք օ միքէլլէֆ Համդամ. վէ քիմ քուճաղընատաքի չօճուք, վէ նիճէ կիրտի օրայա. օնու նէ քատար պաքարլարտըյսա օ քատար ուճանըդդարտը օնատան: Ա՛ն ճիւմլեսի ֆիքիրլերինտէ զարար գլուդդար, քի չհուփհէսիզ վալիտէթուլլահ ադիզ պիքիր Ա՛երիէմ տիր, վէ քուճաղընատաքի չօճուք էֆէնտիմիզ Հէն Ա՛ն տուր: Կէճիրտիլեր օրայա չատիւք չուհտարլար էօլէն մահսումա, վէ քատար տիվանխանատանըն օրճատընատա Համդիլերին հուզուրունա: Օլսեմ մանուկ Հէն օճուրուպ քէնատ ադիզ վալիտէսինին քօլտարընըն խուզէրինէ, թահտա իուզէրինտէ կիպի նիվիլ տէտի Համդիլերէ. Ջ ըտը տչս պոպէ, այլ ուղիզ պուտատան արտըբ: Ւյանի, ևօրնանևշնանե ևօրճ շնդահաի ևնօրճդին, ևլսա պօղուա շնդահաի էպին. վէ սօնրա տէտի էօլէն մահսումա. քալք նօքարը տուր չօճուք. վէ սէօյլէ, քի քիմ էօլտիւրտիւ սէնի: Ա՛ն իչտէ Հէն էմր էտինճէ տէրաքէպ տիրիլսի այա. ղա քալքտը մահսում: Ա՛ն էլլիյլէ կէօստիւրէրէք զէվճէնին օ նարամադ էլքէյին. տէտի նիչյսէք սէտայլա, պու էօլտիւրտիւ պէնի: Ա՛ն Համան սէօյլէտի պուռնու մահսում, Ջ սահաթ կէօրիւնմէզ օլուռ ադիզ Վիքիր քուճաղընատա

Աստուած ողորմ ու լաւ: Ան ճեմ ճեմիաճի մեհման քալաը թա-
ճուպան Աստուածն իւչ միւճիւզեմինէ. եանի ազիզ Պո-
քիրին կէօրիւնմէսինէ, մահսուճուն տիրիլիպ քալքմասընա,
վէ օնուն սէօյլէմէսինէ, քի տահա իւչ այլօք ըսաը: Օյտէմ
հաքիմներ չէօղիւպ քօյվէրտիլէր սուչսուզ զէվճէկի, վէ
տուճտուլար օնուն զալըմ էրքէյին. վէ հաչան մէֆթիճ
օլտու, մուքրիր օլտու, քի պէյի պէն էօլտիւրտիւմ մահ-
սումու. օնուն իչին պու թարզ էօղիւմճ սիճիլ օլտու.
պիր աճի քօյլուզուընա պաղլատըլար, պիւճիւն չէհիրին
էճրաֆըն տօղաշտըրտըլար, վէ ճեմի ճեմիաճի նալէթ, վէ
պէթ տիւվա էտէրլէրտի օնա. վէ սօնրա կէօճիւրտիւլէր
տար աղաճընա ատտըլար. վէ էօլտիւ քէօճիւ էօղիւմճէ
քէնտի էճտիյի օ քաւտար ֆէսատճըլարըն քազէպինէ:

Պօ-նու Հէրճայէլի էտէր հայր Աղէքսանդր. պէնօպտըճ. ճէլա-
է. Լուսէր. 26: Ան հայր Պատըրա Եակէ. ճէլա. Բ. Կօրնէ-
նէ. 22: Ան հայր Ակվլանոս կամալտուլը ապէր Պիւրէյն
Ֆէ-ճէ-պէհլիլէրին է. Հէլէպլընա, Ֆէ-ճէ-պէլ. 18:

Ա Էյվէ:

«Այճէ պու զէվճէնին սապրը, վէ սուչսուզլուզու լայըք
էճտիլէր օնու Աստուն վէ օնուն վալիտէսինին եարտըմըն
պուլմայա, քէզալիք պիզ տէ պուլուրուզ Աստուն մէրհա-
մէթին վէ եարտըմըն, էյէր սապր էտէրսէք հէր հանկը
տէրտ, քի օլսա: Օիրա սապր զորք միսալի նէսնէ տիր,
օնու քի կիմսիյէ պօրճլույուզ. նիճէ սէօյլէր առաքեալ.
Օճէպաթա այսուհետև ոչ ուս պաղարմալին և պհամբէրու-
նէ: Եանի, էնջինին շնհէն ասնա հէրէսի Տէրհամէնի վէ սապրը,
էօյլէ քի օնունլա գատը օլալմ կէօճիւրմէյէ տիւնեան-
նըն ճէմի տէրթլէրին, օնունլա ալորրդ մարտիրոսլարըն
թաճըն տախի. նիճէ սէօյլէր պէօյլուք Աստիգոր. Ըսէ-
ճնըսէ վէ ալեաչսէտ Տարպէրս օլա պինէնին, էյէր նէրչէ սապր-
տըդ օլտուսա:

ՄԻՍԻՈՆԱՐԸ

Պէք չբնակուած չօճու-չ պօղազլուպպը չբֆու-թլաթպան, ապկը ձաբէրձէու-լըտհըն չարբէպ եչէն. ասնըա չբյամէ օլցու- ֆի-քպհ-էբրաէն, վէ էօլմի-բէնէչէբ ալհէչէ էտանբլաբ:

Լթաալիա Թաբաֆլաբընտա շհհիբին պիբինտէ ֆու-քաբէ էվլատը պիբ չօճուք վար ըտը՝ պու չօճուք էզպէբ էթմիշ-տի ապկը Պհքիբին պու մեսեզիկին, քի տէնիբ. Հ ած օլ պինէբ Աէբչէմ, չի ճէմի ատֆոպչէնէչէբչ ըշբաէն, վէ ճէպպահէ Ֆէբհչատէնին չէլամըտա կինգամի էչէբէն. պոֆնբալըզըտ Լէ-ըտհը ինատա տօզու-բպոտ. վէ տօզու-բպու-բպոտ ասնպա նօչոտա-պըտ Պոֆնբա չաալըտն: Ա է պու ֆաբբը՝ սէմի տէ Թաամիզը վէ կիւզել օլմայտա, կիտիպ շհհիբին սօքաբլաբընտա վէ պէօյ-ւուք քաբուլաբատա, պու պհքը օլան մեսեզիկի կիւզել քայ-տէկէչ չաղըբբըտը. վէնէ քի վէբիլէբտայսէ օնա չաղըբմասը իչէն, քէնաֆսի վէ ֆաբբը անասը օնուդա կէչինկիլէբտի, քի օլ տաֆսի տուլ քաալընշտը: Լմմի օ շհհիբտէ փէք չօք չը-ֆուտտար վար ըտը. օնլար նէ զաման քի էչիտիլէբտի չօճու-ղուն աղը ընտան պուռնու, զիատէ տաբբուքբըտը. վէ պու զամի քաաֆի տիւշմանլըքտայը իչէն Վհ էֆէնտիմիզ վէ օնուն վալիտէսի ազիզ Պհքիբէ: Լմմի՝ ընըաբատան պի-բէսի վար ըտը, քի տայմա սը Լծաճինին խամին վէ օնուն պաքիտտըզըն, վէ վալիտէզինին հշհէմէսինտէ, էօբքէսին-տէն քուտուբուտու, սայըը չըֆուտտաբատան զիատէ. օնուն իչէն պաշտատը Թէհտիտ էթմէյէ, քի սուս օբսուն, լաքին պօշ. զիբա օ տահա զիատէ օնտըբըն ուզաքէ Թի իչէն նէյ-տէք սէտայըա չաղըբբըտը շոզ օլ Աէբչէմ: Լմմի հաչան պաքտը, քի սէբէթլէյնէ պիբ շհյ էթմէյէ գատըը տէյնէտի, չաղըշըտրտը Թաէթլէզըզտա ավատաք օնու քէնաֆի տուզաղը-նա. վէ նիճէ էհսան օտուս. զիբա պիբ կիւն օնու եաղընըզ պուտուպ, օնա չօճուդա միւմանլիք պաղշիչէբ վէբտի. նա-նի Թէհրիու մէյվէյէբ, էէմիշէբ. տավէթ էթմէյէ օնու պինէսինճէ կիթմէյէ: Ա է ուշաք զիատէ պէօն օլմասը իչէն, ատտանտը. կիթմաֆի օնուդա էվինէ, քուշ քաբան-ճայա կիտէբ կիպի. օլտէմ չըֆուտ օնու իչ տատյա սօ-քուպ՝ պօղազլաատը քուզու կիպի. վէ քէնաֆի էթմէյէ ֆէ-ատտը էօրթմէ իչէն, Թէքնէ ալըբնա սաբլատը օնուն չէ-

չին։ Ամէն՝ հաշուն չօճուք էօյլէն մանճասընա կէլմէտիյսէ էվէ, անասը չըքտը արամայա, վէ սօքաքլարտա քիմէ քի ըղտաստ կէլնըտիյսէ ասրարտը օղլու իչլին, քի կէօրտիւ-նիւզմիւ. վէ պաղըլար տէտիլէր, քի կէօրտիւք սէյին օղլու-նուն չըճուտալարըն էվլինէ կիրմէսին, ընդարտան պիրի լէյ. լաքին տահա օնտայսա, վէ չըքմիշտա օրտան պիլմիյիղ։ Ընու հաշան էչիմտի դէվճէ, ֆէսֆէսէյէ վարտը, քի չը-ճուտալար պիր քէտիլք էճմիշլէր տիր օղլունա. օնուն իչլին կիտիպ չահուք չէհիրին հաքիմինէ շէքվա էյլէտի չըճուտալարտան։ Վէ հաքիմ ապիխինճէ չաղըրճաղը չը-ճուտալարը, վէ սիւվալ էտէրտի ընդարա քայրպ օլան ու-շաղ իչլին։ Վէ չըճուտալար պիլմէյլէ, քի շահատալար օլմա-ղընը իչլին քէնտիլէրինէ օլան շէքվա սահիհլէնիպ լյուդե-լէրինէ ճիւրիւմ սիւչմէդտի, սաղտան սաղա ինքնար էճ-տիլէր. քի ուշաղ իչլին պիր շէյ պիլմէյիղ. վէ տէյիլ քի սալճ ինքնար էճտիլէր, վէ տահի հաբիմտէն իտտէր-լէրտի ինճիդամ ալմաք դէվճէտէն, ընդար իչլին քանընը վէ տաէմ էօլտիւրիւճիւ տէյի շէքվա էճմէ սինտէն էօճիւրիւ։ Վէ դէվճէ կէօրիպ հաքիմին ֆէսֆէսէյին, տէտի ընա, նիսազ էտէրիմ արանընէն էվլատըմ ընդարըն սապին օլտու-լարը նէյտե. էյէր ընտա պուլունուրսա օ էվլին չըճուտալըը պիւճիւն աճէչէ կանընընդար. վէ էյէր եօղսա, պէն կանայրմ սու չօտուզարտա իֆտիրա էճմիշ կիպի, ընու էշիտինճէ չու-ճուտալար, սէվինէրէք օ քատինի քապուլ էճտիլէր. դնրա ըն-դարտա գապիպտիղ կէօրիւնիւրտիւ էօյլէնի պուլմադը։ Վէ հաքիմ պու քատինէ բիզա օյուպ, միւպաշըրլար կէօնտէրտի ընդարըն էվլէրինն արայրպ՝ պուլմայա ուշաղը կէրէք էօլիճ՝ վէ կէ-րէք սաղ։ Ինճիտիլէր միւպաշըրլար բրայա, վէ պաշլատը-լար տիքքաթլա արամայա ընու էվլէրինն հէր օտասարըն, ևիւք նէրլէրին, քապյուլարըն, փըչըրարըն, վէ հէր պու-ճաքլարըն. վէ պուլտամատրար։ Կէօրտիւլէր տախի ճէկը-նէյն, քի ընուն ալճընտա տուրտույօրտու էօլիս, լաքին Ալահընն պօշ պրոտաքմասըդընա ընու չէվիրիպ պոքմատրար՝ քի ընուն ալճընտան նէ վար բոր։ Վէ չէրտահտա տէօնիւպ տէտիլէր, պուլմատրը ընտա ուշաղըն նէ էօլիսնսին, վէ նէ տիրիսին։ Ընու հաշան էչիմտիլէր չըճուտալար, դնա-տէ սէվինտիլէր, վէ հաքիմէ պօր էտէրլէտտի օ իֆտիրաճը դէվճէյի ահէչէ հաբարըմա իչլին։ Վէ հաքիմ դէվճէյի էօլտիւրմէ՛ մէ իչլին ճիւրլիս ճիւրլիս պահանէյէր, վէ սէ-

պէսպէս կէթերմիկէ՝ խոհեմութի գործ էթեմ ըզ ինձ. վէ
էնճամիտաւ զօրանըզ կլսէին վէրտի, օնու տիրի տիրի եաք-
մայս. պուշա փէք գիտաէ սէվինտիկէր չըֆուտալար վէ քրիս-
տոնեաներ գիտաէ աճըզըզ Թաօսանըզլարտըր: Աօնրա զէվ-
ճէյի ալտզ կէօթիւրիւզքէն չէհէրին միյանընա եաքմա
իչին, հիսապսըզ ճէմիաճի այաքտաշ օլուպ կիտերլէրտի
պէրապէր. վէ օ պազը պազը կէօզլէրին կէօյլէրէ քալըրըրտ՝
պաշընա կէլէն քզպա իչին կէօզլէրինտէն չէշմի կիպի
եազ սէօզլէրէք ֆիքրիյէ վէ ազըզըյլա չաղըրըրտը պէ՛ Ծա-
ծիլի քէնտինէ խոտատա: Իմանի՝ բուտա կէլտի, քի կիտեր-
քէն օ չըֆուտալարն էվինէ եաքըն կէչմէտէ էշիթտի զէմճէ
ու զաքտան, մեսէլէք չաղըրմա սէտասը. շաշ օլ Աէրնէմ-
վէ սայրը. վէ կիտճէ ֆիքիր քզուպ՝ կէօրտի, քի քէնտի
օղունան սէսյտի. սէվինտի գիտաէ. վէ սէօնիպ ճէք-
լամիյատա վէ ճէմիաթյարա տէտի. էյլէնին պիրազ, էյլէ-
նին, վշտէ պուքրն պէնիմ օղուրմուն սէսի հշհոիղյօր, քի
չաղըրյօր կիւպէլ քայաէ լէ: Օրտաա էյլէնիպ տուր-
տու ճէմի ճէմիաթ, վէ փէք սուքտէթ վէ սուս օլտու.
վէ իչտէ ճիւմլէսի էշհոիպ ահէնկի, աշկընտրէ Թա՛ըրը-
լար, քի ինուն օղուրնուն սէտասըյտը. չինն՝ պիրթիւն
կիւն շէհիրին ազքաքյարընտա չաղըրմասընտան փէք Թա-
նընմըշտը ընկարտան ընուն սէսի: Գէվինտիկը գիտաէ
քրիստիանկար, վէ խուսուսա չօճուղուն վնկիտէսի. վէ օ
պաշկտաը նիազ էթեմկէ շէբահաթ միպաշիրկէրինէ, ա-
բտայա օրտա՝ նէբտէն քի ուշաղըն սէսի կէլիյօրսա, վէ
տէտի. շինփհսնզ պուլուրսունուղ պէնիմ օղուրմու: Օ
տահաթ կիթտիկը միպաշըրըրտ չըֆուտալարն էվինէ. վէ
իչէրի կիրիպ էշտտիկը, տէրիքի սայթ չօճուղուն սէտա-
սըն, վէ տահի սայրը չօքյարընըն չաղըրմասըն՝ օ մեսէղիքր.
շաշ օլ Աէրնէմ. վէ կէօրտիւէը, քի օ սէտա չը քարտը
Թէքէնէնին այթընտան. օնու հայտն քաղարրտարտր եօրա-
րը, պուլտուղար օրտաա չօճուղու տաղ. օնուն պօղազըն
կէօրտիւէը նարտալարը սաղարմըշ. վէ քէնտիսի քտնա պօյտն-
մըշ: Աէ գիտաէ Թաճուպտանրդ սիւվալ էթտիկը
օնա, վէ տէտիկը, օղուլ պու քտն նէ՞ օլսա կէրէք, վէ
քի մ՛ իտի օնյար, քի ան՛նինէ րուհանի ահէնկ Յտէրլէրտի:
Ն՛էվապ վէրտի ուշաք վէ տէտի, օ չըֆուտ պէնի տղ-
տահմայա սօքտու պուրայա, վէ պօղազտտը պէնի փէք
ֆէնա, վէ սուքյաաը Թէքէնէնին ալթընտա, լաքին ապզը Պի-

քիր քըլյամէ էլլէսի պէնի միւրաէէրտէն. վէ սնլար փէ-
րիշթէէր իտի, քի կէլմիշլէրտի պէնիմլէ ահէնկ էթմէյէ
վալիտէթուլլահըն թէսպիհաթըն: Սոնրա ալարլար օնու
օնտան միւպաշիրլէր, վէ կէօթիւրտիւլէր քէնտի վալիտէ-
սինէ. վէ օ էօրտիւ օնու սէվինճ սէլտանըլա: Յոմնա ճէ-
միաթլար օնու կէօրիւնճէ սէվինճէ տօղուպ, միւպարէք-
լէրլէրտի Ալլահը պէօյիւք սէվլէ. վէ սօնրա տէօնտիւլէր
ճիւմլէսի հաքիմ տիվանընա. վէ խտահէտիլէր օնտան ին-
թիգամ ալմա իչին չըփօտարտան: Վէ օ թէքրար սիւ-
վալ էտիպ՝ էյի վուքուֆ թահսիլ էթտի հէր քաղալարը-
նա, վէ զէվճէյի չէօզիւպ էվլատըն թէսլիմ էտիպ քոյ-
վէրտի. վէ տուխտուրտու օ քանըլը չըփօտուտու, վէ օնուն-
լա սայրըլարըն, քի օ էվտէ խոիւէր վէճք չէք. չիւնքի չը-
փօտուլար սաքին օղուրլար քէօմի իլէ պիր էվտէ սըչանլար
պիր քօվուղա ճէմ օլմուշ կիպի. վէ օնլարըն ճիւմլէսինն
դաճլիգամ հէյէտի ահէնէ: Վէ տուխտուպ օնլարը քրիս-
տիանլէր կէօթիւրտիւլէր րէզալէճլէ շէհիրին մէյտանընա.
վէ նաքտըլար ճիւմլէսին տիրի տիրի:

Պուռնու հէբէյէճլէ նաէէ Խոմբէնօ էնոռէ չճլնաղլարընան սօռ
ֆայընպա: Վէ հայր Ընէրսոնը. պրոտոճնէտա. ճնղ. Ճ.
Նապէր. 18:

ՄԷՅՎԷ.

Կէօրտիւք պու հիքայէճտէն, քի նէ քատար իհթիշամլա-
տը պու ադրէզ Պէքիր ֆաբըր ուշաղը, օ քի քէնտի ռուհանի
ահէնկ իլէ իհթիշամլարտը օնու տայմա. վէ էօյրէնէլիմ
օնտան պուննու, պիզ տէ պարի կիւնտէ իքի քէրրէ՝ նանի
ասպահ վէ աքշամ տիւվա էտէլիմ օնա, իքրամ իզզէթ-
լէ իհթիշամլայալըմ օնու թիւրլիւ թիւրլիւ սէ քիլհսէ-
տէն, նա՝ ճանանհալէս քիմսէնէրտէն նաֆրըլան թէսպի-
հաթ ահէնկլէրլէ:

ՄԻՒՃԻՒՕԼԷԹ. ԼԹ:

Ընէղ Պէրէք ռէնուէնէնէ պէզ նէպոթէլէնաբըն ռըզըն ռուբոթաճ
ապըշնպան նէլըտա էյլէպէ:

Ցիանտրա էյալէթլինտէ պիր հիսարտա Յուզիթնամ պիր

քիշիզատեհ հանելմ վար ըսը: Պուննուն քենտի սարայ-
ընտա թաշտան ոյմա ապնզ Պիքիր վալիտէթուլահին պիր
պատկերի վար ըսը, Ալլահ օղու քուճաղընտա. վէ
հէր կիւն սահաթլար բլա սըճաք տուալէր էտէրտի ապնզ
Պիքիրե, իզզէթլէմէյէ ծնու էջք սէճտէ գըլմայլա, վէ տիզ
չէօքմէյէ, վէ իքրամը սէօհպէթլէրլե: Ա է ապնզ Պիքիր
տէ օ քատար սէվէրտի ծնու, վէ ծնուն իպատէթքեարը-
ղընտան հազ էտէրտի, քի պազը պազը օ պատկե-
րին ազըլյլա սէօյէշիրտի ծնունա աշնաձա. Նիձէ պիր
քէրրե էտէպտիզին պիրինին օ պատկերի նէրիպ, իօրլա-
մընտա, շէքլա էթտի օ Հանըմա, օ նէրմէ սէօղու իչին:
Ա է պիր քէրրե տախի, Ալրմանոս նամ պիր բահիպ, քի
Ալմինդզէ նամառար մանաստըրընն պաշ վուխաղըլյոր,
ծնու կէօրմէյէ կիթտիյսէ, պէյան էթտի Հանըմա, քի
պաշ վուխաղըզընն իտաէրիտի պըրաքըպ կէրի տուրմաք:
Ա է օ նատաֆէթլատը ծնու կէրի տուրմամա իչին, ղընտա
Ալլահըն րատէթինէ քարշը տրը տէտի: Ա է պաշ վա-
վաշ թէբրար սիւվալ էթտի ծնա, քի նէտէն պիղընտին
պունու. ՃէՃապ վէրտի Հանըմ, կէլ պէնիմձէ վէ կէօս-
տէրէյիմ սանա. վէ կէօթիւրիւպ ծնու քէնտի իպատէթ
Խանէսինէ, կէօստէրտի սէ Ալծածինին պատկերին, վէ
տէտի, պու սէօյէտի պանա: Ա է Ալրմանոս պունու է-
շինտի՝ կէրի տուրմատը պաշ վուխաղըզընտան: Ամեն
ՃէՃի պու սէօյէտիյիմ Հիքեայէթինն պաշը նղկէթի տէյիլ,
իղղէ ծնուն իչին էվէշ նազարմ ապնզ Պիքիրին քենտի
իպատէթքեարընա պու թէբղիխսիզ տօսթղուզուն. շէօյէ
քի սօնրա նաթէ էտէՃէյիմ՝ Հանըմըն էթտիյի, վէր-
վասըղ ըք կէօրիւնմէսին, իղղա՝ ապնզ Պիքիրէ տօստաձա
սըղընմաք շէտինթ աՃքըրնտան վէ փէք պէօյիւք մանհատ-
պէթինտէն տօղմաշ պիղինսին: Ամեն՝ պու Հանըմըն իչ
հաշընտա պիր քըզը վար ըսը, քի պիր քէօյէ պէս-
լէմէյէ վէրմիյտի, քի Հիսարտան փէք ուզաք տէյիլտի:
Ա է պիր կիւն պու մանհատմ խարման նէրինտէ տուրուպ
ցինաքէն, ծնուն իւզէրինէ պիր քուրա նէօրիսիւշ էթտի՝
վէ պօղալընտան տիշէյիպ՝ ալտը օմընտա, վէ քաչտը կեր-
տի պիր նաքըն օրմանա: Ա է ծնտա օլանլարտան պաղընլարը
քուրտուն Հնահսինէ տիւշտիւէր շամանթայլա. վէ օ տա-
Հա չափուկ քաչրպ օրմանտա քայրպ օլտու: Ա ծն-
բա օ քէչլու լէրտէն պիրի սէյիրթտի Հիսարա նազմ

էթմէյէ ծնու Հանըմ: Ալ է օ սուֆրայա օթուրմուշտու նէմէք նէմէյէ. քէօյլու կիրիպ իչէրի՝ տիւտի ծնա. Հանըմ սէն պունտա նէմէք նէյօրսուն, վէ սէնին քըզըն նէնյօր շէմտի քուրտտան. վէ նապլ էթտի ծնա օլտուղու կիպի: Ծնու Հաչան էչլէթտի Հանըմ տիվանէ օլտու աճըրընտան. վէ օ սահաթ քալքըպ սուֆրատան. տէլի կիպի վայնասէ էէրտի. նի՞ճէ պէնիմ քըզըմը քուրտ նէտի. պէնիմ քըզըմը քուրտ նէտի. սահիհ տէյիլ տիր, ինանամամ ծնա: Պէօյլէ սէօյլէյէրէք կիրտի իպատէթ խանէսինէ. վէ աղիզ վալիտէթուլլահը պատկերինին Հուզուրինտէ տուշտու նիւղ նիւսսաիւնէ, եասը սէտայ ըլա ֆիրեատ էտիպ աղլարտը, վէ տէրթիլի սէտայ ըլա ֆիղան էէրտի. վէ ծնուն կէօզլէնիւն եաշը էօյլէ օլտու, քի պատկերին այաղընըն տիպին ըսլաթտը. վէ քէնտիսի աճըրընտան տէլի օլմուշ կիպի չըքտը մէրհապըն իւղէրինէ. վէ սէյ ՝ածածինին քուճաղընտան Յա մանուկու քօփարըպ, պաշլատը սէօյլէմէյէ աղլզ Պիքիր՝ վէ տէմէյէ, աղլզ վալիտէթուլլահա. ամմի էյլէ պանա էթմէյիմ փէրվասըզըք իչլն. սէն քէնտին փիք էյի պիլմրսին սանա իքրամ՝ էթմէյիմ խըզմէթլէրի, վէ ծնըար սանա օ քատար մնքպուլ օլտուլար, թա քի պէնի սէնինլէ սէօյլէշմէյէ լայիք էյլէսին. վէ կէլէճէքլէրի պիլմէք, վէ գալպլէրի Համը-մաք վէրտին պանա: Ալ է խմի՝ նի՞ճէ պօշ պըրաքտըն, քի պէնիմ՝ սէվկիւլիս քըզըմ՝ քուրտ աղըրնա տիւշսւն. պուշնու ումմաղընըմ սէնին գալպինին քէրեմին Թանըմայա. վէ թէրճիպասընա վուքուֆ սուն, քի անայա էվլատըն քայըպ էթմէք նէ՞ քատար տէրտ տիր: Իչլ՝ ումարըմ, քի պունա պօշ պըրաքտըն, շէօյլէ քի տահա գիատէ մէօհթէչամնա-սըն սէնին խայըր քէրեմլիյին, Թէքբարէն պաղըշլամնա ըլա պանա քայըպ օլան քզըմը: Ալքին շինտիքի Հալ բաղը՝ օ, քի սէնին էվլատըն պէնտէ ոէհնին քալսըն, սէնտէն ումմուղրամ լուԹֆա քարշը. վէ ծնու վէրմէմ սանա, Թա քի պէնիմ քըզըմը պանա սաղ սէլիմ Թէսլիմ էթմէյինճէ: Պունու սէօյլէյիպ էնտի կիԹմի քէնտի օտասընա. վէ քատու մանուկ Յնու քէնտի խատնէսինին սանտըղընա, վէ քաիւատը: Ալ է սօնրա վաղ կէլտի ֆիղան էտիպ աղլամատան, զէրա էմին օլտու, քի օ ոէհնին պուլտուրուր քէնտի քըզըն: Նա՞ միւճիւզէԹլի ալտոզ կէօնիւլլիւ լեյլինէ նը ՝ածածինին. սանըքի քօղքմուշ կիպի, քէնտի օղլուն քայըպ էթմէկսին տէյի, մէյս էթտի

քուրտուս մահսումս զարար էթմէտէն, վէ աղարլատը օնուս ուշադը մէյտանտա պըրնաքըպ՝ քաչմայա օնտան, քի քըզ սաղ սէվիմ պուլունուպ՝ թէսլիմ օլսուն անասընա. վէ Նիճէ թէքմիլ օլսուս. զիրա քէօյլիւլէրտէն պաղըլարը օնուս արամայա չընքըպ, քի պարի օնուն թէնինին փարչասընտան քալանըարըն պուլուպ կէօմիւնէր. իշտէ պունըար նօլսան չընքըպ՝ տէտիրկին կէդուքէն օրայա, պուրայա, քաֆիլ կէօրտիւլէր օնուս պիր մէյվէ աղաճը ալթընտա, քի կէզինէյօրտուս. օնու զիհատէ թաճուպլատըպ՝ սիւվալ էթտիկէր քըզը, քի նէ օլսուս սանա, վէ օ փէլէթէք տէտի. օ քէօթիւ ճանամար սըրտը պէնի։ Ա է օնըար պուսնու էշիտիպ սէյրթմտիկէր օնուն իւզէրինէ պաքմայա, քի ածէպ պիր զարար օլմասընմա. վէ կէօրտիւլէր օնուն պօղազընտա քուրտուն տիշլէրինին նըշանըն, քի օնու պըրսաքտը աղնզ Պէքիր օ պէօյիւք միւնիպէթինէ շահատէթ։ Ա՛նրա ապաքտար մահսումս, վէ կէօթիւրտիւլէր հիսաբա, վէ թէսլիմ էթտիկէր անասընա, օնու ալըպ քուճաղընա թէքքրար թէկքրար էօփէքտի, վէ սէվինճինտէն աղտարտը։ Ա՛նրա կինտի քէնտի օտասընա վէ սանտըքտան չընքարըպ մանուկ Ա՛նու, վէ քուճաղընա ալըպ, կինտի խպատէթ խանէսինէ, վէ տիզ չէօքիւպ վպիտէթուլահ՛ըն պատկէրինին Հուզուրինտէ, տէտի. Նէ էթիրլիս շնուքիւրլէր վէրկիմ սանա, նաւ չէրիճ սուլթանըմ. քի պու պէօյիւք էյլիյլ պանա էյլէտին, պէնիմ քըզըմը պանա սաղ սէվիմ վէրմէյլէ. չինքի սէն վէրտին պանա օնու, պէն տէ սէնին քինի վէրիրիմ սանա. պէնիմ էթտիկիմ փէրվասըզլըղա ավճ տիլէմէյլէ սէնտէն. վէ պունու սէօյլէյիպ չընքարը մըրհապա, վէ քօտու աղնզ Պիքիրին քուճաղընա օնուն Ա՛լահ էվլատը Ա՛նու։

Պուռնու հիւէյնէլի էֆէնտի Կէսուքիս դինդի պրոֆէսսոռ-Նուռ. Է. դիլիոպէպօ. պոպ. 46։ Ա է հայր Ա՛ղէքս. Դէսպոտ. ճիլդ. Է. Լոպէր. 23։ Ա է հայր Սիղմանոս Խոմէռ-Լուլս. ոպէդ Պիրերին Դ-ճի-պէնէրինին. Է. դիլիոպէպօ. Դ-ճի-պէնի. 11։

Ա՛ԽՎԷ։

Ա՛խճէ պու քարը քէնտի էվլէքի էյի էրքեան իւղերե կէշինմէսի իչին վէ ֆիքիրինին պասիրէթին փաք օլսուս

զու իչլին, էօյլէ իշ էթմէյէ սէրպէստ ճէսարէթի էյլէմի, քի պիզէ արսըզլըք կէօրսէնիւր, վէ լաբին արսըզլըք տէյիլ-տի, իլլա քէնտի շինֆէսիզ իհթիյաճընա սըղընմադ ըտը. վէ օյ ուտու՝ քի սէօյլէր Յֆէնտիմիզ. ենէ ոնկոր հոջափա չան պէհաթ Տանանկոյ, ասաըլ՛ էրթնա այամկի՝ ֆո-նէնճ ատպ անդը, Ե ֆոնէնճի. Ե ոչնչ անհնարին չնկոր յեղ: Յանի՝ հարպաղ Լնանէսի չտարը նինգալընըդ վար ըտա, պէյէնկոր պո՛ պողա, պէյնզէ՛ պէյէզէլէն. վէ Տնդոնէնանո՛ղ շէյ օլմասըն պնդը. Պէօյլէ պիզ տէ պօրճլըյ-ուղ էյի էրքնան իւզէրէ օֆնուրուպ քալըմայա. օնտան ղուհուր էաէր տանի ֆիքրիմիզլէն պասիրէթին փաթ տուէթ-մայա քատիր օլմամըդ, վէ օլ տէմ նէ քի տիլէ րսէք Ալլահտան, շնւփհէսիզ ալընրդ: Յֆէնտիմիզլէն սէօ-զնունէ կէօրէ. քի սէօյլէր. նանդընէ՛, Ե ոռնոյո՛: Յանի, դիէյէն, վէ ալռոընդ:

Մ Ի Ի Ա Ի Ո Ւ Ն Թ Ս:

Պնդը ռնշէպռոռ հոնդմ ռնոդի նօլմի՛շ նվնռպդնո ասդ պո-ընը՝ ռոֆնայալ ոչնդ ջոնջոնէնռնւլտհդն ռոռճաղընպռոո օնռոռ Ֆո՛ օպլտռո:

Ա աքաղ ըտա չօք էյալէթլէր սահիպի ևքի պէօյնւք պէյզա-տէէր պիրի պիրինէ փէք տիւշման ըտըլար. քի տայմա պիրի պիրէէրկյէ ճէնկ էտէրլէրտի, պիրի պիրլէրինին ասկէրլէրին քըրմըպ, քատիմայա պիրի պիրլէրինին էյալէթ-լէրին: Ա է օլտու՝ քի օնլարըն պիրի հօլտիւ, վէ պիր թէէք՝ պիր էվլատճընք պընրաքտը քէնտի էյալէթլէրինէ վէ մնլտարընա մէրասնօր: Ա է հօլէնին դէվճէսի հանըմ զա-հիտ վէ զնատէ սընճաքընը ադիզ Պիքիրէ պաշլատը քէնտի կէօյնիւ թէսկէլտտը պիր թէէք օղլուն պէտլէմէյէ խայընը ամէ-լէրտէ: Ա է հէր քէմնիքլէրտան Յլլահ օնու սաքլատըն տէյի, ատայմա սընփարընշ էաէրտի օնուն ադիզ Պիքիրէ. վէ պու իշ իչլին հէր կիւն սէօյլէրտի օնուն վարդարանըն: Ա է պու պրաղընքտա օնլարըն տիւշմանը օ պիր պէչղատէ, օն-լարըն մէրասէթլէրին. պիր Թարափտան զապտ էաէրտի, չունքի քիմսէ հօղ ուտու, քի քարշը տուրայ ընը օնա: Յանի՝ հաչան ուշաք պէօյնչիւպ նկյնտ օլտուչ-սա. պաշլատը չօք ասկէրլէր իլէ ճէնկ էթմէյէ տիւշմանընչ-

լա. վէ քէնտի էօմրիւնիւն թէհլիքէյլէ ազար ազար քօփարմայա օնուն քափտը քլարընը: Օնու տօստլարը կէօրիւպ, կէլերլէր անաարնա էօյիւտ վէրերլէր իտի Էվլատըն նասահաթլամա իչին, քի վէճուտին թէհլիքէյէ քօմասըն, զիրա տիւշմանլըղ փէք գուվէթլի տիր, տէրլէրտի: Լաքին զահիտ Հաղրմ, տայմա սի Ալ Ճաճինին Հարտընընա սըղընըպ, տէր իտի զիատէ հիլէյիզ ֆիքիր իյէ, նէ քի վէրվասըղընըղլա, քէնտինէ պու խապէրի վէրէնլէրե, քի պէն Հէր կիւն ալիզ Պիքիրին վարդարանըն սէօյլէյիմ. վէ ունմադըմ, խուսուսա էմին իմ, քի օ սաբլար պէնիմ Էվլատճընըմ Հէր քէմ քաղատան. վէ օնա Հիչ պիր զարար օլմազ: Լմտի՝ պու նէվճիվան պէյզատէ քէնտի ասկէրլէրիյլէ պիր կիւն օ Հանա պաե Հանա կէզերքէն, ըրատա կէլտի քէնտի տիւշմանլարընըն պիր քէօմ մէրա ասկէրլէրինէ, վէ ճէնկ էթմէտի օնլարլա, վէ քէնտի ասկէրլէրինէն չօքլարը տիւշտիւլէր, վէ չօքլարը քաչտըլար, քէնտի տէ նէ էօլտիւ, վէ նէ քաչտը. իլա տուէթուլուպ կէօթիւրիւլտիւ քէնտի սիւշմանը պէյզատէնին Հուզուրինէ: Օ Հատէ սէվինտի օնուն տիւշմանը, վէ աքիպինճէ պօղատուրտու օնու, վէ քէնտի սարայընատա պօղազընա իտի թաքըպ աստըրար օնու պիր աղաճտան: Չօքլարը կիտիպ օնուն անաարնա՝ նապլ էթտիրէր օղուլնուն պօղուլմասըն, վէ աղաճտան ասըլմասըն: Վէ օ տէտի՝ քապիտխիզ տիր, քի պէնիմ օղլում էօլմիւշ օլա. չունքի պէն սըփարըշ էթմիշ իմ օնու ճիւմլէտէն աճըքըտ ալիզ վալիտէթուլլահ, ինանմամ՝, քի օ, քի մէրհամէթի վէ քերէմ անասը տըր, պըրաքըպ օնու տիւշմանլար էլինէ տիւշիւպ՝ էօյլէ ոէզալէթլէ էօլմէյէ: Լաքին սայրըլար տա կէլնպ շահատէթլիր էտինճէ, քի պիզ կէօղիւմիւզլէ կէօրտիւք օնու աղաճտան ասըլմըշ, օլտէմ Հանըմ ինանտը, վէ պաշլատը աղայըպ տէօյիւնմէյէ նապլ օլունմազ նաս ըլա. Լաքին քէնտի ումմատուն քէամէտի ալիզ վալիտէթուլլահտան. վէ խուսուսա տահա արթըրտը. օնուն իչին ֆիքրինէ պիր շէյ քօտու էթմէյէ, քի էյէր մէնշուր վէ էօզ ումմատուն տան զուհուր էթմիշ օլմասայտը, զիատէ պէօյիք փէրվասըղընը օլուրտու: Լմտի՝ պու չօրըպ քէնտի սարայընատան չօք էթպայիլէր իլէ, կիրտի քէնտի նալընըզ ալիզ վարդատանըն իպատէթ խանէսինէ, քի օնտա մէզպահլն նէյլէրինտէ վալիտէթուլլահ ալիզ Պիքիրին Թաշտան պիր պատկիրի

վար ըսը Ալլահ օղու Յն քուճաղընաս. տիւշիս եիւղ իւդերինէ, վէ պաշլատը չօք վաքրէթ ալամայա քէնտի օղունուն քայըղ օլմասընա: Վէ սօնրա տէօնիւղ ալին Պիքիրէ տէմի: Ինչ ճիւմլեսէն փաք վալիտէ Ռուլահ, զիքր էյլէ, քի նէ Թիւրլիս նաթլ օլունմազ տերթ էչքսին, սէնին պիր էվլատընըն տիւշմանլարսան էօլմէմին կէօրտիւքտէ. վէ չիմոի պիլիյիմ, քի Թանըրսըն պէնիմ եիւրէյիմին աղըրսըն, ամմ էյլէ արսըզ ըզըմա՝ էյեր էօլչիւսէն ադրարը էչքայօրսամ: Պէն պու իպտաէթ խաՀնէտ Հէր կիւն նիյազ էտէրիմ սանա էվլատընըն խէյրսը իչին, վէ քամի տինլէ իմդադաթ էտէրիմ, քի Հեր ԹէՀլիքէսէն քաւրմաղրսըն օնու. իյլէ չոՀսի պանա էշԹիմլիք իստէմէսին, վէ պօշ պրոպաքտըն քայըղ էյմէյէ օղլումու, չաղըմտըը, քի սէն տէ սապր էտէսին, էյեր քի քուճաղընտաքի օղլուն քայըղ էտէրսէն, չինտի պէն ալըրրըմ օնու ուէՀսին, վէ սաքլարրըմ պէնտէ, վէ վերմէմ, Թաքի սէն վէրմէյինճէ պէնիմ օղուլճուղազըմ. քի սանա փէք քօյայ տըը, էյեր իստէրսէն օնու պանա վերմէք: Պունու սէօյլէյիպ պիր փաք սէրպէսԹիյէ չըքտը մէզայահ, վէ ալը ա-Հենասը Կէյսուն քուճաղընտան օնուն օղու Յնու. վէ փաք պէչաղ Թիւքէնտէ սաըղայ, կէօմԹիւրտիւ քէնտի ադարայընա, վէ քօտու օնու պիր սանադղա: Վէ քէնտիսի եալընըզ պիր եանա չէքիլիպ՝ աղարտը քէնտի օղունուն էօլմէյինէ, վէ տաիի ումուտալանմայա Թէքրար քադանմայա օնու՝ իստէմէք իտի ուչուն. լաքին աղամատան եօրուլուզ կիւԹի եամադընա. վէ պաշլատը պիրազ ուչումայա Վէ սապահլա էրքէն քալքըզ, պաշլատը եաս էտիպ աղլամայա քէնտի էվլատընըն իւդերինէ. վէ իշտէ օնտա քաՖիլ՝ տիւնիյէ կէլտի տուրտու քափըսընտա. վէ վուրտուրտու օնու: ԿիւԹիւէր ՀըզմԹէքտարլար պադըմայա, քի քիմ օլա. վէ Հաչան կէօրտիւէր, քի քէնտի սահիպլէրի պիր, Թումամընա էլինտէ պօղուլուզ սաըղըղը իւդի, շաշտըրար զիտտէ, վէ պաշլատըլար սէվինճ սէտասըղա էլ ջըրվըզ ոյնամայա, չաղըրմայա վէ զինննէԹ էմմէյէ: Օնու Հաչան էշԹիտի Հանըմ, տէտի քէնտի Ֆիքրինտէ՝ պէչղէ սէվինճ պէօյիւք նաս վաքտընտա պաշկա պիր շէյ կէօստէրմէզ, մէյեր պէնիմ օղուլճուղազըմ կէլմիշ օլա, պունու սէյիպ՝ սէյիրԹիտի վէրտիվէնտէն աշաղը. վէ իշտէ օղու քարշըսընա չըքտը: Օնու Հաչան կէօրտիւյտէ քօլլարըն աչըպ սէյիրԹիտի, վէ

տիւշտիւ օ՛ուն պօյնուննա, էօփտիւ, վէ աղլայարաք տէտի օղ-
լունա. քիմ քըլյամի էյլէտի, վէ քուրթարտը սէնի
օղլում: Ա՛ելապ վէրտի օղլու, վէ տէտի, պու իփ իլէ
սաբըրշշ ըտըմ տիւշմանլըրին սարայլընտա պիր աղաճտան,
նասըլ քի ծնլար էօլմիւշ քըյտա էաէրլէրտի. իլէ տիրի
ազիզ Պէքիրին միաճիւզէթիյլէ. վէ օ պու կէճէ կէօ-
լէնտիւ պանա. վէ հրէշտահլարըն էլչիլէ էնտիրթտի
պէնի աղաճտան. վէ նէ զէման քըյ վէրտի պէնի
ազատ՝ կիթմէյէ, տէտի պանա, օղուլ կիթ վալիտէնէ, վէ
սէօյլէ ծնա. քի վէրսին պանա պէնիմ օղլումու, նիճէ
պէն իշտէ վէլկյօրում ծնա քէնտինինքինի. վէ պու սէօ-
զլէլէ նէ տէմիք խտէրտի ազիզ Պէքիր, ծնու սէն պիլեր-
սին: Օյտէմ նազլ էյլէտի ծնա վալիտէսի ազիզ Պէքիրէ
քէնտի էթիյինի. ծնուն Ա՛լլահ էվլատըն քափըզ քալտըր-
մասը լա ծնատան. վէ կէօթիւրիւպ կէօտէրտի՝ նէրկյէ քի
սաբլամըշտը ծնու: Ա՛ոնրա էօր էյլէտի ճէմի քուլլա-
րընա վէ էթպայիլէրինէ կիյինիպ քուշանըպ միքէլէֆ տօ-
նանմայա. վէ մանուկ Ա՛նու քուճաղընա ալըպ հէր թիւր-
լիւ ալայ գինիէթլէ՝ կիթտի քիլիսկյէ, վէ քօտու ծնու
ազիզ Պէքիրին քուճաղընա՝ էվվէլքի կիպի. վէ սօնրա օղ-
լույլա պիլէ նիւզ իւղէրինէ տիւշիւպ՝ հաթտըղ շիւքիւրլէր
վէրտիլեր Ա՛լլահա վէ ծնուն ազիզ վալիտէսինէ. վէ տէօն-
տիւլէր էվէ սէվինճ իլէ: Ա՛է նիյէ պունլար տիւյիւն
կիպի շաղլըք շէնլիք էաէրլէրտի. պունլարըն տիւշմանը
պէյղամբէ սապահտան պաքտը քի, սաբլանըն լէշի նօղ աւտու
ևէրինտէ, ֆէսֆէսկյէ վարտը, քի պէլքի տիւշմանլար չալ-
մըլար ծնու. ծնուն իշին կիզլիճէ ատէմ կէօնտէրտի օրայ-
ա, պուրայա պաքմայա, քի նէ սէօհպէթի վար ծնուն
իշին: Ա՛է ծնա խապէր կէթիրտիլէր, քի օ սաղ տըր
ազիզ Պէքիրին միաճիւզէթի, վէ քէնտի վալիտէսի
հանըմ զատէնին տիւվասըլա: Օլտէմ Ա՛լլահըն տույ էթ-
մէսիյլէ, ծնլարա էթտիյի ճիւմլէ ֆէսաթլարտան փիւշմանն
օյուպ, կիթտի ծնլարա սիլահսըզ. վէ տիզ չէօքիւպ թէ-
մէնահ էյլէտի օղլունուն վէ վալիտէսինին հուզուրինտէ՝ վէ
ճիւմլէ ծնլարըն մալիքանալարըն, քի քափըզ զապտ
էթմիշտի, թէքբարէն տէօնտէրտի քէնտիլէրէ, վէ ավճ
պույուրմաք նիազ էյլէտի. վէ իքիսինին մասկինինտէ տէվ-
քի տայըմ պարըշ, վէ թէքմիլ ատստուք մամուլանը՝

Պոռ նաւէլ օլառնուլ ապէղ ֆոլդոպառնըն ենէնի խապնէնի փէ-
նէլեն ֆիլոպլեն. փայ. ե. Ֆռճգնէլե. 86: Ա՝ն պանի ենռլռա-
պան օրինուայ պէնդնէն ֆիլեռպռա: Ա՝ն պանի նաղէլ եռնէլ
հայր Ալէքսանդրոս պէռպակլեան. ճիլռ. ե. լռպղէ. 6:

ԱԽՅԼԵ:

Վասրլ Թաճուպ քալընաճաղ ըռը պու Հանդրին ապիմ
տինտասրըղը. քէզապլիք՝ ումուտու տա, քի վար ըռը ապիզ
Պլքիրէ. օնուն իչին նիճէ սէօչլէտի Վա՛ն էֆէնտիմիզ քա-
նանը քարըչա օնուն ալչաք կէօնիւլլիւլիւչիւ վէ ապիմ
տինի իչին, քի եվչիկ ռեղ պէ՛ն կոխա, Ասանի՝ օլուռա
առնա նասրլ ռ՛ խապէռնէն, պէօչլէ էֆտի ապիղ Պլքիր տէ
պու տինի պիւթիւն Հանըմա: Ո՛նտան պիզ տէ էօյրէնէլիմ
շիւիհէսիզ ումուտսանմազ Ալահտան ալմայա, նէ քի
իստէռսէք օնտան ա՛ին իլէ:

Մ Ի Ւ Ա Ի Ւ Օ Ւ Թ. ԼՄ:

Պէք Հանգմ ռէնպէ էռէչէնէ ռըսկառճլա՛ նչլէն ռէնպլէն Էօլպէ-ը-
պռ. լռ՛ին ապէվ Պէռէրլէն Ֆռ՛ճէ-պէնէվնէլե ռըչոմե օլռու Ֆռ-ը-
պռէլէռպռէն:

Պիր պէչղատ քիմնէ վար ըռը վիատէ իպատէ Թքնար
ապիզ վալիտէ Թուլահա. վէ օնուն իչին քէնտի տապղընտա
օնուն իղդէ Թինէ պիր իպատէ Թէմտնէ Հատիռը. վէ օնտա օնուն
պատկըրինին Հուզուրնտէ կէճէ կիւնտիւզ իպատէ Թ
Հատրտի օնա: Պունուն քէնտի կի պի քիշիղատէ էվլատը պիր
ղէվճէսի վար ըռը՝ էյի՝ Հատպլի՛ վէ միւԹիւհ. վէ իքինի պիրէ
քատտաշ ըռզ քատտաշ կիպի շապղըք վէ ապիմ ըռահմըղըղտա
կէչինիրլէրտի տապըմ Խապը ամէղ իչղէմչիլէ. Թա քի պէճմ
Խապը իպրէԹ իտիրէք իքինի տէ. վէ օնպարրն տապըռը ըռահիպ-
չէր մանտատըռը կիպիպտի, նէ քի տիւնեմի էվն: Ա՛պրին
շէյԹան տապտանմազ օնպարրն էյի կէչինմէսինէ, քէնտի
իղդէԹին քըպքատնմա տէչինճէսի տապռը դէվճէսինին նիւրէչ-
լինէ. վէ պէօչլէ օլուռ: Պու Հանըմ կէօրիւրտիւ, քի քէնտի
էրքէչի Հէր կէճէ Հալը ուչուտուքտան սօնրա՝ նամիաքտան
քալքտրտը, վէ օտատան չըքըղ՝ ապշարը կիտէրտի. վէ
պիր նախօթ իքի տահաթ սօնրա տէօնէրտի օտասընա: Ա՛ն

ο կիսէրաւ ο վաքքի ապիզ վալիսէհ ուլահըն խպատէհ խանէւինէ, վէ տուվա էտիպ օնա տէօնէրաւ։ Ըօհըմ ֆէսֆէսէյէ վարաը, քի պաշկա պիր տօստու քարը վար աբը, քի օնուն իչին կիսէր տըշարը։ Ամոի պիր կիւն մինասիպ վաքքի պուլուպ, սիվազ էհաի օնա, վէ տէտի, ադա նալ-վարըրըմ սանա, տօղրու սէօյլէ պանա, պէնատէն մատէ պիր սայը քարը սէվէ ըսին, նօքսա նօքմու։ Ա է օնուն էր-քէյի գալսինտէ պիր քեմիկը օլմայարաք, տէտի կիս-լեմմինամ յէ. է վէհի պիր սուլթան սէվէրիմ, քի տիւնեատա էօյլէ կիւղել նօք տուր. վէ պիւրիւն գալսիմ օնա վէրմիշիմ, վէ Հաղը ըմ էօմյէ նէ քի օնուն մուհապէ-թինատէն այրըմայա։ Ա է էյեր սէն տէ ամանը յայտըն օնու, նիճէ պէն, նօք քի սայի կիւճէնամ զոյն օնու սէվմէյիմ, վէ տաճի մուհապէհի էհամյիմատէն տահա զիատէ սէվ-մէյէ գալսինէրիբտին պէնի։ Պատնու ο քի եշատէ տիրամայը սի Կայս իչին սէօյլէրսի. լաքին պէ կէճէ ապնա-մազը. վէ խուսուսա ճէհէննեմատէն պէհէր քըսըանճ-լըգտան քՀօրանըզ քէնտի ֆէսֆէսէյի արհատը, վէ տահա զիատէ իչն պէյան էհամ քատէմյէ, սիվազ էհաի էրքէյինէ, վէ տէտի. էօյլէյիսէ ο սուլթան իչին տիր. քի հէր կէճէ նամազընատան քալքար կիսէրսին օնու պուլ-մայա։ Ա է ο պիր Թիւրլիւ զանն էհամէզտի, քի զէվճէսի-նին պէօյլէ ֆէսֆէսէյի օլսուն քէնտի իչին, տէտի, Էվէհ։ Ըսէմ Հանըմ շեֆէսիզ օլուպ իչին տահի՛ւլի իչին, փէքրինէ քօտու օնուն ինհիքատին ալմայա, լաքին պիր քաշ կիւն էյէնտի, քի պէյէի քէնտի էրքէյի պըզսըն, վէ պաքտը քի միւնքիւն տէյիլ. պիր քէսկին քըլըճ ալըպ՝ պիր աբշամ օսքյատը ույուտուք-լարը նասարըզն ալմընա. վէ նատը կէճէ տույուտու, քի քէնտի էրքէյի չըքտը նամազընատան, քէնտի տէ քալքատը. վէ օհմուքտու. Էօրքէսինտէն վէ քըսատանչըզընատան քու-տուքտուպ, պատը քըլըճը, վէ քէստի քէնտի Թօրհէյտըն գատը օլուտըտու քատտը, վէ տիւշտիւ սարքատը լուստիւնէ. վէ նատատարընատան չօք քան պօշանմատընատա, օլտա Էօլ-տիւ։ Ընուն էրքէյիս տէօնտիս քէնտի իսպատէհինտէն, վէ Հայտն կիրտի նամազտա ույուտատը, տույուտու օնու ըսյան-մըշ, վէ նէ օլտուգուն տիվմատի։ Ընուն իչին զէվճէսին իսմիյլէ չապտըտը, վէ օյանտըրտա իչին տօքտանտը պէկինէ. լաքին ο Էօլմիւշ վէ հիչ ճէվապ վէրմազտի։ Ա օնրա

չքքաը եաՅիաքտաան, վէ ըշըք եաքքպ, կէօրտիւ, քի զէվ-
ձէսի էօլմիշ, վէ քէնտի քանընտա պէօլէնմիշ. վէ քըլըճը
էլինտէ վէ եարալարը պօղազընտա: Ա Ֆհման քալտը ատէմ
աճրսընտան, վէ քօչքուսունտան. վէ սէպէպին ալիմչիպ՝
սըքըլըպ՝ Թասալանրըտը: Ա օնրա ղէքը էՅմէյլէ օնուն սիւ-
վալըն, քի էՅտի օնա. ամէՅպ պէնտէն մտաէ պաշկա պիր
զէվճէ սէվերմիսին. Թահմին էՅտի, քի քէնտի իՅթիպա-
րըն քըսքանճը իչին քէնտի քէնտին էօլտիրմիշ տիր: Ա է
օնա նագլ օլունմազ տէրա օլտու. էվվէլա՝ զէվճէսինին
քայըպ օլմասը իչին. վէ իքինճի՝ քէնտիսի իչին. զէրա իշ մէյ-
տանա չըքրնճա, Հաքիմէր էլինէ տիշիւպ քէնտիսին
միաքա չըքարամազտը. օնուն իչին քէնտի էվինին եըքըմը
օլտա կէրէք իտի օ. պէլքի քէնտինէ տէ Հէլաքըք:
Պունու տիշիւնիւպ, չըքտը չտիուք օտատան տրշարը.
վէ քաիսատը քտվըչը իւզէրինէ. վէ կիթտի իպատէթի խա-
նէսինէ. վէ նիւզ իւզէրինէ տիշիւպ՝ ազիզ Պիքիրին
Հուզուրինտէ, կէօզ նաշրլտա տէտի: Ա Ֆ քէրէմքնա-
նի ազիզ վալիտէթուլլահ պիքիր Ա՝էրիէմ, կէօրիյօր-
սուն, քի նէ թիւրլիւ տէրթլէրէ պէչալէրէ տիշմիշիւմ,
իմտատա էլլէ պանա՝ տէրթլիկէր թէսէլլտսը. պէքը էլլէ նէ-
լայիք քուլուղում, քի պու կիւնէյտէք էյէտիմ սանա. վէ
ֆարազա պունլարըտա լայիք օլմամ՝ սէնին լութֆունա, լա-
քին պէքը էլլէ. պէն քի պու տէրտէ կիրիֆտար օլտում
Հէր կէճէ պուրայա կէլմէք ատէթիմ իչին. վէ պու շէրիֆ
խրզմէթին սէպէպինէ՝ պրըաքմա, սէնին Հալայըղըն պէնիմ
եօլտաշըմը՝ քի սէօյլէնմէզ նարէ իսքէտան օլսուն. վէ պէն ին-
սանլարտան զաՅիլլըմ՝ օլայըմ, սէն գտարը սըն օնա էօ-
միւր վէրմիյէ. վէ պէնի էօլումտէն խէտտա էՅմէյէ: Ա չնէթ-
տի ազիզ Պիքիր օնուն նիազըն. տահա օ իպատէթնա-
նէտէյքէն, քըյամէ օլտու պէվճէսի միւրաէլէրտէն. վէ կիթ-
տի օտաներն քաիրսընա՝ տրշարը չըքմայա. վէ օնու քա-
փալը պուլուպ, պաշլատը չտղըրմայա: Ա էյիրթտի օրայա
Հալայը քըտտան պիրի, քի ույուտու Հանըմին օտասրնա
եաքըն. վէ Հաչան քաիրըտը քափալը պուլուտ, սիւվալ
էՅտի քաիրնըն պիր արատընտան, քի նէ պույուտուր-
սուն: () ձէվապ վէրտի, քի կիթ աղատա. վէ սէօյէ
օնա, քի կէչին պուրայա, վէ պէրապէր կիտէչիմ տու-
վա էՅմէյէ: ()նու Հալայըք Հշխիպ՝ կիթտի նագլ էՅտի
աղատըտա: Ա Ֆ պու քօղքուպ՝ օլմայա քի պիր եանըշըք

օյսուն, տէտի Հալայըղա, կիթի պաք սահիհ օ մոռ ուռք չաղըրան պէնի. Հօքսա տէյիմի: Կիթտի, վէ տէօնսիւ, տէտի, չափուկ այտամ, գիրա Հանըմ սապր էտէմէյօր, վէ փէք սըքըէթլէ չաղըրըյօր սէնի: Ա՝Հման քալըը ատէմ, վէ սէյիրթտի Հօքապը. վէ ա՛չապը քափըյը. վէ գէվճէսին տիրի վէ սաղ կէօրիւպ թաճուպ քալըը. վէ իքիսի տէ սէվինճէկէրիտէն ադաղրապատը: Ա՝օնրա սիւվալ էթտի գէվճէսի՛, վէ տէտի. Նէ օյսուս սանա. նէ իչլին էօյսիւրտիւն սէնի. վէ նէ ըրսաս կէլտի սանա օ պիր տիւնեատէ. վէ նի՛ճէ քըյամէ օյսուն: Ա՝ կ գէվճէ տիզ չէօքիւպ՝ վէ ամճ տիլէյիպ՝ քէնտի էրքէյի օնու քալըըռապրսաս, նասլ էթտի քէնտին էօյսիւրմէսինին սէպէպին. վէ տէտի. Նէ՝ գիտան ճանըմ թէնիմտէն չըքապը, շէյթա՛ն կէլտիլէր, վէ կէօթի բիւնյադապը պէնի ճէկէննէմ. լապըն պադըշահապը պանա սալդ Պիբիրին շէֆայէթիյլէ՝ սէնին տուալէրին իչլին, տէօնմէյէ պօս տիւնեապէ, վէ թէօպէ էթմէկէ: Ա՝օնրա քիշիղատէ թուռնուպ գէվճէսինին էլլէտէն, կէօթիւրտիւ իպատէթի խանէսինէ. վէ իքիսի տէ տիզ չէօքիւպ շիւքիւրէր վէրիրէրտի քէնտիվէրինին քուրթապրըճըսը ապդը Պիքիր: Պունտան սօնրա իքինճի կիւն քիշիղատէ պիր պէօյիւք զիտֆէթ էթտի տիւյիւն կիպի, տավէթ էթմէդը օրպայա ճիւմլէ քէնտինին, վէ գէվճէսինին խրսըմլարըն: Ա՝ կ օնլարըն թաճուռապտնմասրնտա, քի նէ սէվինճ տիր օ սէվինճ մէճլիսի. նասլ էյլէտի օնլարա գէվճէսի՝ հրքէյինին իշարէթ էթմէսինէ կէօրէ, էվվէլճիսի կէճէ պաշապրընա կէլէն հէր քապապը: Ա՝ կ սահիհլիյինին քապըմընդընա կէօստէրտի պօղազընտա նարապարըն նըշանընդն, քի պըրաքապը ապդը Պիքիր միճիւգէթինին էլսաթինէ, վէ ճիւմլէսի թէսպիհ էթտիկէր Ա՛լահը. վէ ապդը պիքիր վալիսէթիւլահըն մուհապպէթինէ ալէփլէնտիկէր:

Պոռ հիրէայէլ օլսուր գոռնչ հէշոռ՝ սէ վպրպպսռոռ. փայ. ֆ. հիճէպգէլ. 85: Պոռնոռ պոռխ նոռֆպլ էռէր հայրի՛ գէչռոռճ-ղրոռ պէռոպոգէ՛ռոռճ. ճէլպ. է. լռոպկր. 22:

ԱԽՅԱՆ։

Պու հիքեայէթատէն էօյրէնէյիմ պիզիմ եօլտաշլարը մըղալ ըրահաթ կէչինմէք, վէ ծնլարըն ամէնլէրին ֆէնա թաարաֆա հէօքմ էթմէմէք, պիզի օնլարտան էյի սայմայըս, էօյլէ քի Ալլահըն պէրմօվասը կէլմէսին իւղէրիմիզէ, քի վէրիր էօյլէ քիմսէլէրէ մարգարէնին ադընըլը։ Ահ, ար ուրհամաքհէա, ֆիքէ և փա՜ ՚ի՞ ուրհամաքհէայնա։ Յանի, Եա՜ պէ՛, ի՞ նօրըյօրաքէն, Տէյէր անա նօրըյանայաճաչընըն։ Յէրմ. 33։ Օհրա պիր քիմսէ քէնտիսինի նէ քատար պէօրիւք սայար սա, օ քատար բէզնի սայըլըր Ալլահըն ինանտընա՛, նիճէ սէօյլէնիր Սաուղ փատիշահ իչին. յորթամ եկիր փօբ յէյա ՚ա, եկիր Գըլա՛ կէչէյիմ Իսրայէլէ. Յանի՛ հաչան անէնին կէօվէնաճ կի՛ չճիյիպիտա՛, պաշ օլսա՛ Իսրայէլ ֆիլ չէնինէ։ 1. Թագ. 15։ Ահ նէ զէման քէնտի կէօրիւնէճ պէօյ իւք սաբլար, Ալլահատան խօրքանար։

ՄԻՒՃԻՒՕՂԼԹ ԽՍ։

Զահ վիլայէթինին հէօքիւմատը Հաոշատա, հանըմ զատէ վալիտէսինատէն փէք չէֆին տօղմասընատա. եօլու ճանըզ Թէփրէնմէսիզ վէ սէսսիզ պիր տիւշմիւշ կիպի տօղտու, օնու կէօրիւպ վալիտէսի զիատէ աճըրընատան տէտի Է պէյէ վէ քէնտի Հալայըքլարընա. գալը՛ըն պուռնու չափուք կէօղիմ Հօնիւնատէն, վէ կէօթիւրիւն կէօմիւն, քի պիր տահա կէօրմէյիմ։ Ահ Հպէսի պիր զահիտ վէ ամենատէ կոյսա փէք իպարտէթքնար քարը ըտը. տէտի Հանըմա, Հօյլէ տէմէ Հանըմ, վէ տէրա Էմմէ. իւրէ ալ Հօլմիշ Էվլատըն քուճաղընա, վէ սոն Հնուն ազիզ վալիտէսինէ, օնուն տօղուրմասըյլա տիւնէա նուբըանըպ տիրիլտի. վէ հալվար օնա, քի սէնին Էվլատընա տա ըահմ էյլէսին։ Օլտէմ Հանըմ զատէ օնուն սէօղլէրինատէն նասահաթ ալըպ, վէ Ալլահատան ֆիքրի նուբըանըպ, քալբտը նամա-

ղընատան պիւթիւն իմիկ ամելա, վէ էօլմիւշ էվլատըն քու-
ճաղընա ալըպ, սիկ չէօքսիւ եէրէ, վէ ազըայարաք կէօղէ-
րին կէօյլէրէ քալըըրար, վէ ատամ. Լամ Մուպէյ վէ Ընէ
լահըյ Ցե՞ՐԱ, սէն չի ինսան ծնէլէնէնին խէլասանը նէյին ապէ-
պէ-նէրսէն Լէյն ալըպ՝ էօլմէյէ բարի օլսուն, էապէմ էօ-
ղլունէ պէճիր օմուշ պիտիլմէյը պէրիլմէ նէյին. նէմա էապէ-
րիմ, պու- էօլմիւշ ֆահսուտա պու պէրիլէ, սէնին ապէպ ծալը-
պէն պէրիր Ա՛նէյէն նէվէրիկ սալմանալընա, ծնա պուռնա
չէրիվէշ էապէրիմ, վէ սէնին պէօյնու պալմէրու սալմանալընա,
չի Ֆէպպրէ՛ պին էապէպ: Ա՛կ ատհա քէլամըար ազղընատայ-
քէն, իշտէ ատիրիլտի էօլմիւշ մահսում, վէ պարշատը նէյնի
տօղմուշ մահսուտլարըն ատէմիկէ կէօրէ ազատմայա,
վէ քըմըրտատմայա ազղըն վէ էղէբին: Օնու կէօ-
րիւպ վալիտէսի հէյրան օլմասընատան տիւշտիւ եէրէ
էօլնւ կիսի. վէ սօնրա քալըըպ շնւքը էտէրտի Ա՛լլահ,
վէ օնուն ազիզ վալիտէսինէ. վէ օնտան սօնրա պէս-
լէր սաքլարար էվլատըն Ա՛լլահ քօղքատսընատա, վէ ազիզ
Պէքիրէ խպատէթքէնալըքտա օտան պիր հէտիյէ ալմըշ
կիսի: Ա՛նրա Հօղնատըն եաշը նէ քատար պէօյ-
իւտիյսէ, օ քատար արթար իլմսէ, զահիալիքտէ. վէ
ազիմ խպատէթքէնալըքտա, ազիզ պէքիր Ա՛նէրիսմէ, վէ
ալէմին նազըրը վէ սէվիլիւլիսիյտիւ, թաքի տէնիլտի
հէօքիւմատալար էհէյի: Ի՛մտի՛ կէնճիյինտէ ըատտ կէլտի,
քի քէնտի Ա՛ղիսլատա քրզ քարտաշըյտա պէրապէր
Ա՛րաքօվ շէհրինէ կիմսի, իհթիշամը սի՛ Ի՛տտահիսլատա
նէպտուն գէրէզմինընա պհարէթինէ: Ա՛կ օրատտա պիր
աշ վաքըթ էյլէնմէսինտէ, պիր կիւն տահաթ իւշտէ կիմսի
քէնտի աբրանլարը քիշնկատէ այապ տաշտարլա՛ սէհրա
իչինն գայըշ ըլտա Ա՛ստօլա ըտմաղընա կիմսիյէ, քի շէհրին
օրթասընտան կէչէրտի: Ա՛կ հայտան կիրտիյսէ ըտմաղա չատը-
ճաք տիւշտիւ օրայա, վէ պաթըպ՝ թնա տիպինէ վարտը. վէ
օնտա եէտի տահաթ մը քտարը պօղուլտու քալը. վէ ֆա-
թաղա օնուն այապտաշլարը չօք չալըշըրար չըքարմայա օնու
տուտան, լաքին պիր շէյ էճմէյէ գատը օլմամըրար. վէ նէ
օնուն թէնին պուլմայա: Ա՛կ աքշամա քարշը նէթիշտի օնուն
պօղուլմասըն ըն քարա խապէրի օնուն քըզ քարտաշընա.
վէ օ չափուք ուտտա տապկըճար պիրիքտիրիպ՝ ազատըպ
ֆիղան խտէրէք նէթիշտի քարտաշընըն պահատըզը եէրէ,
օնու սուտան չըքարմա իչին, նօք քի տաղ, էլէ կէօմմէ
իչին: Հայը վաքըթ չալըշըրար տապկըճար, վէ կիւճ

իւէ օնչպատան պիրի պուլտու օնու. վէ սաչընտան թուրթուպ չըքարտը տըշարը: Իլա համտու սէնա Ալահըն միւճիղէթինէ. պիրա օնու քի էօլմիւշ զաման էտէրլէրտի, կէօրտիւէր տիրի, սաղ, վէ շաղ: Ալահըն միւճիւզէթինէ հէյրան օլուպ՝ քըղ քարտաշը սիւվալ էմտի քարտաշընա, վէ տէտի, պու քաւտար վաքըթ նիճէ սաղ քալըշն սուտա: Ա է օ տէտի. պիր սուլթանըն լութֆուլլա՝ կէօզիւ նաշլը քը'ղ քարտաշըմ. պիրա հաչան քի սույա պաթտըմ, վէ օնուն տիպինէ վարըպ պիր նանըմա նաթտըշ օրտա տուրույօրտում, կէօրտիմ, քի պիր կիւզէլերտէն կիւզել վէ միւքէլլէֆ սուլթան կէլիպ տուրտու պաշըմ ուճունտա, վէ էլինէ տաղըտըպ սուլարը՝ քօյվերմէզտի օնլարը աղըլմա նաքյաշմույա. վէ պէօյլէ տուրուրտում օնտա քէտէսիղ վէ ֆէրահ. վէ իհթիգամ էտէրիմ, քի օ քէնտույտի պէնիմ սէվկիւլիւ վալիտէմ կէօյլէրին սուլթանը՝ ազըղ վալիտէթուլլահ: Օլտէմ հաչան էշիթտի պուննու քըղ քարտաշը՝ վէ էտրաֆտտա տուրանլար, պաշլատըլար ևիւքսէք սէտույա թէսպիհաթ էթմէյէ Ատպղույէ վէ օնուն ազըղ վալիտէսինի. վէ տէօնտիւէր սէվինճ իլէ շէհիրէ: Օնտան սօնրա տէօնտիւ Հողնամտույա քէնտի քըղ քարտաշըլա քէնտի մէմլէքէթի Հոյնդույա. վէ մէմնուն օլմա իչին իքի տէֆա սաղըղընա վալիտէ օլսուն ազըղ Պինքիրէ. օնուն նամինէ պիր ուղու քիլիսէ եափտը բահիպլէր մանաստըրըլա պիլէ: Օնուն եափըլմասընտա՝ քէնտի արքասըլա թաշըրտը թաշլարը վէ քիրէճլէրի. օնու նէ վաքըթ Պրոպպ շէհրինին եպիսկոպոսու փէշկէշ էտիպ վէ միւպարէքէյիպ եաղլայօրտույա, Հաւատա պիւթիւն կիւն պիր նուր շէֆաֆը ևրլտրղ կէօրիւնիւրտիւ քիլիսէնին իւզէրինտէ: Ա է օնա նաքըն պիր կուսանքլար մանաստըրը տա եափտը քիլիսէսիլէ պիլէ, վէ էքիսինտէ վէրտի Պրեմոնտրաթլար թարիքինին բահիպլէրինէ: Ա օն-բա քէնտիսի տէ տէօրիւնճիւ Հննովկենտիոս փափըն էլինէ կէյիպիպ օ թարիքին ուրուպասըն, փէշկէշ էյլէտի քէնտիսին Ալահըն վէ օնուն ազըղ վալիտէսինին Հըզմէթինէ. վէ տուրտու օ թարիքտէ Հէր ամէ փաքըթըլա: Ա է օ սօնրա ըրահաթանտը Ալահտա. վէ Ալահտան մէօհթէշամլանըպ չօք միւճիւզէթ էթտի սաղըղընտա՝ վէ վէֆաթ օլտուքտան սօնրա:

Պատճառ նախընթաց Նրբերգության ընդհանուր հիմնայնությունից
ու հայր Գաբրիել Քոնիեռա. ճիշդ. ԺԸ. Հոկտեմբեր. 31։

Ա Հ Վ Է ։

Ոմանք պրս հէօքիւմեաթ ըրմադըն սուլթանլըգ սիհրալէնմէք միւբահ էթմէսինտէ, պաթմադ օնա, վէ շիւփհէսիզ Հօլիւրտիւ, էյէր օնա նէթիճէսէ իսկ տաղիզ Պիքիր վալիտէթուլլահըն իմտատը, պուննուն կիսի չօքլար չըքարլար սիհրալէրէ, վէ պաթադրլար օնատա կիւնահլար տէրեասընա. նիձէ տայմա կէօրիւրիւզ։ Օ խրա առաքեալըն սէօզլունէ կէօրէ՝ կէօրիւնիւբ, քի ճանլա պաշլադրար. եանի պիրազ ըրահաթ պուլմայ իչին. լաքին թէնկէ պիթէրլէր. եանի կիւնահլարա վէ մուրատլըզ ըլա տէօնէրլէր քէնտի եվլերինէ սէհրալէր նէրիտեն։ Հօլէ իսկ էյի տիր պէօյլէ քիմսէյէրէ ուզաք տուրմադ էտէպլի սէհրալէրտէն, շէօյլէքի էտէպսիզլինէ տիւշիւպ պաթմայադար էպէտի տիպսիզէ։

Մ Ի Ս Ա Լ Ը Ն Թ· Լ Ս Գ ։

Պիր չըֆուԻ՝ չի Հօլըհըսկո չինոպ վոֆլինչ օվհաշ Եվլատըրընա, չրնոպոնո օլսու ազիզ Պիհիրին Դուճհընչինկե։

Պէօյիւք Սպանիա շէհիրլէրինին պիրինտէ. պիր չըֆուԻ զէվճէսի՝ Եվլաթ կէթիրմէսինտէ, պէք չէթին տօլըրմասը օլտու, վէ Հօլիւմ սըքլէթինտէ տուրտուրտու։ Ա՛ֆիլ օ քատար տէրթլի աղլար ֆէրեատ էտէրտի, թաքի ճիւմլէ քօմշուլար՝ չըֆուտչար վէ քրիստիանլար ճէմ օլտուլար օրայա, վէ օնուն վայնէսէսինտէն քէնտիլէրի տէ աղլարլարտը։ Ա՛ն քրիստիան զէվճէլէրինտէն պիրիսի, քի փէք սըճաքլը ըտը աղիզ Պիքիրէ, տէտի օ տէրթլի զէվճէյէ. սէվինիւլիւ քըզ քարտաշըմ, կէօրիւյօրում, քի Հօլիւմ սըքլէթինտէ սին, վէ քիմսէ գատը տէյիլ տիր սանա իմտատ էթմէյէ. Հօլէ իսկ կէլ այագտաչ օլ պանա, վէ եարտըմ տիլէյէլիմ օնատան սանա, օ քի քէնտի Ա՛լլահ օղլուն աղրըսըզ տօղուրտու. վէ տէտի չըֆուԻ զէվճէ, էտէյիմ Հօլէ քըզ քարտաշըմ էտէյիմ։ Ա՛ն սօնրա պաշլատը քրիստիան տիշէլի վէ օնուն՝նա պիլէ չըֆուԻ սէօյլէմէյէ պէօյլէ, էյ քէրէմքեանի

Պիքիր վալիտեթուլահ. կերչէք լայրք տէյիլիմ սէնին լութֆունա սէնին պիր էվլատըն խաչա չըքարանլարըն միլէթինաէն օլմամ իչին. ելլա պիլիրիմ, քի քէմիկը անմազ վէ խալըը քերէմ սին լայրքսըզլար վէ կիւնահքեարլար իւզերինէ. օնուն իչին նիազ էտէրիմ եարտըմ էթմէկէ պանա, վէ խէչաս էթմէկէ պէնի պու էօլիւմտէն, օնտան էյեր եաշարսամ, իչտէ ահ էտէրիմ ափսոսինէ վաֆթիդ օլուպ կէթիրէճէյիմ էվլատըմա քրիստիան օլմայա: Պրէթ պիթիրտի քարը քէնտի քէլամլարըն, իչտէ աղլէ Պիքիրին լութֆուչչա ըրահմի տօղուրտու էվլատըն, վէ քուրթուլտու: Ամմի քէնտինին էյի թալէհինէ կէօրէ ըրահատ կէլտի քի օ կիւնէլէրտէ քէնտի էրքէյի էվտէ տէյիլտի, իլլա շէհիրտէն տըշարը կիթմիշտի պիր իշ իչին, օնուն իչին վազքրա օլտու օնա պիր քաչ կիւն. էվվէլ աղլէ տինի էօյրէնմէյէ վէ օնա թէրպիյէ օլմայա. վէ սօնրա վաֆթիդ օլտու քէնտի վէ եէնի տօղան էվլատը: Պէ հաչան տէօնտիւ կէլտի էվէ օնուն էրքէյի, վէ կէօրտիւ օնու քրիստիան օլմուշ, վէ էվլատը տախի վաֆթիդ օլմուշ, փէք էօրքէչէնտի, վէ քուտուրուպ ալտը քըլըճը, վէ մէրհաքէթսիզլիք իլէ պօղազլայըպ էօլտիւրտիւ մահսումու: Պէ քաըը զիատէ քօրքուպ պաշլատը ազլայըպ կիւյսէք սէտա շամանա էթմէյէ: Ունու էշխտիպ քօմնուլարը, սէյիրթտիյէր օրայա կէօրմէյէ, քի նէ օլա օ, վէ մահսումու պօզազանմըշ պուլտուլար քէնտի պապասընատն. վէ զէճխին ազլայըպ կէօզ եաշը տէօքմէտէ: Պէ օ զալըմ քանը հաքմէյէր էլէրինէ տիւշմէկէ իչին քաչը, օ շէհիրտէն չըքմայա՝ վէ օնլարըն էլէրինատն քուրթուլմայա: Պաքին փէք թէզ եայլտը օնուն էվլատ էօլտիւրմէսի, վէ քափատտըլար շէհիրին քափուլարը, օնուն իչին հաչան քի կէլտի շէհիրին քափուլարընա, վէ քափատմըշ պուլտու օնլարը, պաշլատը կիզլէճէ սէյիրթմէյէ սօրաքլատտա, վէ սաբահանաճաք նէր պամայա: Պէ իշտէ աչըք պուլտուպ պիր քիւնսէ քափատտուն. քի ազլէ վալիտեթուլահըն քիլսէսիյտի, չափուք կիտտի իչէրի, զնրա պիլիրտի, քի քիւնսէչէրէ քաչանը թուրթամազլար. վէ կիտիպ տուրտու վալիտեթուլահըն մէզզահը հուզուրինտէ: Ունատա հաչան կէօզլէրին եօքարը քալտըրըպ՝ կէօրտիւ աղլէ Պիքիր վալիտեթուլահըն իւտատեթքաարլըզա թէկրէնտիրմէյի պատկերին, Ալլահտան ըշըքլանըպ՝ թէօպէյէ կէլտի քէնտի պինամուսլուզունա. վէ

պաշտատը աշքըդպ աղամայա. վէ արդուլէրտի վաֆթիզ օլուպ՝ քրիստիան օլմազ: Ունուն իչին նէ դէման քի կէլտիկէր օրայա հաքիմլէր միւպաշիրլէրի թուֆթուպ կէօթիւրմէյէ օնու հաքիմլէրէ, տէտի ընդարա. քարտաշլար նիայէ էտէրիմ, պանա պիր աղ վէրքէթ վէրին, թաբի վաֆթիզ օլուպ քրիստիան օլայըմ. վէ սօնրա չը քարըն պէնի պունտան վէ կէօթիւրիւն էօլտիւրմէյէ. լարին պիլէօնիզ, քի պունու նօք քի էօլիւմտէն քուրթուլմա իչին իտէյօրում, հայա, զերա լայըզ ըմ պէն օնա պէնիմ պինամու սըզուզում իչին, իլլէ՝ իտէրիմ, քի տինսիզ չըֆտուԹլարդա քայըպ օլմայըմ: Վէ օնդար օնուն նիազըն քաալուլ էտիպ. վաբդի վէրտիկէր օնա, վէ վաֆթիզ օլտու օրտա պիր փաֆաղտան. վէ սօնրա ԹուԹուպ կէօթիւրտիւկէր, վէ պըրուքտարլար զընտանա, հաքիմլէր իլտիֆնա կէօրէ էրմէկտի կիւն էօլտիւրմէ իչին: Ամտի՝ պու մապէյնտէ էօլէն մահսումտուն անասը տինլէնմէզ աղլարտը, վէ տէրտի ազնզ Պէքիրէ պէօյլէ. պիլդիրսին նա ազնզ պիքիր ՎալիտէԹուլլահ, քի պու պէնիմ էվլատըմ էօլմիշ տիւր նայընդզ վաֆթիզ օլմասը իչին, էօյլէյ իսէ սանա մինասիպ տիր օնա մէրհամէթ էտիպ էօմիւր վէրմէք: Պունու սէօյլէյիպ՝ աղլարտը փէք աճըլա. վէ սանդի զօրլամաք իստէրտի օնու: Ամտի շիւմլէտէն ազնզ Պէքիր օնուն կէօզ նաչընա մէրհամէթ էտիպ, վէ սանդի օնուն սէօզլիւնտէ նէյիլիպ՝ պաղըշլատը օնա արզուլէտիլիր: Օնդա իշտէ քըյամէ օլտու մահսում միւրաէլէրտէն. վէ պաշտատը անասընդն նիւզինէ պաքմայա, վէ աղլամայա մահսումար տաէթինէ կէօրէ: Անասը սէվինիպ՝ ալտը օղլուն քուճաղընա. վէ տուրմազ էօվէրտի օնու. վէ պաքարտը օնուն պօյնունա. օրտտա կէօրտիւ, քի պիր կիւշճիլ նշան քամըշտը նարտարդն միւճիւզէթինին էլամէթինէ: Վէ տահա պէօյլէ սէվինդրքէն խապէր ալտը, քի քէնտի էրքէյն վաֆթիզ օլուպ քրիստիան օլմուշ, վէ զընտանտտա տըր. օնուն իչին էվէթլէյիպ օղլուն քուճաղընա ալտը, վէ կիւմտի օրայա կէօրմէյէ օնու, վէ պէրտպէր սէվինմէյէ քէնտիկէրին օղլունուն էօլիւէրտէն քըյամէ օլմասը իչին. վէ օնուն քրիստիան օլմասը իչին: Անհսումուն քըյամէ օլմասընդն վէ չըֆտուԹուն քրիստիան տինինէ տէօնմէսինին խապէրի վարտը հաքիմլէրին քուտաբլարընա. վէ օնդար ազնզ Պէքիրտէն քէմտիկի վէքը էմմէմէյէ էօրինէկ ալտը՝ մուշավէրէ էմտիկէր, վէ նէնի տինէ կէլին

ջափուտու պընտանտան չը քարըսի՝ աղատ քօյվէրտիլէր։ Վէ օ էօլիւմտէն քուրթուլուպ, տէօնտիւ զէվճէսիլէ էվէ. իքիսի տէ նաշարլատը աղիմ ֆազլի ամէլ փաբըզդըյա ալէմէ էօրնէկ քէնտիլէրին էօլիւմ կիւնիւնէտէք։

Պոռնօ հիւէյնէի էտէբ հայը Յովհաննէս ալոզլուն ֆէնոյէ Ֆ. ֆլիտ. պոզ. 4։ Վէ հայը Կոռնէլիոս եոզլէ. ճլիտ. Ֆ. էօրէ. 25։ Վէ հայը Սիղէնտոռ կոմսլ. ոզլէ Պիւրէյնի հնճէ. Ֆ. ֆլիտ. հնճզլէ. 35։

Մէյվէ։

Կիւճէ պու չըփուտ քարը քէնտի էօլիւմճիլ աղըրլարընտա քրիստիան քարընըն նատտհամըն տինլէմէյլէ, սըղընտը ազիզ Պիքիրէ վէ ալտը օնտան էօյլէ հէյրան օլունաճաք լումֆ. քէզալէք պիզ տէ հէյր միւթիւհ օլուրսաք հայըր նատտհամի վէրէնէլէրիմիզին սէօզլունէ, հէր հյլէքլէրէ հրէֆիզ. վէ Ռնա տանի քարտաշ օլուրսուզ, պէրա միւթիւհլիւք հնտանը Ռնա քարտաշ տէյր, նիճէ քէնտի շէհտաէթի տէյր տէմէյլէ. Ուր ալտըդն վէմա հօր նոյ՝ ուր յէրէննա է, դա է նոյ նէզդայր, Ե յոյր, Ե նոյր։ Յանի, ֆի ֆի պէնիմ նէօյլէ ֆէնէրէյին ըտտէլին էտէբսէ՝ օ ռուբ պէնիմ յարտըմըմ, յոզ յարտըմըմ, վէ ֆոլէնհ։ Վէ տանի ալըր էօյլէ քիմնէ Ըլլահտան հէր նէզդի իտտէրսէ. պէրա սէօյլէր պէօյիւք Ռրիդըր էյէր Ֆ-լինհ օլուրսուն էնինն ֆըլալտըռնա, Ֆ-լինհ օլուր Ըլլահ պէնին նէյտրէնինհ։

Մ Ի Ս Ճ Ի Ս. Օ Ն Ֆ. Ի Ռ։

Պիր ֆորը նինոհտրա էօլնտ ֆրյոմ օլուր Ֆ-ըրտնէլէրսէն ճէ-մլէրսէն ալոզլ Պիրէյնի շնֆայէնի նէն, վէ նինոհլուրըն նէրտֆ օլուզ, ԼՒՒՒ

քի ուշաքըղընտա պիր պէօյիւք կիւնահ իշլէմիշտի, վէ հիճապ էտէր իտի մուքրիր օլմայա օնու, վէ օնունլա ճիւմլէ էլլէքլէրի պօզուլմուշլար ըտը, լաթիֆ բուհլար պիր տուրլա զէհիրտէն պօզուլմազ կիպի: Պու հէր խոստովա-նանքընտա քէնտի ֆիքրի պասիրէֆինտէն վուրուլուպ, իթիրաֆ օլտուբտան սոնրա պէօյլէ սէօյլէրտի. փիշմանօլուրում ադիզ պաշա սէօյլէտիմ վէ սէօյլէմէտիմ ճիւմլէ կիւնահկարըմա. վէ տիլէրիմ Ալլահտան վէ սէն-տէն ավֆ օնլար իչին: Պէօյլէ սէօյլէրտի տայմա, վէ ֆիղան էտէր աղլարտը. վէ ճէսարէթի էտմէզտի օ կիւնա-հը մուքրիր օլմայա. վէ ինանըրտը՝ քի պուն ունլա կիւնա-հընտան քուրթուլուր: Իմտի՝ օնուն խոստովանանհայրը պիր իհտիյար վէ քէնտի հըղղէֆինէ փէք վուքուֆ քիմսէ իտի, կէօրմէ իլէ քարընըն ջօք քէրըհ իթիրաֆըն պու-թարզա ալիթիրմէխին, շիւփհէյէ վարտը, քի պէյլի պիր կիշիլի կիւնահը վարտըը, վէ պէյտն էմմէյէ ճէսարէթի էտ-մէյօր տէյի: Օնուն իչին պիր կիւն աչտը օնա քէնտի շիւփ-հէսին, վէ նասահաթլատը օնու՝ էյէր պիր կիշիլի կի-նահը վարըսա, ուղիմայրդ խոստովանանք օլմայա. լաքին օ ինքնա էմտի, էօյլէ շէյ նօք տուր պապա տէյիւ կէօնտերտի օնու. պիր պաշկա իլմահար վէ ըր խոստովա-նահայրա, քի Ալլահնայ մահասաբընընդն քըլավուզ ուսու. պէյքի օնա աչըրն քէնտի սըրըն տէյի. լաքին օնատա ճէսա-րէթ էտմէտի խոստովանանք օլմայա օ կիւնահընդ: Ալ էօնքի տայըմ ֆիքրին պասիրէֆի սըքէֆի վէրիրտի օնա, օնուն իչին քաչ սէֆա քի էվինտե վէ քիլիսէտե կէօրիւ-տիյէ ադիզ Պիքիրին պատկերին, օնուն հուզուրինտե նիւզ իւստիւնէ տիւշէր, վէ աղլայարաք մուքրիր օլուրտու օնա քէնտի կիւնահընդ. վէ նահայրըտը՝ քի քէնտի Ալլահ էվատընտան ավֆ ալըր օնուն իչին: Պէօյլէ իթիգաֆէ էմմէյէ ավֆ պուլմայա՝ տուրտու քալը հօլիւնճէյէտէք քէնտի սէրթ նիւրէքլիլիյինտէ: Ճօք երըտարտան սոնրա հաս-տայանալը, վէ հօպիւ՝ քայուղ էմմէյէ քիլիսէնին ճէվրի էնինհայէթ սըրրըլարըն. վէ ալէմտէն զանն օլունուր-տու աղիզ վէ սատրը զէվճէ: Ալ էթէնին ճաղա քօյուպ կէօ-թիւրտիւզէր քիլիսէյէ կէօմմէ իչին, լաքին չափուբ կէօմմէյ-իպ, պէքլէրլէրտի օնուն քըզլաընտան պիրին, քի ուզաք հէրտե սաքին օլուրտու: Իմտի՝ օնուն ճանը էթէնինտէն այրընճա հէօրիւյուշ էմմէյէր շէյթանլար օնուն իւզէրի-

նէ, վէ քաւլի զինճիրլէրլէ պաղլայըղ Վանուն տիվանընա իհսար էյլէտիլէր, վէ պաշլատըլսա շէքվա էթմէյէ օ քատար հիւրմէթսիզ խոստովանանք օլմասը վէ սրբութի ալմասը իչին օ պիր կիւնահը սաբլամասընըն սէպէպիյլէ. վէ աէրլէրաէ, կերչէք չօք էյլիքլէր տախի իշլէտի քէնտի սաղ ըղընտա, լաքին կիւնահ իչինտէ էթմէսիյլէ օնլարը, վէ օնտա էօլմէսիյլէ, պիղլամ տիր հաք իւզերե: Ալէ օնուն կէօզէտիճիսի ֆէրիշթէ ճէվապ վէրմիյէ գաթը օլմասը շէյթանլարա. վէ Վան հազըրլանը ըտը ճէհէննէմ իլանըն վէրմիյէ: Ալէ չունքի սաղընտա օ թութմուշտաւ օնուն ալիզ վալիտէսի, տէօնտիւ օ սէֆիլ ճան օնա, վէ տէտի. Հյ քէրէմքեանի Պիքիր. մէրհամէթ էյլէ պէնիմ սէֆիլլիյիմ, քի սէնտէն քայըը պաշկա ումմուտում եօք. կերչէք ավֆա ըայըք տէյիլիմ, լաքին զիքը էյլէ, քի քաչ տէֆա սէնին պատկերինին հուզուրինտէ մուքիր օլտում կիւնահընըն կէօզ նազլարը ըլա, էօյլէ իսէ օ քէրէմի, քի չօք քէրրէ տիլէտիմ սէնտէն. կէրի էթմէ պէնտէն պու թադիգէտէ, զնրա օնտան պաղը ապր էպէտի խէյալընը: Վէրէմ էտիպ ճիւմլէտէն ալիզ Պիքիր օնուն նիտաղընա, տարկընն կէօզլէ պաբըպ շէյթանլարա, ազարլատը օնլարը քէնտիլէրին փէրվասըզ ըղը իչին. վէ էմր էթտի օնլարա չէօզմէյէ օնու պաղ ըարընտան, վէ ազատ պըրաքմայա, թա քի սէճիլ քէսմսին օնուն իչին. վէ օնլար էթտիլէր չապարճաք, նէ քի էմր էթտիյսէ: Յտտի սէ Ղծածին տէօնիւպ Վանա՝ տէտի, իտաէրիմ սէնտէն օղլում, քի պու պէնիմ իտպատէթքեա ըրժմն կիւնահ ըարըն պէնիմ իչին ամֆ էտէսին. վէ ճէհէննէմէ իտքեան էթմէյէսին պունու. չունքի օ կիզլէ կիւնահը իչին պէնիմ հօ ըզուրումնա չօք տէֆա ազատ: Ալէ Վան տէտի. պիլըրսին սէ՛վիհիւլլու վալետէմ, նասըլ քի քիլիսէմտէ մամուռ քանուն քօտում, քի հիչ պիր կիւնահ քեար խէյալընդա էրմէզ խոստովանանքըղ. վէ պու էօյլէ պիր քիմսէ տիր. էօյլէ իսէ պէնիմ էտապէթիմ կէօրե պունա մէրհամէթ էտէմէմ. լաքին սէնին նիտաղընը տա քապուլ էթմէմէյէ դատը տէյիլիմ, օնուն իչին պէօյլէ իլամ էտէրիմ չիմոի, տէօնտիւն պունուն ճանը քէնտի թէնինէ, վէ տիրիլիսյ խոստովանանք օլսուն փատիպա քէնտի կիւնահլարըն փիւզմնիղը ըլա, վէ պէօյլէ պուլսուն պէնիմ մէրհամէթիմի: Պէօյլէ սիճիլ քէստի Վան. վէ էմր

էլլէսի ծնուն կէօղէսիճի հրէշտակընա, քի ծնուն ճա-
նըն կինէ կէօթիւբսիւն թէնինէ, քի թէքրար տիրիլսին։
Ումի ուղաքտաքի քըղը նէթիչիպ, վէ քիլիսէյէ կիլիպ,
քէնտի անասըներն թէնինին իւղերինէ աճը կէօղ նայըլա
աղլարքէն, իշտէ քաֆիլ տէրին ույքատան կիպի քալ-
տը էօյիւ. կէօղլերին աչտը, տէրին նիւրէքտէն ահիլար
էլլէսի, վէ ճաղտա օթուրսա՝ տէսի. աղլամա քը՛ղըմ՛,
իշտէ քալքտըմ էօմիւրէ։ Ծնու հայան կէօրսիւ քըղը
վէ էտրաֆընտա տուրանլար՝ քօրքտուլար, վէ քայմայա
պաշլատըլար. լաքին օ չաղըրտը օնլարը վէ տէսի. տէօնիւն
քօ՛րքմայըն, վէ չափուք կէթիրին պանա պիր քահանայ,
նայլայը՛րըմ սիպէ։ Ալէ օնլար օ սահաթ կէթիրտիլէր.
վէ պաշլատը մուքրիր օլմայա ծնա, կէրէք օ խոստովանանք
օլմայա ուլամտարդը կիւնահրն, վէ կէրէք լայըքքընը խոս-
տովանանք օլսա՝ լայըքքընընը ըսա չօք տէֆա սրբուքի
պատրգըն թա սօն սրբուքի պատրգընատաք։ Ալէ տահա օ
խոստովանանք օլուրքէն ծնուն քըյամէ օլմասը նայըտը
շէհիրէ. վէ պիւթիւն շէհիր նըղըտը օրայա կէօրմէյէ
օնու։ Ալէ հայան խոստովանանքըն թէքմիլ էթտի վէ ար-
ձակում պատը, պաշլատը նիւյսէք սէտայա օ ճաղտան
մէմլէրտէն կիպի նապը էթմէյէ ճէմի ճամաաթա Ալահտան
պատրգը լութֆու՝ ազիզ Պիքիրին բիճասըյա, թէքրար
տիւնէտայէ տէօնիւպ թէքմիլ խոստովանանք օլմա իչին։ Ալէ
ածրա տէսի, շիմտի վաքըթ տըր պանա թէքրար տէօն-
մէյէ՝ նէրէտէն քի կէլտիմ, Ալահտան էննիհայէթ սիճի-
լիմ պատրգա. վէ տայըմ սէմտանէ իհթիշամ՛ատայա օնուն
ազիզ վալիտէսինին, վէ քէնտինին ազիմ մէրհամէթին
օնուն նըղարը ըսա, քի չը.քարտըլար պէնի ճէհէննէմ քա-
միւլարընտան։ Պունու սէօյլէյիպ՝ քէնտիսին նը խաչըն
նշանըյա մէօհիւրլէտի. վէ քօտու պաշըն ճաղըն իչինէ,
վէ բահամճա ճանըն թէսլիմ էլլէսի։

Պոռնու նաթլ էտէր Կապրպեննա ապէզ Ալլահէլհա-ւլահրն
Ֆա-ճէ-պէլիննին ասն Ֆիլոպընդա. Ֆտաղ 22։ Ալէ հայր Ըղէ-
ատան. գէոգաղ. ճելա. Ե. Լուպէր. 13։ Ալէ հայր Ալեվնոա
Ֆամալ. ապէզ Պէրէքէն Ֆա-ճէ-պէլիննին Ֆիլոպ. ա. Ֆա-ճ. 34։

ԱՀՅՎԷ։

Պու Հիքնայէթատ աշխէնարհ կէօրիւրիւզ, քի նէ քա-
տար պէօյիւք տիւր ապղղ Պիքիրե Ալլահտան վէրիլէն հէօ-
քիմ Վանուն փատիշահլըղընտա, նեա քի Ալլահըն մէն
օլունմադ սիճիլին դատըր օլտու մէն էյլէմիյէ, օնուն իչին քի
սէօյլէր Առաքեալ. նայ նայ հիմէթամ Հօճանիկ ամ խոչա-
կան, Ե չէք այնորկի փաթատան. Ասանի, Փուշ, պըր ճէմի
ինանալըմա պէր ղէրէճ Եօլճէ, վէ օնպան ասնըս ղերահալ։
Չիրա Ալլահ փատիշահըն օ սէօզիւ իւգէրինէ, քի սէօյ-
լէտի Ասիճեր սուլթանտա. սիրէ պէհանէն, վէ վէրէյիմ սանա
փատիշահլըղընըն Եարըսընտատը. սըր Զամանա տէր. քի Վա-
ուան ծապիշահլըղը նէ պէօլճէնէ՞ը, Եանի ապտալըն ծապիշահ-
ղընա, վէ Ղերհահըն ծապիշահլըղընա. նէոկ Եէվէլկինէն Վա-
ղէնպէնի Լուլուպ. վէ նէնճէնէն վէրպէ ղէնոկ Ա ալչաեսնէ.
վէ նէոճ Վան ապտալըն ծապիշահը պէնէր՝ ղէրալըղ ղէնոկ վա-
լէահան պա Ղերհահըն ապտալը վէ սալճանալը պէնէր։

ՄԻՒՃԻՒՉԻՆ։

Պէր Ղահաա Եօլճ պօղտա. վէ օն պէշ կիւնէկէն ասնըս ղոյ-
ահ օլտա ապղղ Պիրնէրն Ղէճիպէլէնէյճ, վէ վաֆիճէ օլտա
Ինէղտը Եօլտա։

Յիլն 1428. սէնէսինտ Իբրահիմ էյալէթինտէ՝ որ Հի-
լարիոսն քահապասընտա Կամերակն շէհրինէ նաքըն,
փնդմինէ խիմտ պիր քարը փէք շէտիճ ապղըդյա պիր Եօղ-
միշ Եվլատ կէմիրտի, վէ կէօմիւլճը օնու Եվլին պահ-
ճէսինէն պիր քէօչէսինտէ։ Պու քարը փէք խպատէճ-
քնար ըտը ապղղ Պիքիրե, վէ Հեր սէնէ կիտերտի Հալա
շէհրինէ՝ ղնարկէմէ օնուն միւճիւգէմէն պատկրինէ՝ քի
օրտա ըտը։ Խմտի՝ նէ զաման օղլուն Եօլու տօղրըտուդյա,
փէք քահաճէմէ տուրտրտու. խուտսա պունան իչին, քի
մահտամ վաճէմիցէ լայըք օլմադը, վէ սանքի պիւճիւն
կիւն ապտարը. վէ պիր ապ Թէսկէլա օլմա իչին ապղղ պի-
քիր Ասրիճէ սըղընըրտը տուա ըլա. օ տա տէդիլ սալճ
իչերտէն նուրլանտըրըրտը օնու, վէ Հեր կէճէ խրնտաբն-
տա տա կէօտտէրիրտի օնա քէնտինէն տօղան վէ կէօմիւլէն
օղլուն սապ. վէ պու սիւ բտիւ օն պէշ կիւն։ Խմտի քարը պու-

իւրեալքեանէն գումվէթլէնիա՝ պէհուզուր էտէրտի քէնտի էլքէյին՝ վէ սայրըլարըն, քի կէօրմէյէ կէլմէյէտի օնու՝ մահսումու կէօմիւքլերի մէղարը աչմայա. վէ տէրտի. ումարըմ քի ազնը Պէքիրին լումֆուլա օղլում տիրի օյա կէրէք. չունքի օ պէջյէ Թէսէլյա էտիյօր պէնի: Ա է օնլար մասկարա էտէրլէրտի օնու, վէ օնուն սէօզիւն տինլէմէզլէրտի. լաքին էնճամինտա օնուն օսմանըրըպ պէհուզուր էմմէսինտէն, կիմտիւէր պահճէյէ, վէ եա վաշճա աչտըլար Թօփրաղը՝ նէրէտէ քի մահսում կէօմիւշիւ: Ա է հաչան պիր արշըն քատար էշտիւէր Թօփրաղը, կէօրիւնտիւէր էվվէլ մահսումուն այաքլարը, վէ սօնրա պիւմիւն Թէնի, տէյիլ սալի չիւրիւմիշ վէ քօքմամըշ, վէ տահի սաղ տուրույօրտու քըրմըշը եիւզլէր իլէ, Թամըլճա սօղուրտու, վէ տուտաքլարըն վէ էլլէրին այաքլարըն քըմըլտաթրտը: Օնու հաչան կէօրտիւէր, քէնէ քէսիլմէ մէհման քալտըլար, վէ չաղըրըրլարտը. միւճիւզէհ տիր, միւճիւզէհ տիր: Ա է պու հաք եիւզէրէ. զիրա էյէր քի Ղազարոսուն տէօրթ կիւնտէն սօնրա քըյամէ օլմասը պիւմիւն նահուտխտանը Թաճուպլան-ըրտըրյա, նա տահա նէ քատար շաշաճաք միւճիւզէհ տիր պիր մահսումու քըյամէ օլմուշ կէօրմէք տիւնեատա, քի անատան էօլիւ տօղուպ, օն պէշ կիւն պիր արշըն քատար Թօփրաղ ալընտա կէօմիւլիւ քալմըշ: Օնրա մահսումու ալըպ քուճաքլարընա՝ կէօմիւրտիւէր անասրնա՝ քի տահա լօհուսալըղընըն սալքընմասրնտայտը. վէ ճիւմլէսի պիր ազըղտան Թէապհ էտէրլէրտի Ղ.լահը, վէ օնուն միւճիւզէհ Թէնանի վալիտէհին էօյլէ պէջյէ միւճիւզէհ իչին: Ա է սօնրա մուշաֆէրէ էմմիլէր մահսումու օ քատապատա վաֆիմիշ էմմէմիյէ. իլէ կէօմիւրմէյէ օնու ազնը վալիտէհուլահըն քիլիսէսինէ՝ քի Ղէրտէնկէլէտէ իտի՝ օ քատապատան իլի միլ ուղաք. վէ օնտա վաֆիմիշ էմմէյէ օնու նր Ղճամինին միւճիւզէհինին զէքրինէ: Ա է լաքին պիր աղ աղըր տամըրտանտըլար նօլա չըքմայա, վէ փէք չօք քատըլար տա պէրապէր, օնլար քի նամաշ նէօրիւրլէր. օնուն իչին քիլիսէյէ նէմիչինճէ փափաղը օնտա պուլմատըլար. քի պիր նաքըն քալէյէ կիմիշի էօյլէն մանճասրնա տամէհ օյունուպ, օնուն տիզտապրնտան: Իմ տի ֆարզ օլտու կիմմէյէ օրայա վափաղը չաղըրմա իչին. լաքին օնտա տա հիսապրն քամըրըն քափալը պու-

ըուպ, վուրտուլար, վէ քիմսէ եօղ ուտուռ քի այ՝ զնրա հէփսի տէ Թաամա կէմիշէր խոի: Այբէն իշտէ կէօրիւնտիւ ազէզ Պէրբէրին իբնէձի միւձիւզէթի, քի քէնտին-տէն այէլար քաիրլիկ պիւթիւն քէօմէ կիրպի իչէրի: Կէմի-լէր օրտան իբնէձի հիսարընէն քաիրընա, վէ օնու տա քաիալը պուլտուլար. վէ լսքին օնտա տախի քէնտինտէն այէլար քաիր, վէ կիրտիչէր իչէրի: Ա կէմիչէր իւչիւձիւ հիսարըն քաիրընա տա, վէ օ տա քաիալըյար՝ քէնտինտէն այէլար. վէ կիրտիչէր քալչէկ իչէրի. վէ քաիր-լար նաարլ. քի քէնտիչէրինտէն այէլարլար, քէզալիք քէն-տիչէրինտէն տէ քաիանտըլար օնլար կիրտիքտէ: Ա սօնրա կէմիտիչէր տիզտա ըն սարայընա, վէ իչէրի կիրիպ՝ վէրտիվէն-տէն չըքարըլար եօքարը պէօյիւք Թէհլիկէ, նէրէտէ քի փա-փաղ վէ տիզտար մանձա նէյօրլարը: Ընլարը հաչան կէօր-տիւյսէ տիզտար, զնատէ էօրքէչէնտի գալէնին քաիրըճը-սընըն իւզէրինէ, քի օրտա հըզլիթի էտիյօրտու օնլարա, քի նիչին իզնինտիգ աչմըշ քաիրըյը օնլարա, վէ ալճըշ իչէրի գալէյէ օ քատար քէօմէ հալքը. վէ քըլըճ չէքիպ իստէրտի օնտան էօճ ալմաք: Այբէն քաիրըճը նէմինէ քաալիչէրտի, քի մանձատան էվվէլ հէփ քաիրլարը քաիատրմ. վէ տիզտարըն քըզըն չահանի տուԹարը, քի քաիրլարը քա-փաղքէն օրտատյար: Ա օնրա Թաճուալանըպ տիզտար՝ սէ-վալ էթտի կէչէնլէրէ, քի քաիրլար քաիալը նաարլ կիր-տինիպ իչէրի, վէ նէ իստէրսինիգ: Ա էնլար տէտիչէր. ազէզ Պէրբէրին միւձիւզէթի քալէնին քաիրլարը քէնտի քէնտիչէրինէ աչըլտըյը. վէ պաշլատըյար տըրատըլան նաբլ էթմէյէ օնտան ճիտիչ միւձիւզէթին. վէ նիճէ քըյամէ էյ-լէտի մահսումտա վաճիթիսըճ քալմամաղ իչէին: Պու միւձիւ-զէթի էչհտինճէ փափաղ, զնատէ Թաճուալանը, վէ ման-ճայը նայըմ պըրաքըպ՝ աքապինճէ քալքար սուքրատան: Ա էնտա քալքար տիզտար քէնտի էվ ուշաքլարընտա, վէ կէչէնլէրէ այաքտաշ օլուպ չըքարըլար սարայտան կիթմէյէ նը Ընճաճինին քիլիսէսինէ քալէտէն տըշարը. վէ վաճիթիզ էթմէյէ օրտատա մահսումտա: Ա իշտէ կէօրիւնտիւ ազէզ Պէրբէրին իւչիւնճիւ միւձիւզէթի, քի պէքլէյիքէն քաիրըճըյը՝ կէչիպ քալէնին քաիրըյըն աչմայա. կէօրտիւէր քի քա-փըլար քէնտիչէրինէ աչըլտըյըլար, տիզտար օնա Թաճուալա-նըպ խաչ չըքարըրար նի զնինէ. վէ իթթիֆաճի էյլէտի էվ-վէյէի պիւթիւն միւձիւզէթէ տէ: Ա օնրա քալէտէն չը-

քըսի՝ կիմանիր ազիզ Պաւլոսէթուլահըն քիւհսէսինէ. վէ օնուտա փափազ վաֆիթիզ էյլէտի մահսուտնու չափուք՝ զիրա կէօրիւրէրսի պուրնունտան քան կէլմէսին. վէ կէօզլէրինտէն չօք հաշ, վէ ճան թէսլիմ էտէր կիսի չէնէ աֆմասըն: Պէ վաֆթիզ օլտուքտան սօնրա պէշ սահաթ մղքտարը կէչսէ իսէ պաշլասը մահսուտ ազար ազար թէրէքքիպ կէվշէմէյէ, էօյլէ քի. նէ իչին քըյամէ քի օլտուչսա թէքմիլինէ էրիպ, պէշ սահաթ թէքմիլ օլունճա էօլտիւ. վէ կէօմտիւլէր օնու օ քիւհսէտէ: Իչլէ պու քատար հէյրան օլաճաք միւճիւղէթի թամնընա՝ պու սա ըրսատ կէլտի, քի մահսուտունէն էօլտիւյիւ սահէթի, անսըրընըն սիւտիւ տէ քէսիլտի:

Պոդնա- նաչէ էվէր Յոսպոս լէպէնան չէնպէ չէլեպլէնպո՝ Հալանըն ըէ Էճաժինի նչին: Պէ հայր Էպէչսան. գիւղ. ճիլդ. է. Լեպդէր. 24:

Մէյվէ:

Էյէր իլք վալիտէմիզ Նսա՝ քի ինսան դապիլէսինին էօլմիւնէ սէպէպ օլտու՝ էօմիւր տէնիլտի խէ, զիրա Նսա լուգմի, էօմիւր թէրճումէ օլունուր: Նա նէ՞ քատար հաք իւգէրէ լայըք տրը էօմիւր չաղըրմաք ազիզ Պիքիրի, քի պիչէ էօմիւր վէրէն Յէ Պսուն վալիտէսի օլտու. օնուն իչլէն սէօյլէր նը Նսիփան. Պէրչէ՞ Սպրնմ գիւնէչսյա էօլ Տի՞ր գօղը-գսո-, չէ գէրէչէրէ անա օլսուն: Պէ չունքի կէրչէք էօմիւր Ալլահըն լութֆու տուր, քի էյէր ճան օնսան մէ հրտա ուսա՝ էօլմիւշ տէնիլտի. վէ տալսի լութֆուլար անսար ազիզ Պիքիր տիր. օնուն իչլէն նալվարալմ օնա, քի վէրսին պիչէ քէնտի լութֆունու. քի քատրը օլալմ տայըմ սաղ քալմայա սօնսուզ էօմիւր սաղ ըղըյլա. նիճէ վէրտի օնու ազիմ տինտար վնէրմինէ քատընըն էվլատընա, օնա պէօյլէ ազիմ հէյրան օլունճաճաք միւճիւղէթի էմմէսիյլէ սանըքի տէսի. ա՞ճ կին գսո, ճէդ են հասսգս ո, էպէյնէ ռէպ -ոչ է նոճո. Նսանի, Էյ ռսրը, գէօյնս գսո էպ տէ նէնինէ էնինգտիրնը, օլսուն սանա նիճէ ռ չնսէբսնէն. նսսրը քի տէ տի Վ՞ր քանանը քարըյա:

ՄԻՍԻՈՆ.

Լհասատանտա Էրինճինին պէրէ, ապէր Պէյէրի պէր ճօճա պոդինըին պո-ղոս, ոի չօ ճո-ճէ-պէրի էլիսի։

Յունն 1615. սենէսինտէ Լհասատանտա Կէսարիոմ վէ Կրակով շհհիրլերին մասդիճինտէ, Տիլմա տէնիլէն եէրտէ, Յոհաննէս նամ քէօղլուճուն պիրի սապահրլա քէնտի թաղլասընտա չիվի սիւրերիրէն, իշտէ իբի իսէ տէօնիւմճէն սօնրա՝ տուրտուղար քալտըղար էօքիւղլեր սիւրտիւքլերի եէրտէ, վէ տահա իլերի կիթմէք իստէմէզլէրտի։ Օհատէ շաշտը էքինճի, տիրթէրտի օնլարը, վէ չաղըրըը շամաղթա էտէրտի՝ քի կիթմսինլեր. թաքի օնուն սէսի շամաղթասընտան սայրը քէօղլուլեր տէ պիրիքտիլեր օրայա. յապըն էօքիւղլեր ոէյիլ սաղի թէկիրէնմէզլերտի եէրլերինտէն, վէ տահի իբի էօն այաքլարըդլա տիզ չէօքտիւլեր օրատա նէրե։ Յոհաննէս էքինճի էօքիւղլերին էօնիւնէ կէչտի կէօրմէյէ, քինէ օղա օ. վէ իշտէ կէօրտիւ, քի տուրուչօրտու եէրտէ էօքիւղլերին էօնիւնտէ պիր կիւչճիւք թաշտան պիր փարմաք քատար վալիտէթուղլահ աղիզ Պէքիրին զհատէ կիւզէլ պատկերի, քուճաղընտա Ղլահ օղլու ուղա. օնտան քի նուր շէօհլեների սաչըղըղարտը, վէ օ սահաթ Թանըտը էօքիւղլերինին եէրլերինտէն քըմըլտան-մատըքլարըդըն սէպէպին։ Օլտէմ քինտիսի տէ տիզ չէօքիւպ պատկերին հուզուրինտէ սէճտէ գըլտը օնա տուվալէր սունտաքաք Ղլահա վէ օնուն ադիզ վալիտէսինէ։ Վէ սօնրա քօքքուպ Թիթրէմէյլէ ալտը եէրտէն պատկերի, վէ օ կիւն չիմիտ սիւրմէսինի կերի պըրաքըպ՝ ադիզ պատկերլէ չատուք էվէ տէօնտիւ. վէ կէօտէրտի օնու քինտի զեվճէսինէ, վէ նագլ էթտի օնա՝ քինտիսինէ ըրատա կէլինի օ կիւն, վէ վէրիպ օնա, էմի էթտի սաքընտաքաք վէ իղղէթ իլէ տուրմայա օ պատկերի. վէ քարը պատկերի ալտը պիր քաչ կիւն իրրատը նէրե քատու էվինտէ. քի օնուն էօնիւնտէ քինտիսի վէ էրքէյլ քինտի էվատալարըդլա պիրլէ տիւվա էտէրլերտի։ Վէ սօնրա օրատան քալտըրըպ քօտու քինտի սանտաղընտան պէյդլէ սայքի թէկրար կէօմտիւ պատկերի, վէ ունութմուդար օնու պիւթիւն։ Վէ լաքին օնրաըն պու ունութմայաըրնա ադիզ Պէքիր զհատէ կիւճէնտի, օնուն իչին քաղէպլէտի օնլարը ալըղլէ, զերա էվ

վել երբեմն սովորա զեվճէսի, վէ սովորա ծնողքըն էվլատ-
լարը քաղցր էթմիլեր կէօղերինին ըշըղըն. վէ ֆարազա
հէբէվեր կէլիպ չոք իլաճլար թիմարլար էթմիլեր, լաքին
ծնողատան հիչ ֆայտալանմատըլար, վէ քալտըլար օ ալիլ-
լըքտե հայըր վաքթի: Ալե ծնողըն քօմշուլարընան պիր
զահմա քարը ածը ըրպ ծնողըն կիւզերինե. հէր հըզմէթ-
լերինէ պուլունուպ իհտիյալարըն քաղրըրտը: Ամեն
պիր քաչ կիւնտէն սօրա՝ հաչան պու ծնողա հըզմէթ
էտէն քարը աչար օ սանատըղը, ծնողա քի տուրտուս ա-
զիզ Ալքերին պատկերի, պիր շէյ ալմա իչին. կէօրտիս,
քի պէօյլ պիր նուր աճէչ կիպի ալէֆլէնիպ չըքտը սան-
տըքտան վէ քօղքուպ՝ չաղըրտը, վէ տէսի: Ահ վահ.
իշտե սանատը նանըպ Ամենուշուլար: Ըսէմ գիքր էլչէսի
էվինէ Ալքերին զէվճէսի ազիզ Ալքերին պատկերճիլէգին, վէ
տէսի. քօղրմա քըղ քարտաշ, քի օ ալճէչ ալէֆի տէյիլ
տիր, ինչ վալիտէհմուլահէն պատկերինին նուրու տուր,
օնու պէն շաշկըն օրայա սաքլասըմ. վէ պունուն իչին տիր,
քի հէվսիպիպ քէօր օլտուք: Ամեն՝ եալվարըրըմ չափուք
չաղըլըն քէօյլուն փափաղըն, քի օրտան ապըն կէօ-
ներսին քիլեսէյէ, վէ ծնողա պիր իքրամը ներե քօսուն.
չհինքի պէն սեֆիլ պիլէմեսիմ իզզէթ վէ իհթիշամ վեր-
մէյե վալիտէհմուլահէն պատկերինէ. դերա պէլքի պունուն-
լա քերեմ պու լուտուք ծնողան: Փափաղ չաղըրըպ՝ կէլտի
եվէ. վէ նե գէման քի կէօրտիս պատկերի վէ նուրու քի
սաչերըրտը ծնողան, քօղքուպ շաշտը, վէ պիրիքտի օրայա
չէք քէօմէ ճօմսաճ: Ալե սօրա ալըպ պատկերի ներսինէ
չըքտըրտը. վէ կէօմիլերինէ քիլեսէտէ քօղուրտը պիր տա-
րա թէյը սանատըղա: Ալե երինճիլին պիլեմիսն եվ ուշաքտը-
րըչա պիլե քէօր օլմալարընըն սէպէպի պէյան օլմա իչին,
նե գէման չըքտարտըտան ծնողն կվինտէն պատկերի, պաշ-
պինճե սչըղտըպ ծնողըն կէօղերի: Պունուն սօրա պիր
պաշկա միճիս վեճ տահա օլուս. դերա իրինճի կիւնտե հաչան
փափաղ աչտը սանատըղը կէօստերմէյե ապեզ Ալվալտէհմու-
լահէն պատկերին սայըր կիլէն ճօմսաճլարա, պուլմատը
ծնողա ծնու. վէ շաշկա մէհման քալտը: Ապեն արպըպ
պու նանը օ նանը նապըն վէ ուզաք նէրերէ, պուլտուղտը
ծնու ուչմուշ վէ էնմիշ իթքրար էվելչի նէրինէ, նէր-
տե քի պուլտու ծնու էրինճի, ծնողա քի նուր
շավքըտը սաչերըրտը: Ալե պունուն ուղա տուլտուղտը

ճիւմիչեսի, քի Աղիտեխուլահ իտէյօրտու օրատա մաքսուս եէր թուխմաք, վէ օնտա ճօհթեչամիանմաք քրիստիանըտան։ Ընուն իչին չոպըճաք պիր կիւճիւք քիլիսէ եափտըրար աղաճտան, վէ քօտուլար օնտա օ միւճիւկեթլի պատիկրի. օրատա քի ասնրա չօք միւճիւկեթ վէ լուխուչըլար էմտի աղիզ Պիքիր քէնտի իպատեթքերլարընա։ Ընչըրտան պիրի պու օլտու. քի Ալլահնըտա Ասրտինտա ադամճան իսմինտէ պիր քիչի գատէ քիմսէ պիր պէօյիւք քապահաթ իչին նէ հաք իփտիրայէ ուգրայըճ՝ զընտանա քօնտու, վէ էրթէսի կիւն էօլիւմէ զաթիլըճաք՝ օլտու։ Պու Հաչան գատըր օչմատը կէօստէրմիյէ քէնտի քապահաթսըզլըղընն՝ սըզընտըր աղիզ Պիքիրէ, վէ իրրար էմտի օնա, քի էյէր էօլիւմտէն քուրթարըրսա քէնտինի՝ պիր կիւզել քիլիսէ եափտըրա օ միւճիւկեթլի կիւճիւք պատիկրինին իզդէթինէ։ Վէ իչտէ օ կէճէ կէօրիւնտիւ օնտ աղիզ Պիքիր զընտանտա. վէ զէնճիլէրին չէօզտիւ, ծըզար ըլա քի պաղտանմըշտը. վէ զընտանըն քափըլարընն աչըզը տէտի, օ՛զուլ թէքմիլ էյլէ օ պանա իրրար էմտիյինն, եանի պէնիմ իզդէթիմ՝ քիլիսէ եափմայը, վար սէլամէթ իլէ, վէ պուտու սէօյլէյիպ կէօրիւնմէզ օլտու։ Վէ քիշիզատէ սըզ Պետրոս առաքեալ կիպի զընտանըն, վէ շէհիրին քափըսընտան կէչիպ՝ չըքտը տըշարը, վէ քուրթուլտու էօլիւմտէն. վէ նէ քի իրրար էմտիյսէ թէքմիլ էյլէտի. զերա միւճիւկեթլի պատիկրին էվվէլքի կիւճիւք քիլիսէյին երքըպ՝ պիր պէօյիւք կիւզել քիլիսէ եափտը քէնտի զուտուրէթինէ կէօրէ աղաճտան։ Վէ վաքըթլարտան սօնրա Ասանիսլաւոս Սորիկակի օ էյալէթին սահիպի եափտը օ քիլիսէյի թաշտան, վէ վերտի նը Կոմինիկոսուն զարիքինտէն օլան բահիպլէրէ, վէ օ տուր քի շինտիյէ քատար կէօրիւնիւր. օրատա քի էմտի, վէ թա պու կիւնէտէք էտեր աղիզ Պիքիր աղիմ միւճիւկեթ. թա քի չօքլարըն միւրտէլէտէն քըյամէ էյլէմիք, նիճէ օքունուր օ քիլիսէնին թարիխ նամէսինտէ։

Պուտու նաչէ էտէք հայր Կոմինիկոսի չէնգի ապիզ Աղընթեռլահ էչին օլան չիլեապըտա։ Վէ հայր Կոտոլա Բոլիեռտ. ճիլտ. Ը. էօրինէկ. 25։

Ակվե։

«Լյուճե Ալլահ թէն քէօրլուղու վէրմէյ իլէ պու էքինճիյէ վէ օնուն էվ ուշաքլարընա, այարընանտըրսը օնլարը իչէրտէն, քի Թանըտըլսը իզզէթ Եահյա Իհթիշամյամաք ազնզ Պէքիրի։ քէզալնը չօքլարընա տա տէրթ վէ մէօհնէթ քանընլըզը վէրմէյէ, նուր վէրիր օնլարա քէնտի բաշէթինն Թանըմա իչէն։ Օնրա սէօյլէր մուխթլուլու Պրիգոր։ Նընահըն յուխարըզը կէօչէրի փորլա ալար։ վէ մարգարէ սէօյլէր կիւնահքեար Իսրայէլ ճօմաաթընըն Հաքկընա. յոլճան ապանանէր վնե, խնդրեկնե վնա։ Լյանի՝ նէ պէհան էօլմէ-բէ-պի- օնլարը, խոռլէյէրի օնա։ Օնրա սէրթնէր վէ սրքէմէրը իքրահօնլարըրընր պիզի սիւնեա նէհանէյէրինա, վէ էվխրիսրէր Ալլահա կիմմէյէ, նիճէ շահաեթ էտէր օ մարդարէ սէմիյէ. յոճախնօպին հնօպո-ղէ նշ. յէր այարդի ապա վաղվաղնօպին։ Լյանի, ապնաշնլար օնլարըն հապարլըրըր. ասնրա պապէհո- էվէրնէնննէր։

ՄՒՃՒՕՂԻԹ. ԼՍԼ։

Պնը ասմայէլ էօրնպէն չրլոլո-ղո-յլա պո-լո-նպո- Տորա պողնպո՝ Ասնորի ապասընպո, ապնէ Պէրնէրն պէր հո- ճնո-վէրնէլ պապիէրի։

Պէօյնւք Ալնհնսոս Ալրագնա փատիշահը մաղըպլէրի Ասնորի առասրնտան գօվտուրտան ասնրա՝ քի Ապանիանըն գարշընտա տրը, օրատա Տորոս տաղընդն էթէյինտէ (քի Թէրճիմա օլուր, էօբհուզ տաղը,) պիր մանաստրը եափտրլար ազնզ Ալմեաէթուլահըն իքրամընա ասնիլէն՝ նասրը գուրթարան բահիպլէր, վէ օնտա սաքին օլուրտար քէնտի բահիպլէրընէ միւթապիք օլան հէր խայրը ամէլնէրի սաքլամայա։ Իմմի՝ զուհուր օլտու, քի օ մանաստրը քնհէսնինն շնմնատը պիր ֆազի ամէլ վէ ազնզ Պէքիրէ փէք խպատէթնան բահիպ քէնտի օտասրընըն վէնչարէսնինէն կէօրնւրտնւ շարանի աքշամլարը պիր այ քտատար, քի օ տաղըն Թէփէսնինտէ չօք մոմլար կանընլ՝ վէ ահէնկնէ տավլար վէ սանընրլրար Թանըլը սէտալարը էշհափկընէրտի։ Ասնէ նէ օլտուղուն ուտյամնլրպ՝ նազլ էթտի օնտ քէնտի

ՀԵծաւորութեան, վէ սայրը բահիպլէրէ։ Ա՚ն ծնլար ճիւղէսի շաբաթ կիւն աքշամ՝ կիթիպլէր ծնուն օտասընա. վէ կէօրտիւլէր, վէ էշխիթիլէր ճիւղէսին, նէ քի օ կէօրլիւր վէ էշխիրտիյսէ։ Ա՚ն սօնրա տիւշունտիւլէր կիտիպ՝ չը.քմնաք օ տաղըն թէփէսինէ, վէ կէօրմէք, քի նէ օլսա կէրէք օ, քի ծնուն իզզէթինէ եանըլսօր օ քատար մոմլար, վէ օ քատար ահէնկլէր օլույօրլար կէօյլէրտէն։ Ա՚նրա ճիւղէսի թահիօր տիւզիւպ զէպուր, վէ տիւմա ահէնկլէրլէ կիտիպ չը.քարքէն տաղա՝ իշտէ քափիլ քարշը չը.քտը ծնլարա պիր պէօյիւք էօքիւզ, քի էվվէլ տիզ չէօքիւպ սէճտէ քըլտը աղիզ հաչա, քի թահիօրուն էօնիւնտէն կէօթիւրիւրլէրտի. վէ սօնրա այաղա քալքըպ՝ քըլտվուզլարտը ծնլարա, վէ պաշըլյլա իշտիլէթ էտէրտի ծնուն իչլինէ կիթիմյէ։ Ա՚նա ըէքիթ օլուպ բահիպլէր կիտէրլէրտի չապուք վէ չը.քարլար-տը իզզիզ նալէրն քայալը էօլտան։ Ա՚ն իշտէ վարտլար պիր պէօյիւք սարփ քայայա, քի ծնտան կէչմէք միւնքիւնսիւզ իւտիւ։ Ա՚րտտա էօքիւզ էվվէլ տուրտու, վէ սօնրա վուրտու օ սարփ քայայը պուչնուզլարըյլա. վէ օ քայա իքի պէօթինտիւ, վէ նօզ վէրտի ծնլարա նօքարը չը.քմնայա։ Ա՚մմի բահիպլէր թաճնուպլանըպ, վէ քօրքուպ օ սարփ քայանընը քըրըլմնալտնա, կիտէրլէրտի էօքիւզինն իզլինէ, թա չը.քըպ նէթիշտիլէր տաղըն թէփէսինէ. օրտտա ադտալին. Ճէ կէօրիւնմէզ օլտու աճայըպ էօքիւզ։ Ա՚ն ծնլար պաքըպ տէօրա եանընա՝ կէօրտիւլէր, քի պիր թաշ մնալարտտա աղիզ վալիտէթու լյահ պիքիր Ա՚ֆրիէմին օտտունտան եաիմա պիր կիւղէլ նպատէթէ թէփրէնտիրմէճի պատկերի վարըը՝ իւչ քարըշ հինքսկլիքտէ. վէ թահրտարար սէպէպին, քի նէ իչնն օլուրլարոը շաբաթ կիւնլէրինտէ կէօյլէրտէն օ միճիւղէթին կէօստէրիշէր։ Ա՚նրա աղիզ Պիքիրն պատ-կերինին հուզուրինտէ տիզ չէօքիւպ՝ չը.ք նպատէթլէր վէ նիազլար էթտիրէր օնա. վէ սօնրա օնտան քալտըրըպ պատ-կերի էնտիրէր տաղտան. վէ տտանըն գալէսինէ կէթիրիպ՝ արբուհի Ա՚գաթանըն քիլիսէսինէ քօտուլար, օրտտա քի նէնի մանաստրը եաիրպ, օնտա թէմքիւն էթմէք իստէր-լէրտի։ Ա՚պքին չուն.քի աղիզ Պիքիր իստէրտի, քի օրտտա տաղըն թէփէսինտէ եաիրլըըն պիր նէնի քիլիսէ քէնտի իս-մինէ, վէ օրտտա տուրսուն քէնտի պատկերի, վէ օ զիյ-արէթ նէրի օլսուն տինտատր քրիստիանլարա, ֆարազա նօլու զահմէթլիյսէ տէ չը.քմնայա. պուճունն իչլին օ պատ-

կեր եբենճի կիւնտե տէօնտիւ ֆերիշթէլերին կէօրիւնմէզ
էվլէե թէքրար էվէլքի եէրինե՝ Տօրտ տաղընըն թէփէսի-
նէ։ Օնու կէօրիւպ բահիպլեր վէ սայրը տինտար քրիս-
տիանլեր՝ իստէտիկեր վէ եափտըլար օ տաղըն թէփէսինտե
պիր կիւզէլ քիլիսէ. վէ քօտուլար օնտա վաիտէթուլա-
հընն օ պատիկերին. վէ սօնրա եափտըլար քիլիսէյի եաքընը
պիր քաչ եվլ պաղը քիմսէլեր սաքին օլմայա օնտա. վէ
աղիզ Պէքիրէ հըզմէթ էթմէյէ. վէ օ պու կիւնէտէք զիյա-
րէթի եէրի օլտու տինտար քրիստիանլարտա. օրատա քի
չօք քէրէմէեր տէ ալտըլար քէրէմ անասը աղիզ Պէքիր-
տէնի, քի ծնլարը չօքլարտան պաղըլարընն եաղըլամ։ Ա սաքտըյա
տէնիզտէ պու ատայա եաքընն պիր Սպանիա կէմիսի չօք էր-
քէկլերլե վէ տիշիկերլե տօլու թաւթաուլտա պէօյիք ֆըր-
թընայա քարկ օլմայա եաքընն, վէ օնտա պիր ֆամանէ տե տա-
ճիկ քարը վար ըմը։ Ա է սրպընտրլար ճիւմլեսի աղիզ
Պէքիրին եարտըմընա՝ իքրար էթմէյէ քենտի իչէրինտէն
պիրինն կէօնտէրմէյէ օ տաղըն թէփէսինէ, օնուն պատկե-
րինին այաղընա էվփսինին թարաֆընտան քենտիլէրին
ահտարըն թէքմիլ էթմէյէ, էյեր ծնլարը սաքլարտա քարկ
օլմատան. վէ օք պըրաքտըլար մապէյինլերինտե, քի տաղա
քիմ չըքսըն, վէ օք տաճիկ քարըյա չըքար. վէ օ
կէօնիւլ բիզտըրմա քապուլ էթտի։ Ա է իչտե օ տահաթ
կէօրտիւ քարը, քի հաւատտա տուրտույօրտու կէմինին իւ-
զէրինտե պիր հիւսիւնտար միւքէլլեֆ տաւլման, քի ազար-
ըյըպ էմր էտերտի բիւզկեատա վէ տէնիզէ ըրտահաթ տուր-
մայա. ծնլար ադապինճէ միւթեհիմ օլտուպ տուրտուլար. վէ
պէօյիք սէլամէթլիք օլտու։ Ա օնրա չըքըպ օ տիշէհիլ պա-
զը քիմսէլերլե ատայա, կիմտի օ քիլիսէյէ տաղըն պաշը-
նա թէքմիլ էթմէյէ ճիւմլեսինին ահտարըլն. վէ հաչան
կէօրտիւյօս վաիտէթուլահընն պատկերինն, ֆերեատ էթ-
տի՝ վէ եէմին էթտի տէկերէք. քի պույուտու օ տաւլման,
քի էմր էթտի բիւզկեատա վէ տէնիզէ, վէ տինտիրտի ծն-
ըարընն ֆըրթընայըն։ Ա է սօնրա ըշըքըլանըպ Ա լահտան,
աղիզ քրիստիան տինին քապուլ էթտի, վէ վաֆթիզ օլ-
տու. վէ քայըը քենտի վիլայէթինէ տէօնմէք խտէմէտի,
իլէ կիտիպ՝ սաքին օլտու. Ա արտընտայ ատասընտա թէմ
քենտի էօլիւմիւ կիւնէտէք։ Պունտան սօնրա օ ատատա
պիր պէօյիք քուրաքընը օլտու, վէ ինսանլար տու պուլա-
ճաղըտը իշմէյէ. վէ վէք տաղընը քտա ըտընար։ Օնուն

իչին Տորօս տաղնըն թէփէսինէ չըքըպ՝ ալտըլար ազիզ պիքիր Ալտինէթուլլահըն պատկերին, վէ կէթիրտիկը չհհիրէ, վէ քօտուլար ուլու քիլիսէնին մէզարահընա. վէ ճէմի ճամաաթի կիտէրկէրտի տօքուզ կիւն օրայա. վէ եարլարըլարաք ազիզ Պիքիրէ օնլարա քէրէմ էտիպ՝ եաղմուր վերմիյէ: Ալ օ տօքուզ կիւնկէրտէ եաղմուր ալմատըլարսա, քօրքտուլար, քի պէկլի օ կիւճէնմիշ օլա օնլարըն կիւզէրինէ: Իմտի պէօյիւք ալայլա կէօթիւրիւքճէն պատկերի քէնտի կէրինէ, իշտէ քափիլ պիր աճայըպ պէօյիւք վէ կէօկ թիւյլիւ էօքիւզ չըքտը օնլարըն քարշըսընա ամինաէ Կայսաան կէօնտէրիլմիշ. վէ այաքտաշ օլուպ կիտէրտի օնլարըա, թա քի կէթիշտիկէր ճիւմլէսի պիր կիւճճիւք ըրմայա: Ալ օրատա էօքիւզ պաշըն էյիպ օնտան պիր ազ տու ալտը աղըյըլա, վէ փիւսկիւրտիւ կէօյէ. վէ օլտու պէօյիւք միւճիւզէթ, քի աքապինճէ կէօյ քարարտը. պուլուտլարըլա, վէ պիր եավուզ եաղմուր եաղտը. թա քի ճիւմլէ օնտա օլանլար ըսլանտըլար, վէ քաչըպ՝ տաղըլտըլար պու եանա օ եանա եաղմուրտան սաբլանտաճաք եէր ալտընա իչին. վէ աճայիպ էօքիւզ օլ սահաթ կէօրիւնմէզ օլտու: Ալ ճիւմլէ տատալըլար շիւքիւրլէր վէրիպ Ալլահ՝ մէօհթէշամ էտէրլէրտի քէրէմլէնսին Ալալհէթուլլահը: Պու եաղըյանլարտան մաատէ աղիզ Պիքիր էթտի, վէ էտէր օրատա թա պու կիւնէտէք վէ տախի սայըր հիաապսըզ միւճիւզէթ վէ լութֆլար քէնտի խալատէթքեարլարընա:

Պուհա հիճէյէլի էտէր հայր Մուհմէտէլի, չէնտէ չէլեապլըպո չի ազնը Ալալհէթուլլահ իչին պէր. վէ հայր Մուտաա Բուվէհան ճլը. Ե. Էօբինէկ. 26:

Ասվէ:

Լյէր պու տաճիկ զէվճէ՝ օնտան էօթիւրիւ քի պու հիքեայէթտէ եաղտըք, սալթ պիր քէրրէ Ալլահընը միւճիւզէթինին կէօրմիյէ, թէօվհիյէ կէտի. վէ աղիզ քիսատան տինին քապուլ էթտի, էօյէյտէ հաճկը քազըպէ լայըք տէյիլլիզ պիզ, քի պու քատար էշհատիրիզ Ալլահընը վէ ծնուն վալիտէյնինին միւճիւզէթին. վէ կէրի տուրմայըզ կիւնահտան. օնուն իչին հաք իւզէրէ թէքմիլ օլաճաք տրը պիրլիմ իւզէրիմիզէ Ռահման օ քէլամը քի սէօյլէր. գշհոյ

հալածաց յաբխազ՝ ի պատատոմի ընդ ազգին ընդ այսին, և պատատոպրեսոյն զա՝ Լանի՝ղալէ առաքեանը յաբխազ շնորհա-լա այս՝ զալէլէ, ի ղալեղեյէ պոռնա՝ : Ա՛ լաքին պիղիմ ճիւմէ քհմիքէրիմիզին սէպէպի պու տուր, քի իմիգաճ եմմէյիզ թէքմիլ իմիգաթլա Լապպինին պէօյլէ միւճիւ-զէմինէ : Ա՛ տահա ֆէնասը օ տուր, քի պաղըլարը վար տըրլար, քի պէօյլէ հիքմայէթլէրի մասկարա տախի էտէր-լէր, անլէր քի իւճիւլ շէրիֆին միւճիւզէմինէ պիլե կիւճ իւնանըրլար, ի՛ պուղար սիւմիւն ուզաք տըրլար Ալահըն ճէննէթ իմինտէն :

ՄԻՒՃԻՒՉԼԹ. ԽՂ :

Ամոլվա շէհրինդե Կարթլոն բահիլէրին մանասպըրընդե ԼԷ-ՏԷԼԷ պրոչըմասընդա ազգ Պիրիրին պազը ֆուճը-զէմինէ նէլեն :

Յունն 1260. սէնէսինտէ Կարմել դարիքինին բահիպ-լէրինին Ֆրանսանըն Ամոլվա շէհրինէ նաբըն պիր կիւչ-ճիւ վէ տարաճրլ մանասպըրլարը վար ըտը. վէ էօյլէ վալի-տէ իմամուլահ աղիզ Պիքիֆհէտիյէ օլմուշ նամտար բահիպ-լէրին տէրէճէսինէ ուչկունտուզ օլմասը իչին արզու-լէրլէրտի օ շէհրին իչինտէ պաշկա պիր պէօյիւք վէ կէ-նիշ մանասպը էտինմիչէ. լաքին քհնտիլէրին փուքարէ-լէքլէրի իչին կէլէրի էրմէզտի : Ամին՝ օ շէհրտե պիր Պա-մուէլ գրոսան նամ չըփուտ վար ըտը՝ պաղիրկեան վէ պիւք զէննկին տատմ. պիր կիւն պու քհնտի էվինին պէօյ-իւք պահճէսինտե կէզէրքէն, կէօրտիւ ուզաքտան, քի պիր աղաճըն իւզէրինտե աղիզ Պիքիր վալիտէիտուլահըն պիր կիւզել պատկերի տուրտուգա. վէ հաչան նաքլաշտը տահա էյի կէօրմէ իչին օնու՝ աքսալինճէ կէօրինմէզ-օյտու պատկեր օնուն կէօղէրինտէն : Ամաճուպանըգ օնա չըփուտ, թէքրար կէրի տէօնտիւ օ աղաճտան. վէ թէք-րար կէօրտիւ պատկերի օնուն իւզէրինտե. վէ հաչան տէ-ֆա նաքլաշտը աղաճա կէօրմէյէ օնու. կինէ կէօրինմէզ օյտու պատկեր. վէ պէօյէ քաչ տէֆա աղաճտան ուզար-աք՝ կէօրիւրտիւ պատկերի. վէ քաչ տէֆա նաքլաշըրտը՝ կէօրէմէզտի օնու. վէ պու բատտ կէլտի օնա պէշ տէֆա : Օնուն իչին շաշըգ արզուլէրտի վէ խտէրտի տուչմաք օնու, քի նէ օլսա կէրէչ խտի օ կէօստէրիշին մանասը : Օնուն

իչեն իքինճի կիւնիւ կիթտի Ա֊ոլոմա շէհրինեն պիր ճամահաթ պաշը փափաղընա՝ քի քէնտինին տօստաչտա, վէ նապէ էթտի օնա կէօրտիյինիւ, վէ խատէտի օնտան սրըդն մա֊նասըն: Ա՛ւ փափաղ՝ փաղը ամէ քիմսէ օլմայըն Ա֊լահ֊տան ըշը քլանըպ՝ տէտի օնա. ամմա Պիքիր վալիտէթտուլ֊լահըն պատահըրինեն պաղը քէրէ կէօրիւնմէսինեն, վէ պաղը քէրէ կէօղիւնտէն էօրթիւլմէսինեն սէպէպի պուտուր՝ ա֊դամ. սէն էյի պիլընրսին, քի վալիտէթտուլ֊լահա նէ քատար սիթէմլէր օլտուրար պիդ չըփտուլատան. օնտուն իչինէ քա֊տար քի նաքլաշըդրտընա օնա՝ սաքլանըդրտը սէնտէն. չէհյ֊լէ քի սէնտէն քիւփիւր իշնիմէսին. վէ նէ քատար ուղաք֊լանըդրտընա՝ կէօրիւնիւրտիւ սանա, օնտունա կէօստէրիր֊տի, քի սէնտէն պիր շէյ իստէր, վէ սանա պիր էյլիկ էթ֊մէք իստէր: Տէտի չըփտա, նէ իստէր օ պէնտէն: Տէտի փափաղ, պիլերսին աղա՝ քի Ա֊ամէք զարիքինին րահիպլերի՝ էյի առէմլէր՝ վէ վալիտէթտուլ֊լահա փէշկէշ վէ թէսլիմ՝ օլ֊մուշ տուրլար, վէ օնտուն քէօրկէմի ալընտընա պիր նէր արայ֊օրլար պու֊ չէհրինեն իչինտէ վալիտէթտուլ֊լահա պիր քիւլ֊մէք եաիմա իչին մանաստըրդըլա պիրլէ, վէ պուլտայօր֊լար. հէմ էլլերի տէ էրմէզ. էօյլէ իսէ կէօյնիւն զանի էյլէ, վէ վէր պաշճէինի օնլարա. գէրա ապղը Պիքիր սանա օ պաշ֊ճէտէ կէօրիւնմէսյլէ օնու իստէր սէնտէն: Ըրթուտ էվվէլ Ա֊լահտան, վէ սօնրա օ քնամիլ փափաղըն սէօղիւնտէն թէսբրինիպ, կէօնիւլ ըրզասըլա փէշկէշ էթտի քէնտի պաշճէսին Կարմելիան րահիպլերի՝ օրատա քէնտիլերինէ մանաստըր վէ քիլիսէ եաիմա իչին: Յումա միւպարէք ապղը Պիքիր աքապինճէ էտա էյլէտի օնուն հաքըն. քի պու֊ օլտու. գէրա օ չըփուէթ Ա֊լահտան նաուրանըպ, իճի֊դաթ էյլէտի Ռէնա էհլի պէյթլէրի իլէ պէրապէր, վէ հէփսի տէ վաճիպիդ օլուպ՝ քրիստիան օլտուլար: Ա՛ւ պունա տա քանահաթ էթմէյիպ, քէնտիսի վէ զէվճէսի տիւնեատէն կէրի տուրուպ՝ Կարմելիան րահիպլերին դարի֊քինէ կիրտիլէր՝ պիրի էրքէկլէր մանաստըրընա, վէ օ պիրի մնրապետլէր մանաստըրընա: Պունու պիթիրիպ՝ էշտիկմ պիր սայրը միւճիւզէթ տահա: Յումի Ա֊ոլոմա շէհրինին հէօքիւմտարը կէօրիւպ չըփտուտ. քրիստիան օլմուշ, վէ թէսլքի տիւնեա՝ օնուն պահճէսինին մուհաֆէթինէ վըր֊տուլուպ, իստէտի օնու Կարմելիան րահիպլերտէն. վէ օն֊լար իստէմտիլէր վէրմէք օնու օնա: Օնուն իչին էօրքէ֊

լինիպ հաքիմ՝ չուհատարլար թայըն էյլէյիպ՝ քափիտը օն-
լարըն կիւշէվիւկ մանաստըրլարընըն քափըլարըն տէմիր քի-
լիդլէր էլէ, շէօյլէ քի տըշարը չըքամասընլար մանձա տի-
լէնմէյէ. իլէ օնտա պընտանտա կիպի ած քալըպ՝ օնա պահ-
ճէյի վէրմէյէ զօրաքի կէօնիւլէրի օլսուն: Պէօյլէ հաիըզ
օլուպ վէ աճըզբտան սըզբըլըպ պիր քաչ կիւն քալարլար օ
բահիպլէր. վէ ֆարազա պազըլարը կէճէ իլէ կիղլիճէ ևէ-
մէք կէմիրիրլէրտի պիրսաղ, վէ վէրիրլէրտի օնլարա փէն-
չիրէլէրինտէն. լաքին օ ևէմիշէվլի օնլարա: Պօնրա
հաչան պիր կիւն նիազ էտէրլէրտի ազիզ Պիքիրէ՝ քէրէմ
էթմէյէ օնլարա, վէ էզկիյէ բուհանի ահէնկ էտէրլէրտի
օնսուն ժամէրգուհունուն պու մեսէղիքին. էանի, աչա ինէսէ-
լէ՞ էյլէ պիպէ պո՞ պընտանտա, աբապինճէ չէօղի լտիլէր
քիլմէմիշ սիրկիլէր, անլէր իլէ քի մանաստըրըն քափըլա-
րը քափանմըշտը, վէ քափուլար քէնտի քէնտիլէրինէ
աչըլտըլար: Պէ ազիզ Պիքիր տէ ճէզասըզ պըրագմատը
օ զաթմ վալիյի. զնրա օ թագիգէտէ քի աչըլտըլարա մա-
նաստըրըն քափուլարը քէնտի քէնտիլէրինէ, օ վալինին
իւզէրինէ տէ ևէմիշտի ճէզա զազէպի պու թարազա. զնրա
տըշարը չըքտըլար ևէրինտէն օնսուն լքի կէօզնէ տէ. վէ
նիւզէրինէ քիւֆէ կիպի ասըլտըլար սինիրլէրինտէն՝ կէօ-
րէնլէրէ խպրէթ: Պլտէմ վալի քէնտինէ կէլիպ փիւշման
օլսուս քէմիքէրէրինտէն, վէ էշիմտի քի մանաստըրըն քափու-
լարը քէնտի քէնտիլէրինէ աչըլմըշտար, քէնտիսին կէօ-
թիւրթտիւ օրայա կէօզլէրինէ սաղըզ պուլմա իչին.
վէ վարըպ մանաստըրտա, պիւթիւն օ բահիպլէրին այաքտա-
րընա տիւշտիւ, վէ օնլարտան ավճ տիլէտի. վէ սօնրա
նիազ էթտի օնլարա քէնտի կէօզլէրինէ սաղըզ տիլէմէյ
իչին ազիզ Պիքիրտէն: Պէ օ քեամիլ բահիպլէր օնսուն
էմտիյի քէմիլնի զնրը էյլէմիյիպ, աքաալինճէ ճէմ օլսու-
լար քիլմէյէ. վէ վալնյի տուրտուրուպ սէ կոյս Պճաժի-
նին մէզարտընրն էօնիւնտէ՝ պաշտատարլար ազիմ իպատէթ-
քեարլըզ ըլա նալվարմայա՝ օնսուն կէօզլէրինէ սաղըզ վէր-
մէ իչին. վէ տահա պիրլիքտէ սէօյլէրքէն ոզլըր թագուհի
տուսարն, վէ օ սէօզէ վարտըլար ըսա՝ պուչ՞ ոո-ճէզ պահճո-
պէղմ հայէցոճաճա ֆոյոց ալաց. եանի պէօնօնէր պիպէ աճինի
կէօզլէրինին ֆէրեմ պոֆըշլարըն: Ըլտէմ ճիւմլէսի կէօրիւ-
լէրտի, քի վալինին կէօզլէրի ազար ազար հօքարը տէչրի-
լիպ, կիրիպ ևէրլէշտիկէր քէնտի ևէրլէրինէ, ճիւմլէսինին

Թաճռապունա. վէ ճիւմլէսի եիւղ իւղերինէ տիւշիւպ՝ շիւ-
քիւրլէր վէրիրլէրտի Ալլահա վէ օնուն ազիզ վալիտէսինէ:
Ա՛է օ վալի ազիզ Պէքիրտէն քէնտինէ օլան էյլիքլէրե
մէմնուն օլմա իչլին, նօք քի էվվէլ սալի փէշինէ էհմալի
չօք մալ քիվիէնին վէ մանաստըրըն եաիրըլմնա եարտըմ՝
օ րահիպլէրէ, քի եաիրլայօրլարտը օ շէհիրտէ չըփնուտուն
պահճէսինտէ: Ա՛է տախի սօնրա տիւնեատան տա կէօհ
տուրուպ՝ կիրտի օ դարիքէ. վէ ճիւմլէ օլան վարըն վէրտի
օ եաիրլայա եարտըմ:

Պուռնա նամէլ եէրէ հայր Ռամնէլ լայէրլեան. էնդի էն-
քաթլընտա: Ա՛է հայր Ռոպերտ Բովէնան. ճէզ. Է. Լօրն-
նէ. 35:

Ա՛հվէ:

Պուվալի միասլի չօք գապահաթ ետէրիզ պիզ տէ ճիւմլէ-
միզ, նիճէ սէօյլէր Յակօբոս առաքեալ. վէ Սօղումն սէօյ-
լէր սատըք քիմսէլէր իչլին՝ սրբարան Էօլեն անգամ անկղ յա-
ռաբա, Յանի՝ առաքյ էնոնք եէկուն էրէրէ պրաշէ պէնէք կէնոնք:
Ա՛է լաքին սատըք քիմսէնին վէ զալըմըն տիւշմէսինին մա-
պէյնինտէ պու ֆարկ վար, քի սատըք քիմսէ նէ զէման
տիւշէրտէ, ալլալըդ՝ վէ փիւշման օլուր՝ վէ փիւշմանլըդտա
այտա քալքար, նիճէ սէօյլէր Սօղումն օրտաս. Էօլեն
անգամ անկղ սրբարան, ե կանգնեասկ, Յանի՝ առաքյ էնոնք
եէկուն էրէրէ պրաշէ, կինք էտլաբ: Ա՛է զալըմ Հայան տիւ-
շէրսէ՝ քալըդ օնտա իստէմէ լէյէ, վէ քալքմնաք իստէմէզ.
նիճէ պունուն տա սէօյլէր օ, յորթամ՝ ե Խորս չաբնաց ֆամանէ
ամբաբնշան՝ արհամարհէ, Յանի, նէ վէնման զալըմ էնոնք շէրէքը-
լէրինն են պէրինինէ վարըտա, Խօրտար: Յօյլէ իսէ քիմ քի
կիւնահլարընտան փիւշման օլմայա կէճիլիրսէ, զալըմ տըր,
վէ աշիքսարէ պիլէսինճէ կէզտիրիր քէնտի զաղէպինինը-
շանըն, օնտան հրվս էլէյէ քէրեմքեանի Ալլահ ճիւմլէ
պու քիթապը օքույանլարը:

ՄԻՍԻՈՆԵՐ ԽՍԻՏ։

ՎՐՈՒԲԼՈՒՊԵԼ ՀԻՀՐԻՆԵ ԼՈՒԵՆ ՊԼԸ ՊՈՒՆԱՐՊՈՒ ՈՂՆԵ ՊԼՀԷԳՊԵՆ ՕԼՈՆ ՊՈՊԵ ՖԼՃԻՊՀԷԼ ՆՀԷՆ, ՀԻ ՊԷՆԵԼԳԻ ՈՂՆԵ ՎԼԸԿԵԼԵՈՒԼԱՀ ՊՈՒՆԱՈՒԸ ։

Սպանիատա ՎՐուրթուպէթ շէհրինտէ Կոնդիսյատու նամ պիր պէօն ատէմ վար ըտը, զահիտ վէ ապիզ Պիքիրէ փէք իպատէթքիտար. վէ գէնատհաթլա նաիսաղըձը։ Պունուն գէվճէսի՝ վէ օնատան պիր քըզը վար ըտը. քի օնլար օնա նարտըմ օլաճաք նէրտէ, պիր չէքիլմէզ ադըր ատէտա իսի-լէր. զնրա էհլի քըզըն տօղուրտուքտան ածնրա Հաստատան-տը քէօթիւրիւմլիւք Հաստալըզըլըտա, վէ պիր թէփրէնմէզ քիւթիւկ կիպի տիկշիւշ քալմիշտը նաթաքտա չօք նըս-լար։ Ա՛է քըզը նայրը շէրի սէչէճէք վաքտընա նէթիշ-մէսինտէ, պիլինտի՝ քի տէլիկտի։ Ա՛է պու զահիտ ատէմ չէքէրտի պու ադըր զահմէթին կէրէք զէվճէսինին վէ կէ-րէք քըզընըն չօք տոպը ըտա. վէ հիչ կիւճէնմէսիզ պէս-լէրտի օնլարը մնհապպէթ իլէ։ Ի՛տտի՝ բաստ կէլտի, քի պիր կիւն պու սէֆիլ ատէմ շէհիրտէն իքի միլ քատար տը-շարը չը.քըպ տուրուրտու օլատա պիր էսկիտէն քալմա ինճիր ագաճընա նաքըն. վէ կէօզ նաշը.լար ահ էտէրէք ահլէրտի քէնտի ատրտինէ իմտատա Ա՛լլահտան վէ օնուն ադնը վալինէսինտէն, իշտէ կէօրիւնտի։ օնա օրատա ադնզ Պիքիր միւքէլլէֆ ագաճէթ իլէ, վէ տէտի օնա թէմէլլըզը ըտա։ Ի՛շտէ էշնիթտիմ սէնին նիսաղարըն. վէ կէլտիմ իմ-տատա էճմէճէ սանա. տէյնտի կիմ շու. քարշընտաքի ինն-ճիր ագաճընա, վէ օնուն քէօքիւնէ նաքըն պիր պուռար պուլուրտուն. ա՛ղ օնտան սու պիր քապ ըտա, վէ կէօմիւբ էվինէ, վէ իչնը էհլինէ վէ քըզընտա, վէ աքտապինճէ սաղա-լըրտար քէնտի Հաստալը.քլարընտան։ Ա՛է օ սուլուն գուվ-վէթի պուռնուն իչնն պիր, զնրա օ ինճիրին քէօքիւնիւն Թօփրաղը ալճընտա չօք վաքրիթտան պէնիմ պիր պատկէ-րիմ կէօմիւմիշ տուրուր։ Ա՛է իշտէ Թէմպիհ էտէրիմ, սանա, քի շէհիրէ կիտիպ, տէյէսին նպիսկոպոսա, քի պէ-նիմ պատկերիմի օնատան քալարընըզ՝ շէհիրէ կէօմիւրսիւն, վէ պէնիմ խտիմէ պիր քիլիսէ նաիսընն, վէ օնուն պէօյիւք մեզպահընա քօսուն օ պատկերի. վէ պէն օ կիւնտէն սօն-րա չօք լուԹֆլար էտէյիմ պէնիմ իպատէթքնարըրըմա

Պուննու սէօյլէյիպ՝ թէսպիհաթ էդէբի օնու, վէ կէօրիւնմէզ օլսու: Վէ օ սէֆիլ ատէմ գիատէ հէյրան վէ թէսէլլա օլուպ՝ կիմսէի ինձիր ալաճընըն տիպինէ, վէ պուլսու սույու, վէ պիր քապլըա ալտը օ սուտան, վէ չափուկ կէօ-թիւրտիւ էվինէ, վէ իչերիսէի էհլինէ վէ քըզընա՝ նապդ էթմէ իլէ նէ քի կէօրտիւ վէ իչիմիսկէ: Վէ ընդար հաչան իչտիկեր օնու կիմիգաթլա, աքապինճէ սաղալտըյար, եանի զէ ֆէնի քէօթրիւմիւրտէն, վէ քըզը տէլիքտէն: Պու իքի միւճիւզէթի կէօրիւպ օ ատէմ, կիմսէի չափուկ չէհերին եզսունա, վէնագլ էթմէ օնա սըրասըյա ճիւմլէ օլան միւճիւզէթի, վէ սօնրա ալիղ Պիքիրին սէօղլէն օնուն իսմինէ քիլսէ եափմա իչին: Վէ օ ճիւմլեյէ շաշըպ ենա, վէ գիատէ սէվինիպ՝ պիրիքտիրտի ճիւմլէ քիլսէնէնին փափաղըրըն վէ շեհիրին այանըարըն, վէ թափօրա չը.բըպ, կիմսէիլեր օ ինձիր աղաճընա. վէ քազըպ թօփրաղը քէօքինէ եաբըն, պուլսուսլար օնտա ալիղ Պիքիր վալիսէ-թիւլլահ-ին պիր կիւզել պատկերին՝ գարար պէօյիւքլիւք իլէ, օտաճտան եաիմա պիւթիւն ալեմին եալտըղ. վէ Ալլահ օղլու քուճաղլտա անասըընըն տիկի իւտահիւնտէ այաքտա սօղ քօլունտա. վէ պիւթիւն սաղ վէ լէքէսիզ, վէ եէնի օյուլմուշ կիպի: Վէ օ պատկերի օնտան քալտըրըպ իղզէհ իքրամ ըլա, կէօթիւրտիւլէր շէհերէ, վէ եափտըլար ալիղ Պիքիրին իսմինէ պիր միւքէլլէֆ քիլսէ. վէ քօտուլար օ պատկերի օնուն պէօյիւք մէզարհ-ընըն իւզէրինէ. վէ քիլսէնին ատըն չաղրտըլար. ալնը պուռնու վալիսէ-թիւլլահ: Վէ պատկերին պուլունտուղու նէրտէ օլան սույունուն ատըն չաղրտըլար՝ ալնը վալիսէ-թիւլլահ պուռնուղ: Վէ օ կիւնտէն սօնրա պաշլատը ալիղ Պիքիր չօք լութֆուպ քէրէմլեր էթմէյէ քէնտի իպատէթքնտըրընա՝ կէրէք օ պունտան, վէ կէրէք քէնտի քիլսէսինտէ. օնլարտան սորմ իքիսին եաղալըմ: Իփտիտաքի պու տուր, քի օ վաքըթ Ալլահ-ընա փափաշահը պիր ֆէնա սըթմիս հաստալըղըյա եաթտաղա տիւշիւպ չօք սէնէլէրտէն պէրի, պիր իլաճ տէրմանն պուլամտաղը: Պու սըթկ ըլա իչինճէ օ ալիղ վալիսէ-թիւլլահ պունտըղ սույունտան՝ քի կէօթիւրտիւլէր օնա, օ սահաթ սաղալտը սըթմտաղընտան, վէ քալքտը եաթտաղընտան: Իչինճիսի պու տուր, քի պիր քիշիլատտ ֆոտմիս սոնքէղ նամ քիմսէ օ շէհիրտէն արզուլէքտի ճիւղլիթ բահիպլէրինին դարիքթընէ կիրմէք. վէ պուննուն իչին սայըմ եալ-

վարդապետը ծնողքին մանաստրըրնին պաշ փափաղնա, լաքին քապուղ օրհնմազաը, զիրա տիրի փեք փեղթեք իտի: Պու կիթմտի եօքարտա զիքը օլան վալիտեթուլլահ քիլիսէսինէ, վէ ծնուն ազիզ պատկերինին հուզուրունա տուշուպ՝ փեղթեք տիրինէ սաղլըք տիրէրտի աճը կէօզ նաշըլլա: Վէ իթիդաթլա քուվվեթլէնիպ տէր իտի, նա Պիքիր վալիտեթուլլահ՝ այրըլմամ պուննան թան տիրտի աչմայընճա: Իչինտի օնուն կէօզ նաշըը նիսպէն ազիզ Պիքիր. վէ քապըրտը օնուն տիրինին փեղթեկկիյին: Վէ օօ սահաթ կիթմտի ճիզվիթ մանաստըրընին պաշ փափաղնա, քի օնու էյի թանըրտը, վէ իստէտի օնուն քապուղ էթմէյէ քէնտիսին օ դարիքէ: Վէ պաշ փափաղ կէօրտիւյօք օնու սաղալմըշ տիրինին փեղթեկկիյինտէն ազիզ Պիքիրին միճի դէթիկկէ, պնատ թաճուպ քալըպ քապուղ էթտի օնու ազիմ մուհապպէթիլ քէնտի թարիքինէ. քի օնուա պնատ ալմ վէ պէլլի քիմսէ օլտու:

Պուտուս նուռէ էսէր հայր Կոմպէնտիում հէնռի ֆիլոսոֆնա:
Վէ հայր Վատուս Բոլլէան. ճիլտ. Է. էօրինէ. 5:

ԱՀՎՎԷ:

Էօրէնէլիմ պիզ տէ պու էյի ատէմտէն քայըրմազ պիզիմ էհլիպէյթիմիզի՝ պազը քէրրէ օնլար իչին տարըք վէ սըքլէթ տէ չէքէրսէք. զիրա աստաքարըն տէմէսինէ կէօրէ՝ Որ նուսա ոչ պուն ընպունէօց է-էօց. Ի հատուպցո ուօրցէտ է, Է չոր Էս ֆան վանհատուպո է: Նանի, հմի հէնռի Էհլէպէյիլէրին ֆայըզտազա պինին ինհօտ իլմիշ տիր վէ պինուղլէրպո պէրինէ: Օնու էօյրէթմտի էֆինտիմիզ տէ, քի աճը իսկէնճէլէրինտէ քէնտի տէրտին պիր թարափա պըրաքըպ, վալիտեսին քայըրըրտազ, վէ սըփարըշ էտէրտի օնու քէնտի շայիրտի Յահյանէս աւետարանիչէ տէմիչլէ. ահա հայր ֆո նանի, էշտէ պէնինի վալէրինէ:

ՄԻՒՉԻՒՂԻ Ծ:

Պուղը ուչնզ Պիքիրին օլան ֆէօֆէ-էչէրի էչին հէնռինին պիր հէլեսի Էօփըշտազնուտ:

Յունուն 1450. սէնէսինտէ, պէօյիւք Ալանիատա Ընդատուսնա էյալէթինտէ, Ալ Կլա Նուա, նանի՝ նէնի քէզ տէ-

նէն քէօյտէ, պիր քէօյլիւ քարը վար ըտը, զահիտ վէ ազիզ Պիքիր վալիտէթուլլահ փէք խպատէթքեար. քի քէնտի թարլասըն վէ պաղըն իշլէմէօնիւտէ, տուրմադը օնու մէթհ էտիպ՝ միւպարէքլէմէտէն. իլլա սանըթ պիւթիւն կիւն օնա խպատէթ էթմէէտյտի. օնուննա զիատէ մանգպուլ օլտու ազիզ Պիքիրէ. վէ չօք քէրէմլէր ալտը օնտան, նիճէ կէօրիւնիւր նադաճաքարըմտան: Ամմի՝ պիր կիւն պու քարը քէնտի թարլասըն իշլէրքէն. կէօրիւնտիւ օնա օրատա ազիզ Պիքիր շաշըլաճաք սալթանաթ, վէ հիւանիւէ, վէ տէտի օնա. ԱՀԼ ԱԵՕՅԼԷ ԱԷՆԷՆ ՀԵՕՅԼԷ–ԼԷՐԻՆԷ, ՀԷ ԵՈՒՆԼԸ-ԼԸՐ ՊՈՒՆՊՈ ՊՈ–ԼՈՒՐԼԱՊՈ ՊԼԸ ՀԼԸՆՔ ՀԷՆՔԼԸՐԻՆ ՏՈՒՐՊՈՖ-ԼՈՐԼԱԼ ՊԷՆԻՆ ԼՈՒՄԻՆ. ՎԷ ՀԱՂԸՐՆԼԸՐ ՕՆՈՒՆ ՈՒՊԼԸՆԸ, ՀՈՒ-ՁԷԼԻՆ ՀԱԼԸՆԷԼՈՒՆԼՈՒՀ, ՎԼՐՈ ԵՕՐՀԷԼԸՆՄԷՀ ՊԸՐ [ՈՒՊՊԷՐ ԵՈՒ-ՏՈՐԳՈՒԼ ՀԵԼՈՀ ԷԼՄԼԵՀ ՃԿՄԼԸ [ՈՒՈՐՈՂԼՈՒԵՈՒՈՐՈ ՈՒՀԲԻՆ ՕԼՈՒՆ-ԼՈՐԸ. ՎԷ ՀՆՄՀԿԷՆ ՊՈՂԼՈՐԸ ԵՈՒՄՐՈՒՃՈՀ ՀՐԸՄԼՈՅՈ ՀՈՅԸՐ ՀԵՕՅԼԸՐՌ ՎԷ ՀԵՄՐԸԼԸՐՌ. ՎԷ ՊԷՆ ԲՐՃՈ ԵՅԼԸՊՄ, ՀՌ ՊԸՊԼ ՊԿ ԸՐՈՈՈ ՎԼԸՆԸՊՆ. ՎԷ ՊՈՒՆՈՒ ԱԷՕՅԼԷՂՊՎ, ԿԷՕՐԻՈՒՈՎԼ ՕՅՈՈՒ-ՈՒ Է ՔԱՐԸ ՔՈՐՔՈՒԱՊ ՀԷՂՐՈՈՆ ՕՅՈՈՒ. ՎԷ ՍՕՆՐԱ ԿԻԼՈՄՒ ՔԷՕՂԷ, ՎԷ ՆՈՈՐ ԼԷՈՄՒ ԱԷՎԻՆԷՐԼՔ ՔԷՕՂԼԻՒԼԸՐԷ, ՎԷ ՔԷՕՂ-ԻՈՆ ՊԱՊԱՐԸՆՈՈ՝ ԿԷՕՐՈՒԽԻՆԻՆ, ՎԷ ԱԼՂԼԸ ՊԼՔԼՐՐԻՆ ԱԷՕՂ-ԼԸՐԻՆ: ԱՐՔԻՆ ՕՆՐՈՐ ԻՆՈՈՒՄՈՒՐՐՈՐ ՕՆՈՒ, ՓՈՐՈՊՈ ԷՂԻՄԻՐ-ԼԸՐՄՒ, ՔԻ ԻՂՂԷ ՈՈՐՔՈՆ ՔԷՕՂԼԸՐՔ ՎԷ ՀԷՀԼՐԼԸՐՔ ԼՈՒԺԼՈՒԷՆՈՐ ՄՒԼՂԼՒԼՂ ՔՐՐՐՅՕՐ ՕՆԼՈՐՐ, ՈՒՈՒՈՒ ՈՈՈՏԿՈՐՈՈ ԷՂՊՎ ՕՆՈՒ՝ ՈՐՔԼՈՆԸ ՆԼՊԼՐՐՊՂՂ ՔՐՂՅՈՈ ԷՈԷԲՂԼՐՐՊՄ: ()ՈՈՒՈՆ ԻՂԼԻՆ ՊԼՐ ՔՈՈ ԿԼՒՈՈՒԷՆ ՍՕՆՐՈՈ՝ Օ ՂԷՎԷՃ ՔՈՈՈՊՓԷԲ ՄՈՒՐՈՒՐՔԷՆ ՔԷՕՂԼԼԼԸՐԼՆ ՔԷՈՄՒ ՍԷՕՂԼՒՈԷ ԼՒՈՈՒՈՈՈՐՔԼՐՐԸ ԻՂԼԻՆ, ԲԷՔՐՐՈՐ ԿԷՕՐՒՈՒՈՈՒԼ ՕՆՈՈ ԱԼՂԼԸ ՊԼՔԼՐՐԻՆ Օ ԲՈՐՐԼՈՈՈՈ, ՎԷ ՈՈՏՊՒ ՕՆՈՈ. ՀՈՈՊՓԷՂԼԼ ԷՂԼԷ՝ ՊԷՆ ՀՂՄՔՒ ՈՈՈՈՈ ԷՕՅԼԷ ՊՂԼ ՆՂՈՈՈ ՁԼԸԼՂՂՄ, ՀՌ ՕՆՈՈՈՂԸ ՀՂԼԼՂՂՄՂՊՂ ԼՈՒՈՈՒՂՂՐՐՐ ՍԷՕՂԼՈՈՈՂ: ՎԷ ՊՈՒ-ՆՈՈ ՍԷՕՂԼՒՂՂՄՒ ՈՈՐՐՐՈՐՐ ՕՆՈՈ, ՎԷ ԱԼՂԼԸ ՊԼՊՄՔՐՐՐՐՅՐՐ ՕՆՈՈՂՂ ԿԷՕԲՍԻՈՈՂ՝ ՊՕՁԱՂՐՈՈ ՈՈԲՐՂՂ ՊԼՊ ՁԻՈՈՊ ՆՈՈՐ ՀՈՈՁ-ՐՐ ՊՈՈՈՐ, ՎԷ ՈՈՏՊ. ՈՂՂՂՈՈՊ ԿԼՂԲ ՕՆՐՈՐՈՈ, ՎԷ ՍԷՕՂԼՂ ԼՂՂԼՐՔԼ ՍԷՕՁԼՒՂՂ, ՎԷ ԿԷՕՈՈՊԷՐ ՔԷՈՄՒԼԷՐՔ ՊՈՒ ՍՒՐ ՀՈՈՁՂՂ ՂՂՄՂՂՂՂ, ՔԼ ԲՈՈՈՍՂՐՐՈՐ ՍԷՂՂՂ ՍԷՕՁԼՒՈՈ. ՎԷ ՈՈՊՂՂ ՊԷՕՂԼՒՂՂՐՔԼ ԿԼՒՈՈՒՈ ՊՂՐ ՍՒՐՐՐ ՍՒՐՁԼՒ-ՁԷԲ ՈՈՈՈՈ ՁՈՂՂՈՈՐ ԷՈՈՐ ՕՆՐՈՐՈ, ՔԼ ՕՆՈՒՂՂՈ ՀԷՐ ՀԼՒ-ՊՀԼԲ ՔՈՈՐՐՐ: ԱՀԼԲՈՊ Օ ՔՈՐՐՐ ՔԷՕՂԼ Օ ԿԷՕԲՍԼՒՈՈՒՂՂ ՀԷՓՈՂՐՐՐ ՂՂՄՂՐՐՐՅՐ. ՎԷ ԿԷՕՈՈՈՐԼՊՍ ՕՆՈՒ ՔԷՕՂԼԼԼԸՐԷ՝ ԲՂԲՐՐՈՐ ՈՈՊՊՊ ՕՆՐՈՐՈՈ ՍՂԼՂ ՊԱՐՊՐՐՂՂ ԱԷՕՂԼՐՐԻՆ: ԱՀ Է ԼՒՈՈՒ ՁԼՒՂՂՊՍՊ

սէյիրթամիլեր կէօրմէյէ օ միւճիւղէթլի սէր Հաչ նշանըն. վէ ծնու կէօրիպ մէհման քալըրլար Թաճուպլարընտան: Ա է պու արալըքտա քէօյլիւլէրտէն պիր ուշաք սայրը ուղաք-տաքիւէրի օրայա տավէթ էթմէ իչին օ կէօրիւշէ, չըքտը քէօյ քիլիսէսինին չանկ էվինէ, վէ փէք զօրլու չալարտը չանկլարըն՝ ճիւմլէսինին օրայա պիրիքտիսի իչին: Ա է Յակը հերհանան նամ օ քիլիսէնին ժամկոչու խապէրի օլմամայլատպու խաչըն միւճիւղէթինտէն, էօյ քէյէ չըքտը չանկ էվինէ էլինտէ տէյնէկ իլէ չանկլարը չալանը տէօյմէ իչին: Ա է ուշաք կէօրիւնճէ ծնուն էօյքէյլէ իւզերինէ կէլմէսին, զնատէ քօրքտու. վէ պու նամա օ նամա տավուշուրքէն քէօմէկքտէն քուրթուլմա իչին. չանկ էվինտէն ա-շաղը տիւշտու. վէ օ տահմա էօյտու: Ա է ճօմնահամ՝ խուստա մուհթուլու քարը պու ուշաղըն քաղտարն կէօրիւնճէ, վիտատ ալթիւտթ օյտուլար. վէ ծնըլարըն սէվինճէկլի նատա տէօնտու: Լաքին մուհթուլու քարը իթիքամըտա գուվվէթլէնիպ՝ տիղ չէօքտու էօյէն ուշաղըն նանընտա, վէ տէտի, նա աղիզ Պիքիր վալիտէթուլահ. պըրտաքմա, քի քարըշսըն պիղմ պու շաղըղըմընզա քատափնէթ. ծնուընտա քի շաղ օլուրտուք վէ շաղ օլուրտուզ Ալլահ էվլատընն ազիզ Հաչընըն նշանը իւզերինէ՝ քի պատարն կէօքսիմ. ծնուն սէյրին կէօրմէ իչին պու ուշաք քիլիսէնին չանկլարըն վուրուրքէն րրատա կէչտի օնա պու էօլիւմ քազատը. էյիտի՝ նիազ էտէրիզ, քէրեմ էյլէ պիղե. վէ պուտնա էօմիւր վէր. վէ տաղ'թի պիղիմ նատա ու քատափնէթիմիզ: Ա է ծնուն դիազըն էշնէմտի ազիզ Պիքիր. վէ իշտէ քաղքատը էօյէն ուշաք սաղ վէ պիր էօղիւրտիւզ, ծնու կէօրիւպ ծնատա օլանլարըն ճիւմլէսի՝ զիատէ Թաճուպ քալըրլար, վէ նէրէ տիւշիպ՝ Հաճատզ շնքիւրլէր վէրիրլէրտի Ալլահա վէ ծնուն ազիզ վալիտէսինին: Ա է պու աճայրտպ միւճիւղէնլէ քարընըն սէօղիւնէ ինանըպ՝ կիճտիլէր ծնունըա ճիւմլէսի ծնուն Թարքատնա՝ կէօրմէյէ նէրտ, նէրտէ քի իստէտի ազիզ Պիքիր, քի քիլիսէ նաիրլարըն. վէ պուլտուղար ծնատա ազիզ Պիքիրին պիր կիւզել ցմնա պատկերին պիր քարըշ նիչսէքլիքտէ, ծնու քի քարը տա կէօրմէ միշտի. վէ Թանըտըղար ճիւմլէսի, քի օյուտու սէպէտի, քի իստէրտի ազիզ Պիքիր, քի ծնատա նաիրլարըն պիր քիլիսէ քէնտի ատընա. նանըի օ բէնտի պատկերին քօմայա ծնատա, վէ Լղղհէրէմէյէ: Ա է օ պատկեր նէ Թիւրլիս

աղաճման վէ ճիսիմոնէն օլաուղուն շիմոյէտէք քիմսէ քա-
տրը օլմասը պիլմէյէ: Աօնրա քէօյլուլէր միւշավէրէ կոփ՝
ճէմ էթմէյէր քիլիսէնին նափր մասրաֆըն. վէ պաշլա-
տըլար աղիմ շաղըդ ըլա նափմայա օ թարըտտա քիլիսէյի:
Աաբին օնուն նափըսընտա փէք սըքըլըդըարտը սու իչին,
պիրա սու նախօթ էշմէ եօդ ուտու օ թարըյա նաբըն:
Ունուն իչին նօբարտա պիրը օլան մուէթլուլու քարը թէք-
բար իթիքաթլա սօղընտը ադըդ Պիքիրին նարտըմընա, վէ
քէնտի տուվարըլա օրատտա սու չըքարտը քիլիսէնին
նափրսընին իբտիդասը իչին: Ունու նափրպ թէքմիլ էթ-
տիքտէ, չաղըրտըլար օնուն իսմին. յոՒվէնէ վալէնթինօ-
լա՛, վէ քօտուլար օնուն ուլու մէզպահընա օ նէնի պուլու-
նան քիւ չիւք պատիկերճիյի: Աէ օ մուէթլուլու քարըյը չէմ-
մաա էթմէյէր օ քիլիսէյէ, օրատտա տուրտու իյիրմի նըլ
քատար հէր փաբրըդ ըլա օնուն խրդմէթինտէ. վէ սօնրա
բահաթլանտը Ուատա. վէ կէօմմիւչէր օ քիլիսէտէ ուլու
մէզպահա նաբըն: Աէ քիլիսէնին թէքմիլ օլտուղու կիւն-
աէն պաշլայրպ՝ չիմոյէտէք էթմէ վէ էտէր ադըդ Պիքիր
չօք միւճիւզէթ քէրէմէրի քէնտի իպատէթքաթարըրընա: Աէ
վաքըթլատտան սօնրա օրատտա օ քիլիսէնին նանընտա պիր
մանաստրը նափրըլար, վէ վէրտիչէր օնու շէրիֆ Ալ-Հուսէյն
դարիքինին (նանի սէյ Խրրդուէթիոն) բահիպլէրինէ քի
նասրը էզատ էտիճի տիլէր. շէօյլէ քի Ալլահըն քուլա-
ըընտան ատահա զիատէ մէօհթէշամ՝անրպ իզդէթ պուլուսուն
վալիտէթուլլահ. վէ պէտրէճճի միւսաֆիրլէրի քապուլ
էթմէսինէր, օնլար քի քէօմէ քէօմէ կիտէրլէր օրայա օնուն
իզդէթինէ:

Պօ՛նօ նաբ՛ Էրէր հայը Կոմիթոլերի բէնդի բիլիոպլա-
ըընըն. ճիլա. ա: Աէ հայը Պատուա ըոյնեան. ճիլա. Ե.
Էօբինեի. 8:

Ա՛էյէ:

Ամո՛՝ տիչէյէլիմ ադըդ Պիքիրտէն, քի նիճէ քէնտիսի
պէօյլէ ածայրպ միճիւզէթ իչին չաղըրըտը յոՒվէնէ վա-
լէնթինօ-լա՛, պիզէ տէ դուէթի վէբսին նէնմէյէ նէվսի-
միզի վէ մարաղլարըմըզը, քի օնունլա հաբ իւզէրէ նէնիճի
չաղըրմայա դատը օլալըմ: Օիրա սո՛ Ունուսինօսուն

քամլինձէ օլուհմ պէնիլէ պիլէրիդ հաւ է-պէրէ եէ նիձէ, նէ պա-
համ ասյաւ պլէնամ պլէրատ յոթօպլատպրմէդ, նամի՝ պլատ կէօնի-ը
կե-կե-յէ՝ յողբո-լըր-պրո. ւոպրաշ սեվլճիվէյէ ւբսհամնճէդբդ.
յողբմէդ ըտ՝ էօւրէյի. վե փաւրդ ըտ՝ նէփաւրդբդ: Ա է սօն-
բա սէօյլէր. յոթօպլատպրմէդբդ չինէկէյէ ձէրիվէվե էօփատրդ
պիվե կէօյլէրե չբյայա:

ՄԻՒՀԻՒՉԻԹ· ԾՄ:

Ա՛ն-մէկուն ապէդ Պիւրը կէրպիկ եյէկուն պինուկ պիր ւալը
ֆիւրէդէ վե ահմաւ հինուկէ, վե ասպլէկուը օնու- ւէօվէրկո-մ
կե-ւպէնո:

◆

Ինտիատանըն վէրու փատիշահլըզնըտա Կոկիտ կէօ-
լիւնիւն քըյըսընտա՝ փուրթփէրէատ հինտիկէրին պիր սօյու
վար տըր, քի եօրտամնըզ քըյափֆէվլէրինտէն մատէ,
տախի փէք կոպիտ վէ քալըն ֆիքիրլի տիրլէր· վէ սանկի
հայվանէվլէր միասլի տիրլէր· վէ սաքին օլուրլար ապաճ-
լարըն քօվուքլարընտա, վէ նախսէթ ֆիտանլարտան եափ-
մա քուվկէվլէրտէ, վէ մանճալարը օ ապաճլարըն քէօքլէ-
րի վէ եափրաքլարը տըրլար: Պունլարըն իչինտէ պիր ա-
տէմ վար ըտը տին իլէ քրիստիան, օ տէյիլ քի եալընըզ
օնլարտան պէվթէր կոպիտ վէ քալըն ֆիքիր իտի, վէ տա-
խի քէօթրիւմ վէ հիչ տօղրու այաքտա տուրամազ-
տը: Պու հէվթտի, քի օ փատիշահլըքտա Կապոկավլան
շէհրինտէ, պիր կիւնլիւք ուզաք Կոկիտտէն ապլոզ
Պիքիր քէնտի քիլիսէսինտէ չօք հաստալարա սապլըք վէ-
րլյօր· վէճճատինին սապալմասընըն արզուսլուէ ալէֆ-
լէնիպ, սիւրիւնէրէք օրայա կիվթտի· վէ քիլիսէյէ կիրիպ՝
աղնաթտը օրատտա օլանլարա քէնտի կէմքսինին սէպէպին·
վէ օնլարտաննատահաթ ալզա՝ տօքրուզ կիւն սըտք ըլա խպա-
տէթ էտիպ եալվարմայա· քապուլ էթտի օնու, վէ
տիլէտի օնլարտան օ քատար կիւն քիլիսէտէ քալ-
մաք· վէ պաղըշլանտը օնա փատիշահլարտան քէնտի տիլէյի:
Ամտի իլք կէճէ՝ քի քալտը քիլիսէտէ, կէօրիւնտիւ
օնա կէօյլէրին սուլթանը նուր շէֆաֆ վէ իհթիշամը քըյ-
աֆէթլէ· վէ պաշլատը սէօյլէմէյէ օնա թամըլը սէօզլեր-
լէ, վէ տէտի· Եիւկսինէ խաչ նըշանը չըքարմընք պիլիր-
միսին· վէ եափատ Հայր մեր, ողջոյն քեզ Մարիամ՝
վէ հաւատամք տէմէք պիլի՞ըմիսին: Ա է օ ճէվապ վէրիպ

տէտի, սուլթանըմ էօյլէ շէյլէրի պիլմէմ։ Օլտէմ էօյ-
բէթտի օնա ազիզ Պիբիր նիւշնէնէ խաչ նշանը չըքարմայը-
վէ սօնրա պաշլատը քէնտի ազիզ լիսանըլյա էօյրէթ-
մէյէ ազիզ քրիստիան տինխիզլին սըղլարըն, հայր մերի, վէ
սայրը չօք տուալարը։ Ա՛ն նիձէ տէտիք փէք քալըն ֆի-
քիրլի խտի, պիր իքի քերրէ էշխիմէյլէ էօյրէնէմէզտի,
օնուն իչին բազի օլտու միքէլլէֆ սուլթան չօք տէֆա
կէօրիւնմէյէ օնա, վէ թէրպիյէ էմմէյէ տին իլիմինտէ։
Ն՛էյ ազիմ միճիւղէթլի ալլահ կէօնիւլ մուհապէթի քէ-
րեմինէ ազիզ Պիբիրին, քի քէնտիսի իտտէտի թէրպիյէ
էմմէք տինէ իքտիզալը շէյլէրտի։ Ի՛տմի տօքուզ կիւն
կէօրիւնտիւ օնա հէր կէճէ, վէ նիձէ ուստա՝ քի էօյրէփէր
չօճուքլարը՝ էօյլէ էօյրէտիրտի օնա ճէմի իքտիզալը պիրէ-
ճէք շէյլէրի։ Ա՛ն տէյիլ սալթ էօյրէթտի օնա ազիզ
տինէ միւթալիք նէսնէլերի, վէ չօք իսլատէթ քէլամլարը,
վէ էօյրէթտի օնա պիր տաղ տա քէնտի օղուլնուն սիասէթ-
լէրի իւզէրինէ քէնտիսինտէն տիւզելմիւշ օնլարըն տիլլէ-
րինճէ՝ կիւզէլ էզկիյլէ վէ սէչմէ լուղղէթլէրլէ. վէ տաղըն
իլք խանէսի պուս տուր։

Ճ՛օլ հէօնէնպաբ՝ սալհ պուֆաբ,
ալէմթէ Եօ՛ք ֆալէ պէ հաբաբ,
հէչ Եօ՛ռուէն Լ՛ուսնըպէէ,
ձէպէնպէէն նալէյլա չէ՛ռէ,
հո պու՛ռ պէրռէ պալամալը,
պշըմըլա պէօ՛ռռէ ՛ռուձը։

Ա՛ն ազիզ Պիբիրին պուս կէօրիւնիւշիւ նիձէ տէտիք,
տօքուզ կիւն սիւրտիւ, վէ տօքուզ կիւն թամամ օլտուձա
էօյրէնտի թէքմիլ ճիւմլէ տին շէյլէրին օ եօղուն վէ քալըն
ֆիքիրլի հինտի օնուն լուֆֆունա. օլտէմ սաղալմազը
օնու ազիզ Պիբիր քէօթրիւմնիւշիւնտէն տէ, վէ օլտու
պիւթիւն սազ սէլիմ՝ էյէր ճան վէ էյէր թէն թարա-
ֆընտան։ Օնու կէօրիւպ փահազլար վէ օրտա օլան սայ-
րը քրիստիանլար՝ հէյրան օլուպ մէհման քալտըլար՝ նօք քի
սալթ ճիմանի սազըղը իւզէրինէ, վէ խուսուսա ազիզ
Պիբիրտէն էօյրէնտիյի հէյպէթլի վէ թամըլը տաղըն
իւզէրինէ, քի չաղըրըլտըլար։ Ճ՛աշարլարտը տտխի ազիզ
տինխիմիզին ճիւմլէ սըղլարըն թէքմիլ սէօյլէմէխինէ. վէ
չունքի փէք թանըրլարտը օնուն հիչ պիր շէյ պիլմէյիպ,

վէ Հօյրէնամէյէ տախի զուտրէթի օլմատըզըն։ Ա՛խ նէ զէ-
ման սիւվալ Հէթսիկէր օնա, քի քիմսէն Հօյրէնսէին պուն-
լարը. տէտի օնլարա՝ ազիզ Պէքիրտէն. զևրա պու տոքտուզ
կիւնլէրտէ կէօրիւնիւրսիւ պանա Հէր կէձէ, վէ Հօյրէտիր-
տի պուն լարը։ Ա՛խ պու միւճիւզէթին չաւ օլմասընտա, քէօ-
մէ քէօմէ նաբընտա վէ ուղրտա օյանլար սէյիրտիր կէվիր-
լէրտի օրայա կէօրմէյէ օ մահլուլու Հիւնտէյի, վէ Հզիթ-
մէյէ օ Թահթըզ տաղը. օնու Հայան Հշխարլէրտի, օնուն
ադըզըն սէօզլէրինտէն ալլարրար, վէ Թաճռուզ քալըրլար-
տը ազիզ Պէքիրէն միւճիւզլէթինէ իզէրինէ։ Ա՛խ մահլու-
լու Հիւնտի իսահմէտի տէօնմէք քէնտի վիլայէթինէ, վէ
սաքին օլմամք կոպիտ վէ Հայվան մէշրէֆ քէնտի Հէմշէրի-
լէրինին իչինտէ. իլլա՝ կիւնմտի սաքին օլտու Յուլհաննա,
վէ օնտա Հօլտու փադիշահ ըլա։

Պա՛նու Նադէ Հոճէլէր հայր Ըլճաուս հոճալան. վէ
ճինճիէ հայր Ըլճա՛ պէնիմ չիֆթլիքիմտիր։ Ա՛խ հայր
Վասիլա Քոմնինան. ճիլտ. Ե. Հօրնիկ. 2։

Ա՛յլէ։

Ա՛իտաղ Հտէլիմ պիզ տէ ազիզ Պէքիրէ, քի նիճէ թէրպիյէ
Հ էյլէտի պու Հօդուն Հիւնտիյի ազիզ քրիստիան տինինտէ,
պէօյլէ թէրպիյէ էյլէսին պիզի տէ բուհանիճէ իչէրտէն՝
Թանըմայա տինինանըն պօշլուղուն. վէ ճանըմըզըն ֆայ-
տասըն՝ սէօյլէմէյէ մարզտըրյէ. ա՛ա՛ ինչ պաբաբա՛նէ
չո. և թէ, ա՛ա՛ոնըրդէտ նէչ ի՛ չա՛նէս պաբա՛նայ չոց.
Հօյրէմ պանա աչէնն ապաչէմինէ. վէ տախի, չըլավա՛չա աչ-
նէն ինհայհէչէրինին նէմնէ։ Ա՛հուն Հօքըտ քէնտիհէրինէն
ֆէնա մէյիհնէն մարազտըրըն տուհանըյտա քէօրտընըզ,
Հյնի պիրմէզէր. պու Հուսուսա՝ Հօրնատ քէօյլիւչէրտէն
տահա զևատէ ֆէքիրսիզ տիրէր։

Ա՛ՒՀՒՉԻՒՉԻ ԹՈՒՆԻՐ։

Պէր ֆուրնէնէ պա՛յ-ճա՛ ապէզ Պիւրէն ֆա՛ճա-ալէմէյէ
չրնաուն օլտա, վէ ևէնինէն ապըղտըրըն ուռչը պուլտա։

Հինահտանըն փէրու Հյալէթինին, կակապյա շէհ-
բինտէ, պիր Հինտի փսիքիհէհատ, վէ պիյաճու Ըլճա-

սոս նամ քիմնէ վար ըտը, պու կիւնահլարընդն քաղէպի-
նէ՝ պաշտան այաղա քէօթրիւմ օլուպ՝ այաղա քալը-
մայա քատըը տէյիլսի, վէ տայըմ ևիւկիւն քուլայ կիտէր-
տի: Վէզալիք օնուն գէվճէսի տէ ճատրքեաը ըտը վէ
քէնտի էրքէյնտէն գիատէ ֆէնա: Իմի օլսու, քի
Յովհաննէս սանքէզ ապիզ Պիքիրէ իպատէթքեաը քիմնէ՝
կէզէյօրսու պու Թարաֆա վէ օ Թարաֆա ահճէ պիրիքը-
տիրմէ իչուն, վէ սայըը հէտիյէլէր՝ վալիտէթուլահդն քիմի-
սէսին ևէնիլմէմէ իչուն, քի եաիրըմընշը Կուատալուպէ տէնէն
նէրտէ, օրատա քի էջը միճիղլէթլէր տէ էտէրտի ապիզ
Պիքիր. վէ ճէմ էյլէտի էջը ահճէ վէ ճէվայիր Թաշ-
ըար. վէ օնլարդն իչինտէ այլէնմատն վէ ճէվա-
հիր Թաշըարտան եափմա պիր վարդարան. վէ սօնրա
կէլտի Կաիապդայա, վէ օնտա օլտու քիլիսէնին պէյիւք
փափազընդն էմինտէ: Ալ իշտէ օ կէճէ եանկընդն օլտու օ
էվճէ. վէ-էվ պիւլմիւն եանար, վէնէ քի վար ըտը օնտա. վէ
օնլարդա Յովհաննէս սանքէզնին ճիւմլէ պիրիքտիրտիկի շէյ-
լէր: Լաքին սօնրա պուլտուղար վէրանէլէրին իչինտէ, քի
օ ճէվահիր վարդարան Թէստիմլըդդա, օնտա քի էջ.քը-
լանմըշտը՝ եանմամըշ վէ լէքէսիզ քալմըշտը. օնու կէօ-
թիւպ ճիւմլէսի ֆէրեատ էտէրլէրտի, միճիղլէթ տիր,
միճիւղէթ տիր: Իմի՝ պու միճիղլէթի կէօրէնլէրինի իչինն-
տէ պիրի տէ պու եօգարտտա գլքը օլան պիւյիւճիւ Կլեն-
սոս ուտու, օ քի գիատէ Թաճուպդանըդ օ միճիղլէթէ,
վէ Կլահտան ֆիքրի այտընմընդ, կէրի տուրտու քէնտի
պիւյիւճիւլիք գէնահաթընտան. վէ ահտ էյլէտի ապիզ
Պիքիր վալիտէթուլահդն միճիւղէթլի պատիշահընէ գիարէ-
թէ կիթմէյէ Կուատալուփկէ, վէ ապլէմէյէ օնտան քէն-
տի քէօթրիւմլիչինէ սաղլըք: Ունուն իչին օն պիր
եաշընտա պիր Թէք պիր օղուն ալդպ՝ եօլա չըքտը կիթմէյ-
է Կուատալուփկէ, քի ևիւղ էլի միլ մըքտարը ուզադ ըտը
օրատան: Լաքին օնուն ֆէնա մէշրէֆ գէվճէսի չըք չալըշ-
տը մէյա էթմէյէ օնու օրայա կիթմէկտէն, շէյյէ քի օնուն-
լա կէրի տուրմասըն փուԹլարդն խըզմէԹլինտէն. լաքին հա-
չան նէնէմէմէյսէ օնու սէօզ իլէ, քալքտը քէնտիտէ պէ-
րապէր կիթմէյէ, քի պէյրի եօլտա օսանտըրըդպ օնու՝ գիատ-
րէԹէ կիտէճէյի նէրտէն ատօնտէրսին ֆիքրինի: Ալ նա-
սըլ քի պու էտէպսիզ քարը շէյԹանա մնքպուղ իշ
ԹուԹարտը. քէչալիք շէյԹան տա օնուն էլլէյինէ պէտէլ
հէր ֆէնա իլէ չալըշտը օնուն էրքէյինին եօշճաւուղդն քա-

փաթմոյա ծնուն թատէթին թէքմիլ էթմէ իչին: Ամոխ եօլտա էվվէլա պաշլատը օնուն էրքէյինին թէնէնմէ աթէշ եաքըպ թուրթուշտուրմայա. քի կէօրունիւրտիւ տիրի տիրի եանմամք: Աքին օ չաղըրմայա աղնզ Պէքիրին իսմին օ շէյ-թանի աթէշտէն եանմատը: Ա է պունտան սօնրա Հաչան եէթիչմէ պիր պար սույա՝ օնտան կէչէրքէն, գուվվէթ իլէ տիւրթիւպ ծնու, պըրաքըր օ սույա. վէ ծնուն պա-շըն փէք տուրթարտը սույուն տիպինտէ, ծնու պօղմա իչին: Աքին օ սէ Ծածինին իսմին չաղըրըպ, քէտէրսիզ քուրթուլտու: Ան սօնունտա եօլտան շաշըրթատը ծնու, վէ բաստ կէթիրտի պիր չէթին վէ սարփ եէրէ, Հմոխ Հանկը եանընա քըմընտանտա պայըրտան աշաղը տիւշէճէյ իտի: Աքին օ օրտտա տա օքուտու աղնզ վալիտէթուլահ-ին իսմին, օ թէհլիքէտէն տէ քուրթուլուպ պուլունտու պիր օ-վատա՝ եօլունտա, օրայա քի կիտէճէյիտի: Ա է սօնրա շէյթան ֆէրահաթ էթմէ ծնու թէրճումպա էթմէտէն: Ծնուն իչին օ րահաթճա կիտիպ՝ էթմիշտի Կուտատու-փէչէ. վէ կիտիպ միճիւզէթլի աղնզ Պէքիր վալիտէթուլ-լահ-ին քիլիսէսինէ՝ նաբէ էթմէ օրտա ծնուն փափազլարընա (քի սէ Ծդոստինոսուն դարիքինտէն իտիչէր) քէնտինին օրայա կէլմէսին, վէ շէյթանըն թէրճումպասը, քի եօլտա ըրաստ կէլտի ծնա: Ա է ծնչար վէրտիչէր ծնա պիր օտա զիարէթճիչէրին քօնաղընտա. օրտա տուրտու պիր ազ վա-քըթ. վէ հէր կիւն կիտէրտի Հիւզիւն քույու քիլիսէչէ, վէ աղնզ Պէքիրտէն տէրսլէրինէ տէրման տիչէրտի: Ա է պու մապէյնտէ քէնտի օղլուչլա պիրէ աղնզ քրիստիան տի-նինէ իբտիպա օլանլարը էույրէնիպ՝ թէրպիյէ օլտուլար. վէ վաֆիթիզ օլտուլար քէնտի վէ օղլու. ծնուն-ա ֆարազա ճան սաղըլըգն պուլտու, լաքին տահա թէնինին տէյիչ: Ամոխ պիր կիւն քիլիսէտէ տուրուլըքէն սէ պատարագ վաք-տընտա, քի ծնտա չօք ճամահաթ տա վար ըտը սպանիա-լը վէ հինտի, տիւնեամվի, վէ թէրքիհունեալէրտէն, օրա-տա կէօղ եաշըյըտ վուրուլուպ՝ աղլամայա պաշլատը պաշ-կա կիւնլէրտէն զիտէ եանընք եիւրէքլէ վէ տիրէմէյէ ա-ղնզ Պէքիր վալիտէթուլլահտան քէնտի քէօմրիւմիւյիւ-նէ սաղըլք: Ա է օ հչիճահ ծնուն նիաղըն. վէ ազապին-ճէ սաղալտը ճիւմլէ աղըրլարընտան վէ քէօմրիւմիւյիւն-տէն, պյալա քալէրպ՝ պաշլատը նէօրմէյէ: Ծնու կէօ-րիւպ ճէմի ճօմահաթ՝ պաշլատըլար ֆէրեատ էտիպ տէմէյէ,

միւճիւղէթ տէր, միւճիւղէթ տէր, վէ մէճա էաէրլէրտի Ալլահը վէ օնուն աղիզ վալիտէյնի: Պու ապիմ միւճիւղէթտէն նասահաթ ալըպ օնուն քէօմիւֆէյիլ զէվճէսի՝ կէրի տուրտու փուռթլատա Թաւիմատան, վէ քէնտի ճամաղքաղըպ զէնահաթիտատան, վէ քրիստիան օլտու. վէ տուրտուտու Թէօպէ ճէֆասընտա Թա քէնտի էօլիւմիւ կիւնիւնէտաէք: Պունտան սէր քաչ սէնէ սօնրա էօլտիւկէր զէվճէսի վէ օղլու. վէ Ալլահսոս քէնտի տէ էօլտի բիւճիւ Հաստաղըտա տուԹաուլուպ՝ եաճադա տիւշտիւ: Ա՛ն ըրմեանդուԹի իչին որ Օգոստինոսուն զարիքիննին ուրուպասըն կէյինիպ՝ վէ աղիզ քիլիսէնին սօն սըրըրն ալըպ՝ ճանըն Թէօլիմ էֆմէյէ եաքըն ըտը, իչտէ քաֆիլ քալտըպ եաճադտան պիւԹիւն սաղ սէլիմ, վէ տէտի եիւսէք սէսլէ. քաբուտաշտը. կէօրիւնտիւ պանա շիմտի աղիզ Պիքիր, վէ սաղտըմտը պէնի էօլիւմ Հաստաղըզմտան, վէ տէտի պանա. նաթէմ, ռի շէմպէ էօլէնէ պու հասուրէտ ըտը, նէյե նապէյիմ, ռի պահա հըշմէնի էպէնէ պանա: Օնու կէօրիպ վէ էչտիպ ճիւմլէսի, քի օնտա պէկլէրլէր իսի ճան Թէօլիմ էֆմէսինէ, Թաճուպ քալտըղտը զիհտէ, վէ մէճա էտէրլէրտի Ալլահը վէ օնուն աղիզ վալիտէյնի: Ա՛ն Ալլահսոս պիր տահա չըքարմտատը իւզէրինէն օ որ Օգոստինոս կարգընըն ուրուպասըն, իլլէ կիւտի օ զարիքէ. վէ մանաստըրըն պահճէսի հըզմէֆինէ Թապըն օլտու. վէ հէր կիւն չիչէքլէր տէչիրիպ, տօնատըրտը քէնտի էյլիքտապը աղիզ Պիքիրին մէզպահընն: Ա՛ն չօք սէնէ տուրտու պու հըզմէֆտէ հէր վէչ իւզէրէ բահիպճէ հաշամըք ըտա. վէ սօնրա բահաթլանտը սէլամէթլէ Վինտա:

Պուհու նաճէլ էտէր հայը Ալուռնիու կայանէյտան քէնտի հիւէյէն զիլհաուլնիզտա. ճիլը. ռ. պտա. 9: Ա՛ն հայը Վտուլը Ռուզիւտա. ճիլը. Է. էօրինէկ. 9:

ԱԿՅԻՒ:

Պու հիքայէթտէն էօյրէնիրիզ, քի Ալլահ քէնտի քէրեմին վէրիր ալտաք կէօնիւլլիէրէ, վէ տէյիլ մաղրուլատա, վէ չօք տէփատտա օնլատա, քի պիզէ լայըքըզ կէօրիւնիւրլէր. նասըլ քի տինսիզլէր. նիճէ պէյան տըր Անտուլ իւմմէթլէրինտէ, քի նէ զէմման ալտալըպ Թանը-

ընդարձակ քէնտի կիւնահլարէն, վէ խարար կէյթիկ՝ Ալահըն մերհամէթին պուլտուղար: Օիրա նիհէ ասլան քարշը տուրան մախլուխի երբէմար, վէ ալէյհինէրը զա-բարսըզ քօյ վէրիր, քէզալէք Յուդայ սօյունտան ասլան Իւա տա քիսիրլէրի քօվար, վէ ալէյք կէօնիւլիւլէրի էսիր-կէր. վէ նիհէ դէպուրտէ սէօյլէնիր. Ալէրօ Քեհէնալ Ա-պէհուի խանարհ Ընճ ոչ արհամարհէ: Լանի ալըրս կէօյնէ-վէ ալէս կէօնիւլիւ- ճանը Ալահ կօրկմաղ: Օիրա ալէյք կէօ-նիւլիւ քիմսէ ուստա փէհլիվան միասին, հաչան քէնտինի Ալահըն էմրի ալթընա պըրսաքըր, սանրի եէնէր օնու. Նիհէ սէօյլէնիր առաքինութեց քիթաբընտա:

ՄԻՒՉԻՒՂԻՆ. ՕԳ:

Պէր ընճօս ալըս գէօղէյ, վէ պէնիչ, չի ճինէրուէն պանի կուինէ էհէրսէ, ապէչ Պիհէրսէն պէրսէրինէ չէնճ պուլտա:

Յունւն 1544. սէնէմինտէ. Ազրիս ատասընտա, քի ա-ղբատա փարթուքալա քարշը, պիր ընճատա եալանճը քրիս-տիան էվլէնտի պիր քրիստիան քարը իլէ. օնըարտան պիր կիւղել քըղ տօղուպ՝ ատըն Ազէքսանդրէ քօտուլար, Թըրքըն անասը իստէրտի մահսումու թէզէնէ վաֆիթիղ էմ-տիրմէք, վէ պապասը կէձիքտիրիրտի. զնրա ընճատա օղ-մայա, վէ քրիստիանըղա զրմէ, իստէմէզտի քըղըն վաֆ-թիղ օղմասըն, վէ պուտլարըն մահպէյնէրլիմտէ ազ ար-պէտէ եօղ ուտու: Այնրա զալըմ ընճատա, անասընտան քըղըն չալուպ՝ քի տահա պիր այլըք եօղ ուտու, կիրտի կէմիյէ սիւտանասըլա պիլէ, վէ կէօթիւրտիւ օնու Ան-վարիա ատասընա՝ քի Թէնեկրիմէ տիր, տրղ տէնիզտէ Նփրիքիանըն նան Թարաճընտա, վէ օնուն պաշը պէղմէք ընհէրի Ադունատա վերտի օնու պիր քրիստիան քա-ըրյա պէսէմ իչին: Ադրին կէրէք օ պէսէյհէն քարը, վէ կէրէք օ ատատա սաբին օլան քրիստիանէր զանն էտէր-լէրտի՝ քի մահսում վաֆիթիղ օլմազ քրիստիան տըր. զնրա ընճատա ալտաթտը օնարը, պուտուն անասը էօլտու տէյլ: Խտան՝ քըղըն անասը կէրէք քըզընտան վէ կէրէք էրքէյնտէն մահրում կէօրիւնէմ քէնտիսին, զիատէ տարրլտը, վէ քըզընա պէհտուվա հյէտի. վէ տէտի տ'իլ-ճէսինէ, չունն Ա՛ն բաղի օլմասը քի պէնիմ քըզը՞ քրիստիան

ալսան, էջլէ խէ ծնու շէյթանլար ղապի էթ-
սինլէր, վէ ծնարա փէշկէշ էտէրիմ ծնու ճանը կէօ-
նիւլտէն: Ա է Ա լահըն պօշ սրսաքնասըլսա թէքմիլ օլ-
տուլար ծնուն պէթատուվալարը. պիրա օ կիւնատէն՝ քի տա-
հա քըզ պիր պլըք ըար, պաշլատըլար շէյթանլար հէօքմ
էթմէյէ ծնա. վէ մուրատար սըչանլար քըյամէթլէրինէ
կիրիպ, (վէ ծնու կէօրիւրլէրտի ճիւմլէսի՝) քօշարլարտը
չօք քէրրէ ծնուն իւղէրինէ, վէ քէմիրլրլէրտի ծնուն
թէնինն. վէ պուռնու էտէրլէրտի խուռսուսա կէճէտէ. վէ
ֆարազա ճէբահլար չօք իլռճլար էտէրլէրտի, լաքին
հիչ ֆայտա էթմէզտի: Ա է պէօյլէ նարալանըպ սէֆիլ
քըզ թէնինին հէր եզալէրինտէ, վէ խուռսուսա քապուր-
կալարընտա, վէ քօլլարընտա, չօլաք վէ քէօրթիւմ օլ-
տու, վէ թէփրենէմէզտի. վէ ծնուն պու շէյթանլարտան
չէքտիկի իսկէնճէ սիւրտիւ ծն ալթը սէնէ մըքտարը: Ա է
պու իսկէնճէլէրտէն մնատէ տիլտիզ իտի տէ, վէ
սէօյլէյէմէզտի: Ամոի՝ ծնուն պէօլէյիճիլէրի կէօրիւպ պու-
նուն եզկէթլէրինին սըքլէթին, կէօթիւրտիւլէր ծնու
ազիզ Պիքիր վալիտէթուլլահըն միւճիւզէթլի պատկերինէ,
քի օ շէհիրատէն պիր կիւնլիւք ուզաք պիր քիլիսէյի,
վէ տիլէրլէրտի ազիզ Պիքիրատէն քըզըն էզատ օլմասըն օ
քօրքուլու սըչանլարտան, վէ ծնուն քէօթիւմիճիլիյինին
վէ տիլտիզլիյինին սաղլըզըն: Ա է Նէ քատար կիւն
քի քալարլարսա օ ազիզ եէրտէ, շէյթանլար ֆէրահաթ
էթտիլէր իսկէնճէ վէրմէյէ. լաքին նէ զէման քի տէօն-
տիւլէր շէհէրէ, պաշլատըլար շէյթանլար էվէլքինտէն
պէթէր եզկէթի վէրմէյէ սէֆիլ քըզա՝ քէմիրմէյէ ծնուն
թէնինն: Ծնուն իչին թէքրար կէօթիւրտիւլէր ծնու ազիզ
Պիքիր վալիտէթուլլահա ծնուն թայալարը, վէ զիատէ
խպատէթքէարլըզ ըլա նիսաղ էտէրլէրտի ծնա քէրէմ
էթմէյէ օ սէֆիլին իւղէրինէ. վէ քուրթարմայա ծնու
իսկէնճէլէրինտէն. վէ ծնատա պիր քաչ կիւն տուրտուլար,
վէ օրատա քըզ ըրահաթ տուրտուրտու շէյթանլարըն խա-
կէնճէսինտէն: Ա ծնրա պիր կէճէ հաչան կիրտիլէր ճիւմ-
լէսի տէրին ույըտյա օ ազիզ եէրտէ, քըզ տա ծնարլա,
իշտէ ազիզ Պիքիր կէօրիւնտիւ քըզա օ քըյամէթլէրէ.
նատըլ քի էֆէնտիմիշտի պատկերի մէզարընէն իւղէրինտէ.
վէ չաղըրըպ ծնու ատըյլա՝ տէտի. Ա ղէքսանդրէ, նէ իչին
շէյթանլար իսկէնճէ վէրիրլէր ատնա չօճուքլուղունատի իմա

շիմոյեաէք: Տէսի քըզ, պիլմէմ սուլթանըմ: լաքին ինանըրըմ, քի պէնիմ կիւնահլարըմ իչին օլսա կէրէք: Ա՛եվապ վէրսի ազիզ Պիքիր, վէ տէսի, էօյլէ տէյիլ, սէնին կիւնահըն իչին տէյիլ, իւլէ ինի նէսնէ իչին ըրսաս կէլսի սանա պու. Նանի վալիտէյնին պէթաուա- սընտան, վէ սէնին վաֆթիզ օլմասընդընտան, քի նէ սէն, վէ նէ սայըր քիմսէ պիլիր: Վէ պաշլատը սըրսաըլսա նագլ էթմէյէ օնա օնուն պապասընըն չըֆուտ վէ վալիտէսինին քրիստիան օլսուդուն, վէ սայըր ճիւմլէսին, նասըլ քի եօքարտա եաղմուրք, վէ սօնրա տէսի. էյէր տէրթլէրինտէն սաղալմաք իստէրսէն, ֆարդ սըր, քի վաֆթիզ օլուպ քրիստիան օլասըն, էօյլէ իսէ կիթ Պիլսա միսիաղա. քի պու ազիզ եէրին միւպաշիրի տիր, վէ պէ- նիմ թաարաֆըմտան սէօյլէ օնա, քի էօյրէթմէսին սանա պէնիմ Ալլահ օղլումուն ազիզ տինինին արըլարըն. վէ վաֆթիզ էյլէսին. վէ պէնիմ զիքրի մէճմումի սէնին, սաըն չաղրըսըն Մարիամ: Վէ քիմսէ շիւփհէյէ վարմասըն կէօրիւնմէմին իւղէրինէ, իչտէ սաղալտըրըմ սէնի. վէ սաղ օլ հէր տէրտլէրինտէն: Վէ պուննու սէօյլէյիպ՝ նաքլաշ- տը օնուն քօլլարընա. վէ կէօրիւնմէդ օլսուս: Վէ քըզ օ սահաթի սաղալտը հէր աղրըլարընտան վէ քէօթրիւմլիյ- իւնտէն՝ վէ աչըլտը տիլի տէ. վէ պաշլատը եիւյսէք սէսլէ Ճէրհաա էթմէյէ, վէ շիւքիւրլէր վէրմէյէ Ալլահա, վէ օնուն ազիզ վալիտէսինին: Օյանտըլար օնուն Ճէրհատը սէսին- տէն Ճիւմլէսի. օնլար քի ույուրլարտը օնտա. վէ սէյիրթ- տիլէր օնա, վէ կէօրտիւլէր օնու հէճրանըդընտան սաղալ- մըշ, վէ սէրպէստ սէօյլէյօր. շաշտըլար, վէ սիւվալ հ- տէրլէրտի օնա, քի նի՞Ճէ սաղալտընն աղրըլարընտան: Վէ օ պաշլատը Ճիւմլէսինէն էօնիւնտէ նագլ էթմէյէ նէ քի կէօրտիւ վէ հէյիթտէյսէ. վէ սօնրա տէսի. քի պանա տույ- ուրտու ազիզ Պիքիր պուննու տա, քի տահա վաֆթիզ օլմամըշըմ, վէ չըֆուտ քըզըլըմ. վէ վալիտէմին պէթ- տուվասընտան ըրսաս կէլմիշ պանա պու տէրթլէր: Օնու հէյի- տիպ թաՃուպ քալտըլար զիտտէ, վէ մէՃա էտէրլէրտի Ալլահը: Սօնրա ալըպ օնու Պիլսա միսիաղ՝ վէ վուքուֆ օլուպ հէվհէսինէ, թէրսլիյէ էյէտի օնու ազիզ տինին սըր- լարընտա, վէ վաֆթիզ էյլէտի օնու ազիմ զիննէթլէ, վէ օնուն սաըն չաղրըսը Մարիամ ազիզ Պիքիրին սէօ- զինէ կէօրէ: Ամմի մէհթուլու քըզ՝ քէնտի էյլիքտարը

աղիզ պիքիր վալհաէսթիուլյահա մէհնուն օլմա իչին, պիր պէյազ ուրուպա կէյինիպ, քալտը օնատա, օ աղիզ քիլիսէ-նին հըզմէթինտէ հէր ամէն փարըզըլյա ճէմի էօմիհնիւն կիւնէբինտէ, վէ սօնրա սէլամէթլէ բահամլանտը վէրատա:

Պօռնու նարէ էրթը հայը Ալհաջո ովնը վալհէնէօ-լը ըահրան մի-ճի-պէնինին նէնճէ չիհոպէնթո: Ա է հայը Պօռ-նո բոռնէօ. ճիլ. ե. էօրինէկ. 8:

Մէհլէ:

Վէօրմէյէ պու հիքայէթտէ պէթատուվանըն ֆէնա հէրաքէթլէրին, նատահամլանսալար կէրէք ճէմի ամէալար սաքընմա իչին քէնտի էվամլարընա պէթատուվա վէրմէ-տէն: Օնրա նիճէ սէօյլէր Մողոմոն. օրհնո-ւէ հօր հատպոպէ պոռնո. ե ունէթ յօր 'ի հիմոնց պոպոլնե. սիր. ե. 11. Լանի, պոպո ինէռոնիհոնը յոմոռոլոր էնի, վէ անո պէնիռո-վոսը ինէմինինին էռռոր: Ա է Ալաքամ սէօյլէր. օրհնէցնէ, ե մի անիթոնէ: Ա ը դի անիթոնօզ զոռոյո-նինն Այ ոչ թոռոռոնինե. 1. կորն. ճ. Լանի, ինէռոնիհոմ էռին, ձե պէնիռո-վա նէնէնէ. զնրա պէնիռո-վա եռնէնէր էօյնէր ճէնոնէնինն ձըռոռէն էռէռնէզնէր. նիճէ սէօյլէր օ Ալաքամ: Ա է չօր տէֆա, պէթատուվա՝ պէթատուվա էռէնին քէնտի պաշընա տէօնէր, նիճէ սէօյլէր. առակ. իզ. 2: Անէթ-զը՝ ռոնէ ոչ ենռանէն: Լանի. սէպէսիզ եահօմ նէհաք վէրիլէն պէթատուվա, քիմսէյէ զարար վէրմէզ, պէթատու-վայը էռէնռէն զայըը, իստէմիյի քէմիլիք օնռուն պաշընա տէօնմէյէ:

Մ Ի Ի Ա Ի Ո Ղ Ն Թ· Ն Ո Ր·

Պէր հաղըռէ եռռը ճի-նէնէն ովնը Պէռէյէն շէֆայէնայէ չրնոպոնո օլռո:

Յունուն 1648. սէնէգմինտէ. պէօրիք Ընապօղուտա, ա-բրագռնալը պարոն Օպտատիօնուն էվինտէ հագարացի մէսպին-տէն Աբել Նամ պիր մաղրըպի եասըը վար ըտը: Օնու պազը քէրրէ սէօզ մնպէյինինտէ եասըղըտա վազ էռէն հայր՝ տավէթի էռէբոն քրիստիան տինինէ. լաքին օ քէնտի

մեսպինտե ինատ էտիպ՝ պէօյլէ ձէվապ էտէբտի. ջունքի պու տինտե տօղմուշ ում իտտէրիմ եաշամտը վէ էօլմէք պուննատա: Ալէ պու ինատը էօյրէտիրտի օնա պիր սայրը ինատճը Հադարացի մաղրըպի եասրը, քի օ էվտէ օ եասրըլը-տա ըսը: Ամմի՝ պարան Գտաւիօնուն էվինտե ապիլ պիքիր վալիտէթուլլահըն պիր կիւզէլ վէ չօք ուզուպլու պատկերի վար ըսը քի կէօրնէրէի իպատէթեարըղա Թէվրէտիրտի: Ա ժաղրըպի Ըրէլ եասրը օնուն մուհապէթի իլէ՝ պու իրրամը էտէրտի օնա Հէր աքշամ քէնտի խարճըլյա պիր գանտիլ եաքարտը պատկերին էօնիւնէ. վէ պունու պիր քաչ սէնէ էթտի: Ալէ ֆարազա օ պիր այաքտաշը ազարլար սիթէմ էտէրտի օնա պու իշ իչին. լաքին օ տինլէմէյիպ օնու՝ տէր իտի, պէն իղղէթի էտիյօրում օնա, քի օ Հազրէթի Ասա պէօյիք փէյղամպէրին վալիտէսի օլմայա օ քատար էյլիք էտէր ձիւմլէսինէ. վէ պէնիմ կէօյնիմ շահատէթ էտիյօր, քի պու Հըզմէթիմ իչին պանա տա էտէձէք տիր պիր պէօյիք էյլիք: Ունուն պու իղղէթի չօք մնքպուլ օլտու ապիլ Պիքիրե քի էտէրտի. քատպուլ էթտի օնու պիր գատհսօվլուքսու միսալի, վէ բարդն օլտու վէրմէյէ օնա խըզմէթինին իւձրէթին. քի պու օլտու: Օիրա կէձէնին պիրինտե պու ույուրըբէն քէնտի օտասընտա՝ քէնտի ադասընըն էվինին աշադը քաթընտա, էշհէտի պիր իւքսէք սէս, քի տէր իտի, օյան օյան Ըրէլ, վէ քալը եաքարը: Ույանտը եասրը, վէ այադա տուրտու. վէ կէօրտիւ քի էօրիւնտե պիր շէֆաֆլը նուր վար ըսը, վէ նուրուն իչինտե գատտան պէյադ սատե ուրուպալը պիր հիւսիւնտար վէ իհթիշամը սուլթան վար ըսը, վէ օնունա պիր իզղէթի էհտիար քիմսէ: Պու իւրիւտտան օ եասրը փէք ապէ իւստ օլտու, վէ տէտի օ կէօրիւնէն սուլթանա, քիմ տիր եանընտաքի էհտիար, վէ նիձէ կիւտինիլ պուրայա քաբու քաբալը յքէն: Ա՛էվապ վէրտի սուլթան, վէ տէտի, պէն իմ օ պիքիր Ըրիհամ անէ, քի սէն իքրամ էտէրտին պէնիմ սուքէթիմին էօնիւնտե Հէր կիւն, գանտիլ եաքանըա, վէ պու պէնիմիլէ օլան էհտիար՝ էհլիմ Ասուսուֆ տուր: Ալէ չիւն սէնին պանա իքրամըն էթտիյին Հըզմէթ չօք խօշումա կէլտի, օնուն իչին կէլտիմ սէնի տավէթ էթմէյէ պէնիմ օղլում Յն Վասուն աղիղ տինինե, վէ շիմտի թէմտիհ էտէրիմ սանա, քի քապուլ էտիպ օ տինի, վաֆթիլ օլասըն, վէ վաֆթիլ

օրհնատա, իսկին Աստուծի չաղըրլըղըն։ Իմմա եասըրտա կիւճ կէլիրտի քէնտի մէսէլին պըրաքմաք, վէ պահանէ էտէրտի՝ քի քալըն ֆիքիրլի օրմանա էօյրէնէմէմ քրիստիան տինին. օնուն իչին տէտի. մէհնուն էմ սէնտէն սօվըթանըմ, քի պանա կէօրիւնտիւն, վէ պէնիմ ճանըմ ֆէրահլըղըա տօղռու. լաքին նի՛ազ էտէրիմ, քի օ իչի տէյիլ, իլլէ՝ պիր պաշկա շէյ պուչուրասըն պանա էթմէյէ։ Օվ տէմ ասլիզ Պիքիր էլին օնուն օհուզունա քօյուպ՝ տէտի. էօչէ ինատ էթմէ, իլլէ էչէ նէ քի պուչուրույօրում սանա։ Օվ տէմ օնուն ևիւրէյի մոմ կիպի նումուշայըպ, վէ Աղլահըն լութֆուչու տօղռուպ, ֆիքրատա էթմէտի, վէ տէտի, Հայդ՛ըրըմ սուլթանըմ միւթիւհ օլմայա, նէ քի պուչուրուսան. վէ սէնին օղլուն Յունուն տինինի՝ գունճաքըրըմ մուհամմէտ, լաքին սէնտէն պուռ քէրէմի նի՛ազ էտէրիմ, քի քաչ քէրրէ քի պիր պէօյիւք քաասֆէթտէ վէ տէրթտէ պուչուրունուրսամ, պանա կէօրիւնիւպ թէսէլլա էթմէյէ բանդի օլասըն։ Տէտի ասլիզ Պիքիր. փէք էյի օ նիսպէտներ տա թէքրիմիլ էտէյիմ. վէ սօնրա օնուն էլինտէն տուճթուպ նանաչաղրադը անընդա, վէ էօյրէթտի նըր Հայէնն նշանըդյա քէնտինի մէօհիւրլէմէք, տէմէյէ. Յանուա ֆէօր Աղրահոյ Էվէդոյն աքէյ. ամէն։ Ա՛ սօնրա թէմպիհ էթտի օնա, եասըրդադա վադ էտէն պապայա կիթմէյէ, վէ էօյրէնմէյէ օնտան սայըդ քրիստիան տինինին նէմանէլէրին. վէ սօնրա միւպարէքլէտի օնու՝ վէ կէօրիւնմէդ օլտու։ Ա էօմմէթլուլու եասըդ չաղըդ ըլա տօղռուպ, պէրքէմտի, քի սապահ օլսուն՝ իլլէ կէձէ իլլէ կիթտի չափուք քէնտի ադասընա, վէ օյանտըրադը օնու, վէ նադ էթտի օնա նէ քի կէօրիւ վէ հշնթտի խէ, վէ տիրէքտի օնտան չաղըրթմայա չափուք եասըդադա վադ էտէն պապայը. քէնտիսին քրիստիան էթմէյէ։ Օխատ սէվինտի պարտն. վէ չափուք չաղըրթտը պապայը, վէ եասըդը թէսլիմ էթտի օնա, էօյրէթմէյէ օնա քրիստիան տինինին սըդըլարըն։ Ա՛ պապա հաչան հշնթտի եասըդտան օ միւճիւ պէթթի կէօրիւնմէսին ադիզ Պիքիրին, հէյրան օլսուպ սէվինտի պիատէ. վէ ալդպ կէօթիւրտիւ օնու քէնտի էվինէ. վէ էօյրէթտի օնա ադ վա քրթտա ադիզ տինին ճիւմլէ սըդըլարըն. վէ իքտիզալը տուվալէրին։ Խմմի օնու վաֆթիթ էթմէյէ հաղըդլանըդքէն. իշտէ շէյթանըն իղվասը՛լա ալդը օնու պիր պէօյիւք քաասֆէթ, էօյլէ քի պօղուչօյտտու օնու։ Օվ տէմ սըդընաը մուհամմուտ եասըդ ադիզ Պիքիրէ խմաատա կէթիշ

ամէն օնա, վէ իշտէ կէօրիւնտիւ օնա աղէշ Պիբէր • քը յաֆիէթի իլէ՝ քի կէօրիւնմիւշիւ էվվէլկիսի • վէ թէսէլլա էտիպ օնու, ահան• սայպը էյլէ օղուլ, սայպը էյլէ• վէ պիւնիւ տէյինպ կէօրիւնմէդ օլմուս: Օ սէօզտէն սէվինճ իլէ մօլմուպ, նասըը քուրթուլմուս օ սըքլէթլի շէյթանի քա֊սաֆէթտէն: Պուննտան սօնրա ալաֆլընդ էմտիլէր օնու ապիմ զիննէթ իլէ, վէ չաղըրտըլար օնուն ատըն՝ Նուհ սուֆ• ապղ Պիբէրին սէօյլինէ կէօրէ: Պու մութալուլուս նասըրա օլան պէօյիւք լուֆֆուան նասիհաթլընդպ օ պիր այաքտաշը՝ քի վէք ինսաներ ըտը քէնտի մէսէպինտէ• վէ սայըը ծն նասըր տա օ մէսէպտէն, քի օ շէհէրտէ խալխըէր• պըրաքտըլար քէնտի մէսէպլէրին• վէ քրիստիան օլմուս֊լար: Ալ մութալուլուս Յովսէփի նասըը կիւնտէն կիւնէ Ա֊լահըն մուհամպէթինէ ալէյհիսսալամ, մէթին քալար հէր ամէլ վաքըզդայա օլան էօմրիւնտէ• վէ սօնրա ըրահաթլան֊տը սէլամէթլէ Վաստա:

Պուռնու Նոփէլ Խէրըէր Խոսբինս Ալերմպերի: Ալ հայր Յովհաննէս ալզէաս, չինպի չիլոպլըըզպա: Ալ հայր Պուռլա Բովինսո. ճիլլ. Ը. Էօրինկ. 3:

ԱԷյլէ:

Վ Բասուլ էաէյիմ պիզ տէ պիզէ Նոսահաթ օ սէօզիւ, քի սէօյլէտի ապղ Պիբէր օ մութալուլուս նասրըա. նանի՝ սայպ էյլէ օղուլ, սայպ էյլէ: Օհրա նալընդզ սայպ ըլա քասրը օլ֊լուրուղ ճանըմդզը քալանայա. Նիճէ սէօյլէր Ա֊լահքաալ. հբր. Ժ. 36. պէպոյ Ե յէ֊Ը հոմբէրո֊Ե, վէ պէոմս Ա֊յ ոթո֊բիօ֊լ հոսըչ֊ուէնէսպա: Նանի, լորդ փըը պիդէ ասպը, ռէ Ա֊լահըն բոպէրէն էպէոլ՝ ՅուԼըս֊Լոս֊Լա ԵԷՐԻՉԼԷՆՆԻՆԷ: Ն֊օյլէ իսէ հէր քէս, էյէր աէվիէթլի վէ էյէր փուքարէ՝ ֆարզ տըր Ա֊լահըն բաահէթինէ ուլմայա չէքմէք հէր քիմսէն քի իսէ զուհուր էաէն աէրէթ ու սըքլէթլէրի: Օհրա օ Ա֊ռաքեալըն քալէնճէ: Ա֊նէղո֊Ե պէհոմբէրո֊Ե գոդնէն. հոմբէրո֊Ե պհոդէս, (ֆ զիտրձ.) հոնպէս պլոյս. յոյս ու էրբէս ամալէյո֊յոանե. Նանի պոպլըս սապրս պէհէկ օԼ֊Լ֊Ե, սապը ԼՆԷգճ֊պէյնէ վէ ԼՆԷգճ֊պօզ ո֊ֆոսապ. վէ ո֊ֆոսապ հնէ ո֊Լհոնպզ֊ֆոզ. Նանի օ ուսմուս, քի տօղար պիզտէ տաբլըզա վէ սըքլէթէ սապը էմմէմիզ Լըշն. շիսի֊

հեսող պիղե կեօյլերին ճէնհեթինին սալթանաթըն մկրտութեմ էթմերիր։

ԱՒՃԻ ՕՐ։

Ընկե Պերէր Հէնոյ Ֆոճէլէնկ պոպիէրներին Եվրէ Հրեաբոյ պէնինէ բէօնդէբդի ոլը հաֆտայոյ սօլճոնը։

Յաղէթի Իսանըն 1200. սէնէսինաէ, նէ զաման քի քրիստիանլերին պէօյիւք ճէնկի վար ըտը Հագարացիլերէ քարշը նահուտիստանտա Կուդսու շէհրինի ծնլարըն էլլերինտէն քուրթարմա իչին, նասրը տիւշմիւլէր իւչ քարտաշ քիշիլտաե էվլամըլարը, Ֆրընանտատա Պիլհարդիա էյալէթինին Հէօքիւմտարլարը, պուներարը կէօմիւրիւպ Ալսըր սուլթանընա փէշկէշ էթմէրլեր։ Ձօր չալըշար սուլթան պուները քէնտի մէսէլէրինէ չէվիրմէյէ, էվվէլ Թիւրլիւ եղկէթլէը՝ սօնրա Թիւրլիւ Թիւրլիւ փէշկէշլեր իբրար էթմէյէ. լաքին գատըր օլամատը։ Իմոի քօտու ծնլարը պիր զուլէ զընտանընա, քի պիթիշկիյտի սուլթան սարայընա. վէ էմր էթտի ծնլարա սալթ սու վէ էքմէք վերմէք՝ չէօյլէ քի աճլըքտան զօռլանըպ, պըրաքսընլար քրիստիան տինին։ Ալ սօնրա չօք կիւնլեր կէօնաէրիրտի ծնլարա քէնտի միւնէճճիմլերին, քի միւճատէլէ էտիպ ծնլարըլա, ավլասընլար ծնլարը։ Իչքին պու եօլուլա տա գատըր օլամատը ծնլարը քամի Փիքիրլերինտէն Թէփրէնտիրմէյէ։ Իմոի՝ պու սուլթանըն Իչմէր նամ պիր կիւզել քըզը վար ըտը ալիմ Թահթը տիլ, վէ վուքուֆ քէնտիլերին մէսէպինէ, ծնու կէօնաէրտի օ Իսա ասկէրիլերինէ, քի ավլասըն ծնլարը քէնտի մէսէպլերինէ քէնտի ՓիրատէԹիլլէ, վէ պէօյիւք հէտիյէլէր իբրար էթմէյլէ։ Իմոի՝ կիտիպ Իչմէր սուլթան ծնլարա զուլէյէ, պուշտաը Թահթը քէտամըտրա սէօյլէմէյէ ծնլարա, վէ տէտի, էօյլէ ինսա էթմէյին պիր չարմըղա կէրիլէն ատէմին տինինտէ, վէ պօշա զայ էթմէյին տիզին նէվճիւվան Եկիթլիլիներին ածը իսկէնճէէրլէ՝ քի Հաղրըլանմըշտըրըպ սիզէ. իյէ կէլին պիղիմ տինիմիզին քատըէ Հարն. քի քատըր օլասընըզ պու տիւնահաե սալթանաթի տէվլէթի սէֆտաը սիւրմէյէ, վէ սօնրա ծ պիր տինենատե փէյղամպէրլիմիզտէն իբրար օլաճան մաԹլուլա Հօմիւրիւ։ Ալ Իսա ասկէրիլերի Հօյլէ պիր Եկիթ-

ճէ ճէվաղ վէրաիէր օնուն սէօղէբինէ ազիզ Խսա սինի իչին, Մահ սէօղէբինէ հէյրան օլսուն, ուէմանաբաք կիմսէ օրսան: Աքին իրինճի կիւն Մէքքար պադասընդն կէօնտուրմէսկէ կէլմիյէնէ ընդաբա, պաշլադըլար սէօյլէշմէյէ քուրթարդը Սանդն ունի իւղէրինէ, օլսէմ օ իչ ասկէրիկէրին պէօյուք քարտաշը Հազրէթի Սանդն իննան օլմասըն, սիասէթչիլէրին, էօլուճին, Ղրյամէ օլմասըն, նազլ Էմմիքտէն սօնրա: տահի նազլ էյլէտի, օնուն ազիզ վաղիտէսի սիքիր Էրիէճին ազիմ միճիզէմէլի պէօյուքլիյին. սօնրա սէօղիւն գամի էյլէտի՝ տէմիյէ, քի ազիզ Պիքիր վալիտէթուլլահըն սուրէթին նալընդը պիր քէրրէ կէօրմէսի ինսանըն քադընի քէնտի մուհապպէթինէ պըրաքմայա նէմիչիր: Օնու էշիտիպ Սամեր սուլէյման, տէսի օնդաբա, իսմի կէօստէրին պանա պիքիր վալիտէթուլլահըն պիր սուրէթին: Է օնդաբ տէսիյէր, պուրադա նօք տուր պիղ տէ, վէ պուլադմայընդ գիրա զընանանադըդ: Օլ տէմ տէսի Սամեր սուլէյման. պաբի պիր սուրէթին չէքին, էյէր չէքէ պիլմըսէնիզ, քի կէօրէյիմ: Ն՛էվադ վէրիպ պէօյուք քարտաշը տէսի. ուսմարըմ ազիզ Պիքիրին նարտըմըդյա չէքմէյէ օնու, էյէր չէքճէկը ալամաղարըմ օլսա, նանի՝ քալէմ, թիրչէ, վէ էլվան ըրէնը պօյալար: Ճաչան կիճի Սամեր սուլէյման Հազրէյադմայա օ ալամաղարը, էրթէսի կիւն կէճիրմէյէ ընդաբա, պաշլադըլար էքի կիւչիւք քարտաշլարը շէքվալէնիպ սէօյլէմէյէ. նէ իչին իրրար կէտրսին սէնին քուտրէթինտէն իստիւն շէյի, չինքի ըհտիմճիլիք ղէնահաթըն պիլմէզսին. քադընլ քի մնասկարա օլադմ տինսիզլէրին Հուզուրունա: Է օ ղայրէթի վէրտի օնդաբա Ալլահա ուտուտ կտիպ, տիլէմէյէ օնուան տուվայա քի օ փէրէմի վէրսին քէնտիլէրէ: Սոնի՝ նիչէ ճիզահ էտիպ ադդայադաք տուսայա տուրուրադ ըսբ իւղէրէրինէ Ալլահան պիր ույուշուդլուք տիւշտի. ույդայա կիրտիլէր: Է իչտէ սադահա նաբըն պէօյուք նուր տօդտու ղընանադա, վէ սէվինճ ահէնկլէրի էլճիմտիլէր: Է օնդաբ օյանդը օ սէստէն կէօրտիլէր, քի Համդադընտա ազիզ Պիքիրին ֆէրիշտէլէրտէն չէքիլմիշ մինէնասիպ կիւզել պիր պահկըրի տուդուրուտու քէնտիլէր տէ օ սահաճճ էօղլուտիւէր տէ միդրէր պադադարընտան: Օնուն իչին տիդ չէօքիւդ պահկըրին Հուզուրունտէ Համտըդ չիւքիւրլէր վէրտիլէր ազիզ Պիքիրէ, վէ էրթէսի կիւն Սամեր սուլ-

Թան կէլտիքտե ընդարա դուլէյէ. քափըյը աչըզ իչէրի կիրմէյէ, կէօրտիւ քարանըյը զընտան իչինտէ, նուր չեվ-
լէսի, վէ պիր սէֆտայը Թաթիը քօքու ալըզ՝ զիատե Թաճուպ քալըը: Օլտէմ օ Խաս ասկէրիկէի տէփիչէր օնա. իշտե տուլման՝ ազիզ պիրիր Ալիտէֆտուլահըն տուրէթի ըչտմ օլունմուշ ֆէրիշտէկէր էլկյէ. կէյ՝ կէօր: Վէ կէօրիւն-
ճէ օնու, հէյրան օլուպ՝ քափըյը օնուն մուհապէֆինէ. վէ նիզիս իւտիւնէ տիւշիւպ՝ սէճտե քըյըը օնա: Վէ աքապինճէ Ռուհուլ դուֆտուն լուֆփուլա տէյիշինիպ օնուն քալպի, Խայա ինանտը. վէ միւնքիւն արարտը օ ասկէրիկէրիլէ քուրթուլմայա տինսիզլէր էլէրինէն: Ոն-
րա ալըզ կէօֆթիւրթիւ կիզլիճէ քէնտի օտասընա, վէ տուվայա տուրտուրտու օնուն Հուզուրինտէ տիլէմէյլէ ազիզ Վկքիրտէն քուրթարմայա քինտիսին օ տինսիզլէր էլէրին-
տէն: Օնուն նիազըն էչինտի ազիզ Վկքիր. վէ կէօրիւ-
նիւպ օնա պիր կէճէ լքրար էֆտի օնա քէտէքսիզ ջըրա-
ըըզ քէնտին օրատան կէօֆթիւրմէյէ Գյուանայա, վէ տէտի օրատա վաֆթիիզ օլուպ՝ Ա՛էրիէմ չաղրըլասըն: Խամէր սուլման քուվէթլէնիպ ազիզ Վկքիրին կէօրիւնմէսինտէն, պիրիքտիրտի ճիւմլէ տօնանտաճաք ըրըսքլարըն, ալթըն՝ ին-
ճի՝ ճէվահիր՝ էլմասլարըն, նէսի քի վար բուդայա, վէ վա-
լտէֆուլահըն միճիզէթլի պատկերին, վէ կէճկյլէ կինտի զընտանա կիզլիճէ, վէ աչըք պուլուպ միճիզէթլէ՝ օնուն քափըլարըն. սէվինէրէք կիրտի իչէրի. վէ տէտի օնըլարա, պիլէսինիզ սէվիւլիւ քարտաշլարըմ, քի տիւն կէճէ կէօրիւնտիւ պանա վալիտէֆուլահ ազիզ Վկքիր, վէ իքրար էֆտի կէօզէմմէյէ պէնի քաչմամտա. Էօյլէ իսէ քինլըքըն՝ նօյա չը քալըմ. զիրա պէն տէ իստէրիմ կէլմէպ սի-
զինլէ իքրար էֆտէյէ սիզին Ալլահընըզըն տինինի: Պու-
նու օնըլար էշտիճէ՝ զիատե սէվիտիկէր, վէ չափուք չըքըպ օ բուլէտէն վէ շէհիրտէն՝ քիմսէ կէօրմէտէն կիճիտիլէր նէճիշտիլէր Նիլմ ըրմազըն պիր քօլունա. քի մէյս էտէրտի օնլարըն նօյուն: Օրատա Թասալանըպ տիւ-
շինիւրքէն, քի նասըլ կէչէլէր կէրէք օնտան, իշտե կէօր-
տիւլէր պիր քայըք՝ իչինտե պիր կիւզէլ կէյիճի. քի տա-
վէճի էտէրտի օնլարը կիրմէյէ քայըղա, քի կէչիրսին օ պիր Թարաֆա օնլարը: Վէ հաչան կէչտիլէր, պիլտիկէր օնուն Ալլահըն ֆէրիշտէկի օլմասըն. զիրա անիտե կէօ-
ըինմէզ օլտու: Ոնրա կէօրտիւլէր, քի քէնտիլէրկյէ տիր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔԵՐԴԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔԵՐԴԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՔԵՐԴԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

աճնրա բահաթլանոր փաքրոդ ըլա վէ ռէլամիթ իլէ
չիշտաս։

Պուռնո նուչ էֆէր հայը Յովհաննէս ալպէան ֆէնաֆ
ֆիլոսոֆնոթ, վէ սայրը պէօյո֊ փէրլէր։ Պուռնոն իչէն
դաշլիկ ծագվալէ փէնէն ֆիլոսոֆոթ դո նուպդոր։

Մ՚ԿՅԼՀ։

Ցարագա պու Յամէր սուլթան Մոդոս կիպի՝ քի սճնրա
Պօդոս տէհիլտի, քէնտի նամուսպարընէն վէ տիւրինին զայ֊
բէթթին կիւսէրտի. լաքին չուքի ծնու պիլմէդենէ իշլէրտի,
վէ տիւնեա հավէսինտէ տէյիլտի. վէ նիւրէյի փաք ըսը֊
ծնուն իչին լայըք օլսու պու տիւնեատէ Ալահընո լութ֊
ֆունա, վէ օ պիրինտէ կէօյլէր սալմանսաթընա։ Յօյլէ֊
խէ էյէր պիզ տէ արզուլէրսէք Ալահըն լութֆունո, վէ
էպէտի եօմիւրու, ուղաք տուրուպ տիւնեա մուհապէ֊
թինտէն՝ քալպիմիզի փաք սաքլայալըմ ճիսմանի արզու֊
լէրտէն։ Օնրա զէվք սէֆա արզիւսի մէյա էտէր ինսանըն
նէհլասընըն. զերա պիր զօռլու պաղ միսալի պըրաքմազ ին֊
սանը խայրա քըմըլմանմայա. Նիճէ տէնիր զուկ. ժդ.
30. Կին ածէ, ե վը այնուրկի ոչ կօրնմ գալ. Ասանի, պէնէ
ճէ ալըրմ, վէ օնոն իչէն չոպը պէյնէմ կէմիյէ։

Մ Ի Ս Ա Ի Ր Ը Ն Ծ. Ն Ը Ց։

Տի֊նէա վէրան օլմա ԼԷհլիէնէ֊նուկ չէնոկ կի֊նոհլըրը իչէն
նըն֊ոպէղ Պիւրէն շէֆայէնինըն Լհհլիէնէն չո֊րնո֊ըսո։

Ապրէմի Ասանըն 1220. սէնէսինտէ, Ինթալհանըն
Պօղէսոն չհհրինտէ վաղ էսիճի բահիպէրին մանաստրընը֊
տա քիշի զատէլէր սօյունսան պիր բահիպ վար ըսը՝ սատ
տիլ վէ փաք սատմ, վէ զիսատ իպատէթքնար ազնզ Պի֊
քիրէ վէ հէր կիւն սէօյլէրսի ծնուն ժա Ուրդուիուն։
Ասքին օ երդի քայտէ էմմէսինտէ, քի պաշանընը.
Ա՚նէկ էէր պէնիզ վէ Եըստընըլը, և այլն. Հաշան նէմէ֊
շիրտի օ սէօզէ՝ պէռնէյը ելնինդէ Լո֊Լէպսըն։ Պու սէօ֊
զիւն իւզէրինէ շիւսիհէյէ վայրըտը վէ հէյրան օլմասա,
քի Ալահ նիճէ պու քնահինսէմըն պէօյիւք Թօփուն

քենաի ամուճունա ձէմ էտէր, սիւմալ էթմէյէ տէ ուԹաւ-
նըզ սայրըլարընա ծնուն մանասըն, նիսաղ էտէրտէ
տայըմ Ալահա քենաի ֆիքրին այտընլանտըրմայա, քի օնու
այնամայա գատըր օլսուն: Ա՛ն պիր կէձէ պու տիւշինձէ
իլէ ույուրքէն Ալահատան պու կէօստէրիշ օլտու քենտինէ:
Օնրա կէօրիւնիւրտիւ ծնա, քի Հաճատա նէրին վէ կէօյիւն
մապէյինտէ տուրուպ քարմըշ. վէ կէօրտիւ, քի պիր
քէօմէ ֆէրիշթէ կէլիյօրտու. ծնըզար քի քաղրըմըշ
տուԹուլօրլարընը պիր պէօյիւք միւքէդդէֆ քիւրսիւ. վէ
նէրէյէշտիրտիկէր ծնու կէնիշ Հավա իչինտէ: Ա՛ն Հաչան
պուծնըզը այրըլըգ կիմսիզէր, կէլսի պիր պաշկա քէօմէկ
տահա ֆէրիշթէկէրին, ծնըզը տա քաղրըմըշլադըգը պիր
միւքէդդէֆ քիւրսիւ, լաբին նէվէյի կիպի տէյիլ. քօտու-
լար ծնուն քարշըսընա: Պունտան սոնրա կէօրիւնտիւ պիր
սայրը քէօմէ տահա, քի քօղարընըն իւզէրինտէ քաղրըգը
էֆէնտիմիզ Յա Ռաւա, օԹուրԹտուլար ծնու իլք քիւր-
սիյէ: Ա՛ոնրա կէօրիւնտիւ պիր սայրը քէօմէկի տահա
ֆէրիշթէկէրին, քի քաղրըմըշլադըգը քօղարընըն իւզէ-
րինտէ վահիտէմուլլահ ադընզ պիքիր Ա՛երիմի, վէ օ-
ԹուրԹտուլար իչինձէ քիւրսիյէ: Ա՛ն իշտէ օԹուրուդըգէն
անասը վէ օղլու, ճիմլէ ֆէրիշթէկէր վէ ճէննէթթէն սէ-
լարը էնիպ կէօյէրտէն, քիւրսիւլէրին սաղընտա վէ սօ-
լունտա տուրտուլար ինշաղը տիման քուրտլուտու: Ի՛սա
էֆէնտիմիզ քիւրսիտէ օԹուրմուշտու էօրֆիւլիւ սալԹա-
նաԹա, վէ սաղ էլինտէ տուԹաղտը պիւտիւն տիւնեայը
մինէնԹաթը պէօյիւքլիյիւլէ, Թագսիմ օլմուշ Թիւրլիւ
Թիւրլիւ փատիշահլըգլարընա, վէ էյալէԹլէրէ, նիճէ կէօրիւ-
րիւզ ճիհանինէմ կէօստիւրէն Թօփլարտա, վէ պաքտաղտը
ծնուն իւզէրինէ ադըմ էօրքէ, վէ տարկըն չէհրէյլէ:
Ո՛նուն էօրքէսինտէն ԹիւմԹիւրլէրտի պիւտիւն հրէշտակ-
լար վէ սիլաղ քէօմէկի: Ա՛ոնրա Էմր էյլէտի նի՛քսէք սէս-
լէ օքուտույա օ վաքտըն հէօքիւնտէ տիւնեատէ սաղ
օլան ինսանլարընն խայըր ամէլլէրին: Ա՛ն իշտէ ֆէրիշ-
Թէկէրտէն պիրիսի կէլիսի՝ օրԹայա տուրտու, վէ Էմր օլուն-
տուղտընա կէօրէ էճտի: Ա՛աբին կէօրտիւ, քի ազ ըտընշըլ
վէ Թէքմիլ տէյիլ, իլէ հէր էյսիքլիյէ տօղու. զիրա նա
ըւքճաքըղըլա, նա նօղտուզ քըմըրտանըղըլա, ճիսմանի ֆայ-
տա, նա մանգըտըլըք, վէ ինսան խաԹրի իչին օլմուշտըր
ըսը. հէյլէ քի հէվիսի շէրահաԹ էճտիկէր, քի օ խայըր

ամէլէրին իչինէ, չերքի՝ ալէլընընան, վէ սամանը՝ պուղ-
տայընան չօք տուր: Ալ պունուն օքունմասը պիթիք-
տէն սօնրա, էմի էթմի Խաս Էփէնտիմիզ օքումայա
տիւնեանըն կիւնահլարըն քիթապըն տա. վէ իշտէ նաքլաշ-
տը սայրը պիր ֆէրիշթէ, պիր պէօյիւք քիթապ ալսա
էլինէ, պաշլատը օքումայա ճիւմլէ օ վաքտըն հէօք-
միւնտէ սաղ օլան ինսանլարըն կիւնահլարըն. վէ պաշկա-
ճա քրիստիանլարըն կիւնահլարըն, վէ պունլար օ քա-
տար ըտլըլար, թայ քի միւսաիպ կէլտի տէմիյէ Ավսիանըն
քէլամլարըն. ՟ք. 2: Ընէնէ, և պուռնէ, և սպոռնէ, և
գօղնէ, և շնուէ հէնէ՛ ՟ի էվ էրլէր: Խանի, պէրհաուա,
վէ չէլաֆէր. վէ չանըզըչ, վէ խըրսըզլըչ, վէ վէնա նայըմըզ
պիւնիանըն նէվէրինէ: Ալ հէյնիայիտտե Ո՛ն տիւնեանըն
օ քատար պէօյիւք կիւնահլարըն, եանի՛ կէնճ նէյիտէրտէ՛
թէն սէֆթաը. տիրէհլիէրտե՛ շէրքիք վէրիճի պօշ նէմանէ-
լէր մուհտապէթի, եվլիէրտե՛ իքրարլարընա էմին օլմամը,
ճիւնիւնլիւք վէ քիւֆիւր ճօմլատէրտա. զօրպալըք՛ գա-
պիթիէրտե. մաղտուլլուք՛ քիշի զատէլէրտե. վէ քիւհսէ
հըզմէթինէ թայըն քիմսէլէրտե՛ հաթտըզ հիւրմէթսիզլիք,
սապր էմմէտի քէնտի Ընլահընը սապրը յա, քի պիւթիւն
օքունսուն օ քիթապ. իլլէ՛ իքրահ էտիպ տիւնէմէտէն օ
քատար մէքրուֆ կիւնահլարը՛ իւնթիգատա թէտիրէնիպ,
ֆիրսատ էմմէ տէ տէմի. նէթիշէը քայրը, նէթիշսիզ.
քայրը իստէմէզ: Ալ օ սահաթ քալտըրըպ ճիւմլէտէն
զարպը էլին նօքարը՛ անըն ըլա քի թուէմմուշտու տիւնեայը
իստէրտի չարփըպ՛ վէրան էմմէյէ, կիւրիւլթիւլիւ սէտայ
ըլա տէյէրէք. օ սէօզիւն՛ ՟ի պուպուպուռնէխթէ ելան պուռ-
պուրխալ. Խանի, չէնտի շէյտահլընընան պաշէլամ չէսըն:
Ալ նէյնի բահիպ կէօրտիքտե պունու. քօրքուպ տէօ-
տիւ ազիզ Պէքիրէ. վէ ֆիրսատ էմմէ տէմիյէ օ մէսէղնի,
ապէզ Ո՛էրնէմ ածե էմսապո՛ նէնինշ պինզ սըբըմըզըպո, վէ
նապըլմ էյլէ չօքսոմսուպ: Օլտէմ աքապինճէ քալքար
քէնտի քիւրսիսիմնտէն քէրէմքէնտի Կոյա, վէ սէյիրմի-
տի տուռիմայա տիւնեայը՛ քի նաքրն ըտը տիշիւպ
վէրան օլմայա. վէ տէօնիւպ Ո՛նա՝ տէմի. տիւնեայը
շիմտի շէրահաթլամա ծղըմ. իլլա պիր աղ տահա
սապր էյլէ. զերա պէն կէօնտերտիմ՛ տիւնեայէ հէ ֆարիւն
լուֆթլու քիմսէլէր. քի վազ էթմէյլէ վէ քէնտի խայըր
ամէլէրինին իպրէթիյլէ չօք կիւնահրնալար թէօվպէյլ

կէթիրէլը։ Ով տէմ Վ՚ն վալնտէսիրին շէֆայէթի իչին քէնտի էլին ալէալտըդ, իստէմէտի տիւնեայը վէրան էթ-մէ՚ք։ Լաքին ո կէօստէրիշ վէ թէհտիտ զանն օմասըն տիւշ սայը-քլտասը՝ վէ ո թէհտիտ եա տաղըլտճաք, ո թագվդհտէ, քի Լտա էֆէնտիմիզ էլին քալտըրդը իստէրտի չարփմաք քէնտինտէն տիւնեայը, պիւթիւն տիւնեա թիթիրէտի. վէ տահա զիատէ Պոլնտան շէհրի վէ ծուն վարըշ լարընտա էօյլէ պիր քօրքուլը վէրդիէլ օլտու, քի չօք էվիէր վէ քիլիսէլէր կրքըլդը վէրան օլտուլար. թա քի չօք երքէքլէր վէ քարըլար քօրքուդ կէճէ իլէ շէհիրտէն տըշարը օվալարա քաչտըլար։ Ա է ո մանաստըրըն ո կէնի բահիպինին շամանթասըն էշինթիքտէ տէմ իլէ, Ըզնէ Ա՚էրնէմ ենինչ ինդուդա. վէ սայրըսը, թահմին էթմիէր, քի էօյլէ շամա-թա էտիյօր զէրդիէլ քօրքուտուճնտան. սէյիրթիլիէր ծուն օտասընա. վէ պուլտուլար օնու քէնտի եաթաղընտա էօ-լիս կիպի՝ քի հիչ պիր շէյ տույմադը. Ովտէմ պաշլատը-լար շամանթա էտիպ չաղըրտայա տաշլար, վէ տիւրթմէյէ զանտըրմա վէ այրթմա իչինն լաքին ո էօլիս կիպի տուրուրտուս Պիր աղ վաքրթատան սօնրա տէրին ույքուտան օյանըր կի-պի՝ քէնտինէ կէլտի. սիւվալ էթմիէր օնա վէ տէտիէր, տույտուճնմու օղուլ քօրքուլու զէրդիէլիլ, վէ ո տէտի, նօք։ Ինմինէ իչին՝ տէտիէր՝ նը Ըծածինի իմտատտա չաղըրըյ-օրտուն էօյլէ եիւյէք սէօյէ, քի հէփսիմիզ էշինթիք։ Ա՚էվետ վէրիպ եէնի բահիպ՝ տէտի. էյ կէրչէք իմտատտա չաղըրըյօրտուս՝ օնու տահա պէօյիւք սէպէպ իչին. վէ սայ-ըը պիր շէյ տէմէտի, իլլէ կիզլի տուրթտու. օնու էօլիս՝ կիւնիւնէ՚ք։ Լաքին չօք կիւնէր կէմէտիէր, քի եա ո իւրնանըն քօրքուտուճնտան, նա քի Ըլլահ չաղըրմաք իստէտի քէնտինէ օնու կէնճ նաշընտա, պէ՚ Ղ էրու-ե ինչ ըզնէ՚ պէիտ նը, նիճէ սէօյլէր Մոդամմն, եանի, օլմայա-դ պիր դէմիլը օնուն ֆէրզին էնէյէրսէ, Հատտաղանըպ էօլտիս քէնտի նէյի բահիպլիյինտէ հրնշտակ կիպի, կէրէք կիս-նահտըզըդը վէ վաք ֆիքիրլիսի իչին. վէ կէրէք սը՚ Ը-ծածինէ իսլատէթքտարըդը իչին։ Ա՚ն էօլմէզտէն էվվէլ, քէնտի միւսլաշըրընա նաթլ էյլէտի սըրատըլլա ո կէօրտիւյ-իս իւրեայը. ո տա չաս էյլէտի օնու չօքլարընա ամէլլէրին տիւզմ իչին։

Պոանոա նաթլ էտէր Ընպոնինոս տրէքտ ֆինօրէնցանդն

ռՆնոգի հիւհայնէնինն. Է. ռիմաղնդա։ Ալ հայր Ալնհռանդ-
ըոս պնոսոլե. ճնըս. Ք. Նոսնիր. 1։

Ա Կ Յ Ա Կ։

Իմոի սիչ ան պու իւրնատան գօրքուպ ընհօգնէ ըայը
Տէյվ Նաւէյ, Յօվհաննէս Կռատագաւն նատահաճընա
կնօր, շնօյլ քի կնէյճնք նօրքնտէն քուրմուվնայա գատը
օլաղմ։ Օյիրա առաքուաըն քավէինճնք, պու տուր մ՝քատլ
օլաճաք վաքըտ, վէ խէրտա օլաճաք կիւն։ Օնուն իչին
շիմոի ազատալմ՝ ածը յատմ՝ կիւնա հնատըմըզ վէ սէֆիլնէյ-
խիզ իչին, շնօյլէ քի ,օնտա գատը օլաղմ՝ սէվինմէյ.
պունտա փէհրիզ սաքտայալմ՝, շնօյլէ քի օնտա Ալլահ-ըն
մէճլիսինտէն նէմէքնէնէլիմ՝. վէ պունտա Թէնիմիզի ճէվը
նէլէյնէլիմ՝, շնօյլէ քի օնտա էպէտիլ էպէտ բահամ օլաղմ՝.
ամին։

Մ Ի Ս Ա Ի Ր Ի Ն Ի Ն՝ Ծ Ո Ն։

Ալնէ Պէնէնէ նպտաքէնէնտ Տունէտա Ալնինէկնսուն ատ-
չա կնօնի-ընէ-նէյնէ նպտէնէնինի օնտան վէ, օնուն Ալնահօգնտա-
պան։

Գնարագա մուհմուտու Ալնինիակիոս Տուքանգիա Ֆինէ-
մէնկ էյալէթինտէ, միհթիհլի՛ք իչին նպս օլտու, ըաքին ալ-
չաք կնօնկիուլնիյիս իչին նպսլուղունատն կնբի տուբտու
Տապպինին տույ էհմէկնյնէ. վէ կիստերսնատն բահիպլէրին
Թարիքինէ կիրտի։ Օրատա նպսլուղուն քայկրաշնատն
քուրմուտուպ, ճան ակլամէթին պուլմուշ գանն էտէր
նքէն, իշտէ չաիսուք պուլուղնտու օնտա Թիւրքիս պէօյիք
Թէն Տաստապլքլարընին տարլըզը, քի տիւշտիս նահաղա Թա
քէնտի էօմ՝ինինն ալորինէտէք։ Ալ քէնտինին ալչաք կնօ-
նիւլ նիյիս իչին գանն էտէրտի քի Ալլահատն քազէպ իտիկնը,
Ֆարագա վնրտի օնա Ալլահ օնու՝ նօք քի քազէպ, իւլէ ճա-
նընըն գուվվէթի վէ օնուն Ֆայտատը իչին։ Իմոի Ալ ռնիսիա-
կիոս զնատէ նպտատէթքնար ըտը ազիզ Պնքիր վալիտէյ ուլղա-
Տա վէ Տաստապլքատա աղըրլատնաքընատա, տիւշնինիւրտի օնու-
վէ օնա սրզընըրտը. վէ օնտան նարտրմ՝ տիլէրտի, վէ պու
ճիւմլէյի էտէրտի էօյլէ պիր սրճաքլըզըյա Ֆա քի չօք

քերրէ մաքսուս շնորհը աղբրտը օնատան . վէ պաղը քերրէ տէ քէնտիսի խտէմէզտէն էվվէլ աղբրտը օնըլտը : Կիճէ պիր քերրէ ըրատտ կէլտի փէք աղբրլանմամը քէնտի հատտայը ղընատա , վէ զանն էտէրտի , քի միւնքիւն ահլիլ օնա խաֆիֆ լէնմէք օնտան , միյէր նը Ճամիին կէօրմէյէ . լաքին քէնտիսին օնա լայըքտըլ զանն էտիպ , ճէհաննէմ էտէմէզտի օնու տիլէմէյէ . քէնտի պէճնամտըզըն վէ օնուն միքէլլէֆ լէյին կէօրիւպ , տիւշիւնճէլէրին սէրպէստլիք սայար , օնըլտր իչին աճըտ՝ ահ էտէր՝ վէ աղլատը . նասըլ պիր քիմսէ եիւ րէք նարըճտը պիր արզուսի օլմայըս , արզուլէր օնու թէք միլ էթմէյէ , լաքին ուհթանըտը պէյան էթմէյէ . քէզալիք օ տա աղբրլըտտը : Իյլէ նը Ճամիին հայշան կէօրտիւ օնուն կէօյնիւ արզուսին , տահա աշկիարտ տիլէմէզտէն , քաֆիլ կէօրիւնտիւ օնա մուհապէթլի վէ մէնշուր կէօրիւնիւշլէ : Օնու կէօրիւնճէ Ալլահըն քուլու , ֆիքրինտէ սէվինիպ՝ տէմի , նա վալիտէթուլլահըմ՝ աղլզ պիքիր Ալէյհէմ , սալաթլթ պէնի : Ն՛էվվալ վէրիպ աղլզ Պիքիր՝ տէմի . թէմիզլէմիմ՝ , վէ թէքբար թէմիզլէրիմ՝ սէնի . վէ պունու տէյիպ՝ կէօ րիւնէմէզ օլտու . վէ քալը Անպիյակիոս թէսէլլա օլմուշ օլտէմ , վէ սօնրա . զիրա քաչ տէֆա քի աղբրլարընտան ինճինիրտիսկ , ֆիքր էթմէյլէ աղլզ Պիքիրին թապիր օլտունմազ հիւսնիւն , վէ օնուն քէլամլարըն , ունուտուպ թէնինին աղբրլարըն , բահաթ օլուրտու : Լաքին պունտան տա հա պէօյիւք օլտու պաշկա պիր կէօրիւնիւշ , օնունլա զիա րէթ էյլէմի օնա աղլզ Պիքիր . վէ պէօյլէ օլտու : Նտա էֆէնտիմիզին մէվլիւտի շէրիֆ կէձէսինտէ Անպիյակիոս քէնտի հատտայըզըն աղբրլարըն շէհիտլիկի իչին քիլմէ տէ սայըր բահիպլէր իյլէ քէնտի սբրատընտա պուլունմայա վէ աղլզ պատտագը կէօրմէյէ քատըր օլմատըզընտան զնա տէ տէբռլի տուրուրտու . վէ չունքի ալչաք կէօնիւլլիւյ տիւ , զանն էտէրտի , քի քէնտի կիւնահլարը իչին օ լուֆուփ լու կէձէյին զինհէթինտէն մէհրում օլմազ : Իյլէ հէմ մուհապէթլի իտի , օնուն իչին կիւճ կէլիրտի քէն տինէ . քի օ կէձէտէ կէօյ վէ կէր շազ օլուրլար , վէ եաղ մուրըրլար Ալլահըն թէսէլլասըն հէփհսինէ , վէ տահի կիւնահբէտպարա , քէնտիսի նալընըզ բէփ օլմուշ տու րուլօր օնտան . օնուն իչին թատիզնա շէքլա էտէրտի աղլզ Պիքիրտէն , քի ունութմուշ տուր քէնտի տէրթլի քուլունտա , երիմիշ վէ էպրիմիշ աղբրլար տէօշէյինտէ :

Անիսակիոս պատ տիւշհնձեաւ տուրուքեն, իշտե քաֆիլ տօլտուռ օնուն օտասը կէօյլիւ նուր ուլա. վէ կէօրինտիւ օնա ատլոզ Պէքիր, պաշկա տէֆա կիպի եալընըզ տէյիլ, իյնէ մահսուս օլան քէնտի Ալլահ օղլու իլէ, քի օնու քոնտատա սարմըշ տուլմարսը քուճաղընտատ՝ վէ ատլոզ նիւշհնն էօրթմիւշ տէստիմալ ըլա. վէ հատտայա եաբլաշընտ՝ քօտուռ մահսուստա օնուն եահտաղընըն իւղէրինէ: Ալէյհիմ Անիսակիոս տօլտուռ նագլ օլունմազ շաղլըղ ըլա քէնտի եահտաղընըն իւղէրինտէ կէօրմէ իյէ եայլանըն միւշքի էօլթէյին. վէ Նազարէթի օվատընըն չիհէյին. վէ սան քի սէօյլէրտի կէլինէյէ, անլաղընա ծը ծոպհէտ. Յանի՝ Եահուդիյէդ չինէյիհիզ: Ասքին օնուն քալպինին սէվինճի տահա ֆէքմիլ տէյիլտի. ղնրա ֆարազա կէօրիւրտիւ մինէնասիպ կիւզէլլիյին վալիտէսինին, լաքին չօճուղուն կէօ մէզտի, նէճէ քի տէտիք, օնուն նիւշհնն էօրթմիւշլիյ տիւ տէստիմալ ըլա: Օնուն իչնին ալթ իւտա օլուպ սըքըլըր ըտը պազը քէրրէ սիյ Ճածինէ տէօնէրտի, վէ իստէրտի օղլուն տահի կէօրմէք. վէ պազը քէրրէ օ մահսուսմա, օնունլա սէյլէր կիպի Յոք քավինճէ. Օ՞ Լաֆօսոյ նէս վէրէսոյինէն. Ա համաղնօն պէս ռնէ սասո, Յանի նէ իչնին առայօսոն պէնտէն ճնմաղնն. վէ պէնի առնա պէշման պէնն էսէյօսոն: Ասքին էֆէնտիմիզ ատը լըզա օնա, քուն առքտան ատլոզ էլնն չըքարտը. վէ կէրի ալտը տէստիմալը քէնտի նիւշէրինտէն. վէ կէօտէրտի Անիսակիոս քէնտի նիւշէրինտէ: Ան օ քօրքուպ օնուն հէյրան օլունառճաք հիւանիւնտէն, մայըլ օլմուշ տուրտուրտա՝ վէ պանն էտէր իտի քէնտիսին օ սահաթ կէօյլէրնն ճէննէթինտէ: Օ իրա օ ատլոզ չօճուղուն նիւշէրինտէն թտապիր օլունմազ նուր շէվէյսի սաչըղը ըտը, վէ մինէնասիպ հիւսնիւնտէ միքէյֆիյէթ, օնլարը քի էօլմիւիւէր կէօրմէ հիչպիր թի րլիւ կէօրմէմիշ տիրլէր. վէ նէ ինսան տիյի քտալը տը պէյան էթմէյէ: Պու կէօրիւնիւշտէն էրիրտի Ալլահըն քուլտնուն նիւրէյի պէօյրէյի. վէ սէվինճինսէն աղլատը կիւր կէօզ նաշըյա. վէ ֆէքրինէ քտիրըյտ ֆէրնատ էտէր վէ տէր իտի: Յա սէվինիւիւ Ան, էյէր քի կէօյլէրտե կէօրէճէք քայրը պիր շէյ օլմայըզ, պու ճիւմլետէն կիւզել հէյրանլը նիւշ նալընըզ օլա, լայըք տը տիւնեանըն հէր սէֆիլլէրինն վէ հէր տէրտլէրինն սապր ըտա չէքմէք քատը օլմա իչնն կէօրմէյէ պէօյլէ հիւսնիւնտատ Ալլահըն

եւ ղեւոնդ։ Ա՛նիսկայիս հաշտ պէտք է քեզ ամէն կէսօրուան հետ ունենաս միշտ ազ վաքրի թէսէլա ոլսուդ՝ սէվինտի, ասնա կէսօրուանդ օտու ո ճիւմլէ կէսօրուհետ. վէ ո քալան էսմբիւ իչինտէ տուշիւնմէլէ օնու, ազիմ սէվինճ վէ թէսէլա իչինտէ տուբատու։

Պօռնուն իչին նոպէր օչոնօր կնոբէրճանց բահիպչէրին հիւթայէլ ղիլուպլուբճա. գէպր. 19։ Ա՛ն նոէտ էօէր հայր. Ընչէրսուզ զիսդոպչէճան ճիլը. Ը. նոպէր. 3։

Մէյվէ։

Կէօրիրիւզ պու հիքայէյէտ, քի նէ քատար սէվտիլէր, վէ սէվէրլէր Ա՛լլահ, վէ օնուն վալիտէսի ալէյհ կէօնիւլիւլիւ։ Ո՛չիրա նալընըզ ալէյհ կէօնիւլիւնիւք տիւր, քի հաղրէթի Իսանըն լուֆթու, վէ գունվէթի սաբին օլսուն պիլստէ. Ա՛ղաբեյլէն քալընծա, քի տէր. այլ Էօ պոլծէցայդ ՚ի փէյղամբէրճա կի՞նվէնէյիմ, ո՛չ սօյլէն օչոնօ պէնօ՛ՀՀ՚ՀՀ՚ՀՀ՚

տիւշտիւ, տիլէմիլլէ օնտան տայլըմ, քի նիտղըն քաղաւլ էտիպ, լայըք էլլէսին օնու քէնտիսին կէօրմէյէ: Իտտի՝ հայտան պու արզու իլէ կիթմէի պիր կէճէ քէնտի օտասընա ուչումայա, ուչ քուչա կիրմէք քաղիլսիղ օլտու զիքը օլու՝ նան արզուսի ալմէչինտէն: Պօնրա պէհուզուր օլուպ վէ օսանըպ՝ կիթմէի պահճէյէ, վէ պիր աղաճ դուլպինտէ օթուրտուպ՝ պաքարտը եըլըդղարըն կի զէլիյինէ, ահ էտէրտի ճանտան, օնարըն իչինտէ կէօրմէյէ աղնղ Պիքիրի. վէ սանքի աղայարաք տէր իտի երփերդոյուն սէօզիւն. Նի գէլէցնի էմ. ցոյց նոյ պէմս ⁂. Ե ըմէլ ապա նոյ պէարբեաա ⁂. զի յոյն ⁂ ⁂ողը ե Ե պէմ ⁂ գէլէցնի. կէօյա. Կիչ հէ-ա-ծապրը, կէօսրէր պոնա ա՞նէն եա-զա՞ն, վէ եշիճէրը պոնա ա՞նէն ա՞պոնը. պէրա ա՞նէն ա՞պոն ըաճէը. վէ հէ-ա՞ն-ա՞ կէ-զէ ծէր: Իչինէմտի օնուն նիտղըն աղնղ Պիքիր, վէ իստէտի կէօստէրմէք օնա քէնտիսին պու թաղրզա: Օհրա քէնտիսի օնա կէօրիւնմէզտէն էվվէլ, օ պաքարքէն կէօլէրէ, կէօրտիւ, քի կէօյտէն էնկյօրտու պիր հիւսիւնտար շէֆաֆը պիքիր. վէ կէլիպ սէլամլայըպ օնու՝ տէտի օնա, իստէ՞ըմիսին տիյինէմէք պէնիմ ահէնկիմին սէսին. վէ օ տէտի էվէթ՝ կէօնիւլ իստէկլիյէ: Օլտէմ պիքիր աղըն աշըպ՝ էօյլէ պիր թաթը սէտայա ահէնկ էլլէտի, քի օնու թօփրաքտան Տալա օլանըպտան հիշ պիր քիմսէ էչինէմմիշ տիր. օնու պինթիրիպ թէքրար չըքտը կէօյէ: Օհատէ մայըլ օլուպ հէյրան օլտու օնա օ բահիպ. վէ իստէրքէն տայմաք, քի քի՞մ օլա օ պիքիր, կէօրտիւ՝ քի էնկյօրտու կէօյլէրտէն պիր պիքիր տահա էվէլքինէ պէն ղէր, օ տա քէզայիք օնա կէլիպ, սէլամլայըպ, տէտի, պէնիմ ահէնկիմի տէ իստէ՞ըմիսին տինլէմէք. վէ օ տէտի էվէթ: Օլ տէմ օ տա քէնտի թաթը սէտայը ահէնկին էլլէտի. վէ պինթիրինճէ, տէտի բահիպ օնա. եալվարըըմ՝ սէն քի՞մսին, վէ սէնտէն էվվէլ կէօրիւնէն քի՞մ իտի՝ պանա սէօյլէ: Ա է օ տէտի. էվվէլքի պիքիր, քի կէօրիւնտիս տա-նա. Կատրինէ կոյս ուտու. վէ պէն Ա՞գնէս կոյս ուտ, քի էքիմիզ տէ Ա՞ազրէթի Իտա Ա՞լլահ՞ըղըն տինի ուղրունա չէ-հիտ օլտուք. վէ շիմտի օնուն աղնղ վալիտէսի պիղիմ սուլթանըմըզ կէօնտէրտի պիզի պիր ազ թէսէլլա էթմէյէ սէնի կէօյլէր ճէննէթինին չէշնիսի տատըլա: Իտտի շուքիւր վէր օնա, վէ Տաղը՞ օլ, քի պուտտան տահա պէօյի՞ք լութֆ ալսան կէրէք. վէ պուտու սէօյլէյիպ, կէօրիւնմէզ

ջառու : Իմիա օ մուխլուլու բահիպ օ իքի կէօյլիւ զիարէխլէր իչին սէվինճինաէն տուրամազար , վէ խուսուսա իքրար օլուհան լուխֆուն ուսուտուլլա , օնուն իչին քէնտի կէօյ- նիւտէ շահատէխլիք Կաէրտի , քի օլաճաք սրը օ ազիզ Պիքիրին օքատար քէնտինաէն արզուլէնէն զիարէխի , վէ ալտանմատը : Օխրա պիր քաչ սահաֆատան սոնրա՝ կէօր- տիւ , քի օրտայա կիւնէշտէն զիատէ շէֆաֆլը պիր նուր տօղ- տու , քի կէճէնին քարանլըղըն սէֆ էյլէսի , վէ շալըղը ըլա տօլտուրտու բահիպին քալպին : Ա է սոնրա կէօրտիւ քի , նու- րուն իչինտէ տուրուրտու ազիզ Ա ալիսէֆուլլահ քուշան- մըշ Ֆէրիշթէ սակէրլէրինտէն . վէ օ քատար կիւզէլ լուխֆուլա տօղու վէ քէրամէթի իտի՝ քի հնսան Ֆիքրի օնտան տահա զիատէ սալմանսաֆ վէ տահրատ տիւշիւ- նիւպ կոտիսանը : Ա է քալբըպ չափուք տիղ չէօքտիւ օնուն Հուզուրինտէ : Ա է ազիզ Պիքիր նաքլաշրպ պաքտը օնա քէրիմ կէօզիւյլէ , վէ տէտի . սէվկիլիւ օղլում , վէ պէնիմ էմին քուլում . մնքպուլ օլտու պանա սէնին զիա- տէ քուլլուղուն չօք վաքըֆտան պէրի . հշնտիպ նիազն՝ վէ կէօզ նաշըն , իշտէ կէլտիմ սէնին զիարէխինէ : Ա էնին Հէր կիւն սէզիքլէրինին Հավէսլէրին քըրման , սէնին տիւն- նավի նէմնէկլէրտէն կէրի տուրման , վէ սէնին պանա օլան մուհապպէֆին լայիք եֆտիլէր սէնի կէօրմէյէ պէնի : Իշտէ պու կէճէ թէսէլլա էյլէտիմ սէնի Ա ատարինէ վէ Ա էնէնա պիքիրլէրին զիարէխի վէ ահէնկլէրիյլէ . լաքին պու- ազ տրը մուհապպէֆիմ . իշտէ պէն քէնտիմ կէլտիմ սա- նա զիարէխի . վէ խատիրիմ , քի պէնիմ ահէնկիմի տէ է- շիտէսին : Պօյնու տէտիյի կիպի , պաշլատըլար Ֆէրիշթէ- լէր քէնտիլէրին սանեմտուլարըն վուրմայա , վէ ազիզ Պի- քիր պաշլատը ահէնկ էմմէյէ : Ա է օ քատար Հէյրան օ- լուճաճաղ ըտը օ պլտահանի ահէնկլէրին թանթըղըղը , թա քի մայըլ օլտուպ բահիպ՝ նէրէ տիւշտիւ նիազիս իւզէրինէ Հօյիս կիպի ճանըրնըն սէվինճինաէն նասըլ քի ըրտսա կէլտի տատաքնալարա Ա տաբօր տատըճատա . վէ ազիզ Պիքիր թէքրար ազար կէօյլէրէ , վէ բահիպ տուրուրտու նէ- րէ տիւշմիշ Հօյիս կիպի : Ա ապահյա մանտատըրըն բահիպ- լէրի քալքըղըր ժամ սէօյլէմէյէ . վէ կէօրտիւլէր քի օ բահիպ , քի Հէր կիւն սայրըլատըրնատան Հվվէլ կէլէրտի քէլիմէյէ , նօղ ուտու սըրատա . վէ Ֆէսֆէսէյէ վատըղար պէրքի Հատտալանմըշ տրը տէյի : Օնուն իչին ժամանան

սոնրա կի թափիլեր օնուն օտասրնա կէօրմէյէ օնու. վէ պուլմատըլար օնտա. արատըլար օնտա պուռնտա, վէ սօն-
րա պահճէտէ պուլտուլար, չի տիւշմիշ էօլիս կիպի տու-
րույօրտու: Պալտրըտըլար օնու օնտան թէճկիրէյէ, վէ
կէօթիւրտիւլեր օտասրնա. վէ չօք չալըշտըլար թիւրլիս իլաճ-
լարլա պլրլթմայա, լաքին գատըր օլամատըլար: Օլսէմ
պաշ փափազ, քի էյի վուքուֆ ուտու օնուն ամէլինէ, աղ-
նատը, քի օ զաթի մարագ խուշ տէյիլ. իլէ զաթի զա-
նունտան տրշարը պիր նէմնէ. օնուն իչին էմր էյլէտի օնա,
շէրիֆ միւթիւհլի-յին գուվվէթիյլէ քալքըպ տէմիյէ, քի նէ՞
ըրատտ կէլտի օնա օ կէճէ. վէ նէտէն տիր օնուն գայ-
աքըլլըզը: Այ՞ աճայըպ գուվվէթինէ շէրիֆ միւթիւ-
լհիյին. քի էօլիւէրի տէ սէօյլէտիր: Պաշ փափազըն
սէսին էշիտինճէ քալքտը բահիպ էօլիւէրտէն տիրիլիր կիպի,
վէ միւթիւհլիւք իչին նագլ էյլէտի ճիւմլե աղիզ Պէքիր-
տէն քէնտինէ օլան լութֆլարը օ կէճէ, ճէմի բահիպ-
լէրին հէյրան քալմատընա:

Պուհաթ նաֆլ էտէր կէսպրկոս չէնգի պրտմէճտաճուէն
է. չէճպզէնգրս. պպտ. 7: Ալ հայր. Ընչհատգրտս գէնպտղ.
ճէլ. է. Լսպղէր. 16:

Ախվէ:

Այճէ աղիզ Պէքիրին սէօզինէ կէօրէ սէղիքլէրի քըր-
մասը, վէ տիւնեանվ նէմնէլէրտէն կէրի տուրմասը լայըք
էթմէյէր պու մսէթլուլու բահիպի կէօրմէյէ օնու. քէզմլիք
պիղ տէ էյէր արզուլէրսէք կէօրմէյէ պիղի Հալս էյլէյէն
Յնուսմուզուն միճիւզէթիանի եիւզինն, պօրճլույու զ
կէրի տուրմայա տիւնեանվ նէմնէլէրտէն, վէ սէղիքլէրիմի-
զին արզուսին էօլտիւրմէյէ. Նիճէ օ եարատանըրմըզ քէնտի
տէ սէօյլէր. քի. ոը ա՞չ հրոճթրքնոպ յա՞մ ընչնց ի-ոոպ:
Ամանի չմ չ էճնոպ ճնմ վոբկնկինդոնկնէ պա-րմոպա, ոչկոբք
նմ ա՞շմկ-ոպ լինէլ. Ամանի պէնմ շայնրպմ օլմոպ, քի օ-
նունլա թէքլիֆսիզ տայըմ գատըր օլա կէօրմէյէ պէնիմ
եիւզիւմիւ:

ՄԻՍԻՈՆԸ ՅԱՓՈՆ։

Ապրելափէ Եվլաթը պէր չըդ նիագ Էռեբուի ապնդ Պէհէնէք Ինօսէրմէյէ օնա չէնուի Ալլահ օղլու Յիսա, պէնէգինին ալըդ պիռնէապուն կէօչ Էյլէպէ։

Պիր ասըլ զաուէ Էվլաթը քըզ տահա նէուի նաշընտայ իքէն պըրարըպ չօճուքլուք էյլէնճէլէրին՝ ալէֆլէնուի իպատէքնաքըզլա ապնդ պիքիր Ալլահէ Ճէլլ ալիտէճուլլահա. վէ տայըմ օնա տուտայա տուրսպուռա։ Ալէ հշիտիրսի՝ քի ընուն օղլու Յիսա զնաուէ կիւզէլ, վէ ճիւմլէ Ինսանլարսան կէօռտէրիչըլէսի, օնուն մուհապէթինէ Ճուճուշուպ արզուլէրսի կէօռմէյէ օնու։ Ինուի պաշլատը նիագ էճմէյէ զնաուէ Ճաճիղ էճմէյէ ապնդ Պիքիրի, քի պիրի պիր քէրդէ կէօռտէրսին օնա քէնուի Ալլահ օղլու Յիսա։ Ալէ տայըմ քալտը պուճիրաճէճէուէ էուի սէնէ, ֆապդի ամէղ իլէ վէ փապըղդ ըլա՝ սանկի կէօրսէն պիր ֆէրիշթէյի կիպի։ Ինուի եէուի սէնէտէն սօնրա՝ ան տէօրթ նաղընա կիրինճէ, էշէմուի օնուն տուտուսըն ապնդ Պիքիր, վէ Ճէբրիլ էճուի օնուն նիագըն պէօղլէ։ Ինի մէվլուտի Իսա կէճէյի տուտայա տուրդըքէն սոնռա քըզ քէնուի օտասընտա, կէօրիւնուիւ օնա ապնդ Պիքիր կիւնէշէն կիւզէլ վէ շէֆաֆէլը, քուճաղընտա քէնուի Ալլահ օղլու Յիսա ուլա օնուն քի կիւզէլրինուէն նուր շէվէյի սայընդրուը, վէ օքատար կիւզէլ իսի, քի քիմսէ քատը տէյիլուի կէօրմէյէ ֆիքրիյէ քափընմը օնմնուդ։ Ալէ հաքյաշըպ քըզա, տէուի. Իշտէ օ քի եէուի սէնէ տիկէօրտուն կէօրմէյէ, ալ՝ քատաղ էյլէ օնու քուճաղընա, վէ սէֆալէն օնունա։ Ալէ պուննու սէօյլէյիպ, քօտու օնու օնուն քուճաղընա. վէ քըզ օնուն կիւզէյինէ քափըրըպ՝ շաշաը քալտը։ Ինօնրա տէուի չօճուք Յիսա օնա. սէվճրիմիսին պէնի պիքիր։ Ա՛էվապ վէրուի քըզ. պէլի՝ սէվճրիմ սէնի զնաուէ էֆէնուիմ վէ Ալլահըմ։ Ինէքրար սիւվալ էճուի օնա Յիսա. վէ սէնին մուհապէթինէ օքատար՝ վարմը տըր, նէ քատար քի սէն սէնին էօմրիւնէ սէվճրսին։ Ա՛էվապ վէրուի քըզ, պէօյի՛ք տիւր պէնիմ էօմրիւմիւն մուհապէթինտէն։ Ինըճրար Էֆէնուիմիզ սիւվալին. նէ՞ քատար պէօյի՛ք տիւր։ Պու իւչինճիւ սիւվալինէ, տուրտու քըզ պիր ազ ճէվապ վէրմէսիզ. զնըրա

քալելնեռէ օլանը սէօզլուէ աղնաթմայա քատըը տէյլտի, վէ ասնրա տէտի. քատըը տէյլիմ էֆէնտիմ պու սիւվա-ղնա տիլիմ իլէ ձէվապ վէրմէյէ, իլլէ քալտիմէ ձէվապ վէրիրիմ, քի սէն փէք մէնղուր Թանըրսըն: Ա՛է պունու Հաչան տէտիյօէ, տօղրու Թաշլը օնուն ևիւրէյլի Ա՛լահ-ըն մուհաթէվվէլլէ. վէ օնտա սըղմայա քատըը օլմայըպ իքի պէօղլունտիւ օնուն ևիւրէյլի քըլըճլա կիպի. վէ էօղլուպ տիւշտիւ օնտա, վէ նայըլտը էէրէք: Ա՛ճմա օնուն ճանըն ալտը ազիզ Պիքիր քէնտի էլինէ վէ քալտըրտը օնու ֆէ-րիշթէէլէրին ևիւքսէք սէտայա ահէնկ էթմէլէրիյլէ, վէ բահաթլանտըրտը քէնտի օղլունուն ճէննէթլինտէ: Ա՛է էվլին իչինտէ օլանլար էշհիթիրէրսէ ահէնկլէրին Թաթլը սէտասըն օնուն օտասընտա՝ սէկիրթիրէր ճիւմլէսի օրայա կէօրմէյէ՝ քի նէ օլա. վէ կէօրտիւէը մուԹլուլու քըղը պունտան տէյիշլմիշ. վէ օնուն պիքիր Թէնինտէն էօյլէ պիր Թաթլը քօքու նայըլմըշ, Թա՛ քի օնլար սէֆալէնմէյէ. զիրա տիւնտատ նէ քատար Թաթլը քօքուլու նէտմէկէը վար ըսա տիւ ծնա մէնէնտ օլամազտը: Ա՛օնրա կէլտիկէը ճէմ օլտուլար չօքլար էօլինիւն իւզէրինէ. կէլտիկէը էվ-քիմէրը վէ ճէրահլար տա. վէ ճիւմլէսի օնուն Թէնինին Թաթլը քօքուտտունտան սէֆալէնիպ, շաշարլատը օնուն քաֆիլ էօլմէսինէ: Ա՛է միւշաՀէրէ էտիպ՝ աչտրլար օնուն գարնըն, կէօրմէյէ՝ քի նէ օլա կէրէք էօլմէսինին սէպէպի: Ա՛է հաչան աչտրլար, կէօրտիւէը, քի օնուն ևիւրէյլի իքի պէօղլունմիշ իւտիւ. վէ իքի փարչասընտա տա ալմըն վէ կիւզել նազըլարլա նազըլմըշ ըսը պու սէօզ, Թապկի ՀյՀ սևէյէրկ սէնի պէնէն չօ՛ վէսաէ. պէրա սէն էտաԹէրը պէնի. տօրԹոպէտն պէնի, վէ ըտԹօ՛ղլա պօռնէպտն պէնի: Ա՛է զիտաէ Թաճուպլանըպ՝ Ա՛լահը մատ էտերէք քալ-տըրըպ օնուն Թէնինին ազիմ զիննէթի իլէ, կէօմմիւէը:

Պուռնա նաբէ էտէր Լնդրէաս Գրան հայէէ օբնոպաց ռէնդէՀո չՀիտպա էօբնէկ. 24: Ա՛է հայբ Գաօբա Ըռոման ճէբբ. ա. էօբնէկ. 39:

Ա՛ԶԻԼԿ։

Պու մուԹլուլու պիքիրտէն էօյրէնէլիմ պիզ տէ պիԹիւն նիւրէքտէն սէվմէյի Ալլահը, օնուն քի նշանը պու տուր. քի օնու տայրմ փիքրիմիզտէ ԹուԹալըմ. զնրա էֆէնտիմիզին սէօզլունէ կէօրէ, պիրինին խաղնէսի նէրէտէ իսկ, օնուն քալպի տէ օնտա ուրը։ Ա՛ն պու փիքրէ սէօյլէր մուԹլուլու Ոգոստինոս. օպոպոյմ, նէրէտէ ի՛ մալըմ պէր։ Լէյլէ իսկ պիզ տէ էյէր արզու էյլսէք պու մուԹլուլու պիքիր կիսի Հնուն մուհապէԹին պիզիմ քալպիմիզտէ Թաղըլը ԹուԹմայա, փարզ ուրը, քի պըրաքպազմ քալպիմիզտին տիւնեանըն արզուն, վէ կէչմէի նէտենէյէրինին մուհապէԹին։ Օնա էֆէնտիմիզին սէօզլունէ կէօրէ. ոչ նաքէմ Էրնոյ պէնանց ծոսոյնէ, Նամի էսէ ասլայա խըզմէտ էտէմէյիզ։

Ա Ի Ի Ա Ի Օ Ն Թ։ Կ։

Ակէզ Պէյէր պէր ձէնգի էպոպէԼէՒըԼՒնա չէ՛ Եօյտ էլէ կնօրնանիտ օնուն ազըզ հասպազըզնատա. լսէ՛ն ապիզ Ի՛չնապէյո պոպոնըն շէֆայէԼի նէյն պոբըշոբ, վէ ասղըզ վէրտի օնո։

Ֆրանսա էյալէԹինտէ Ալէնիան շէհրինին եռպատնուն վէքիլի Լուդովիկոս բէլըն ազնզ Պէքիրէ կէնճլէյինտէ զնատէ իպատէԹքեար ըտը, վէ փազլի ամէլլէր իլէ վէ փաքլըզ ըլա կէչինիրտի։ Լաքին սօնրա վէ խուսուսա նէ զէման վէքիլլէք փայէսինէ նիյսէլտիյսէ, կէրի պըրաքըպ քէնտի փաք ամէլլէրին, փէք Հմալատատճա եաշար ըտը։ Լմտի Հնուն 1600. սէնէսինտէ Հաստալըզը պու պիր էօլտուրու ճիւ Հաստալըզլա. վէ քէնտիսին էօլում տէրճէսինտէ կէօրուպ՝ Հէքիմլէր տէ ումուտպըրն քէսմիշլէր քէնտի սաղալմասընատա, քէնտինէ կէլտի. վէ պաշլատը կիւնահքեարլար սըղընաճազը ազնզ Պէքիրէ սըղընմայա. իսմի աղլամայլա տէտի. զնքը էյլէ նա ազնզ պիքիր Ա՛ալիսէԹուլլահ նէսէզա քուլլուզում, քի շիմտիյէտէք էԹտիմ սանա. վէ եարատ՛մ էյլէ պու սէֆիլ կիւնահքեարա. իշտէ պէն տէ իքրար էտէրիմ՝ պիԹիւն ամէլէրիմ տէպիշմէյէ էյնյէ, էյէր էօմիր վէրիրսէն պաղա։

ՙԿիճէ օ պէօյլէ ածը կէօզ եաշըյլա աղլար, վէ սըփարըշ էտէրտի քէնարխին. իշտէ կէօրիւնտիւ օնա ադիզ Պէքիր քէբլամէլի եիւզլէ, լաքին շէտիթի էօրքէլի. վէ պաշլատը սիթէէմիէմիշ օնու սէրթ եիւրէքլիլի իչին, քի Ալլահըն աուշ էթմէլէրինէ քարշը տուրտուրաս, վէ սօնրա տէխի, ինանմամ կէօզլէրինին եաշընա, վէ իքրարընա՝ քի շիմտի էտիյօրսուն, զերա օնու քօրքունտան էտիյօրսուն: Վէ քուլլուքլար իչին, քի անարսըն պանա՝ պուննու պիլ, քի օնլար պանա մաքպուլ տէյիլտիրլէր, վէ օլմատըլար սէ՛յին կիւնահկար իչինտէ վէ պէթի խուլլատրա օլմայա էթտիյինի իչին օնլարը, վէ պուննու սէօյլէյիպ կէօրիւնտիկ օլտու: Վէ սէվիլ վէքիլ ադիզ Պէքիրին ադարընտան զիատէ ալթ իւստ օլտպ, վէ թէէն սաղ ըզընտան ուզաւտու քէ.. սիլիպ ճիզվիթի զաոիքինտէն պիր բահիպ չաղըրտը, վէ պաշլատը խոստովանանք օլմայա քէնտի էֆէնտիյի կիւնահկարըն չօճաքլուքտան թա օ սահաթատաք: Վէ տա՛չա խոստովանանքըն թէքմիլ էթմէտէն, իշտէ եիւրէկլի պայըլտը. վէ էօյլէ՛ սըքլէթինտէ տուրտուրտու: Վէ իշտէ թէքրար կէօրիւնտիւ օնա ադիզ Պէքիր քէնտի Ալլահ օղուտլա, վէ Ղուրանը սիր հայր Խրնատիոսա, վէ տարկըն չէհրէկլի կէօրիւնիւրտիւ, լաքին էվվէլքի կիպի տէյիլ, իլկ պիր ազ եավաշ. վէ էլլէյկէ էօրթէէրտի քէնտի օղլունուն պէօյրիւնիւն ադիզ եարտարըն. քի կէօստէրիրտի, քի քափայօր օնտան մէրհամէթի պուննըն: Վէ սօնրա կէօրտիւ. քի նը հայր Խրնատիոս տիզ չէօքտիւ Վէտուն վէ Մաիհէթի ուլահկըն հուզուրէրինէ. վէ եավաշըրտար օնլարա՝ ինայէթի էթմէյէ հաստանըն իւզէրինէ, վէ սաղլըք վէրմէյէ օնա. վէ իքրար էտէր քավկէրտի, քի շիմտէն սօնրա շիւփհէսիզ քէնտի ամէլէրին տէյիշիպ՝ ալէմէ էյի իպրէթի օլաճաք բաը, վէ վէճհուտան քէֆիլ վէրիրտի օնուն իչին: Ողեմ ադիզ Պէքիր սիր հայրըն նիաղը իչին տէյիշտի քէնտի չէհրէսին թաթիլըղաս. վէ սիւվալ էթտի, վէ տէտի. էյէր սանա սաղլըք վէ էօմիւր վէրիրսէմ, պուննան սօնրա նէսըլ եաշայաճաքըն: Վէ հաստա թէթիրէյէրէք վէ ադլայարաք տէտի, նա ադիզ Մաիհէթուլլահ՝ պէնիմ թաարիֆըմնան հէր նէ քի իբրար էթմէտի իսէ նը Խրնատիոս վէքէրիմ ինամ վէ հաք իւզէրէ թէքմիլ էտէյիմ: Ողեմ աչտը քէնտի օղլունուն պէօյրիւն. վէ քօտու օրայա քէնտի էլինի. վէ գանընտան

ալըզ՝ սիլտի Հաստայա, վէ պուննու էոիպ, պիւթիւն կէօստէրիշ կէօրիւնմէզ օլսու: Ա՛է օ սահաթ վէքիլ Հէր Հաստալըք-լարընտան էզատ սադ վէ սէրհէմ պուլունսու. վէ ճիւզ խա-զէրինէ տուշիւպ Համսըզ շիւքիւրլէր վէրսի Ալլահա վէ ծնուն ազիզ վալիտէսինէ: Ա՛է Թէվքիլ էթմէի քէնտի կիւ-նահլարընըն խոտովանաՀքըն, ծնու քի պաշլամըշտը էթ-մէյէ: Պունսան սօնրա զէքը էթմէյէ քէնտի իքրարընէ. քի էթմէի Ալլահա, պաշլայը չօտուք էվէլքի քէնտի ազիզն ամէլլէրին տէյիշմէյէ, վէ փաքէտը վէ ֆադզի ամէլլէրիէ կէ-չինմէյէ ալէյհի էյի իսպէթէ: Ա՛է քէնտի շէֆայէթճիսի սէ-Հայր Խոջատէհոսա մէհմունէնէ կիթմէի ճիզվիթի բահիպ-լէրինին մանաստըրընա, վէ նագլ էյլէմի ծնլարա քէնտի միւճիւզէթլի սաղլըգըն. վէ ալտը ծնլատսան նու Հայր Խոջ-նատէհոսան պիր պատկէրին. քի օ կիւնլէրտէ տահա էրանէլլէր սըրասընա կէչմէմիշ իսի. վէ քօտու ծնու եյսա-բանըն քիւլհէսինէ ճօմնահէզըն էշկնարէ իզզէթլէմէ-սինէ:

Պուննու նագլ էպէրլէր Ֆ. Պօանիէ Բաբթիսթէն վէ Նըղօլիո բէնալ բիպլիոթէքնոս: Ա՛է Ֆ. Ընէ-սանոթ. պիսպող. ճիլտ. Է. Խաղիզ. 12: Ա՛է Ֆ. Պօռլա Բօնիֆաճ ճիլտ. Է. Էօրինէկ. 16:

Արէվէ:

Ալլահընէվլիմ սիզ տէ պու վէքիլին քաղէպինտէն էվվէլքի ալէյհ կէօրիւլիւյիւմիզ վէ իպատէթքէ սարըզըմըզտան արշարը շըքմամաք, Հաչան պիր նիյսէք տէրէճէյէ. նա իզզէթլէ էրէբսէք. նիճէ Մաղրմին տա սէօյլէր. Ուրլար Ֆէ-նէյէ, խոնսուբ կոլճէք պանդն Ֆո. Լանի, նէ Ֆաֆսէ պէօյնո-նէնէ, ալտա Ֆոլ պէնինն նէվնէն. սիրաք. Ֆ. 20: Օհրա պիր քիմսէ նիյսէք վայէյէ էրմէսինտէ մաղրուլլանըրսա, ըրսատ կէլիր օնա նէքի ըրսատ կէլսէյսէ Մաուզ վատիշա-Հա, քի յոքճաՀ էր Ֆոզ յոչո նօ. էղէ գլոնո ցիովիցո Խոպայնէլ. Լանի՝ Խոպայել Ֆլէնէնինէ պաշ օլսու: 1. Թագ. ժէ. 17: Ա՛է Հաչան քէնտի կէօրիւնէմ պէօյիւք կէօրիւնսու, վէ ֆէրահաթի կէլսէ էվվէլքի հիւսու-վէրէսալէյհինտէն վէ ալէյք կէօնիւլիւյիւնտէն, խոր-

ՄԻՍԻՈՆԸ ԿԸ։

Իվեսե չամ պիր գահիա չոբը ֆենոն էսէսինե չայըդ էհմե
ընհրէֆսինե փնշհոնոփ, պէնը Պիւրնո Եոլդաշըյ
չոսկոլոսոս։

Պիւլմենկ էյալէթինին Հոյիոն տէնիլէն քալէսինտէ՝ իվե-
տէ նամ պիր պիքիր քըզ վար ըսը քիշիզատէ քիմսէ քըզը-
պոս տէյիլ սաղը թէնլէ կիւզել իտի, իլլէ ճանըդա տահիր զիրա
ֆաղլի տամէզ. վէ զիսատէ մուհապէթլի իտի ազիզ պիքիր
Մալիսէթուլլահ։ Պոս օն իւչ հաշընա կիրտի իսէ, քէնտի
ամալարընատան զօրլանըդ՝ տիւնեայա կիրտի. լաքին օն-
սոն իքրահ էթմէսկիլէ՝ քէնտի էրքէկինին էօլմէֆին ար-
զուէդրտի. վէ արզուսինէ նէմիշտի. զիրա պէշ սէնէտէն
սօնրա էօլտիւ օնուն էրքէկի, իւչ էրքէկ էվլատ պըրագ-
մայըդ, վէ Իվեսե տուդ քալըդ՝ տահա օն սէքիզ հաբըն-
տայքէն։ Իմոի՝ էվվելքը պէյանատուրուդա նատան քուրթու-
լունճա՝ վէրտի քէնտիսինե պիւթիւն բուհանի թէրպիյէլէրէ,
վէ տայըմ քէնտի օտասընտա հալընըդճա տուրուրտու.
վէ տուա էտէրտի Ալլահա վէ օնուն ազիզ վալիսէ-
սինէ, վէ չօք սատաբա էտէրտի ֆաքաբիլէրէ վէ տիւշ-
կիւնլէրէ. վէ թէնտէ Քէնսիզ հրեշտակ կիպի նաշարտը։
Էրքէկի էօլմիքտէն սօնրա՝ փէտէրի թէքբար զօրլատը
տիւնեա սէրիշտէսինէ կիրմիյէ. էօյլէ քի օրանըն նապտու
տահի պատպասընըն հալմարմասը իչին նատահաթլատը օնու
էվլէնմէ իչին. լաքին Իվեսե քապուլ էթմէտի։ Վէ
տային շէյթան քըսկանըդ օնուն ֆաղլի ամէլինէ՝ թէճրիպէ
էյլէտի օնու չօք տէֆա կէօրիւնմէյէ օնա էօրֆիյելիւ ճա-
նատարլար քըյաֆէթինտէ. լաքին հիչ պիր շէյ էտէմէտի
օնա։ Սօնրա ֆիլմէյտի օնուն արզուսինէ պիր կէնճ
նէյիտի, քի քէնտի էրքէկինին նաբըն հլսըմըյը. օ քի
ճէնկ էթտի օնուդա թիւրլիւ հալթաքլանմա սէօզլէրի իլէ
Իմոի հաչան սէօզ իւլէ օնուն կէօյնիւն քէնտինինէ
չէքմէտիյէ, տիւշիւնտիւ զուրաքի ավլատմաք օնու։ Իմոի
պիր կէնճ Իվեսե քէնտի էվինտէն տըշարը պիր տօստ
էվինտէ պուլունտու, վէ օ կէնճ նէյիթ տէ օնտայտը, վէ
պէքլէրտի, քի հէր քէս ուչուսունըդ. իշտէ հալը
ուչուչունճա, կիրտի օ կէնճ հաւալճա քըլըճ էյինտէ
Իվեսէնին օտասընա, վէ քարանլը քտա տուվարըդը թու-

Թաւրաք, նաքլաշաը օնուն նաԹաղընա: Օլ տէմ Խլետէ օ կէնճ իչին ֆէսֆէսէտէ օլմայա, ցյանըք տուրուչ-օլտու, վէ Եւրէքտէն նալմարըտար Աալետէթուլահա նարտըմճը օլմայա քէնտինէ. օնուն այաղընըն սէսին վէ արամասըն սէզիպ պիլտի, քի քէնտի քէօրհովարտըղընատան ալէֆլէնմիշ կէլցյօր օ կէնճ, քօրքտու ղնատէ. վէ օ սահաթ սրղընտը քէնտի կէօզէտիճիսի ազնը Պիքիրէ, վէ տէտի. նա փարքը վալիտէսի ազնը պիքիր Աէրիէմ՝ խմ տատա նէֆիչ պանա պու սահաթ պու պէցյիւք Թէվֆիքէտէ, քի կինահ իշլէմէյիմ սէնին, վէ պէնիմ սահիպիմ սէնին օղլունուն հուզուրինտէ: Ինչինտի օնուն նիսընըն ազնը Պիքիր վէ չապըճակ կէօրիւնտիւ օնա օրատա Թապիր օլունմազ նուր իչինտէ դուշանմըշ, պէցյիւք կիւրիւլթիւյլէ փարլայըպ շէվկէ սաչարտը, վէ Թաբրիճ օլունմազ քէրամէյլէ. վէ Եւրէքը վէրիպ Թէսէլլա էյլէտի օնու: Աէ սէֆիլ կէնճ Հաչան օ կիւրիւլթիւյու էշհէտի վէ օնուրու կէօրտու, քօրքտու վէ քաչըպ՝ Խվետէնին օտասընտան տըշարը, վէ կիրտի քէնտի նաՀաղընա. վէ օնտան սօնրա վազ կէչտի օ սէվտատան: Ազնը Պիքիրին Խվետէյէ էԹտիյի պու ղնարէԹտէն պիր քաչ կիւն սօնրա ատը օնտան պիր պաշկա Թիւրլիւ էյլիք տահա. քի պէօյլէ օլտու: Կէճէնին պիրինտէ տուսընտան սօնրա՝ Հաչան ույտմաք իստէրտի, ֆիքրիյլէ քաիրըտը, վէ կէօրտու էֆէնտիմիզ Յն Վնու ազնը վալիտէսիյլէ, օԹուրմազ շէրահաէճ քիւրսիսինտէ շէրահաէ էվմէյէ հնսան միլլէԹինէ, վէ կէօրիւրտու, քի հնճէ արանըպ Թէֆհիշ օլուրտու, վէ սանքի հէփսի սուչլու պուլունուրլարտը, վէ ղաղէպ սիճիլի օլուրտու: Ինէֆհիշ կէլտի Խվետէնին իւզէրինէ տէ, վէ օ տախի պօրճու պուլունտու պիր աղըր կիւնահ իչին, օնունլա քի ճէհէննէմ իսքեան օլաճաղտըր: Վօրքտու ղնատէ Խվետէ, վէ կէօզլէրին քաըրըպ ազնը Պիքիրէ, տիլէրտի կէօզ նաշըյլա օնտան իստատ՝ քուրԹարմայա օնու ճէհէննէմ քաղէպինտէն: Աէ ազնը Պիքիր աճրյըպ օնուն իւզէրինէ. տէտի քէնտի չէրահաէճը օղլունա. ամճ էյլէ՝ նիսաղ էտէրիմ օղլում, պուննուն կինահրնա. ղնրա օնու պիլմէզլիյինտէ վէ կէնճլիյինտէ իշլէտի. վէ պիլմէտի օնուն կինահ օլտուղուն. նօքսա նիճէ սայրը կինահյարը իչին խոստուանանը օլուպ Թէօվպէ իսԹիհֆար էյլէտի, քէզալնը՝ օնուն իչին տէ էտէրտի: Աէ չէրհաէճը տէտի. իշտէ սէ-

նին նիստըն իչին սեվկիւլիւ վալիտեմ քաղէպլէմեմ օնու, իլլէ սանա պաղըշլապրմ. վէ սէն էյլէ, քի օ կիւնահ ընա տախի թեհլիկէ էթմին, վէ պուննու տէյիսի կէօրիւնմէդ օլսու կէօրիւնիւշ: Լվնտե քէնտինէ կէլիպ, աղիմ սեվինճէլէ շիւքիւր էյլէտի Ալլահա վէ օնուն ա-զիզ վալիտեսինէ. վէ փիւշմանն օլուպ օ կիւնահ ընտան՝ խոստովանանք օլսու վէ լայըղընա կէօրէ ապաշխարանքըն չէքտի: Ալ նէ կիւնահ ըտը օ, քի իշլէմիշտի օնու վէ թանըմազտը, ճիւմլէ օնուն ամէնին նազանլար տէրլէր, քի քէնտի էրքէյինին էօլիւմիւն արզուլէմեսիյտի: Ալնկ Պէյրիյին օնա էթտիյի պու քէրէմիէրտէն սօնրա՝ Լվնտե իպատէթքեարլըղընն վէ խայրը ամէլէրին արթըրտը. խուսուսա զիյարէթէ կիթմէյլէ ույուզլարա՝ հաստալարա, վէ չօք սատաքա վէրմէյլէ ֆուքարէլէրէ վէ տիւշկիւնլէրէ՝ օքատար, թա՛ քի քէնտի կէյինտէյի ուրուպալարըն, վէ աղզընըն լօքմասըն օնըտրա վէրմէյէ: Ալ պէօյլէ տուրտու չօք նըզլար աղիմ փաքլըքտա. վէ պիլտի տախի չօք նըզ էվվէլ քէնտինին էօլէճէյի կիւնիւ, քի օլտու Հիջրէ-նին 1227. սէնէսինտէ: Ալ էօլիւպ ֆազլն ամէլէրինին բու-Հանի մահսուլէյլէ տօլու, տէյիհլէտի կէօյլէրին ճէննէք-թինէ:

Պուհու նափէ էսէրլէր Ընվէրսս ֆոլկլոռ. վէ Լոֆոռ ֆլըրիտէ. վէ Ֆրլիոփոլ Նորնկէզ. վէ ռույսը ֆէրլէր ֆնոռի ֆլիոռլըրըպռ: Ալ հույը Պոռոլս Բռլլիռ ճլըռ. Ը. Էօրնեռ. 7.

Ա՛էյլէ:

Ա՛յիճէ էօրֆիւլիւ սէսի օ կիւրէմէնին վէ օ եալսաղըք շէվկէլի նուր քօղքուտաղ օ կէնճ Հօվարտայը՝ սէօյլիւ-տիւրսիւ օնտա արզու ահէչլին. քէզալնք չօք քէրրէ պիղէ բրատտ կէ լէն տարլըք վէ սըքրէթմ կիւնահկարտան վազ կէչերիպ պիղն՝ ալտաք կէօնիւլլիւ էսէրլէր. նա-սըլքի Ալնտիոքոս փատիշահն քուրթլանմա Հաստալըղը օնու ալտաք կէօնիւլլիւ էթտի, քի էվվէլ մաղրուլուք-դունա կիւվէներտի սադայէլ կիպի. նիճէ եալսըղը 2. մակ. Ը. 11: Լյոյլէ իսկ էյի տիր պիղէ տէ պաղը քէրրէ տարլըքտա վէ սըքրէթմտէ օլմնք. վէ նէ զէման այ-լյունուրսաք պէօյլէ

տարբերքաս, մարդարէներն ու սէօզիւն սէօյլէյէլիմ. Խոլքն է, պէ խոնարհ ապրիլը պէտ, որ պէ ուսույց պատուհերուն չու Լանի Լյէ տէր, ին տլուա կնօնկ-ըլնը- ելիպէն պէհն, շէօյլէ ին էօյ- ընէնէյիմ պէնէն ինէմպնէրէն։

ՄԻԻՉԻՈՂԻԹ. ԿՐ։

Կէօրնէլ պէզ ապիզ Պիլիրը չէնէր նպատակէ-եարը պէր չօպան չրպա օնուն էօլեմ վլապրնպա՝ օնուն ճանըն պէլէնմնճէ կէօյէրէն կէօվնէ-ըտրս։

Պիր սուչսուզ փուքարէ չօպան, վէ զիատէ իպատէթ- քեար քըզ ապիզ պիքիր Ալլահէթուըլլահա, ալըշմըշտը կի թամյէ քէնտի սիրնսիսն պիր նայլատա. օրատա քի ապիզ Պիքիրնն պիր կիւչճիւկ քի լիսէսի վար ըտը՝ նիւք- տէն պրրաքըմմըշ, զերա իզսիզ ներ իտի։ Պու քըզ կիւն- տէ չօք քէրրէ կիրիպ օ քիլիսեյէ ապիզ Պիքիրնն թաշտան պատկերնինն հուզուրնտէ զնատէ մուհապէթ իլէ տուա է- տէրտի օնուն ապիզ վարդարանըն սէօյլէմէյլէ։ Վէ սօնրա պաքըպ օնուն պատկիրնտէ թէմիզ նիւրէյ իլէ տէր իտի, ահ նէ քատար կիւզէլ վէ լուֆֆլար ըլա տօլու սուն վալնտէթ- ուլլահ պիքիր Ալհրնէմ. լաքին թաճուպ քալըրըմ, քի նիձէ ալէ-հին նիւզնիւնտէն պրրաքըմմըշ սըն, վէ նամըլ էսկի վէ նըղմէրը տըր իւզերնտէ ուրուպալարըն. ահ քի գատրը օլայտրմ սանա պիր շէֆաֆլը կիւզէլ ուրուպա նաֆնյա. լաքին աճրըրմ. քի փուքարէյիմ, վէ քատրը տէյնլիմ. լաքին ճահա էտէրիմ վարդարանըն փիքիր վէրմէյ իլէ սէօյ- լէմէյէ, վէ սրճաքըք ըլա էթմէյէ պէնիմ սանա պէնիմ տուալարըմ. վէ իթիգաթ էտէրիմ, քի պունլարըա սանա տահա շէֆաֆլը ուրուպա նաֆարըմ, նէ քի քատրը օլայ- տրմ թէն ուրուպատը նաֆնյա։ Պունու սէօյլէրսի, վէ սօնրա տուա էտէրտի օնա սրճաք մուհապէթլէ։ Իմամ նէ քատար մաքպուլ վէ քապուլ օլտուլար օնուն տուալէքն վէ հավէսի ապիզ Պիքիրնէ աշկնարէ կէօրնէնիւր զնարէթ էթմէսինտէ, քի զնարէթէ կէլնպ օնա օնուն էօվնմ սահա- թընտա, ալար օնուն ճանըն. նիձէ իշտէ նաչաճաղըզ։ Իմամ պիր ապ վաքըթտան սօնրա հաստալանտը պու մուէթ- լուլու քըզ, վէ ապար ապար ապրրանրպ հաստալըզը՝ ճանըն թնէսլիմ էթմէյէ նէթնշտի։ Վէ իշտէ օ կիւն նքի

ֆաղչի տաչ բահիպչեր քենտի եօլարընա կիտերեչերան պիր օրմանտա օ քեօյէ եաքըն: Օնլարըն պիրիսի ույքու-տան զօրյանըպ՝ վչ իւղերինէն տաղըտտամայըպ, եայըլսըր Թօփրաղըն իւղերինէ, վչ ույույօրտու: Ալ օ պիրի տուայա տուրուրտու, Թա քի այաքտաշը պիր աղ ույուսուն, ըրա-Համլանսըն, օյանսըն տա, սօնրա կիմսինչեր քենտի եօլար-ըրընա: Ալ օ օյանըք բահիպ տա այա տուրուր քէն կէօր-տիւ, քի իւշ քեօմչ կիւզել կուսանքլար պիրի, պիր ար-տը սըրա պիր Հէյրանըը սըրայլա քենտինէ տօզրու կէլիյօր-լարտը: Օնլարըն էվչէչի սըրասը էլչան ըրէնք Թիւրլիւ-Թիւրլիւ ալաճալար. իչինճիսի գարտան պէյազ սատէչեր. վչ իւշինճիւսիւ գըրմըզը կէյինմիշչերտի. վչ օնլար կէլիպ սէսսիզ սէլամլայըպ օնու, կէշտիչեր կիմտիչեր: Ասնրա կէօրիւնտիւ, քի օնլարտան չօք իՀՀթիշամը վչ Հիսսիւն-տար պիր սուլթան կէլիյօր, օնտան քի նուր շէվչէչերի սաչէզըրըլար ըտը, վչ Հէյրան օլուռնաճաք շէֆաֆը կիւզել ճիչէքլերիչ նաքըշը ուրուպա կէյինմիշտի. վչ պաշընտա պէյազ վչ քըրմըզը կիւչերտէն Թաճ: Օ Հաչան քի եաք-լաշտը օ բահիպչ, այաղա քալքտը բահիպ, վչ էյիլիպ սէճտէ քըլտը օնա, վչ տէտի. սուլթանըմ նիազ Էտերիմ ան՞ չյլէ սերպէստչյիմ. վչ սէօյլէ պանա. քի սէն քիմ սին, վչ քի՞միսիլեր օ սէնտէն էվչէլ կէլիպ կէչէն կուսանք-լար: Տէտի օնա Թաթըլըզ ըյա օ սուլթան՝ պէն իմ Ալ-ըրիէմ վալիտէԹուլահ, վչ օ իւշ քեօմէլեր քի կէշտիլեր, ճէննէԹտէքի կուսանքլար տըր: Էվչէլքիլեր՝ քի էլչան ըրէնք ալաճալար կէյինմիշչերտի, օնլար տըրլար, քի տիւն-եատա Իքէն ֆէսֆէսե իչինտէ խոլչեր, քի ածէպ էվլիէն-սինլե՞րմի, եօքսա եօք: Իքինճիսի, քի պէյազ սատէչեր կէյինմիշչերտի՝ օնլար տըրլար, քի պիքրլիլչի ահտ էյէչիպ՝ փաք սաքլասըլար օնու Թա էօլիւմէտէք, Ալ իւշինճիւսիւ, քի քըրմըզը կէյինմիշչերտի, օնլար տըրլար, քի քէնտիլերին պիքիրլիքլերինին վչ տէնին սաքլամա իչին պէնիմ օղլումնան մանհապպէԹինէ քան տէօքսիւչեր: Ալ պունլարըն սալմանաԹլարը կէօյլերին ճէննէԹմէնտէ զնտաե տիր իքինճիլերտէն. վչ իքինճիլերին էվչէլքիլերտէն: Ալ շիմտի կիտույօրուզ ճիւմլէմիզ գնտարէԹէ պէնիմ իսլա-տէԹքեարըմ պիր փուքարե չօպան քըզա, քի էօլիւմ տէրճէսինտե տիր, զնրա օնուն ճանընն ալըպ՝ կէօԹիւ-րէճէկիզ պիզիմչէ կէօյլեր ճէննէԹմէնինին սալմանաԹլարընա. վչ

պու զկյ գըշմիթ չնչէքըլ ուրուպանըն իւճիւրէթի տիր ծնա, քի պանա կէյտիրտի քէնտի սըճաքը տուալէրի իլէ։ Ա է պուննու սէօյլէյիպ կէօրիւնմէդ օլտու օ կէօրիւնիւշ։ Օնուն թըպկըսըն օ ույույան բահիպ տախի կէօրտիւ իւրեասընտա՝ վէ ցանըպ չափուկ ույուքտուտնան՝ պաշ-ղատըլար իրիսի տէ սէվինճէյ վէ ադիմ թամճուպլուքըա նաքէ էթմէյէ նէ քի կէօրտիւէրսէ, պիրի օյանըքըքտա, վէ օ պիրի ույուքտուտա. վէ սօնրա տէտիւէր պիրի պիրլէրինէ, տէօնէյիմ կիտէյիմ վէ պուլաղըմ օ հասասայը, վէ կէօրէյիմ Ալահըն միւճիզլէթին։ Ա է տէօնտիւէր հաստանըն օղ-տուղտա քէօյ. վէ պաղըլարընա սիւվալ էտիպ՝ պուլտուղար օնուն ֆաքիր էվլին՝ օնտա քի քիմսէ նօղ ուտու քըղըն պա-պասընտան քայրը. վէ սէլամըյպ օնու՝ կիթտիւէր հաստայ-ա, վէ հարտըմ էտէրլէրտի օնա՝ օնուն ճան թէսլիմ էթ-մէսինտէ։ Ա էտէտիւէր պիրի պիրլէրինէ, նա նէրտէ տիրլէր կոյսարըն քէօմէլէրի վէ ադիղ Պիքիր, քի կէօրտիւք նօղ-տա, քի պուրայա կէլէյօրլար ըտը, վէ շիմտի կէօրիւնմէյ-օրլար. օլմայա քի պիր պաշկա հաստա քըղ տահա օղ-սուն պու քէօյտէ, վէ օրայա կիթմինլէր օնլար։ Ա է տա-հա պու տիւշիւնճէտէ իքէն, իշտէ քըղ ճէսարէթլինիպ, տէտի. փէտերլէրիմ պաշընըզը ա՛չըն, վէ տիղ չէօքիւն, վէ տիլէյին Ալահտան, քի սիղէ տէ կէօստէրսին պու պանա զնարէթէ կէլէն տարաթլը կէօյլիւ քէօմէսին։ Պահիպլէր ճոյէ էթտիլէր. վէ ապապինճէ կէօրտիւէր օնտա ադիղ պի-քիր Ա ալիտէթուլլահը օ կուսանքլարըն իւչ քէօմէսկէ՝ օնլարը քի կէօրտիւէր նօղտա. վէ օնլարտան մտատ կէօր-տիւէր օնտա հիսապսըղ ֆէրիշթէէրին վէ սիլարըն քէօ-մէլէրին տէ՝ քի քայտէ իլէ օքույուպ ահէնկ էտերլէրտի։ Պահիպլէր օնլարը կէօրիւպ՝ վէ տինէյիպ հէյրան օլտուպ մնայու օլտուղար։ Ա է սօնրա կէօրտիւէր, քի թէսլիմ էյլէտի մուհըլտու հաստա քէնտի ճանընը, օնու քի կէօյլէ-րին սուլթանը պրապինճէ կիւլէր չնչէքլէրլէ թամճատը, վէ պիլէսինճէ ալտպ աղար կէօյլէրէ ճիւմլէ սիլարըն քէօ-մէլէրինէ պիրի՝ օնլար քի օրտայտրար. վէ կիրտիրտի կէօյլէր ճէնէթինին սալմանամընա։

Պահու նաւէլ էտէր Ալնըզիո գըտա չէնպէ հայէլէ օքնոսոց պէնէն չնէոպլընպտ՝ ֆաւլ 96։ Ա է հայր Պաւլս Բոզէ. ճէլ. Է. էօրինէ. 12։

Մէյլէ։

Լօյէնէլիմ պու մուխթլուլու չօպան քըզտան իպա-
տէթքնարլըք տուամըզտա, վէ փուքարէլիք կէրէք կէյին-
մէմիզտէ, վէ կէրէք նէմէմիզտէ. զնըա Լփէնտիմիզին սէօ-
զինէ կէօրէ, հայըք զէնկինլէրէ. վէ մուխթլու փուքար-
լէրէ։ Օ կնրա օ ադնզ փուքարէլիք տիր, քի քօվար չըքարըր
պիզիմ քալախմիզտէն տիւնէնանըն մուհապէթին. վէ
կէթիրիր Ալահըն մուհապէթին իչէրիմիզ, նիճէ սէօյլէր Օ-
զոստինոս։ Ա է տախի ճիւմլէ պէթ խուլլարըն քէօքիւն սէօ-
քէր չըքարըր, օլմայա քի ֆինլէնէսինլէր, վէ քէրէս-
տէսին տըշարը չէքէր, օլմասըն քի քէնտիլէրին մուհա-
պէթին օնուզնա պէսէսինէր, նիճէ սէօյլէր Աննեքա. Տէրսնն,
ահճէնի հայըտ էնթէմ. Լուլէհնլնին՝ էյնէ օնուզնա Լոմահէնօթ-
լըղտա հայըտ էնթին նէ. վէ էյնէ պոհա աչնոկ պուրսույօր-
սա, օ հոպոթ Լուլէհնլնին, նէ հոպոթ հալապլյսա աչնոկ
հմլէ հէթէսոկ։

Ա Ի Ա Ի Ա Ի Ա Ի Ա. ԿԳ։

Ա՝ճէ-վէնէլ ճոմ նէյն, ռի վէրտի ավէշ Պիւրը հասպուլըրն
ասուլըսը նէյն։

Յունէն 1105. սէնէսինտէ Ֆիլիմինկ հալէթինին Ըրրաս
շէհրինտէ Ալահսան պիր պէօյիւք հասասլըք սիւշտիս
շէհիրլիլէրին իւզէրինէ նումրուճաք կիսի, օնլարըն կիւ-
նահլարընըն քաղէպինէ, քի չօքլարը էօլնւրլէրտի. Հէքիմ-
լէրտէն պիր իլաճ վէ չարէ պուլմայա քատը օլամայըզ։
Ամոի ինսան նարտըմընտան ումմատլարըն քէսիպ, ճանը
կէօնիլտէն ադնզ Պէքիրին նարտըմընա սըղընտըլար, վէ օ
քէրեմ էտիպ օնլարա, պու Թարզ ըլա իմտատ
հյլէտի։ Լքի սանճաւը չալըճը զահիտ քիմսէյէր վար
ըտրլար Հէր պիրի պիր եէրտէ Թէմէքնէն օլմուշ, նանի՝ պիրի
Ըրտաճանհատա՝ տաք Լտերոս. վէ օ պիրի Տէրոմնիտտէ
նը Պօպոս քալէսինտէ՝ Պետրոս։ Պուճնարա կէօրիւ-
նինլ իւրնալէրինտէ ադնզ Պէքիր միւքէլլէֆ քըյա-
ֆեթի իլէ՝ էտի էյէտի Ըրրաս շէհրինէ կինմիշէ, վէ շէհէ-
րին նէպսուն ա սէօյլէմիշէ, քի կէլէճէք շաթաթի կէճէսի քի-

լեսեաւ օյանդք պէքլէսին խօրօղ էօֆթուճիւնէսէք. զերա
օնա օնաա պէր սուլթան կէօրիւնիւսյ՝ պէր մամ վէրճէք
քէնարնէ, օնու էյէր սույա սամլատըդ, օ մարաշտան
թուռնուլան Համաղարա իշխիսյ՝ վէ նարաղարդն հաքարլարտա,
օնուղա սաղ ըք պուլուրլար: Ա է պու իւրնա օնդարա իչի
տէֆա օլաու: Ա օնդրա օ սանթուր չարանդար կինթիրլեր
Ըրդաա, վէ օնտա նէյսա՝ օնուն քի խալի Ղամքերտա
ուտու. վէ թարիֆ կենթիրլեր օնա, քէնթիլէրինէ ազիզ Պէքի-
րին իչի տէֆա կէօրիւնմէսին, վէ էմրի Հիւմայնինին նէյս-
ա սէօյլեմ իչին: Ի մինդամի էյլէտի օնդարդն սէօղինէ
նէյս կէօրմէյլէ՝ քի իչիտ տէ պաշկա պաշկա ուղաք
նէրդէրտէն կէլիսյ՝ օ սէօղու սէօյլերլեր. վէ իւչ կիւն
ծամ թուռնուսյ՝ օնդարդա օ շարանթ կէձէտի կինթտի քէնտի
տէշկէրին չօք ճօմաՀաթլարըդդա քիչիսէյէ՝ վէ տուայ-
ա տուրուլդարտ պէքլէմէյլէ ազիզ Պէքիրին սէօղինէ-
նիւն թէքմիլինէ: Ա է իշտէ իչ իչտ խօրօղ էօֆթուճիւնտա մէզ-
պահան էնիպ քէրդամէյլի ազամէթլէ, կինէնչտէն շէֆաֆ-
լը՝ էյինտա պէր նամրդ մամ ուլա՝ վէրտի օնու օ իչի
սանթուրիչէրէ. վէ օնդար վէրտիլեր օնու նէյսա: Ա է սօն-
ըտաճիւմիչեսի էշիտէրէք տէտի. Պու Ղոմսան պամդարդդ պէր
չայ պամդա սու նէյնէ, նէյ ըրն Հասպուդարընըդդա. վէ Էոչայդան
օնուռնդա օնդարդն էոտուդարդն, չի օնուռնդա սուդդա պուդդա-
նուդ. ոօնդա սուչայդան օնու պէնէյնայդ պէրդ նէյն. պէն պէ
պնդէ ոօնուռնդա չօ՛ դուռնու-ֆէդդ էոէյնի օնուռնդա. վէ պուռնու
սէօյէյիս՝ կէօրիւնմէզ օլաու: Ա աչան կէօրտիւրլեր օ չօք
ճօմաՀաթլար ազիզ Պէքիրին, վէ սէսին էշնիմէյէսսէ, Հէյ-
դան օլմատան վէ սէյիճտէն սերՀօշ կիպի եէրէ տիւշտիւրլեր.
վէ սօնդա քադդդպ շինքիւդլեր վէրիլէրտի Ըդդահ՝ վէ
օնուն ազիզ վալիտէսինէ: Պունտան սօնդա ազիզ Պէքիրին
սէօղինէ կէօրէ կէնթիրտիլեր օրթայա չօք քադդդր սույ-
ուդա. վէ նէյս թէսպիհ էյլէյիպ օնդարդ՝ տամղամտը օն-
ըդդա օ մմատան պէր քաչ տամյա, վէ կէօնտէրտի Հատտա-
ըդդա, քի նինիդամէդ իչսինլեր օնու. վէ նայ քատընդդար
տաճի օ չիւրիւմիչ քօքմուչ նարադարդն: Օնու Հա-
չան իչտիլեր Հատտադար նինիդամ վէ սրճաքդըդ ըդդա,
տադադարըդդար տադի իչ տէօրմ կիւն մտպկինինտ նիւղ
պղնմըշ տաէմ չըդանդն տայանըդմադ. նարմատընտան վէ
քէմ նարադարընտան: Ա է օ Հաստադարտան պէրի նինիքամ-
սըդ օլմայդա, իտաէմ տի իչիք օ տուչա. վէ մտսկադա

էտիպ տէտի, պանա պիր քատէՀ շարապ իչմէք օ սու-
տան տահա էյի տիր, լաքին ապաղինճէ քաղէպլէնտի,
զիրա տահա սէօզ աղըընտա իքէն, օ քատար արթալ
չըպանըն մնալաղը՝ Թա քի իչէրտէն ալէֆլէնտի օ քա-
տար՝ քի օ սահաթ սէրսէմլէնիպ սէֆիլ ճանըն Թէսլիմ
էմտի: Ա է պիր քաչ կիւնտէն սօնրա ալըպ օ ադիղ մա-
մու՝ պիր կիւմիւշտէն քամըչ կիպի եավրըմիչ՝ մարիֆէթ
իլէ օյուլմուչ քապ իչինէ քօտուլար. վէ սաքլատըլար
օնու նիմին եէրտէ: Ա օնուն իզզէթինէ պիր նէյի եղեայրուի
քօնուլտու պու լաւս ըլա, պապայէլոց. օնա քի չօք
քի ի զատէլէրտէ եազըլըըլար: Ա պունտան սօնրա իքլարընա
կէօրէ Թէքֆիլ էյլէտի ադիղ Պիքիր. զիրա օ կիւնտէն պու
կիւնէտէք էմտի վէ Հտէր չօք լուԹուֆլար սապղըքլար վէ
միւճիւզէթ օ մամուլա՝ քէնտի զիարէթմիչէրինէ. վէ ի-
պատէթքէնարլարընա: Ա Հէվփհսինտէն զիատէ Թաճուպ
քալաճաք պու տուր, քի օ կիւնտէն Թա պու կիւնէտէք
7 1 2. սէնէ տիր, ֆարազա Հէր սէնէ քայտէչի նէսիբէթ-
ատ՝ (Հանի ձայնաւոր պատարագտա՝) վէ պէօյուք Թափօր-
տա (քի չօք ուզուն Հօլ տուր) օնուն զիննէթի կիւնտէ
նաբարլար օ մամու. վէ պինդէր քէրբէ տէ սույա տամ-
լատպ՝ վէրիրլէր Հատտալարընն սաղըզընա, վէ տին-
տարլարընն սայրը իքտիզլարընա, լաքին էքսիլմէզ
վէ էքսիլմիշ տիր, իլէ օ պէօյուքլուքտէ՝ նանի իւչ քա-
ըրշ մլքտարը տըր, նասըլ քի պաղըշլանտը ադիղ Պիքիր-
տէն: Ա է տույնի չօք իՀթիգամըզ քիմսէյէր Հնանմայը պ՝
շուփ Հէյէնտիլէր վէ շուփհէյէնիրլէր, քի օնտա պիր Հիլ-
լէ օյա, օնուն իչինն պու Հիքեայէթի, վէ պու մամուն էք-
սիմէմսի իքի ֆաղիյլէնիլի փափլարտան մէթինէյէնտի. նանի
տէօրտինճի Ա իստոստան, վէ սէքիզինճի Ալղէմտէն:
Պու Հիքեայէթինն ախրինտէ օ ադիղ մամուն սէպէպիյլէ
Ա լահ էն էմտիյի չօք միւճիւզէթտէն՝ պիրիսին հա-
զարտ, վէ պու տուր: Ա աքտըյ ըլա շիմշէք վըրմասըյլա
նանկըն տիւշտիւ օ պէօյուք քիլնսէյէ, նէրէտէ քի սաք-
լատըլարը օ մամու. վէ Հալքըն չօղալմասընտա, ֆարազա
քույուլու պօշալԹտըլար սէօյիւնտիւրմէ իչինն օ հանկրնը-
լաքին քասիլ օլմատը: Ա օնրա Հաչան սայչտըլար սամէ-
շինն իւզէրինէ սուտան, քի պիր քաչ տամլա օ մամուն
տամլամմըշլատը իչինէ, աքապինճէ պիւԹիւն սէօյիւն-

ան աթեղ. վե ճիւմէօի եէրե տիւշիւպ, շնքիւլեր վեր-
տիլեր Ըլլահա, վե օնուն ազիզ վալիտէսինե:

Պուհու նուրլ էսէր Մուհէյմուն գալհան էնուի էհլիսալե-
պո: Ա՝ հայր Մուսա Քոմլ. ճիլտ Գ. Էօրինէկ. 7:

Ա՛ՀՅՎԷ:

Պա՛ռ հիքեայէթտէն նասահաթ ալալըմ պիզ տե, քի
նանմըշ մոմ նշան տըր սաղ տինե. վե սէօնմիւշնե էօլիւյե:
Իմտի՝ տիրի տին օ տուր, քի խայիր ամէլներլե շէֆաֆ
լանըպ փարլար: Իյիլէյսե խայիր իշլէմէյե ճահ տ էհմէ-
էնդերին տիրի տինի նօք տուր, նիճէ Յակորոս առա-
քնէ տա սէօյլեր. հուսուս ուսանող գործոց Քրեիսթոնէ: Իտնի
ահէնգ պին էօլմէշ պե՛ր: Ասքին քիտիր տինտարլար
իչին՝ քի սէրպէստ քէմիլնի իշլէրլեր, աէմէլի տիր. էօյլե
քիմսելեր Իուտերին տինինտէն տիրլեր, քի քհաֆիրճէ
վազ էտերտի տէմիյլե. ահմէ նինգեմ էյլե, վե հէմնէյն հօբհո-
սու՛ղ ենէ՛. քի շէյհանի մուսալիմնիք տիր, վե պիւթհիւն
զըթ Մհնուն քէլամնարընա, քի կիւնահ սէվէն քրիստիան-
լարա, ֆարազա միւճիւզէթ տահի իշլէսէլեր, տէյէճէք
տիր շէրահաթ կիւնհիւնտե. Ի՝ Բա՛ց կացե՛ յինէն ահնե-
հէտե, որ գործե՛ զանօրէնութի՛ն: Իտնի՝ կերչ պուրսա պէնգին
ճե՛լնինգ, չի եշէրսինինգ պինոմուսըրը. Սնաթ. Է. 23:

Մ Ի Ս Ա Ի Ո Ղ Ն Թ Կ Ի:

Ենէղ Պե՛ղ պէզ Ինգըլ պե՛նե՛ հիմէյէ շէյհանըն պէլա-
սընդան չուրբասըզ՝ նուհուղըզ նուսահիճ Ինգըլ օնա:

Յունն 1082. սէնէսինտե պիր խայըր ամէլ վե ազիզ Պի-
քիրե զհատե իսպատէթքեար եկիյե, տիւնեատէն կերի
տուրսուպ, կարդուսեան բահիպլերին գարիքինէ կիրտի նղ-
բայը սըրասընա: Ա՛ֆ ֆարազա ասըլզատե օյսան աէյիլ-
տի, վե օքումաք նաղմաք պիլմէզտի, լաքին փէք սեվէր-
տի տուայը. միթհի՛, վե մաղլըմ, աշաղը Հըղմէթլերե
թայընՙ փէհրիղ սաքլայընը, վե Թէն ինե էղնէթ վերիճի,
իսմտի օ գարիքատե թէզճէ քաղանտը կէօյլու իյմին վը քո՛-
լուղուն. Պօղոսուն քամլինճէ. ա՛լ ենէ՛ Ի՝ հան նէղն գէրնել

[illegible] 1. կորն. թ. 3։

Ամեն՝ շէյթան կէօրիւսդ օնուն ամէնէրնին պէօյլէ միւճիւզէթլի փաքըդըն՝ տիշլէրին քըճրըտատըրդըր օնուն իւզէրինէ. վէ պաշտատը սընամայա օնու կէճէ կիւնահուզ քօրքուլու կէօրիւնիշլէրդէ։ Կ՚օնուն պաշտը սընամասը պու օլսու, քի պիր կիւն պու մուճիզուլու բահիսդ նօրուլուսդ պահճէտէ չալըշմասան, քէնտի օտասընա կէլսի, վէ օնտա տիզ չէօքիւսդ ադլդ Պէյրիրին պատկերինին հուզուրինտէ՝ տուայա տուրուրտու, իշտէ շէյթանդարըն քէօմէկսի քօղքուլու ասլանդար, նապայի տօմուզդար, վէ քուտուրմադըզ քէվիլէր քըյամէթէթլէրինէ կիրիպ՝ կէօրիւնտիւլէր քաֆիլ օնուն օտասընտա. վէ օնուն էտտաֆդին քուշատըպ՝ վէ քէնտի փէնէճէլէրին աչըպ՝ սէյիրթմէրլէր օնուն իւղէրինէ փատալամայա օնու։ Կ՚օ օնդարը կէօրիւնճէ փէք քօղքուտ, լաքին տին լիվ նիւրէքլէնիպ՝ պաշտատը քէնտինէ իմնատտա չաղըրմայա ադլդ Պէյրիրի, վէ տէմիչէ, իմնատտա նէթիճ պահա ադլդ պիրիր Կ՚ալիտէ Թուլսդ, վէ տադըլընդադար սէնին տիւշմանդարդըն։ Կ՚ամա օ ճէհէննէմ ճահաճարդարը՝ փատալա նէօրիւչիւզ էտէրլէրտի օնուն իւղէրինէ, լաքին նադքըշամազդատը։ Կ՚է ասնրա պիր պաշկա ճէհէննէմ դէպանիսի տահա կէօրիւնտիւ օնտա, քատա, մուրատը չէհրէլի, շահէրիման քըճաֆէթինտէ էլինտէ քալըն վէ ուզուն տէմիր քանճայա. վէ տէտի օ պիր շէյթանդատա. վայ սիզէ րէզիլ ճահաճարդար, քի շէյ էտէմէյօրսունուզ պիր քօղքաք Թահչահա քատշը շիմտի կէօրիւն, քի նիճէ էօլսիւրէյիմ օնու։ Կ՚ատա նու սէօյլէյիպ՝ պըրատը քանճայը օնտա, վէ ԹահԹուպ օնուն ուրուպասընտան սիրիւրէրտի օնու նէրէ։ Կ՚է սէֆիլ քէշիշ տայսա քէնտինէ իմնատտա չաղըրդըրտը ադլդ Պէյրիր։ Կ՚է օ էշխոպիպ օնուն փիրնատըն կէօրիւնտիւ օնտա ատապինճէ քէրտամէլի ադամիթլէ, վէ էլինտէ պիր ատա, քի օնուդա վուրուպ քանճայը, տէտի օնդարա. նէ սէրպէստլիք պու օտայա կիրմէք սէֆիլէր. վէ պէնիմ քուլտմու էժամճիզ էթմէք։ Իմոի նըքըլըն շունտան. վէ պիր տահա կէլմէյին պու րայա։ Նու հայչան էշխոպիպէր շէյթանդար, ադամինճէ շիմշէք կիպի քաշտդ օլուպ՝ քօվտուտուդար օնտան։ Կ՚է ասնրա տէօնիւպ

ասկէ Պիբիր օնա, տէտի. Ձուան չէ ծուռաթու օլսուան պոնա վէ պէնիմ օղլումա նէյթէնիյին փուդըղըլը, վէ Փուշչէլէնէ նուշտայա ճահա ըլա, նէտի պէնի խայրը ուճուկթան պրինըմա էշլին, նուսուհալի վէնէյիմ սուննա պու՝ խէչի. Նունի, պայըմ չուղա վէ նոր ուրտուգա կէյինո. Փուռուճճէ նէ. վէ պայըմա չուլը՛ղ. վէ սօնրա տէտի, նէյնէ նուհնիկսան պու՝ նուսուհալիղսըմը, չօ՛ Ջէյվէ նուէնին Փուշչէ ուճուղ նօղսանգա: Պաունու սէղայէվիգ, վէ քէնտի քուղուն Թէնէկլատա պը՛ղաբըգ՝ կէօրիմանէգ օլսու: Ա՛ն օ քէշիղ օնուն նասահաթ՛ ըարըն Փէքիրինէ ալսագ, Թէքմիլ էմտի օնըարը պիւԹիւն Թա քէնտի էօմրիւնիւն ախրինէհաէք ալէմի էյի իպրէԹ, վէ հէյրան օլմասընա. վէ սօնրա ըահաթլան՛ տը սէլամէԹլէ Վ՛նատա:

Պուանու նուՓէլ էուէր Անրիյու գըրան չէնուի հայնէյէ օրինուկայ պէնէյէն չինու: Ա՛ն հայր Պուուղսա Եուվ. ճիլը. Ե. նօր. 33:

Ա՛հյէ:

Ըազնզ Պիբիրին պու քէշիշէ վէրտիկի պու իւչ նասահաթլարըն քապուլ էտիպ՝ պիղ տէ ճանը կէօնիւլտէն ազնզ վալնուէմիզին նասահաթը կնպի, ամէ իյէ Թէքմիլ էմմէյէ ճահա էտէլմ՛:

Մ Ի Ս Ի Ո Ն Ե Ր:

Եվէ Պիրիր շէֆայէթճի օլսու պէր պէվէնէյէ նէյին, չէ Փուռուճէնէրի էվինէ չուպու՛ էնմէղղի:

Ըազնզ պիբիր Ա՛լնուէմու ըահա իպատէԹնաու պիր պէօյիւք տէվնէյէլի բինճայ՝ տիւշիւնտիւ քէնտի շանը շէօհրէԹինէ պիր միւքէլլէֆ սարայ նաճիմաք, օնուն՛ա խնսանըարտան կէշինճի սալմանամէթ քազանմա իշլին: Ա՛ն տիւշիւնտիւյունն Թէմիլ էմտի. իմտի հայան պիմիրտի հէյրանը վէ մանրինֆէլի սարայըն պինասըն. էմրաֆըն քուշաճտը կնվէյ նաիբըը պարըզըըա քալէ կնպի. սօնրա նազարը պու՛ տէօղնւ. հիսար քաիբսըրնըն իւզէրին. ինճիլ օլսու՝ չի պուռնրա նէհէնի վէ ուզուռսուզ պույուղ չինու, իյէ նուէնիզ Ըէրնէհա, Պէրպան, նա Ըէրնէհա, պու՛ տէօղ իյէ պուռնու

տեմիք իտէրտի, քի պու սարայտա միասֆիր քապուլ օլմազլար ֆուքարէ վէ պայազը քիմնէլէր. իլէ եալընըզ հէօքիւմտարլար վէ սէրասկէրլէր. նասըլ քի Ալի լէօ. իլիմտարլար, նիճէ քի Պղատան. սուլթանլար վէ Հանըմլար. նասըլ քի Ռուհիֆա իտի: Նասըլ քի եազըջ յատ, էօյլէ տէ էթտի, զիրա պիր թիւրլիւ քապուլ էթմէզտի օ սարայտա ֆուքարէլէրի վէ պայազը քիմսէլէրի. վէ տաճի սէյրինէ պիլէ լայիք տէյիլ կիպի տըշարը սիւրէր էզբարըրտը ծնլարը: Ալթին տէվլէթլիլէրի, հէօքիւմտարլարը, վէ Հանըմլարը քապուլ էտէրտի ազիմ մուհապէթլէ. վէ տայըմ ծնլար ըլա մանճա նէր իտի: Վէ պէօյլէ արզուլէտիյինէ, եանի՝ տիւնեանըն պօշ սալթանաթը նա էթթիշտի, զիրա տէօվլէթլիլէրը կէլմըրլէր, նէրսէր իչէրլէր, վէ մէթ էտիպ պէօյիւտիւրլէրտի օնու, վէ օնուն սարալըն: Իմմա ֆուքարէլէր՝ պայազը քիմսէլէր՝ աճլար վէ սուսուղլար կէլմըրէրտիյէ սարայա, աքապինճէ քօվուլմըրլարտը ծնտան, Իմտի՝ պիր քաչ սէնէտէն սոնրա պիր կիւն պու բինճալ ուչքուտա իլքէն՝ Ալլահտան պէօյլէ պիր իւրէա օլտու օնա. եանի կէօրտիւ քէնտիսին հօրֆիւլիւ Հաքիմ Ռէուն սիվանընտա, օրատա քի օնուն սաղընտա օճաւրմուշտու սալթանաթի քիւրսիւսիւնտէ՝ օնուն վալիտէսի ազիզ Պիքիր տէ: Վէ օ բինճալ հօրքէլի կէօրէյլէ պաքըպ Հաքիմ Ռէ, տէտի օնա. Ճէնա չի սէն չօճաղտա սէնինճէ ատթայընընտա պէնիչ սէհվիլէ չարտաշլըմ ֆուրճէլէրի, իշտե պէն տէ չօճաղըմ սէնի պէնիչ կէօյլէր ճէննէթլիկնէ: Պու քօրքուլու քէլմէմ էշիտինճէ օ բինճալ, զիտտե ար իլտայըք օլուպ՝ քօրքուտուտնատան էճէլ թէրի տէօքէրտի. վէ զանն էտէրտի քէնտիսին թէսլիմ օլմուշ նատի ճէհէննէմ: Օնուն իչին կէօղլէրին ազիզ Պիքիրճ քալընըրպ, տէտի օնա ատճ կէօղ հաշըլտա, Իչ ատալիանալար ատալիանը ազիզ Պիքիրճ-լէհ, սէն չի կինահտ չէտպլար կէօղլէճկինէ վէ սիկէրլինէն, նիչուն էտէրսէյ, պէն կինահտաճ նէյնի տէ բինճա էյլէ, վէ պէնճ Ալլահ օղլուտանտա, չի չօճասըն պէնի ճէննէթլինէտէն, պէնտա էյնէր օնատա չօճուտտա խատ, նէրէյնէ կինէճէյնի, Հէյնը ֆուրճէլէրէ Հըզհատըճ կինէյնէլէրէ ճէհէննէմէ կիլինէտէն չէրէֆնի. նիճճ պէն սէֆիլտէ էյլէպինի. վէ լտրին կըտճ ահա էտէրսի պիր պտհա էօյլէ կինէհէյնէ, Իրէ օնատա պէնիտ: Իչհիտտի օնուն նիաղըն վէ կէօղ հատչըն ազիզ Պիքիր. վէ տիւէտի քէնտի Ալլահ օղլունտան

պաղըշտայա օնա սուչուն։ Ա՛ն շէրահաթձը Վ՚ն վալխոխ-
սինին նիազըն ալինէյիպ՝ ուխտ րիճալա. իշտե վալխոխմին
հաթըը շէրիֆինէ ան էսէրիմ քապահաթլարընը. լաքին
սանա պուննու թէմպէհ էսէրիմ, քի օղ սարայընէն պարը
քափըսընէն իւղէրինէ նազարզըն քիպիր սէօղէրի պո-
ղուպ գալարըսընն. զերա օղ սէօղէր պանա մուզաիր տիր-
լեր. վէ անդէրին եէրինէ պու քէչտիրըը նազարսըն. ախճ-
էն պեյ՚ն, ընէլարըն էօխէնին չոպո՚ղ էյնէ, նանի չէպէ-
Անթրինոսա, Պաչէլոսա, վէ չուրկ Յակոբօս՝ օնունա
տէմիր խտէրտի պունու, քի միսաֆիր քապու՚ղ էտէսին
էյի րահիպլէրի, նանի ընդարըն քէօմէսին, ֆուքարէյէրի,
նասըղ օ չըզպազը՝ քի կէչտիրտի սի՚ Անտրինոս. հաս-
տալարը վէ նարտալարը՝ նասըղ քի ֆաքըր Պազարոս
ուտու. զարիպ վէ մէքանսըզ պիտրէթճիլէրի, նասըղ
քի ուզաք նէրէրտէն կիտինէյէր պէօյիք Անանիատա
Սոմպոստալատա՝ սի՚ Յակոբոս առաքեալա զիարէթճ։ Պու
թէմինիհի էտիպ Վ՚ն, կէօրինմէզ օլտու. վէ օնունա
ճիւմլէ կէօրինիւշ։ Ա՛ն բիճալ օյանըզ՝ վէ պուլըզպ ֆիք-
րինին քափըզմասընտան, քէնտի իւրեասընտա Ղլահա
էթմէյի ահտը աքսպինճէ պաշլատը ամէլ կէթիրմէյէ.
զերա Վ՚նուն էմրինէ կէօրէ սիլտի օ մաղրուլուք սէօղէ-
րին, օնլարը քի եազմըշտը սարայընէն պարը քափըսընէն
իւղէրինէ. վէ օնլարա պէտէլ եազտը եօքարտտա զիքը օլու-
նան Վ՚նուն քէչտիրըն։ Ա՛ն օնտան սօնրա քապու՚ղ է-
տէրտի աղիմ մուհապէթլէ քէնտի սարայընտա ֆուքարէ-
լէրի վէ տիւշկիւնլէրի, վէ չօք սատաբա ամէլի էտէրտի
զէրուր քիմսէյէրէ։ Ա՛ն պու միսաֆիր սէվինճիլիք վէ
քէրէմ ամէլնտէ տուրտու ճիւմլէ քէնտի էօմրիւնիւն
կիւնէչրինտէ. թա քի րահաթլանը սէչտիրթէյէ Վ՚նտա։

Պուտուա նա՛չ էսէրըչը Յասեբիոս զէնոթ Եաբլիա զիքը։
վէնէթիչլէ հայր Ա՛պէրիոս պաշտ ծուլուչէրէ։ Ա՛ն հայր
Պատրա Բոզնէտա ճիլտ. Է. էօր. 22։

Ա՛ՀՎԵ։

Ե՛ղբէնէվիմ պիղ տե պու բիճալա բատա կէլէնտէն սատաքա էթմէք սիւշվինէլէրե վէ փա՛քարէլէրե, օնունկա սալիՀէնէվիմ «Ռնուն շէրահաթ ընտա Յակ բուս առաքևալըն քալվինճէ։ Եսկյուփէշնի պագչի ողըռ՛ունա սա պոպոսպոնու։ Լանի սէկյէսա Եօյնունէ սոպոչա շէրահալ Ճոփպա։ Օվրա գիատէ մնաք գուլ տուր Ալլահա սատաքա, նիճէ սէգյէր Մողմին, ասունէլ ողըռ՛ունէ և Ճոսասունա ասասնել հաճց և Ա՛յ չան գլոհ։ Լանի սոպոչա կնիճ վէ սապոպոնդէ գուսկանդա պնախէ Ճոչպուլ պուր Ալլահ (լատին թէրճիմասընա կէօրէ)։ առակ։ 23։ Ա՛է պու պասունուն իչնն տիր, քի մէրհամէթլիկեր Ալլահա պէնգէրէր, քի սիւրթիւն մէրհամէթ տիր։ վէ չիւն ֆէլլէսոֆլարա կէօրէ մենէնա սէվգեր քէնտի մենէնատն, օնուն իչնն Ալլահ վնասէ սէվգեր մէրհամէթլիկերի։ իմոի սէգյէր մուֆթուլու Օդոսունա։ պնկ չէյ Եօ՛ պու՛, ռ պէնգ Եօյնգ սնվինո՛նկ Եուդէր Ալլահա, նասըլ ռ Ճրհահճ։

ՄԻՈՎԻՈՂԻԹ։ ԿՈՂ։

Պէյան էյնէսի ապնկ Պիւրկ պնր Ճ՛ուպույինն չ՛ոպնկուկնն։ վէ օ չէնոպ չոպոհոնկուբնա լոյչ՛ ճնկնսուն պուսս։

Յունուն 528։ սէննէսինսէ Ստամպօլսա Տիրնրիոս զահիա էչգարըն վնքարնտա Ընթնաքիա շէհրինսէ Ընտօչիա նամ պիր քիմսէ վար ըսը, պիսիւճիս, փուֆիփէկնա, վէ փիք ֆէնա։ լաքին քէնաիսին տրշարտան պիր զահիա քրիստիան քիմսէ կէօստէրիրտի։ Պու Ստամպօլսա ապնկ վէրիչ էթմէկնէ էգք տօստլուդու վար ըսը փատիշահնն քէնտի խանէսինին պին պաշըսըգա, քի ֆաղլիսամէ Ալլահա մուհապէֆնէ վէ ապնկ պիքիր Ա՛լիսնէթուլլահա էգք խպատէթնկար քիմսէ իտի։ Պու պին պաշը զանին էթմէկնէ, քի օ միւրայի՛ քրիստիան վէ իսլամլիկա քիմսէ տիր, մէֆհ էսէրտի օնու զնատէ չէզարըն Հուզուրինտէ, չէզար տա իհանըրտը, քի օ սահիհ էյի քիմսէ օլա։ Լաքին ապնկ Պիքիր քէնտի խպատէթնկարը չէզարըն էվինին պին

պաշտպանեա աճքյոպ՝ խտհմէտի, քի ինանըն օ քեագհալե, խմոի կէօրհնեալու օնա պիր կէնճ, վէ տէտի. էյեր խտհէ-
սէն Ալլահա վէ պանա տօստ օլմաք, սաբըն օ քեագհպատէն, վէ էսիրկեմէ օնու. զիրա օ ամէլ իլէ փուլմիկէրէստո տիր, վէ քէն-
տինին տրշարտան քրիստիան կէօստէրիր: Ինհմիհ օ-
լուպ պին պաշը ազիզ Պիքիրէ՝ պունու չէզարա տա տուլյուրտու: Ա՛է չէզար ազիզ տինէ քայրէթլի օլմայա՝ խէֆ էտիպ՝ քի պէկբի օ քեագհպ սայրը քրիստիանլարը տա ալտատըրն. նաղտը Ընհմաքհա փաշաբնա, քի չա-
փուկ կէօնտէրսին Ստամպօլա: Ա՛է օ կէօն-
տէրտի օնու օրայա. վէ չէզար քօտու օնու տրքատրինմէ այէհվի զահիլլեր զընտանընա: Խմոի՝ օ զընտանտա ազիզ Պիքիրին Թաշտան օյմա մուհապէթէ Թէփրետիճի կիւ-
զել պիր պատկերի վար ըտը Ալլահ օղլու քուճաղընտա, տուվարա նաբըն քմնուշ հաիրզտաբլէրին Թէսլլտը իչին, ծնլար քի սքշամ տապահ օնուն հուզուրինտէ տու-
վա էտիրլէրտի: Ա՛է քեագհպ Ընատօլիա քէնտինին կէօր-
տիս, քի չէզար էվինին պին պաշըսընըն քէրէմինտէն մէհրում օլմուշ, տիւշինտիս քուրթուլմաք միւրայի-
լիք էմմէյլէ քէնտինին զահի մէշրէֆինէ կէօրէ: Խմոի պաշտտը զընտանտա Ա՛ալիտէթուլահըն պատկերինին հու-
զուրինտէ չօք վէ սըճտըը տուվա էմմէյլէ. կէօքսիւն տէօյ-
էտի, միւրայինէ ալտարտը, տէրինն նիւրէքտէն ահ էտէր-
տի. վէ սայրը էօյլէ իչէր էտէրտի, չէօյլէ քի զահինտ քրիստիան քիմսէ օլմաք կէօրինմինն: Ա՛է օ քաատը էմտի, Թաքի զընտանտաքիլէրին ճիւմլէսի օնու սուչտուզ զանն էտէրլէրտի, վէ փէք պէօյիւք սիյասատան պիրի. վէ օնտան նայըրտը օնուն սիյասզունունամի պիւմիւն շէհիրէ. վէ չօքտըը օնու կէօրմէյէ կիտէրլէրտի. վէ օ սէվինիր-
տի, քի օ Թաքրիպ իլէ քուրթուլուր տէյի: Խմոի ազիզ Պիքիր քայրը տայանմայըպ օնուն միւրայինինէ, պիր կիւն հաչան տուբուտտու օնուն հուզուրինտէ օ միւ-
րայի, վէ քէնտի միւրայինէք տիւվասըն էտէր իտի, վէ զընտանտա օլմնըտր ճիւմլէսի օնա պաքարլատը, իչտէ ճիւմլէտէն ազիզ Պիքիրին պատկերի տէյիշտի եիւզիւնիւն բէնկին, վէ տարիրն չէհրէ՝ քօրքուլու պաքըշ վէ կօրքէկլի կէօղլեր իլէ աճէշ տայըլըր կիտի՝ պաքտը օ սէֆինէ. վէ սօնրա տանէքի պիր տահա կէօրմէք իստէմէզտի օնու քէնտի հուզուրունտա, եիւզիւն էնսէսինէ տէօնտէրտի

վէ քալտը սօնրա տայմա էյլէ եիւզիւ էնսէ Թարաֆընտա, վէ կէօզլէրի տօլու էօլքէ իլէ: Օնու Հայտն կէօրտիւլէր էտրաֆընտաքիլէր, փէք զիատէ քօրքուպ՝ չաղըրտըլար, միւճիւզէթ տիր, միւճիւզէթ տիր. վէ օնունլա Թանըտըլար քի Ընատօլիս պէօյիւք միւրայի տիր, վէ Ալլահա վէ օնուն ասլոզ վալիտէսինէ տաիւ: Պու միւճիւզէթին խապէրի նէթիճտի չէզարըն, ճիւմլէ օնուն րիճալլաըընըն, վէ պիւթիւն շէհիրլիլէրին քուլաքլարընա. վէ չաքլարը կէլնա՝ կէօրիւրլէրտի պատկերի, վէ քօրքուպ հէյրան օլուրլարտը: Ա՛ն չէզար վուքուճ օլուպ զընտանճը պաշըտան օ պատկերին էհվալինէ մինտահլինէ կէօրէ. օ քի օրատայ ըտը. վէ ճիւմլէսին կէօրտիւ. սէֆիլ Ընատօլիսի էօլիւմէ քաղէպլէտի. եանի էմր էթտի, քի ճանամարլար էօնիւնէ պըրտաքըտըրն. վէ էյլէ օլտու: Ա՛ն պըրտաքտըրտը օնու ճանամարլարըն էօնիւնէ. վէ փէք ֆէնա փարալայըպ՝ եէտիէր. վէ օնուն քէմիկլէրինէն տաւսի հիչ փարչա պիլէ պըրտաքմատըտը:

Պուռնա նաչէ եոխէր Նէկէնդոս չէնոկ չէլնա. վէ Ալէքսէյոս Ա՛լէքսէլուս. ֆուճա. չէլնա: Ա՛ն հայր Ալեչոան. պէնդու. ճիլտ. ա. էօր. 13: Ա՛ն հայր Պուռլոս քոմէ. ճիլտ. է. էօր. 20:

Ա՛էյվէ:

Պու հիքնայէթտէն էօյրէնիրիզ զիատէ սաքընմաք միւրայիլէքտէն, նիճէ վէ սիրաք. ա. 37. սէօյլէր. Ա՛ն լինէր ևէզնաուրչաչա նարպդման. Լանի՝ ֆուրտի օլմա ևնատնէլարըն ևէօզ ևէրևնոկ: Օ՛իրա միւրայի կէօստէրիր քէնտիսին Ալլահ Թարաֆընտան օլմաք, վէ շէյհման Թարաֆընտան տըր. տըշարտան պէյազ սըլմանմըշ մէզար կիպի տիր, վէ իչէրիսի մէքրուճ քօքույլա տօլու. օնուն իչին Ալլահա զիատէ տաիւ տիր. վէ Ջոգին նը օնտան քաչար, նիճէ սէօյլէր Սողոմոն. Ա՛ն հոգին նչտատու՛ե ֆոխնչե՛ն ի՛ նևնա՛ֆուռ. Լանի, ևլևֆտու՛Ռուհու՛ֆուռ չուռ չուչար հիևլևոպալևչպուռ.

իմաստ. 1. 5:

ՄԻՇՏԻՆՉԻ ԹՈՒՂԹ. ԿԼ։

Ընդհ. Աստիճանաւորաց պիտոյից վերաբերեալ պղծոյ առաքման Էմմա Հիսուսեան կիսոցեալ աշակերտուհոյ առաքելական։

Յունուն 610. սենեսինտե Հռոմ շհհրինտե պէօյիւք նիզա զուհուր էթտի քրիստիանլէր վէ չըփուրթլար մապէյնինտէ՝ Իսա էֆէնտիմիզին Համիլէլյի իւղէրինէ զիրա չըփուրթլար տէրլէրտի, քի Ռէնհամիէ օլտու Աբրահամէն նօք քի Ռուհուլ փաքլա, իլլէ քէնտի էրքէյի Յովհաննին հէրաքէթիլէ. վէ քըյաս էտէրլէր իտի, քի քապիլսիզ տիր պիքիրէ պիքիր քալմայ ըլա Համիլէ օլմաք վէ տօղուրմաք. վէ քրիստիանլարա քարշը պու սէօզլէրն իւղէրինէ զիատէ ինանտըրարա քարշը պու սէօզլէրն իւղէրինէ զիատէ ինանտըրմըշլարտի. վէ Թիւրլիւ շհհատէթլիքլէրէ, վէ կէօստէրմէլէրէ՝ ծնու քի քրիստիանլար իւղէրի կհհիրիլէրտի, տէյնէմէզլէր իտի։ Ասնրա պիր անատան տօղմա քէօր Հռոմալը քրիստիան քիմսէ ֆիքիրտար վէ իպատէքնար ազիզ պիքիր Ասլիտէթուլլահա, իւղէրինէ ալտը միւճատէլէ էթմէյէ չըփուրթլարըլա. վէ ումուտ էտէրտի ազիզ Պիքիրին շհֆայհթիլէ նէնմէյէ ծնլարը։ Ինմի չօք տէֆա միւճատէլէ էթտի ծնլարըն ադարքիլէրի վէ զիատէ ալհմհրիյլէ. վէ ծնլարըն աղըզլարըն քափատը, թա նիւզէրի քըզլարտը. վէ պէօյլէ իքէն քէնտի թահմինլէրինէ տիրէնիպ, տէյիլ քի սադէթ ծնուն սէօզլէրն քապու էթմէզլէրտի, վէ տախի սիհհէմիլէրլէրտի ծնու չաղըրմայլա տէյլէ՝ մադրուզ՝ վէ զիանքնար. վէ տախի սէնին կիւնահլարընէն ճէզասընա՝ տէրիլէր, Ըլլահտան զաղէպլէնմիշ սին անատան տօղմա տէվրի տայըմ քէօրլուզլա։ Ռատրը օլտուլար պունու տա տէմէյէ, հէյ տիմանէ, էյի տէյիմիյտի, քի սէնին Ռունուն՝ էյէր պէօյլէ ղուտուրէթի վարըտըյտա վալիտէսինին պիքիրիյինին սաքլամայա, սէնին կէօզլէրինէ տէ ըշըք վէրէյտի։ Օլտէմ օ քէօր Ըլլահընա տուշ էթմէսէյլէ գուվվէթլէնիպ՝ տէտի ծնլարա, տէտինիզ, էյի տէյիլմիյտի, քի սէնին կէօզլէրինէ տէ կէօրմէք վէրէ իտի, իմմի՝ էյէր պէնիմ կէօզլէրիմէ կէօրմէք վէրիրսէ, նէ՞ տէրսինիզ, իթիգաթ էտէրմիսինիզ, քի օ Ըլլահ պըր, վէ պիքիր Աբրահամէն տօղմուշ տուր, նօղ սա նօք

Տէտիլեր չըֆուէլար, պէկլի իմիդաթի էտերիզ, օ ճիւմլէյէ, սէննէ քի ինանըրսան. վէ լաքին սէն արսըզլանըպ քապլըիզ շէյ սէօյլէյօրսուն. ղնրա սէնին Ռանուն էյեր քի քէնտիսին բուրթարամադըյսա խալա չըքարան ամալարըմըզսան, նա սէնի նիճէ բուրթարա պիլիր քէօրլուղունտան: Տէտի քէօր, հաշա, նօք քի քատըր տէյիլսի քուրթարմայա քէնտիսին էօլիւմտէն, վէ օնուն իչին էօլտիւ, իլէ իստէտի էօլմէք պէզիմ քուրթուլմամըզ իչին, վէ էօլտիւ. իլէ պէն իմիդաթի էտերիմ, քի էյեր շիմտի իստէրսէ օ քատըր տըր կէօզլէրիմէ նուր վէրմէյէ, օնու քի սիզ տէ կէօրիւյ՝ թամաճուպ քալտըրըզ: Տէտիլեր չըֆուէլար, էյեր կէօրիւրսէք սէնին կէօզլէրինին նուրլանմադըն, իքրար էտերիզ իմիդաթի էտիպ օնա՝ քրիստիան օլմայա: Տէտի քէօր՝ պիզին նէ սէօյլէյօրսունուզ. սիզե վէք վէյլէմէյին, իքրարընըզը սօնրա թէքմիլ էտէմէզսինիզ: Տէտիլեր չըֆուէլար. էյեր իքրարըմըզը թէքմիլ էմմէզսէք, օլ զաման պիւթիւն մալլարըմըզը ալըպ Հումանտան տըշարը սիւրսիւնլէր պիզի: Հաչան կէօրտիւ քէօր, քի չըֆուէլար քէնտիլէրինի պէօյլէ ըհտիրլէտիլէր, տէտի օնլարա, պու քատար էէմիշիր. քայքըն, վէ իչ կիւնտէն սօնրա պու կէօզլէրիմին նուրլանմասընըն միճիւզլէթին ճիւմլէ սըլարըն քիլիսէսինտէ կէօրէսինիզ: Ոնար բիլէրտէն այրըլըպ քէօր, ումմատանմայա Ալլահա վէ ռասուլ Ալլահտէուլլահա, կիմտի տօղրու սէ Ալնիփահկիոս փատիհա, քի օլտէմ Ալլահըն քիլիսէսին քայըրըրսըզ, վէ նագլ էմտի օնա ճիւմլէսին, նէ քի չըֆուէլարլա կէչտի, վէ նիճէ քամիլ էմտի օնլարա: Նէ զէման էչիմտի պուտու փատի, թանըրը, քի Ալլահըն տուշ էմմէսիյլէ էմմիշտի օ քամիլի, վէ մէնճ էմտի օնու. վէ ղայրէթ վէրտի օնա շիւփհէսիզ ումմատանմայա Ալլահա. վէ օնուն ռասուլ վալիտէսինէ: Ալէ էմմ կէօնտէրտի չըֆուէլհանէյրե, քի ճիւմլէսի իչիւնճիւ կիւնտէ, քի տէրնատա հօրթատուտյատու, Պանթէոնի տէնիրէն քիլիսէտէ պուլունսունլար, վէ շիմտի Հատօնդա. օնու քի պու ռասիզ փատի պիր սէնէ իչէրի փէշիքէ էմմիշտի ռասիզ Ալլահէմ ուլահըն, վէ ճիւմլէ նր մադրահրատըլարըն իզզէթինէ. զիրա էվվէլ ճիւմլէ փատէթլարըն էվիյսի: Պու ռասուլըքտա քէօր քէնտի էվինէ էվլիկ՝ իպատէթտէ օրուճատա վէ փէհրիզտէ տաւրատա. վէ ևա՛վ մարըրտար ճանը կէօնիւլտէն

ազնվ Պիքիրե, օնա իմառատա ևէքեմ իշմէկէ քէնտի խոմի սալմանաթէնա: Ա է ասնրա օնուն իղդէքենէ պիր մեսնդիկ նափաք ֆիքիլէ, քի տէր խոմ, Շոպ օ պէնէր Աէրքեմ, ին ճէմ ըճ ծաղէնէլէրի ֆըզըլ: Վ Ա'եոլրաէ Ֆէրէշտէնին ռեհմնա կինէոմ Էյլէրին, պէնէրէյնէ Ալլահը կնատ պօ պօրրատա. պօղատրատրատրան ասնրա պա նօֆատնատը պէնէր ֆալ պրն: Ա է պուռնու էյի ֆիքրինէ ալդա՝ տայմա քայտէյլէ օ քուր վէ վատ օլուռնան կիւնէ պէքլէրտի: Ա ատ օլուռնան կիւն կէլտիրտ, կէլտիլէր ձէմ օլտուղար ատպահլա օ Պանդեռմն հէյքէլինտէ ճիւմլէ Ֆռատա քինհսէսինին փախազդարը, վէ կէօյա պիւթիւն շէհէր երքէկլէր վէ քարդղար՝ քիմի սըճաբդըք՝ քիմի արայըճդըդը իչին: Կէլտիլէր ճիւմլէ ջըֆըդղար տա քամի լերինէ՝ վէ փախչին էմրինէ կէօրէ: Ա է օ քէօրուն էլինտէն տուխմուշ՝ կէլնըլտիլէր օրայա. վէ օ Հալդը պյըրըպ՝ կինիտի տուռտա քինհսէսէ չըֆուխդղարտա քարշը՝ էօյէ քի ճիւմլէսի կէօրսինդէր, քի սահիհ քէօր տուռ: Ա է տահա քինհսէնին փախազդարը սապահ տիւվասըն էտէրքէն, տուռտա օրատա տիւվայա թէքմիլ խիդմաթի ըլա Ալլահա, վէ տօրա ումմուտա աղնզ պիքիր Ասիտէմուլլահ: Ա է նէ զաման պիմտիյսէ սապահ տուվասը. տէտի քէօր, քի քէնտիսին կէօնիւրսինդէր աղնզ Պիքիրին մէզդահլինդէն էօնիւնէ, օրատա այաքտա տուրուպ, վէ տօյանըպ քէնտի տասրնա, պաշդատը նիյսէք վէ Թամիլ ալատայա օքումայա քէնտի էափտրդը մեսնդիկին. շոպ օ Պէնէր, վէ սայրըդը: Ա է պիւթիւն ճօմնհաճ սէսսէզ տուրուպ՝ պաքարդարտը օնա ֆիքիր քօյարաք: Ա է հաչան մեսնդիկին պիմիրտի, օ սահաթ լքի կէօզլերիտէ աչըրտըդար հէփսինին հուզուրինտէ, վէ օ էլինտէն տատ ալն պիր նանա պըրաքըպ, տէնտուի հէր էմրտաֆտա պաքմայա օ հիտայդղ ինսանդարդըն էչքդուզունա, տէյիլ օքատար օնդարը կէօրմէ իչին, նէ քատար քի օնդարտան կէօրիւլմէ իչին: Ընու քրիստիանլէր կէօրիւպ, վէ Ալլահդըն միճիզլեմինէ հէյրան օլուպ, շաշդըք վէ ֆէրահլդղ ըտա տօղտուտար. վէ նիյսէք սէտայա պաշդատդըդար էօյմէյէ Ալլահը, վէ տէմիյէ. Տամա ու սէնա Ֆաք Թուսաղնայա, վէ սայրըդը: Օրատա կէօրսինդէր, քի օ միճիզլեմ Ալնուն ալահլդղնդն, վէ սէ Ալծածին վալիտէյինին վէ պաքիրա ազնդն շահատէյինէ օտուռ: Ա է չըֆուխդղար սա պիատէ

Հէյրան օլուպ էօյլէ աղիմ վէ աչլիքնարէ միւճիւզէթէ, օնա քի քէնտի կէօզլէրի շէհատէթ էտէրլէրտի. քրիստիան-լըղըն սահիհլիյինտէն էէնիլիկ, պէշ եիւշ ճան օնլարտան քէնտի քավիլլէրինին իւզէրինէ տուրուպ՝ տէօնտիւլէր Ա՛նուն տինինէ, վէ չըֆուէթլու-քտան կէրի տուրուպ, վաֆ-թիդ օլտուլար: Ա՛յ սայըլլար՝ քի քավիլլէրինին իւզէրին-տէ տուրմայ՝ վէ տինինէյիպ Ա՛լլահըն աչլիքնարէ միւճիւզէթ-լինէ իթթիգամի էթմէք իստէմէտիկլէր՝ քէնտի քէնտիլէրինէ չըքըպ քաչտըլար Ա՛ռոմտան՝ վէ ճէհաննեմ էտէմէտիկլէր թէքրարէն տէօնմէյէ օրայա: Ա՛յ օ քէօրուն նաիփտըղը մեսեղի օ քատար իզդէթիչինտի Ա՛լլահըն պէօյլէ միւճիւզէ-թինին զիքրինէ, թա քի նը Ա՛ռոմա քիլիսէսի քատ էլէտի օնու ժամագիրքտէ սէր Ա՛ճաճինէ միւճաէ վէրիլէն կիւնիւն սապահ տիւվասընա:

Պուռնու նուռը Էրէրլէր Ա՛նրիկու Գրան. վէ Կարլոֆէնա չէնգէ չիլու: Ա՛յ հայր Ա՛լէքսան. պէնտուլ. ճիլտ. պոպ. 2: Ա՛յ հայր Ա՛ռուլտ Բովի. ճիլտ. Ե. Էօր. 32:

Ա՛ՀՅԱԼ:

Ցարազա պու չըֆուէթլարըն ևիւթէյին եումու շաֆիմա իչին, վէ կէթիրմէյէ օնլարը քրիստիան տինինէ, իքտիզա օլտու Ա՛լլահ պիր աղիմ միւճիւզէթ կէօստէրմէք, լաքին պիզիմ ևիւթէյիմիզի եումուշաֆիմա իչին փիւշմանլըղա, վէ քէնտի մուհափէթինէ տէօնտիւրմէյէ իքտիզա տէյիլ տիր նէնի միւճիւզէթ. իլէ նէթիչիր պիզէ քէնտինին ալէյհ կէօնիւլմէյիւ, օնունլա քէնտի սալիհանաթընըն պէօյիւք ազամէթինտէն ալտըտը, վէ ինսան օլտու, քէնտի վալի-տէսինին պիլքիլլինին փաք սապլամայա: Ո՛իրա սը Ա՛նտռաս-տոսուն տէմէսինէ կէօրէ. Պէօյլո՛ շեյ պեյնէ պէր եյէր ու չո՛ղանաս գո՛ւբպ, նէրեյե ալըլտը սալիհանաթընը սահի-պէ: Ա՛մմի էյէր Ա՛սթուլլահըն ալչաբլանմասը յա նասահա-լանը գ ֆայտալանմազսա, օնուն միւճիւզէթինտէն տէ ֆայտալանմայը:

ՄԻՍԻՈՑ ԿԱ։

Ընկալ Պիւրէր Յովհան պատմագրենին Հռոմէից եւ պատերազմը։

Յունուն 730. սէնեսինաէ պատկերէ զրէթ քաղքիր Լէոն չէզար Ստամպօլտա փառիշահ լքէն՝ պիր շէհրիթ թեոբէտտուէթ չըքարտը սր պատկերլէրին իզզէթինէ քարշը։ Իմոր ճէմի քէնտի փառիշահլըղընըն էյալէթլէրինէ ալէթիխարպի ասկէրլէր կէօնտէրիրտի՝ կիրիպ քիլիսէլէրէ վէ եվլէրէ, օնլարտա պուլունան Ռունուն, օնուն վալիտէսինին, վէ սր՛լարընըն պատկերլէրին քըրըպ աթէշէ եաքմայա. վէ տուվարլարտա չէբիլմիշլէրիտէ սիլահրիրտի։ Օալըմ պունա քանահաթ էթմէյիպ, թեոբէտտուէթ էտէր, վէ էօլտուրտուրտու տախի ազիզ պատկերլերի իզզէթլէյէնլէրի տէ, վէ օնուն իչին պիւթիւն հէօքմիւնիւն մէշրուք թարաֆը եաստա, վէ քըրըլմատայ ըսը։ Նէթիչէտ պու քէմլիքլէրին խոպէրի զիատէ ալմմ քիմսէ սր՛ Յովհաննէս դամասկացինին քուլաղընա, օ քի օ էտնալէրտէ տիւնեաւի օլմայա, քէնտի վէ տէրինին եէրինէ՝ քօնուլմուշտու տաճիկ Հ՚ամ խալիֆասընտան՝ չէհիր քահանասը, վէ քէնտինէ իլք սրը քեաթիխի։ Ան մութլուլու Յովհաննէս հիւտափէրէսթլիք զայրէթիլլէ ալէֆլէնիպ, պաշլատը Ստամպօլա, վէ տայրը նէրլերէ քէնտի սեվկիլիլէրինէ, վէ ուղղտիտարլարա՝ թիւրլիւ թիւրլիւ քահանալար եաղմայա սր՛ պատկերլէրին իզզէթի իչին, առաքեալլարտան պէրի սր՛ քիլիսէտէ տայըմ՝ քավլէնմիշ օլմասընա. վէ նասահաթլարտը օնլարը օ քահանալարտա ալէսեվիհ քիլիսէյի շէրիֆին թարիքինէ քալմի սահապ տուրմայա։ Պունու Լէոն չէզար տույուպ՝ զիատէ էօրքէլէնտի. վէ տիւշունիւ օնտան ինթիգամ ալմազ հիլէպազըղլա։ Իմոր Յովհաննէստէն եաղըլան քահանալարըն պիրին պուլուպ, չաղըրտը ճիւմլէ քէնտի եաղըճըլարըն. վէ սիւվալ էթտի օնլարա, քի վար մը օնլարտան պիր քիմսէ, քի օնուն էլեաղըսընա ուչկուն եաղը եաղմայա քատըր օլսուն. վէ պիրիսին պուլուպ, քի օ տէտի, քի քատըրըմ, եաղըրտը օնուն էլինէ պիր խիլաֆ քահանի Յովհան դամասկացինին թարաֆընտան, օնտան քէնտինէ եաղըլմըշ կիսլի.

վէ քահանաքն սէօզիւ պու նուտու, քի Յովհաննէս էօյ-
լուէրտի չէզարը ասկէր իլէ կէլմիյէ Տամա, օնուն քի
նարատպ օլմուշտուրլար, տէր խոի, հիսարլարը. վէ ազ
ասկէր վար տըր օնտա. պէն տէ իչէրտէն նարատմ էտէրիմ
սանա շէհիր աղասը կիսպի՝ ալմայա օնու: Պու էվէլքի
խրլաճ քահանաը նազըպ պիննամուս Էհան, պիր իւինճի
քահանա տա եազտը քէնտի էվինէ տաճիկ Տամ խալխ-
ըմնա պէօյլէ. Էրդը-էճտատը ահինէ պօռուլտը- վէ ծո-
հապէնին առչամա՝ նշէ պէյան էտէրիմ սանա ահինն պուշը
հազմէրինէ Լայըն Յովհաննէս նամ պէր հիւլէպպոզ չտանպըլը,
ո չնմոն պէնի պուվէրի էտիյօր ուսկերտըլը կէմիյէ շէ-
հիրին է-վէրինէ. վէ նչրար էտիյօր օնու պէնիմ էվիմ վէրմէյէ
վէ ահօվէրինն սահիհինինէ շհոպէրի, նշպէ օնուն էվ էտպը-
ռնահապրնը պու չօյո-պ կէօնդէրմէմ սանա: Ամոն խալխ-
ըմնա չէզարըն քահանաըն ալըզ, վէ Յովհաննէստէն չէզա-
րա նազըլան խրլաճ քահանաը տա կէօրիւպ, զնատէ էօր-
քէվէնտի, վէ չազըրտը Յովհաննէսի սարայա, վէ տէմի
օնտա. պէօյլէմի էտա էտիյօրսուն պէնիմ սանա օչան
մուհապպէթիմէ՝ էյ խըչանէթի քամալ. մէյէր պունտան
իչէն իզզէթիչիպ սէնի՝ պանա իլք սըր քեաթիպի քոյուպ՝
չէհիրին նիզամընն սանա թէսլիմ էյլէտիմ, քի քամալայասըն վէ
վէրէտին օնու պէնիմ տիւչմանլարըմընն էլինէ. պարի օրու-
պիր քերէ խը՛յանէթ պու քահանաը, քի սէնին էլ նազըն
սըր: Վէ մուէթլուլու Յովհաննէս օքուդուպ օնու՝ ա-
քապինճէ պիլտի, քի չէզարըն տուզաղը սըր. վէ ճէվապ
վէրիպ խալխըմայա սէրպէստ՝ տէմի. խրլաճ սըր նազը
փամուհշահըմ. պէն նազմամըշըմ, վէ փիքրիմտէն տէ կէչ-
մէմիշ պու միսիլլի քամալըդը: Ալքին պուռպառըշ խալխ-
ըմնա չօք տէմա չաղըրմայըս օնու քամալ վէ խըչանէթի,
կէօնտէրտի էվինէ: Վէ Յովհաննէս քէնտի էվինէ վարըր
վարմազ, իշտէ եէհիշտիլէր օրայա խալխըմատան կէօն-
տէրիլմէ օնուն պազը չուհատարլարը, վէ օնուն էմրինէ
կէօրէ Թուէմտուլար Յովհաննէսի. վէ քէստիկեր օնուն
սաղ էլին մէրհամեթսիզ. օնուն քի նազմըշ պանն է-
տէրէրտի օ խրլաճ քահանաը: Վէ կէօրմէյուրուլլար քէ-
սիլմիշ էլին խալխըմայա, օ տա չէհիրին օրթասընտա մէյ-
տանտա աստրըմար աղաճատան սայրըլարա քօրբու վէ խը-
րէթի իչէն: Վէ մուէթլուլու Յովհաննէս եարասընտան ա-
քան քան տէրեասընա պաթըպ՝ պայըլըր վէ զայ ալքն

օլուրսու պիւթիւն կիւն աղբըսընտան. վէ օնա տէրտաաշ օլուպ աղլարալը պիւթիւն շէհիր օնուն սուչսուզլուզուն պիլմէյէ: Ա՛ն սօնրա քէնտի տէրտին Ա՛լլահա, վէ օնուն վալիտէսինէ սըփարըշ էյէյիպ. աքշամ օլունճա, ատէմ կէօնտէրտի խալիֆայա, վէ խտէտի օնտան քէնտի քէսիլմիշ էլին, վէ տէտի. աղբըլաշըյօր սահաֆտան սահաֆնա պէնիմ աղբըլարըմ, նէ քատար տուրսույօրսա մէյտանտա պէնիմ քէսիլմիշ էլիմ. իմտի՝ տիլէրիմ սէնտէն էֆէնտիմ, պաբի նէֆսիմին թէսէլլասը իչին վէր պանա օնու: Պու սէօյլէրտէն խալիֆանըն էօրքէսի էնիպ, էմր էթտի քաղըրըմայա էլին տայ աղաճընտան, վէ կէօթիւրիւպ վէրմէյէ օնա: Իմտի՝ Յովհաննէս ալըպ քէնտի քէսիլմիշ էլին, կիրտի օնունլա քէնտի սարայլարըն խպատէթխանէսինէ. վէ տիզ չէօքիւպ աղիզ Ա՛լիտէթուլլահըն պատկերինին հուզուրնտէ, պաշլատը աղլամայա վէ տէմէյէ պէօյլէ. պիլդիրսին նա աղիզ պիքիր Ա՛լիտէթուլլահ, քի պու պէնիմ էլիմ պաշկա պիր սէպէպ իչին քէսիլմէտի, իլլէ սաղթ պուննուն իչին, քի սէնին, վէ սէնին օղլուն պէնիմ քուրթարըճըմ Յոան պատկերլէրին իղդէթինի սաքլամայա նաղըլլա սահապ օլտում, իմտի տիլէրիմ սէնտէն Ա՛լիտէթուլլահ սէնին մէճաին վէ պէնիմ աղրըլարըմըն կէչմէսի իչին պիրլէ օնու եվէլքի նէրինէ. չէյլէ քի քատըր օլայըմ թէքրարէն օնուննա սէնին պատկերլէրինէ սահապլըղա, վէ սէնին մէթինէ քէլամըր նաղմադա: Պունու տիլէտիքտէ՝ իւզէրինէ պիր ուչուրուքլուք տիւշտիւ Ա՛լլահատն՝ վէ ուչքուչա վարար. վէ իշտէ կէօրիւնտիւ օնա իւրնասընտա աղիզ Պիքիր, վէ թաթլը կէօզ իչէ պաքըպ օնա, տէտի. աղլամա Յովհաննէս՝ իշիմտիմ նիաղըն, վէ իշտէ սաղալտըրըմ սէնին էլինի, սէնտէ թէքմիլ էյլէ պանա իբրարըն. վէ պուննու սէօյլէյիպ կէօրիւնմէզ օլտու: Յովհաննէս ուչքուսունտան օյանըպ, կէօրտիւ քէնտի էլին պիրլէնմիշ քօլունա վէ սաղալմըշ. վէ օնա Շաղ օլուպ՝ օ եվէրինէ չօք քէրրէ պաբմայըլա, վէ օքշամայլա տօյմադադը. վէ չափուք չաղըրըպ էշլիպէյիլէրին իպատէթխանէյէ, կէչիրտիլէր պիւթիւն օ կէճէյի մէթ էթմէտէ վէ մէմնուն օլմատա Ա՛լլահատն վէ օնուն աղիզ վալիտէսինտէն: Ա՛ն սապահ այտընանընճա պու պէօյիք միճիղէթ նայըլլը պիւթիւն շէհիրէ, վէ նէթիշտի խալիֆանըն քուլաղընատաք. վէ օ չաղըրտը Յովհաննէսի քէնտի սա-

բայընա՝ կէօրմէկէ սահիհ օլմուշտուն: Ալ էիւն ալիղ Պի-
քիր պու միւճիւզէթէ տէլալէթը պըրաքմըշտը պիր քըրմըզը
չըզկը քօլտունուն էթրաֆընտա, նէրէտէն քի քէսիլմիշ
իտի էլը. նէ զէման կէօրտիւյէկ օնու խալիֆա, շաշտը
զիատէ, վէ տէտի Յովհաննէս, եալվարըրըմ սէօյլէ, նէ
թիւրլիւ ուստա հէքիմ սաղալթաը սէնի պէօյլէ: Ալ մութ-
լուլու Յովհաննէս նաքլ էյլէտի սըրասըլա օնա միւճիւ-
զէթլի սաղլըղըն, քի օլտու ալիղ Պիքիրտէն: Օլ տէտ
խալիֆա պիլտի օնուն սուչտուզուղուն, վէ սէվտի օնու,
վէ ավք տիլէտի օնտան, վէ սօնրա թէքրար քօտու օնու
էվվէլքի հըզմէթինէ էվէլքինտէն տահա պէօյիւք հէօքմիլէ:
Յոհան մութլուլու Յովհաննէս կերի տուրուպ օնտան, տիլէտի
քօյ վէրմէքքէնտինի կիթմէյէ նէրէյէ քի խատէրսէ: Ալ էօնտան
իշնն ալըպ, էհքիլտի տիւնեատան, վէ ճիւմլէ մալըն տա-
ղըթտը փուքարէյէրէ, վէ քէնտի աբրատալարընա. վէ
չօք քէնտի եասըրլարըն էզատ էյլէտի, վէ կիթտի Պաղես-
տինէ, վէ կիրտի ՝ր Ասրա աբրանըն նամտար մանաստը-
րընա, վէ քէշիշ օլտու: Օրատա օնուն միւպաշիրի էհ-
տիար փաղի ամէ քիմսէ վէ բուհանիէ վուքուֆ օնու
ալշաք կէօնիւլլիւլիյէ թէրպիյէ էթմէ իչնն, եայքատըը-
տը օնա սայրըլարըն զիպիլ քատպալարըն օ էլիյլէ, քի
օնուն սաղլըղըն Ալլահտան միւճիւզէթլէ ալմըշտը: Օրա-
տա եազալ մութլուլու Յովհաննէս քէնտի իքրարընա կէօ-
րէ չօք աէօզլէր ՝ր պատկերլէրէ սահապ տուրմա իչնն, վէ
տիլամայը ՝ր Աղյսուն մէթհինին իւզէրինէ:

Պուռնու նաւէլ էսէրլէր Լեոմանոս. Խարոնէոս. Տլասվէրոս. վէ
ոայըէ պէօյէ՝ն ձէրլէր չէնտէ չէլեսալըբընա: Ալ հայր Ալեք-
սան. պէոպտ. ճլլս. Ֆ. Լուպ. 23:

Ա հ յ է:

Ճամտի Ֆարազա պիղիմ օ քատար իքտիզամըզ նօք տուր
՝ր պատկերլէրէ սահապ տուրմայա, զէրա շամտի քրիստի-
անլէր իչնտէ պատկերէ զըթ քիմսէ նօք տուր օ քա-
տար, լաքին իքտիզամըզ վար տըր իզզէթ էթմէկէ վէ
իքրամլամայա օնլարը պիր ազ տահա զիատէ՝ նէ քի հտէյ-
օրսաք: Ա՞հ քի նէ զէման տուրայա տուրուրսաք ալիղ
պիքիր Ալշտէֆուլլահըն պատկերինին հուզուրընտէ, սէօյ-
լէսէյտիք աւետարանըն օ սէօզլուն, Ա՞յր է պոռվէր-

այս. Յանի՝ ինչ՞ն պէք ալս պարլէք. էյէր օնու էյիձէ տիւ-
շունիւսի՝ փիքր էմսէյիք, Հաքքքաթի օնուն Հուզուրինաե
զիւատե ուԹանարաք տուրտուրուք, վէ չօք իզլեԹի էտէր-
տիք օնա. վէ օնու պիզէ իմտատա չաղըրըմըզք աղիմ
սըճաքըզ ըլա. նիձէ սէօյլէր պէօյիւք Կրիգորիաս. Օնլար
ին ալէն պէրէք Վասիլեոս-ըլօհն պարլէրին էզԼէրէլէրէր
շէհինշահ օվէրէր էօյլէ ինմէլէրէր վէտրե պէօյէտ պարշէվէր,
պէքա պարլէրին էզԼէրին պէօնէր օնուն ներ ըէսինե: Վէ
զըԹատը, ուԹանմայանլարա՝ ղաղէպ վէրիր. նիձէ նաբ-
օլունուր, քի հաչան պազի չօձուքլար աղիզ պիքիր Վա-
լիտէԹուլլահըն պիր պատկերինին Հուզուրինտե օյնայըրպ
մասկարալըք էտէյօրլար ըտը, ուզաԹատը օ պատկերտէն
եր Կոյս քէնտի էվին, վէ աղարլատը օնլարը իրտաքլանմայա
օրատան. վէ օնլար քօյուքուպ քաչտըլար:

Ա Ի Ա Ձ Ի Ւ Ը Ն ԵՒ Ա Ի Ն:

Էքսանու՜հ Էյ՜պինե չէնոյ պէրէրէյին սա՜ւլա՜ նէյն չէսոյ
չէնոյ պո՜ռանու՜ն վէ պո՜պո՜յլարըն. օնլար ին ասնչա վէրէրէ
պէնէր օնա ապէզ Պէյէրտէն Եվվէլէնոբէն Մհնշո՜ր:

Ա՜սըլզատե Էմփիմէ կոյա՝ ատյիլ քի սալճի ճանլա, իյլէ
ԹէնյԼ տէ զիատե կիւզել իտի, Հաչան եաշը քէմալ օլ-
տույա, Ձն էֆէնտիմիզին մուհապէրէթինէ ալէվլէնիպ,
չէբիլտի տունանվի կիւվէյիլէրին մուհապէրէթինտէն, վէ
փէշիկէշ էյէտի ահալա օնա քէնտի պիքիրյինի. վէ պու-
նուն իչին սայըր քըզլարըն պօշ տօնանմալարըն տա հիչ
պիր շէյ սայմազտը. վէ քապա ուրուպա կիյինիրտի, լաքին
քէնտի քիշիզատեյինե եաքըշաճաք: Ամոի՝ զուհուր էմ-
տի, քի պիր փէք ատվլէթլի ադա օ շէհիրտե կէօրտիւ
օնու. վէ օնուն ածայըպ կիւզէլ եյինե վուրուլտու մուհապ-
պէթլէ. վէ իստէտի օնու օնուն փէտէրինտէն քէնտինե
գէվճէյյէ: Փէտէրի պուՆու իշիտինճէ զիատե սէվինտի.
վէ հաչան էվե կէլտյյսէ, չաղըրտը Էմփիմէյի եալընըզ,
վէ տէտի. միճատե սանա սէվիկիլու քըզըմ. քի իշտե
ֆէլան Նամ պէօյիւք ադա՝ քէրլատէյի վէ եաքըշըքըլը քիմսե,
օնու սէն տէ փէք Թանըրսըն, սէնի իստէտի պէնտեն քէն-
տինե զէվճէյյէ. պէն տէ էքրար էմտիմ սէնի վէրմէյէ օնա.
Էօյէսիսե Հաղըրլա սէնի տիւչիւն իչէն, քի սանա վէ պիրիսի

պիւճիւն խանէմիզէ շէօհրէթ վէ փայտա տըր։ Ա՛ֆ փէ-
տէ ի պունու սէօյլէրքէն, քըզ ուսլու սուքուէթ տուբուր-
տու՝ կէօզլէրին ևէրէ տուճմայլա. վէ սօնրա կէօզլէ ին
իպատէթքեաւլըզ ըլա կէօյէ քալտըրըզ՝ տէտի. ադա՞ փէ-
տէրիմ. պիլիրիմ, քի պանա էյլիք իստէրսին. վէ օնուն
իչին կէօստէրիրսին պանա օ շէօհրէթլի կիւվէյիմ. լաքին
պիլ, քի պէն պուլմուշ ուամ, վէ պիր ախէր կիւվէյիմ վար օն-
տան ղիսաս միլքէլէֆ վէ շէօհրէթլի. վէ օ էօլիւպ պէնի
տուլ պըրաքմազ, վէ իշտէ օնա իքրար էթմիմ պէնի, վէ
հաղըր ըմ էօլմէյէ՝ նէ քի օնտան այրըլմայա։ Փէտէրի
աղնատը քի նէ տէմէք իստէրսի քըզը, վէ ղիսաս ալթ
իւսա օլտու, օնուն իչին էվվէլ պաշլատը նալէթաբլանմայ-
լա զօրլամայա օնու էվվէնմէյէ կէօնիւլ վէրմէյէ. վէ
օնունլա հիչ պիր շէյ էտէմէյինճէ, պաշլատը սիթէմէ-
մէյէ վէ ազաբլամայա օնու վէ չաղըրըր ըտը տէլի՝ մաղրուլ
վէ իթայէթմիշ։ Ա՛ֆ պու նիզայը ևօք քի սալթ պիր
տէֆա էթմի քըզըլա. իլլէ չօք քէրրէ վէ չօք կիւնէր։
Ա՛ֆ Իւսիմէ պէզար օլուպ փէտէրիյէյէ նիզա էթմէտիէն,
վէ Ըլլահտան տուշ օլուպ՝ տուշիւնտիւ քավկանըն սէպէ-
պին օրթատան քալտըրմընաք, նամի քէնտի թէնինին կիւ-
զէլլիյին։ Իմտի պիր կիւն քէնտի էվվէրինին իպատէթսա-
նէմինէ կիրիպ, օրտատա քիմսէյի պիլմէյէ Ալլահտէթուլլահտըն պիր
կիւզէլ պատիսահրի վար ըմըշ. օնուն Հուզուրունտէ տուշ-
մա ևէրէ քէնտի եիւզիւ եիւզէրինէ, վէ տէտի. Էյ սի-
քիրիկը վալիտէսի, վէ պիքիրլէր սուլթանը. պէք պէնիմ
սըբլէթիմէ, քի պէնի իստէրլէր այրըմընաք սէնտէն վէ սէ-
նինն օղլունտան. վէ Ռօյ կէօստէր պանա քի քուրթուս
լույրմ ծնլարըն էլինտէն. նէ մաքսուտ էյլէ պէնի ինսանլար
կէօզլէրինէ, լաքին մաքսուտ սէնին վէ օղլունուն կէօզլէ-
րինէ. վէ չիւն թէնիմին պօշ կիւզէլլիյի տիր, քի ճէնկ
էտիյօր պէնիմիէ, քալըպըն պու արատան. զիրա պէն սէվա-
մէյի պուլայըմ։ Պունու սէօյլէյիպ՝ ալտը քէսիլին փըշաք,
վէ ադիզ Պիքիրին տուշ էտիպ նասրատմըյա գուվվէթլէ-
նիպ, քէստի քէնտի պուրնուն վէ տուտաքլարըն. օնուն-
լա ֆարազա քայըպ էթմի կիւզէլլիյին ինսանլար կէօզլէ-
քինտէ, լաքին զիսաս կիւզել օլտու քէնտի կիւվէյիսի
Պունուն կէօզլէրինտէ. օնա քի ահվալա փէշիկէշ էթմիշտի
քէնտի պիքիրլիյին։ Իմտի Իւսիմէյի փէտէրի էօյլէ չիր-
քինլէնմիշ կէօրիւպ՝ վէ սէպէպսիզ աղնայըպ՝ քի նէ իչին

քեսմիշտի պուրնուն, վէ տուտաքլարըն. զիատէ տարըլալը, վէ էօլթիւրմէք իստէրսի օնու. լաքին էվլատ էօլթիւրմիշ կէօրիւնմէմէ իչին չըքարտը օնու էվվէլտէն, վէ կէօնտէրսի քէնտինին պիր քէօչիւնէ՝ քէնտի քէօչլու լէրինին պիրինին էմրի ալմըշտա տուրմայա, քի ալչաք վէ մէրհամէթսիզ քիմսէ իտի. վէ թէմսիհ էթմէ օնա. քի օնու էվլինին, վէ թարլասընըն աշաղը վէ չէվրին խըզմէ էվինէ քօշսուն, վէ զիատէ էզկյէթ վէրսին օնա՝ ֆարաղա էօլթուրսէ տէ: Ամմա՝ քէօչլու քէնտի աղասընըն թէմսիհին ալըպ, քօշսու օնու էվինին վէ թարլասընըն չէվրին խըզմէթինէ, վէ զիատէ իսկէնճէլէրսի օնու էէր քազտըրմայըլա օնա, ալըքասըլա օտուն վէ սու կէթիտմէյլէ էվլէ. վէ սայրը էզկյէթլի չայըշմալար ըլա, լաքին սրբուհի Իւսիմ պու ճիւմլէ էզկյէթլէրի չէքէրսի զիատէ սէվինճլէ քէնտի կիւվէյիսի Յունուն վէ օնուն աղկ վալիսէսինին մուհաֆազէթինէ, պու էզկյէթլէրսէ տուրտու էէտի սէնէ: Ա է էէտի սէնէտէն սօնրա՝ Իսա էֆէնտիմիզին մէվլուտունուն արիֆէ կէճէսի, քէօչլու էվ ուշաղլարըլա սուֆրատայչէն, Իւսիմ չէքիլսի օնլարտան, վէ կիրտի քօյունլարըն աղըլընա՝ օրտա ֆիքիր քօյարաք տիւշիւնմէ իչին քէնտի սէմտէն կիւվէյիսինին մէվլուտինէ, քի այրըմ մուհաֆազէթիմիզ իչին մաղարատա տօղտու վէ հայվանլար մուսուրունտա քօնտու: Իչտէ տօղտու աղըլ, կիւնէշտէն չէֆաֆիլը կէօյ նուրույլա. վէ կէօրիւնտիւ օնա ասլըզ Ալֆիր քուշանմըշ ֆէրիշտէ ասկէրինտէն, վէ ապկյ պէքիրլէրտէն. վէ թէսէլլա էյլէտի օնու վէ տէտի. զայրէթ էյլէ սէվկիւլիւ քըզըմ. չիւն նէ քի չէքիյօրտուն պէնիմ օղլումտան մուհաֆազէթի իչին, օ սանա վէրէճէք ո զահմէթլիլէր իչին կէօյլէրտէ մէվլիսկ սալթանատ թաճը: Իյլէ պու մապկյնտէ քէօչլու պաքտը, քի Իւսիմ կէօրիւնմյօր, վէ սայրըլարտան տուլյտու, քի աղըլտա տըր, զիատէ էօրքէչինտի, վէ ատսարն ալըպ՝ կիթմտի օրայա, տէօյէրէք կէթիրմէյէ օնու էվէ: Ալքին հայտն նարթաշար աղըլա կէօրտա նուր իյէ միւնէվվէր օլմասըն՝ աղկ Ա ալիտէթուլահը, վէ ֆէրիշտէ ասկէրլէրին սէօյլէշմէսին Իւսիմէյլէ, զիատէ շաշը, վէ պաշտատ նիւյէք սէպէ չաղըրմայա. վէ էշիտկյ էկկիպկյթլէրի, վէ սայրը քօմշուլարը օնուն սէսին շամաթասընը, սէկյրթմէյէրը օրայա կէօրմյէ, քի նէ օլա կէրէք. վէ ճիւմլէսի կէօրտիւլէր միւնէվվէր

նուրբ, աղեղ Պիքիրի, վէ պիլէսինճէ օլանլարը՝ քի սէօյլէշիյօրտու· Լուփիմիլէ: Ալ սօնրա կէօրտիւլէր, քի Լուփիմիլ փէշկէշ օլունտու եէնիտէն պուրունն վէ տուտաքլար՝ էճ հիլսինին թապիրսիդ հիւսնիւ իլլէ· վէ անընճտան կիւնէշ կիպի նուր տօղարտը: Պունու պիւթիւն կէօրիւպ՝ քօրքուլարընտան ճիւմլէսի եէրէ տիւշտիւլէր սէրհօշ կիպի, վէ սօնրա Հաչան սըլըճլար վէ այաղա քալքտըլար, պուլտուլար, քի օ ճիւմլէ կէօրիւնիւշ կէօրիւնմէդ օլմուշ, վէ Լուփիմիլի պուրնու վէ քուլաքլըլըտա լէքէսիդ, վէ շաքլը կիւղէլ հիւսն իլլէ: Ալ սօնրա չափուք տուլուրտուլար պունու օնուն վիէէրինէ, օ տա սէվինիպ չափուք կէլտի օլայա չօք այաքտաշլար ըլա· վէ քէնտի քըզըն էվվէլքինտէն տահա հիւսիւնտար սաղ վէ լէքէսիդ կէօրիւպ՝ շաշտը վէ մահ քալտը: Ալ ահմայըպ միւճիւղէթին քուտրէթինտէն նէնիլիպ՝ տէյիլ սալթ բաղը օլտու, քի քըզը քէնտի ահտընտա տուրսուն քէնտի պիքիրլիյին Վաննա սաքլամայա, իլլէ քէնտի խարճըլտա տա պիր միւքէլլէֆ մանաստըը եափտը· օնտա Լուփիմէ սայրը խպատէթքնար պիքիրլեր իլէ էէքլիպ, քէնտի սէմալէ կիւվէյիսինին խըզմէթինտէ տուրտու ճէմի Հօմիւնիւն կիւնլէրինտէ հիւտահիէրէսթ ամէլլէրինին թապիր օլունմազ փաքլըզըլտա· վէ սօնրա ինթիգալ օլտու կէօյլէրին ճէննէթինէ:

Պունու նաչէ էօնէր Ալինէնօկու էճս ընօղոլնէտո չէնօկէ հիւէոյէնէ չէլոպ· Ալ Հայր Վասուլս Բովէ. ճիլտ· ա· էօր· 16:

Ա՛էյլէ:

Լմոի՛ էյէր տօստլարըն, նախօթ քէնտի քէնտիլէրին շէքլէնտիրմէմէք իչին պաղըլար քէտիլէր քէնտիլէրին Հպալարըն, նիճէ պու սրբուհի էթտի, նա նէ քատար ճէզայէ լայըք տըրլար օնլար, քի սայրըլարըն վէ քէնտիլէրին շէքլէնմէսի իչին թարաքկա քօրլար քէնտիլէրին գամի հիւսիւնլէրին իւզէրինէ տահի սայրը պօշ, վէ էտէպիդ տիւզէնլէ տօնատըպ ուրուպալարըն, վէ քէնտի էիւզլէրին թիւրլու թիւրլու իլտճլարտա, վէ նաղլամայա հիւդլէնտիրլէր· օնլար ըտա չօքլարըն տա շէքլէնտիրիլլէր: Ալ իշտէ պէօյլէ քիմսէլէրի որ Լուփիմ շէրահաթլայտճաք

տըը, քի տէյիլ սալթ քուլլանմատը պէօյլէ էտէպիլ զաթի տօնանմալարը, վէ տախի չիքրինլէնտիրմի քէնտի կի զէլէյինի քի նիձէ Վ. ըպլէ սու լիմանը շէրահաթլայաճաք տըը չըՓրթլըրը. քի տինլէմէտիլէր Յանըն իլմինէ, քի Սոզմանունքինտէն զիատէ իտի, նիձէ տէնիլը. Գուկ. ժա. 32։

ՄԻՍԱԻՈՂԹ. Ե։

Ընկէր Պէյէր շէհիրլինի պէրլինէն չէձէնէն վէ ուղղե եօ-լէ-նամէն ատրլարը, ու ապէտուշ Էմինիշտի օնլարը օնա։

Յունուն 875. սէնէսինտէ մլըբրլըլարըն Յակէնտերիե շէհ-րինտէ պիր հիւտափէրէստ, վէ զահիտ ատէմ վար ըտը. հէլաղատէ, մէրհամիթլի, վէ ճիւմլէ զէրուրլարը. վէ բա-հիպլէրի միւսաֆիր քապուլ էտիճի քիմսէ, քի տայըմ քի-լինէրէ, վէ բուհանի թէրպիյէլէրե սըք սըք կիտէրտի. վէ հիլէսիզ ալըշ վէրիշ էտէրտի քէնտի էհլինալին սաքլամա իչլին։ Պունուն քէնտի կիպի պիր զէվճէսի վար ըտը հիւ-տափէրէստ վէ զիատէ զահիտ. օ տա տայըմ օրուճ վէ փէհ-լիվ թուխարատը, վէ օնտան պիր քըզը տա վար ըտը։ Յմի՝ պիր ազ վարըմտան սօնրա լազըմ օլտու, քի պու ատէմ քէնտի ալըշ վէրիշի իչլին Յակէնտերիէտէն Ստամպօլա կիթմէք իստէտի. իմտի հաչան զէվճէսին վէ քըզըն պիր հըզմէթքէարլա էվտէ պըրաքըպ, կէմիյէ կիրիպ կիտէճէյտի Ստամպօլա, տէտի օնա զէվճէսի. սէն շիմտի սնդամ իստէյօրսուն Ստամպօլա կիթմէք, փէք էյի. Ըլլահ էֆէնտիմ խայըր սէլամէթ եօլ վէրսին. լաքին եավլարը-րըմ՝ սէօյլէ, քիմսէ սըփարըշ էտիպ տէ պէնի վէ սէ-նին քըզընը, կիտէյօրսուն։ Տէտի օնա էրքէյի, քօրք-մա քաորն էհլիմ, զիրա իշտէ սըփարըշ էտէրիմ սիզի պիզիմ կէօզէտիճիմիզ ազիզ պիքիր Ալլահտէթուլլահա. վէ էթիդամի էտէրիմ, քի օ սիզի պէնտէն զիատէ կէօ-զէտճէք տիր։ Ալ պունու սէօյլէյիպ, վէ սըփարըշ էյլէյիպ օնլարը օնա, կէմիյէ կիրտի, վէ Ստամպօլա կիթտի. Յմի՝ պու նէ քատար խօշ կէլտի ազիզ Պէքիրե, վէ նասըլ կէօզէթտի օնուն էհլինտէյլէրինի, իշտէ կէօրիւնիւբ պու հապը-լանըլարտան։ Յմտի պունլարըն պիր հըզմէթքնարը վար ըտը, քի եվտէ աշճըլտը, պու պիլերտի զէվճէսինի վէ քըզըն զէնկինլիկլէն. զիրա էօք ահճէլէրի, զիշ քըլմէճ աշճընա վէ կիւմիւշէ միւթալիք տօնանաճաք նէսնէնէլէրի

վար ըսը, ծնլարը քի սաքլարսը զէվճէ քէնտի սանտըղնտա պհատէ սաքընմայլա. շէյթան կիլտի օնա, վէ տիւշինտիւ զէվճէյի վէ քըզը էօլսիւրիւպ, ծնլարըն մալլարըն ալըպ՝ ուզաք տիարէ կիթմէք: Ընուն իչին պիր կիւն օ զահիա զէվճէ քէնտի քըզըլյա օթուրուրքէն քէնտիլէրին օտաս-պնտա՝ քափը քափալը քէնտի իչլէրինէ տալմըշլար, ալտը օ զալըմ հըզմէթքեար պէօյուք փըչար, վէ կիթտի օտանըն քափուսունա քափիլ իչէրի կիրիպ՝ էօլտիւրմէ իչին ծնլարը: Վէ օտանըն քափուսունա եաքլաշընճա, իշտէ քափիլ եէթիշտիլէր տէօքիւլտիւլեր օնուն եիւզէրինէ ազիզ Վկէքիրին զաղէպլէրի. զերա կէօզլէրի քարարտըլար, տուրատուզա եէրտէ թէփրէնէմէզ օլտու. վէ պիլէմէզտի նէրտէ օլտուղուն: Ամտի արանըրտը, պիր եէրէ կիթմէյէ տէ քատըը տէյիլտի: Վէ պաշշատը եիւյսէք սէս-լէ չաղըրմայա զէվճէյի ատըյյա, վէ տէմէյէ. կէլ քա-տըն, տըշարը՛ կէլ, վէ զէվճէ տէտի. շիմտի կէլէմէմ, սէն իչէրի կէլ. վէ հըզմէթքեար տէտի. սէն կէլէմէզսէն, վէ խատէմէզսէն կէլմէք. պարի քըզըն կէլսին տըշարը. քըզ տա տէտի. պէն տէ խատէմէմ կէլմէք, սէն կէլ իչէրի: Ընէմ զալըմ հըզմէթքեար պաշշատը զիատէ եիւյսէք սէս, վէ ճիհէննէմ շամտաթտար յա չաղըրմայա, վէ էօրքէլէնիպ քուտուրտու քէնտի քէնտինէ քարշը, սօքտու փըչաղը քէնտի կէօքսիւնէ, վէ տիւշիւ օնտա եէրէ եարը էօլիւ: Ընուն տիւշմէսինին վէ չաղըրմասընըն սէսին հաչան իշհէթ-տիյսէ զէվճէ, սէյիրմտի տըշարը քըզըյյա կէօրմէյէ օնու, քի նէ օյա օ. վէ հաչան կէօրտիւ հըզմէթքեարը քանա պէօլէնմիշ, վէ քըւըճը էլինտէ էօլմէյէ եաքըն, զիատէ քօրքտու. վէ պաշշատը ալյալըպ շամտաթա էհմէյէ քըզըյ-լա: Վէ քօմշուլար իշհիտպ օնուն սէսին, ճէմ օլտուլար օրայա. վէ շէհիրին հաքիմ ատամլարը տա կէլտիլէր, վէ ճիւմլէսի քօրքուպ շաշարլար օլան իշհին իւղէրինէ. սիւ-վալ եէթտիլէր զալըմ հըզմէթքեարա, քինէ՞ տիր պու, վէ քիմ վուրտու սէնի պէօյլէ: Վէ սէֆիլ՝ քի ճանը չընմայա եաքըն ըսը, մուքրիր օլտու, վէ տէտի. միւրատեմէյլէ էօլ-տիւրմէյէ պու փըչաղա քատընըմը վէ օնուն քըզընը, օնլարըն մալլարըն քատմա իչհին, հաչան կէլտիմ օթուր-տուքլարը օտանըն քափըսընա, կէօզլէրիմ քարարտըլար, վէ պիլմէզտիմ նէրտէ օլտուղում. վէ սօնրա պէն պատա քարշը էօրքէլէնիպ, եարալատըմ պէնի. վէ պունու տէյ-

իսկ՝ Հօտաիւ։ Օնու ճիւմէսի իշխանիկ՝ միւհթէշեմ վէր-
տիւէր Ալլահա, վէ քէնտի իպատէթքեարլըը քուրթա-
րան ալիշ Պէքիրէ, քի օնլարըն քայկըսըն ալմըշըը քէնտի
իւզէրինէ՝ Հսիրկէմիյէ օնլարը։

Պօ՜նօ՜ նոյր Էպէր Սոփրոնիոս Ըբէոյ պուշպիւ հոգեոր
պէնիչլէն չէնոփ չիլէ։ Ա՛ն հայր Ըզէյոս. պէոպ. ճիլը. ե.
Նոպէր. 15։ Ա՛ն հայր Գոռոլոս Քոմէ. ճիլը. ա. Հօր. 34։

Մէյմէ։

Ի՜օյլէնէլիմ պիզ տէ պու զահիտ առէմտէն, պիզն վէ
ճիւմլէ պիզիմ ալըշըբլըրմըզը. վէ սայըը նէ՛ քի պիզիմ
իսէ, պրիարշ էթմէյէ իմիդաթ ըլա Ալլահըն Հսիրկէմ-
սինէ, վէ նը Ա՛ճաձինին քէրէմինէ. զիրա օնլար քաստը
ալըրլար պին քաթի զիհաէ սաքլամայա օնլարը պիզիմէն պի-
լէ սաղ՝ վէ քէտէրսիզ, ճիւմլէ քէմ քաղալատան վէ
պէլատան, օնուն իչլին սէօյլէր առաքեարլարըն պաշը. Օ՜ՀՀ
հոգա յէր ըմէնէ՛ջ՛ ի՛ նա. ոչ նա է, որ հոգայ ըն յէր։ Նահի,
ձի՛մլէ յոյնըլարընըզը պըրա՜ջըն օնա. պէքա օ պու՜ր, ոչ յոյը-
րըզ ոխլէն էչչն. 1. Պետ. է. 7։

Ա Ի Ա Ջ Ի Ի Ո Ղ Ի Թ. Հ Ը։

Պէր ապէմ ապէզ Պէնէրէն ֆէյ՜ազէնէն նէյ չէնոփ օղու՜յլա յաղը
բըռնէյէրէն էլէբէնոփէն, վէ նասըլըլըպտան չու՜բլնու՜լըտա։

Պէօյիւք Սպանիա տրնսիզ մաղրըպիլէրին հէօքմիւ ալ-
թընտա ինէմէյի վաքըթտա, մաղրըպիլէր չօքլարըն դուր-
սանտըզտա նասրը էտիպ՝ կէօթիւրիւրլէրտի մաղրըպ վիլայ-
էթինէ, Կատալուն իա տէօվլէթինէն Կարկենոն կալը շէհ-
րինտէ պիր թէքմիլ քրիստիան, էյի, վէ փաք ատէմ վար
ըմը։ Պունուն իչի օղուլլարը վար ըմը. կիւշճիւիւ պա-
պասյալ ըմը. վէ պէօյիւիւ կիթտի պէօյիւք Սպանիանըն
Մուրկիա սէմթինէ. վէ օնտա էվլէնտի չօք մալ քազան-
մը, վէ զիհատ տէվլէթէ էրտի, վէ չիւն քէնտի մալլարը-
նա մէրասիօր էվլատլարը կօղ ուտու, նասլը չօք տէ-
միա քէնտի էհտիար փէտէրինէ, կիւշճիւք օղլուլլա կէլմիյէ
օնա՝ Մուրկիայա։ Ա՛ն գարատը էվլէնէնի իստէմէզտի փէ-

տէրի օրայա կիթեմք ղուրանա մաղըլպիկէրին քօրքուտու իչին, լաքին էնճամինտէ պէօյիք օղուռնուն զօրըլըպ պէզար էթմէսի իչին, կիրտի կէմիյէ կիւչինիք օղուրլա, վէ չըքար նօլա կիթմիյէ օրայա: Ա կ հաչան աչըլտըլար տէնիզին էնկինինէ, իչտէ պիր պէյիք քասըրկա չըքար, վէ կէմիյի մաղըլպ քըյըսընա պըրաքար, օնտա պիր իլիմնա կիրինճէ, պուլտուլար օնտա տինսիզ մաղըլպիկէրին չօք կէմիլէրին: Ընդար հաչան տուլտուլար պուռնըրըն քրիստիան, վէ սպանիալը օլտու քարըն, օյլարըն իւզէրինէ սէյրետիպ, եասըր էթտիլէր ճիւմլէ կէմիտէ օլանլարը, վէ ընդարա լաթիֆ էհտիարը վէ օնուն օղուն. վէ պաղլայըպ չիֆթէ զէնճիրլէ կէօթիւրտիւլէր սաթմայա: Ա կ քէնարիլէրին սաթըլմայընտա օնուն օղուն սաթըն պէտը պիր զէնկին մաղըպի, վէ պապասըն պիր պաշկա մաղըփի. վէ պէօյլէ այրըլտըլար պիրիպիրլէրինտէն տայանըլմազ ածըլարա. վէ լաքին Ալլահըն քէրեմինէ սըղընըպ շիւքիւր վէրտիլէրտի Թապիյէ, ուտուտ էթմէյլէ օնուն քուրթարըճըլըղընա. վէ օ հէպսինը տինսիզլէրին իչինտէ տուրտուրարտը փաղլի ամէլլէրլէ: Իմտի քէնտի եասըրլը քարըներն պիր քաչ այընտան սօնրա, օգոստոսուն օն իւչինտէ մաղըպտա քէնտի աղասընըն վիլայէթի Ասկտէ օ լաթիֆ էհտիար տուրմուշ սէօյլէղիրլէն սայրը քրիստիան եասըրլարա, իշլեթտի օնարտան, քի էկի կիւնտէն սօնրա աղնը պիքիր Ա ալիտէթուլահըն վերափոխում նօրթուսու տուր. օնու քի սպանիաղըլար աղիմ զինննէթ իպատէթնէքնարլըղ վէ բուհանի ալայլարա թէքմիլ եաէրտէ: Օնու իշտիրճէմ քեամիլ էհտիար աղատայա պաշտար քատրը օլմատրդը իչին օ կիւն աղնը Պիքիր Ա ալիտէթուլահըն միճիւզէթլի պատիերինին զիարէթինէ կիթմիյէ, քի Ա նափերատան տէնիյէն եէրտէ իտի. նիճէ ալըշմըշար սէնէ պէ սէնէ օ զիարէթի էթմէյէ: Ասօնրա օ նօրթուս կէճէսի, ֆիքրի վէ տիւշինճէսի Անափերատանտա օլմայա պիւթիւն կէճէ ույույամտը, պաշտատը աղատմայա, վէ տէրին նիւրէքտէն ահ էթմէյէ, վէ տէմէյէ. նա աղնը պիքիր Ա ալիտէթուլահ, զիքր էյլէ, քի նիճէ հէր սէնէ կէլիրտիմ սանա զիարէթէ. վէ շիմտի տինսիզլէրէ եասըր օլմամշա քատրը տէյիլիմ կէլմէյէ. էօյլէյսէ նա աղնը Պիքիր քէրեմ էյլէ պէնիմ իւզէրիմէ, վէ չըքար պէնի պաղատրըմտան, զիրա սանա հէր շէյ քօլայ տըր, էյէր միւրատ էտէրսէն, վէ քուրթար պէնի պու պատպատրշ

լարքն էլևէրինտէն. շէօյլէ քի քուրթուլուպ՝ սէրպէստ քաղրը օլայլար թէսպիհ վէ մէթհ էթմէյէ սէնի։ Ա՛յ պու-նու ազայարաք սէօյլէրքէն ալտը օնու թամլը ույքու. վէ իշտէ կէօրիւնտիւ օնա իհթիշամը սուլթան կիւնէշ քու-շանմըշ վէ պաշընտա նըլտըզսըտան թաճ, վէ տէտի օնաս ձէրմա՝ իշտէ պէն հաղըր ըմ եաթըմ էլհէյէ սանա։ Ա՛յ ազիզ Պիքիրին պու սէօզլիւնտէ զիհնճիրլեր տիւշտիւլեր պօղազընտան վէ էլլէրինտէն. վէ ֆէրիշթէլէրին կէօրիւնմէզ էլլէ-րինյէ՝ քալտըրըլտը՝ քօնտու զընտանտան տրշարը՝ օնտա քի քափանմըշ տուրուրտու. վէ կիթտի շէհիրին քափու-սունատաք։ Ա՛յ չիւնքի տահա կէճէյտի, վէ շէհիր քա-փուլարը, քափալը թէքրար չաղրտը ազիզ Պիքիրի եարտըմա. վէ աքսապինճէ պուլունտու շէհիրտէն տրշարը պէօյիւք տէնիզին քըյըսընտա սապահա քարշը։ Օրտա տա սաքլանաը ազիզ Պիքիրտէն պազը մաղրըպիլէրին կէօզլիւն-տէն, օնլար քի էրքէն սապահա քարշը ավ քէվփէրինյէ կէչտիյէր օնուն եանընտան ավա կիթմէյէ. օնու նէ օն-լար կէօրտիւլեր, վէ նէ քէվփէր քօքուսուն ալտրլար, քի շիֆէսիզ տուԹարլարտը շիքեար ավ կիպի՝ էյեր կէօր-սէյտիլեր։ Օլտէմ լաթիֆ էհտիար տիզ չէօքիւպ, էլլէ-րին վէ կէօզլէրին կէյլէրե քալտըրըպ՝ հաթըզ շի-քիւր-լեր վէրտի քէնտի քուրթարըճըսը ազիզ Պիքիրե. քի էօյլէ միճիւզէթլէ քուրթարտը օնու օ քատար թէկյլի-քէվէրտէն։ Ա՛քրին զիքր էթմէյլէ կիւճլիք օղլուն քի մայրըպիլէրին էլինտե եասըր քալըյօրտու, պաշլատը ազ-լամայա, վէ ազիզ Պիքիրին եարտըմընա սըզըպ, թէք-րար եալվարմայա, վէ տէմէյէ. եա՛ քէրեմքեա-նի Պ՛ի՛քիր, սէն քի վալիտե օլտուն Ա՛պնուլլահա, էյի պի-լիրսին, քի նէ քատար մուհապպէթ ազըմալարը վար տըր վէտէրլէրին քէնտի էվլատլարընա, էօյլէ իսէ նիհազ ետե-րիմ սանա, քի նիճէ քուրթարտըն պէնի եասըրլըքտան, էօյլէ բազի՛ օլ քուրթարմայա պէնիմ օղլումու տա Ա՛լա պէօյիւք քէրեմինէ ազիզ Պիքիրին։ Օ՛իրա օ նիհազըն պի-թէրինճէ, իշտէ ադապինճէ օղլու վէտէրինին Հուզու-րինտե պուլունտու, քի իբի կիւնլիւք ուղաք պիր պաշկա շէհիրտե պաղըլմայը։ Օնու կէօրտիւյտե օ լաթիֆ էհ-տիար, քուճաքլատը օնու վէ էօփտու, վէ աղլայարաք շիքիւր-լեր վէրիլէրտի Ա՛լլահա վէ օնուն ազիզ վալիտէսինէ։ Ասնրա տէնիզ եաղըսընտա կիտէրքէն պիր կեմի պուլուպ

կիթմէյէ քէնտի վիլայէթլէրինէ, կէօրտիւլէր ուզաքտան պիր կիւչիւք սանտալ, օնտա քի ևքի կիւզել կիտա վար ըտը, օնլար ևքի ֆէրիշթէ իտիլէր. վէ քիւրէք չէքէրէք պուն ևլտըդա տօղրու կէլիր ևլէրտի: Օնկարտա մաղրըպի տիրլէր տէյի ֆէֆֆէսէ իլէ քաչարքէն, օ կիտալէր եիւյէք սէսլէ չաղրըշ տէտիկէր, եօչմուլար, քօղրմայըն, կէլին պիզիմ սան- տալըմըզդա, վէ չըքարտաղմ սիզի ներկիյէ քի իստէրսէնիզ: Օլտէմ եիւրէքլէնիպ օնլարըն սէսինտէն, կէրի տէօն- տիւլէր, վէ կիրտիկլէր սանտալա. վէ րահաթ կիտերլէտի քօրքուրու տէնիզտէ ևմի Պապինիայա եաքլաշընճայատաք: Ա է իշտէ րաստ կէլտի օնլարա՝ Պապինիալըլարըն պիր պէօյիւք կէմիսի, քի Կատալունիայա կիտիյօրտու. վէ օ կիտալէր ադրը Պիքիրին էլլերէ եզտա օլան ևքի եասըրը օ կէմիյէ քօտուլար. վէ քէնտիլէր պիր տահա կէօրիւն- մէտիլէր: Ամմի՝ հաչան սէլամէթ եէթիշտիլէր պունլար պապա օղրու ադրը Պիքիրին լոմֆօրլա Կատալունիայա, իլք իշլէրի պու օլտու. զիրա կիթմիլէր աբապինճէ Պան- փերատոնա քէնտիլէրինին քուրթարըճըսը ադրը Պիքիրէ թէշէկքիւր քըլմա իչին:

Պուանա նոմր Էոնէր Ըոպոլչոս եբ Ըֆա. Գուճե, հիդոյէնէնսե րէկոտ. 5: Ա է հայր Ըգեա. պէոպօղ, ճելտ. ա. Լոպէր. 16:

Մ հ յ վ է:

Ա իտագ էտելիմ պիզ տէ ադրը Պիքիրէ, քի քուր- թարսըն պիզի տէ մարադարըմըզըն եասըրլըզընտան, վէ կիւնահլարըն ադրը քուլլուզընտան. չիւն էֆէնտիմիզին սէօզլունէ կէօրէ. Որ ուանի պէրլ, ծուսայ է Գէպայ. Ըանին, չիմ րի Ոնահ էշէր, ուոր պուր Ոնահա: Իշտէ պու տուր աղը, աճաք քուլլուք վէ եասըրլըք, տրշարը թէն եասըր- լըզընտան զնտաճ: Իմմի՝ էյէր աճրըսաք եասըրլարա՝ կէօր- տիւքճէ օնլարը զօրպալարըն զադար ադրէրնա տիւշ- միւշէր, վէ սէլալարընտան, վէ սէվիկլիլիկլէրինտէն մահրում օլմուշլար, եա նէ քատար աճրմայա պօրճլուլուզ պիզիմ իչին՝ կիւնահ իշլէմէմիշտի. չիւն օլտէմ պիզիմ սէլա- մըզ կէօղլէրին ճէննէթթինին մէրասիօրլուզունտան, վէ ֆէրիշթէլէրին վէ պիզիմ սէվիկլիլիկլէրիմիզ էվլիալէրին

այնքատաշրջանման մանրամասն օրուայ՝ մերհամեմատիլ զօրապատ շէյխիանա եասբը օրուբատաք: Իմոի տիլէյելիմ՝ ազիզ Պիքիրտէն, քի պիզի տէ կիւնահ եասբրլըզընտան քուրթարըլայ՝ վերսին պիզէ քէնտի Օղլունուն լուծուփլարըն օ կիւնահլարա թէքրար տիւշմէմ իչին:

ՄԻՒՃԻՒՂԻ ՀՐ:

Ընչպ Պէյէր չինոփ նպաստէիւրը պէր պուռ չուրընէն օղլուն եասբրլըչուրա չուրլեսրլայ՝ օնուն չըզնէա պա պէր պէօյլուբ լուծի եյէրէ:

Յունուն 1570. սէնէսինտէ Միչիլիա ատասընդն՝ Կատանիա շէհրինտէ Պէննինէ նամ, պիր տուլ զէվզէ վար ըտրքի թէրճիւմէ օղունուր եայբը քերէմ. կերչէք փուքարէ զէվզէ, լաքին էտէպլի, զահիա, վէ զիատէ իպատէթքնար ազիզ պիքիր Ալիսուէթուլլահա: Ալ էքի էվլատը վար ըտը, պիրի էրքէկ, խամի Տէզնսէրիոս. վէ օպիրի տիշի՝ խամի Կրացիա, օնլար քի պէօյիւք թէսէլլայտրլար օնուն տուլուղունա: Օ շէհիրտէ ազիզ պիքիր Ալիսուէթուլլահընդն պիր քիւշմիւք քիլիսէսի վար ըտը ճիւմլէտէն պըրաքըմըշ. վէ ամատայը Տաքալա տէնիլիրտի: Պուզահիտ զէվզէ շէհիրին պէօյիւքլէրինտէն իչին ալտը պուքիլիսէնին թիմարըն քայըրմա իչին, օնլարա քի տիւշէրտի էօյլէ իչին վէրմէք. վէ հրզմէթ էտէրտի օնտա ազիզ Պիքիրին համբը իչին. օ քիլիսէնին շէմմասը կիպի: Իմոի՝ զուհուր օլտուդքի օնուն օղուլ կիւզէլ էյիճիք կէմիյէ կիրիպ՝ տէնիզտէ կիտէրքէն պատպատըշ ղուրսանտարտան թուրթուլտու վէ եասբը օլուպ՝ Ատամպօլա կէօթիւրիւլիւ, վէ օնտա պիր պյլաղի րիճալա սաթըլըր: Օնուն սէֆիլ ատասը հաչան իչինտի եասբր տիւշմէսին, կէօզ եաշընա տիւշտիւ, կէճէ կիւնտուզ թէսէլլասրզ ազար ըտը օնուքայրպ էթմէսի իչին, վէ տուրմա տիլէրտի ազիզ Պիքիրտէն էվլատներն էզատլըղըն: Ասնրա պիր աքշամ, ազիզ պիքիր Ալիսուէթուլլահընդն մէզպահընդր տիւզնպ քանտիլինէ եաղ տօլտուրտուրքէն պիւթիւն կէճէ նանմա իչին, պաքարտը օնուն պատէհրինէ ատէթինտէն զիատէ. իպատէթքեարլըդա թէփրէնիպ՝ վէ ատրքլը նիադա, տէտի. նա քէրէմքեանի պիքիր Ալիսուէթուլլահ. սէն միւպարէք սի

զէննէլէր իչինտէ, նիայէ էէբրիմ սանա, քի սէնին բահմինին ճիւմլէտէն միւպարէք Աէյվէսի իչին քուրթարասըն պէնիմ օղլումու եասըղըքտան, օնուն իչին կէճէ կիւնտուզ քաղրուլուպ պիւզիւլիյօրլար պաղըրսաքլարըմ։ Ի-պատէթին թամամ էտիպ, կիթտի քէնտի էվինէ բահաթլանմա իչին, զիրա կէճէյտի. վէ մէրտիվէնտէն չըքարքէն, իշիթտի՝ քի էվինին քափուսուն պիրի վուրուրտու. վէ հա-չան աչտը քափըյը կէօրմէյէ. քի քի՞մ օլա օ, կէօր-տիւ. քի միւբէյէֆ այլազդի ուրուպալարը կէյինմիշ. պիր կէնճ իյիտ իտի, հիւքիւմտարըն օտա պաշղըը կիպի, վէ սաղ էլինտէ կիւմիւշտէն պիր կըպրըք, վէ սօղունտա՝ ալ-թըն պիր քատէհ, վէ կէօրինիւրտիւ օնու տօղտուրմար վէ վէրմէք կիպի իչմէյէ։ Օչմէճ քօղքուպ պու կէօրինիւշ-տէն՝ էլին ուզաթտը քափամայա քափըյը օնա քարշը։ Ա է օ եապանճը կէնճ մէյա էթտի քափըյը քափամատան, վէ տէտի. նէ քօղքայօրսուն անամ. իշտէ պէն իմ սէնին քայըպ էթտիյին օղլուն. վէ նէ իչին պաբմազըն նիւզիւ-մէ։ Ա է զէվճէ թանըյըճա օնու սէսինտէն վէ քիտէ-թինտէն, զիատէ սէվինճինտէն, զայ աքըլ օլուպ՝ տիւշտիւ նէբէ։ Պատէհու աքլը պաշընա կէլիպ այաղա քալըրնճա. տէտի օնա. ահ նէ քըյամէթտէ կէօրիյօրսուն սէնի սէվիկի-լիւ օղլում. նէբէտէն կէլտին կէօզէրիմին նուրու. քիմ քուրթարտը սէնի. վէ նէ կէօստէրիրլէր օ էլէրինտէքի քապլար։ Օլտէմ օլ կէնճ իյիտ պաշտը, նաքլ էթմէյէ օնա եասըր տիւշմէսին, վէ կէօթիւրիւլուպ Ստամպօլտա պիր րնճալա սաթընմասըն, վէ օնուն քէնտինէ քատէհքեար էթմէսին։ Պատէհու տէտի. շիմտի պու ապշամ րնճալըն մէճլիսինտէ տուրուրքէն պու քապ ըլա վէ պու քատէհլէ օ-նա շէրպէթ վէրմէյէ. իշտէ պիր կէօրինմէզ էլ քափտը պէ-նի օնտան, վէ կէթիրիպ քօտու էվիմիզին քափուսու-նուն էօնիւնէ. վէ պիլմէմ, քի քիմ սէպէպ օլտու պու Ա լահտան պանա օյսն պէօյիւք եզատըք էյլիյինէ. Թահ-մին էտէրիմ, քի վալիտէմ սէնին զահիտ իպատէթլէրին էթտիյէր պանա պու լութֆու՛ էվապ վէրտի վալիտէսի. տէյ-իլ պէն, իլլէ ազդզ պիքիր Ա ալիտէթուլլահ եզատ էյլէ-տի սէնի օղլում. զիրա պու ապշամ պաշկա տէֆալէրտէն զիա-տէ սըճաք արզույլէ տիլէտիմ օնտան սէնի եասըրղըքտան քուրթարմայա, վէ իշտէ օ քէնտի ֆէրիշթէսին կէօնտէր-տի. վէ կէթիրթտի սէնի սէնին էվինէ. Ույէյտսե կէլ

աչվիւլճե օղլում, կել կիտելիմ օնուն քիլիսէսինէ. վէ օնուն պատկերինին հուզուրինտէ թէշէքքիւր քըլալմ օնա: Ա՛ն ալըպ կէօթիւրտիւ օնու քիլիսէյէ, օրտա տա՛հա քանտիլ եանըք ըտը. վէ օնտա էքիսի տէ եիւզլէրին իւզերինէ տիւշիւպ՝ չօք թէշէքքիւր քըլըղլար էզատ էտի՛ճի ազիզ պիքիր Աղլատէթուլլահ: Ա՛ն սօնրա փէշկէշ էյլէտի օղլու օ կիւմիւշ եըլարըդը վէ ալթըն քաւէհի ազիզ Աղլատէթուլլահըն մէզարընա, վէ սաքլը տուրուրլար թա՛ պու կիւնէհաէք օլան միւճիւղէթլէրին զիքրի իչին: Ա՛ն իշտէ պու միւճիւղէթին խասէրի հէր թարաֆա չաւ՛ օ՛տու, վէ չօքլարը կիտելէրտի օ քիլիսէյէ միւճիւղէթլի ազիզ Աղլատէթուլլահըն զիկրէթինէ: Պունու թամամլայ՛ըպ իշտէյէմ ազիզ Պիքիրին տէ պու զահիտ քարընէն քըղընա տա էթմէյի ըւրմիւտ: Իմտի պիր քաչ սէնէտէն սօնրա էօլմիւ պու զահիտ քարը. վէ սըփըրըդ էթտի օ քիլիսէնին հըզմէթինին քէնտի քըղընա. քի օն տէօրտ եաշընտայընը: Ա՛ն իշտէ օ կիւնէրտէ զուհուր էթտի, քի Պանօրմա շէհրինտէ պիր պէօյիւք տէվրէթլի պէյզատէ թուրթուլտու, վէ շէքվա օլունտու շէհիր քաւաբընա պիր զաթըլէ միւստահաք քաւաֆահաթ իչին: Ա՛ն ֆարաղա օ սուչսուզ ուտու. ըաքին իսկէնճէլէրին սըքլէթինտէն զօրքանընդ՝ մա՛քրիր օլտու սուչլու օլմաք. իմտի քաւրտան իլա՛ օլտու պաշընն քէսմէյէ, վէ զընտանա՛ն քօնտու: Ա՛ն օ սէֆիլ պէյզատէ ճիւմլէ ինսան իմտաւրընտան մահրում կէօթիւպ քէնտիսին, պէօյիւք ումուտլա տիւշտիւ մէրհաւէթ անաոը նը Ա՛ճաթինէ. վէ ահա էյլէտի օնա, քի էյէր քէնտիսին էօլիւմտէն քուրթաարընա՝ Կաստէիտտա օնուն միւճիւղէթլի պատկերինէ զիկրէթէ կիթտին, Տաքա՛ա քիլիսէսինտէ. վէ սօնրա պիր եէթիմ վէ ֆո՛քարէ քըղա մէրհամէթ էտիպ, պատկել օլտուն օնուն՝ օ էթտէյէ էյլէք իչին: Իչթիտի օնուն նիազըն ազիզ Պիքիր, վէ քաւրթաարը օնու էօլիւմտէն պու թարիզ ըլա՛: Պանօրմա շէհրինտէ պիր պէյզատէ քիմսէ վար ըտը, քի փաւիշահ հըզմէթինտէ պուլունտուսը իչին՝ փաւիշահտան պու քէ՛քիմ այմըշտը, քի պիր զաթիլ քիմսէյի էօլիւմտէն էզատ էթմէյէ քաւաբը օլտուն: Իմտի՝ պու Ա՛լլահտան թէփրի՛նիպ կիթտի շէհիր քաւաբընա, վէ կէօստէրտի օնա քէնտի հէօքմիւն, քի փաւիշահտան այմըշտը պիր զաթլէ վաճիպ քիմսէյի էօլիւմտէն էզատ էթմէյէ. վէ խաէտի

ծնան պէչղատէնին էզատըղըն. վէ օ փէշկէշ էթմի օնա Պատէհու կիտիպ զընտանա՝ էվվել թէսէլլա էթմի սէֆիլի. վէ սօնրա էզատ էթմի զընտանտան: Ա է պու պէչղէ քաֆիլ էզատ օլուպ՝ պիլտի, քի ազիզ Պիքիրին լուէթֆունտան օլտու: Ամմի, եիւզ իստիւնէ տիւշիւպ՝ համաղղ շի քիւրէր վէրտի օնա: Ա է չըքտը կիմտի աքսախնէմ Կատանիայա թէքմիլ էթմէյէ ազիզ Ա ալիտէթուլլահա էթմէյի քէնտի ահտըն: Ամմի՝ հաչան վարտը շէհիր քահիւսունա, իչտե քարչը չըքտը օնա Ալլահըն քէրէմի իլէ, օ եօքարտա զիքը օլունան զահիտա զէվզէնէն ֆիւքարէ քըղը. վէ սիւվալ էթմի օնա պէչղատէ, քի նէյէտե տիր միճիւզէթլի Ա ալիտէթուլլահըն Տաքալա քիլիսէսի: Ա է տէտի քըղ. սանա պուտտան էյիմէ կէօտէրէմէմ աղամ, իլէ կել պէնիմիլէ, վէ կէօթիւրէյիմ սէնի օրայա: Ա է ալըպ կէօթիւրտու օնու քիլիսէյէ, վէ աչտը օնա քիլիսէնին քահիւսըն, օրայա կիրիպ պէչղատէ, կիմտի ազիզ պիքիր Ա ալիտէթուլլահըն պատկըրինին էօնիւնէ. վէ եէրէ տիւշիւպ թէչէքքիւր քըլտը օնա. վէ շի քրինտէն սօնրա տէտի քըզա, նէյէտե տիր քիլիսէնին շէմմասը, զիրա իստէյիմ ազիզ Պիքիրին մէզարընը իչին պիր ազ հէռէյէ վէրմէք օնա: Ա՛էվվել վէրտի քըզ վէ տէտի. աղամ պու քիլիսէնին սայրը շէմմասը նօք տուր պէնտէն քայրը, զիրա վալիտէմտէն պանա սըփարըշ օլտու պուտտուն հրզմէթլի: Ա է պուտտան պաշլատը, նաքլ էթմէյէ օնա, քի պէնիմ վալտէմ չօք վաքըթ հրզմէթ էթմի ազիզ Ա ալիտէթուլլահըն պու քիլիսէսինտէ, վէ ալտը օնտան քէնտի օղլունուն միճիզէթլի քուրթուլմասըն այլազլէր նասըհզըզտան. վէ սօնրա էօլմիչ վաքթընտա պանա սըփարըշ էթմի պու քիլիսէնին հրզմէթինի՝ տէմէյէ. պիլէսին սէվինճլի. քըզըմ, քի պու ազիզ Պիքիրե էթմէյին հրզմէթին իւզրէթինէ՝ շիւփէսիզ պէօյիւք փէշկէշլէր ալաճաքսըն օնտան, վէ մահսունսէն պու լուէթֆու, քի նասիպ օլսըն պիր իղղէթլի պաակա: Ամմի քըզ պուտու նաքլ էտէրքէն պաքարտը պէչղատէ օնուն էտէպլի քըյաֆէթինէ, վէ էլֆաղը սէօղլէրինէ. վէ զիքը էթմէյէ քէնտի զընտանտա էթմէյի ահտըն՝ տէտի քէնտի ֆիքրինտէ. շիֆէսիզ պու տուր օ ֆուքարէ քըզ, քի իստէյօր փէրիշթէյէր սուլթանը, քի պանա էհլ իչիթէյէյիմ: Ա է աքսախնէմ չաղրըթաը քիլիսէնին փափազընն վէ տայրը էթրաֆտա օլան

փափաղաբը, վէ նաբէ էթան օնլարա քէնտիլէրինէ պընանանա-
քօնմասընը, վէ օնտա էթանէյի ահտընը, քէնտի էզտա օլմասընը.
վէ սօնրա տէտի. ֆէյտ պու ֆուքարէ քըզ տըր պէնիմ թահ-
միլիմէ կէօրէ, պունու իստէյօր ազիզ Պիքիր իսյէմէյէ
պաննա էհ: Ա՛է օնլար բազմ օլուպ օնուն սէօզլէրինէ,
քաւիլէտիլէր օնու: Ա՛է սօնրա քըզընն ազընընան բիզապըք
ալըպ, պաակ էթտիլէր օնու օնունլա օ քիւհսէտէ: Ա՛է
չաւ օլտու միճիւզէթինն նամը օ շէհիրտէ. վէ պիրիքտէ
ալիւ ճիւն շէհիր կէօրմէյէ կէլինի վէ կիւվէյնի. վէ օնլարըն
պիր օլուպ մէհմ էտերլէրտի սէվինճ սէտաբըյա միճիւ-
զէթլի ազիզ Ա՛ալիտէթուլլահը: Ա՛է օ թաւէհլի կէլինն,
քէնտի կիւվէիսիյէտը կիմէ ճէզտէն եվվէլ, տի-շիու ազիզ Պի-
քիրին պատկըրինին հուզուրինէ. վէ սընճաքըզ ըլա թէշէք-
քիւր քըլաը օնա, քի աճայըպ թաղրըա ալաք կէօնիւլիւնէյ-
իւ եիւճէլէնտիրտի, վէ տօլտուրտու էլինը վէ քէրէմլէր էյէ:

Պուռնու հաժը էսէր հայը Սոմիհ. ֆէնպէ էլիա. ճիլը. Ը:
Ա՛է հայը Օկտաւիոս, վէ Հ. Պոտուլս Բոմէ. ճիլը. Ը.
Էօրինէ. 15:

ՄԷՅԼԷ

Ա՛յճէ կէօրտիւք պու հիքմայէթտէ, քի ազիզ Պիքիր
սէվտի, վէ սէվգը ֆուքարէյէրի վէ ալաք կէօնիւլիւ-
լէրի, էօյլէյսէ պիզ սէ ճահտ էտէլիմ սէվտիյէ ֆուքարէյէրի վէ
ալաք կէօնիւլիւլիւյիւ. զիրա քրիստիան տինինին թէմէլ
ֆուքարէլիք վէ ալաք կէօնիւլիւլիւք տիւր. օնուն իչին
Խանուլահ նէնի վասիյէթին թէմէլի քէնտի ազգըն աշ-
մասընտա նէնի կանուն քօմա իչին, տէտի. Եըմանի պէյտպոյ
Հոֆմոռ, նանի, Տոնէլտ ճանըա ֆոռտոլէնէրնէ: Ա՛է տտիսի
ֆուքարէլիք մէրհէմէն տիր, օնունլա չօքարըզ փապլը-
քէմմասինէ, զիրա սէօյլէր քուրթարըճը. նէնէ կոմո կոպա-
քէնոլ լինիլ, նէրի վճամուռնա վէնէա ֆո. Ն փոռ ապէպոպ:
Նանի, նէյէր Խոռէրսէն Ինէրվէ օլմո, Ա՛ինի աէնին Տալէպրն
ռո՛ն, վէ վէր ֆոռտոլէնէրնէ: Օնտան ստոյարըզ, օնլար
քի ֆուքարէլիքտէն քաչըպ՝ վէնկինինի սէվէրլէր, իրաք-
լանմըշ վէ կէրի տիրլէր Ալլահտան. նիճէ սէօյլէր օ քսէր-
Քարըճը. Ոչ Խրնո Ոյ ծոռոյնէ Ն Տոմոռոյն: Նանի,
ֆոպրը պէնէնինէ հըղըճի էհնէյհ Ալլահ վէ Տոլ:

ՄԻՍԻՈՑ ԹՈՒ.

Պէտ ժողովրդեան էմիսէնի եօլուն-բեմբեյի վարդը եւ Ընծայութ-ճի-ղէնի նէյ ժո-ըլմալըմը։

Պատուճա սէմթինին պիր շէհիրինտէ՝ պիր ֆուքարէ եկիւ-իա էվլէնտի պիր ֆուքարէ քըղըա։ Ա՛ղ ազ վաքըթտա թիւքէթտիւքեր օյան վարլարըն, վէ քըղըն ադաճըք ճի-հէղի վար ըսը՝ ծնու տա, վէ սօն սէֆիլ ըյէ եէթիշտիւքեր. խուսուսա նէյիտին հիշ պիր զինահաթը տա եօղ ուտու՝ քի պիր ազ ահճէ քադանայը։ Ընճամինտէ նէյիտին չարէսի քէսիլիա՝ կիթտի Ա՛ենէտիկ հէօքմիւ ալթըն տա պիր քալէտէ սօլտաթ օլտու. վէ պիրի պիրլէրինտէն այ-ըրըլմալարընտա ադլարլարտը կէրէք էրքէյի, վէ կէրէք քարըսը, զիրա էվլէնմիլերինին էրը տահա թամամ օլմամըշտը։ Ըղլար-ազ խուսուսա սէֆիլ քարը՝ տէյիլ սալթ սահապտը վէ պաշտը քալըպ ֆաբրը տիկէնճի օլմաը իչին, իլէ տուլարտը քէնահսին էվնի համիլէ։ Ըաբին էտէպլի վէ Ըլահտան քօրքաք քարըյտը, օնու իչին էվվել Ըլահա, վէ սօն-բտա օնուն ադիզ վալիտէսինէ քօտու քէնտի ումուտուն, վէ ֆէրահ տուրուրտու. վէ պաշլատը քուլուք էթմէյէ ադիզ Պիքիրէ թէքմիլ իպատէթքեարըք վէ էմինլիք իլէ։ Ա՛ տահի եաղըլտը ադիզ Պիքիրին քօշաղընըն տէնիլէն քարտաշլըղընա, վէ օ քարտաշլըղըն քուշաղըն պէլինտէ թաշլայըտ՝ հէր կիւն աէօյլէրտի օ քարտաշլըղըն քարտաշ-լարընըն վէ քըղքարտաշլարընըն տաէթի տուալէրին, վէ հէր պիր այըն սօն կիրակիսինտէ տէ՝ օնլարըն տաէթինէ կէօրէ խոստօվանանք օլուր սրրուն ալըրտը։ Ա՛ պէօյլէ քէնտինին էյի թալմիլերի իչին ադիզ Պիքիրին պէօյիք եարտըմընա լայըք օլտու. նասըլ քի կէօրիւնիւր կէլէն քադատա։ Ըտտի կիթտիքճէ տահիլէնիրտի քարընըն համիլէ օլմաը. վէ քէնտիսին պու իշ իչին ադիզ պիքիր Ա՛ալիտէթուլլահ սըմարըշ ետերտի։ Ա՛ղ համիլէ օլմա-սընըն տօքտուղ այը թէքմիլ օլտու-քտա՝ բահաթ պիր էրքէկ էվլատ տօղուրտու. վէ աբատինճէ աթմալարը մի-տուտ ուլա տուլյուրտուլար քէնտիլերինին կիւվէյիտ՝ քա-րընըն էրքէյինէ, քի սօլտաթ օլմուշտու՝ նիճէ սէօյլէտիք, Ա՛ենէտիկ հէօքմիւ ալթընտա պիր քալէտէ։ Ընու հաչա

իշխեմ սօլտաթ շնիգէյ վարաը, քի օ էվլատ քէնտինտէն ուէյ-
իլ տիր. ծնուն իշխին քարընըն իւղէրինէ էօրքէչէնիպ՝ իշխին
իսաէտի քէնտի սէրասկէրինտէն պիր քաչ կիւն քէնտի
վիլայէթինէ կիտիպ՝ տէօնմէյէ, վէ օ իշխին պէրտի ծնա:
Ինտի՝ սօլտաթ քէնտի վիլայէթինէ կիրիպ քէնտի էվինէ
կիրմէյէ նաքլաշընճա, կէօրտիւ, քի քարըսը էվինն քա-
միւսուննտան տըշարը չըքայօրտու, վէ քոնտաղա սարըլ-
մըշ մագսըմ քուճաղընտայտը: Ո Հայնն էրքէյին կէօր-
տիւ՝ չիւն ֆիքիրինտէ հիչ պիր ֆէսֆէսէ նօղ ուտու,
կիթտի ծնա քարշը շազըրդա, վէ սէլամէտը ծնու մու-
համմէտ սէօզլէրինէ: Ա է էրքէյի քէնտի իթթիպարըն քըս-
քանճընտան քուտուրուպ՝ էլինն ուզատրպ՝ չէքտի քըլը-
ճըն, վէ ուզաքտան ասլան կիպի չամսմայլա տէտի. էյ
մէլուն խըյանէթ, էյ զալըմ մուհանէթ՝ պէօյլէմի րէզվլ
էտէյօրսուն պէնի. պու մու տուր սէնին իքրարըն՝ քի, էթ-
տին պանա, վէ պու մու տուր սէնին տօղրուլտուդուն քի
պանա նէմին էթտին, իշտէ պէնտէ նէմին էտէրիմ Ալլա-
համ, քի սէնտէն չափուք ինթիգամ ալտըդըմ: Պունու
աէօյլէտի նիւրիւշ էթտի քարընըն իւղէրինէ, վէ քալ-
տըրտը քըլըճըն քէսմէյէ օնուն պաշընը: Ո լ տէմ քարը
սէս քալտըրդը՝ տէտի, նա ազիզ պիրիր Ա ալինտէթուլահ-
իմտատա նէթթիշ, վէ քուրթար պէնի պու թէհլիքէտէն:
Ա է քարը պունու սէօյլէրքէն քուճաղընտաքի մահսում
քէնտի քէնտինէ օ կիւչիւք էլերին քունտաքտան տըշարը
չըքարդը՝ էրքէք մէրտիվնի իլէ հավատա նօքարը տուռթտու
քըլըճըն, քի էնէյօրտու անասընըն իւղէրինէ: Ալքին
ազիզ Պիքիրին միւճիւզէթի պունտա պիթմէյտի, իլլէ
պաշկա միւճիւզէթ տէ էթտի. զնրա օ թաքրիքէտէ մահ-
սումուն տիվլ աչըլտը, վէ տուրտու փաք սէս իլէ տէտի.
փո՜ւ՝ էյլէն. զէրա պէն սէնին օղլունա, չէ սէն պէնիմ պա-
պամ պէն: Ո լ տէմ պու իքի պէօյլիք միւճիւզէթի կէօ-
րիւնճէ թաճուպպընդը քօրքտու, վէ թանըյդը քէնտի
էհլինին սուհսուզ օլտուղուն, ամմա տիլէտի թէվֆիզիւ վէ
կէօզ հաշըյլա քէնտի էյբի շիւփհէսինտէն էօթիւրիւ:
Պու միւճիւզէթին հատիսի նայըլդը պիւթիւն օ էյալէթ-
լերէ, վէ ճիւմլէսինտէ իպտիթէքնարդը ամէնչի ալէֆլէն-
տի ազիզ Պիքիրէ վէ օնուն օ եղբայրութիւնա:

Պունու նուռ էօէր հայր Յիսանէնկո նայրէկեան պոա

ԱՀԱԲԵ:

Ահա էտեղեմ պիղ տէ պու փուքարէ քարը կիսի՛ ուսուտանմայա տայըմ Ալլահա, վէ օնուն ճիւմլէտէն ապիղ վալիտէսինէ, քի օնուն շիֆայէթիլէ Ալլահըն մէրհամէթին պիղ տէ պուլալըմ: Օխրա օ տուր քէրեմ Թահտը, օնտա բահաթլանտը քէրեմ բուհարը. օնուն իչին սէօյլէր Ռաթբաղ. Անդիկա՛ այսուհետև ասալը ալուսոյ չնորհոյ նորա, վէ ընկոյցո՛ պղպջմունէ, և գոյացո՛ պնորհս ՚ի պէտ ժամանակի օգնականունէ: Եանի, Հաւատացեալ չնիդեն ասնքա օնուն հէրեմ Լահաթլանը հաւատլունէ, ու ալալը Տէհհաճէթ, վէ պաւալը ըսլիֆու նչոյպէն, Հնազանդ կացցեն պու. Եբր. գ. 16: Օնուն իչին Երեմիա մարգարէ իլէ պիղ տէ տէյէլեմ Ալլահա. Յիչեա՛ զանուս փոսոց չոյ. և ի՛ ցրէր պաչկա չո՝ ոչ ընդ Հղ. Եանի՛ պէ՛ր էյլէ աենին ասլըանուլ Լահաթլա. ու՛պէս պիղէ աենին ահաթլա. եաւի նազաթ քըլ Հ- ֆէնտիմ սէնին սալթանաթի Թահտընա, քի սէնին ճիւմլէտէն միւպարէք վալիտէն տիր, վէ օնուն ամէլէլինին մահասուլ իչին մէրհամէթի էյլէ պիղէ:

ՄԻՒՆՈՒՍ ՀՂ:

Ընչեղ Պիրիր, չընչեղաւթ եվլատը Պունունըղին հանըմը Քօլը-մպեն չուրբաթպը, օնա չի անճել օլսու պէնա ՝ի փոխարոյլ:

Պունունըղին Պունոմիւիէ հանըմ Իրիգանտիա պէյին քըզը՝ էվլէնտի պալատինեան Աիւիրիդա պէօյիւք իչնան ըլա: Պու հանըմ զաթի մէշրէֆինէ կէօրէ՝ աքըլը, ուս- ըտալու վէ զնատ հիւսիւնատարըզընատան մատատ, ապիղ Պիքէրէ տէ փիկր սըճաքը ըտը. վէ սանքի պիւթիւն կիւն օնա տուայա տուրատուտա. վէ օնուն մուհապէ- թինէ նէ քի էյինէ կէլերսէ, կէրէք ահճէ, վէ կէրէք սայրը շէյ, փուքարէէրէ վէրիրսի: Ա՛ չիւն քըսրը ըտը վէ էվ- ըտա կէմիրտէզտի, օնուն իչին նիսպ էտէրսի տայմա ապիղ Պիքէրէ, քի քէնտի ըսահմինին ապիղ մէյլէչի իչին քէնտինէ էվլատա վէրսին: Իչիմէտի օնուն նիսպէն ապիղ

Պիբիր, վէ համէ օլտու քէնտի էրքէյի Սիփրիդոս իշխանու-
ման։ Ա՛ն հաշան հէնիզ համէ օլմու շտու, իշտէ ինքիզա օ-
ւտու պէօյիւք Սիփրիդոս իշխանա ճէնկէ կիմսէյ կէմիէյէ
պառպառըշարա քարշը։ Ա՛ն քէնտի զէմէհսին, վէ սայ-
րը քէնտի ումուդլարըն վէ հէօքմիւ ալընմատա օլան էյա-
լէթլէրին՝ սըփարըշ էյլէտի Պողոն նամ քէնտի ճե-
սուր տօստունա։ Պու Պողոն պինամաւս քիմսէ, վէ շէհ-
վէթի համէսըն, Պոնտուկիկ համըմընն հիւսէյինէ վուրուլուպ,
աշրաք օլտու քէմ մուհապպէթլէ. վէ իստէրտի թէսէլլիւ
նալմաքսընմա սէօզլէրլէ վէ փէշկէշլէր վէրմէյէ՝ ավամսը-
օնու քէնտի մուրատը արզու սինէ։ Աքսին պու հօրուլա հա-
չան բաստ կէլմէտի օնու ավամսը. զնրա զահիտ համըմ
քուլաք վէրմէզտի օնուն սէօզլէրինէ, արթընրտը պու հի-
անէթլիլնի տէ էթմէյէ, քի պէկլի օնուն լա ավամսըն օնու.
եանի, պիր հիլաֆ քնահաթ նազըր, վէ մէօհլուլէյիպ կէօ-
թիւրսէ համըմա քէնտի էրքէյինին սէրասկէրլէրինտէն կէլ-
մէյ կնպը։ Օնու աչըպ համըմ օնուն նանընտա, կէօրտիւ,
քի նազըմընշը օնտա, քի սէնին էրքէյին Սիփրիդոս իշխան
նօլտա էօլտիւ, օ նալտնա ինանտը, վէ պաշտատը քտտավէթ
էտիպ զնտէ՝ ազըտայա. վէ սօնրա կնրիպ քէնտի ստրայ-
ընտտրի Ա՛ճտէյինին իպտտէթհանէսինէ՝ օնուն հուզուրին-
տէ ազար վէ տէօյինիւրտիւ։ Ա՛ն օնուն իւզէրինէ
պիրազ ուշուշլուքլուբ կէլմէսինտէ, իշտէ կէօրիւնտիւ օնտա
ազնը Ա՛ալինէթտուլահ, վէ թէսէլլի էտիպ օնու՝ տէտի,
քտտավէթ էթմէ վէ ամը՛մա սէվկիւլիւ քրզմ, զնրա սէ-
ծինն էհլին Սիփրիդոս իշխան սազ տրը, վէ նալընրզ քէն-
տինին քինէրտէն պազըլտրը ըրահաթլտնտըլտր սէլամէթլնք-
տէ։ Ա՛սընտմ օ ուշուշլուքտտան այրըլտ զնտատ սէ-
վինտի. վէ էմր էթտի մտնճա կէթհրմէյէ, նէմտ խլին։
Օլտէմ Պողոն օնու ֆէրահ կէօրմէ իլէ, զտնն էթտի,
քի կէյնին վտր օնու քէնտինէ էրքէկ ալմայա. օնուն
իչլին կէթհրտի օնտա չօք լէզնզ թահամէրը վէ իչկիլէր։
Ա՛ն ատնրա ուլտանմասրզ տէտի, էյ հանըմ՝ իշտէ պինտին,
քի էրքէյին էօլմնշ տիր. վէ պէն պուշուրուրտա օնուն
եվինէ վէ սանա. էօլէյսէ կէլ պատնա զէմէճ օլ, զնրա
չօք վաքթտատան պէրի արզուլէրիմ սէնի։ Պոնու սէօյլէյ-
իպ սէյիրթտի հանըմըն իւզէրինէ քուճաքլայըպ էօփմյէ
օնու։ Ա՛ն զահիտ հանըմ պիր զօրլու շտմտր վուրուպ
ծտո, քէնտինէն կէրի էթտի. վէ օ տէֆիլ զնտատ

ուխտանտը քալտը. վէ օնտան սօնրա խտէրտի ինխիդամ ալմաք Հանըմտան, քէնտինին պէօյիւք ըէզալէթի իչին: Պունտան սօնրա Հանըմըն տօղուրմասընըն վաքտը կէլտի, վէ տօղուրտու բահաթ պիր կիւզէլ վէ ուսլուպլու էյքէկ եվլատ. վէ պու քէրէմ իչին տահա զիատէ արթըրտը գա- հիտիչին վէ իպատէթքնարըղըն ազնզ Պիքիրէ: Ա է իշտէ չօք կիւն կէչմէտի, կէլտի Ա իսիրիդոս իշխան սէֆէր- տէն քէնտի էվինէ. լաքին զալըմ Պօղոն հիյանէթլիչ իլէ իֆտիրա էթտի Հանըմ իչին, օղլուն զինատան քաղան- մը տէյի: Ա է իշխան պիլմէզտի, քի կիմմէզտէն պիր քահէ կիւն եվվէլ Համիլէ օլմուշտու քէնտիսինտէն, իլլա ինան- տը օնուն չէքմասընա, վէ զիատէ էօյքէլէնիպ՝ էմր էթ- տի քէնտի Հըզմէթքնարըրընա կէօթիւրիւպ անասըն վէ օղլուն ըմմաղա պըրաքմայա պօղուլմա իչին: Կէօթիւր- տիւլէր Հըզմէթքնարըր սէֆիլ Հանըմը թահզէ տօղմուշ էվլատըլա շէհիրտէն չօք ուզաք պիր նէյրէ. վէ ամբըրպ օնուն իւզէրինէ, տէտիկէր պիրիպիրէրինէ, պէլքի սուչ- սուղ տուր պու. պըյմատըար ըմմաղա պըրաքմայա, իլլէ պիր իսսիզ օրմանա պըրաքտըար. վէ քէնտիկէր տէօնտիւէր վէ կէօստէրտիկէր էմրինին թէքմիլ օլմասըն: Ա էֆիլ Հանըմ տուրուրտու օ քօրքուլու օրմանտա պըրա- քըմըշ վէ ալէմին նիւզիւնտէն րէտտ օլմուշ նէյէճէքսիզ նէ քէնտինէ վէ նէ էվլատընա. վէ նէմէէճէք քատտը սիւտիւ տէ եօղ ուտու օնա վէրմիյէ. սալի նանընա նաքըն պիր սու արզը վար ըար, օնունլա քէնտի սուսուզլու- զուն գանտըրըրտը: Պատէհու օրատա նէր նիւզէրինէ տիկ չէօքիւպ պաշլատը աճը կէօզ նաշըյա ֆի- բնատ էմմէյէ, քէնտի կէօզէտիճիի ֆէրիշթէլէր սուլ- թանընա, վէ տէտի: Պիլիրսին նա ազնզ պիքիր Ա ալիտէթ- ուլահ, քի ֆարազա կիւնահքէտտ ըմ զիատէ ճէմի սայ- րը կիւնահկարլա. լաքին սուչսուզ ումմ զինա կիւնահքնատան, օնուն իչին պէօյլէ զանթիլդամ օլտում. վէ էյէր պէն կիւնահքէտտ ըսամ, նէ կիւնահը վար պու մահսըմընի՝ քի տահա պիր այլըք տըր, վէ պէօյլէ իսկէնճէյլէ էօլիւյօր. էօյլէյսէ սէն տէ պըրաքմա պէնի, քէրէմքնանի Պիքիր, վէ իմտատտա նէթիշ պանա՝ վէ պէնիմ էվլատըմա, վէ սաքլա պէնի պուրանըն ճանավարըարընտան, վէ մանճա վէր պիզէ, զիրա եալճըրը սէն քատտը սըն նարտըմ էթ- մէյէ, վէ պիւթիւն ումմուտում սէնտէ տիր: Ա է իշտէ տա-

Հա սէօղէրի աղջնատա ֆէրէն, սէտա օլտու օնա սէմտաւէն ապրիլ Պէքիրտէն՝ վէ տէտի. «Էվլիլէ՞մ վէ հասրէթլէ՛ պօա-պօա՛, հայտ՝ պէքտաշամ աչնի»: Վէ օնուն պու սէօղլիւնտէ՝ չէօլտէն քօշարաք պիր տիշի կէչիք կէլտի, վէ նէր իւղէրինէ նայըրլըգ նաթարը Հանըմըն էօնիւնտէ. վէ պու նայթաղլանմա Հարաքէթիլէ կէօստէրիրտի սիւտ վէրմէյէ օնուն էվլատընա: Օյահիտ Հանըմ սէվինտի դիւտտէ, վէ կէչիք օ քատար վարքըթ տուրտու օնուն նանընատա՝ թա չօճուք պէօյիւիւգ սիւտտէն քէսիլտի: Վէ Հանըմ քէնտիսի օրմանըն օթլուքլարըյլա նէմէրլէնիրտի. վէ քալտը օնտա չէօլիւ կիսի ալթը սէնէ, Վընուն վէ օնուն Վաշնէ-սինին մուհապէթի իչնն ապամ սէվինճէկ չէքէրտի օ էղկէթին աճրլըղընն. վէ ապղը Պէքիր տէ տայմա իչէրի գկյարէթիլէ թէսէլլա էտէրտի օնու: Էլթը սէնէ-պէն սօնրա Մհիրիդտա իչնան պիր կիւն չըքտը օ օրմանա նապանի Հայվանաթլար ավընա. վէ պուլտու Հանըմը վէ քէնտի էվլատընը, վէ թաճուպ քալտը, քի նիճէ էօյլէ իսսիպ օրմանտա պուլունուօր օ քտրը. վէ պաշլատը օ-նուն՝ սէօյլէշմէյէ. լաքին թանըմատը օնու. գնրա չէօլ Հավասընըն սէրթէկյինտէն, վէ սըքլէթինտէն տարլըղընը-տան տէկյիշլիմիշտի օնուն քրյաֆէթի: Լաքին օնուն՝ չօք ուղուն սէօյլէշմէսինտէ. վէ Հանըմընը պիր նապա նըշանըն-տան, քի չօքտան թէնինին իւղէրինտէկյտի՝ թանըտը օնու վէ շաշտը: Վէ տախի տուրտու, քի նէհաք հէրէ գաթթը-լամ էթմիշտի օնու. գնրա Հանըմ նաթլ էթտի օնա Վո-ղընուն ճիւմլէ էթտկյի քէմիլքլէրինն. վէ օնուն իչնի իչնան աղապըղ ֆիղան էտէրէք Հանըմընն այապըրընա տիւշիւպ՝ ավճ տիկտի օնտան: Վէ Հանըմ տէտի. աղղ Պէքիր՝ քի պէնի վէ սէնինն էվլատընը սաղ սաքլատը թա չնմնիչէտէք, օ քէնտիսի շնֆայէթճի օրտուն Ալլահ՝ ավճ էթմիչէ սանա սէնինն քապահաթընն. նիճէ պէն տէ ավճ էտէրիմ ճանը կէօնիւտէն: Վէ սօնրա իչնան նէրտէն քալքըպ քուճաքլատը օնու վէ քէնտի օղուննու էօտիէր վէ աղլատը սէվինճինտէն: Վէ ալտպ կէօթիւրտիւ Հանըմը վէ քէնտի էվլատըն չէհիրէ քէնտի սարայընա, վէ կկյտիրտի օնլարըն լայըղընա կէօրէ թիւրլիւ զէրպապ լհպատար, վէ սէվինճ վէ շաղլըք զինէթի էտէրտի: Վէ օ զալըմ Վողընու քապէպլէտի տէօրտ զալըմ էօքիւզէրին, նախօթ ղալըմ աթլարըն քուլրուքլարընա պաղայլըգ՝ փարալաթմայա

Թէրթիպ ըլուծաւ. վէ պալըարա կէօրէ Թէրթիլ ըլաւ խշանըն էմրի իւգերե։ Վէ տախի օր օրմանտա. նէրտե քի տուբտուլա Հանըմ, ազիզ Պիքիրին իզզէթինէ պիր քիլիսէ նախտը Հանըմըն ըհձասը իչին։ Պիր քաչ սէ-նէտէն սօնրա Հանըմ սուրբուղ ուլա վէճամի օլսուպ՝ կէօ-միլտիւ օրտաա։ Վէ տախի Ամերիկա իչհան տա էչլէ էօլտիւքտէն սօնրա՝ քէնտի մանտուպունտան վէ Հէօքմիւն-տէն կերի չէրիլիպ՝ տուրտուղ օ քիլիսէտէ Թա քէնտինին էօլիւմիւ կիւնիւնէտէք. Թէօպէ խտիմլարտան վէ զահիտ-լիքտէ, վէ վէճամի օլտուղ քէնտի սէվ էչլի կիպի, վէ օ-րտաա կէօմիւլտիւ։

Պուռնա-նտէ էտէրլէր Հըսպէրսո վէ Կոլանոս չէնթ չիլէոպ-ըրընպո։ Վէ հայր Կոտուրս Եռվիէռո, ճիլ. ա. Եօրինէ. 37։

Արհ։

Պու ազիզ Հանըմտան էօյրէնէլիմ, տապր ըլա կէօ-Թիւրմէյէ Հէր նէ տէրտ վէ պէլա օլուրսա, վէ տէչէլիմ մուԹլուլու Յոր իլէ. «Ո Տէ Հոճայ Ըռէնչօ, նոյնպէս ս-նէլե. Եվէկի ոճուռ Տէ օրնէնտը Լյանի, Ըտպիչէ նասըլ Տոտպօ-նէօչ-նէչ, Էօյլէ պէ օլսո, Տիպպէչ օլսո-ոճ Ըտպիննէն էսկ» Վէ Հաչան Ըչհտ կէօրիւրսէ, քի տապր ըլա, վէ սէվինճէ չէքէյօրուզ նէ տէրթ քի օլսա, պիրչէ օնու ոճթա կիպի կէօն-տէրիր տէյի, օլտէմ նօք քի տապի քուրԹարըր պիրի ծնլար-տան, վէ տախի գաճըն գաճըն ըրահաթ վէ լուԹուֆլար քէ-ըէմ էտէր պիրչէ. նասըլ քի մուԹլուլու Յոլա կլէտի, վէ պու մուԹլուլու Հանըմա։

Մ Ի Ս Ա Ի Ո Ն Թ Հ։

Պիր ժըղ աէ խոչը ժոռճաժլամայը չէյնանըն եչինպէն ժոռթ-Ըռ-ըտռ, ոպէչ Վ ոչիռնէռ-ըտհըն չէփոյէնի նէչ։

Պիլէմէնկ այալէթինին պիր քէօյունտէ կրի ֆուբարէ է՛չիսալ վար ըտը. էրքէյին խսմի Հէրմանոս, վէ զէմճէ-նինէն Նզհսարէթ. վէ Վոնէտուդէ նամ պիր քըզլարը վար ըտը, վէ սլտու քի պիր կիւն քէնտիլէրինն քըսըն կէօնտէրքտէ-

լեր էօքիւզլերին նայլասընա՝ օրատան պիր չիմլի էօքիւզ կէ-
միմիյէ, քի ծլ զէման քըզ օն իւչ հաշընտայաը: Իմոք
իշտէ քարշը չոքտը օնա շէյլման հօլտա՝ հապէշ սիւհո
քօղըօղլու տատմ քըյաֆէթինտէ, վէ պաշընտա պուլունդ-
լարը, էլլէրինտէ վէ այաքլարընտա փինճէլերի վար ընը,
օնու հաշան կէօրտիւ քըզ, քօղըօղ թիթրէմէ: Վէ շէյ-
ման օնուն իւզէրինէ նիւրիւիւշ էտիպ՝ քատըզ օսէֆիլ քըզ
վէ քալըըրըզ կէօմիւրտիւ, ՝էլ ասքատու պիր հայըն տէ-
րինի օրմանտա: ()րատա քըզ կէօղլէրին նօքտըր քալըըրըզ,
տէօրթ թարաֆընա պապըզ կէօրտիւ, քի պիր պզ ուզաք
աղաճտան պիր խաչ վար ընը նէր իւզէրինէ քալիճէնմիշ.
սիլքտի քէնտիսին. վէ շէյթանըն էլինտէն քութ-
ճու լուճ սէկիրթմէ խաչա, վէ քուճաքլատը օնու. վէ
օնտա թէվրէնմէսիզ ատուրտուտ նը խաչըն զուտրէթինէ
սըղրնմայա: Վէ ֆարազա շէյթան չալընըրտը թիւրլիւ
նալնաբլանմալարտա, վէ վէրմիյէ օնա թանճը նէճքէր վէ
մէյվէլէր՝ օնու խաչտան պլրսմա իչին, զիրա սու քը խաչըն
զուտրէթիյէ քէսիլտի օնուն թաքթամը, վէ քատըը տէյիւ-
տի պաշկա պիր շէյ էթմիյէ օնա. լաքին քըզ օնուն փէշ-
կէշլէրին պիր շէյ սայընըրպ, պլրըաքմազտը խաչը էլլէրին-
տէն, վէ տայըմ ազիզ Պկիքիրի խմատտա չաղըրըրտը:
Իմոի քըզըն աճմալարը պապտըտտ, քի քըզ թա կաբը
կէճէյէտէք կէճիքտի. պաշտատըտտ ալի իւսի օլուպ քայ-
ըրմայա, քի նէ օլտու օնա տէյի. իմոի պիճիճիւն քամ-
շուլտա սօրտուլտը. վէ կիճտիկեր էօքիւզլերին նայլասը-
նատաք՝ նէրէյէ քի կէօնտէրմիշլէրտի, վէ պուլամատլտը:
Վէ սապահյա նայըրնէճա քըզըն պայըպ օլմատը, սան քի
պիճիճիւն քէօյլու լէր օնու տրամայա չընքտըտտ: Վէ իւչ
կիւնէտէք տրատըտտ օնու վէ պուլմատլտը: ()տէմ օ-
նուն անատը տէրթիճ նիւրէյէ, քէնտի պաղը տօստլարը յա-
լա ահա էյլէտի ազիզ Վալիտէթուլլահ վէ տէտի. էյէք
քըզըմ պուլունուրսա, նա ազիզ Վալիտէթուլլահ, թա
կաբըն ապշամատաք, քի տէօրտիւնճիս կիւն տիւր օնուն
քայըպ օլմատըն, իշտէ ահա էտերիմ զիարէթէճ կիճմիյ-
է սէնին միճճիւզէճիճ պատիկրինի՝ քի Խողուկ շէհրին-
տէ տիր, (քի թէրճիւմա օլունուր պէյ օչմանը,) պուղտայ
վէ շարտաղ հէճկէյէլէրլէ: Իչինտի օնուն ահա ու նիազըն
ազիզ Պկիքիր, վէ տէօրտիւնճիս կիճն տատահ, քի կիտա-
կէյ տի կէօրիւնտիւ օրմանտա նաբէ օլունմայ տալիճանալա

Կ՝ելարուդէ քրզա վէ եւրէքլէնտիրմի օնու շէյլեանտան քօլքմամա իչին, վէ օրտան շէյլեանը քօխառ աղիմ աղար սիլեմի իլէ. վէ սօնրա քրզըն էլինէն թուխառ՝ ածըքը անա կիպի քըսաւուզայըդ, չ՛քարտը օրմանտան, վէ կէթիրտի օնու թա պապասըն էվինէտէք, վէ կէօթիւրտու իչէրի օտույա. վէ էմի էմտի եամաքտա բա-հաթլանմայա, զնրա սէֆիլ քրզ՛ընդազ ածըքտան փէք զայըֆլամըշ վէ զահմէթ չէքմիշտի քօլքուսունտան. վէ քէնտիսի կէօրիւնմէզ օյտու: Պիր քաչ սահաթտան սօնրա անասը օտույա կիրիպ, հայուն քայպ օլան քրզըն կէօրտու, պաշտարը եիւյսէք սէտույա չաղըրըպ ֆիրեատ էթմէյէ սէվինճէնտէն: Ընու իչտիպ քօմշուլար ճիւմլէսի քօշ-տուլար օնուն էվինէ, վէ քրզը կէօրիպ շաշտրլար, վէ սէվինճլէրինտէն աղլարլարտը ճիւմլէսի. պատէհու սիւռալ էթտիլէր, նասըլ օլտու պու քաղա տէյի: Ա՛ն քըզ եվվէլ պիր ազ նէմէք նէտի, վէ ճանլանըպ, սօնրա պաշտարը նաքլ էթմէյէ օնլարա օլուշու կիպի ճիւմլէսին. եանի շէյլեանտան նիճէ քաֆլըտը, վէ կէօրմիւրիւտու օրմանա, վէ նիճէ տէօրթ կիւնտէն սօնրա՝ կէօրիւնտիւ օնա պիր սալեանաթը սուլեան, վէ չըքարըպ օնու օրմանտան կէթիրտի թա էվէտէք: Ընդ տէմ պիլտիէր ճիւմլէսի, քի օ սուլեան ազիզ Ա՛լիտհեուլահ քէնտիսիյտի, վէ հաճսըզ շիւքիւր-լէր վէրիրլէրտի օնա: Ա՛ն քըզըն պատասը օ կիւն աքշամ պիւթիւն քէօյլուլէրէ պիր պէօֆիք գիտաֆէթ էթտի՝ տիյ-լուն չաղըզը կիպի քըզըն պուլունմասը իչին. օնդար հէմ հէզրէր, հէմ թէսալիհ էյլէրլէր վէ համո ու սէնա վէրիր-լէրտի ազիզ Պէքիրէ: Պատէհու էթմէսի կիւն քայպ օ-լան քըզըն անասը՝ քօտու արատաներն իւղէրինէ պիր նիւք պուղտույ, վէ պիր ֆըչը շարատ՝ էթտիյի ահտնա կէօրէ. վէ կիտտի ազիզ Ա՛լիտհեուլահըն միճճի-զէթլի պատկերինին գիտրէթինէ Խոզդուկ շէհրինտէ. վէ օնուն պա պաքտաշ օյտուլար կիրտի տէօրթ քիշի տասի օ քէօյլուլէրտէն: Ընդ տայա վարըպ փէհիհէրին վեր-տիլէր ազիզ Պէքիրէ. վէ օնա համո ու սէնալէր վէրիպ՝ տէօն-տիւլէր քէնտի հանէլէրինէ:

Պատհու նուռ էտէր հայր Ալոռ վէլէտո ալկ Ա՛լտեհե-տուլահըն ֆուճուղէնինին քնէլայէհինտէ: Ա՛ն հայր Ալոռ-տաո. պէհոտոլ. ճէլտ. ա. էօրնէհ. 1:

ԱՐՅԱՆ։

«Նիճէ պու քըղ խէլաս օլտու շէյթանըն էլինտէն Ռաուն սէն խաչընա վէ սէն Ումածինին խմտատընա սըղընմայա, քէզալնը պիզ տէ էպէտի խէլասըղա նէմիշմէ իչին պօրճ-լույուղ պիզիմ խէլասըմըզըն ումտուտուն էֆէնտիմիզ Յա Ռաա, վէ օնուն սիյասէթմէրինին շէրիֆ մահսուլա-բինէ, վէ օնուն ադնզ վալիտէյնին կէօզէթմէսինէ քօմայա. Նիճէ սէօյլէր երանելի Հերնադոս, պէնիմ ոմոպոմ էֆէնդիմ Յա պաբ. վէ Յա էֆէնդիմէն ասնրա օնուն վէլէյհնէ ադնզ պնրնր Սէրվէմ պէր։

ՄԻՒՏԻՒՄ ԱՂԱ։

Ընէղ Պնրնր պէր թոփոպա պնլնին փեշնվ էնէն, ոչ օնաս ըն-ֆոպնլնէր ռէսպնլնէրոն։

Յունուն 1228. սէնէսնինտէ ալբիգոյնլէրին պինամուս ըն-ֆաղնլնլնէրի ԹուԹուշուպ արԹարդը վաքըԹտա Իոաննէս-տա. օնլար քի քնանիճէ ինքնար էտէրլէրտի քիլիսէնին շէրիֆ սըրըպըրն, (նանի սէն խորհուրդլըրդն), վէ իքի Ընլահ քօրլարաբ, վէ ադնզ Պիքիրճ նուհուսէԹ իսմ իլէ քիւֆիւր էտէրլէրտի, օնլարա քարշը սէֆէր ճէնկի օլտու-օնլարը ԹէմիզլէմԷ իչին. զուհուր օլտու, քի իքի ուղղափառ փափազլար եօլա կիտէրքէն կէչէրլէրտի օ րէֆաղնլէրին պէրբու նաղնլէրինտէն։ Ա՛ն իշտէ եօլուն իւզէրինտէ պիր քիլիսէ կէօրտիւէր նարը վէրան. վէ տէտի պիրի օ պիր այաքտաշընա, պու կիւն շաբաԹ սբը, քի ադնզ Պիքիր վալիտէմէուլլահա փէշկէշ օլունմուշ կիւն տիւր. կէլ կիրէլիմ շու քիլիսէյէ ադնզ Պիքիրին իզզէԹինէ պատա-բագ էմմէյէ. վէ սօնրա կիտէլիմ նօլումազա. վէ օ պիրի տէտի փէք էյի՝ էտէլիմ նիճէ քի խատբսէն։ Ա՛ն չիւն պիլէչէրինճէ սնիհ, շուրջա, վէ սայրը պատարագա միւ-Թալնք Թաքրմլարը վար ըսը. վէ պաշլատը պիրնսի պատարագ էմմէյէ, վէ օ պիրի հրզմէմ էտէրտի սէն պատարագա։ Տօյտուլար պունու օրանլն րէֆա-զնլէրի. վէ զուհուզ կնսի սէյիրտիսի՝ կիրտնլէր քիլիսէյէ, վէ ԹուԹտուլար քահանայը, քի սէն

պատարագը պիծիրմէյէ եաբըն ըսը. վէ չը քաբտըլար ծնու քիլիսէյէն տըշարը, զօրաքի օնուն աղջըն աչըպ տիլին քէստիլէր քէօքտէն. լաքին օնուն այաքտատը քահանայա պիրշէյ էճմէտիլէր: Վէ օ քալտըրըպ եարալը, կէօթիւրտիւ պիր ուղղտատ բահիպլէրին մանաստըրընա Կզունիա կըն շէհրինտէ եափըլմըշ, Ռուդունդիա էյալէթինտէ, քի՝ չօք ուղաք տէյիլտի օրատան: Վէ օ մանաստըրըն բահիպլերի քապուլ էճմիլէր օնլարը աղիմ սէվինճ իլէ, խուսուտա եաթալանմըշ քահանայը, քի ազիզ տին ուղղունա, վէ աղիզ Պիքիրին մէճմի իչին տիլինտէն մէհրումա օլմուշ տու. վէ կէօթիւրտիւլէր օնու քէնտիլէրին հաստահանէսինէ, մուզայէթլէ իլաճ վէ թիմար էտէրլէրտի աղիմ բաղայէճ վէ մուհապէթլէ: Իմոի պիր քաչ կիւնտէն սօնրա, էֆէնտիմիզին վափթիզի նօրմուսու կէլտի Յունվարըն ալթըսընտա. վէ բահիպլեր քալտըրլար կէճէյլէ սէօյլէմէյէ կէճէ ժամըն: Վէ օնլար ժամ սէօյլէրքէն հաստա օյանըք տուրուպ տիւշինճէսինտէն սըքըլճէնտի զնատէ: Իմոի պաշտատը վուրմայա ատատըլա հաստահանանըն տիվարրն, չաղըրտը հաստա կէօզէտիճիլէրի, վէ օնլար չափուք կիթտիլէր իչէրի, վէ տէտիլէր օնա, նէ՛ պուլյուրտուրսուն էֆէնտիմ. վէ օ իշարէթլէ եավաշ օնլարա քէնտիսին քիլիսէյէ կէօթիւրմէյէ. զնրա արղուլէրտի պարի բահիպլէրլէ պէրապար ֆիքր իլէ սէօյլէմէք նօրմուսունըն ժամըն: Վէ օնլար էվէլիսի իտատէտիլէր չը քարտմաք օնու հաստա հանանատան տըշարը, հավանըն սօվալքլուղտան ինճէնճէսին տէյի. լաքին թէքրար եավաշտատը իչին օնուն, կէօթիւրտիւլէր քիլիսէյէ, վէ քօտուլար ազիզ Պիքիրին մէզարընըն էօփունէ: Օրատա օլ էյի քահանայ կէօզլէրին եօքարը քալտըրըպ կէօրիւնճէ ազիզ Պիքիրին պատակերին, պաշտատը ֆիքր իլէ սէօյլէմէյէ աղիմ իտատէքքաբտըղ ըլա տիլէմէյէ օնտան քէնտի տիլինին սաղըղընա: Վէ իշտէ կէօրիւնտիւ օրատա օնա իհթիշամը սուլթան. պէօյիք սալճանաճըլա. վէ էվէտտէ պիր էճմէն տիլ, վէ տէտի օնա. Ընճէյէ սէն օղլտատա պինճ էչէն, վէ պէնիմ նըպէչինճ էչին ֆէհրատ օրատան պինճինդէն, էշտէ պէն սանա ֆէշկէշ էտէճէյմ օնու էճինճէն: Վէ պուտու սէօյլէյիպ, էմր էճմի օնա աղջըն աչմայա. վէ սօնրա աղնըլէրտէն աղիզ էլինլէ քօտու օնուն աղջընա էլինտէքի տիլի. վէ քէօքիւնէ պիրլէշտիրտի, վէ փէշկէշ էճմի օնա էճինի տիլ վէ

կէօրւնաճք օլտու։ Ալ քահանայ օ սահաթ պաշլատը սէօյ-
լէմէյէ, վէ եւյախք սէտայլա թէսպիհ էյմէյէ Ալլահը.
վէ տէմէյէ ազիզ Պիքիրէ Ողլան էէվԱՊչիւ. վէ սայրը.
վէ ծնու չօք տէֆա թէքրարլատը. հաչան իչիմիչիր օ-
նու հաստա կէօզէտիճիլէրի, զիատէ հիչրան օլտուլար,
վէ աքապինճէ ատույտուլար բահիլէրէ քի դաստա ը-
տրլար. վէ օնլար ժամլարըն եարը պըրաքըպ՝ սէչիրթմիչիր
ծնուն իւզէրինէ կէօրմէյէ Ալլահըն միւճիւդէթին. վէ օնու
կէօրիւպ, վէ իչհիպ օնտան ազիզ Պիքիրին օնա կէօրիւն-
մէսին, վէ ծնու սաղալմասըն, համան ու սէնա վէրտիլէր
Ալլահա, վէ օնուն ազիզ վալիսէսինէ։ Ալ օլ ազիզ քա-
հանայ քէնտի էլիքտարը ազիզ Պիքիրէ մէմնուն օլմա
իչին քալըը օ մանաստըրտա վէ բահիպ օլտու, վէ օրտու
էօլտիւ փաքլըղ ըլա։

Պաննա Նաէլ Եվէր Կէսպէնա էնոկ պրոմաբ. ինկ. Է. պապ. 24։ Ալ Յովհաննէս Ապոկալիպս էնոկ կոսմական պրոմ. ինկ, Է. պապ. 8. Ալ հայր Ողլա. պիոտ. ճնըբ. ա. Էօրդ. 5։ Ալ հայր Վասիլս Բոլէ, ճնըտ. ա. Էօրդ. 36։

ԱՀՎԱԶ։

Հունքի պիզէ Ալլահան վէրիլմիշ տիր տիլ, պիր մէճ-
շուր ալէթի, էյի օլուր օ էյիճէ քուվլանըրսաք ծնու, վէ ֆէ-
ծա՝ էյէր ֆէնայէ քուվլանըրսաք. պուննուն իչին պօզճուլ-
ուզ զիատէ սաքընմայըս սաբրամայա վէ քուվլանմայա ծնու,
Դաւիթի մարգարէ քահլինճէ. Նասըլ ինչ պահեցնէ չճանա-
պարհա կո, դէ ֆ Ռեղայ ընդհատ կոռճ նանի, Տէսին ի սուրեայք
պէնիմ Եօլտաչըմ, ո պնդիմը ինոհակ էն-Ռեյհ։ Իմնի ճահտ էտէրիմ
էվվել Թէվհիդ էտիպ սէճմէյէ. վէ պու տուր քի սէօյլէր
որ Հերոնիմա. Աէօվ Եվէվել պէօրնէյէ էեղեն, վէ ոօնրտ
պնդ։ Ալ Սողոմոն սէօյլէր. ֆ վաղեցդէ ընդհատ.
Նանի. Տէլ նէ Եվէնդէ։ Սիրաք. Է. 34։ Օիրա նիճէ
քի պիր քալճ մուհասէրէ օլուրսա տիւշմանլարտան,
Լազըմ տէնիլ տիր քաֆուլու աչմաք. պուննուն կիպի կէօ-
րիւնմէզ տիւշմանլար տա՝ տայըմ մուհասէրէ էմմիշ-
էեր տիր պիզի. ծնուն իչին ֆարզ տըր պիզէ զիատէ տաքը-
Նարաք աչմաք Ճանըմըզըն քաֆուլատուն, Նանի ազըզմըշդը։

ՄԻՍԻՈՆԻ ՀԱՅ։

Գլուխ չորեքտասներորդ։ Ինչպես Հայոց Կաթողիկոսն Գրիգորիս Ա. Վկայասեր եւ Ներսես Ա. Մեծ Հայոց Կաթողիկոսն Ներսես Ա. Մեծ։

Յունուն 1237. սէնէսինտէ, Լբինճէ Փերտինանտոսուն Կասթիլիատա փատիշահլըղընտա, օնուն Ակթովիա շէհրինտէ պիր եվլի Հասթեր նամ զիատէ հիւսիւնտար վէ էտէպլի չըփուէթ քարըսը վար ըտը. վէ օ տայըմ՝ քրիստիանլարլա կէչինմէսիյլէ, օնլարը սէվերտիլ վէ օնլարըն տինին մէհՀ էտերտի. լաքին քօղքարտը քէնտի էրքէյինտէն վէ սայրը չըփուէթլարտան՝ քրիստիան օլմայա։ Պու քարընըն հիւսնիւնէ վուրուլտու օ շէհիրտէ պիր քրիստիան քիշիզատէ եվլատ, վէ հեր Թիւրլիւ քաղիրլի մինասիպէթի արարտը քէնտի փէնա արզուսին օնունլա Թէքմիլ էթմէյէ։ Լաքին քարը հիչ հուսմազտը օնուն սէօզէրինտէն. վէ քապուլ էթմէզտի օնուն կէօնտէրտիյի փիշկէշլերի։ Ամտի պու քիշիզատէ էվլէնմիշ օլմայլա, քէնտինէ մէնէնտ պիր պէյնիք սօյտան զէվզէկ վար ըտը, վէ օլ տախի պիր էօրքէլի վէ քէնտի իթիպարընա զիատէ զայրէթլի քարը յօր։ Պու Հալան կէօրտիւ, քի քէնտի էրքէյի օլ չըփուէթ գարընըն մուհապէթինէ տիւշմիւշ, զիատէսիյլէ էօրքէլէնիպ՝ տիւշունտիւ չըփուէթ գարըսըն էօթիւրմէք։ Ամտի բարա գուվվէթիյլէ՝ եալան շահատլար Թէտարիք էթտի, վէ Հաքիմ՝ Հուզուրունա չըգարտըպ՝ շէքվա էթտիրտի չըփուէթ գարըտան էօթիւրիւ զինա էթմիշ տէյի, վէ Հաքիմ՝ շահատլարա ինանըպ, օնու էօթիւմէ քազէլէտի. վէ օ շէհիրտէ զինաքեար տիշէհլիէրի՝ պէօյլէ էօթիւրիւրլէրտի. չըքարըրլարտը օնլարը պիր քուվէյէ, եահօթ պիր եիւյէք եալէն քայա իւզէրինէ, վէ օրտան աշաղը պըրաքըպ՝ փէք փէնա Հալ իլէ կէպէրտիրլէրտի։ Ամտի՝ պու Թարզա կէօթիւրտիւլէր սուսուպ Լասթիերի՝ չօք Հալը ըտա ինիէէտէն աշաղը պըրաքմայա օնու, վէ չըքարտըլար պիր եիւյէք վէ քօղքուլու եալէն քայա իւզէրինէ՝ քի շէհիրին քարշըսընտայտը, վէ պաղլատըլըր օնուն էլլէրին վէ այաքլարըն, վէ Հազըրլատըլար Թէփէտէն աշաղը պըրաքմայա օնու. վէ օ կէօզլէրին քալտըրըպ՝ կէօրտիւ ուզաքտան ազլըպ պիքիր. ԱլտոԹիուլասէն պիր Թաշտան պատիկրինի՝ քի քէնտի քիլիսէսինին քարտուսունուն իւզէրինտէ տուրուրտու՝ քի շէհիրին պէօյնիք քիլիսէսկայտի, վէ պաշ-

ջատը սըղընմայա օնա կէօզ եաշըլա, վէ տէտի. եա ազիզէր ազիզ Պիքիր՝ Յա Ռաուն վալիտէսի, վէ քերեմ ա-նասը. սէն քի իմտատա նէթիշերսին սատըքլարա վէ կիւ-նահքեարլարա սէն պիլերսին պու զինա լէքէսինտէ սուէ-սուզուզում. վէ պիլերսին քի եալան շահատէթլիք էթմիլէր պէնիմ իւզէրիմէ. էօյլէյիսէ նիհաղ էտերիմ սանա՝ իմտատա նէթիշ պանա, վէ քուրթար պու էօրֆիւլիւ էօլիւմտէն, պէն տէ ահտ էտերիմ քրիստիան օլմայա, վէ սանա քուլլուք էթ-մէյէ ճէմի էօմրիւմիւն կիւնլէրինտէ սէնին քիլսէնտէ: Վէ ճէլլատ պաքմայըպ օնուն կէօզ եաշընա, իթտի էլեյլէ՝ վէ պըրաքտը օնու նիւքսէք քայատան. վէ իշտէ կէօ-րիւնտիւլէր Ալլահըն մէճմինին, վէ օնուն ազիզ վալիտե-սինին միճիւղէթի. զէրա քարը նիւյսէքտէն էնմէյէ պաշլայ-ընճա՝ կէօրիւնտիւ պիր պէյազ կէօյէրճին, քի ուչուպ կիրտի օնուն թէնի ալթընա, վէ օնու քանալթլարընըն իւ-զէրինէ քալտըրըպ՝ եավաշ եավաշ կէթիրտի նէթիշտիրտի քէտէրսիզ քայանըն տիպինտէ տիւզ նէրե, նէրէտէ քի ճօմատաի տուրմուշ պաքարտը օնա. վէ կէօքճէճին օրա-տա պըրաքըպ օնու՝ կէօրիւնմէզ օլտու: Պու միճիւղէ-թի ճօմատաի կէօրիւնճէ՝ զիատէ հէյրան օլտու, վէ համտ ու սէնա վէրտի Ալլահա: Ռէզալիք մուէթտուլու քարը տա նէրէ տիւշիւպ հաճըզդ շիքիւրլէր վէրտի Ալլահա՝ վէ օնուն ազիզ վալիտեսինէ. վէ ֆէրեատ էթտի տէմիլլէ, շիմտի վաֆթիզ էյլէյին պէնի. զէրա քրիստիան օլմազ քատէրիմ: Օ միճիւղէթին խատէրի նէթիշտի աքապինճէ շէհիրին նեզատնուն քուլաղընա, քի ատը Ռեունարդոս ուտու. վէ ճէմ էտիպ քիլսէնին փափազլարըն, օնլարա չը-քարլար ճիւմլէ շէհիրին այանլարը զապիթլէրի տէ, կէլտիլէր օրայա, վէ քարըլը սազ կէօրիւպ, մէհման քալտըլար ճիւմլէսի: Ասնրա չէօզտիւլէր օնու պազլարընտան, վէ թատիօրա չը-քըպ բուհանի ահէնկլեր վէ զեպուրլարլա՝ կէօթիւրտիւր օնու ազիմ զինինէթ իլէ Ալլահէթուլլահըն քիլսէսինէ: Վէ օ կիւն վաֆթիզ էյլէտի օնու օրատա եպիսկոպոս, էվվէլ ազիզ տինին իբրարլըզըն ալըպ ազըզըն-տան, չաղըրտը օնուն խսին Ասրիամ: Վէ մուէթ-լուլու քարը նիպտան տիլէտի, օ քիլսէնին պիր հըզմէ-թինէ թայըն էթմէ իչին քէնտիսին. վէ տէտի, պէյլէ ահտ էթտիմ ազիզ Պիքիրե, քայատան աշաղը պըրա-քըլմազտան էվվէլ. վէ նիպս տիլէտիյն կիպի էյլէտի. օն-

տա տուրտու էօմ֊իւնիւն պիւ֊միւն կիւնլէրինտէ հէր ամէ֊ փափլըզլա. վէ նէ զաման քի էօլմիւ, կէօմմիւլէր օնու իզլէմէյէ օ քիլիսէտէ։

Պօնա֊ նաւէլ էտէր Յովհաննէս ալդէման էնոպէ Է. Քիւո. պոզ. 5։ Վէ հայր Պատրոս Բոմէ. ճիլ. Է. էօրին. 13. Վէ սայրը էօ֊ հէ֊սայէմճիլէր։

Ա՛ՀՎԷ։

Պու չըֆտա քարը օնան իչին լայըք օլտու ազիզ Պիքիրին պէօյլէ թաճտալըս նարտըմընա, վէ Ըլլահըն լութֆ ունա. զիրա քէնտի չօճուքլուղունատան պէրի կիւ֊նա հըզ նաշատը. քէզալիք վէ քիմ քի քէնտի չօճուքլու֊ղունատան իւզէրինէ ալըր Տրնմիա մարգարէնին միւճիւ֊ձիւնճէ. պու֊֊ծ օրնոպ Տ՚. Նանի, Պատրիկին ֆանոռա֊նան պօյո֊նտո֊ռօ֊պա֊, վէ արդուլէր տալըմ Ըլլահա մար֊ տու նէնանէլէրի թէքմիլ էթմէյէ, քէնտի հէր տարլըզընտա Ըլլահըն իմտատըն պուլուր. Նիճէ տէնիր տաղմատա. ՚Ի֊. 18։ Պարթոլոմէ պրոպէզ տա Տբ. ե Տբլըճա֊նդ, յամ նէկոռ֊ նդ դրնէոպ վնոռա։ Նանի. Պատրէտրէ Պոպիկ չողբրըբըր. վէ Պոպիկ էշլէրի օնլուպ՝ վէ ճի֊րլէ օնլուբը ուրլէնինպէն նէկա֊ էյլէրի օնլուբը։

Ա Ի Ա Ի Ո Ը Ի Թ֊ ՀՐ։

Ըչլէ Պի֊նէ պիր չըֆտա֊ պէօնպէրպէ ուրնպոկա պինինէ նէօպէրհէյլէ օնա ճիհէննէմին խալճնճէլէրին, վէ ճէննէմէ֊ նուլմանալըրըն։

Յակոբ նամ պիր չըֆտու՝ Ինկիլթեռռանըն Ըունտուռա շէ֊ րինտէ տօղուպ պէօյիւմէ պիր կիւն Ըունտուռատան Ա֊ինկ նինա շէհրինէ կիտերքէն՝ բաստ կէլտիկէր օնա նօյտա Թիւրիւտիլէր. օնլարըն քի ատէմի պուլուտու, քի նօչմա֊ լարը տուԹարլար, վէ զէննճիրտէ սաքլարլատը օ քա֊ տար, Թաքի օ մէքտուպա քէնտի էհլիպէյԹլէրինէ խապէր էտէրտի՝ պու քատար ահճէ կէօնտէրիպ՝ քուր֊ Թարմայա քէնտիսին, վէ հաչան վատ օլան ահճէ կէլիր֊

տի, քոյ վէրիւէրտի օնու։ Պէօյլէ էթտիլէր օ չը-
փուտա տա. քի թուքթատուլար օնու, վէ զէնթիրէ վօր-
տուլար. վէ կէօթիւրիւպ քօտուլար պիր մուրատար օտայա
իսթիզ պիր նապան ևէրտէ՝ պունա եէմէք իչին իւչ
կիւնէ եէթիչմէք քատար սալթ էքմէք վէ սու վէրիպ՝ պիր
մէքտուպ նալտրըտըք քատան սօնրա քէնտի պէրապարըն՝
պու քատար ահճէ կէօնտէրիպ քուրթարմայա քէնտիսին.
տահի փէք եավուզ տէօյտիւլէր թա՛ օնուն քէմիքէրի
քըրըլընճա, քի օնու սայրը եօչճուլարա էթմէդիէրտի. վէ
քէնտիէր կիթտիլէր քէնտի իշէրինէ։ Ընփուտա օ իւչ կիւն-
տէ տայանըլմազ տէրթիէրտէ տուրուպ՝ պիլմէզտի նէ էահ-
ճէյին, չաղրըրտըր էսկի նամուսուն ընլարըն. եանի Ասլահսը,
Ասմուէլն, վէ սայրըլարըն իմտատա, լաքին իշտիմէզտի։
Ասնրա նիճէ քի իշնթիմիշտի քրիստիանլարատան չօք քէրրէ, քի
քէնտիէրինին տարըտընճատա իմտատա չաղրըրըլարտը ազըզ
Պիքիրի՝ տէմիյլէ, իմտատա էյլէ պանա ազըզ Ասլահէթուլ-
լահ. պաշլատը քէնտի տէ չաղրըմայա իմտատա ճանըր
կէօնիւլտէն, փարազա թանընմազտը օնու, վէ սէօյլէտիյինի
տէ աղնամազտը։ Ասէ իւչիւնճիւ կէճէ պիր ազ ուչքուչա
վարընճա, իշտէ իւրնասընտատա կէօրտիւ պիր հիւսիւնտար
սուլթան. քի կէյինտիշ պիր չէփանէյը զէրպապ՝ կէլիրտի
օնա. վէ նանընտա կէլինճէ, էյիլիպ՝ քէնտիսի չէօզտիւ
օնու զէնճիրլէրինտէն։ Ոյանտը ուչքուսունտան, վէ կէօրտիւ
կէօզիյլէ, քի տիւշ տէյիլտի օ, իւլէ հագըքէթ, զէրա
կէօրիւրտիւ օ իհթիշամըը սուլթանը օյանընքըըքտա, քի
օնտան նուր շաֆքը սաչըլըրտը, վէ քէնտի քարանլըք օ-
տասը՝ կիւնէչ խանէսի օլմուշտու։ Ընճուպ քալըզ վէ
քօյնքուպ չըփուտա օնտան, սիւվալ եթտի սուլթանա ուեթա-
նարաք, վէ տէտի. քիմ սէն սէն իհթիշամը՛ սուլթան, քի իմ-
տատա նէթիշտին պէն սէփիլէ։ Ահ էսպ վէրտի ազըզ
Պիքիր, վէ տէտի. պէն իմ պիքիր Ասէրիէմ, սիզ չըփուտ-
լար պէնի սիթէմլէր, վէ իթիքատի էթմէդընիզ, քի
նէպիլէրէ վէ փէյղամպէրլէրճ իքրար օլունան տիւնեանըն
քուրթարըճընը Յա՛ Ասէսի տօղուրտում. քի սիզ
օնու բէպալէթմէյէ էօլտիւրտիւզ։ Ասքին պէօյլէքէն զա-
թիքէմիկէ պէտէլ էյլէր էթմէք մէշրեֆիմէ կէօրէ, իշտէ կէլ-
տիմ սէնի քուրթարմայա պաղըշլընատան, վէ տիւշմանլարընճն
էլինտէն. զէրա պէնի իմտատա չաղրըրտն. վէ տահա պիա-
կէլտիմ սէնի չըքարմայա նիթիյէ կէօթիւրէ։ Մեսէ պինճ

քէն. վէ չէքմէյէ սէնի քրիստիան տինինէ: Ալ պունաճ պիւթիւն էյիձէ տույմա իչին, քալք կել ենսէմ արթա: Պունու սէօյլէյիպ ազիզ Պիքիր, չըքարը օտատան, վէ չըփուտ օնուն ենսէսինձէ. վէ կիտիպ նէթիշտիւէր պիր քայալըք տաղա, օնուն քի էթէյինտէ պիր կէնիշ տէրէ վար քարը զիատէ տէրին: Ալ ազիզ Պիքիր, տէստի չըփուտա, պայք աշաղը. վէ չըփուտ միւթիւհ օլուպ՝ հաչան պաքարը աշաղը, կէօրտիւ պիր պէօյիք չուքուր. օնտան քի աթէշ վէ քիւքիւրթ, վէ թէհամիւլ օլունմադ մուրտար քօքու չըքարտը: Ալ կէօրտիւ օ աթէշին իչինդէ հիսապսըզ ինսանլարըն ճանլարըն, քի թիւրլիւ թիւրլիւ վէ ածը իսկէնճէ էյիլէ սիսթէմէթիքլէրտի չէյթանլարտան՝ տայանըմադ աթէշ իչինտէ: Օնու կէօրիւպ չըփուտ՝ քօրքտու զիատէ. վէ քօյքուսունտան էօլիւմ նաքլաշտը: Իչինտի օնլարըն քօրքուլու շամաթալարընըն սէտասըն, ազլամալարըն, ախչէրին քըճըրտաթմալարըն, քիւֆիւրլէրին, վէ շէքմէճէլէրին. վէ արզուլէրտի պիլմէք, քի քի՞մ ախրլէր. ճանլար, վէ ուլմանըրտար սիւպհէ էթմէյէ ազիզ Պիքիրէ: Ադին օ թանըմայնա օնուն կէօյնիւն արզուսուն, տէստի օնա. պիլէսին, քի պու ղընտան, վէ պու աթէշ, վէ պու իսկէնճէլէր՝ հազըրլանմըշտըրըլար սիզ չըփուտլար իչին. վէ պու ճանլարը տախի՝ քի կէօրիւյօրսուն՝ չըփուտլարըն ճանլարը տըր, վէ ճիւմլէնիզ կիտէճէք սինիզ պու իսկէնճէլէրէ, վէ պունտա քալմաճաք սըղըզ էպէտի, էյէր սիզին թաշ նիւրէքլիյինիզտէ քալըզ՝ քրիստիան տինինէ կէլմէդըկճէ: Ալ սօնրա տէստի, էյէր պունլար իթթիհամէդէսէ սէնի տօղրու տինէ թէվրէտմէյէ, կէլ պէնիմ իլէ, վէ կէօստէրէյիմ սանա պէօյիք էյլիքլէրի, քի օնլարտան սիզ մէհրում էտէրսինիզ սիզի: Ալ պունու սէօյլէյիպ, կէօթիւրտիւ օնու օնտան պիր սէֆալը տաղա. վէ օրտա կէօյլէրէ քալտըրթմըը օնուն կէօդլէրին, կէօրմէյէ պիր շաղլըը ըլա տօլու ձէննէթի պահձէսի. օնտան քի էօլիւմսիզլիւք քօքուսու քէքարտը, զիատէ հէյրանլը վէ հէր թիւրլիւ աղաճլար ֆիտանլար՝ վէ չիչէքլէրը օնտա ըտըլար. օնտա կէօրտիւ չըփուտ տախի հիսապսըզ ֆէրիշթէլէրին վէ Ալլահըն սիւլտարընըն քէօմէսին, քի կիւնէշէն զիատէ փարլարտարը, վէ տայըմ ֆէրահ րուհանի ահէնկլէրտէ վէ շաղլաքտա տուրուրլարտը: Ալ սօնրա տէստի օնա. իմոհ պիլ՝ քի պու ձէննէթի տիր, քի պէնիմ օղլում քաճանտը պու-

Նու քէնտի քանըլա ձէմի քէնտինէ իման կէթիրէնկէր իչին. վէ մէհրամ օլուրլար պունտան ճիւմլէ սիզին մէսէլինիզէ էօլէնկէր. վէ էյեր խտէրսէն պու ճէննէթլի քալան ժաք, ֆարղ տըր սանա իման կէթիրմէք պէնիմ օղլում Յա Ռաննա՝ վէ վաֆթիղ օլմաք, վէ օնուն թէմսիլլէրին սաքլամաք: Իմդի՝ վար սէլամէթլէ, վէ զիքր էյլէ տայըմ նէ քի կէօրտիւն խէ՝ քէմիքէլէրտէն քուրթուլուպ էյլիքլերի քազանմա իչին. վէ պու քատար էյլիքլերէ նատիր օլմա, օնու քի սանա էթմիմ՝ տէյիլթի սէնին ամէլլերինին լայըքլըղընտան, իյլէ պէնիմ էյլէյիմտէն: Պունու սէօյլէյիպ՝ կէօրիւնմէղ օլտու ազիզ Պէքիր. վէ չըֆթուտ քալըը կէճէնին քարանլըղընտա, վէ պաշլատը կիմմիչէ. վէ պիլմէզտի նէրէյէ կիմտիյին. վէ քօրքարտը թէքրար թիւրիւտիւլէրին էլլէրինէ տիւշմէտէն: Ա է սապահ օլունճա եէթիշտի Ռաքա նամ պիր շէհիրէ, օրատա պիր բահիպլէրին մանաստըրընա կիտիպ՝ նաբէլ էթտի օնլարա ճիւմլէ քէնտինէ բաստ կէլէնի. վէ խտէրտի քրիստիան օլմաք: Օյատէ սէվինտիլէր օ բահիպլէր. վէ պիր քաչ կիւն թէրպիյէ էյլէյիպ օնու քրիստիան տինինին իլմինտէ, վաֆթիղ էթտիլէր օնու պէօյիւք զիննէթի իլէ, վէ ատըն Յովհաննէս չաղըրտըլար:

Պունու նատէ էսէր Կալիֆինա աէ Ա֊ֆ. ֆ֊ճիպ. ֆիճ. ֆաղ. 37: Ա է հայը Անվանոս խոտ. ապէք Պիւէր. ֆ֊ճի֊. ֆ. ֆիճ. ֆ֊ճի֊. 29: Ա է հայը Ա֊ֆէտաճաք. պէոպ. ճէլ. է. ի֊ոպէր. 8:

Ա՛էյվէ:

Իմդի՝ պիզ տէ տիւնէա արղուսիյէ հէլաք օլմամա իչին պօրճլուլուղ տայմա փիքրիմիզին կէօղիս էօնիւնտէ տուրմայա պու իքի էննիհայէթլէրէր. նանի ճիհէննէմին էպէտի իսկէնճէլէրին, վէ կէօյէր ճէննէթինին ասնասուղ սալթանաթըն: Օնրա պու իքիսէր, նանի ճիհէննէմ քօրքուսու, վէ ճէննէթի ումտուտու, այնի իքի ճան քուրթարան տէմիր կիպի տիրլէր, քի օնլար քատըստըրլար պիլմիմ ճանընմըզըն կէմիսին էմին էթմէյէ տիւնէա պէլալէրինին տալկաչտան պօղուլմամա իչին, վէ ճանըմըզը հէլաք էտէն թէհլիքէլի քայալարա չարփըլմամա իչին. պունուն հաքկընա սէօյ-

լեր Սողոմոն. Ցնչեա վշախաձոս. Լանի, պ՛որ էյլե ակենի էնձամլա. եանի սօնրաքի նիհայեթսիզ քեմլիքլերի, վե սօնսուզ էյլիքլերի. Ե յոխթեան ու՞ ղեղանչեսցես. Լանի՝ վե էոկեոթ կի՞ոհոհ եկինէյէոկեն:

ՄԻՒՃԻՒՕԼԹ·ՀՑ

Պէր կենճ եկնէթ ոպէզ Պկոէրեն էոպոլմըլըլ շեյկեոնքեն էզկոպեն ցո՞ըկեո՞ըսո՞ս, ոն օձո՞ս ֆոբոլսմոց ըսոֆըթ:

Ա՛զիզ պէքիր Ա՛լլահէթուլլահա զնատէ իպատէթքնար պէր կենճ եկյիտ տահա զնատէ օնա քուլլուք էթմէ իչին, եաղըլսըր պէր քարտաշլըղա, քի օնուն իսմինէ քօնուլմուշտու, վէ օնուն մուհապէթիյլէ ալէֆլէնիպ, հէր կիւն քըշ վէ եաղ հէփսինէն էվվէլ քարտաշլըղըն ճէմաանէսինէ կիտէրտի, քէնտի իշլէրին պիւթիւն պէր եանա պըրաքըպ. վէ զնատէ ուսլու՝ փաք, վէ ճիւմլէսինէ էյի իպտէթի իտի: Ա՛է սլտու, քի պէր քաչ սէնէատէն սօնրա զնատէ սօվտուտու սըճաքլըղընտան, օնուն՛նա քի խըզմէթ էտէրտի ալնը Պկոէրէ, վէ պըրաքըը օնու: Ա՛է պու բաստ կէլտի օնա պէր աղ շէյթանտան, պէր աղ տա քէնտի ֆէնա այաքտաշլարընտան. իսմի հաչան պըրաքըը աղնը Պկոէրին քարտաշլըղընն ճէմին. քայըպ էթմի օնա օյան իպատէթքնաբլըղըն տա, վէ Ա՛լլահ քօղբուտուն. վէ քէնտիսին պիւթիւն օյունա, եէյիպ իչմէյէ, վէ հօվարտա ամէլլէրէ վէրմի շէհիրէ պիւթիւն ֆէնա իպրէթ: Իմի պէօյլէ ուղուրսուզլուքտա իքէն՝ կէճէնին պիրինտէ օտասընտա ույուքքէն, քօրքուլու տիւշէրլէ զնյատէ սըքըլըը, վէ տայանամայըպ՝ եաթաքտան քալքըպ՝ ըշրք եաքտը, վէ պաշլատը պէր մուրտար քիթապ օքումայա: Էէնիզ օքումայա պաշլամըշտը, կէօրտիւ, քի իշտէ օտաներն քաիուտու պէր պէօյլէք կիւրիւլթիյլէ աչըլտը, վէ կիրտի իչէրի շէյթան էօրֆիւս պէտտավի քըյափէթլէ. քի էլէրինտէ վէ այաքլարընտա փէնէհէրի վար ըտը: Օնու կէօրիւնճէ օ կենճ եկյիտ քօրքուտուսընտան շաշըպ՝ օտաներն պէր քէօշէսինէ քաչըպ՝ պաշլատը քէնտինէ իսմտատա չաղըրմայա աղնը պիքիր Ա՛լլահէթուլլահը: Օլտէմ տէտի օնա շէյթան, նաֆիլէ չաղըրըրսըն Ա՛լլահըն վալիտէսին սանա իսմտատա. պիրա նատըլ քի սէն պըրաքըըն օնու, վէ օնուն քարտաշլըղընը.

քեզալիք օ տա սէնի պըրաքտը, վէ սէն շիմտի Աւտահան վէրիլտին պէնիմ էլիմէ իսթիզ ամէլէ-ին էյլին։ վէ սէնի ճիհէննեէմի կէօճիւմէյէ կէլտիմ։ Պունու սեօյլէյիմ՝ աչտը փէնչէլէրին։ վէ իստէրտի եէօրիւչիւշ էճմէք օնուն իւզէրինէ եըրճըզ վարալամա իչլին։ Ա՛է օ սէֆիլ նկիտ զնա-տէ քօղքուպ, աքսալինճէ տիզ չէօքտիւ, վէ պաշլատը սեօյ-լէմէյէ օ տիւվալտը, քի աղլէզ Պէքիր վարտէճուլ-լահըն քարտաշլըղընա քէնարէրին վէզիկէզ էտինէլեր սեօյ-լէրէրտի։ քի պաշլանըր։ ապէպէրուէն ապէզ Պէյէ Աէլա-հըն վէլիէհտ Ա՛երէմ։ վէ սայըր։ Իշլէմտի օնուն փի-նատըն մէրհամէթի անտաը ադլիզ պէքիր Ա՛երիէմ, վէ աճը-տը օնա, վէ իշտէ քաֆիլ աչըլտը օնուն օտասը-նըն փէնչարէսի։ վէ կիրտի իչէրի կեօյլէրին սուվթատը քէրլամէյի շէֆքէթլէ, քօչտու օնտան շէյլթանը զիհտէ աղարլամըյալա։ վէ տէօնիւպ նկիտէ, տէտի ճամէլըլըզ ըլա։ Հագըզտաճի լայըք տէյիլտին պէնիմ նարտըմտա, չինքի պըրաքտըն պէնի վէ պէնիմ քարտաշլըղընտը։ լաքին պու պիր տէֆա իշտէ սանա աճըլըպ՝ ավճ էտէրիմ։ կիմի իմրանճ օլ կիւնահլարըն, վէ տէյիշ ամէլէրին։ վէ տէօն պէնիմ քար-տաշլըղընա։ վէ սաքը՛ն պիր տահա։ զիրա պու տէֆա ճի-հէննեէմին քահուտաունտա պուլունտուն։ պիր տէ տահա շիւփհէսիզ սիւչէրսին օնա էպէտիլ էպէտ։ վէ պունու սեօյլէյիմ՝ կէօրիւնմէզ օլտու։ Ա՛է օ կէնճ նկիտ սէվինճէյ տօլտու՝ քէնարսին ճիհէննեէմտէն քուրթուլմուշ կէօր-լունէճ, վէ սապահլա աքսալինճէ կիլմէտի ադլիզ Պէյլէրին քարտաշլըղընըն ճէհաննեէմսինի, վէ իստէրտի օնուն միւպա-շիրի փէտէրի՝ սեօյլէմէյէ օնուն ուլա։ Ա՛է օ փէտէր հաչան կէլտի կէօրտիյսէ օնու օքտատը սարթ-մըշ՝ սօլմուշ՝ վէ զապունլանմըշ սուրէթի իլէ, քի այնի պիր էօլիւ լէշի քըյամէտ օլմուշ կիմի կէօրիւնիւրտիւ, շաշտը զնատէ. սիւվալ էճմէտի օնա, վէ տէտի. նէհէն զուհուր օլտու պու սէնին սիմանըն քաֆիլ տէյիշմէմսի՝ օղուլ։ Ա՛է օ նադլ կելէտի օնա սըրասըյալա, քի նասըլ կէօրիւնտիւ շէյթան, վէ նասըլ էզտատ օլտու օնտան ադլիզ Պէքիրին նարտըմըյալա։ Ա՛է օ կէնճ նկիտ պաքտը. քի կիւճ ինանըըյօր օնա իհտիար, կէօճիւրտիւ օնու քէնտի էվինէ կէօրմէյէ օրատտա շէյթանտան ալըրաքըտան նշան-լարը։ Ճաչան իչէրի կիրտիյսէ օ իհտիար, էվվէլ պիր տայանըլմազ մուրատար քօքու ատտը օնուն օտասընտա շէյ-

թանտան պըրսաքըմըշ . վէ սօնրա կէօրմէ տուվարըն եա-
ըըղըն , քի օնտան չըքմըշ քաչմըշտը շէյթան՝ աղըզ Պի-
քիրի կէօրիւճ։ Օլտէմ ինանտը օնա, վէ իշլեթտի օ-
նուն կէօզ եաշըյըա մուքիր օլմասըն կիւնահլարըն , վէ քա-
պուլ էթտի օնու թէքրար աղըզ Պիքիրին քարտաշլըղընա ,
ալ էօյրէնտի պու նէյիտ քէնտի էօրինէյինտէն , քի նէ
թիւրլիւ հէլաքիէթ թէհլիքէսինէ թէսլիմ օլույօր , աղըզ
Պիքիրե իպատէթքեարլըղըն թէղք էտէն ։

Պուհու նուշէ էտէր Ալինէրսա ֆէնդի . ճ . ֆէր . պոպ . 3 .
ալ հայր Ըղէա . պէոպս ճիլ . ճ . ըոպ . 12 ։

ԱՀՎԷ ։

Էօյրէնէլիմ պիզ տէ պու եվյիտտէն սօվլումամընը Ալլահա
վէ աղըզ Պիքիրե իպատէթքեարլըղըմըզդան՝ նիչին քի ը-
ըըճաթլըղը Ալլահ հաղ էթմէզ . օնուն իչին պէօյլէ քիմսէյէ
տէր Ալլահ . Ալ՝ պի գաղը եա , գախնըչը պէնը ։ Նասըլ Ճէնէֆ
ըըճաթ սըն , խախնըճա էտէյիմ սէնի ։ Ալ էյեր էօյլէ քիմսէյի
Ալլահ խատիվըա էտիպ քօվարսա քէնտինտէն , եա նէ քա-
տար տահա խատէմէզ իշլեմէկը օնուն սօվլուք տիւ-
պալարըն . վէ պու օնուն իչին տիր , քի իքրահ էթմիշ տիր
օնտան ։ Ինմի էյեր արզուլէրսէք , քի Ալլահ իշլեմսին
պիզիմ տիւպալարըմըզը . տիւպայա տուրալըմ սըճաք մու-
հապէթէ , վէ էյի ֆիքիր քօմայըա ։

ՄԻԻՃԻՒՂԻԹ· Զ ։

Աղըզ Պիրնը ֆէնդի խոպպէհլէսուլըրընէ պէրնի սուրլուրը,
ֆի օնուն այուրպայընը շէյխնի պօղուս ։

Յունուն 1604 . սէնէսինտէ Վիլհէլմնկ էյալէթինին պիր շհ-
րինտէ իքի կէնճ ճահիլ ֆէնա մէչրեֆ եվյիտլէր իլմի
էօյրէնիլըէր իտի , օնլար քի իլմի էօյրէնմէտէ իլէրի
կիտէճէք նէբատ , ֆէնա ամալլէրտէ վէ ֆէնա խույլարտա
իլէրի կիտէրլէրտի , նասըլ օյանըլարտա , նէմի իշմալլէրտէ
վէ էտէպսիզլիքտէ , քէնտի այաքտաշլարընա ֆէնա իպրէթ ,
վէ ահմալարընա կէօնիւլ էվատը ։ Ինմի զուհուր օլտու ,
քի պիր կիւն պուռնլար պիւհիւն կիւնտիւզիւ կէչիրտիլէր

ժունքարտա՝ եէմէտէ իչմէտէ վէ հօվարտալըքտա. վէ կիւնի պաթմըքտան սօնրա կիլիմիլէր իքիսի տէ պիր զանիէ քա-
րըյա: Տուրտուլար օնտա նարը կէձէյէտէք օ զանիէ էլլէ կիւնահտա. վէ սօնրա պիրի Հոխքարդոս նամ՝ տէօնտիւ
էվէ. վէ օ պիրի քալտը օնտա քէնտի էտէպսիզ ար-
դուսին տահա զիւտէ տօյուրմա իչին: Ամոի Հոխքարդոս էվինէ կէլիպ՝ ուրուպասըն սօյունուրքէն ույումա իչին,
ֆիքրինէ տիւշտիւ, քի տահա պիր քաչ ողղըն քէզ
Աարիամ տէմէմիշ իտի, քի էէր կիւն ազիզ Պիքիրէ
սէօյլէմիյէ մէօհտաճ էճմիշ իտի. իմոի պաշլատը սէօյլէ-
միյէ օնլարը մուհապէճմիշ՝ ույույուպ պէզար օլարաք.
վէ հաչան պիճիրտի. եաճադա կիրտի, վէ ույուրտու: Աէ
իշտէ օտա քափուսունուն վուրուլմա սէսին իչինճտի, վէ
ույքուտան ցյանըպ, քափույու աչմա իչին եաճադընտան
էնմէք իստէրքէն, կէօրտիւ այաքտաշըն քէնտի եաճադըն-
տա. լաքին հիչ ճանըմատը օնու. զէյրա փէք չէրքին վէ
քօրքուլույտու. վէ օնտան քօրքուպ սէրսէմճէնիճէ կիպի
օլտու: Աօնրա պիր աղ եիւրէքյէնիպ, սիւալ էճտի օնա,
վէ տէտի, քի մսին սէն, վէ նի՞ճէ կիրտին պու օտայա քա-
փու քափալը իքէն. վէ նի՞ճէ չընքըն պէնիմ եաճադը-
մա: Աէ օ տէտի. պէն սէնին այաքտաշընը ըմ, քի պու կէճէ
սէնինլէ պիլէյտիմ ֆիյան զանիէնին էվինտէ: Աէ Հոխ-
քարդոս տէտի. եա նի՞ճէ տէյիշլիճէ սէնին քըյաֆէթին,
վէ պու քատար մուրտար կէօստէրիշլի սին. էօյլէ քի
պանա պիր ճիհէննէմ զէպանիսի կիպի կէօրիւնիյօրսուն:
Աէ օ տէտի. կիւնահ տըը՝ քի պէօյլէ մուրտար կէօստէ-
րիշլի էտէր ինսանըր: Աքքին պու չընքրինլիք պու էօմիւր-
տէ տէյիլ, իլլէ էօլտուքտէն սօնրա կէօրիւնիյօր: Տէտի
Հոխքարդոս. էօյլէյսէ էօլմիշ սիւն սէն. վէ օ տէտի պէլի.
վէ պու տէտի. իմոի իստէրիմ, քի սէօյլէյէսին պանա,
նէ զէման, վէ նասըլ էօլտուն: Աէ օ տէտի. սապահ քարշը
զանիէնին էվինտէն չընքըպ կիտէրքէն՝ չէյթան ճուճուպ՝ պօղ-
տու պէնի տիման էօլունտա, վէ թէնիմ քալտը օրտա եօլ
իւզէրինտէ. վէ ճանըմլա էնտիմ ճիհէննէմէ՝ էպէտի նարէ:
Աէ չմոի Աալիտէճուլլահ կէօնտէրտի պէնի սանա խա-
պէր վէրմէյէ պուճու, քի սէնի տէ պօղաճաղ ըտը չէյթան
պու կէճէ. զէրա նիճէ կիւնահտա այաքտաշ ըտըք, քէզալէք
քաղէպտէ տէ այաքտաշ օլաճաղ ըտըք, լաքին մէօհտաա
հտինտէյինէ կէօրէ ույումաշտան էվվէլ պիր քաչ ողղըն

քնզ Մարիամ սէօյլէմէն իշին շէյթանըն էլինտէն սաքլատը սէնի ազնզ Պիքիր։ Ա՛է պուղու սէօյլէյիպ, եօքարը ալտը կէլինտիյի ուրուպասըն վէ կէօստէրտի ալէֆի՝ քի եաքարտը օնու, վէ էլլանըլարը՝ քի քէմիրիլէրտի օնու փէք ֆէնա. վէ սօնրա կէօրիւնմէզ օլտու։ Օլտէմ Հոճաքարդոս զի-ատէ քօրքուպ, քալքտը էնտի նամթաղընտան. եիւզ եիւս-տիւնէ եէրէ քաիանտը, աղլար, վէ նաս էտէրտի. վէ կէօքսիւն տէօյիւպ Ալլահտան ուէֆ տիլէրտի. վէ շիւքր էտէր իտի քէնտիսին էզատ էտէն ազնզ Պիքիրէ։ Ա՛է չօք ազամտատն սօնրա՝ նամըզ քուրթարա ալիսին քէնտի ճանընն տէյի տիւշիւնիւլքէն՝ սէն Ֆրանչիսկոսուն բահիպէրլինին տապահ ժամը չանըլարընն սէսին իշլիմտի. վէ օ սէս օնա Ալլահ սէտասը օլմաք կէօրիւնտիւ. նանի թէօվպէ ի տիմ-ֆարէ տաւֆէթ էտիյօրտու օնու սէն Ֆրանչիսկոսուն թարիքինէ կիրմէյիլ։ Ամմի՝ չափուկ կիթմտի ծնլարընն մանաստըրընտա, վէ կէօզ եաշընլտա տիլէրտի քէնտիսին քապուլ էթ-մէյէ քէնտիլէրին թարիքքլրինէ։ Ա՛է օ բահիպէր հա-չան կէօրտիւլէրսէ օնու, զիհատէ թաճտուպ քալտընար. զնրա պիլնրլէրտի օնու, քի նասըզ պիճամուս ուտու, վէ սիւալ էթտիլէր օնա, նէտէն թէէրիւնմիշ տէ իտէյօրսուն պի-զնմ թարիքքմիզէ կիրմէք. վէ նէ՛ քատար վաքթի սըր, քի պու նէյէթի քօմունուն ֆիքրինէ։ Օլտէմ նաքզ էթտի նէյիտ օնլարա օ կէճէ քէնտինէ զուհուր օլան իշլերի, նանի քէնտի այաքտաշընըն էօլիմինն ճիհէննէմ իսքնան օլմա-սըն, վէ քէնտինին ազնզ Պիքիրին նարտընմըյլա շէյթանըն էլինտէն էզատ օլմասըն։ Ա՛է պուղու տա տէտի. էյէր սէօ-զիւմէ ամզ էթմէզսէնիզ, վարըն ֆիլան իսիմ զանիւնին էզինէ նաքրն՝ սօքաքտա շէյթանըն պօզուտուրտ պէնիմ այաք-տաշընըմըն լէշնն պուլուրսունուզ։ Ամմա բահիպէր ֆարաղա ինանտրտար օնուն սէօզնինէ, զնրա կէօրտիւլէր օնուն կէօզլէրինտէն սէզ կիպի աքան նաշը. լաքին էքի էմին բահիպ կէօնտէրտիլէր սահիհլէմիյէ՝ նէ քի տէտիյսէ, վէ ծնլար կիտիպ տէտիյի եէրէ, պուլուտուրտ էօլէնին լէշնն քէօ միւրէ տէծնմիշ. վէ կէօրտիւլէր օնուն պօզուզընտա պօ-զուլմասընըն նըշանըն. վէ տէծնտիւլէր կէլտիլէր մանաստը-րա, վէ նաքզ էթտիլէր բահիպէրէ ճէմի կէօրտիւքլէրին։ Ա՛է ծնլար ճիւմլէսինին լիզասըզլա վէրտիլէր օնա քէնտի թարիքքլէրինին ուրուպասըն։ Հոճաքարդոս տէյիշիպ ուրու-պասըն, քէնտի ամզլէրին տէ տէյիշտի. վէ պաշտաղ

քեսկին թէօպէ խտիխֆար էթմէյէ, օրուճ փէհրիզ սաքլամայա, խարար կէլմէյ իլէ, վէ թէնին քամէրլա-մնյլա, քէնտի ֆէնա թապիյէթին ղայրֆլաթմա իչին։ Պատէհու ասիլ Պէքիրտէն քէնտինէ օլան քէրէմին մուգապէլէսինէ կիլմտի վազ էթմէյէ Հէնտիսատէրն Փիլիպպատալարընա. ծնտան կէչտի Հէնտիսատան էյալէթինին սօն սընըրը Ա՛ափիօնա. վէ օրատա քապուլ էթմտի շէհիտլիք թաճրն (եանի Անարտիրոս օլտու) ղիրա օրանըն տինտիզլէրինտէն աթէշէ պըրագըլտը Յն Վռուն ասիլ տինի իչին։

Պուռնու նաւէլ էպէր Ալֆոնս. անդր. ֆէնրի ֆէլէսպէնթա։ Ա՛ն հայր Ալէքսանդր. գլուխ. ճիլտ. Ը. Լուսկ. 9։

Ա՛էյվէ։

Պու հիքեայէթին քաղաքնտան պիզ տէ քօրքուպ, ճահտ էտէլիմ եաթաղա կիրիպ ուչումամայա կիւնահլարը-մըզտան փիւշման օլմասըզ՝ ծնյար իչին քի ֆիքրիմիզին պա-սիրաթը պիզէ սիթէմ էտէր, չիւնքի պիլիրիզ, քի ապ-շամնան չօքլարը քօրքուսուզ եաթաղա կիրտիլէր, վէ սապահտան էօյմիւշ պուլունտուլար։ Օնրա պիր քիմսէ-նին փուսուլմտա տիւշմանը օլուրսա, բահաթ օլամազ ույ-քուտա, եա նիճէ կիւնահքեարլար՝ քի քիւլիհ քատըր Ալլահ քէնտիլէրէ տիւշման տըր, բահաթ ույուչա պիլիրլեր։ Օնրա քիմ քի կիւնահտա ույուր, սանքի քօյ-նունտա պիր պէհիրլի նըլանըլտա եաթաղա կիրիր. իմտի նըլանտան նասըլ քաչարսընաք, կիւնահլարտան տա էօյլէ քաչմայա պօրճլույուզ. նիճէ նասահաթ էտէր պիզէ Սոզոմոն՝ տէմիշլէ. Իէրնե չէրեսաց օյն փոխէ՛ր ՚ի ֆերաց. Լսան՚ի՝ ենըլանըն էհալնոպէն չուչար կնոյ չուչ կնոհտիպան։ Սիրաք. իա 2։

ՄԻՍԻՈՆԹՈՍ ՀԱՅ։

ՊԻՐ ԼԵՅԼՈ ԱՂԷՂ ՊԻՒՐԷ ԱՂՔԱՔԵՈՒՂՀԸ ՀՈՒՔՈՒ ԼՐՔՈՒՔՈՒՅՔ ՀՐՀԱՅՈՒՆ ՀՐՀԱՅՈՒՂՈՒ՝ ՕՆՈՒՆ ՀԱՐՊՐՀՆ ՊՈՒՂՊՈՒ։

ՁՐԱՆՍԱՆՔՆ ՀՈՒՔՈՒՆ ՀԷՀՐԻՆԱՀ ՊԻՐ ՊԷՂՂԱՏՀ ԼԵՅԼԱՏ ՎԱՔ ՂՈՐ՝ ՀԻՒՏԱՓԷՐԷՍԼԻՂՔԱՀ ՎԷ ՔԻԼԱՍՂԱՐ ՕՔՈՒՄԱՏԱՍ ԱՀՕՅ-ԻՄՀ, ՎԷ ՂԻԱՏՀ ԼԱՂԱՏԷԼՔՀԱՐ ԱՂԼՈՂ ՊԻՔԻՐ ՀԱՂԼԱՀԷԼ-ՈՒՂՂԱՀ։ ՕՆՈՒՆ ՓԷՀԱՐԻ ՎԷ ՎԱՂԼԱՀԷՍԻ ԷՕՂՐԻՒՂԷՐ ՏԱՀԱ ԿԷՆՃ ԼՔԷՆ, ՎԷ ՀՕՔ ՂԷՆԿԻՆՂԼՔ ԱՐՐՈՒՔՔՐՂԱՐ ՕՆԱՍ։ ՀԷ ՊՈՒ ԱՆՏԱՒԱԿ ՈՐՂԻ ՄԻՍԱՂԼԻ ՀԷՎՐԻՍԻՆ ՕՅՈՒՆՂԱՐՏԱ, ՍԷՀՐԱՂԷՐՏՀ, ՆԷՂԻՊՀ ԼՒՄԷՂԷՐՏՀ, ՎԷ ՓԷՆԱ ՆԷՐՂԷՐՏՀ ԱՂ ՎԱՔՐԹԱՏԱ ՀԻՒՐԻԲԹԱՒ։ ՀԷ ՏԱՒԻՒ ՔԷՆՏԻ ՄԱՂԼՔԱՆԱՂԱՐՐՆ՝ ԷՎԻՆ ՎԷ ԹԷՃԷՄԻՂԷԲՂԷՐԻՆԻՆ ՊԻՐ ՎԱՅՂՆՏԱ ՍԱՒԹԱՐ, ՎԷ Օ ՊԻՐ ՎԱՅՂՆ ՐԷՀՀԻՆԷ ՔՕՏՈՒՀ ՊԻՐ ՏԷՎԼԷԲՂԼ ՔԼՀԼ ՂԱՏՀ ՔԷՆ-ՏԻ ՀԷՄՀՂԷՐՔՈՒԻՆԷ։ ՀԷ ՀԱՀՃԱՆ ԹԻՒՔԷՏԻՒՔ ՃԻՒՄՀԷՍԻՆ, ՍՕՆ ՎԷ ԱՃՐ ՂԷՐՈՒՐԷԲԷ ՏԻՒՀՏԻՒՅՍԷ, ՕՂՏԷՄ ՔԷՆՏԻՆԷ ԿԷԼԻՒՔ՝ ՄԱՂԻՄ ՔԱՍԱՓԷԲ ԻՀԼԻՆՏԷ ՏՈՒՐՈՒՐ ՈՒՏՈՒ, ՂԻՔՐ ԷԲՄՂԼԷ ՔԷՆՏԻՆԻՆ ԷՎՂԼԷՔՀ ՏԷՎԼԷԲՂԼԷԼԻՆ. ՎԷ ՏԻՒ-ՇԻՆԻՒՐՏԻՒ ՊԱՀՀԱ ՊԻՐ ՈՃՂԱՔ ՄՃՂԼԷՔԷԲԷ ԿԻՏԻՒՔ, ՕՐԱՏԱ ՏԻՂԷՆՃԷ ԿԻՒՔ ՏՈՒՐՄԱՔ։ ԻՄԻՂ ՊԻՐ ԿԻՒՆ ԿԷՂԷՐՔԷՆ ՇԷ ՀԻ-ՐԻՆ ՊԻՐ ՔԷՕՇԷՍԻՆՏԷ, ԸՐԱՍՏ ԿԷԼՏԻ ՕՆԱ ՊԻՐ ՔԷՕՅԼԻՒ ՊԻՆԱՄՈՒՍ ՀԷՄ ՊԻՒՅԻՃԻՒ ՆԷՅԻՏ. ՔԻ ՎԱՔՏՐԱՆ ՕՂԼԱՐԱ ՀԸՂՄԷՔՔԱՐ ՏԱ ՕՂՄՈՒՇՏՈՒ. ՎԷ ՕՆՈՒ ՂԻԱՏՀ ՔԱՍԷ-ՃԷԲԱՏ ԿԷՕՐԻՒՂ, ՍԷԼԱՄԼԱՏՂԲՏԱՆ ՍՕՆՐԱ ՍԻՒԱՂ ԷԲՄՏԻ ՕՆԱ ՔԱՍԷՃԷԼԻՒՅԻՆ ՍԷՊԷՊԻՆ։ ՀԷ ՃԱՐԱՂԱ Օ ՆԷՅԻՏ ԷՎԷՂՍԻՆ ԹԻՒՐՂԻՒ ԹԻՒՐՂԻՒ ՄՀԱՆՔԷԼԷՐ ՏԻՒՂՏԻՒ, ԼԱԲԻՆ ՍՕ-ՆՈՒՆՏԱ ՏՕՂՈՒՏՍՈՒՆ ՍԷՕՅԼԻՏԻ՝ ՆԱՒԷԼ ԷԲՄՏԻ ՕՆԱ, ՆԷ ՏԷՎԼԷԲ-ՏԷՆ ՏԻՒՇԻՒՍ՝ ՆԷ ՍԷՃԻՒԼԻՏ ՆԷԲԻՇՄԷՍԻՆ։ ՕՂՏԷՄ ՏԷՏԻ ՕՆԱ Օ ՊԻՒՅԻՒՃԻՒ, ՊՏՈՒՆՈՒՆ ԻՀԼԻՆ ՀԻՃ ՏԷՐՏԱ ԷԲՄԷ ԱՂՏԱՄ. ՊԷՆ ՔՏՈՂԸ ՐՄ ՍԷՆԻ ԷՎՂԼԷՔԻ ՊԷՕՅԼ-ՔԼՀԻՒՆԷ ՏԷՕՆՏԻՒՐՄՀՀ, ՇՈՒ ՔԻ ՍՄԼԲ ՊԷՆԻՄ ԱՂՄԱՆ ՔՈՒՂՂՈՒՔ ԷԲՄՀՀ ՄԻՒՐԱՏԸՆԸՂՂ ՕՂՍՈՒՆ. ՊԷՆ ՕՆԱ ՊՈՒ ՔՏՈՂԱՐ ՎԱՔՐՏԱ ՔՈՒՂՂՈՒՔ ԷՏԻՕՐՈՒՄ. ՎԷ Օ ՎԷՐԻ, ՅՕՐ ՊԱՈՆԱ ՆԷ ՔԻ ԼՏՏԷՐԲԷՄ։ ՕՀԱՏԷ ՍԷՎԼՆԻՊՀ Օ ՆԷՅԻՏ, ՏԷՏԻ ՊԻՒՅԻՒՃԻՒՀՀ. ՆԱՄԸԼ ՔՈՒՂՂՈՒՔ ՏՈՒՐ Օ, ՔԻ ՍԷՆԻՆ ՄՂՈՆԱ ԷԲՄՍԷՄ ԿԷՐԼՔ. ՎԷ Օ ՏԷՏԻ, ՍՄԼԲ ՊԻՐ ՍԷՕՂ ՏԻՒՐ. ՔԻ ՀՅԷՐ ՏԷՐՍԷՆ, Օ ՎԷՐԻՐ ՈՆԱՆ ՍԷՆԻՆ ԷՎՂԼԷՔԻ ՏԷՎԼԷԲԻՆ։ ՕՆՈՒ ՀԱՀՃԱՆ ԻՀԼԻՆՏԻ

• Եկիտա, առհա գնատե սէվինտի, քուլլուզու ազ պիը շէյ տիր տէյի։ Աօնրա քալքըպ էքիսի պիլէ կէթոխլէր շէհիրէ եաքըն պիր օրմանա։ Ա է օրատա պիւյիւճիւ պաշլատը պիւյիւճիւլիւյի իլէ շէյթանը տավէթ էթմէյէ. վէ իշտէ ազաձլարըն իչինտէն քարշը չըքտը օնլարա շէյթան քօրքուլու վէ պէթատալի ինսան քըյաֆէթինտէ. վէ տէ. տի նէ՞ իչին կէլմիշ սինիզ պուրայա, վէ նէ՞ խատըրսինիզ։ Տէտի պիւյիւճիւ. էֆէնտիմ պու նիյիտ տէվէթտէն զէ. լուրէթ տուշմիշ, թէքբարէն էվէլքի տէվէթինէ տէնմէք իստէր, վէ նէ՞ քի պույուրսան հազըր ոլըր էթմէյէ։ Օլտէմ շէյթան կէօստէրտի օ կիտե չօք ալթըն կիւմիւշ, ինճիլէր, ճէվահիր թաշլար խազնէլէրի. վէ տէտի օնա. սահիհ պուղլարըն հէփիսին սանա վէրիրիմ. վէ էվէլքինտէն զնատե գէնկին օլուրսուն, էյէր շիմտի սէնտէն իստէյէճէյիմի էտէրսէն։ Տէտի օնա նիյիտ, պույուր աղա հէր նէ քի իստէրսէն, վէ պէն չափուկ թէքմիլ էտէրիմ։ Տէտի օնա շէյթան, շիմտի սէնին Ռա Ղլահընը ինքնար էյլէ, էյէր իստէրսէն ճէմի պու խազնէլէրի պէնտէն ալ. մաք։ Ա է օ պուղնու էշիտինճէ ֆարաղա էվէլքսի կիւճլէն. տի, լաքին կէօրտիւյիւ գէնկինլիյին արզուսունտէն չըլըրըպ՝ քէնտի Ղլահը Ռանու ինքնար էթմտի։ Լաքին շէյթան օնա քանահաթ էթմէյիպ՝ տէտի. շիմտի ինքնար էյլէ օնուն վալիտէսի Ա էրիէմի տէ, վէ աքապինճէ վէրէյիմ սանա պու ճէմի խազնէլէրի։ Ա է օ հաչան իշինթէյսէ պունու՝ գնատե քօրքուս. գնրա տահա քալմըշըր օնտա ազնզ Պինքիրէ օլան էվէլքի իպատէթքնարլըղունըն պիր ազ քըղըճըմը. վէ իստէմէտի օնու ինքնար էթմէք. իլլէ տէտի. էյի տիր պանա տիլինէյնի կիպի նաշատաք՝ նէ քի Ղլահընը վալիտէսինի ինքնար էթմէք։ Ա է ֆարաղա օ պիւյիւճիւ թիւրլիւ թիւրլիւ աէօղէրլէ նատահաթլարտը օնու՝ ինքնար էթմէյէ ազնզ Ա. լահտէթուլլահը տա, լաքին օ հիչ տիյնէմէզտի։ Իմտի օրատա տիզ չէօքիւ՝ շէյթանընն էօնիւնտէ, պաշլատը նիւյէք սէ. տույա ազնզ Պինքիրի քէնտինէ իմտատա չաղըրմայա՝ տէմէյլէ. Ա՞ է ըէ՞ ըուհու-ֆլատ ոնատը, վէ ֆէրհաէի վալիտէսէ, սէն պիզէ տատըա պուհանպան։ Ունու քի տայըմ սէօյլէմէյէ մէօհտատ էթ. միշտի։ Պու սէօղլէտտէն շէյթանն շիմշէքտէն չարմըըմըշ կիպի քօրքուպ թիթրէտի. վէ օ նիյիտե պաշկա պիր շէյ էթմէյէ քա. տը օլմամըյլա, էօրքէյլէ սէյիրտիպ պիւյիւճիւնիւն իւերինէ, վէ պօղազընտան տուԹուպ, պօղտուս օնու, վէ հավայա քալտը.

բըպ կէօրիւնմէպ օլսուս, վէ օնուն պիւթիւն կաղնէ։ Ո՛նու օ եկիտ կէօրիւպ՝ զիատե քօրքսուս. վէ օլմայա քի քէնտիսինէ տէ ըրաստ կէլըն պիւյիւճիյէ ըրաստ կէլէն տէյի, աբասլինմէ օ օրմանտան քաչսը. վէ թիթիրէնքէ շէհիրէ կիրտի։ Ա՛ն օնտա կիտիպ՝ կիրտի պիր քիլսէյէ. վէ կիթտի ազիզ Պէքիրին մէզարտընըն էօնիւնէ, օնտա քի ազիզ Պէքիրին իպատէթէ թէփրէտիճի պիր պատկերի վար ըսը Ա՛լահ օղլու քուճաղընտա. վէ օնուն Հուզուրինէ ապշիպ, իքի կէօզէրին իքի պուննար էյլէյիպ՝ սէլ կիպի կէօզ եաշը տէօքէրտի. վէ քէնտի կիւնահլարընա Ա՛պպիտէն ավճ տիլէրտի. վէ խուսուսա ինքեար էթմէսինտէն էօթիւրիւ։ Ա՛ն իշտէ Ա՛լահըն ըրաստ կէթիրմէսիյէ կիրտի օ քիւճսէյէ օ զէնկին քիշի զատե շէհիրլի, օնա քի րէհինէ քօմուշտուս քէնտի էջք մալլարըն վէ մալիքեանալարըն. վէ օնուն ալայրընդըն, կէօզ եաշըն, վէ ահիզալըն կէօրիւպ, պիր քէօշէյէ պաշկաձա չէքիլտի՝ օնուն եասընըն թէքմիլին կէօրմէյէ։ Ա՛ն իշտէ կէօրտիւ՝ վէ իչինէտի, վէ օնու օլ կիտ տէ էշհատիրտի, (լաքին կէօրմէզտի ուԹանալընդընտան կէօղլէրին պատկերէ քալընըրմասընդը իչին), զիրա ազիզ Ա՛ալիսէթուլլահ նալվալընըսը Ա՛լահ օղլունա ավճ էթմէյէ օնուն կիւնահլարըն։ Ա՛ն Յն տէյիլ քի սալթ ճէվապ վէրմէզտի վալիսէսինէ, վէ նիւզինիւ տէ չէվիրտի օ ինքեար էտինի կէօմէմէ իչին։ Ո՛լ տէմ ազիզ Պէքիր այաղա քալքըպ՝ Ա՛լահ օղլուն չըքարտը քուճաղընտան. վէ քօտու ազիզ մէզարտըն իւզէրինէ՝ վէ տիզ չէօքիւպ օնուն Հուզուրինտէ, տէտի. տիլէրիմ սէնտէն, Ա՛պպիմ՝ պէնիմ Հաթըրըմ իչին ավճ էտէսին պու նէյիտին կիւնահլարըն, օնլարտան իշտէ փիւշման օլսյօր Թէքմիլ փիւշմանլըլա. վէ Ֆարաղա ինքեար էթտի սէնի, լաքին պէնի ինքեար էթմէմէսիյլէ սէնի տէ պէնիմ Ա՛լահ օղլում ըքրար իտէր։ Ո՛լտէմ Յն վալիսէսինին էլինտէն տուԹուպ, քալընըրըպ՝ նօքարը, վէ տէտի. նիճէ քի շիմնիյէտէք պիր շէյ իչին սանա նօք տէմէտիմ, սէվինիւրիւ վալիսէտէմ, քէզալիք շիմտի տէ նիսալըն իչիտիպ, իշտէ ավճ էտէրիմ պու նէյիտին ճիւմլէ կիւնահլարըն. վէ օնլարըն քազէպինի տէ։ Ա՛ն պուննու սէօյլէյիպ, Թէքրար չըքտը ազիզ Պէքիր պատկերէ Ա՛լահ օղլուն քուճաղընտա տուրմայա. վէ տուրուտու օնտա էվէլքի կիպի։ Պու քէնտի կիւնահլարընըն ավճըղընըն իշտիպ օ նէյիտ՝ սէվինճէյէ տօլսուս, վէ Համըդը

շուքիւրէր վէրտի քէնտի շինպայէմշիի աղնզ Պիքիրէ, վէ սոնրա քալքուը եէրտէն հէմ շազ հէմ քասէֆէթ, չոքաը քիլիսէտէն, վէ կիմտի քէնտի եօլունա։ Ընքաը օնուն արտըսըրա օ քիշի զատէ շէհիրլի տէ, քի պու իշի պիւթիւն կէօրտիւ. վէ նաքլաշըգ օնա՝ սէլամլատը օնու, վէ սիւվալ էմտի օնուն քասէֆէթինին սէպէպին. վէ օ մահանէ էտէրտի թիւրլիւ թիւրլիւ շէյլէր։ Օլտէմ տէտի օնա օ քիշիզատէ. էօյլէ տէյիլ, քասէֆէթինին ասըլ սէպէպին պէն պիլիրիմ. լաքին շիւնքի կէօրտիւմ աղնզ Ալլահթաուլլահըն սանա օլան հէյրան օլունաճաք լութֆունու, օնուն իչնին սէվտիմ սէնի, վէ իտտերիմ եարտըմ էմտիկ սանա. զնրա պիլիրիմ սէնին զնատէ զէրուրլուղուն. վէ պու օլսուն սանա պէնիմ եարտըմըմ։ Պիր քըզըմ վար անասընըն պիր թանէսի, էյէր իտտերսէն՝ օնու սանա զէվճէ վէրէյիմ. զնրա պէօյլէ իտտէտիմ. վէ օնուն ճէհիթինին նէրինէ օնունլա վէրէյիմ սանա ճիւմլէ պէնտէ օլան սէնին րէհին մալլարընը. վէ պէն էօյտիւքտէն սոնրա պըրաքայըմ սիզէ պէնիմ ճիւմլէ վարըմը։ Պունու հաչան էշհէթտի օ նէյիտ, զնատէ հէյրան օլտու, զնրա կէօրիւրտիւ աղնզ Պիքիրին եարտըմըլա քէնտինէ օլան էօյլէ պէօյիւք վէ ուզմայաճաք քաֆիլ լութֆու. վէ սէօզ վէրտի քիշի զատէնին սէօզնինէ։ Ալ օ ալըպ կէօթիւրտիւ օնու քէնտի էվինէ, վէ վէրտի օնա քըզըն զէվճէ աղնմ պինննէթլի տիլսիւն էմտիկլէ, վէ քըզըլա վէրտի ճիւմլէ օնուն րէհին քօտուղու մալլարըն. վէ արթընըտը իւզէրինէ սայըը տահա չօք մալլար։

Պուռնու նուռլ Եահէրլէր հայր Լուրէնպուռու զրնուռուն. վէ Կէսա-ըինս զէնուռ զէնուռ. վէ հայր Աինվանաս կոմոլը. ոպէկ Պիհիրնին Տուճիուզ. Ը. զնե. Տուճ. 21։ Ալ հայր Ինդիս. ընուռ. ճնըլ. Ը. Նուռ. 11։ Նուռքաուռուն օրնուռկոց պուռ պուռնի Նուզըլըր պուռնուռ իչին։

ՄԷՅՎԷ։

Նիճէ պաւ եկիտ կէրի տուրմայլա շէյթանտան վէրիլէն նալան վէ ալտատըճը ղէնկինղիքտէն, նէթիշտի ազիզ Աղլտէթուլլահըն շէփայէթիլէ սահիհ ղէնկինղէյ պու տիւնեատէ, վէ օ պիր տիւնեատէ թիւքէնմէզ էօմիւրէ. քէզալիքե վէ ծնլար՝ քի ուզաք տուրուրլար խարամ քնարլարտան Ալլահըն մուհապէթի իչին՝ նալընըզ օնա ումուտլանմայլա, պուլուրլար պունտա լուհանի վէ ճիհանիի ղէնկինղիքե, վէ օ պիր տիւնեատէ կէօյլէր ճէնկէթինին սալթանաթըն։

ՄԻՒՃԻՒՂԼԹ. ՁՐ։

Պիր չէնկէլտէ ենչիա, ապէզ Պէյրէն շէփայէնչէլ բու-ըլնու-լը պո-, վա-ըլը-լը, վէ էպէտի էօլե-մէյէն։

Պիր քիշիդատէ հանըմ ղիատէ իպատէթքեար ազիզ Պիքիր վալիտէթուլլահա կէնճիկտատէ տուլ քալըր. վէ պիր թէք օղլու վար ըտը, վէ օնու պէօյիւթտիւ Ալլահ քօրքուտունտա, վէ խայրը ամէլէրտե։ Հաչան օղլու պէօյիւպ էկիտ օլտույսա, կէօնտէրտի օնու պիր պէօյիւք հէօքիւմտարըն քաիւտսունա, իչէթլի սօլթատլըք սըրասընա, նիճէ օնուն պապասը տա օրատա սօլթատ օլմուշտու։ Ա՛ օղլու անասընտան այրըլըրքէն, տէմի օնա վալիտէսի. իստէրսի սէնտէն սէվկիւլիւ օղլում, քի հէր կիւն սէնի ազիզ Պիքիրե սըփարըշ էթմէյէ, պիր ողջույն քեզ Այրիամ տէյէսին օնա. վէ ողջույն քեզ պիթինճէ՝ պու սէօզլե տէյէսին. ճի-նլէրքէն Ֆի-պոթրի՛։ Պէյրէ, նէտութ էյլէ պոնա էօչ-մ չա-պըմա։ Ա՛ իքրար էթտի օղլու ճիւմլէսին թէքմիլ էթմէյէ ճանը կէօնիւլտէն. վէ անասընտան այրըլըպ՝ կիթտի օ հէօքիւմտարըն քաիւտսունա սօլթատ օլմայա օնա։ Ղատուլ էթտի օնու հէօքիւմտար իչէթլէ պապասընըն խաթըրընը իչէն. վէ տուրուրտու օնուն սայրը սօլթաթլարըլա փէք էրքեան իւզերէ։ Ա՛քին հովարտա վէ պինամուսլարլա քօնուշմայլա՝ քի էօյլէ քիմսեյէր էյսիկ օլմազ սօլթատլար իչինտէ, պու տա աղար աղար սօվտատու խայրը ամէլէրտեն, վէ օնլարտան ազիզն վէ ճէնա օլտու. վէ

պիւթիւն կիւն եէյիսլ իչմէտէ, վէ հօվարտալըքտա, վէ սայրը մուրատար պինամուսլուքլարտա կէզէրտի, թա քի ճիւմլէսինին եիւզիւնտէն ըէտտա օլտու։ Ձօք քէրրէ նասա-հաթըրտը օնու օլ հէօքիւմտար. լաքին պիր ֆայտա էթմէտի. իմտի տարըլըգ չըքարտը օնու սօլթաղը քտան, վէ քէնտինտէն արշարը էթտի։ Ալ օ վալիտէսինէ տէօնմէյէ ուխթանմազլա, կիթտի քարըշար խըրսըզլարըն վէ թիւրիւտիւլէրին քէօմէսինէ. վէ օնլարա պաշ օլուպ՝ տայըմ եօլճուլարը սոյար, վէ չօքլարըն հօլտիւրիւրտիւ. պու ամէլտէ քալտը պիր քաչ սէնէ. լաքին պիր թիւրլիւ պըրաքմատը քէնտինին ադնդ Ալիտհէթուլլահ սբփա-ըրշ էթմէսին, նիձէ քի տէմիշտի օնա քէնտի վալիտէսի։ Ամնրա օրանըն հաքիմլէրինտէն թուխթաուլուպ՝ տարաղաձըն-տան ասըլմայա զաթիլիլմէ օլտու։ Իմտի զընտանտա տու-բուբքէն, քէնտի հաթըրընա կէլտի, վէ պաշտատը տիւ-շինմիյէ, քի նէ թիւրլիւ քէմլիյէ նէթիշտի. վէ նէ թիւր-լիւ ածը օլաճաք տըր վալիտէսինէ, քէնտինէն բէզտիրիլի էօլճմինն իշտինմէձ։ Ալ պուէնու տիւշինինիպ՝ աձըլ-ըպ ադտադքէն, իշտէ կէօրինտիւ օնա զընտանտա պիր կիւզէլ նուրանի նէյիտ. վէ նաթըշդըպ օնա՝ էվվէլ սէյտմ վէրտի մուհապէթլի սէօզ իլէ. վէ սօնրա տէտի օնա, նէ իչինն պէօյլէ քաստաֆիէթ, վէ ումմուտտուղ տուբուր-սուն՝ քարտաշ. զայրէթ էյլէ, վէ քօրքմա. իշտէ պէն ըք-քար էտէրիմ էզատ էթմէյէ սէնի շու զընտանտան վէ էօլճմ-տէն, էյնր խատէյիսինի էտէրսէն։ Պուէնու իշտինմէձ սէ-ֆիլ նէյիտ՝ սէվինտի զնատէ. վէ տէտի, պու յօլտար ադամ, զնրա հէր նէ քի տէրսէն, հայըր ըմ թէքմիյ էթմէյէ. օլտէմ տէտի օնա օ նէյիտ. պիլէսինն, քի պէն չէյնման ըմ, սադպայէլ-տէն կէօնտէրիլմիշ՝ սանա նասրատմ էթմէ իչին. էյնր օնուն թարաֆընտան նէ քի տէրսէմ սանա՝ էտէրսէն, քուրթու-լուսուն։ Իմտի էվվէլ ինքնար էյլէ Ալնու, պէ օնուն քիսէսինի ին սըրլարըն. (յա զնսոր Հուրդս նէկնօցուշ)։ Իվվէ-լինսի շաշըպ քալտը օ նէյիտ. վէ սօնրա տէտի. իշտէ ին-քնար էտէրիմ Ալնու. վէ քապուլ էթմէմ քիլիսէյի շէնիֆինն սըրլարըն։ Ձէքթարլատը շէյնման, վէ տէտի. էօյ-լէ նսէ ինքնար էյլէ օնուն վալիտէսի պիքիր Ալէրիէմի տէ, վէ հէրն տուր օնուն կէօղտիճինիլինտէն. չինքի պու քա-տար տէֆնա չաղրըր յօրսուն սանա իմնատտա. վէ քուր-թարմայօր սէնի։ Օլտմ ձէվապ վէրտի օ նէյիտ, վէ տէտի.

ֆայլը, Հաշա՝ օնու էտեմիմ, ղերա պէն օնու տայմա իղէֆ-
լէտիմ, վէ հէր տայըմ չաղըրտըմ օնու իմտատա. Նիճէ
քի Թէմպիհ էֆէնի պանա վալիտէմ. վէ իսաէրիմ տայըմ
օնու իղէֆլէմէք. վէ իշտէ շիմտի տէ տիլէրիմ օնուն կար-
տաշըն, վէ օ սահաֆի ֆիրնատա էյլէտի տէմիյլէ, ՃԻ-ՄՂԷՓԷՆ
Ն-ՈՒՐԷՒ՝ Պ'Ի-ԼԻ՝ Է-ՈՒՓՈՒՂՄՂ՝ Օ Ղ ՊՈՒՈՒ Է-ՈՂԷ-ՆՒ-Ի ՂՈՒՓՈՒՂՈՒՈ
Հէյֆման պու սէօզլէրէ տայանամայըղ՝ աքսապինճէ Թիւֆիւն
կիսի քօլօլօղ՝ կէօրիւնմէզ օլսուս: () Հիյիտ քալօը նա-
ղընդրդ ղընտանտատա. վէ տիւշիւնմէյլէ սօնրաքի էֆէնիյէ պէօյիք
քէտիլիյին, քի ինքնար էֆէտի Վ'Հնու վէ օնուն քիւսէսինին
շէհիֆ սըղլարընն՝ սայըը էօմ իւ իչլինտէ իչլէտիյի քէմինք-
Լէրտէն մնտէ՝ ճօշտու աղլամայա. վէ ֆիքրին նօքարը ա-
ղիզ Պ'ԻՔԻ Է քալօըղըղ, տէտի: Ի՞Ա քէրէմքնանի Պի-
քիր՝ նազար էյլէ պանա, վէ մերհամէթի՝ պու ճիւմլէտէն
սէֆիլ պէն կիւնահքնարա. իսաէմէմ սէնտէն ԹԷՆ նօլու-
միւնտէն քուրթուլմաք. Հաշա, ղերա օնա պէն լայըղ ըմ
պէնիմ իչլէտիյիմ ֆէսաֆլայը իչլին. իյլէ տիլէրիմ սէն-
տէն պէօյիք կիւնահյարըմըն ավֆլըղըն սէնին Ա'լլահ օղուն-
տան քապուլ էֆէմքէ. վէ իսուսուսա պու սօնրաքի կիւնահքը-
մըն, քի ինքնար էֆէտիմ օնու. վէ սէնտէն տէ եարտըմ
տիլէրիմ էօլիւմ սահաֆըմտա, Նիճէ տիլէտիմ տայմա
պու ԹԻԼԻՆ էօմրիւմիւն կիւնէրինտէ: Պէօյլէ տուրտու պիւֆիւն
կէճէ աղլամատա. վէ սապահընը փափաղա մուդրիր օղուղ՝
պիւֆիւն կիւնահյարըն. ճէյլաֆլարտան կէօֆիւրիւլտիւ
տարադաճընա ապտյայա. վէ օնուն էօլիւմիւն կէօրմէյէ
կիտէն Հալընըն հիսապը եօղ ուտու: Ա'է եօլտա կիտէրքէն
աղնղ Պ'ԻՔԻՐԻՆ պիր ԹԱՇՏԱՆ օյմա պատկերին կէօրտիւ՝
պիր էվին տուվարընըն իւզէրինտէ քօնմուշ, վէ պաշտատը
եիյոքը սէտայա սէօյլէմէյէ, նա՝ ճիւմլէտէն միւապէրէք
տի իր Ա'ԼՐԻԵՄ՝ կիւնահքնարլար սըղընտաճաղը, իսմատա
էյլէ պանա էօլիւմիւմ սահաֆընտա: Ա'է օ սահաֆ ապնղ
Պ'ԻՔԻՐ ճիւմլէ Հալյա քարշը պաշըն էյտի, վէ սէյամ վեր-
տի օնա. պունա ճիւմլէյի Հէյրան օլուղ, Թաճուպ քալտը-
լար: ()նու կէօրիւնճէ սէֆիլ՝ աղլամայա պաշլայըղ, նիաղ
էֆէտի ճէյլաֆլարա քէնտիսին պըրաքմայա. քի օնուն այաքլա-
ըրըն էսփան: Ա'է ընյար ճօմնհամէրն ըէճտասը իչլին
եօր քի կէօրիւլ ըսիրտասյա պըրաքտըրտար: Ա'է օ նաք-
լաշըպ պատկերէ, հիյլետի օնուն այաքլարըն էօմիւյէ, վէ
ապնղ Պ'ԻՔԻՐ ուղաֆտար օնա քէնտի էլլէրին. վէ տուֆա-

տու օնու քօլարընտան՝ օ քատար գուվէթէ, ԹԱ քի միունքիւնսիզ օլտու ճէլլաթլարա չէք քարմաք օնու օնուն էլէրինտէն: Պուննու հալք կէօրիւնճէ, հէյրան օլուպ Թիլիրէտիլէր, վէ աղիզ Պիքիրի Թէսպիհ էտէրէք պաշլատըլար Եիւյէք սէտայլա ֆէրէատ էտիպ տէմիյէ. ՃԱՀ վէրիլսին, ՃԱՀ վէրիլսին պու քատարա Տաթլը յա: Պու միւճիւզէԹին խապէրի նէՀիշտի Տաքիմիէրէ. վէ պքապին ՃԷ էմի օլտու օնըրտան ճէլլաթլարա, ատւէլտյու քօյ վէրմիյէ: Խմտի՝ Տաչան ճէլլաթլար չէօղուիւլէր էլէրինին պաղըն, վէ քօյ վէրտիկէր էզատ, օլտէմ աղիզ Պիքիր տէ աչտը քէնտի էլին, վէ քօյ վէրտի օնու էզատլըղա: Սօնրա օ Եիյիտ տէօնտիւ մէմլէքէԹինէ քէնտի վալիտէսինէ. վէ պատէՀու ամէ փաթլաղըյլա եաշարտը ալէմ էլի խալրէԹ. վէ աղիզ Պիքիրէ իչիւԹիլէմ խպատէԹքնար, ԹԱ էօլտիւյիւ կիւնէտէք:

Պուննու նատէ էտէր Ընըզա Էֆէնի ա. էլԼ. պոպ. 7: Ա Է Հայր Ընէչտոնոպ. պէոպ. ճէլ. Է. Ւոպ. 16: Ա Ի Հայր Սինըզա. Ւոմոլէօտ. ոպէզ Պիւյիկ Գտճիւպ. Է. էլԼ. Գտճ. 39:

Ա Հ յ Ի Է:

Պու բիսայէԹտէն էօյրէնէլիմ պիր ԹիւրԼիւ կէրի տուզմամաք աղիզ օլան Պիքիրէ իպատէԹքնարլըղըմըզտան. Ֆնարագա պատը քէրրէ կիւնահտա տտ պու ըունուբատք, նիճէ տէնիր խոխմանց քիԼիտալընտա. էյէր պտհոպ օլտըպտ պոնո պէնիկ Ւուպհպէպէյիկ նէյնի ճիսմէն էպտաԷնէտպըղմըշ ֆայտալ էԼիճէ, ըտէյն աղիզ Ա պէքէԷնէտպըղհա էօղնէձէյէԷէ ատւէյտայալ: Օ նէրա օ նուր չէՖափլը տէրնա էրըտըզը ատը, քէնտի խմմինին ԹԷրճիւմատընա կէօրէ. էյէր օնու պիղէ քըտաւուղ տուԼիտատք տիւնէա տէնիկնինտէ, օնտա քի կէմի իչինտէ կիպի կիտէրիզ, էօղատն հիշ ատփտայըզ, էատօճի քայըտ օլմայըզ. օնուն իչին սէօյլէր աղիզ Ինըզնատրտտ. Էյէր պէքզ Պիրէր էտէրտի էտէրտ ատնտ, պիշՏէղնին, էյէր նէօղէնիտնըտ սէնի, ֆօրմտտըզտն. վէ էյէր ֆըզտվըտտ օղտտըտա ատնտ, էօղատն չըմտտըզտն:

ՄԻՀՐԻՋԱՆ ՀՈՎ

Պէր պէյլարպէ ուղղ Պէրբէրին նազէլինէ ասհապ պուրպան.
ո պա ծնո- Հոլը-մ Լհհղէ-հսինդրէն ո-ըլեսրը :

Յունուն 1337. սէնէհսինտէ Փըրանսանըն փարիզ շեհ-քի ան պիր քիշի զաան պէյ վար ըսը՝ զահիտ՝ վէ ալէմին սէվմիրլիսիւ քիմսէ : Պու պիր կիւն սայրը քիշիզաանէլեր-լէ աֆ քօփարմասընտա օյնադըքէն, քազըլը այաքտաշընըն մըզրաղը քըսըլըը, վէ պիր փարչասը մըզրաղըն քըսըղըն-տան սըչրայըդ ո պէյնի պիր կէօղունէ, կէօղունիւն պէպէյ-հին չըքարտը. վէ քէօր էֆտի, քէնտինէ թէհամուլ օլսունտաղ տէրթ վէ էֆրատֆընտա օլսընկարա զնատէ ածը վէ կէօնիւլ քըրկընդը : Ա է ո քիշիզաանէ պէյ պու սէ-պէպէլ տիւնանընըն մէֆասըդ ըդրն կէօրիւդ, կէրի չէքիլտի պիւթիւն պօշ Հադէվէլէտէն, վէ տիւնեսաղի սէհրալեր-տէն. վէ վէրտի քէնտինին Ըլահրն քուլուդաունա, վէ օ-նուն ադրդ վալիտէսինէ իչատէ թէքնարլըդա. սըք սըք քիլսէկէ-լէ. վէ վազարա կիտեր, օրուճ տուէթար, տիւվա էտեր, վէ չօր սատաքալար վէրիր իտի: Իմտի պու պիր կիւն ադրդ Պէքի-րին եօրթուսունտա Ֆրանչիսկան բահիպէրին քիլիսէսին-տէ տուրուդ ձայնուսոր պատարագ կէօրիւրքէն՝ քաչ տէֆա քի իչտիր իսէ ադրդ Պէքիրին իտին, պաշըն էյիպ թէհէնտահ էտերտի օնուն իզդէթինէ : Ա է օնուն եա-նընա եաքըն իքի տէ չըփուտլար վար ըտրլար՝ քի կէլմիշլեր-տի եօրթուսունտն զինէնէթինին սէյրինէ. վէ հաչան կէօրիւ-լէրտի ո պէյզատէնին իզդէթի թէհէնտահըն ադրդ Պէքի-րին իտմինէ. նէյսէք սէվլէ կիւլիւդ՝ մասկարա էտերլէրտի: Պունու կէօրիւդ ո քիշիզաանէ պէյ՝ կիւճէնտի օնլարըն ու-թանմազլըղընա, սիւալ էֆտի օնլարա, վէ տէտի, նի՞չին կիւլէրսինիզ էյլէ էտեպսիզ էրբանարդ : Ա է օնլար ճե-վապ էֆտիլեր. կիւլերիդ սիզ քրիստիանլարըն իւդէրինէ, քի պիր փուքարէ չըփուտ քըզընա ո քատար իզդէթ էտեր-սինիզ. օնուն պիր տիւրկեր զէվճէսի օյտուդուն սիզ տէ իքատար էտերսինիզ. վէ պունու սէօյլէրլէրտի քիւփիւր էֆտիլէ ադրդ Պէքիրէ : Օնու հաչան իշլիմտի ո քիշիզաանէ, պիա-տէ հէրսէյնտի օնուն իտինին զդյրէֆթինէ. վէ օնլարա պիր շէյ սէօյլէմիյիդ՝ քիլիսէտէն տուշարը չըքար. վէ կիֆտի մէյտանտա տուրտու օնուն քատուսունա եաքըն, վէ պէք-

լերտի ծնոտ չըֆուտարըն կելմէխինէ, քի էօտիւբսիւն ծնլարը։ Ամեն օ չըֆուտար քիլիսէտէն չըքըդ կէչէրլէն օ էօտան, քիշիզատէ քըլըճըն քընընտան չէքիդ էօքէյլէ տէտի. տինսիզլէր՝ նի՞ճէ սէրպէսթլէնտինիզ Ալահըն վալտէսինէ քիւֆիւր էմմէյէ։ Ա է պուննու սէդդէյիդ՝ վուրտու պիրին էօտիւբսիւ քաչարքէն, վէ օ պիրին չէնէսինտէն հարալատը. վէ օ ֆէրնատա էտէր, վէ տէրտի քաչարաք. իմոնա էյլէյին, իմոնա էյլէյին։ Պու չըֆուտունն շամլամասընա պիւթիւն շէհիր օրայա քօշուդ. քիշի զատէյէ սիւտ էմտիկէր՝ չըֆուտու վուրմասընըն սէպէպին, վէ օ նատլ էմտի ծնլարա ապիդ Պէքիրի մասկարա էմմէյէրին. վէ ծնուն իչին վուրտում ծնլարը տէտի. վէ ճիւմլէսի հագ վէրիդ՝ մէմճ էմտիկէր ծնու։ Ադին շէհիրին պիւթիւն չըֆուտարը՝ պիլէյէրինճէ օ վուրտունն չըֆուտունու տա ալդա՝ Հաբիմ քահինունա սէյիրմտիկէր։ Վէ օ քիշիզատէտէն ինմիքամ մամապ էտէրլէրտի. նօքսա փատիշահա արդ էտէրիդ տէրլէրտի։ Ա է Հաբիմ քօրքուդ՝ օլմայա՝ քի փատիշահա արդ էմսինլէր. վէ էմմ ումունտանմայա չըֆուտարտան տա պիր ազ շէյ ալմայա, ինքար էմտի սունջուլայա պէօյիւք քազէդ վէրմէյէ. ծնուն իչին չաղըրտը օ նարալանան չըֆուտունու, վէ պիւմալ էմտի. քիմ խոի սիդի վուրան, վէ նէ սէպէպ իչին։ Չ՛էվապ վէրտի չըֆուտա վէ տէտի. քիմ օչտուդուն մանըրմամ, ըսքին պիր կէօղիւ քէօր քիշիզատէ քիմնէյտի. վէ վուրմասընըն սէպէպի քիլսէտէ սիդ քրիստիանլարըն տատէմլէդինէ պիր ազ կիւլիւմսինմէմիդ տիր։ Հաբիմ կէօրինտիս, քի սունջուդ ուտուդար չըֆուտար. վէ խոնունա սունջարը տա օլսայտը, մինասիպ տէյիլտի պիր մէվկիտէն տատմէ ծնլարը շէրահաթլամաք. ծնուն իչին էմ էմտի օ քիշի զատէյի տուրմայա։ Ադին օլմայա քի պիր նադնըշլըք օլսուն, վէ ծնուն նէրինէ պիր սայրըսըն մունտաունլար, նարալանան չըֆուտա էմ էմտի Հասասալա կիմմէյէ։ Ա է օ մապէյնտէ քիշիզատէ մէքթուբ կիրիպ քիլսէյէ, տիդ չէօքտիւ ապիդ Պէքիրին մէդդահընըն էօնիւնտէ. վէ նիդազ էտէրտի քունթարմայա քէնտիսին օլուսմ մէհկիլթէլինտէն, էյէր ծնուն խոմինին իդդէմինէ սահապ օլմասընտա ատադէմ սընըրընտան պիր ազ չըքմըշտըյտա տախտ։ Ա է տիւմասընտան ոճնրա քիլսէտէն չըքըդ եվինէ կիտէրդէն, նօքսա ըրտատ կէլտիդէր ծնա Հաբիմին Հասասալարը, վէ մա-

Ներտըսար օնու չըվռուտուն շահատէթլկինէ կէօրէ։ վէ թու-
թուզ պաղատարար, վէ կէօթիւրտիւէր հաքիմին տիմա-
նէնա. օրատա ճէմ օլմուշտարը ճիւմլէ չըվռուտար. վէ
իտտէրլէրտի օնուն քանըն՝ էօլէնին քանընա պէտել։ Նմա
մա քիշիզատէ կիտէրքէն նօլտա աղտար, վէ կէօյնիւնտէն
ազկը Պէքիրին իսնատան տիւէրտի, չիւմհէսիզ ումուտ-
լա քուրթուլմայա։ Ան ազկը Պէքիրին միւճիւլէթինէ,
զնրա հաչան կիւրտիւէր հաքիմին սարայընա, իչտէ քափիլ
աչըլտը օնուն քէօր կէօզլու, օնա քիշիզատէ գիտէ շաղ
օլուպ, եիւրէքտէն սէվինիր, վէ ազկը Պէքիրէ շիւքր
էտէրտի։ Ալ հաչան հաքիմ հուզուրունա չըքտը, կէօրտիւ
հաքիմ, քի իչի կէօզլու տէ սաղ ըտը, տէտի չըվռուտարա.
պէճ մուտուր սիզին քանընընը, քի օնուն իչին շէքլա էտիյ-
օրսունուզ։ Անէվապ վէրտիւէր չըվռուտար, վէ տէտիւէր.
էվէթ պու տուր։ Տէտի հաքիմ, նա պու նէ օլսա կէրէք,
սիզ տէտինիզ օնուն պիր կէօզլու վար տէյի. վէ պու-
նուն իչի կէօզլու վար։ Ալ չըվռուտար իչէրի կէլիպ կէօր-
տիւէր, քի հօշլէտի՝ շաշտարար, վէ քօչքուլարընատան պիլ-
մէղէրտի, քի նէ ճէվապ վէրսինէր։ Օլտէմ հմր էշլէտի
հաքիմ չէօզմէյէ քիշի զատէյի պաղընատան. վէ չըվռուտա-
րա հօրքէշլէ տէտի. չիւնքի սիզ սուչտուզա իփտիրա էմ-
տինիզ. պու քապէպ օլսուն սիզէ, քի հէր սէնէ վարիզնին
մէյտանընատա կէմիրիպ՝ տուրտուրտուրընըզ չըվռուտարընըզ-
տան պիրին, օնա օրատա քրիստիանլարտան պիրի պիր
զօրլու շամար վուրսուն։ Իչտէ պէօյլէ մսակարա օլտուլար,
ազկը Պէքիրի մսակարա էտէնէր. վէ օնու Էհմէշամլայան
քուրթուլտու։

Պուռնու նահէ էտէր հայր Ռէնէրիկոս Կոռոնէան Պէյէր Ա-
րէնին Լարին էվէռէնտա։ Ալ Էնրիկո գէրտա Էօրնէնէնէր
էվինա։ Ալ հայր Ընդհանր. գիրո. ճիլտ. Բ. Լաւ. 17։ Ալ
հայր Գաուլս Բովէտա. ճիլտ. Բ. Էօրնէկ. 31։

Ա Էյլէ։

Պու քիշիզատէ միսալի էյէր պիզէ հօլ տէյիսէ քըլըճ
ըտա ինձիքամ ալմազ իտուվէք Ընդհա, վէ օնուն վալի-
տէսինէ, վէ օնուն էվի իտարէրինէ էտիլէն ձէօհմէթձիէր ի-
չինն, պաչի աղտը քէտմըչտա օնդարտա քարշը Էյլէ զայրէթ

կէ օստէրէլիմ, ծնլար քի էտէպիզ տուրուրլար միւստա, վէ քիլսէտէ, վէ եախօթ սէ պաստարագ հուզուրինէ, աղարլամայլա ծնլարը, վէ էյէր քապկիլսէ տրշարը էթմէյ իլէ ծնսան. նասըլ քի Ի֊ֆէնտիմիզ էթսի, իւի քամ֊ չըյլա տրշարը չը֊քարտը պիւթիւն ծնլարը սէհրաթուլա֊ սան, անլէր քի ծնսա թէօհմէթ էտէրէրսի Ալլահ: Վէ քիմ քի քիլսէտէ էտէպիզի կէօրիւրսէ, հաթըը իչին աղարլամազսա ծնու, էօյլէ քիմսէ Ալլահը սէվմէզ, պալի քէնսի վէճուսի կիպի. չիւն տարըլըրսը պիր քիմսէ խօր֊ լարտըյսա քէնսիսին. վէ տարըլմայօր Ալլահա զըթ օլանա, քի էօյլէ Ալլահը բաղըէթսիզ էտէր:

ՄԻՒՏԻՒՀՈՒ ԻԹ. ՁԻ:

Ընչը Պիբիը փէյղեմբէր էնսին օլանսըսա պիր փոչտա չոն, էնսին պիր խոտբէխ֊եաբըլըը խէլաալըը իչին:

Մանսասըրըն պիրինտէ պիր չըկըն բահիպ վար ըտը գիսա֊ տէ կէվրէյը վէ համէթսիզ քէնսի թաղրիբինին կանունսուն վէ ահարն սաբրսամայա. լսբին պու հէր հալիյէ, աղիզ Պիբիրէ խոյսաէթքսար ըտը, վէ հէր կիշն նիւզ ողըզին քէզ Մարիամ սէօյէրսի ծնու իզդէթինէ: Ինսի պիր քէրրէ աղրը հասսաալսընա՝ էօլիւմ թէկղիքէսինէ կէթիշի: Վէ իշտէ հազրէթի Իսա էնչինսիզ (նանի, Յովհաննէս մկրտիչին) մկփուսինին էօրթու կէշէսի մանսասըրըն սայրը բահիպէ֊ րի քիլսէտէ կէշէ ժամլնսա իչին, վէ օ տէօշէկսէ աղրըսա֊ րընըն շիսսէթլիկսի իչին ույուսսուսը, իշտէ կիւսիւէր օնու օսասընա չօք շէյթանլար. վէ քայսրրրպ օնու նա֊ թաղընսան թէշէկերկէ՝ կէօթիւրսիւէր պիր միքէրէֆ պէօյիւք սուճայա. օնսա կէօրսիւ սէֆիլ բահիպ, քի հազրէթի Իսա էնչինսիզ սաղմանսա էթսընսա օճու֊ մուշսու. վէ օնուն սաղընսա ճիւմլէսէն միւպարէք քէնսի աղիզ վալիսէսի. վէ էսրսաֆընսա բէսուլլարըն (նանի սաւաքնալարըն) հէվսի, վէ չօք ֆէյիթլիկէր: Ողսէմ սիւսլ էթսի հազրէթի Իսա շէյթանլարա, վէ սէօյ. քիմ սիր օ բահիպ՝ քի կէթիրսինիզ հուզուրումա, վէ նէ խա֊ տէրսինիզ ծնուն իչին: Ա՛էվսել վէրսիկէր շէյթանլար, վէ տէսիկէր. պու օ չըկըն բահիպ սիր, քի ֆէկան մանսասը֊ սա սաքին օլսր, իշտէ կէթիրսիք սէնին տէվլէթի հու֊

պուբինե, շէօյլէ քի վէրէսին պատուան վէ ֆամիլյէսին, վէ ճի-
հէննէմէ իսքեան օլմասընըն իլանըն, քի կէօճիւրելիմ օնու
ճիհէննէմէ։ Հաչան պուտու սէօյլէտիլէր շէյխ մանլար, մէր-
համէթ անասը ազիզ Պիքիր այաղա քալքտը, վէ տէտի.
կէրշէք պուրայիպճէ տուրմասը. լաբին չիւն պէնիմ իզնե-
թիմ էր կիւն եիւզ ողջայն քեզ Անթիամ սէօյլէտի,
վաճիպ տիր պուտուն խէյասընըն չարէսին պուլմաք. վէ թէս
լիմ էմմէմէք պուտու հէյաքիյէճէ։ Վէ սօնրա Խան էֆէն-
տիմիզ վալիտէսինին տիկիլինէ վէ սէօզլէնէ կէօրէ էմի-
տի թարիմայա օնուն ճիւդէ ամէլէրին խայըը վէ շէ-
րիր, կէօրմէյէ, քի հանգըսը ազըր տըր։ Վէ իշտէ կէշտի պիր
հրեշտակ. էլինտէ պիր պէօյուք թէրազի. վէ թէրազինին
պիր կէօզիւնէ քօնտու պիր աղ խայըը ամէլէրի. օնըսըլա
եիւզ ողջայն քեզ Անթիամար տա եազըլմիշ եիւզ փար-
չա քահատ իւզէրինէ. վէ օ պիր կէօզիւնէ քօնտու օնուն
կիւնահ լարը. վէ իշտէ կիւնահ թարաֆը ազըրլանար, վէ
օ պիրի համայա քալքտը։ Օլտէմ շէյխ մանլար պաշտաը-
լար սէվինիպ քալկմայա, վէ տէմիյէ. նէնտիք՝ նէնտիք,
պիզիմ տիր բահիպ, պիզիմ տիր։ Վէ ազիզ Պիքիր տէտի
շէյխ մանլարա, սուս օլուն՝ վէ սէօնինիզի քէսին, զիրա տահա
պատուան ճիհէննէմէ իսքեան օլմասընըն իլամը վէրիլմէտի.
վէ սօնրա տէտի օղլումա, նիյազ էտէրիմ, սանա օղլում՝ քի
վէրէսին պանա պիր տամլա սէնին ազիզ քանընտան, օնու
քի ալտըն պէնատէ թէն ալմանտա պու բահիպին խէյասը
իչին։ Վէ Խան էֆէնտիմիզ տէտի. սէվինիլիս վալիտէմ՝ ֆա-
բաղա պու լաբը տէյիլ տիր, լաբին սէնին նիազըն իչին,
վէրէյիմ օնու սանա։ Վէ պատուա սէօյլէյիպ՝ վէրտի քէն-
տի պէօյրիւնիւն քանընտան պիր տամլա քէնտի վալիտէսի-
նէ. վէ օ քօտու թէրազինէն խայըը ամէլ թարաֆընա. վէ
իշտէ օ թարաֆը ազըրլանար, վէ օ պիր շէրիր ամէլէրին
թարաֆը հավայա քալար։ Օլտէմ շէյխ մանլար զիատէ ու-
թանարլար, վէ պիլմէզլերտի, քինէ էմնինէր. խմոի քուտու-
բուպ իզնե խատէտիլէր Խան էֆէնտիմիզտէն, քի պարի տէօյ-
սունէր օ բահիպի պիր կիւնահը իչին, քի իշէմիշ վէ
մուքրիր օլմամըշտը, քիլսէնին մանլարընըն իւզէրինէ նա-
զըրլիյինտէ, օ խըզմէթատէն մէհրում օլմամըպ իչին։ Վէ
շէրահաթեճը Խան իզնե վէրտի օնլարա։ Օլտէմ նէօրիւյիւշ
էֆէնտիլէր շէյխ մանլար սէֆիլ բահիպին իւզէրինէ, վէ օ քա-
տար ֆէնա տէօյտիւլէր օնու, նա քի տիւշտիւ օնատա էօլու-

կիսի. վէ շեւփհէսիզ եօլտուրուլէրտի օնու շէյթանլար, էյէր ազիզ Պիքիր մայնա էթմիրմէսէյտի օնլարը վուրմա-
տան: Ա՛է սօնրա Պաշըն էմրինէ կէօրէ քալըրըրլար օ-
նու օնտան, վէ կէօթիւրտիւկը քօտուլար թէքբար քէնտի
հաթաղընա. վէ օ ճիւմլէ կէօրիւնիւշ կէօրիւնմէզ օլտու:
Իմդի՝ կէճէ ժամը պիթինճէ հաստա կէօզէտէն եղբայր
կիլմտի կէօրմէյէ օ հաստա բահիսի. վէ կէօրտիւ, քի նէ-
ֆէսին փէք չէթին ալըպ վէրիր, վէ տէրթլի տէրթլի ինի-
լէր՝ ալտարտը՝ վէ սէօյլէյէճէքտի: Ճամճուպ քալըր օնա
հաստա կէօզէտէն, խատէր էթտի սայըր եղբայրլարա վէ
պաշ փաֆտադա. օնլար հաչան կէլտիկէր, վէ կէօրտիւկէր
օնուն թէթինին քան բէվան ֆէնա նարալարըն, զիւառէ
շաշըրըպ. վէ պաշ փափաղ էմր էթտի նաթլ էթմէյէ օնլա-
րա քէնտինէ օ կէճէ բրսառա կէլէնի: Ա՛է օ պաշլարտը նաթլ
էթմէյէ օնլարա սըրսարլըյա, քի նաստլ կէօթիւրիւլտիւ
Պաշըն տիմանընա. վէ քապահաթը պուլունտու. լաքին
ազիզ Ալտետթուլլահըն շէֆայէթիյլէ էզատ օլտու ճի-
հէննէմ իսքանտ օլմատան, վէ սօնրա նիճէ աէօյիւլտիւ
շէյթանլարատան: Օնու հաչան իշնիթտիկէր բահիայէր՝ զիա-
տէ քօրքտուպար, վէ ալէֆլէնտիկէր ազիզ Պիքիրէ ազիմ
իպատէթքնաըլըղա, վէ ամէլլէրինին սահիհ տօղրուլուղու-
նա: Ա՛է օ հաստա բահիսի պիր քաչ կիւնտէն սօնրա թէք-
միլ փիւշմանլըղ ըստ քիլիսէյի չէրիֆլին սօն սըղլարըն ալըպ,
բահաթլանտը Ալլահտա:

Պօանա- Նաւլ եպէր Յովհաննէս Եւսաբեան. Եօրնէկ. ՀՀԲա.
պող. 5: Ա՛է հայր Ալէքս. պէդո. ճիլը. Բ. Ք.պող. 18:
Ա՛է աայբը Հ՞ՐԼԱՐԸ:

Արհամ:

Պու բիլայէթտէ կէօրտիւք, քի նէ քատար քուտրէթ-
լի տիրլիր քուրթարըճըմդ Յնուն ազիզ քանը վէ իսկէն-
ճէլէրի պիզիմ խէլասլըզմըզդա. էօյլէ իսէ պիզ տէ ճահտ
էտէկիմ իչնաք օլմայա օ ազիզ քանա, շէօյլէ քի էթթիչէ
պնդէկիմ էպէտի խէլասլըզդա: Պօղոս առաքեալըն օ սէօզիւ-
իւզէրինէ (լաթին թէրճիւմէսինէ կէօրէ) ընտ պլպէ-
ոո-Ի՛է Հ՞ԼՀՀՈՈՑ Պաէ, նանի, Իսա էֆէնտիմիզին պօոէ-
ԼԷՐԻՆԻՆ Ե-ՈՆՆ ՊՕԼՈՈ-ՔՈ-ՔՈՈ. Կաւոնկլոս ալաիիտեան

մանա վէրինի սէօյլէր, քի օ տօլտուրուր Ղաուն խակէն ձէլէրինին էքսիյին, օ քի իչնաք օլուր օնա, նանի սիաահէ տաշ օլուր օնա, էօլտուրմիյլէ Թէհնին մարաշլարըն, վէ կիւ նահյարա քարշը էօլիւմէ քատար սըղլըհ չէքմիյէ. սայի օնուննա քատիլ տիր հիսսէտար օլմաք օնուն մահսուլլէրինէ, էպէտի խէլասլըղա Էհթիշէմ իչին։

ՄԻՒՃԻՒՂՒՆ. ՁԼ։

Ըլնէ Պիւրնին պապիկնի կիշ ըլա Ղոսթոլտու՝ չան պէօրթիս, վէ կիշ ալնան չապէլլինպէ. ըռէնն ասնդա պէօնդիս Ըլլահս։

Զրանանդըն Ըւենիան չէհրինտէ պիր ղումարպազ քիմսէ հայան պիր օյունտա պիւթիւն օղուլ օլան ահճէսին քայրպ էթտի, զնատէ քուտուրուպ ումտուտա քէսիլմիյ ինտէն՝ պաշլատը տէնիլմիյճէձէք վէ թիթրէրիյէճէք բիւֆիւրիւ լէ սէպտա էթմիյէ Ըլլահա վէ օնուն ադիզ վալիտէսինէ, քի իհսան էթմէտիլէր օնա օյունտա նէյնմիյէ։ Ալ նէ զամանն չըքարչտա ղումարհանատան տրշարը, օ ճիհէննէմ միւթալիք էվին քատուտունուն քարշը տուվարընտա կէօրտիւ ճիւմլէտէն ադիզ Պիքիրին պիր պատկերին, քի մուշամպա իւղերինէ չէբիլմիշտի քուճաղընտա Ըլլահ օղլու իլլ, վէ քօնմուշտու օնտա. (նիճէ քրիսթիան մէմլէքէթլերինտէ կէօրիւրիւզ չօք եօլ կէչէրտէ Ալիսթէթուլլահըն պատկերին պէօյլէ քօնմուշ տուվարտատա)։ Ունու հայան կէօրտիւ օ պինամուտ՝ պաշլատը թէհրար սէպտա էթմիյէ ադիզ Պիքիրէ տէնիլմիյճէձէք վէ մուրտար քիւֆիւր իւլէ, վէ ասնդա քուտուրուպ պիր թաշ ալտը, վէ պատկերէ ատմատ. վէ թաշ ըրատտա կէչտի Ալիսթէթուլլահըն կէօրտիւնէ. վէ պաշլատը կիւմիտհ քան տէհրիւլմիյէ օնտան։ Ունու հայան կէօրտիւլէր՝ էտրաֆտա տուրանլար, վէ սայրը կէչէնէր, քօրքուպ թիթրէտիլէր, վէ իչտէ չատ օլտուս շէհիրէ, վէ տէնիրթտիլէր օրտյա ճիւմլէտի միճիւզէթին սէչրինէ։ Ալ ադիզ Պիքիր տայանմայընտ էօյլէ էտէպսիզ քիւֆիւրլէրինէ, ապտալինճէ քաղէպլէտի օ սէմտա էտէն պինամուտա պէօյլէ պիր դաչպալէ. քի օնուն նիւղէրի պէօնուլյա պէրտայէր տէօնտիւրէր պիւթիւն էնկոտ թարաֆընտա՝ կէօրէնլէրէ քօրքու թիթրէտմէ. վէ պինամուտա քատարը տէյիլտի քաչընպ կիղլէնմիյէ. ղնրա կէօրմէտի՝ նէրէյէ կիթտիլին,

Աստուածային Գիրքերուն մէջ, որոնք Աստուածաշունչ կը կոչուին, Աստուած կը յայտնուի մարդոց՝ իր անունով, իր էութեան, իր գործերուն եւ իր կամքին համեմատ։ Ասոնք կը ներկայացնեն Աստուածային Յայտնութիւնը։ Ասոնց մէջ Աստուած կը խօսի մարդոց հետ, կը հրամայէ, կը խրատէ, կը խոստանայ, կը սպառնայ, կը պատուիրէ, կը դատէ, կը պատժէ, կը ներէ, կը փրկէ, կը կեանք կու տայ։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ եւ մարդոց միջեւ եղած յարաբերութիւնները։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ գործերը, որոնք կը կատարուին մարդոց համար։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ կամքը, որ կը կատարուի մարդոց մէջ։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ խոստումները, որոնք կը կատարուին մարդոց հանդէպ։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ դատաստանները, որոնք կը գործադրուին մարդոց վրայ։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ ողորմութիւնները, որոնք կը շնորհուին մարդոց։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ փրկագործութիւնը, որ կը կատարուի մարդոց համար։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ կեանքը, որ կը տրուի մարդոց։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ յաւիտենական կեանքը, որ կը պարգեւուի մարդոց։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ յաւիտենական դատաստանը, որ կը գործադրուի մարդոց վրայ։ Ասոնք կը պատմեն Աստուծոյ յաւիտենական պատիժ

սըղընսըն սահիհ ուամուտա հէր հանկը շէյ իչին օլսա, վէ ալմասըն տիլէյին: Պու բիլայէթին սօնուտա, տէրիմ պու-նու տա, քի պէօյլէ միւճիզէյի, եանի ազիզ Պիքիրին պատկերինտէն քան աքմասը եօք քի սալճի պու Իւնիօն-տա բաստ կէլտի. իլէ սայրը քրիստիան մէմլէքէթլէրինին չօք նէքլէրին տէ. նիձէ Ալիան շէհրինտէ ազիզ Պիքիր վա-լիտէթուլահըն պիր պատկերի Ալլահ օղլու քուճաղընտա, պիր պինամուստան եարալանըպ պօղաղընտան սէլ կիպի քան տէօքտիւ: Որդոստա Լիւիոյ շէհինտէ, օնուն պիր սայրը պատկերի չէնէսինտէն եարալանըպ քըլըճլա, քան տէօք-տիւ: Ովմինի սընըրընտա Անդայինէ եարըն պիր սայ-րը պատկերի օյուն ճոմուշ ուլա անընտան վու-լունուշ՝ պուրունլարընտան քան կէլտի: Պոնունն կիպի սայրը նէքլէրտէ տէ. նիձէ կէօրինիւը սօնրա կէլէն բիսայ-էճատ:

Պոնու նուռէ էտէր հայր Թէոփիլոս հաուկնուպ. էնոպ էլի. ճիլտ. Ը: Ալ Ֆայր Ալէքս. պէոպ. ճիլտ. Ե. Լոպ. 19:

Ա Ե Ա Լ Ե:

Պու հիքայէթտէն լըն շէյ էօյրէնտէք կէրէք: Ինվիճ քիւֆիւր կիւնահկարընըն մէքսուֆլուղուն, քի էօյլէ պիր մու-սար տրը, քի ինսանը շէյթանա վէ ճիհէննեմիլէրէ պէն-դէր էտէր, քի տայըմ սէպպ էտէրլէր Ալլահա, նիձէ տո-պիլքտէ սէօյլէր. Հայհայինէն պոնունն Ինչ ու ուռն պիշնուռ-ը՝ ֆը հաբուճաճաս այաոպիլ: Իտանի, սէպպ էտէրլէրդէն Ալլահըն նա-մինէ, էն հէօմէ ֆալ պու ղպէլէրինէ ե-ղէրինէ: Ալ էլմին-ճիսի սահիհ փիւշմանլըք ամէլն տիր, քի պու զայ օլմուշ էօ-միւրիւ Թէքրար նէնիլէր. զնրա սէօյլէր մուԹմուլու Վրիդոր. Ամինը ալըրըզ ֆոպոբ, նէ զաման էն Ինչին Էօմըն-մը-զը-ե, էն լաֆպանըզըզ հայըզ եէնէր, ալըսայըզ Ինոմը էտէրէ: Ալ տասի կէօյլէրին ճէննեմիլին սանըն զօրսըի քասիար. զնրա սէօյլէր օ մուԹմուլու Վրիդոր. Էօյլէրին ճէննեմիլին էտէրլէր պինէմ ալըսայըզ:

ՄԻՍԻՈՑԹ ՁՕ։

Պէր չըֆուտ Եալան քրիստիան Ահբար փաշասընըն սարայընըն քափըճըլըք խըզմէթինէ իտի՝ մըղրաքը։ Ամէն պու չըֆուտ ալըշմըշ ըսը սը Ահբարդոսուն մանաստըրընա չօք տէֆա կիմսէյէ Կամերտնա տէնիլէն ահբար, քի նաքըն ըսը Ահբարայա, վէ սէօյլէշիրտի մանաստըրըն րահիպլէրիյլէ, վէ ծնըար օնու քրիստիան զանն էմմէյլէ, հէր ինսան նիյէթիլնի էտէրլէրտի օնա, վէ սէօյլէշիրլէրտի օնունա տէյիլ սաղթ խայըր ամէլլէր իչին, վէ տաճի տինէ միւթաղիք սէօզլէր իչին, վէ օ միւրայի պիր էյի քրիստիան կիպի քուլակ վէրիրտի ծնըարա։ Ամէն օ մանաստըրըն ավըուսունուն մէյտանընտա պիր խըրամըր ահբար ազիզ Պիքիրին պիր թաշտան պատկերի վար ըսը քուճաղընտա Ալլահ օղլու իլէ, վէ օ պատկեր իւչ ազիզ փատիշահլարըն սէճտէ էմմէսինին սուրէթիյտի։ Ա՛ն քաչ տէֆա կէօրիւրսիւ չըֆուտ օ պատկերի, կէօյնիւնտէն քիւֆիւր էտէրտի, վէ խատերտի եարալամընք էլինտէ թաշըտըղը մըղրաղըյլա, իլլէ էտէմէզտի, ղիրա օրատա տայմա րահիպլէրտէն պաղըլարը պուլունուրտուը։ Ալքին պիր կիւն չըֆուտ կէօրտիւ, քի ավըուտա քիմսէ նօղ ուտու, պաշտատը էվվել սէֆտ էմմէյէ ազիզ Պիքիրէ՝ վէ օնուն Ալլահ եվվատընա քիւֆիւր սէօզլէրլէ. վէ սօնրա պաշտատը մըղրաղըյլա եարալամայա օնու տէօրտ թաղրաֆընտան։ Ա՛ն իշտէ կէօրիւնտիւ Ալլահըն միւճիւզէթինին մէճտի, ղիրա աթապինճէ իշտիրլտի օ պատկէրտէն տէրտլի չաղըրմասընըն սէտտը ազիզ Պիքիրին, վէ օնուն եարալանան լէրլէրինտէն քանըն սէլ կիսի աքմասը։ Հաչան պու աղլամա սէօյն իշլէմտիլէր ինի տիւրկերլէր, օնըար քի ավըուտան տըշարը իչէյօրլարտը, վէ մանաստըրըն ճիւմլէ րահիպլէրի սէյիտտիլէր, կէօրմէյէ քի նէ օլսա կէրէք օ տի շէհրի՝ աղլամասընըն շամաթասը։ Ա՛ն հաչան կէօրտիւլէր, քի ազիզ Պիքիրին պատկերինէն սէլ կիսի քան աքըյօր, վէ չըֆուտ էլինէյէ մըղրաղը քանա պէօլէնմիշ թիմիրէյիպ

տուրուրտու, քօքքտուլար, վէ Թանըտըլար չըֆուտուն զալըմըղըն։ Ալէ տիւրկէրլէրտէն պիրխէ խատէխ էլինտէ-քի քէսէրլէ էօլախիւմ-քէ օնու. լաքին բահխալէր պըրաք-մատըլար օնու էթմէյէ։ Պու միւճիւղէթ եայրտը Կամբե-րոնայա, վէ պիւթիւն շէհիր ալէօրիւշ էթտի օրայա. վէ պաշլատըլար տէչիրմէյէ պիլսօր քապլարա օ միւճիղէթին քանը, քի աքարտը ազիզ Պիքիրին եարաարընտան. վէ սաքլատըլար իղէթ իքրամ իլէ սայրը սէ՛ մասունքլարը։ Ալէ սօնրա Թուֆտուլար օ զալըմ չըֆուտու. վէ քօտու-լար զընտանա։ Լաքին օ նալէթ չըֆուտ հաքիմլէր հօւզու-րինէ չըքըպ՝ Թէվֆիխ օլմասընտա, Նէմին էթտի չօք քէր-պէ քօրքա-լաճաք նէմինէրէրէ, քի պէն էօյլէ շէյ էթմէմիշէմ, իլլէ տէտի. պու օ բահխալէրին Թամանհըաարլըղընըն ֆէնտի տիր, քի ահճէ պիրիքտիրմէ իչին տէհրլէր, վէ էօյլէ հա-լընըար կէօտէրիրլէր։ Ալէ տիվանտա էօյլէ պիր էլճազ ըլա սէօյլէտի, քի Թա՛ հաքիմլէր սուչսուզ զանն էտիպ քօյ վէրտիրլէր, վէ պաշլատըլար սուչսուզ բահխալէրի այըպլա-մայա։ Ալէ լաքին ազիզ Պիքիր օ զալըմ չըֆուտու զաղէպ-սիզ պըրաքմատը, իլլէ Ճաարըս էթտի օնու պու Թաարըղլա։ () էյալէթտէ Յովհաննէս փլամադեան նամ նէմիշ հաշընտա ալէմին Թանըտըղը պիր իհտիար աատմ վար ըտը, քի քէօմրիւմլիյէ տէօշէյէ տիւշմիւշտիւ նէտի սէնէ, վէ էօմիյէ նաքըն ըտը։ Ալէօրիւնտիւ պունա ազիզ Պի-քիր, վէ սաղալատը օնու պիւթիւն քէօմրիւմ Հասասալը-ղընտան՝ էմի էթտի օնա Ներսդայա կիտիպ՝ օրանըն փաշասընա սէօյլէմէյէ, քի օ չըֆուտուն սէօղիւնէ ինանմասըն. իլլէ օնուն զալըմըղընա կէօրէ ձէղասըն Թէրթիպ էյլէսին։ Պիտի օ իհտիար փաշայա, վէ սէօյլէտի օնա ազիզ Պի-քիրին սէօղիւն։ Ալէ փաշա, վէ հաքիմլէր կէօրիւպ օ իհ-տիարը քէօմրիւմլիյինտէն սաղալըշ. վէ քարԹալ կիպի նէնիլէնմիշ կէնճլիքտա, օնու պիլդիրէրտի, քի քէօմ-րիւմլիյիւն ազրըլարը իչին էօրմէյէ նաքլաշմըշտը. պունա զնատէ հէյրան օլտուլար, վէ իհթիգամ էթտիլէր օնուն սէօղերինէ. վէ սբասպինճէ Թէրրար Թուֆտուլար չըֆուտու, վէ կէթիրտիլէր Թէվֆիխ էթմէյէ։ Ալէ չըֆուտ Ալլահըն միւճիղէթինտէն նէնիլէպ, մունըրը օլտու քէնտի ազդ ըսլա իչէտիյի քէմինէյէ՝ ազիզ Պիքիրին պատկերինէ սէփտ էտիպ եարաալնասըն։ ()լտէմ իլամ օլտու հաքիմէրտէն էօմ-տիւմէյէ օնու պէօյիւք իսկէնճէյէ. վէ պու Թաարըղա էօմ-

տիւրտիւլէր: Ասթլար օնու այաքլարընտան, վէ իւզէրինէ էքի էրի քուտուզ քէվիլէր քօյ վէրտիկէր, վէ օնլար տիւկ տիրի փարալատըլար օնու, վէ սօնրա քալան քէմիքլէրին նալքըլար, վէ քիւլիւն հավայա սավուրտուլար: Ա՛ն պուն- տան սօնրա քալըրըտըլար ազիզ Պիքիրին օ եարալանան պատկերին օլտուղու նէրտէն. վէ քօտուլար շէրիփ հէյքէ- լին մէզապհընըն իւզէրինէ՝ իւլէթտէ սալքամա իչին: Ա՛ն օ տինտար քրիստիանլարա զիարէթ նէրի օլտու. վէ օրա- տա էմէտի, վէ թա պու կիւնէտէք էտէր ազիզ Պիքիր չօք ազիմ միւճիւզէթ վէ լութֆլար զիարէթճիլէրէ. վէ քէնտինէ իպատէթքեարլարա:

Պուռնո նոռէ էտէրլէր Տըխէրիու. Սոմիէմոլէի. Կոռնիկէ. վէ Դօրօպպիու չէնտէ չիլիոպլօրընտա: Ա՛ն հայր Դօուլա Քոնֆէրանս. ձէլլ. Ե. Էօրինէ. 33:

Մ Ա Հ Լ Ե:

Ազիզ Պիքիրին պատկերի տրշարտան եարալանըզ քան տէօքմէսիյլէ կէօստէրիր, քի Հէր քիմ՝ քի կիւնահ էտէր, քէնտի թարաֆընտան եարալար Պունու, վէ նէնիլէր օ- նուն իակինճէլէրին, նիճէ սէօյլէր առաքեալ երր. ի. 6. Ես խոցանեսցին՝ ձեռանգամնոցս ձիլ յապուշտուն՝ ես վէ- քուին՝ ի խուչ հանել անյոց պըզրին Ես: Ա՛ն պէ-շէր-նէլէր՝ ինէրսը ինէօպլ նէն նէնիլէնմէյէ, վէ ինէրսը Ըլահըն Օղլո- ընճոպլէրինէ նուչ չըտպայա իսմի էյէր քօրքուպ ճիճիրեր- սէք իշնիմէմիզտէ Ըլահըն Ա՛լիսէօյինին պատկերինտէն քան աքմասըն, եա նէ քատար պօրճլուչուզ կիւնահ իշլէմ- ատէն քօրքմայա, չիւնքի պիլիրիզ. քի օնունլա եարալարըզ օնուն Օղլու պիզիմ Ըլահըմըզը:

Մ Ի Ս Ա Ի Ո Ն Ե Ր Ը Զ Ի:

Պէր կէնճ էյնա կիւնահա ինէրսը պէ-շէր-տէն ատնրա, շէյ- նօնլատպան ուիչէն պըզտըրըր, վէ ազիզ Պիքիր տու-քնատրը օնու ա ուիչտէն:

Ա՛զ. էսիճիլէր Թարիհինտէն հայր Թօմմա Կանտիզ-

բատեան պիր աւլու ճիւմլա կիւնիւ քիլիսէտէ խոստովա-
նանք եշխուէրքէն՝ պիր եկիտ նաքլաշար օնա խոստովանանք
օլմայա, վէ աղլամայլա օնատն եարտըմ խաէրտի: Օխրա
տէտի, պիլէսին պաապա, քի պու կիւնդէրտէ օխատա
աղաճլարըն ֆիտանլարըն քէսեր իքէն պանա օք չիվիսի
եաիմա իչին, կէօրտիւմ, քի ճիւմլէ քէսանիյիմ ֆիտանլար
քանա պէօլէնմիշ կէօրիւնիւրլէրտի. վէ քօրքուպ քըյաա
էսի յօղում՝, քի պու նաքընտա պէնիմ պիր պէլայէ տիւ-
շէճէյիմ տէլալէթի տիր: Ա է խոստովանանայա օնուն
կիւնահալարընըն խոստովանանքըն իչիթմիքտէն սօնրա,
պիլտի, քի հապիպաթի օնա Ա լլահտան պիր քաղէպ կէլէ-
ճէք օլմասընա տէլալէթի տիր, օնուն իչին նասահաթ-
լատը օնու, լայըղընա կէօրէ Ա լլահտան քօրքմայա, վէ
խոստովանանք օլուպ արձակում ալտըղը կիւնահալատան
սաբընմայա: Ա է օ կէնճ զատիկտէն սօնրա ճիւմլէսին ունու-
տուպ, նահի Ա լլահըն քօրքու վէրմէսին, վէ խոստովանա-
հայրըն նասահաթլարըն, իլք ուրքաթ կիւնիւ թէն կիւնա-
հընա տիւշտիւ: Ամեն օ սահաթ վուրուլտու Ա լլահտան
պիր չէտիթ աղրըլը հաստալըղ ըլա. վէ կիւն պէ կիւն դուվ-
վէթլէնիպ հաստալըղը՝ էօլմէմէ նաքլաշար: Ա է իշտէ իս-
րեասընտա կէօրտիւ. քի իքի քարա չէհրէլի՝ չէյլեանլար
օնու նաթաղընտան չըքարըպ, կէօթիւրտիւլեր, պիր ա-
թէշ վէ քիւքիւրտ իւլէ տօլու վէ քօրքուլու տերէյէ պըրաք-
տըլար. վէ պաշլատը նանմայա: Ա պրին իշտէ կէօյլերտին
սէտտա կէլտի, քի տեր իտի չէյլեանլարա. քօյ վերին օնու
շիմտի, զնրա տահա ուշաքլըք վէ սերհօշլուք կիւնահալարը-
տըրլար. վէ քօյ վերտիւեր օնու չէյլեանլար: Հաչան
օյանտը օ կէնճ նիյիտ ույքաւսընտան. քի թիթրէյիպ
աղլամտայտը, վէ կէօրտիւ՝ քի նաթաղընա նաբըն ֆէրիշտե-
լերին սուլթանը ալնը Պիքիր տուրուրտու՝ հիւսիւնտար
վէ կիւնէշ կիպի շավքը. վէ օ քէրեմ կէօվիյլէ պաքտը
օնա, վէ տէտի. քօրքմա օղուլ, զնրա ֆարաղա կիւնահալարըն
իչին քալմաճաղ ըտրն օ ամեհշտե էպէտիլ էպէտ, քի օնուն
տատրն ալտրն, էմմա իշտէ քուրթարմայա կէլտիմ սէնի օ ա-
թեշտէն, չինըի սէն պէնի տայրմ աղրընտա տուրմադ-
տրն չօճուքլուղունտան պէրի, վէ իմտատա չաղրրըղտրն
պէնի: Ա պրին սաբրն, զնրա իշտէ չէյլեան թեր-
ճուպա էտէճէք տիր սէնի հէյաբ էթմէ իչին. զնրա կէլէ-
ճէք տիր սանա փատիաղ քըյամէթլիլէ ալտաթմայա սէնի.

լաքին սէն տինէմէ ծնու. իլլէ քօվ սէնտէն, վէ չաղը՛ր սէնին էվէլքի խոստովանահայրըն. վէ պունու սէօյլէիպ կէօրիւնմէզ օլսու: Էհնիդ այրըլսը ազիզ Պիքիր ծնաան, իշտէ շէյթան ըահիպ փախազ քըյամէթինէ կիրիպ՝ փախազ ուրուպալարը կէյնիպ, կիրտի ծնուն օտաասընա, սրբու-թիւն քաալըն էլինաէ տուԹմայլա. վէ նաքըշդպ ծնա՝ տէ-տի. իշինթիմ օղուլ, քի ԹէկՀլիքէչլն հաստալըքտաա սըն, վէ կէլտիմ վէրմէյէ սանա քիլսէնին շէրիֆ սըղլարըն. վէ հաղըրլամայա սէնի սէյլաը կիպի էօլմէյէ: Ա է օ ելյիտ ազիզ Պիքիրին տուշ էթմէսին զիքը էյէնիպ, Թանըտը, քի շէյթան ըտը օ ուրուպալարըն ալէքնտաբի. ծնուն իչլին տիյնէ-մէտի ծնու, վէ տէտի, հայտէ վար իշինէ. պանա լազըմ տէյիլ սինին վէրէճէկին սըղլար: Ա աքին շէյթան ինատ էտիպ՝ տէտի. էօյլէ տէյիլ, փարզ սըը պանա սէնի խոստովանանք էթմէք վէ սրբուԹին վէրմէք. զիրա պունուն իչլին կէլտիմ, վէ պու-տուր պէնիմ խըզմէթիմ: Ա աքին օ կէնճ խաշ չըքարըը-տը նիւղինէ, վէ խատէմէզտի տիյնէմէք ծնու. լաքին շէյ-Թան կինէ չըքմաք խատէմէզտի օրատան: Ա լտէմ օ ելյիտ պաշլատը խնատտա չաղըրմայա ազիզ Պիքիրի, վէ տէտի. էյիմտի նէնԹի՞ պանա խնատտա՝ նա՞մ ազիզ պիքիր վալի-ահէմտուլլահ Ա էրիէմ, վէ շէյթան հաչան իչնէմտի ազիզ Պի-քիրին ատըն, ատապինձէ քօվուլտու ծնաան ԹիւնԹիւն կիպի. վէ կէօրիւնմէզ օլսու: Ա է օ կէնճ կէծնաէրտի չատուկ քէնտի վալիսէսին չաղըրմայա օրայա կանտիպրատը հայր Մով-սէսը. օ հաչան կէլտի կիրտի օրայա, Թանըրտատը ծնու: Ա է կէնճ տէտի ծնա. պապա պէն օ ուշաղ ըմ, քի ուլու ճիւ-մայի կիւնիւ հաղրէԹինէ խոստովանանք օլսուս, վէ նաքլ էթմէմ օ քանըն միճիւզէԹին, քի նայլատա քէստիյ-իմ ազաճլարըն Ֆիտանլարընտա կէօրտիւմ. վէ ճէնաձին նատահաթլատըն պէնի կիւնահատն սաքընմայա, վէ պէն նէ հաղրէԹինի տիյնէտիմ, վէ նէ Ա լլահը. վէ Թէկբատ կիւ-նահ էթմէմ. վէ էյէր ազիզ Պիքիրին իմատտը նէՄԹիշիֆ օլմատտը, շիմտի ճիհէննէմտէ իտիմ. վէ պաշլատը նաքլ էթմէկէ սըրատըլյա քէնտի հաստալանմատըն, ճիհէննէմ քա-դէպլէրին կէօրմէսին, վէ ազիզ Պիքիրին քէնտինէ կէօ-րիւնմէսին. վէ սօնրա շէյթանըն փուխազ քըյամէթինտէ քէնտինէ կէլմէսին: Ա լտէմ հայր էյի Թանըտը ծնու, վէ պիտէ շաշաը, վէ սօնրա իչնէմտի ծնաան կէօզ նաշըյա խոստովանուԹիւն, վէ սրբուԹի վէրտի ծնա, վէ վնրջին

օծում վէրտի, վէ եւրէք վէրտի օնա, ումուտան-
մայա Ալլահա վէ օնուն փաք վայնտէսի ազիզ Պէքիրին
շէֆայէթինէ, վէ կէթտի։ Ա՛է օ կէնճ իւչ կիւնտէն սօնրա
փաքլըք իլէ էօլտիւ։

Պօա Նաւէլ օլաննաւ Դոմինիկեան Լաթին Քալենտարիօ.
տայիո. 13։ Ա՛է հայր Ընէտաուդ պինո. ճիլտ. Ը. Լոպէր. 21։

ԱԽՕՏ։

Պու եկիտա քէնտինին թէքրար կիւնահա տիւշմէսի իչին՝
ֆարազա ազիզ Պէքիրին շէֆայէթիյլէ քուրթուլտու է-
պէտի էօլիւմտէն, լաքին վաքըթլըտան քուրթուլմատը.
էօյլէ իսէ պիզ տէ պու քաղատան քօրքուսը՝ պիր քէրրէ
խոստոմանանք օլտուղումուզ կիւնահա՝ թէքրար տէօնմէ-
միյէ քայրէթ էտէլիմ. եօզ ուսա Ալլահըն էօրքէսի ալ-
թընա տիւշէրիզ, օնունլա քաղէպլէր պիզի կէրիք պուռնտա,
վէ կէրէք էօթէտէ. նիճէ նաթլ օլուռնուր Երմիա մար-
գարէնին քիթապընտա, քի մէրհամէթսիզ նասրըլըզ
ըլա վէ էօլիւմ իլէ քաղէպլէտի օ չըփուտլարը, օնլար
քի էվէլիսի կիւնահլարընտան կէրի տուրուպ՝ էզատ էթտի-
լէր քէնտիլէրին չըփուտ նասրըլարըն, լաքին սօնրա թէքրար
կիւնահ իշլէյիպ՝ թէքրար քուլուղա թուրթուտլար
քէնտիլէրին էզատ էթտիքլէրի նասրըլարըն. Յ- ոչ պոհե-
ցին պէտռ ուխտէն, ղոր պրոբլեն Տ՞. Յանի վէ ահռելըրընէն
սէօյլէրինէ փուբլիսիտլար, օնու ռ էլէրինէր Ալլահա. Երեմ.
լէ. 16. օնուն իչին Ալլահ տա մէրհամէթսիզ քաղէպ-
լէտի օնլարը։

ՄԻՈՅՈՒ ՀԱՐ։

Ընվէ Պէրէրին շէֆայէթէյլէ պիր էյնէսի Ալլահտան վարլի վէ-
րէլսի էէ-շմանլըղտա. տրին օ ֆէրտահա կէլմէտի կէ-ուտահլարընտան,
օնուռ իչին վէ ֆէնու էօլսի-։

Պէօյիւկ Սպանիատա Տոլետոն փատիշահլըղընէն պիր
հիսարընտա, ազիզ պիր պաքիրէ քրզ Ալլահա տուա է-
տէրքէն, պէօյլէ պիր իւրէտա կէօրտիւ. քի էֆէնտիմիզ շէ-
րահաթի թահսընտա օթուրմուշ շէրահաթլայօր ուտու-

հիսարքն կիւնահճնարքարքն : Ա՛ն սայրքարքն իչնեսե պիր նիչիսա իհսար օրնեսու օնաւն սիչանքնա . վե գնսաե քասա-
հաեիքը պաւրշնսու.գիսա չօքսան պէրի քէնսի նաբքն խրսրմը պիր քրաղ ըսա թէն կիւնահրնսայարը : Ա՛ն սիճիկ օրսու Ա՛ա-
սան, քի էօչիմ խլէ վուրսուրսու՝ քաղքարքն սի նևսան, վէնաբի ճիհէննէմե էպէսի իսքնան օրսուն : Ա՛ն սիճիկ թէքճիկ օրսունճա , քաղքար ագիղ Ա՛իքիր քէնսի թահաքնսան , քի օ-
թոսմնշսու Ա՛նաւն սաղընսա, վէ օրթոսա տուսրուպ՝ տէր իսի Ա՛նա՝ նայվաղրրրմ սանա օղրսմ, քի պիր ազ էլլէն-
տիր սիճիկնէն թէքճիկնէն. փարագա օ նեչիսա պու քադէպէ լայրքք տրը, վէ լաքէն պանա պիր ազ մուհապէթի վար, վէ չօք քէրրե կէնիր պէնիմ կիւչճիւկ քինիսեմե պէնի իղէթնէմե իչնն , վէ տօնատրը պէնիմ պատկերիմի, օ-
նաւն իչնն պէն տե նիսազ հտէքիմ սանա , քի մէրհամէթի էսիպ օնա , թէօպէ իստիմնճար էթմէչ պիր ազ վա-
քրէթ քէրէմ հտէսնն : Ն՛էվապ վէրսի Ա՛ն վէ տէսի , Ա՛ալիսեմ նասրլքի իստէրսէն էօչէ օրսուն : Իշտէ օնա օթուզ կիւն վաքրէթ վէրրիմ թէօպէ իստիմնճար էթմէչ. օ կիւնէրսե էչէր թէօպէ իստիմնճար էթմէչ , վէ կիւնահ-
լարընսան վազ կէչմէչսե , իստէրիմ , քի սիճիկիմ թէզ թէքմիչ օրսուն : Ա՛ն սօնրա տէօնսիւ Ա՛ն օ իպատէթ-
քնար պիքիր քրղա , քի իչնիթսի վէ կէօրսիւ պուն-
լարը , վէ տէսի . նարքն կիթի , պու նամ վազ էսիճի պապայա ճիղիլիթ թարիքինսէն . վէ սէօչէ օնա պէնիմ թա-
բաքճրմսան , քի իսապէր վէրսին օ հեչիսե քէնսինին հէ-
լաքրաք թէհլիքէսին , շէօչէ քի վազ կէչսին կիւ-
նահլարընսան . վէ պուննու սէօչէկինճե , օ իւրնա տաղրլ-
սը : Ա՛ն սապահչա օ մնէթրսու պիքիր կիսիպ օ ճիղիլիթ թարիքինսէն օլան վազէսիճի պապայա , նէ քի կէօր-
սիւ վէ նէ իչնիթսիչսէ՝ օլուշու կիպի նաբէ էթմի: Ա՛ա-
քին բնամ էթմէսի օնա վազ էսիճի պապա , պու սէպէպ իչնն թէքրար կէօրիւնսիւ օ պիքիրե Ա՛ն էֆէնսիմիզ , վէ թէքրարսատ օ էմրին . վէ շէօչէ քի վազ էսիճի օնսուն սէօղիւնէ բնանսըն , օ պիքիրե պէչան էթմի վազ-
էսիճի պապաներն ֆիքրինսէ օլան պիր կիղլի սըրըն , քի քիմնե պիլմէզմի , նաբէ էթմէչէ քէնսինէ : Ա՛ն պիքիր իքինճի տէֆա կիթմի օ վազ էսիճի պապայա , վէ տէսի օնա Ա՛նաւն էմրին , վէ նաբէ էթմի օնա օնաւն ֆիքրինսէ օլան կիղլի սըրըն : Պուննու հաչան իչնիթսի օ վազ է-

ահձի, իմիքամիա ինանաը պու իւլնանլեն սահիմլիկինե, քի օյտու պու պիքիր քըզա: Ալ սօնրա պուլտու օ կիւնահքնար եկիտի, վե նաքլ էմտի օնա սըրասրյա օ իւ-
րնանըն կէօրիւնմէսին, նանի նիձե օնուն մուրատը կիւնահլարը Վնուն տիվանըտա մկյտանա կէլակինե, վե Վնատան էօլիւ-
միւնե սիձիլ վերիլակինե, վե նե կէօնե ազիզ Պիքիրին շնփա-
վէմիկլե մէօգլե իատիխփար էմմե իչլին քինահսինե վաքըմ վերիլակինե: Ալ զէման իշլիմտի օ եկիտա, քի պէյտն օյ-
տուլար օնուն կիւնահլարը, քի օ քատար կիզլի սաբլատը. վե իշլիմտի տահի քինտի հէյաքըը մէկլիքսին, քօրքտու զնատե. վե ազմ փիւշմանլըզա մէսրինիպ, օ սահամ մէկմիլ խոստովանանը օյտու քինտի կիւնահլարըն զնատե կէօզ նաշըզա՝ նե քի սէօզ լիլե. կիմտի էվինե վե աղլատը պիւմիւն կիւն: Ալ քէրկինան Ըլահ քինահսի իրտաղ էյլէսին հէրքէստէն կիւնահ ըլարըն նաքըն սէպէպին, նատըլքի ըրատա կէլտի պու սէֆիլկ. զնրա տայըմ կիւնահ իշլէտկի այաքտաշը օ էվտե խտ, վե չը քատամտաղը օ-
նու էվտէն նաքըն խըսըմ՝ օյմատը իշլին: Խմտի օ կէձե եկիտա քինտի օտատընտա ուչյտ ըքէն օրտայա կիրտի քըզ, վե պաշլատը օնու կիւնահա մէկիլէնտիրմէկե՝ տէյկ սալե մէսրինիմ մէսրինիմ նալմաքլանմայլա, վե տահի կէօզ նա-
շըզլա, վե օ եկիտա ունուտուպ ճիւմլէսին, մէկքրար սիւշ-
տիւ օնուն նա կիւնահա: Նաքին էրմէսի կիւն մէկքրար կիմտի օ խոստովանահայրընա, վե օնուն այաղընա տիւշիւպ՝ կէօզ նաշը իլե խոստովանանը օյտու մէկքրար տիւշմէսին. վե արձակում՝ վե մինատիպ նատահամլար ալըպ՝ այրըլտը օնտան: Ալ չիւնքի օնուն իւղէրինտե օ ֆէնա մէօհ-
տատ զնյտատ քուվվէմլէնմիշտի, տանքի իքինճի մատպիկե օյմուշտու, տէօնտիւ մէկքրար չօք տէֆտա սիւշմիկե օ կիւ-
նահլարա, ունուտուպ ճիւմլէ քուհանի նատահամլարը, վե Ըլահըն տուչ էմմէսին. վե շէյմանի ուզմանմայը կէյինիպ պիր տահա տէօնմէսի խոստովանահայրընա: Նաքին խոստո-
վանահայրը կիտէրտի հէր կիւն օնուն էվինե պուլմայա օ-
նու, վե օ օնտան քաչըպ՝ կէօրիւնմէպտի. վե պազը քէրրե սիմէմ սէօզլէրի տէ սէօյլէրտի օնա, էյլէ քի կէլմէսին էվինե: Ալ օ քաչըպէմլի խոստովանահայր օնտան ումմատուն քէսմիչիպ՝ օնուն իչլին տիւա էտէրտի Խապիպե վե ազիզ Պիքիրե օնա մէրհամէթ էմմէչե: Խմտի օ-
նու թուզ կիւն լմամտա՝ օլունճա, կիմտի ազիզ խոստովանա-

հայր ս Եկիտին էվինէ. վէ չօր չալըշար սէօյլէշմէյէ օնուն-
լա, վէ հաճըրնա կէթիրմէյէ օնուն հէյաքընըն եարըն
թէհլիքէսին. լարին ս սէֆիլ եկիտ պիր թիւրլիւ իւզէրինէ
ալմասը օնու կէօրիւպ եա սէօյլէշմէյէ օնունլա: Ըսէմ
սանըն խոստովանահայր ումուսուն քէսիպ, պաշլասը էվինի
հըզմէթքէարլարընա եավարըպ տէմէյէ, սիպէ եավարըրըմ
քարտաշլար, էյէր պու կէճէ սիզին աղաներդա պիր աղ-
րը՝ գուհուր օլուրսա, ֆարացա շիմդի սաղ սէ-
լիմ տիր, խապէր վէրին պանա. վէ օնլար իրրար
էթմէյէրխապէր վէրմէյէ օնու. վէ ս չըքըպ եվտէն, կիթ-
տի քէնտի էէրինէ: Ըսնրա կէճէ օլունճա ս Եկիտ քէնտի
կիւնահ այաքստաղըլսա ույուրքին, իշտէ ուսթուս օնա-
ռիր շէհիթ պաղըրսաք սանճըլսըրը. վէ պէօյիւրիւբտիւ
սէֆիլ եապաճի տօմուղ կիւպի, վէ ուղուրսուս քէնտի կիւպի:
Ըսէմ սէյիրթմէյիէր օնուն խրզմէթքէարլարընան պա-
ղըլարը խոստովանահայրա խապէր վէրմէյէ, վէ ս չափուկ
կէլիպ պուլսուս՝ քի քէօփիւրիւյօրսուս սէֆիլ, վէ էօլիւմ
սըրթլէթինտէ տուրուրսուս, վէ քօրքուպ թիւթրէբտի. վէ
պէօյիւք ճահտ ըլա բուհանի նասահաթլար վէրսի
օնա՝ պիւշման օլուպ մեղայ տէմէ իչին. լարին պօշ՝ հիչ
պիր ֆայսա էթմէյէ, վէ ճէվապ տա վէրէմէզլի: Ա՛կ
հաչան եարը կէճէ օլսուս, ս թաքիքէտէ քի օհուզունճու
կիւն թէքմիլ օլուրսուս, պաղըրսըր սէֆիլ եկիտ նիւքսէք
սէօլէ՝ վէ տէմի. եաղըք քի իշտէ էօլիւյօրսուս Ըլլահ-
տան օք ուլա վաւրուլմուշ՝ ճէյէրիմ թաւրաճիքնատան. հայրդի
հայրդի. վէ պուննու սէօյլէյիպ, վէ քէզի կիպի քուտուրուպ,
մուրտար ճանըն քոյ վէրսի:

Պուհու նաղէ էտէր Ըլլահտան անըքսուք. էէնդի էլլէ. պսպ. 23: Ա՛կ հայր Ըղէւտանդ. պհոպ. Շ. էօրկն. 25: Ա՛կ հայր Կոտուլսս Եոկն. ճիլը. Է. էօրկն. 6:

Ա՛հվէկ:

Պու բիմայէթ կէրէկ ղնատէ էօփկնս վէ թէթրէնէճէք տիր՝ լաքին պիւթիւն ս քէմկիքլէրէ սէպէպ ս Եկիտ քէնտիսի օլսուս. զիրա թէօպէ իստիսնփար իչին քէնտինէ վէրիլէն վաքտը հաճէթ էթմէյիպ պիր շէյ սայմատը. քի՛մ պիլիր, քի պիզ տէ ս սըրատա օլմայալըմ. քի՛մ պիլիր, քի շիմդի օլան վաքտըմըզ պիզ կիւնահքնարլարա Ըլլահտան վէ-

բիլմիշ օլմասըն, տօղրուլթմա իչին պիղե, վէ փիւշմանլըղա լայըք մէյվէ եթմէ իչին։ Էօյլէ իսէ ճահա էտէլիմ. քուվվաթլա օնու լայըղընա կէօրէ. նիճէ առաքեալ տա սէօյլէր։ Ա՛ինչէնա ժամանակս Ի յիսուս, գոլժնեսցուս պէտքս։ Նամեհ պահա ջառքնի էնէնդե իչին, խայըր ոմել նշանլըմ։ Վէ պուղու եթմէյէ քաարը օլմամըղ իչին, սըղընալըմ ազիղ Պիքիրին իսմասընա. վէ օ կիւնահկարտան քի պիր քէրրէ խոստավանուրմի, վէ փիւշմանլըղ ըլա կէրի տուրտուք, պիր տահա տէօնմէյէլիմ օնլարա. շէօյլէ քի պու սէֆիլ նէսի-տէ ըրաստ կէլէն պիղե տէ ըրաստ կէլմէսին։

Մ Ի Ա Ի Ց Ի Թ Զ Թ։

Պէր պէլլ պէրպա ճի՛նլէրին Ընդէ Պէ՛րէքէն շէֆայէլենալէ նե՛-նահկարընտան պէօնիպա նէնտասըտա Էնդինչտ։

Պիր քիշիտատ հիսար աղասը զօրպա վէ մէրհամէթսիզ քիմսէ իտի, քի փուքարէլէրի եաղմալար, նէմիմլերի վէ տուլլարը իմձիտիր, սուչտասըղասը էօլտիւրիւր, վէ հէր քէմ-լընքլերի սէրպէստ իշլէրտի. վէ օնուն իչին, պէօյիւքտէն վէ կիւշիւքտէն րէհմէթ օլմասընա. վէ պիւթիւն ալէմ Ընդ-լահա փէրնատա էտէրտի, օնուն էճմանչի զալըմընդըլա-րընըն իհթիյաճընըն ալտնա իչին։ Վէ Ընդլահ օնլարըն փէրնա-տըն իշնիսիզ՝ քաղէպլէտի օնու պու իհտըղա. զիրա Ընդ-պիտէն էօյլէ պիր փէնա հատտալընդ ըլա վուրտուտա, քի հէքիմլերին իլմէնդրը հիչ պիր փայտա էթմէտիլէր։ Վէ օ ազընդրարըն ամընդընդատան զօրմանդրով՝ չաղընդրը օրանըն հէյսուն. վէ տիլէտի օնտան, քէնտինին, վէ ճէմի ճօմա-հանըն տի՛ալէրին, քէնտի վիճտուտինին սաղընդը իչին. վէ իքրար էթմի օնա նէմինէ, վէ տէտի, իքրար էտէրիմ Ընդլահըն իսմինէ, քի հէր սաղընդսամ, պիր տահա քիմ-սէյի ինճինիմէմ. իւլէ էտա էտէրիմ հէր քիմէ քի քէմինք էթմիշսեմ։ Իչինէտի նէյս օնուն նիհադըն, վէ տիւսյէ տուրտուտ օնուն իչին պիւթիւն ճօմահանի ըլա, վէ օնլա-րըն տիւվասը Ընդլահա մնքպուղ օլսուդ՝ հատտալընդնատան սաղընդը։ Վէ չինէրի օնուն քէմինէյի թապպէնէթ օլ-մուշտա քէնտինէ, օնուն իչին իքրարընտա վէ նէմի-նինտէ տուրմատը. վէ չափուք պաշնատը էվէրթինտէն պէնիր սընդրդ ինճինիմէյէ վէ թապամայա ճէմի ճօմա-

հաձը։ Ալ ը զամալըլըար նպաստան չէք վախենար պաշտ-
ըլար, աչռանար ընտան վէ պիղծ տէ աչռաձար տէյի.
վէ աղլայարաք պէյլէ սէյլէրլերտի. պիղձի պու զօրպա
իչլին Ալլահտան սաղլըք տիլէմէմիզ, միչէր Ալլահտան պի-
զէ զաղէպ տիլէմէ իմիշ. վէ չաղըրըրլարար Ալլահ
Թէքբար ինձիքամ ալմայա ընտան քէնտի քէմինիներ կէօրէ։
Ալլահ օնլարըն ֆէրեաստըն վէ աղլամալարըն իչինիա՝ Թէք-
բար վաւտաւ ընու, կէօնտերմէյէ ընուն Թէնինէ սըճաք
հէրարէձի մարաղըն, քի ընուն Թէնի պաշլատը Եանմայա
քէօսէյի կիպի, էօյլէ քի զանն էտէրտի, քի ճիհէննեմ
աձէչի շիմիտէն եաձաղընատա նաբըզ ԹաւԹաուշտաւ-
տաւ քէնտիսին. իսմի պաշլատը չաղըրմայա վէ տէմէյէ,
հայըֆ պանա, քի էօլմէզտէն էվվէլ քաձէպէնտիմ. վէ
օ սահաձ ատէմ կէօնտերտի Եէնտաւ չաղըրմայա, էվէլքի
կիպի ընուն տիւվաղըյա քաւրԹաւլտաւն օ Եանմտատան տէյի։
Կէլտի Եէպ, վէ օ քիշիզատ Թէքբար տիլէտի ընտան Եէ-
մին էմմէյլէ քէնտի ամէլլէրին տօղրաւլմայա, քի ընուն
իչլին տիւվա էմնին. լաքին Եէպ ճամահաձըն զէմմ էմ-
մէտի իչլին, վէ քէնտիսինին իլք տէֆա Եալան չը.քմտըր
իչլին, սէօզիւնէ ամէ էմմէտի. իլէ պրըտաքըպ կիմտի։
Ալ է օսէֆլին օ քատար քէմ ամէլլէրինին իչինտէ պու ա-
զաձը.ք խայրը ամէլի վար ըրար, Եանի ազիզ Ալ ալինտէնտաւլա-
հըն ԵօրԹաւ կիւնլէրին փէք իքրամը տաքըրտը, վէ օ
կիւնլէրտէ քիմնէյէ քէմիկը էմմէզտի. վէ ընուն ԵօրԹաւ-
լարընըն էվէլի կիւնլէրինտէ փէք սըբը փէհրիզ ԹաւԹատ-
ար, պաշլատը ընուն Եարտըմընա սըղընմայա. վէ Եավտա-
մայա քէրեմ էտիպ քաւրԹարմայա քէնտիսին օ Եանմա-
տան։ Ալ է հաչատ էօլմէյէ Եաքըձաղ.ը տա, քաիրլատը ֆիքը
իլէ, վէ իւրեա կէօրտիւ, քի հաքիմ Ալ էֆէնտի-
միզ Էնտի քաւչանմըշ ֆէրիշԹէկլէր վէ Ձըլսըրըա,
վէ օձաւրտաւ շէրահաԹի տիմանընա ինսանլարըն ճան-
լարըն շէրահաԹլամայա։ Ալ է կէօրտիւ, քի ինձէ Թէֆա-
հիւսլէ տրանըզ շէրահաԹլանըրլար ըար ճիւմլէսի. վէ
սիճիլի կէրի տէօնմէզտի, վէ սիճիլի Թէքմիլ էտինլէր մէվ-
ճաւտ, վէ հիսապսըզ քիմսէլէր ճիհէննեմէ իսքեան օլաւր-
լարտաւ, վէ քաւրԹաւլանըլար փէք աղ ըարլար։ Ալ ընու
կէօրտիւ, քի քէնտինին ճիւմլէ պինամաւսըզլարըն տա
կէԹիրտիլէր Թէֆահիւս էմմէ իչլին. վէ տաւչըն պա-
տաւ օ սայըր ճիհէննեմի իսքեան օլանըրտան չօք գիտաէ։

Լաքին պունու տա կէօրուս, քի տահա հաքիմոէն պու-
նուն ճիհէննէմի իսքեան օլմասընըն սիճիլի չը քամըշըր,
ո մապէյնէ կէլոի ազիզ Պիքիր, վէ տէտի հաքիմ
Վ'Ռնա. Նիազ էտերիմ սանա՝ օղլում վէ Լապպիմ, քի պիր
աղ էլլէնտիրէսին պու սէֆիլէն ճէզասընըն սիճիլին, չիւն-
քի պիւթիւն քէնտի ումուտուն պանա պըրաքմըշ տըր:
Վ'էվվալ վէրտի հաքիմ Վ'Ռն. սէվինճլիս վալիտէմ
կիւճ տիւր պանա պու նիազըն իշլէթմէք. զիրա պէյիմ ա-
տալէթիմի կէօրէ օնուն քէմինքլէրինին էօյլէ իւսիւ տօլսուս.
քի պանա շէքվա էտերլէր ֆուքարէլէր, հէթիմլեր վէ տու-
լայ պունուն էթրաֆի փէք ֆէնա քէմինքլէրտէն էօթիւրիւս.
ֆէրեատ էտիյօրսայ պանա, պունուն տէօքտիւյիս սուչուզ
քիմսէյէրին քանըպըր. օնլարը իշէթմէմէյէ քարար տէյի-
լիմ ատալէթիմի կէօրէ: Նէթէր պիր քէրրէ մէր-
համէթ էթմէյիմ, վէ սաղլըք վէրմէյիմ օնա ենսուն վէ
ճօմահամըն նիազլարը իչէն. վէ պու նամէնօր եէմինին-
տէ եապան չը քարը, վէ էվէլքինտէն պիտաէ թարաքքա քօ-
տու պիւնամուսըղունուն իւղէրինէ. օնուն իչէն պիր տահա
մէրհամէթ էթմէք խաէմէմ, վէ ատալէթիմ տաճի տէֆ
էթմէզ պունա: Վ'էվվալ վէրտի վալիտէի վէ տէտի.
կէրչէք տիր՝ օղուլ, քի Հաք իւղէրէ լայըք տէյիլ տիր պու-
ամէ օլմայէ. լաքին պէն Հազրէթինտէն շէրի հէօքիւ-
մառ տիյէմէյօրում, իւյէ լութուֆ քէրէմի. իմոի նիճէ
չըքլարընա չօք տէֆա քէրէմ էթմէն, պէօյլէ եալվարը-
րըմ, քի պիր տահա մէրհամէթ էտսին պունա, քուր-
թարմայա եպէտի սիասէթտէն, վէ վատէլհասին նէ քատար
քի իտէրսէն վէրմէք, թա քի տօղրուլուղա կէլսին: Վ է
չիւն պանա պիր աղ իտպատէթքնարլըղը վար. զիրա պէնիմ
եօրթուլարըմըն փէհրիճին փէք սաբըր, վէ օ կիւնէլէրտէ
հիչ քիմսէյի ինճինմէմէղ, օնուն իչէն պէն տէ եարարմ՚ըր օլայ-
ըմ օնա, քի փիւշմանլըղա լայըք մէյիլ էյլէսին: Օլտէմ
շէրահաթէը Վ'Ռն տէտի, էօյլէ օլսուն վալիտէմ նիճէ քի
իտէրսէն. չիւնքի սէնին նըշանըն քէնտի իւղէրինտէ
տիր, եանի սանա պիր աղ իտպատէթքնարլըղը վար տըր.
սէվինճլի իքտիզամէ պանա ֆարղ տըր սէնի իղղէթլէմէք. իշ-
տէ պաղըշլայըրըմ օնու հաղրէթինէ: Վ է ահէր քէլամ պու-
օլսուպ՝ իւրեա կէօրիւնմէզ օլսու. վէ պուլունսաս օ քիչի-
զատէ տէյիլ եալընըզ օ սըճաք հէրսէյլէ մահազընսան
էզաթ սաղ սէվիմ թէնէյէ, վէ ճան ըլա սա տէյիշիմիշ սայ-

ըը ինսանայ: Ինձի թէզելէ թէքմիլ փիւշման օլուպ խոս-
տովանաք օլսուս քենտի կիւնահլարըն ազկզ Պէքիրին
եապտըմըշտը: Նուտա էյլէտի ճիւմլէսինէ հէր քիմին մալըն
նէշէրի քափմըշըտըյսա. վէ փուքարէլէրէ, մանաստըրըտա
վէ սյէ եէրլէրէ չօք սուտաքա էյլէտի: Ա՛ պունլարա քա-
նահաթ էճմէկիպ տիննեատան տա կէրի չէքիլտի, վէ ճըգ-
նուտորլարըն պիր մանաստըրընտա բահիպ օլսուս, օրատա
տուրսուս ազնի սը քլէթ իկի թաւ քենտի վէֆաթ կիւնիւ-
նէ՛տ փաքլըդ ըտա, վէ էօլտիւ:

Պա՛ նաւէ օլ-նուտ պաշտկի ծաղկալ պէնէլէն ռէնէպպա.
ֆայ. Ճ. պոպ. 7: Ա՛ նաւէ նաէյ հայը Պուտըս Բոմ-
ճըլա. ա՛. էօր. 14: Ա՛ հայը Սէրճանոս Նոմաղ. ազկզ Պէ-
ռինէն Տ-ճանէլէ. ռէնա. Ճ. Տ-ճաղ. 24:

Մէյմէ:

Պու դօրպանըն քազէպինտէն էօյրէնէլիմ քիմսէյէ զու-
լուա՛, վէ քափըճըլըք էճմէմէք. զնրա Ալլահ փէք
զօմ տըր քափըճըլըք. Նիճէ սէօյլէր մարգարէ-
նին ազզըյլա. ե՛ Տէ պէրէմ պէրդպուա՛նէ՛. Ե՛ ապեոմ
պանէշպուա՛նէ՛. Լանի, պէն Բուպէ ռէնէրիմ ապուէ-
նէ՛. վէ հազ էհմէմ ռանէճըլըղը: Նասյ. կիւ. 8: Օյնա զու-
լումնաբլար վէ քափըճըլար, կէօյա քի ատէմ էօլտիւ-
րիճիւ տիւրլէր. Նիճէ սէօյլէր Սազոման. Որ Բուտնայ պէհոյ
բրուտնայ, նէր Լէ՛ ոչ ապուանէյ՛ պէնէնէր է՛ր. Եանի, ռէ՛ն
ռուէյդը Լէ՛ր էրհէյնի, կիւօյա ռէ՛ էօլտի՛-րէ՛ր ռէնան պյուռպա-
շէ՛ն: Ամրաք. լէ՛. 26: Օնուն իչին էօյլէ քիմսէյէր Թիւ-
քիյէ պէնգէլլէր. օ քի ֆէնտպազլըղա, վէ փուտուլան-
մայա ալտատը պայըր մանալտըլէրի, զնրա էօլիւ քը յաֆէ-
Թինէ կիւրը. վէ հաչան քուշլար էնէրլէր օնուն իւղէրինէ
լէշ իւղէրինէ կիպի, քալըրպ տուԹար օնլարը. քէղալիք
զուլումքնարլար վէ զօրպալար Թիւրլիւ Թիւրլիւ ֆէնտ-
լէրլէ սուչտուզլայը նըրԹարլար: Օնուն իչին Թիւ-
քի տիրլէր. քի տըշարը էտէր օնլարը Ալլահ քենտի
ճէննէՀէմինին պաղնտան. Նիճէ տէնիր նրգ նրգոցտա: Կալը-
քուտ ռէ՛ պէպէ՛ճնուտա ֆուռուտ պուպկանէյ այգէ՛պ: Լանի,
պուէ՛ուտա պէնէ պուպտրը Լէրտա էտէն ուճ՛ռ ՆէլՀէՀէ՛:

ՄԻՍԻՈՆԸ ԹՈՂԱԾ

Անդրեաս նամ Ընկեր Պիքիրե պէս նպաստելու ծնունդ ետ-
ջերմեալ քրիստոնէական հաւատքով տղայոց:

Հռոմայ միսիոնէրները հեռաւոր ազգերուն տարածած պիտի հետաքրքրական տեղեկութիւններ մասնաւորապէս պիտի գովելի գործունէութիւն, պատմելով իրենց ճամբորդութեանց ընթացքին ունեցած դէպքերն ու տեսած երեւոյթները: Պատմողները պիտի ներկայացնեն նաեւ պիտի մեզի հետաքրքրական տեղեկութիւններ այն ազգերուն վրայ, որոնց մէջ կ՚երթան ու կը գործեն: Այդ պատմութիւնները պիտի ունենան Անտիոս նամ պիտի քարտուղարը վար ըսած փաղանգ մը քիմնական պարբերութիւններ, որոնց հետ քաղելի թարգմանութիւնները տիւշմանլարին պարբերական հաղորդակցութիւնները:

Այդ պատմողը Պիքիրե դիտած իպատէթքնար ըսած, մեզի ալբոմները տայսա ծնած պատմութիւնէն. ընդհանրապէս պաշտպանողները ոչ ապահովներէ են Ընկերին. եւ, տայսա նիագ էտէրտի ծնած քրիստոնեայ քարտուղարին տիւշմանլարին էլինտէն, մեզ քէնարհին տախի, քի ծնուն սէպեպինէ հելաք ըլսա թէհլիքէսիներէյտի: Օրհատ մաքպուլ ըլտու մեզիզ Պիքիրե ծնուն նիագլարը. մեզ ծնու չոք թէհլիքէլէրտէն քուրթարար. նիձէ պէյտն ըլուր եազաձաքլարըմտան: Իտմի տիւշմանլարը կ՚ըսորտիւլեր, քի հշքնարհ ձէնկիզ պու իրի քարտուղարտան ինթիքամ ալմայա, ա քաղը տէյիլէր, քիրայլա ծնլարըն էվինէ նարըն պիր էվ թուրթուլար, մեզ պիր քաչ կիւն չալըշըպ՝ լաղըմ էթմիլեր ծնտան թա ծնլարըն էվինին թէմիլինէտէք. մեզ քոտուլար օրատա քոպլարըմ պարուրթլար ծնլարըն էվինին թէմիզլի ալթընա՝ սօնրա ծնլարըն էվին սաբին օլանլարըմ պէրապեր կ՚ըսյէ սահմանըմա իչին: Պատէհտա պիր կէձէ պարուրթլարըն քոպլարընա աթէշ վէրիպ քէնարհէր քաչտըլար, լաքին իշտէ ազիզ Պիքիր իտտատա նէթիճտի քէնարհ իպատէթքնարը Անտիոսուն տիւսար իչին: Օրհրա լաղըմ ֆարատը չաթլատը, մեզ պուլտա կիւրէմէմի կիպի կիւրէտի, թաւ քի պիւթիւն հիսար դէղդիկ օլտու կիպի սարսըլըպ թիրիրէտի, լաքին ծնլարըն էվի քալտը քէնարհ նէրինտէ, մեզ քըմիլտամտար. սալճ օտանըն տուպարընէն պիր փարչասը, քի ծնտա էհնի պէյթիլէրնիկ պիրէ ոչդօրլարտար իրի

քարտաշյար, աշաղը էնօքտիւ. վէ օ ազնիզ Պէքիրին ածայըզպ կէօզէթմէսինէ նըշան, քի սաքլասաը օնլարը էվ իլէ պէրաբպէր Հավայա քալքմասան: Օ կիւրիւլթիւնիւն սէսինտէն պիւթիւնիւ ուչքուտան օյանըպ, ըշըք նաքարլար, վէ պուլտուլար աչըլան լաղըմը էվլէրինին ալթընտա, մանթ քալաբալար քէնտիլէրին միւճիւզէթլի քուրթուլմասընա. վէ մէհմանն օլտուլար տիւշմանլարընըն քէմիկլինին իւզէրինէ: Ա է սօնրա սապահչըլ կիթմտիկէր քիլճէյէ, վէ Համթսըզ Համամ սէնա վէրտիկէր Ըլըհա վէ օնուն ազնիզ վալիտէսինէ: Ա է պուննան պիր քաչ կիւն սօնրա պու տա զուհուր օլտու, քի պիր կիւն օ իսպատէթքնար Աուտիսա հիսապա նաքըն պիր կիւճիւկ կէօզ քըլըբընտա տուրուպ՝ քէնտի թիւֆէնկին տօլտուրուբքէն կէօրտիւ, քի տիւշմանլաբընտան պիր պէօրիւք, նախօթ տահա սահիսին տէյէճիմ, քէնտի քարտաշընըն տիւշմանլարընտան, քի նէօրնիյիւշ էտիպ կէվլէրէրտի պունուն իւզէրինէ էօլտիւրմէ իչին: Օնլարը կէօրտիւ իսկ, դիւտուկ քօրքտու, վէ կիրտի պիր կիւճիւկ քայըդա՝ քի օտտայար. վէ օնու սիւրիւպ քիւրէքլէրիյլէ տէնիդէ, պաշլատը քաչմայա. վէ քաչարքէն ազնայարաք սէօյլէրտի ազնզ Պէքիրէ օ մէօհտատ էֆէնտիյի տիւմասընն. նաէի, ընդ հովանեաս պաշպաշոնուէ ձոյ ասպաննիս աէ Ընծածին. վէ սայըը: Օնուն տիւշմանլարը կէլէտիլէր նէֆիհտիյէր կէօրիւն քըլըբընտա. վէ օնլարտան պիրիսի աքսակլիճէ պօշալթաը օնուն իւզէրինէ տատհա պու կէօրիւն քըլըբընտա նարընն իչէն քէնտի էօլտիւրիւճիւ թիւֆէնկին: Ասքին ազնզ Պէքիրին էսիրկէմէսիյլէ Աուտիսանուն թէհի նատաչանմատը: Ընճաք տիւշմանլար զանն էտէրլէրտի, քի քուրշուն օնուն նիւրէյինէ ըրատտա կէվլիշ տիր, ուսմարլատը քի շինտի տիւշէր էօլիւր: Ամմա օ ազնզ Պէքիրին պու քէնտինէ էֆէնտիյի նարընըն կէօրիւպ՝ քուվվէթլէնտի ուսմուտա, վէ պաշլատը տատհա դիւտուկ սըճապըզդ ըլա քէնտինին օնա սըփտըրըշ էֆէնտիյէ, վէ չօք տէփա թէքրարլամայա նիւյէք սէսլէ օ տիւմասընն, ընդ հովանեաս պաշպաշոնուէ ձոյ. վէ սայըը, վէ քայըդը սիւրիւպ քէտէրսիզ քէնտի նօլունա կիթմէյէ: Աչան կէօրտիւկտէ պուննու տիւշմանլար, պաշլատըլար սիրի պիր տարը սըրա թիւֆէնկլէրին պօշալթմայա օնուն իւզէրինէ, լաքին ազնզ Պէքիրին էսիրկէմէսինին քալքմասըյլա ճիւմլէսի պօշա չը քարլատը: Օնրա Աուտիսա չատըր կիտէր, վէ քէնտինին

ազնվ Պիքիրե սըփարըշ էտերտի, վե տիւշմանլար իչերի կիտիպ՝ քենտի թիւֆէնկլերին օնուն իւզերինե պօշատըրտը. պու քենտի նիտարն ազնվ Պիքիրե տօղրուլտուրտու, վե օնլար քենտի թիւֆէնկլերին օնուն իւզերինե։ Ամպիգեթ միւճիւզէթլի չէյ, քի օ քատար աճըլան քուրշունլարըն չօքլուզու օնուն թէնին եկեք կիպի տէվիք տէվիք էտէճեքլերտի, տէյիլ քի սաղ պիր շէյ էտէճէտիլէր, իչի օնուն տէրիսինե տե տօքանմատըլար. իչե ևա-չընըզ օնուն ուրուպալարըն կէօմիչինէտեք տէվիք տէվիք էթմիչլեր։ Վե պէօյլե Մուտիոս քալըդը սիւրմէչլե ուզաք-լանար տիւշմանլարընան՝ Ալլահըն վե ազնվ Պիքիրին կէօրիւնմէզ եչիլե կէօզէտիլմէսիլե, կէօչիւն օ պիր թա-բաֆընա սաղ վե չէքէսիզ եէթիշտի. վե քարայա չօքըդ, տիզ չէօքտի, վե ևիւզ իւզերինե տիւշտիւ եէրե. վե Հաճ-սըզ շնւքիւրլեր վէրտի ազնվ Պիքիր վալիտէթուլահա։

Պուռնա-նուչ էտեր Օզսպինոս հանէնան չենուչ ընէյէնէ չէ-ևոպոլընտա պոպ. 74։ Վե հայը Ալէչսանդր. գնոմ. ճէյտ. Ֆ. ԵՒոպ. 6։

Մէյվէ։

Ալիճէ պու իսպատէթքեար Մուտիոս քուրթուլտու էօ-լիւմ թէհլիքէսինտեն սըփարըշ եթմիյէ քենտիսին ազնվ Պիքիրե, քէզալիք պիզ տե հեր տերթլերիմիզտե, վե թէհլիքեյի քաալարըմըզտա պօրճլույուզ սըփարըշ եթմիյէ օնա պիզի. սեօյլեմիյէ եա պու տիւյալը. Ալնը հովա-նեա պաշպաղանուլը չոյ ապատընիչ աբ Ալճածին. Ֆ անպես տանէք պաշչանա ծեր ՚ե նոքտա ծեր. այլ ծէյտ չերնեա յան ձպանգիպ, նոյ ատնանիտատատ ե ատնօքհնեա. նանի, Մէնին հնմայնէրնին չէօրյէսե ալնըտա պաղաչընըզ ապնը Ա-ճէնէնտա-ւլտահ. կէօրէպէչէ եմեթ պնկի նէտաղմըզ հեր էտիկա-չէրնիգպե. նալե պոյալ չոպրնուբ ճէմ ևնհճնչէնէրդեն, եա ճի-չէրեն ապնատնըզ ապնը Պիչնը. նախօճ պուռնան կիպի սայ-րը տիւվա քէչամընըզ. շէօյլե պիզ տե բուհանի վե ճիս-մանի թէհլիքէչէրտեն քուրթուլտուզտա։ Ալիճէ նաքլ օլու-նուբ, քի Օզսպինոս նամ պիր Ալրանչիսկիան բահիպ՝ իչի այաքտաշ ըլա պիր օրմանտան կէչէրքէն, պիր պէօյուք քա-սըրկա վե պուլուտ կիսրլեմէսի օլտու. վե պիր սէտա եչիլե-

տիկէր՝ քի տէր խոխ, վէր, վէ՛ր, վէ՛ր. վէ իշտէ վէրտու երբ-
տրդրմ՝ ծնուն այաքտաշէարբէնն պիրինն՝ վէ էօյտիւ։ Ինէքթար
իշխիմտիկէր օ սէսի, վէ վէրտու չիմշէք իքինճի այաքտա-
շէն, վէ էօյտիւ։ Ոդոտինոս բահիպ օյտէմ քօրքուտուն-
տան աղիզ Պիքիրէ պէօղէ ֆերնատ էտէրքէն. ջնդ հո-
ջանէտ պաշպոռնոս-ընէ յոյ ատօ-ինկ՛ տէ Ա՛ճածկէն, վէ սայ-
րը. իշխիմտի օ սէտայը, քի տէրտի, խմոի պուռնու տա վէր
վէ քը՛ր։ Ա՛ն իշտէ ճէվապ վէրիպտի հավանքն իչինտէն. վէ
տէտի, քատրը տէչիկիմ, քատրը տէչիկիմ. ղնրա աղիզ
Պիքիր վալիտէթուլահքն եարտրմինա սրղընտը։

Ա՛Ի Ա՛Ճ Ի ՕՂ Ի Թ. Գ Ը։

Ընվել Պէրէրէն հոճա-էլէինէլ Վ աղէնոլոնէ շէհրէն Եռ-հրա-ճաթ-
պոն յոս-քլոս-լպոս։

Յունն 1008, սէնէսիտէ, Փիլիմինկ փայիթահտր Վա-
ղէնտիանէյէ զիատէ շէտիտ Եուտրուճաք տիւշտիւ. վէ ազ
կիւնէրը մապէյնիտէ սէքիզ պին ճան էօյտիւ, վէ
օնտան սօնրա կիւն կիւնտէն արթար վէ ազարտը։ Խմոի ալըշ
վէրիշ քալքտը, էվէրը վէ սարայլար սաքին օյանըարտան պօ-
շալտըլար, քիլիսէէրը պըրաքըլտըլար, մահքէմէրը քախան-
տըլար. վէ շէհիր չէօղ օյտու։ Ա՛իչ պիր շէյ իշխիպլմէզտի
շէհիրտէ աղտմա վէ ֆերնատ էթմէ սէսինտէն քայրը. զն-
րա ալէսէվի քըրարտը էօյիւմ՝ իհտիարլարը վէ կէնճէրլի,
Փուքարէէրի, վէ զէնկինէրի. էվատլար քաչարլարտը ա-
թալարընտան, վէ աթալար էվատթարընտան. էրքէքէրը
զէվճէէրինտէն, վէ զէվճէէրը էրքէքէրինտէն, լաքին նա-
ֆիլէ. զնրա հավա պօզուլուպ ալէսէվկէ քըրարտը ճիւմլէ-
սին։ Ոօնրա բնտան չարէէրինտէն ումուտլարը քէսի-
լիպ, Ա՛լահա, վէ աղիզ Պիքիրին շնիպայէթինէ սրղընտ-
տրտը, վէ նիտղ էտէրքէտի կէճէ կիւնտիւզ աղիզ
Պիքիր վալիտէթուլահա եարտրմ էթմէկէ օնրտա. վէ օ
անկէրին ահիպտրէրին իշխիտի. վէ պէօղէ օյտու։ Ա՛ա-
ղէնտիանէ շէհրինէ եարքն աղիզ վալիտէթուլահքն իպղէ-
թինէ եափերմըշ պիր կիւշճիւք քիլիսէ վար ըտր՝ Ա՛ճածկէն
աղէէր տէնիլմիշ. վէ օնա եարքն պիր կիւշճիւկ քուլ-
պէտէ սաքին օյտրտու պիր ճգնաւոր վէ աղիզ քիմսէ. վէ
օ տա տայըմ նիտղ էտէրտի ճիւմլէտէն միւպարէք աղիզ

Պիքիրե, շէհիրին խզէրինէ քերէմ էախ՝ քուրթարմայա անէրի եումրուճաքաան։ Կէօրիւնտիւ պու ճգնաւորա ազիզ Պիքիր մուհապէթլի նիւզ իլէ սէօյլէմի ծնա վէ տէմի. Ա ապէնտիանէ շէհիրլիլէրինին իւզէրինէ նիւրէյինին աճըմա. սըն կէօրտիւմ. վէ նիսպէտըն իչինէմիմ, վէ իչտէ կէլմիմ քալտըրմայա եումրուճաղը օ շէհիրտէն. վէ պու կիւնտէն սօնրա սաղալընըր օ մարաղտան թուրթուլմուշ օլանլար տաման. լաքին իստէրիմ, քի եարըն Ա նպտմիլէրին նէտիւնմէտէ, պէնիմ մէվլուտումին (եանի ծնունդս մանն) արիֆէսի տիր, ճիւմլէսի ծոմ թուրթատնըլար, վէ տիւա էմնինէր, վէ էյէր պունու էտէրլէրսէ, կէօտէրէյիմ օնլարա կէլէն կէճէ Ալլահըն միւճէրէհին, քի հէյրան օլսունլար, վէ քիւլլիյէ քատըր Ալլահը թէսպիհ էյլէսինլէր. պունու սէօյլէյիպ՝ կէօրիւնմէզ օլտու։ Ա է ճգնաւոր օ տահաթ կիմսէ շէհիրէ, վէ կիմսէ հաբիմլէրինէ՝ վէ զաիլիմլէրինէ, վէ նապէլ էմէտի օնլարա կէօրտիւյիւն, վէ ազիզ Պիքիրին օնա պույուրտուղուն. վէ անէրի ամէզ էմէտիյէր ճգնաւորտան սէօզլինէ ազիզ քիմսէ տիր տէյի։ Ա է վազ էմէտիյէր պիւթիւն շէհիրե կիւչիւքլէրտէն թա պէյիւքլէրէտէք ծոմ տուրթուայա ազիզ Պիքիրին ծնունդունուն արիֆէսինտէ։ Ա է օնու թէքմիլ էմէտիյէր ճիւմլէսի կէօնիւլ իստէյիյլէ. վէ սօնրա պաշլատըլար հէր եէրտէ, եանի եվլէրտէ, վէ մէչիտլարտա նիյազ էմմիյէ քէրէմլիսինի ազիզ Պիքիրէ, օնլարա մէրհամէթ էտիպ՝ քուրթարմա իչին օ եումրուճաքտան։ Ա է կէճէ օլունճա ճիւմլէսի օյանըք տուրուլարտար կէօրմէ իչին. քի նէ օլսա կէրէք օ կէճէտէ, նիճէ քի սէօյլէմիշտի ազիզ Պիքիր օ ճգնաւորա։ Ա է իչտէ եարը կէճէ՝ կէօրտիւլէր ճիւմլէսի, քի կիւնտէն շէֆաֆը պիր նուր տօղտու կէօյլէրտէն. վէ նուրուն իչինտէ կէօրտիւլէր ազիզ Ա ալիտէթուլլահը տօնանմըշ սալթանատը վէ զիյ քըյամէթ ուրուպալարը, վէ քէնտի կիւնէչտէն աչարը կիւզէլ՝ վէ քուշանմըշ ֆէրիշտէլէրտէն։ Ունու հաչան կէօրտիւլէր, նէրէ տիւշտիւլէր, վէ էլէրին եօքարը քալտըրըպ՝ նիյազ էտէրլէրտի օնա ածը կէօզ եաշլարըլար մէրհամէթ էմմիյէ օնլարա, վէ օնլարըն քատափարը նա կէօրէ քալէպ վէրմէմիյէ։ Ա է կէօյլէրին սալթանը հատատան էնտի նէրէ, վէ պաշլատը շէհիրին պարըսընըն էտրափըն տօլաշարաք կիմմիյէ, վէ էլինտէքի սիճիմլէ քատըլատըրտը շէհիրի, սանըրի օ սիճիմլէ կէմ վուրտուրտու

էօլևամ, նիճէ պէօյլէ մանա վէրիլէր չօքլարը. վէ ա՛ծրա կէօրիւնմէզ օլսու շէհիրլիլէրին կէօզլէրինէ: Ա՛զքին թէք-լար կէօրիւնսիւ օ կէճէ օ ճղնաւորա. վէ տէտի. կիմ շէհիրէ, վէ սէօյլէ հաքիմլէրէ, քի սապահ պէնիմ ծնունդու-մուն եօրթաւսու տուր, ճիւմլէսի թաւիօրա չըքըմըլար շէհիրլին պարըսըներն էտրաֆընա. վէ տէշիրսինլէր օ սիճիմի, քի օրտա պըրաքըրմ. վէ եուէրուճաք տէֆ օլսուն: Ա՛րզ-նաւոր օ սահաթ քալըրսա կիմէտի շէհիրէ, վէ խապէր վէրտի օնլարա ազիզ Պիքիրլին էմրինէ կէօրէ. վէ օնլար միւթիհ օլուպ էօյլէ էմէտիլէր: Ա՛յրա օ կիւն սապահ պէօյ-լուք վլինէմլէլ թաւիօրա չըքըրլար իւմիւ շէհիրլիլէր պա-րըներն էտրաֆընա. վէ փափաղլար ազիմ լքրամ ըրա տէ-շէհրտիլէր օ ազիզ Պիքիր վալիտէթուլահրն միւպարէք էլի տօքանմայլա փաքլանան շէրիճ սիճիմի. վէ աքսալինճէ տէֆ օլսու եուէրուճաք: Պատհա պիր մէնշուր քիլըճ եավտը-լար ազիզ Պիքիրլին իզզէթինէ, վէ օրտա քօտուլար օ զլէյ քըյմէթի շէրիճ սիճիմի: Ա՛յ շէհիրլին պէօյիւքլերի պէօյ-լէ պիր ազիմ լութֆուն ունուտուլմայըպ՝ զլքը օլմասը իչ-չին կանուն քօտուլար, քի հէր սէնէ, Ա՛կսպամլերլին սէ-քիլմէնէ, ազիմ զլինէմլէլ թաւիօր ուլա տօլաշարըսըներ օ շէրիճ սիճիմի շէհիրլին պարըսըներն էտրաֆընա. քի ալթը միլ եօլտուր, սանքի իքի սահաթտը: Ա՛յ օնու տահա պու կիւնէտէք էտէրլէր օրտա սաքլին օլանլար:

Պատհա նամը էտէր Ա՛նդրէ կողէնէրէտո էնդի չէլեպլեպա:
Ա՛յ հայր Ընէտոնը. պրոթ. ճնը. Ֆ. Լոպ. 10:

Ա՛կյէ:

Պու շէհրլիլէրին քալէպլինտէն ֆիքը էտէլիմ պիզ տէ կիւնահլարըն մէքրուֆլուղուն. վէ էօլիւմէ քատար քաչա-լըմ օնտան. նիճէ քի սէօյլէր Սողոմոն. Ընշոտոպոնոսո տա-նէ դէնա պէնոզլոպուբա: Ա՛նդի, սէֆիլ էտէր կի-նահ ճօ-հահնէլտբը: Ա՛յրա նիճէ սէօյլէնիր մոլէմնց քիճապլն-տա, կիւնահ քալարըր ինսանտան ճէմի էյլիքլերի, նանի, Ընդահը, վէ էպէտի ճէննէթիի, քիլիսէնին քատատշլըղն, վէ օնուն եարտըմն: Ա՛յ իչէրի կէճիրիր ճէմի քէմլիքլէ-րի, վէ էօրտիւրիւբ ճանը, նիճէ Ա՛յակօրտա առաքէտ սէօյլէր. Դէղնա կոտոլէտէ պհոճ ձնանի. Ա՛նդի. Ընէսիլ կինահ պօղը-

ցաւոք էօլեմէն։ Հանի ճան էօղուժուն։ Վէ նէսեզա էյլէր օնու հէր էյլեյէ, նիճէ սէօյլէր մուխթալուլու Գոռոմնոս. կիւնահգեաթ քիմսե եէտկի էքմէյէ լայիք տէյիլ տիր։

ՄԻՒՃԻՒՕՒՆԹ ՎՐՒ

Ու՞ր կը՞նտոնսըզ չօպան բուլսըր՝ ապիզ Պէրեքէն ը՞ճը-պէնիզ նէյ տարլանթըսըր ը՞ւ տօլմաթըլըրըն վըրմասընդան.

Ցրանսա Փիլէմենկինին Հայէթինին Մխին նամ պիր քէօյուն իւչ քօյուն չօպանը պաքիրա քըզլար վար ըտը, պունլար փարազա մալ թալափընտան փուքարէ խոխլէր, լաքին ամէլէրինին վէ պաքիրալըքլարընդն վէ կիւնահսըղըբլարընդն փաթլըղըլա զէնկին խոխլէր. վէ տախի աղիզ պիքիր Ալիւհեթուլլահ զնատէ իպատէթ-քեար ըտըլար. վէ կէօնիւլ պիրլիկի նէյ պիլէ տուրուբըտար։ Ամմա՝ բատա կէլտի, քի պիր կիւն պիր խսթիզ չայընդը եայատա քէնտի սիւրիւէրին կիւտէնդիէն, օնտան իւչ թանէ քանդը վէ զնանքեար սօղթատար կէչտիլէր։ Օնլար հաչան կէօրտիւէրտէ պու կիւնահսըղ քըզլարը, տէտիկէր պիրի պիրէրինէ. պիղ իւչ պունլար տա իւչ պիզիմ արզընմըզա եէթէր զօրլամայա պունլարը պու խսթիզ եատպըտա. վէ պունու տէյիպ՝ պիր եանա պըզաքարլար քէնտիէրին սիլահլարըն. վէ եէօրիւյիւշ էթտիկէր օնլարընդ իւչ զէրինէ վէ պաշլատըլար եալթաքլանմայա, վէ զօրլամայա օնլարը մուրատարլըզա։ Վէ օնլար էվէլիսի քօրքտուլար օնլարըն էօյլէ մուրատար սէօպլէրինտէն. վէ սօնրա Ղատպինին լուէթֆույլա քուվվէթլէնիպ քօվատուլար օնլարը. վէ տէտիկէր. եաքլաշմայըն պիղէ, փարազա պիղ մէճպուրդ քըզլար ըզ, լաքին պիզիմ նատրամճընդ աղիզ պիքիր Ալիւհեթուլլահ տըր, օնա քիմսե քարշը տուրատմազ։ Լաքին էտէպիղ սօղթատար պիր շէյ եէրինէ սայմայըզ օնլարընդն սէօղուն, տահա զնատէ նաքլաշտըլար օնլարա տուրմամն իչնն օնլարը։ Օլտէմ օնլար իւչիւ պիրտէն պիր աղ իրաքլանըզ, տիզ չէօքտիւէր. վէ քէնտի էլէրինն կէօղլէրին կէօյլէրէ քաղտըրըզ, պաշլատըլար կէօզ եաշը՝ վէ ահիզար իրէ տէմէյէ, էյ քէրեմքեանի աղիզ պիքիր Ալիւհեթուլլահ տըր, կէօր՝ քի նէ տարլըքտա վէ սըքլէթտէյիզ, վէ պըրաքմա պիզի մուրատարլըզա, զնրա էյի տիր պիզէ էօղմէք

եիւզէրիմիզին սրլըզըն քայըպ էթմէտէն, վէ պաքիրալը-
ղըմըզ՝ քի սանա վէ սէնին օղլունա փէշկէշ էթմէք. էօյ-
լէ խաե նէթիշ սիզէ խնամատա. վէ քուրթաճ ալիզի պու-
զօրպալարըն էլլէրինտէն: Իշլէթ ի ազիզ Պէքիր օ կիւնահ ըզը
վէ ազիզ քըզլարընն նիազլարըն, վէ քուրթարտը օնլարը էօյ-
լէ պիր թարղ ըլա, քի պիզէ զըմի կէօրիւնիւր, լաքին
օնլարա իհթիշամ, վէ քէնտիլէրին տէրթլէրինէ էնճամ օլ-
տու. Եանի, նէր օ զիանքնար սօլթաանլարը եուտմայա
պէտէլ, աչըլտը օ ազիզ քըզլարըն այաղընէն ալթը,
սօլթաանլարըն կէօզիւ էօնիւնտէ՝ օրատա, Ներտե քի քըզ-
լար տիզ չէօքմիշ աուրուրլարտը, վէ պաշլատը
եուտմայա վէ կէօրիւնմէզ էթմիյէ. օնուն իչին էվվէլ օն-
լարըն պյաքլարը պաթըղ կէօմիւլտիւլէր նէրէ թա քալ-
չալարընատաք. սօնրա ազար ազար պէլլէրինէտէք, սօնրա
կէօքսէրի սօնրա պօղազլարը, սօնրա պաշլարը, վէ էն սօնրա
օնլարըն քօլլարը՝ վէ պիրի պիրինէ քաչըշմաշ վէ կէօյլէրէ
քալարըղըմզը էլլէրի. վէ պէօյլէ նէրէ պաթըղ՝ պիւթիւն
քայըպ օլտուլար. վէ օնլարըն ճանլարը փաք կէօյէճինէր
կիսի ուչտուլար կէօյլէրէ, ազիզ պիքիլէրին սըրասընա, վէ
ճէննէթինն թիւքենմէզ չազը ըզընա: Ալ պիթիշի թէքրար
Թօփրաք՝ Ներտե քի պաթարլար ազիզ քըզլար. վէ չայըր
պիճաի իւզէրինտէ. վէ հիչ աչըլմամըշ կիսի կէօրիւնիւրտիւ:
Պաւնու սօլթաանլար կէօրիւպ զիատե քօրքտուլար, վէ թէօվ-
պէ խատխիմարէ կէլիպ քէնտի զալըմընքալարը իչին՝ տիւշ-
տիւլէր նէրէ նիւ զէրինին իւզէրինէ, վէ ազարլարտը քէնտի-
լէրին կիւնահ լարընա ածը կէօզ նաշլարընլա: Ալ սօնրա կէօ-
նիւլ տիրլիկնիյէ նարընն օրմանատա պիր թաշ մադարայա
կիրտիլէր քէնտի կիւնահ լարընա թէօպէ էթմէ իչին: ( )րա-
տա ատուրտուլար քալտրար քէնտիլէրին ճիւմլէ էօմիւրլէ-
րինին կիւնէէրինտէ, վէ հրիզլէրտէ, օրուճլարտա, իպատէթ-
լէրտէ, վէ նէր իւզէրինտէ նաթմայա, վէ սայրը խայրը
ամէլլէրտէ, վէ օրատա փարլըզ ըլա էօլտիւլէր: Ալ
լաքին թէլլալ օլտա՝ իւչ էհթիշամը պաքիրա չօպան քըզ-
լարըն միւճիւզէթլի պաթմասըն նազլ էտէրլէրտի քէն-
տիլէրին կէօրմէյէ կէլէնլէրէ. վէ կէսատէիրիէրտի օնլարըն
պաթաղլարլար նէրի տախի. վէ օրատը իզզէթ իքրամը
նէր օլտու: Ալ Ալլահ քէնտիսի տէ ազ վարըթմասըն
սօնրա կէօսատէրտի օրատա քէնտի միւճիւզէթինէ, իհթի-
շամլամա իչին օ ազիզ քըզլարը. վէ պէօյլէ օլտու: Ամա-

տալանտը պիր շէտիթ սարըլըք Հաստատըղըլա Անդրիկոս աշճը պաշըսը, Կոդովին նամ Փիլեմէնկ պէյլինին. վէ Հռոբերդոս Փրանսա փատիշահընըն քըզը Ադելիդէ պուս պէյլին էհլիյատի, վէ պուս Հաստա Անդրիկոս հէքիմլէրտէն իլաճ վէ տէրման պուլմայընճա, սըզընտը Ալլահա տիւմայա տէրտինին սաղլըղը իչինա Ա է պուս պիր կէճէ ույուրքէն իւրնա կէօրի նտիւ օնա Ալլահտան, քի տէր խոի. կիթ Փիլեմէնտէ ֆէլան օրմանա, օրատա սաղլըղըն պուլուրսուն: Վհալքտը օ աշճը պաշը, վէ քէնտի պէյլինին իզնինէ կիթմտի չափուկ օրմանա, վէ նէթիշտի օրայա՝ նէրէտէ քի օ իւչ հօքարտտա զիքը օլունան ազիզ պիքիր քըզլար պամիզլարտը, տինլէնտի օրատա չայըրըն իւզէրինտէ, քի օնուն ալթընտա ազիզ պաքիրալարըն թէնլէրի տուրուրլարտը: Ա է պիր ազ ուքուչա կէօզէրին քաիար քաիամազ, իշտէ օյանտը, վէ սաղ սէլամ պուլունտու օ չօքտանքի շէտիթ Հաստալըղընտան: Խմոի զիւտէ Հէյրան օլուպ, չաղըրտը օ թարաֆլարըն ատէմլէրին, վէ սիւալ էթմտի, քի նէ քուվվէթ օլսա կէրէք պու եէրին քուվվէթի: Նաբէ էթտիլէր օնլար սըրասըչա հօքարտտա զիքը օլունան չօպան քըզլարա բաստ կէլէնի. վէ տէտիլէր ի էթմիշիզ քի պուրտա՝ պու նէրտէ պաթտըլար նէրէ, ազիզ Պիքիրին նարտըմըչա սաքլանըպ սօղմատարըն զօրլամասընտան: Օնու Հաչան իշնէթտի աշճը պաշը, զիւտէ թաճուպանտը՝ վէ շնբիւրլէր վէրտի Ալլահա, վէ կիթմտի քէնտինին Ադելիդէ սուլթանընա, քի օ զաման Փըրանսատտա պաղատըրընըն հանընտայտը. վէ նաբէ էթտի օնա քէնտինին միճիւզէթլի սաղալմասըն, վէ ազիզ Պիքիրին միճիւզէթին օ ազիզ չօպան քըզլարըն իւզէրինէ: Ա է օ զահիտ սուլթան պու շէյլէրին ճիւմլէսին իշնտինճէ սէվինտի զիւտէ. վէ քալբըզ չափուկ կիթմտի Փիլեմէնկէ քէնտի շէհրինէ. վէ օրատան կիթմտի Ալխին քէօյէ ազիզ Պիքիրին միճիւզէթինին նէրինէ: Օրայա նէթիշտիքտէ, օ պէրրիլէրտէ սաքին օլանըլարտան վուքուփ օլտու պու իշէ. վէ սօնրա էմր էթտի օ պինէն չայըրըլարը քէօբիւտէն պիր նտան չընքարմայա, վէ թօփրաղը քազմայա: Ա է Հաչան պիր արշըն քազտըլար թօփրաղը. էվվել կէօրինտիւլէր ազիզ պաքիրալարըն էլլէրի պիրի պիրինէ քավուշմուշ նօքարը քալտրըրըմընը էշյէ քալմըշ. սօնրա կէօրինտիւլէր օնլարըն պաշլարը, վէ սօնրա օնլարըն պիւ-

թիւն թէնդէրի էօյլէ տիղ չէօքմիւշլէր, վէ նէֆէսսիղ. լաբին չիւրիմէյիլ էօյլէ թէմիղ փաք քալմըշլար. վէ օ քատար էրզլարըն տէվրինտէ օ կիւն թազէ էօլմիւշ կիսի կէօրիւնիւրլէր իտի. եանի քըրք երզտան զիատէ: Ընու հաչան կէօրտիւլէր՝ վէք զիատէ հէյրան օլտուլար, վէ թաճուպլարընտան վէ աճրմասարընտան աղլարլար՝ վէ համսըղ շնքիւրլէր վէրիլէրտի Աչհա վէ օնուն ազիղ վալիտէյնէ, վէ պինգէրճէ մուխլու վէրիլէրտի օ մուխլուլու չօպան պաբիրա քըզլարա: Վէ սօնրա տէտի Աղեղիդ սուլթան, չիւնքի պու եէր սէ տուր՝ ֆարղ ատը պուրատա պիր հէյքէլ եափմախ ադիղ Վասիտէթուլահըն իսմինէ. նասլըքի տէտի՝ վէ հօյլէ էթմի. զերա պիր միւքէլէֆ քիլմէյէ քիմսէ եափար, վէ օրատա քօտու օ իւչ ադիղ պաբիրալարըն թէնդէրին. վէ քիլմէյինին եանընտա պիր տէ մարաշլըլար մանաստըրը եափար. օնտա սաքին օլուրլարտը, վէ չալմա սաքին օլուրլար թա պու կիւնէտէք օճուղ պիքիր մարաշլըլար: Վէ օ քիլմէյէ փէշկէշ էթմի Վանուն սէ խաչընըն պիր փայըն, քի օնու քէնտի ապրատասը Վուլինէմա Չրու սաղէմ պատրիարգը կէօնտէրմիշի օնա օրատան: Վէ տէյիլ սալթ պու քատար, վէ տամխի կէօրինտիւ ադիղ Գիքիր պու Աղեղիդ սուլթանա, վէ տէտի. խաէրիմ՝ քի չէր սէնէ պիր զինէթլի թափօր օլսուն օ նօյուն իզինտէ, օնու քի եարըն պուլուրսուն սիճիմ իլէ նշան օլմուշ քիլմէյինին էտրաֆընտա՝ պէնիմ օղլում Վանուն ադիղ խաչընըն իզդէթիմէ: Վէ իշտէ էրթէսի կիւն պուլտուլար սիճիմի օրատա, քի քիլմէյինին պէջիլիք մէզարէրին սաղ թարաֆընտան կէրիլիպ՝ վէ քիլմէյինին քատիւսունտան արշարը չաքըպ՝ տօլաշըրտը քիլմէյէլի, վէ տէօնէր կէլիր մէզարէրն սօղ թարաֆընտա պիթէրտի: Ընդհըլա կէօրէ օ սահաթ չըքտըլար թափօրա. վէ թա պու կիւնէտէք օլուր օ զինէթլի թափօր:

Պու նաղլ օլունուր Ալեքսանդր Չելեբիի Ալեքսեուլուհան զէքեռիյա: Վէ պուռնու նաղլ էտեր հայր Վուլգս եովէ. ճիլդ. ա. էջին. 10:

Ա՛ԷՎԼԷ ։

Պու աղիղ պաքիրալար էմնալի պօրճլուլուղ պիղ տէ էօլմ՚յն պ՚յնուումուզա ալմաք, նէ քի Ալլահը կիւնահլա ինճիլիմ՚ի՛ք, ղնրա պէօղէ քիմսէլէրին էօլիւմիւ Ալլահա զիատէ մաք-պուլ տուր, օնուն իչին սէօղլէր մարգարէ. Պապուհանի է տասուղ Տ՚ն համ սէ՚յ խօսյ. եանի, «ԷՅՀՆԼԷ փէր Ալլահըն հուպնուբինդէ չէնդի ապէղէրինին էօղլուկ». վէ Սողումն սէօյլէր. Ալլահ՚ն ԵՒԼ հասյե՚ն՚ զնախանէղ՚, ՚ն հանգսուբան եղէյդ, եանի. ասպէտանե՚ էօլճյէ պէՒԼԷՒԼՒՂՂԷ, չահլնպա օղսբ. իմատ. ՚ղ. 7 Ա՛ զղիտը, քիմ՚ քի քօղմսագ կիւնահլա Ալլահը ինճիլիմ՚էտէն, ֆարազը ալիմ՚, քատըը, վէ մահլուսէմլէր իչինտէ իչլիմլէ՚մ՚ օղսա, էօղլէ քիմսէյի ևիւզտէն պըրաքըը Ալլահ՚ վէ քօմար. Նիճէ պէյան տըը ևիճճէ ֆէրիշթէտ, վէ հազրէթի ատէմտէ, քի օնլարը ևիւզտէն պըրաքտը Ալլահ կիւնահ իչին. քի օնունլա քատահամ էթմտիլէր օնա ։

Ա՛ Ի Ի Ա՛ Ի Ի. Օ՚ Ն Ի Ի Գ Ի ։

Ընչը Պ՚ղէը էսպսյմ էչլէպէ չէնդի նպսպէնէ՚էսպը Նչմա-նուսա օնուա պէքու-բլլս-պը՚ն՚պս ։

Ա՛չէմնէ էյալէթինին Սողնիա շէհրինտէ տօղտու մութ-լու Նրմանոս ։ Օնուն ամնալարը պու տօղտուքտան սօնրա կէօնէ կէօն քազալարա բաստ կէլիպ՚ տէվլէթտէն տիւշմիւ-չէր, վէ ֆուքարէ օլտուլար. վէ օնլարըն էվլատը Նրմանոստա չօճուքլուղտան պաշլայըպ ֆուքարէ վէ տիլէնճէ օլտու։ Նամո՚ պու Նրմանոս տահա նէմտի ևաշ մլքտարը չօճուղ իքէն զբուտյա կիտէր տի, օրատա զիատէ իլէրի կիտէր-տի զահիտլիք վէ իպատէթքնարլղա վալիտէթուլահ ապնզ Պիքիրէ վէ օնուն օղլու Յնա, նէ քի քիթապ-լարըն իլմինէ աշնա օլմայլա ։ Օնուն իչին նէ զա-ման քէնտի աբրանլարը՝ վէ պօյտաշը ուշաքլար պօշ վաքըթտա օյունա չզքարլար ըտը, օ պյրըլտպ օնլար-տան կիրիրտի քիլիսէյէ. օնտա մէզպահ՚ն իւզէրինտէ, ապնզ Պիքիր Ա՛ պլնտէթուլահ՚ն քէնտի Ալլահ օղլու Յա քու-ճաղընտա չէքիլմիշ պատկերինին հուզուրինտէ սրճաք մու-հապէթլէ տիւվայա տուրտուրտու Հայը վաքըթ ։ Ա՛ է ։

քատար ալէքիլէնիպ մանուկ Յոան վէ օնուն վալիտէ-
սինին մուհապէթինէ նանարտը, Թա քի քարտաշ կիպի
սէօյլէշերտի Յոանա վէ օղլարպ քուճաքլարտը օնու,
վէ իսահմէզտի քի քիլիսէտէն այրըլսըն: Ա է չիւնքի տա-
հա չօճուղ ուտու, վէ զիատէ փաք ֆիքիր, պիր
քէրէ մանուկ Յոա պիր մէյվէ վէրտի նէմէյէ, օնու քի
պաշկալարը վէրմիշլէրտի քէնտինէ: Ա է իշտէ ազիզ Պիքիր
օ պատկէրտէն էլլին ուզատըպ՝ ալար օնուն մու-
հապէթինէ, վէ կէօրիւնմէզ էթտի, վէ պիլմէտի Խրմանոս՝
քի նէ օլտու մէյվէ: Խմէ՝ նիձէ Խրմանոս սէվէրտի ազիզ
Պիքիրի քէնտի վալիտէսի կիպի, վէ օնուն Ալլահ օղլուն
քէնտի քարտաշը կիպի. քէզալիք ազիզ Պիքիր տէ սէվեր-
տի օնու քէնտի էվլատը կիպի, օնու աշիքարէ կէօստեր-
տի սօնրա կէլէն նարտըմլարըլա՝ քի էթտի օնա: Խրմանոս
ֆուքարէ օլմայա տէյիլսալ նազըն, իլլէ քըշըն տա նալըն
այագ կէզէրտի նէմցիստանատա, օրատա քի սօվօք շիթ-
տէմլի օլուր: Պատէ հու պիր քըշ կիւնիս քիլիսէտէ
նալըն այագ ազիզ Պիքիր վալիտէթուլահ՝ քէնտի
սէվիւրլիս վալիտէսինին մէզարհնին էօնիւնտէ տիւայա
տուրուրքէն այագլարընըն իւշիւմէսի իչին թիթրէրտի. տէտի
օնա ազիզ Պիքիր. օղուլ նէ՞ իչին ճիղմէ կէյմէզսին, քի
սօվուրատան էօյլէ թիթրէմէյէսին: Խրմանոս ուԹանարագ
ճէվապ վէրտի՝ վէ տէտի: ԱյուլԹանըմ ֆուքարէլիյիմտէն
էօթիւրիս ճիղմէմ նօք տուր: Տէտի օնա ազիզ Պիքիր է-
լայէ կէօստէրմէյէ՝ շու Թաշը կէօրիւյօրմուսուն, վար օնու
քալարը, օնուն ալԹընտա ահճէ պուլուրսուն. վէ օնու
ալագ այագլարընա ճիղմէ ալասըն օնունա: Խրմանոս կիթտի,
վէ քալարտը օ Թաշը, վէ պուլտու ահճէ նէնի փարլաք վէ
Թազէ զարպհանատան չըքմիշ կիպի, պիր ղուրուշ
տէյէրի, վէ պիր չիլԹ ճիղմէյէ նէթճէք: Ա է օնու
էլլինէ ալագ՝ կէլտի սէվինէրէք Ա ալիտէԹուլահ ազիզ
Պիքիրէ, վէ կէօստէրտի օնա: Օլտէմ տէտի օնա
ազիզ Պիքիր, վար օղուլ այագլարընա պիր ճիղմէ
ա՛լ. վէ տէյիլ սալԹ պու քատար, իլլէ պու կիւնտէն սօն-
րա նէ քատար իքտիզան օլուրսա վէ սայրը շէյլէր
իչին, նանի ուրուպալար իչին, քեհաԹլար քալճմէր վէ
քիԹապլար իչին, վէ սայրը, կիթ օ Թաշա, վէ ահճէ
պուլուրսուն օնուն ալԹընտա. վէ օնու ալագ իքտիզալէրին
քայըրսըն: Ա օնրա Խրմանոս իլլը ահճէ իլէ, քի օնու

պուլտու, սաթըն ալտը քէնտի այաքլարընա պիր ճիղմէ, վէ ο կիւնտէն պաշլայըղ՝ նէ քի ևքտիղա էտէրտի, ο թաշա կիտէր՝ վէ պուլուրտու ահճէ, վէ օնուղա քայըրըրտը քէնտի իքտիզալէրին, վէ պու սիւրտիւ պիր քաշ վաքըթ: Ա՛ւ սայրը օնուն մէքտէպ այաքտաշլարը կէօրմէյէ պուլունու՝ քի Հրմանոս նէ զաման խտէրսէ ահճէ պուլույօր, գիտէ շաշարլար՝ վէ տուլմաք խտէրլէրտի՝ քի նէ՞ րաէն պուլույօր ο ահճէյի՝ վէ եահօթ քի՞մ վէրիյօր օնու: Օնուն իչին պիր կիւն կիպրիճէ էնճէսինէ տիւշիպ՝ կէօրտիւլէր, քի կիթտի ο թաշը՝ քալըրտրտը, վէ օրտան կէլտի ավուճու տօլու ահճէյլէ: Պունու կէօրիւպ պիր շէյ սէյրէմէտիլէր օնա. վէ քէնտիլէր տէ ահճէնէին մուհապէթլինէ կէօնիւլ վէրիպ, կիթտիլէր թաշա՝ վէ քալըրտրտըտար օնու, արարըպտը օնուն ալթընտա պուլմաք. լաքին հիչ պիր շէյ պուլամատըտար: Օնուրլուրս Հրմանոս պէօյլէ քալտը պիր քաշ սէնէ, տայըմ եարտըմ պուլմայա քէնտի փուքարէլէրինէ ազնզ Պիքիրտէն: Ա՛ւ սօնրա տիւնեատան կէրի էկրիլիպ, Պրեմօստրըպտըտրըն Թարիքինէ կիրտի, Սաէնվիղեան մանաստրընտա, օրտա քալտը ճէմի քէնտի էօմրիւնիւն կիւնէրինտէ, մէյսիլէքանէ ամէլէրտէ. վէ ο քատար իպա. տէթքնար ըտը ազնզ Պիքիրէ, Թա՛ քի քաշ քէրտէ քի օնուն ազնզ իսմին իշնտիպտէ, տիզ չէօքեր ևէրի էօփէրտի, վէ էօյլէ պիր ազ քալըրտը ևիւզնիւն նէր իւղէրինտէ տուԹմայա: Ա՛ւ էյեր նէ իտի քէնտի իւզնիւն պիր ազ նէր իւղէրինտէ տուԹմասընըն ասլը տէրսէն՝ պոյ ուտու՝ նիճէ քի քէնտի սէյրէտի կիզնիճէ ինամ սէվնիւլէյէրինին պիրինէ, նէ քատար քալըրտըյտա էօյլէ՝ ևէրտէն պիր Թամըտը վէ նէվզուր պուհուր քօքուտու ալըրտը. վէ օնուն իչին էյլէնիրտի այաղա քալքմայա, վէ սանքի կէօ. նիւլտիւզ վէ զօրաքի քալքարտը ևէրտէն: Ա՛ւ պու ազնզ Պիքիրինն պիր լուԹփույտու, քի քէնտի իսմի չէրինինն իզդէԹ. տէ տուԹմանընն պուրնունա քօքարտը: Ա՛ւ տախի ազնզ Պիքիր սայրը չօք լուԹփու քէրէմիլէր էթտի քէնտի քուլու մուհթլուլու Հրմանոսա՝ նիճէ ο մանաստրըտա վէ օնուն ա. մէքլերինին րիվայէԹինտէ նապլ օլունուր, վէ օրտա հաշատը չօք կըլլար հէր Թիւրլու տաճ փաքըզըլա, վէ բահաԹ. լանտը Վ՛ըտտա սէլամԹի իլէ:

Պահնո՛ղ հոգեր Սուրբ Էջմիածնի ամբողջ ինչ-այքի պես: Ա՛ւ հայր Վարդան Բոլի. ճիլդ, Է. էջմ. 20:

ՄԿՅԱՆ։

Ինչո՞ւհետև մուխլուլու Հրամանոստան Ալլահը սիւթիւն եիւրեքտեն սեվմեք. վե հիչ պիր շեյի օնուն մուհապեթինտեն իլերի կեչիրմեմեք. օնունլա պիզ տե Ալլահըն քերեմին պուլալըմ. զիրա նասըլ սեզյլեր առաթեալ. Ասոց անլենան պէք, եամ ինչ գուժանկ լինէ նէ՞ եապըն։ Նանի, Ալլահը անլենըլըե) հեր շեյ եապըճը օլսուն օնլարըն խոյրլա։ Օիրա սէն Օզոսանինոսուն տեմեսինեմ կեօրե. Հալընըդ յոհհապէկ ոնդ, ոե Ալլահը զորլուդ. վէրա օ չէրոկ օնու ինօյլերտեն եերե. վե սահիպի ոուլ էյլեդե, վե օնու փերեյե պուլսուդ, վե խոչա տրնլարդ։ Ա՛ե օնլար քի սեվմեզլեր Ալլահը, եաճօճ օնուն մուհապեթինն տիւնեաալի մուհապեթտեն կերի պըրաքըրլար, էօմիւշտիւրլեր. զիրա նիձէ ճան տըր, քի տիրիլտիր թէնի զաթի սըճաքըզ ըլա. պուռնուն կիսի Ալլահըն մուհապեթի տիր, քի տիրիլտիր պիզե. վե օնուզ քիմսե հաշամազ լութֆ էօմրիւյլե. նիձէ սեզյլեր Յուհաննէս աւեոարանիչ Ոլոչ պէքե, ամպէն ի՛ հահոա ՀՈսյ, Նանի՝ ոչ ոե պեվնեզ, հալե էլե-մոհ ոուլը։

ՄԻՒՃԻՒՂԼԹ-ՊԸ։

Ուոչ վահիպ ոըզլար ճե-ոլեդեն ապէզ Պիւրբն Եապըմըն պոլը պոլար, եվնել ոենոիլերին զերօ-ըլը-ոլարըն, վե ոօիբո եոյ նամլարընըն յոմօ-ըլը-պօնո։

Սանդուղք երնից տենիլեն քիթապտա օքունուր, քի պիր զահիտ տուլ քաարընըն էյի թանէ նէթիշիվ հիւսիւնտար քըզլարը վար ըտը, լաքին միք եամուզ ֆուքարելքտե օլմասը իչեն, տայլըմ քասաֆէթ էտեր, տիւշիւնիւրտիւ, քի նասըլ սաքլասա կերկ իտի քենտի քըզլարըն, կերկը նէմէյերի վե կիյմէյերի թարաֆընտան. վե կերկը սաքլամա թարաֆընտան օնլարը Հօվարտա քիմսեյերին ֆէնա արզուլերինին ֆենալերինտեն, զիրա քըզլար զիատե կիսլէ իտիկը։ Ա՛ե չիւնքի կերկը քենտի, վե կ՛ըկը քըզլարը զահիտ՝ վե ապզլ Պիքիր վալիտեթուլլահ զիատե իպատեթքեաըտըլար, օնուն իչեն պու քարը պիր կիւն քիլսեյե կիթտի քըզլարըլա պիլե. վե օրատտա ապզլ Պի-

քիրին մեզպահընըն հուզուրինաէ տիզ էնքանիւ. վէ քըզ-
լարընըն էլլէրինաէն տուԹուպ մեզպահըն քէօշէսինէ ևա-
քըն տուրտուրուս. վէ սօնրա կէօզլէրին նօքարը քալտըրըպ
աղնզ Պիքիրին պատակէրինէ, ահիպար՝ վէ աձը կէօզ ևա-
շըլա տէսի: Նա՞ մերհամէԹ սնդասար, սէնին քէրէմ կէօզ-
լէրինէ պաք պու պէնիմ իլի ևէԹիմ քըզլարըմա, քի
կէօզլէրի տօլու տուր ևաշ ըլա. զնրա պէն ծնլարը պըրաք-
մըշըմ, վէք փուքարէլնիմ սէպէպի իչին. վէ
տէ ծնլարը սանա սըրարըշ վէ փէշկէշ էտէրիմ. վէ իշ-
ԹիկաԹ էտէրիմ, քի սէն պըրաքմազ սընի ծնլարը, վէ շիմ-
տէն սօնրա սէնին տիրլէր վէ միւստաքիլ սէնին օլտուղլար,
վէ նիձէ քէնտիլէրի տէ փէշկէշ էտէրլէր սանա քէնտի վի-
ճուԹլարըն, էօյլէյ նսէ քէրէմ էյլէ պուղլարա, վէ սէն
քայը պուղլարըն բուհանի վէ ճիսմանի իլտիֆալէրին.
զնրա պէն քայըը քատըը տէյիլիմ. վէ սէնին կիպի վաք
սաքլա պուղլարը քէմ արզուլէյտէն. զնրա փէք ԹէհՏի-
քէտէ տիրլէր փուքարէլնը իչին. վէ նիձէ կիւնահսըզ վէ
իպատաէԹքյար ատրըլար սանա պու կիւնէտէ. վէ էպէտի
էօյլէ քալմազ արզուլէրլէր: Պու նիաղը էյլէյինձէ օնա,
նիւրէյի աղնզ Պիքիրտէն տօլուտա պիր կէօրիւնմէզ ումուտ-
լա, օնուն նապտըմընն պուլաճաղընա, վէ սօնրա քըզլարըյ-
լա պէրապէր տէօնտիւ էլլէ: Ա՛ն իչտէ անդիտ նէԹիչտի
ծնլարա աղնզ Պիքիրին նապտըմը. զնրա հաչան կէլտիկբսէ
էվէրինին քափու սանա. կէօրտիւէր, քի քա-
փուտնուն նանընտա պիր կիւզէլ ազըր միճաղ վէ ուլտու նէյիտ
տուրուրտու, քի Ալլահըն փէրիշտէօյտի. վէ սէլամլայըպ
օնլարը, տէտի. սիզին էյլիքտարընըզ վէ շիփայէԹճինիզ
կէօնտէրտի սիզէ պինիմէ քէնտի նապտըմընն: Ա՛ն սօնրա
վէրտի օնլարա քէսկէյլէ չօք ահճէ տէմէյլէ. պուղնունա իլտի-
զալէրինիզի կէօրիւն, վէ քալընն սէլամէԹլէ տէյիպ՝ կէօրիւնմէզ
օլտու: Ա՛ն օնլար քապուլ էտիպ օ ահճէյնի՝ քէնտիլէրին էյլէք-
տարը աղնզ Պիքիրէ հաճնըզ շիփիւրլէր վէրտիլէր կէօզ
հաշը յա: Ա՛ն օ ահճէյլէրիլ էվինն իլտիզալէրին կէօրտիւէր,
վէ քըզլարընա տա նէնի Թէմիզ ուրուպալար նապտը քարը-
ճընք քէնտիլէրին քիշիլտատէյիլէրէնէ կէօրէ, վէ կէյտիրտի
օնլարը: Պուղլարը հաչան քօմշուլարը կէօրտիւէրտէ պէօյլէ.
ապընտան փէք զէրուր փուքարէ օլտուրլարընն պիլմէյլէրի
իչին. վէ պուղլարընն պէօյլիմէմինին ապը սէպէպնն պիլմէտիք-
լէրի իչին, էյլի կիւմանա վարմըլար, քի քէօմիւ նօլա սուլուք

ԷՅՄԻՅ ԻՐԷ ՔԱՂԱՆԴՐՀԱՐ ՊՈՒ ՊԷՏՅԻՒՔԼԻՒԼԻՒ ՏԷՅԻ. ՎԷ ՊԷՏՅԷ ՊԱՇԱՏԱՐԱՐ ՏԷՏՐԻ ԹԱՐԱՓԱՏԱ ՂԷՄՄ ԷՅՄԻՅԷ ՊՈՒՆԱՐԸ, ԱՒԷՅԻՆ ՀՇՀԻՐԻՆ ՀԷՐՂԷՆՄԷՍՆԻՒ. ՎԷ ՊՈՒՆԱՐԸ ԿԷՏՐԻՂԷՐ ՓԱՐՁԱՂ ՐԱ ԿԷՏԱՏԷՐԻՐՂԷՐԻՒ, ԻՇՏԷ ՉԱՆԻՂԷՐ ՏԷՅԻ. ՎԷ ՕՆԱՐԸՆ ԷՅԻ ՏԱՐԱՐԸ ՔԱՐՔԱՐ ՕՐԹԱՏԱՆ: Ա Է ՕՆԱՐ ՊՈՒ ՀՇՀԻ ԻՇԻՆ ՓԻՔ ՐԷՂԱՂԷՓԱՏ ՎԷ ՔԱՏԱՒԼԷՓԱՏ ՏՈՒՐՈՒՐԱՐԱՐ. ՎԷ ՊԻԼՄԷՂԷՐՒԻՒ, ՔԻ ՆԱՏԲ ՓԱՐՔԱՏՂԸՂԱՐ Օ ԼԷՔՂԻՒ ՔԷՆԻՒ ԻՏՂԻՐԼԷ-ՐԷՆԱԷՆ: Ա Է ՀՇՆՔԻ ԿԻՆԱՏՀՈՂՐՂ ՐԸՐԼԱՐ, Օ ԼՈՏՏՈՒՏԱ ՈՒՄՈՒՏ ԼԱՆՐՐԼԱՐԱՐ Ա՛ԼԼԱՀ, Օ ՔԱՂԱՐՐՐՐ ՔԷՆԻՒԼԷՐՆԱԷՆ Օ ՓԷՆԱ ԱՏՐ ՏԷՅԻ: ()ՆՈՒՆ ԻՇԻՆ ՏԱՅՂՄ ՆԻԱՂ ԷՏԻՐԼԷՐՒԻՒ ԱՂԻՎ ՊԻՔԻՐԷ, ՔԻ ՆԱՏԲ ՁԻՄՆՈՒՆԻ ԻՐՏԻՂԱԼԷՐՆԻՒԷ ԵԱՐՏՄ ԷԹՄԻՅՍԷ ՕՆԱՐԱՏ, ԷՂՂԷ Օ ՓԷՆԱ ԱՏՐ ՏՈՏ ՎԻՒՐՂԱՐՆ ՕՆԱՂԱՏԱՆ: Ա՛ՂԻՎ ՊԻՔԻՐ ԻՇԻԹՒ ՕՆԱՐՐՆ ՆԻԱՂՆ, ՎԷ ՔԱՂԱՐՐՐՏԸ ՕՆԱՂԱՏԱՆ Օ ԱՒԷՆԱՒՂՐՐ ԼԷՔԷՍԻՆ ՊՈՒ ԹԱՂՂ ՐՂԱ: ՊԻՐ ՔԱՀ ԿԻՆԱՏՀՆ ՍՕՆՂԱ ԲԱՍՏ ԿԷԼԱՒ, ՊԻՐ ՂԷՆՆԷԹԷԼՆ ԵՕՐԷՈՒ ԿԻՆԻԲ, ՔԻ ՇՀՀԻՐԻՆ ՃԷՒԻ ՃԷՕՄԱՀԱԹԷՐ, ՆԻՒ-ՏՈՒ, ՎԷ ՃԻՒՂԷ ՎԱՎԱՂՂԱՐՐՐ ՃԷՄ ՕՂՏՈՒԼԱՐ, ՇՀՀԻՐԻՆ ՈՒՐՈՒ ՔԻԼԻՍԷՍԻՆԷ. ՎԷ ՊՈՒ ԻՐԻ ՊԷԹՆԱՄ ՕՂՄՈՒՇ ՔՐՂԼԱՐ ՏԱՐ ՔԷՆԱԻ ԱՌԱԼԱՐՐՐՅԱՐ ՊԻՂԷ ՕՆՏԱՐ ՕՐԱՌՐՆ ՏԻՇԷՀՂԼԷ-ՐԻՆԻՆ ԱՐԱՐՐՆՏԱՐ ՕԹՈՒՐՄՈՒՇ, ՍՐՃԱՔ ՄՈՒՀԱՓԷԹ ԻՐԷ Ա՛ԼԼԱՀՐՆ ՔԷԼԱՄՂԱՐՐՆԱՐ ՔՈՒՂԱՔ ՎԷՐԻՍ՝ ՏՈՒՆԷՐԼԷՐՐԻ, ՕՆՈՒ ՔԻ ՔԱՐՈՂՈՇ ՎԱՂ ՀՈՒՂՍԻՕՐՏՈՒ: ԻՄՈՒՐ ՔԱՐՈՂՈՇ ՎԱ-ՂՐՆ ԻՇՀՈՒՆՃԻՒ ԻՒՂՐՆԱ ՆԷԹԻՇՈՒՂՍԿ. ՊԻՐ ԱՂ ՆԷՔԷՏ ՍՂՄԱ ԻՇԻՆ ՏՈՒՆԷՆԱՒ. ԻՇՏԷ ԿԷՕՐԻՆՏԻՒ ՍՂԷՄ ԷՇՔՏԱՐԲ Ա՛ԼԼԱ-ՀՐՆ ՔԷՀՐԻՇԷԼՍԻ ՃԻՒՂԷՍՆԻՆ ԿԷՕՂԻՆԷ ՕՐԱՏԱ ՔԻՂՍԷՍԻՆ ԻՇԻՆՏԷ, ՎԷ ԷՂԻՆՏԷ ԻՐԻ ԹԱՆԷ ԿԻՒՂՍԷՆ ՏԻՒՂՎՀ ԹԱՃՎԱՐ ԸՐՐ, ՎԷ ՈՒՇՒՒՊ ՏԻՇԷՀՂԻՐԷՐԻՆ ՍՐՐԱՍՐՐՆԱ՝ ՔՕՏՈՒ Օ ԹԱՃՂՐՐԸ, Օ ԻՐԻ ՊԷՀ ՆԱՀ ՕՂՈՆ ՊԱՔԻՐԷ ՔՐՂՂԱՐՐՆ ՊԱՇԱ-ՐՐՆԱ. ՎԷ ԿԻՒՂՍՂ ՍԷՏԱՒՂՐ ԱՂՀՀ ՂԻՒՏԷՐԷՔ ՏԷՏՐ. ՊՈՒ ԿԻՒՂԷՂ ՇԷՓԱՓԻՐ ԹԱՃՂՐՐԸ ԿԷՕՆԱԷՐՏՐ ՏԻՂԷ ՊԻՔԻՐՐԼԷՐԻՆ ՇԷՐԻՓ ՍՈՒՂԼԱՆՐՐ ՏԻՂԻՆ ՎԱՐ ՊԻՔԻՐՐԼՂՂԻՒԻՂԷ ՆՇՈՒՆ. ՎԷ ՊՈՒՆՈՒ ՍԷՕՐՂԷՂԻՒ՝ ՕՆՏՈՒՆ ՈՒՇՏՈՒ ԿԷՕՐՂԷՐԷ: ()ՆՈՒ ՃԻՒՂԷՍՆ ՀԷՂՐՈՒՆ ՕՐՈՒՊ ՊԻՐԻՔՏԻՐԷՐ ՕՆՐՐՐՆ ԻՒՂԷՐԻՆԷ, ՎԷ ԷՕՊԷՐՐԷՐՏՐ ՕՆ-ՐՐՐՆ ՈՐՈՒՊՐՍՐՆ, ՎԷ ՄՈՒԼԼՈՒ ՎԷՐԻՐՐԷՐՏՐ ՕՆՐՐՐՐ. ՎԷ ՊՈՒՆՐՐՐՐ ՂԷՄՄ ԷՏՆՂԷՐԻՆ ՆՈՒԼՔՐՐՐ ՏՈՒԼՔՈՒ ԼՈՒՊ ՍՈՒՍ ՕԼ-ՏՈՒՐՐ: Ա՛ՆԲՐՍ ՍՂԻՎ ՔՐՂՂԱՐ ՏԷՕՆՏԻՒԼԷՐ ՔԷՆՏԻ ՎԱ-ԼԻՏԷՂԷՐՐՐՂԷ ՊԷՐՍՂՓԷՐ ԷՂԼԷ. ՎԷ ՍՂԻՎ ՊԻՔԻՐԷ ՀԱԼԹՈՒՐՂ ՀԻՒՔՒՐՐԷՐ ՎԷՐԻՐՂԷՐՏՐ: Ա՛ՐԲԻՆ ՆՈՒՍ, ՎԷ ՀՇՀԻՐԻՐԷՐ ՃԻՒՄ-ԼԷՍԻ ՍՂԻՎ ՊԻՔԻՐԻՆ ՊԷՕՐՂԷ ՄԻՒՃԻՒՐԷՂԷՐԻՆ ՂԷՐՐ ՕՐՄՍՐՐ

իչին ալէսէվինին մասրուֆուլա իքի մարապետէք մանաստըրը եափըրըրլար. վէ օրատա օ իքի մուխլուլար քըզլարըն պիրին պիր մանաստըրա Աբրասուհի քօռուլար, վէ օ պիրին իքինձի մանաստըրա։ Ա՛ֆ չօք քըզլար օ մանաստըրլարա կիրիպ՝ մարապետ օլմուլար օնլարըն կէօզէթմէխլէ։ Ա՛ֆ օ իքի քըզ քարտաշլար տուրտուլար օ մանաստըրլարտա ճգնաւորլարա միւթալիք զիատէ փաք ա֊ճէլէրլէ. Վ՚նտա թամըլը քօքու, վէ ճիւմլէսինէ խայիր խպրէթ օլմայա, վէ սօնրա բահաթլանըլար սէլամէթլէ Վ՚նտա։

Պուռնու Նուրէ Էֆէնտի հայր Ղուրանա քոմէ. ճիլդ. ա. էօրն. 18։ Ա՛ֆ հայր Ալվանոս կոմէդուա. ապէզ Պիւրէյնա Ֆօճէնի. ռէնի. Բ. ֆօճ. 17։

Ա՛ՀՅՈՒԼ։

Պու քըզլար վէ օնլարըն վալիտէսի կիպի պիզ տէ պօրճլուլուղ ճիւմլէ ճիսանին վէ լուհանի քայկըլարըմըզը Ալլահա պըրաքմայա, նիճէ նասահաթ էտէր պիզէ մարգարէ տէմիյլէ. Ղալէ՛ ՚է ՏԷՂՈՓս ՀՈ, Նաա կէլուկէ պէնէ։ Նանի Պըռա՛ Թապպէկ սէնին ԷհէլիՇէկէրին, վէ օ պօյո֊ըո֊ը սէնի։ Լաքին ֆէնասը պու տուր, քի կանոնա վէ Ալլահըն թէմ֊ պէհինէ կէօրէ պըրաքմայըզ օնա, իլլէ ճիսանինկի լուհա֊ նիտէն իլէրի սայարըզ. վէ ճիսանինկի տօյմասըզ իստէրիզ. վէ օնուն իչին իստէտիյիմիզի ալամայըզ. նիճէ Հակոբոս առա֊ քնալ սէօյլէր. Իմպրէ՛, Նա ա՛ռնու՛. վ՚ն պէ չօքսէպ էհնէպլէ. Նանի, Իսրաէլնինկ, վէ ալմաղընըզ. նիչին ռի էօզ ռո՛պ էսրէբնինկ։ Լ՚օյլէյիսէ էֆէնտիմիզին սէօզլունէ կէօրէ էվվէլ Ալլահըն ճէհննաթին իստէյէնիմ. նանի լուհանի ֆըտրաթլարըմըզը, օ տէմ շիւփհէսիզ զանի Պապպի արթըրըը ճիսանինկի։

ՄԻՍԱՅԻՈՑ ՊԱՀ։

Պիր չօպան ֆռալըլենդի Ընտհուան Եըլըդըմ վը-ֆայլ չէնդի պէնթե-վաճըղընդան էօրնէկի։ Վէ ոռնդա ոդնդ Պիչիրնի ֆիճը-վէնէյնէ սողըդը վ-ըդըռնուռնդան։

Պետրոս նամ պիր չօպան Յոհաննանըն Դրատիանուպօլիս շէհիրինտէն սըր Անրիամ մադդաղինացիներին եօրթուսու կիւնտէ, (քի ընդրա պէօյիք եօրթու կիւնիւտիւ զատիկ կիւնիւ կիպի), զահիտլիքտէն ըտքասըդ քէնտի էօյէյ պադա-սընըն զօր էթմէօկյնէ կիմտի թադրլա սիւրմէյէ։ Ալ չիւն պադասընըն քօրքուսուտնան կէօնիւտիւ կիմիշտի, պաշտադը զիատէ եօրքէյէնմէյէ։ Ամտի պիր թադրաֆտան թադրլայը սիւրէդրտի, վէ պիր թադրաֆտան Ընտհէն ազիզ իսմինէ քիւֆիւր էտէրտի. վէ պէմպտիւա վէրիրտի թադրլայա, էօքիւղէրէ, պէյուննտուրուղունա, սադադընա, սադան օքունա, վէ էօվինտէրէսինէ. վէ տիւերտի Ընտհտան, քի ալեհշ էնսին կէօյլէրտուն, վէ նաքարն ծնդրը։ Ալ իշտէ, նօք քի ծնուն տիւէյի իչին, իլլէ քէնտի քադէպինէ կէօյ եօրթուտուտու պուղուդադրդա՝ վէ շէտիտ կէօք կիւրէյէ-յէրի օդտուդար. վէ եըլդըրըմ էնտի իւզէրինէ, վէ նաքտը թուդուշտուրտու քէօմիւրէ տէծնտէրտի էօքիւղէրի պէյ-ունտուրուղու էօվինտէրէյի, վէ սայըը ճիւմլէսին. վէ ծն-ղադրա ծնուն պիր այադըն պադճաղդա պիլէ՝ քի սադ-պան տէմիրինին ադադճընըն իւզէրինէ քօմուշտու. վէ տիւշ-տիւ օդտտա էօղիւ կիպի. վէ եըլդըրըմընն նաքտմասը այադընտան կէչտի պադճաղընա, վէ պադճաղըն-տան պուտտունա։ Ճաչան այդրտը սէվիղ, օրտան քաղտըրըպ քըմըղտանմադ ըչէ կիպի, կէօթիւրտիւէր էվէ. վէ տու-րուբ-տու տայ անդրմադ ադդրդարըն սըքէրէթինտէ։ Կէդտիկէր հի-քիմէր վէ ճէրահդար, վէ չօք իլաճդար վէ թիմարդար էթտի-էր. լաքին հիչ փայտա օչմտը. իլլէ տուրուբտու տայդմ-թէ-նինին եանմասընտա. իսմի էթէրի տէ չիւրիւյիւպ պէօ-ղինք պէօղինք քադուկ կիպի տէօքու ղիւրէրտի աշադը, թա՛ քէմիքէրի չըղդաք քադընճա։ Սօնրա ադդրդարընըն սա-դադմասը իչին իտէտի քէնտիսին սըր Անրիամ մադդաղի-նացինին քիլիսէսինէ կէօթիւրմէյէ. օրայա Հաչան կէօթիւ-տիւէր օնուն մէզդահընըն վէ պատկիրինին Հուզուրինէ, եվվէլ ածը կէօղ նաշդայա քէնտի կիւնահդարընա ալիք տի-

լեսի, հանի քիֆիւրլերինէ վէ պէթհիւալերինէ, վէ սօնրա օնուն եարարմէն քէնտի վիճդուտինին սաղլըղընա։ Ալէ օնտան պուռ քաապը լուԹֆ ալսը, քի օնտան սօնրա ԹէնԹինին հանըպ ԹուԹուշմասը տէֆ օլսուռ։ լաքին Թօփալ-լըղընտան սաղալմասը, վէ տէօնտիւ Թէքրար էվէ։ Ամմի՝ օ շէհիրտէ սէյ Խալղհտոս մարտիրոսուն քիլիսինտէ ալիղ ԱլահԹուլլահըն պիր միճիւղէԹլի պատկերի վար ըսը, վէ օ սէֆիլ չօպան ալիղ Պիքիրտէն սաղըք պուլմապ ումմուտուլլա կիմսի Թօփալ Թօփալ օրայա, վէ օնտան սաղըք տիլէրսի քէնտի Թօփալըղընա։ Ալէ չիւն կէճիք-տիրսի ալիղ Պիքիր օնա սաղըք վէրմէյէ, օնուն իչէն տուրուրսուռ սէֆիլ հէր կիւն տիլէնչէլէրէ օ հէյքէլին քահուսունտա, կէչինմէ իչէն տաէմլէրտէն սատապա տի-լէրսի, վէ ալիղ Պիքիրտէն Թօփալըղընա սաղըք։ Ալէ աքշամ օլունճա կիտէրսի պիր միւսաֆիր սէվճի զահիտ քիշիղտաէնին էվինէ, վէ օնուն էվինին ավլուտունտա պիր ֆաքըր օտատա կէճէ ույուրսուռ։ Ամմի՝ պիր քաչ կիւնլէր-տէն սօնրա օրատա պիր կէճէ ույուրքէն, իւրեսըննտա կէօ-րիւնտիւ օնա ալիղ Պիքիր սալԹանաԹը քըչափէԹլէ, վէ սէյ Խալղհտոս մարտիրոս տա պիրէ. վէ էմր էԹտի սէյ մար-տիրոսա սաղալմըմայա օնուռ։ Ըստմ սէճտէ քըլըպ սէյ մարտիրոս ալիղ պիքիր ԱլահԹուլլահ, կիԹտի տէշքո-տի տէօրԹ Թարափտան օնուն ԹէնԹինին տէօքիւլէն փար-չալարըն. վէ կէԹիրիպ հաճըշարըրը վէ պիրլէշտիրիրտի օնուն ԹէնԹինէ՝ քալչալարընտան պաշկայըպ Թա այաքլա-րընտաք, վէքը սըքմայա օնըլըր։ Ընտան սէֆիլ տայանըլմազ ազըր տուլմայա ինիլէր վէ աղլարտը։ Ալէ օ սահաԹ ուլքուտան օյանըպ, կէօրտիւ քէնտիսին պիւԹիւն սաղալմըշ Թօփալըղընտան. վէ սօնրա կէօրտիւ, քի ալիղ Պիքիր տուրուրտու քէնտի քարշըսընտա Ինուն ճէնկճիսի սէյ Խալղհտոսա. վէ չափուկ տավրանըպ սէճ-տէ քըլտը օնա համմ ու սէնա վէրմէյէ. վէ իշտէ կէօ-րիւնմէզ օլտու ճէմի կէօրիւնիւշ։ Յանտըլար օնուն ֆի-րաաըննէն սէսինտէն ճիւմլէ էվտէ օլանըպ, վէ սէյիրԹմտիկէր օնուն օտասընա՝ կէօրմէյէ քի նէ օլսա կէրէկ պուռ շամԹա վէ պուլտուրար օնու պիւԹիւն սաղալմըշ, վէ իրի պաճաքլարըտա սաղ սէլիմ. վէ չաղը-րըրտը, միւճիւղէԹ տիր, միւճիւղէԹ տիր։ Ամմա Պեհրուզ չօպան Ալահա մէնսուռ օլմա իչէն քէնտինին

պէօյլէ միւճիւզէթլի սաղալմասը իչին՝ պիր տահա խոտէ-
մէտի կիթմէք քէնտի պապասընըն էվինէ, իլլէ տիւնեա-
տան, վէ ճէմի օնուն սէֆալէրին տէն կէրի չէքիլիպ՝ օ
քէօյիւն քիլիսինէ նաքըն պիր ֆըքրը օտա նատիտը. վէ
տուրտու օրատա չէօլէրտէ սաքին ճդնաւորլար կիպի
ճդնուԹիտա վէ սրքը ամէլէրտէ ճիւմլէ քէնտի էօմ-
րիւնիւն կիւնլէրինտէ քուլլուկ էմմէյէ Ա՛լահա վէ օնուն
ադիզ վալիտէսինէ: Ի աքին լային շէյԹան օնուն ճդնուիւնա
քըսկանըպ՝ սրքլէԹ վէրիրտի օնա ԹէՆ արզուսինին մու-
տաո խէյալըլա. վէ օնա քանահաԹ էմմէյիպ՝ կէօրիւնիւբ-
տիւ օնա էհը կէճէ կիւզէլ վէ էտէպսիզ քարը քըյամէ-
Թինտէ. վէ օնու քուճակլայըպ ճէնկկէշիրտի օնունլա:
Ա՛յ օ էտէպսիզ քարընըն նիւզնինէ Թիւքիւրիւբ, սիմէմ-
լէր վէ պաշընա վուրուբ, նիւզնինիւ Թըրնաքլար, վէ
օնուն սաչլարըն խոլար ըսը, վէ հէր կէճէ սապահսատաբ
օնունլա ճէնկ էմմէյլէ եօրուլուրտու. վէ սապահ վաքտընտա
կիւճիւլէ նէֆէս ալըրտը. օնա հէյրան օլուպ Թաճիւպ քա-
լըրլարտը ճիւմլէ օնու կէօրմէյէ կէլէնլէր: Ա՛յ շէյԹանըն օ-
նունլա պու ճէնկի չօք սէնէլէր սիւրտիւ: Ա՛յնրա մուԹլու-
լու ճդնաւոր Ա՛լահա ումմալանմայլա քիլիսէտէն պիր սէ
պատարագ ուրարը ալտը՝ վէ պիր կէճէ օ էտէպսիզ քարը
օնունլա ճէնկկէշիրքէն, Թաքտը օնուն պօղազընտա օ ու-
րարը, վէ ադիզ Պէքիրի խմատտա չաղըրմայլա, նէրե վուր-
տու օնու. վէ օ քատտար շէքիշմիրտի, Թա քի օնու պօղուպ
կէպէրմէտի: Ա՛յ օ ադապինճէ քօքուպ՝ մէքրուֆ քօքույլա
ճդնաւորուն օտասընն տօլտուրտու, վէ օնուն մուրատար քօ-
քուստունտան էօլմէմէք իչին օտաընտան տըշարը պըրաք-
տը: Ա՛յ ասնրա սապահլա պաղը քիմսէյէր օնու կէօրմէյէ
կէլմէքտէ օ մէքրուֆ քօքուլու էշշի կէօրիւպ, զիատէ Թա-
ճուպպանտըլար, վէ օնու աԹէշէ պրըաքըպ՝ նաքտըլար.
վէ պէօյլէ շէյԹան վազ կէլտի օնունլա ճէնկ էմմէտէն.
վէ տուրտու ճդնաւոր բահաթլըքտա, ադամ խպատէքնար-
ըղլա ադիզ Պէքիրէ, վէ օնա քուլլուք էմմէյլէ ճիւմլէ
քէնտի էօմրիւնիւն կիւնլէրինտէ:

Պօռնօ Նաւէ Էտէբ Ա՛յնէնդէօո, Ռէֆըվէկօն Էդիօո Հայնէյ
պօպիօլէճ փէնինճէն էնտի չէՈսպնէօպ: Ա՛յ Հայր Վ.Սուրբ
Բովէ. ճէլբ. ա. էօբ. 23:

Մխիթ։

Պու չօպան ճգնաւոր կիսի պօրձլուլուզ պիզ տէ ինքն շէյ էթմէյէ, եանի էվլէլ Ալլահըն պիզէ էթտիկի էյլիք-լէր իչին տայըմ մէնուն օլմայա՝ վէ կիւնահ սէպէպլէրինտէն քաւշայա, քի պիզի Ալլահտան իրտաքլանտըրմայա քաւըր տըրըլար։ Ինչնճի զիհտէ սաքլնմայլա՝ վէ ճահա էթմէյէ թէնիմիզի փաք սաքլամայա, քի շէյթան խտէր փաքլըզը եա պիւթիւն պիզտէն քալտըրմընճ, եահօթ պիզի մուրտարլամընճ։ Ինչին պուննու պաշխա թարզ քաւըր տէյիլնզ էթմէյէ, իյլէ քի փաքլըզը անասը վէ էքէսիզ պիքիր Մէրիէմին եարտըմընյլա, օննուն իչին պիզիմ պու թարզ ճէնկլէրիմիզտէ պօրձլուլուզ օնա սըղընմայա, վէ օննուն եարտըմըն տիլէմէյէ։

Մ Ի Խ Ա Ի Լ։

Նէվէհիրէյէ պէյ բահիպ, շէյխանապան ինճէնէնիպ՝ բահիպլիչ-ինճինպէն չըմար խոսէրպի, վէ պու- շէյ ինչին պէնզ Պիհիրպէն պէնէրպէ պնարինպէն ինչին, օնպան պու-վինինէնպէ պոս-պոսպ չոլմայա ինպրիպէ։

Սերաֆին ամէլի սէյ Հայր Իրանչիսկոսան Թարիքինտէն ազիզ Պիքիրէ դնատէ իսպատեթքար պիր նեվհէտիյէ (եանի նորընծայ) ազամ փաքլըզ ըլա տուրուրտու օ Թարիքատէ։ վէ ազիզ պիքիր Ալիսեթեու ըլլահ խըզմեթ էտերտի օննուն տիւալէրինտէ վէ սայրը խըզմեթլէրինտէ էօզ էվլատը կիսի։ օննուն իչին օ տա սէվերտի օննու զիհատէ։ վէ դայրեթ-լէնտիրիրտի օննու լութֆ ուլա, վէ կէօնէ կէօն սէմայի թէ-ռեվիլէրլէ՝ քաւրը օլմա իչին քօլայլըզ ըլա կէօթիւրմէյէ օ Թարիքին չէթինլիյին։ Պունու շէյթան կէօրիւպ՝ զայրը տապը էտեմէտի։ Ինտի սայրը Թիւրլու Թիւրլու իվզաէրի պիր նանա պըրաքըպ՝ պաշլատը սեֆիլ նէվհէտիյէ բահիպի ազիզ տինինիպնին քէլամլարը իւզէրինէ խիլա-լէր վէրմէյէ, խուսուսա օ պիր տիւնեայէ միւթապիք շէյլէր իչին։ Վէ օ քաւար էթտի, Թա՛ քի օնատան ալտանըպ սեֆիլ բահիպ՝ զանն էտերտի, քի պու էօմիւր-տէն սօնրա պիր շէյ ինք, նէ իւձրէթ, վէ նէ ճեզա։

Ամեն՝ քենոի ֆիքրինտե տէր ու, չինքի պիր իւճ-
բէթ նօք էօթէտե. վէ հեր շէյ պու տիւնեատե պիթէր,
նա պէն նէ իչին սըքըթէ չէքիյօրում, պու քաոար տիւ-
ալէր, փէհրիզէր, խարար կէյմէէր, վէ ույքուսուզ
պէքլէմէէրլե. վէ նիչին պունլարը պիր նանա պըրաքըպ՝
տիւնեանըն զէվքին սիւրմէյիմ. նանի նէմէք՝ իչմէք միւքէլ-
լէֆ կէյինմէք, օյունլար սէյր էթմէք, վէ սայրը տիւնեա-
նըն սէֆալէրին. նիճէ քի էտիյօրլար պէնիմ աքրաբալարըմ:
Պու իդդիալէրլե շիմալ թաոարիքընըն սօվուք բիւզկնարլարը յա
տէօյիւլմիւշ սիւրիւլմիւշ կիպի սէֆիլ բահիպ թէնը էթոի
ճիւմլէ քենոի բուհանի թէրպիյէլէրին, վէ խատէրտի տիւ-
նեայէ նէճանմք. վէ յաքին ազնզ Պիքիրէ խպատէթքեաթ-
լընընան կէվէմէտի: Ասնրա պիր կէճէ ճիւմլէ նղըայը-
լար ույուրքէն, քենոիոի տէ օ վաքրթտա մանեատրըտան
չը.բըզ կիթմէք խատէրքէն, կիթտի էվլիլ քիլմէյէ. վէ օն-
տա ազնզ Պիքիրլին մէզպահընըն էօնիւնտե տիզ չէօքիւ՝
տէրին նիւրէքտէն ՚Ա՛հ էթմիյլէ, տէտի. նա՞ ազնզ պիքիր
Ա՛լլահէթաալլահ, պանա կէօրինիւր, քի պէնի նիւզնընտէն
պըրաքմընըզ. չինքի կէօրմէյօրում պէնտե օ մուհա-
պէթ սըճաքլընըզ՝ քուլլուք էթմէյէ Ա՛լլահա վէ հաղրէթի-
նէ պու թաոիրքտե, քի թա շիմտիյէտեք վար ըսը պէնտե.
վէ չինքի պու պէջյլէ տիր, սէնտէն իչլին խատէրիմ. վէ օ
իչն իչէ իշտե չըքարըմ պու աղրըտան վէ զընտանտան՝ բա-
հաթլանմա իչլին տիւնեայա կիթմիյէ, զնրա զայրը պունտա
տուրմայա քաոարը տէյիլիմ: Պունու հաչան տէտի՝ կէօ-
տէրիշ օյտու օնա Ա՛լլահտան. զնրա կէօրտիւ՝ քի մէզա-
հընն իւզերինտե օթուրմուշտու ֆէրիշթէկլէրին տուրմանը
նաթլ օլունմազ կիւզէլ նէ վէ տաթմանաթլա. վէ քուճա-
զընտա Ա՛լլահ օղլու Հն: Ա՛լ օնա քերիմ կէօրնիյլէ պա-
քըպ, տէտի. նէ տիր՝ քի սէօյլէյօրսուն, քի պէն սէնի
պըրաքմընը օլայըմ պէնիմ սէվկիւլիւլէրիմտէն. նէք՝ էօյլէ
տէյիլ. զնրա քիմ քի պէնիմ մուհապէթիմտէ տայըմ քա-
լըր, սիլմէմ օնու պէնիմ սէվկիւլիւլէրիմին քիւթիյլտուն-
տէն, նիճէ սէնի տէ սիլմէմիշիմ: Ա՛ճրին սէնին տինինին
քավիլիյին սընտա Իչլին Ա՛լլահ քզ վէրտի շէյթանտա թէճ-
բուտա էթմիյէ սէնի: Ա՛լ չինքի սէնին նիւրէյին շիճէ-
լիկիյին քտրա պուլուտույա քտրանըզ բյանըդ տըր, իշտե
պէն տաղրտըզըմ օնու սէնտէն, վէ վէրիրիմ սանա սէլա-
մէթլիք սաոպահլընըն բիւշանըզընն, վէ չինտէն ասնրա քավի

տուր խթիքաթի էթմէտէ՝ նէ քի էօյրէտիրսէ սանա ապիղ յօղրուտ տին օ պիր տիւնէանդին սալճանտաճլար իւճրէէթի վէ ճէզալէրի իչին։ Վէ սէնտէ հիչ պիր շիֆէ քալմադա իչին, ալ քապուլ էյլէ պու մէօհլէրիւ պէնիմ էլիմտէն օ պիր էօմիւրիւն կէչէկլիյինին շիֆէսիղ խթիգաթա նշան։ Պունու սէօյլէյիպ՝ քօտու օնուն էլինէ, վէ փէք քապմասը էլինի. վէ կէօրիւնմէղ օլսու։ Վէ օ նէվհէտիյէ ըսհիպ հայան աչսը սօղուճուն, կէօրսիւ քի սվուճունտա պիր կիւմիւշտէն մէօհլիւ վար ըսը, քի օնտա օյուվմուշ վէ իշլէնմիշտի ապիղ Վկիբրին գլատէ հիւսիւնտար պատկիրի։ Վէ օնու կէօրիւնճէ սէվինտի. վէ սաքլատը տայմա քէնտի իւզէրինտէ, վէ ապապինճէ տաղըտըլար օնտան ճիւմլէ շէյթանըն իղվալէրի, վէ ապիղ տինմիմիզնի տիրի նուրլա տօլսուս։ Վէ սօնրա քուվվէթլէնիպ, պաշլատը օ կիւնտէն էվվէլքինտէն գլատէ քուլսուզ էթմէյէ ապիմ ֆէրահլըղ ըլա Ալլահա վէ օնուն ապիղ վալիտէյինէ էթա քի քէնտի-նին էօլճմիւշ կիւնլիւնէտէք՝ օ աշաղը վէ ֆաքըր էթալիքտէ, վէ օնտա էօլտիւ փաքլըղ ըլա։

Պահնա Նուռ Էֆէր հայր Ալֆէյեօ բուխուզին բէնաթ Ը. բիբ. պող. 30։ Վէ հայր Գոտլա Քոլէ. ճէլա. ա. էօբէն. 29։

Ա՛էյլէ։

Լամէ՝ ֆարազա պիզանէն էօբլարընըն շիֆէլէրի նօք տուր խթիքաթի օլաճաք նէյսնէլէր իչին. պու նէվհէտիյէ բահիպին շէյթանտան իղվալէնմէսի կիպի. լաքին հաչան հօվարտաճա կէչինիրլէր. քէնտի ամէլէրինէ կէօստէրիլէր, քի տինլէրի տիրի տէյիլ տիր։ Օնուն իչին սէօյլէնիր պէօյլէ քիմսէլէրէ. Յակոբոս. իբ. 16։ Էյնէյ նոյ պհաոսա բա ա-ասանց գոսթոց, Ե էս ցո՞ցնց ռեզ՝ է գոսթոց պհաոսա էմ։ Լչանի, Կէօռաէր պռնա ռՀէլնէզ պէնին պէննէ, Վէ պէն նէօռաէրէյէմ ռՀէլէրէմնէն պէնէմ պէննէ։ Լչոյէ իսկ հօվարտա վէ տիւնէտա հավէսլի ինսանլարըն տինի էօլմիւշ տին տիր, վէ էօլմիւշ օլմասըյլա տէնինէ պիղեր օնլար իչին, քի տինլէրի էոք տուր։ Ձհուն՝ օնլար քի կիւվէնիրլէրսէ Ռնուն կէրէչէք տինին տուԹարըղ տէյլի. պօրճլու տուրլար նիճէ Ռն կիճմէյսէ էօյլէ կիճմէյէ, նօղուտա եալանչը տըրըլար վէ Ալլահը պատատաճաղլար։

ՄԻՍԱՅԻՈՑ ՊԱՏ

Ընկեր Պետրէ Հէնրիկեանի նոտպէնէիւտ պէտ պոպիէրահանը սա-
ղաքարէ շէյլոնէն չորխոսընդոան, ին չորխընդարը Ափրոդի-
տի գոռիհոան ատրէնին պօգհատը էչին։

Պիւսէյի շէրիֆին էվվէլքի րահաթլըք սէնէկէրինտէ Սամպօղ շէհրինտէ ապիղ պիքիրէ զիատէ իպատէթքնար պիր պատիերահան վար ըսը։ Պու միւրատ էթտի քէնտի խանէսինտէ՝ պիր թէվհիտին օտատա՝ պիր կիւշիւկ իպատէթխանէ նափմաք, օրատա քէնտի իպատէթքնարըղը-նա կէօրէ տիւա էթմէ իչին։ Ա՛ չիւն օ օտաէրն տու-վարընտա բէտ օլմուշ ըսըղ վէ էտէպսիղ Ափրոդիտէ փուԹուն սուրէթի վար ըսը, եանի շէհվէթ անասը փու-Թուն, իատէտի օնու պօզմաք, վէ օնուն կէրինէ փաքըք անասը ապիղ պիքիր Ա՛լիտէԹուլլահըն պատիերին չէքմ՛ք։ Ամտի տէմիրտին քապաղըսը էլինէ պըղ՝ սիլէրքին օ մուրտար սուրէթի, մուրտարըղըն աԹասը շէյԹանա փէք կիւճ կէլտի. չիւ՛քի օ մուրտար սուրէթէվ չօքարըն ավամըշ-ար գինա արղու տուզաղընա։ Ամտի քուտուրուպ փ՛ք ջուվ-վէԹի չարփտը զավալը պատկրահանըն էլլէրին պիւԹիւն քրըղմայա վէ իլաճսըղ օլմայա նաքըն։ Ա՛ պատկերահան զայ աքրէ օլուպ, տիւշտիւ եէրէ. վէ սօնրա այրըպ, այա-ղա քալքտը. վէ կիԹտի տիւշտիւ նամթաղա էօլիմճիւ հաստալըղա։ Կէլիպ հէբտիյէր վէ ճէրահէլար չօք իլաճ-լար էթտիկէր. լաքին հիչ փայտա օլմատը. վէ նարատարը կիւն պէ կիւն ազալ, էլլէրի պիր շէյէ նարատագ օ-լուրլար ըսը։ Ամտա ինսանլարըն իլաճլարընտան ուժուտու-քէսիլիպ, կիԹտի շէհիրին պատրիարղնա, քի Ա՛տաթքէտա տէհնիքտրի. վէ օ պիր փաղԹէվէթլի նաղ սաքլատը Ամ-ղոզօղլատէ ապիղ Պիքիրին պատկերինէն ապմա. քի օ-նունլա չօք հաստալար սաղալտըրտը նաղլամայա օնլարը։ Ա՛ նաթք էթտի պատրիարգա քէնտինին շէյԹանտան չար-փէրնտաըն՝ Ափրոդիտէ փուԹուն սուրէթին քապաղըսը սի-լէրքէն, օնուն եէրինէ ապիղ Պիքիրին պատկերին չէքմէ իչին։ Ա՛ կէօստէրտի օնա քէնտի շէշմիշ, քօքմուշ, վէ պիւԹիւն չիւրիւմէյէ նաքըն էլլէրին. վէ տիյէտի օնտան օ փաղԹէվէթլի նաղ ըսա նաղլամաք քէնտինին՝ սաղըք պու-

մա իչէն : Ա էվէնտի պատրիարգ զիատէ՝ Հայտն իշխէտի ծնուն էլէբրինին եարալանմասընըն սէպէպին, վէ տէտի ծնա. չիւնքի աղիզ Պիբիրճ իզզէթ էմմէ իչէն միւբաա էմտին՝ ո մուբաար փուԹուն սուբէԹինին ևէբինէ աղիզ Պիբիրին պատկերին չէքմէք, վէ պունուն իչէն չարփըլըսըն. ծդուլ շևֆէսիդ իմիկաԹըն օլսուն քի ո սանա սաղըք վէրիր : Ա է պունու սէդյէկիա՝ եաղլաար ո ֆաղնէմէլն եաղլըա պատկերահանըն չարփըմըշ էլէբրին : Այ աղիզ Պիբիրին միւճիւզէԹինէ, իշտէ ո Թաքիքէտէ պիւմիւն սաղալտըրար պատկերահանըն էլէբրի ճիւմլէ եարալարընտան վէ աղըրլարընտան. վէ էվլէնբի կիպի օլտուլար : Պատրիարգ, վէ ճիւմլէ ծնտա օլանլար պունու կէօրիւպ՝ պաշլատըլար Համան ու սէնա վէրմիյէ Ալլահա, վէ ծնուն աղիզ վալիտէսինէ : Ա է պատէհու պատկերահան սէվինճէ կիտիպ քէնտի էվինէ, փուԹուն սուբէԹին քէօքտէն սիլտի. վէ չափուկ պաշլատը աղիզ Պիբիրին պիր իպատէԹէ ԹէփիրԹմէճի պատկերին չէքմիյէ իպատէԹհանէնին ո տուվարընա, ծնու քի եատիրը աղիզ Պիբիրին իզզէԹինէ, վէ չէյհան պիր տահա ծնա եաքլաշմայա ճէսարէԹ էտէմէտի :

Պուռնու նուէլ Էսէբ Ալինիալիու էլԼուպ Է. պող. 10 :
Ա է Անրալիու : Ա է հայր Գուուլս Բուվէ. Է. Էօրին. 3 :

ԱՀՅԼՏ :

Պու աղիզ պատկերահան միսալի պիզ տէ պօրճլույուզ քաչմայա, վէ իքրահ էմմիյէ էտէպիդ վէ մուբտար սուբէԹէրի կէօրմէտէն, քի պուլունուրլար պազը քիմսէլէրին էվլէրինտէ՝ բէտմ օլունմուշ օտալարընըն տուվարընա : Իչլէ հայըՊ պէօյիւբ ահմաքլըղա, քի պիզիմ վաքտըմըզտա կէօրիւնիւր պազը պազը նէրէրտէ. զերա չօքլար չէքինիրլէր վէ սաքընըրլար քէնտիլէրին էվլէրինէ քօմայա Գունուն. վէ ծնուն վալիտէսինին, վէ սէլտրըն պատկերլէրին. վէ ծնտա պէտէլ քէնտի էվլէրինին տուվարլարընա բէտմ էմտիրլէր տինսիդ քարըլարըն վէ էլէքլէրին, վէ բուսմ ըրըսվալը քլարըն մուբտար սուբէԹէրին : Օնլար իչլին Գըբեմա մարդարէյէ քան եաշլա աղլամաք ճայիզ տիր, վէ տիլէմէք Գաալիտէն քալարըմայա ծնլարտան պու Թարիք քէօրլուղու :

ՊԻՍԱՆԻՈՑ ԹՂԹ.

Ընդեր Պիղատոս չէնարինէ խոսոէլհէաթ պէր պատկերահանը շէյ-
ղառաան օնա հաղբըռառան էօրնե՞մ ընէհղէհէնինէն չուրլատըր։

Ցիլէմնէկ էյալէթինառ պիր նամտար պատկերահանի վար
քըռը, ազիզ պիքիր Ալահէթուլլահա զնատ խպատէթ-
քեար քիմսէ։ Պու քաշ տէքիա ազիզ Պիքիրին պատ-
կերին չէքէրսէ, քաստըր օլա պիլտիկի քատար չալըշըրառ
կիւդկէ վէ միւքէլլէֆ չէքմէյէ, վէ զըհմը շէյթանըն տու-
րէթին չէքէրսէ, տայըմ օնու մուրատար վէ չէրքին չէքէրսի
քուարէհի էրսիկի քատար։ Պատկերահանընըն պու իշինէ
շէյթանն զնատ քուատրուպ՝ պիր կէճէ կէօրիւնսիւ օնա
իւրնատընառ, վէ տէտի օնա զնատ էօրքէյլէ, ամտէմ՝ սէն
պէնի նէ իշին պէօյլէ չէրքին վէ մուրատար չէքէրսին։ Ալ
պատկերահան տէտի, օնուն իշին քի սէնին քիպիրլիք կիւ-
նահըրըն սէնի պէօյլէ չէրքին վէ մուրատար էթմէյէր, զնրա
չէրքին վէ մուրատար տիւշիւնճէկլեր էքէրսին ատյմա սէն
ինսանլարըն ֆիքրինէ, վէ չէրքին վէ մուրատար ևէրտէ սա-
քին օլուրսուն։ Ցտէմ տէտի օնա մէշուն շէյթանի, էյի
պիլ, քի էյէր կէրի տուրմազսան պէնի պէօյլէ մուրատար
չէքմէտէն, նէմին էտէրիմ պէնիմ քուվվէթիմէ, քի չա-
փուկ էվրաք էտէրիմ սէնի։ Ալ պատկերահան ճէվապ վէ-
րիպ տէտի, սէննին տիրէնմէնառն հիչ քօրքմամ. չիւնքի
պէնիմ նարսամճըմ օ տուր, քի քէնառի զոյնէթ միւսլիմրէք
քահմինէն մէյլէսյլէ էզափ սէնին պաշընը։ Ինտի՝ պուննառան
ասնրա զուհուր օլսուն, քի պու պատկերահան պիր քիլիսէ-
տէ թահտառան նաիմա նիւյահք իսկէլէյէ չըքըպ տուվա-
քա ազիզ պիրիր Ալահէթուլլահըն պիր կիւզել պատկերին
չէքէրտի, վէ օնուն այաղընըն ալէնդառա շէյթանը զայ-
էմ մուրատար վէ քարա չէհրէլի բէտ էտէրտի։ Ալ
առահա իշին պիթիրմէտէն, խուսուսա շէյթանըն մուրատար
քրյաֆէթին չէքմէսին, պիր կիւն օ թահտա իսկէլէնին իւզե-
րինառ տուրմուշ չէքէրքէն պատկերի, Ալլահըն պօշ պըրաք-
մասըդրա շէյթան էօյլէ պէօյիւք վէ չէտիթ քասըրկա քալ-
մըրտը քիլիսէտէ, թա՛ քի եը քատը օնուննա օ թահտա խո-
կէլէյի, քի օնուն իւզէրինառ տուրմուշտու օ պատկերահանու
Ալ է հաչան պաշտատը օ պատկերահան աշտոզը տիւշիւկէ։ Ֆէ-

քնաւ էմեմ վէ տէտի, եարաը՛մ էլլէ պանա աղիզ պիքիր Ա ալիահէմուլլահ, վէ իշտէ ապապինճէ նէմիշամի օնա քէնտի չէքտիյի աղիզ Պիքիրին եարաըմը. զնըա օ պատիէր քինահ էլլին ուզատըդ՝ ճեուլեաու օնու Տալատա. Ճիւմլէ օ բաւա օլանլարըն ճաճուզ վէ Տայրան օլմասընա: Տուրտու պէօյլէ օ պատկերահան ասըլմըշ Տաւատա օ քաւար վաքըթ՝ ճա մէրտիվէն կէմիրիպ էնտիրտիլեր օնու աչաղը: Ա է պէօյլէ շէյթանըն տիշինմէկի վէ իշի նէ քաւար քինահնէ բէզալէթ օլաուլարտա, օ քաւար ասլմանամ վէ մէհ Ա ալիահէմուլլահ, վէ քինահ խատէմէքնան քուլու պատկերահանա իղղէթ օլաուլար:

Պուռնու նուռլ Էտէր հայր Ինճիլոս կոնգրեսլ. ապէզ Պիրինն Տճիքէն էճ. ե. Տճէ-գ. 43: Պուռնուն կինն Եոպէլեր Բոլոսոպան օրինակոպու. վէ սայրը Եէրլէրդէ:

Արմէն.

Փէք էլի ուչար ճիւմլէ քիպիրլէրէ պու մաէմլուլու պատասխանըն օ սէօզլու, քի սէօյլէտի շէյթանա. եանի, ինչին չկոչելչ Ալոհոլարըն սէնի պէօյէ չէրճին վէ Տուրպար Էնուչէր: Օհրա քիպիր մաբատա տրը Ալլահըն ինսանտե վէ ինսանըն, նիճէ սէօյլէր Ա՛ն էքինտիմիզ: Ա՛ր Բարչ է ատոմլէ Տէյան, պէնճ է ատոմլէ Ա՛յ. եանի, Ա՛ինչ չէ ենճէ պէր ինսանըդար Էօնճանահ, Տուրպար պըր Ալլահըն հուզուրունահ: Ա է սայլի մաբատա տէյիլ տիր. իլլէ Հէմ ահմաք վէ տիմանէ տիր. Նէճէ մաղում տիր Տաղրէթի տահմուտ՝ քի խատէտի Ալլահ հէմպէ այնի օլմաք, վէ Տայրան կիտի ֆիքիրսիզ օլաուլ: Ասոնի պու սէօզնէն իղղէրինէ սէօյլէր մաէմլուլու Ասրնարդաս. Ա՛ոյլանլար էյէր սէօյլէտիչէ ֆոպրը օլաուլարդը, Լոհհին Էտէրմ դէբէլէրտի. էշտ Ալոհ պէնդէն պէրն կիտ օլաուլ. Նիճէ Վասիթի տէ սէօյլէր. Տոպդ՛ է պոպոճէ եր, Ե ոչ կոճ ցոս. Տաաստուրկոպա տնտանոց անքանկ, Ե անտնեցաա Ռոցո. ճանի, Ալոհ էղճ-Լիսէյտի, վէ պուՏոպտը. պէրտոպէր օլաուլ Ռուհուռուլ Տոյճանլուգա, վէ պէնդէրի օճլուպա:

ԱՒՏՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Եղիշէ պէտք Ալէքսէեւսկայա իպտիճիւմով պէտ չէմմաս ոչնչէ չեյնան ուրուշուդ. լուչին ադէգ Պիւրէր օնուն ինվինուրըն, վէ Համիտեան աուրլուդ:

Գրանսա էյալէթինտէ սէզ Հայր Ներսէսդեսուն Թարխ-
փինէն լաբի մանաստըր վար ըսը պիրի պիրինէ նաբըն.
պիրինի էրքէկ ճդնաուրլարըն, վէ օ պիրինի պիքիր
մարադիւլէրին: Ալ էրքէկլէրին մանաստըրընտա ՀԷ-
րոնիմոս նամ պիր նղայր քիլիսէնին շէմմասըյտը՝
գադլի ամէլ քիմսէ, վէ զնատէ իպտիթէքնար ադիզ Պի-
քիրէ: Գու մարադիւլէրին մանաստըրընտան քիլիսէյի
տօնատուճաք շէյդեր ալըպ վէրմէ սէպէպկլէ զնատէ տօստ
օլսուս մնուն պաքիրա շէմմասըյտա, քի օ տա էօյլէ զնատէ
էտէպլի վէ գադլի ամէլ տիշէհկէյտի: Ալ ՀԷրոնիմոսուն
գէնահաղը պատկերահան ըսը, վէ ադիզ Պիքիրէ զնատէ
իպտիթէքնարըդը իչին, օնուն պատկերին կիւզէլ էէքերտի.
վէ շէյթանըն սուրէթին օնուն այադընըն ալթընա չիքին
բէմ էտէբտի: Ադին պիր կիւն ադիզ Պիքիրին պատկերին
զնատէ կիւզէլ վէ շէօհրէթլի էէբտի քատըը օլսուդու
քատար. վէ սօնրա օնուն այադը ալթընա շէյթանըն սուրէ-
թին մուբտար էհհրէլի, մէքրուֆ վէ Հօրտամսըդ՝ էէբտի,
նէ քատար քատըը ըսը. վէ պիթիրտիքտէն սօնրա օնու՝
նիւզէրինէ տէ թիւքիւրտիւ: Իմտի շէյթանի քուտուրուպ
օնուն իւզէրինէ պու իշ իչին՝ պիր կիւն կէօրիւնտիւ օնա.
վէ տէտի, նա Համամզատէ միւրաչի՝ նէ իչին էէքտինի
պէնի օ Հօրտամսըդ քըյափէթիտէ, վէ հէմ պէնիմ տիւշմանը-
մընի այադը ալթընա. օնա քի հիչ տայանամամ: Իմտի՝
էյէր պօղմազսան օ պէնի քըյափէթի՝ սէնի Ճարիս վէ պէնի-
նամ էտէբիմ տիւնէնա նիւզիւնտէ. քի պէնիմ քուվվէ-
թիմի աղնայասընը: Ա՛էվաղ վէրտի ՀԷրոնիմոս՝ վէ տէտի օ-
նա. սէնինն տարըլմանտան հիչ քօրքմամ՝ զնըրա Ալ ալնտէ-
ուլսաղ պէնիմ Համամմէմ տըր, քի քատըը տըր սէնին քուվ-
վէթինն քէսմէյէ, վէ փիւշմանն օլմամ՝ սէնի պէօյլէ մուբտար
չէհրէլի բէմ էմմիմ իչին, զնըրա սէն տանա զնատէ
մուբտար սըն: Գու սէօզլէն քօվուլուդ շէյթանի՝ կիւնտէ
օնտան պիր աղ վաքըթի. Թարխ նղայր ունուԹտու օնուն
տիրէնէմէսին. վէ պիր աղ վաքըթլադտան սօնրա տէօնտիւ

ծնա քէնտի ինթիքամըն ալմա իչին, քի պէօյլէ օլսու։ Հէյման եօքարտա զիքր օլան պիքիր մարապետ չէմմասըն քըյամէթլինէ կիրիպ, կէճէյլէ կէլսի ծնա հէր քէս իլք ուչքուտայքէն՝ քոլմուղու ալթընտա պիր թօրպա իչէ. վէ վուրսու օ չէմմաս եղբայրըն օտասընըն քամուսուն. վէ եավաչ սէսլէ չաղըրտը աչմայա։ Ա է օ եղբայր տէմի ծնա իչէրսէն. քիմ սին սէն, քի քահիւյու վուրսուրսուն։ Ա է հէյման տէմի՝ պէն օ պիր մանաստըրըն չէմմասը մարապետ իմ, վէ սանա պիր իքմէքըալը տէյճէյլիմ վար. իսմի աչ, քի սէօյլէյիմ։ Ա է օ եղբայր քալքըպ ըշըր եաքտը, վէ քամիրը աչըպ՝ իչէրի ալտը օնու։ Ա է չինըրի հիչ կէօրմէմիշտի օ չէմմաս մարապետի եվլէտէն, ծնուն իչին չէյման ծնուն քըյամէթլինէ կիրմէսինէ, քէնտի իստէմէյի սիմսատ կէօրինտիւ ծնա. եանի կէնճ, կիւզէլ, վէ փէք եաքշը.բը տիշ էհլի։ Իսմի հաչան կէօրտիւյէ ծնու օ եղբայր տիւնեատլի ուրուպատա. վէ ծնուն մէնէնատսիզ կիւզէլլիյին, վէ իչթիամի ծնուն քըլընմա սէօզլէրին տէ. ծնուն մուհապէթինէ թուխթուշտու. վէ տէմի ծնա, նէ՞ իստէրսին պէնտէն պու վաքըթ։ Ա է մուրապետ քըյամէթլինէ կիրէն չէյման տէմի ծնա, օսանտոմ քարտաշ օ քըզ քարտաշլարըն իչինտէ, կէօրիւլ եա մանաստըր պինտանընտան, վէ սէնին մուհապէթինէ ալէփլէնիպ՝ ծնտան քաչտըմ կէլտիմ պուրայա սէնի պուլմայա։ Իսմի էյէր պէնի սէվէրսէն, էյլէ պէն նէ քի էթմէմիմ իսէ. կէօրի՞ էյօրմուսուն պու թօրպայը, տօղու տուր պէղնի՝ քիլիսէնին խաչնէսինին կիւմիշ աւատանըքըլարը յա. նանի. կիւմիշ խաչլար, շամտանլար, գանտիլէր, վէ սկիհլէրլէ. քի քըրըպ տօղտուրտում պու թօրպայա՝ վէ կէթիրտիմ պիչիմճէ. էյլէ քի սէնինչէ պիչ կիտէլիմ պիր ուզաք տիարէ, վէ օրտա գալան էօմրիմիզ կէծնիւլ շաղըրըչլա կէչիրէլիմ. իսմի իստէրիմ, քի սէն տէ էյլէ էտէսին։ Ա էֆէնտ չէմմաս եղբայր ալտանընդ ծնուն կիւզէլլիյինտէն վէ սէօզլէրինտէն, վէ իչէրտէն տէ չէյմանընն ֆիլմ վէրմէսինչէ տիւշտու ծնուն տատգաղընա. վէ միլլ վէրտի։ Ծնուն իչին ապապինճէ կիմճի քիլիսէնին խաչնէսինէ. ալտը մանաստըրըն կիւմիշ ալէմլէրին, վէ ծնյարը քըրըպ տօղտուրտու պիր թօրպայա, վէ քոլմուղու ալթընա ալտը՝ մանաստըրտան չըքտը չէյմանլա պէրապէր կիմճի նէրէյէ քի քալմուզատը։ Իսմի՝ հաչան մանաստըրտան պիր ալ

ուղտուրլար, չէլեան տէրին նիւրէքտէն ահիլար էտիպ՝ տէ-
ալի, հէյ վալա, հէյ վալա, ունուԹտուէմ ալմայա պիլէմ-
ճէ՝ պունլարտան զկյ քըյմէթ պիր քապ տահա, պու-
նուն իչին նալվարըրըմ սանա քարտաշ՝ պուրատա պիր ազ
էլլէն, Թա կիտիպ չափուկ կէԹիրէյիմ օնու. վէ նղբայը
օնուն սէօղիւնէ ինանըպ՝ պիր ազամ ալԹընա չէքիլիպ՝
պէքլէրտի օնա: Ա է խայըն չէլեան կիճատի կիրտի օ նղբայ-
ըրն մանաստարըրնա. վէ բահիպլէրին օտալարընըն էօնիւն-
տէ սէկիրտէրէք ֆէրնատո էտերտի տէվիյէ. քսկ.քըն չբքըն
չափուկ, սէկիրտին վէ կէճիկմէյին, զնրա իչտէ սիզնն չէմ-
մասընըզ քիսկէնիզին կիւմիւշ ալէԹլէրին չալըպ քաչ-
ատը. էօյլէսէ տիւշիւն էնսէտիռէ տուԹմայա օնու: Ա տահիպլէր
վէ օնլարըն պաշ փափաղը օյանըպ սէկիրԹտիկէր խազ-
նէյէ, վէ պուլտուլար օնու պօշատմըշ կիւմիւշ աւատան-
լըքլարընտան. սօնրա սէկիրԹտիկէր մանաստարըրն քափու-
տունա, աչըք պուլտուլար. տըշարը չբքըպ, վէ պիր ազ
սէկիրտիպ՝ պուլտուլար օ խըրսըզ նղբայրը ազամըն ալԹընտա
չալտըզը շէյխերի քօլԹուղա ալԹընտա տուԹմայա: Ա է
պաշլատըլար սիԹէմկէճէյ օնու ԹիւրլիւԹիւրլիւ բէզալէճ
սէօղէրլէ, վէ օնուն նուԹքու տուԹուլմուշ տուրուլտու:
Ա օնրա ԹուԹմուլար օնու՝ վէ կէօԹիւրտիւչէր մանաստարընա,
վէ պաշ փափաղըն էմրիյէ քօտուլար զընտանա, վէ այաք-
լարն զէնճիրլէրէ պաղլատըլար, քի կիւն ապաչ օլունճա չէ-
բահամլասընլար օնու քապահամըրնա կէօրէ. վէ սօնրա կիճ-
տիչէր օտալարընա ուչուտ այա: Ա է պաշ փափաղ պիրինէ
էմ էԹտի շէմմասըն ևէրինէ կէճէ ժամիրն չանըն
վուրմայա: Ամտի բահիպլէր ուչուրէն սէֆիլ շէմմաս նասըլ
սէսլէ աղլարտը, վէ ամ.ի տիչէրտի Ալահտան քէնտի իշ-
լէ տիյի կիւնահլարա, վէ սօնրա չաղրըրտը քէնտի սէվիկա-
լըսիւ ապնզ պիրիր Ա ալիտէԹուլահը իմտատա նէԹիշ-
մէյէ քէնտինէ: Ա է պէօյլէ աղայրպ նալվարըրըրէն, իչտէ կէօ-
րիւնիւպ շէյխնան՝ նիչյսէք սէսլէ կիւլէրէք տէտի օնա.
Նանըրըն Թիւրկտա վէ խըրսըզ, տէմէտիմմի սանա, քի
պէնի էօյլէ նօրտամընըզ քըյամէԹտէ չէքմէ, նօղտա՝
բէզնլ էտերիմ սէնի, կէօրտի՞ւնմիս, քի նասըլ տիւշիւն
տուզաղընմա, օնտան սէնի քիմնէ քուրԹարամազ, կէլտիճ
էօյլէյսէ սէնին Ա ալիտէԹուլահը, քի օնուն պատկուրին
էօյլէ կիւտէլ չէքէտտին, վէ քուրԹարսըն սէնի զէնճիրլէ
բինաէն, էյէր քաղը ըսա՝ Ա՛էվետպ վէրտի շէմմաս՝ վէ

տէտի, պէչի օ քատրը տրը պէնի քուրթամայա, վէ ուսմա-
րըմ, քի քուրթարը պէնի, վէ սէն ուլթանըրսըն: Ա է խշ-
տէ եղբայրըն պու սէօզիւնտէ կէօրիւնտիւ ազիզ Պէքիր
սալթանաթը հիւսն իլէ, քուշանմըշ հիսարսըզ
կէյլու ասկէրլէրլէ. վէ շէհմաս եղբայրը թէկէլա էտիպ
թամիլը քէլամլարա՝ էմր էթտի Փերիշթէլէրէ էօզմէյէ օ-
նու զէնճիրլէրտէն, վէ օնուն եէրինէ պաղլամայա օրատա
շէյթանը: Ա է օ սահաթ եղբայրը չէօզիւպ՝ եէրինէ պաղ-
լատրլար շէյթանը թըզակը եղբայրն քըչայֆէթինտէ: Ա է
սօնրա ազիզ Պէքիր էմր էթտի եղբայրա կէճէ ժամընըն չա-
նըն վուրմայա. վէ նատահաթլատը օնու սաքընմայա շէյ-
թանըն հիլլէպազ ըղընտան. վէ կէօրիւնտիզ օլտու: Ատմի՝
հարը կէճէ օլունճա օ զէնճիրտէն քուրթուլան եղբայր
կէճէ ժամընըն չանըն վուրտու: Օնու հաչան իշկիթտիյէ օ
բահիպ՝ քի օնա սըփարըշ էթմիշտի պաշ փափաղ չանը քայ-
ըսըն տէյի, սէյիրթտի չանխանէյէ, պաքմայա, քի քիմ տիր
չանը վուրան. վէ կէօրտիւ, քի օ սուչլու շէհմաս ըսը, քի
հիչ նիւզիւնտէ պիր նշան տա կէօստէրմէզտի օլան շէյլէր
խչին. զիատէ քօրքտու. վէ սէյիրթտի պաշ փափաղ. վէ
սայրը բահիպլէրէ, քի օնլար չանըլարըն սէօսիւնտէն քալքմըշ
քիւնէյէ կիտէրլէրտի. վէ տէտի, պիրմիմ փէհտէրի ազիզ-
լէրիմ, քի շէհմաս եղբայր նիճէ քըրըպ զէնճիրլէրի՝ չըքմըշ
տրը զընտանտան, վէ իշտէ օ տուր, քի շիմտի վուրտուչան-
լարը, քի կէօզիւմիզ կէօրտիւմ: Պաշ փափաղ, վէ ճիւմլէ
բահիպլէր թաճուպ քալըպ՝ կիթտիլէր զընտանա, վէ կէօր-
տիլէր քի շէհմաս օրատա տուրտուրտու, նատըր քի պաղլայ-
ըպ քօմուշտարըյսա. վէ սօնրա կիթտիլէր դատա, վէ կէօր-
տիլէր, քի շէհմաս օրատա տա տուրտուպ՝ քանտիլլէրի նաքար
վէ սայրը կըրպիթինէ պաբարտը: Պու իշկ ճիւմլէսի մէհման
քալըպ՝ վէ թիթրէյիպ, պաշ փափաղ միպարէք սուս քապըն
աղըպ, սաչտը օնու սահիհ շէհմաս եղբայրըն իւզէրինէ,
կէօրմէյէ՝ օլմայա քի շէյթան օլա. վէ օ շէհմաս
եղբայր տիպ չէրթիպ. վէ պաշըն էյիպ, քապուլ էթտի օնու
պէօյիւք իպադէթլարընըղա: Օնրա կիթտի պաշ փափաղ
բահիպլէրէ պէրապէր զընտանա, քի շէհմասըն քըչայֆէ-
թինէ կիրէն օնտա զէնճիրտէյտի. վէ օնուն իւզէրինէ տախի
միպարէք սույու սաչընճա, իշտէ օ սահաթ շէյթան թիւթիւ-
նէ տէյիշիպ, վէ քօվուլտու օրատան պիր ճէհէննէմ քօքու սու
պըրաքմայը: Օնէմ ճիւմլէսի փէքը էթտիլէր, քի օ կէճէ

շէյխան ալտաֆիմը օլա քէնտիլէրին . լաքին օ զաման տա՜հա զիատէ մամուրլանըլար պու փիքիրտէ, նէ զէման քիլիսէնին խաղնէսինէ կիրիպ, կէօրտիւլը, քի տուրուլօրտու օրատան քիլիսէնին պիւթիւն կիւմիշ ու ատանլըքլարը սաղ վէ լէքէ սիզ սաղող Պիքիրին միւճիւզէթիլլէ . պաշլատըլար էվվէլ ինատէն զիատէ իղղէթատէ վէ ըրազպէթատէ տուրմայա օ շէյմամա նղըայրը : Ա՜ն օ նղըայր կիզլիճէ պաղըրըրլն կէօնտէրտի մարպէտլէրէ վուքուֆ օլմայա , ամէպ օնլարտան պիր շէյ չալընմըշմը տէյլ . վէ տուլտու , քի հիչ պիր շէյ չալընմամըշ . էշքեարէ թանըրը , քի շէյթանըն հէյանէթլիսիսի օնու կիւնահա տիւշիւրմէ իչլին : Ընուն իչլին հաթըրդ շիւքիւրլէր վէրմէյէ քէնտիսին քուրթարան ադիղ Պիքիրէ , օնա իպատէթքիարլըղընը տա արթըրտը . վէ զիատէ ամէդ փուքըղըլա նաշատը , քուլտուք էմմէյլէ Ալլահա վէ օնուն ադիղ Ալիճէսինէ , թա քէնտի էօլճամ կիւնէիւնէճէք : Ա՜ն հաչան նաքլաշը էօլճէյէլի կիւնլէր , օլտուգ նաթլ էթմէ պիրեր պիրեր պաշընա կէլէնլէրի , ծնու քի նօքսատա նատըք , ալէմին հէյրան օլմասը իչլին :

Պա՜նո՜ նաչէլ էտէք Անթիկո գրան չէնտի հայէլէ օլընուկաց պէնիլէն չէնատընտա : Ա՜ն հայր Ալէչանդրտա ղէտո . ճէլտ . Է . լատ . 15 : Ա՜ն հայր Վատտա քոզ . ճէլտ . Է . նօրնո . 1 : Ա՜ն ատյրը չօ՜լտրը :

Ա՜էյվէ :

Իմտի էյէր պու քէչիլ շէյթան քէնտիսին էտէպտիղ քարը քը յաֆէթիլլէ թէրճուպա էտէրքէն , ալըտընճէ ադիղ պիրեր Ա՜էրիճի քէնտինէ իմտատա չաղըրմըշ օլասյտը, պէօյլէ բէղալէթիճ տիւշմէղտի . զիրա սյն Լանատլէնդուրտանըն տէմիսինէ կէօրէ . Շ էյլէնալը Ա՜էրչէճի ալէյնը էչպինճ չափա՜ չօյ վէրէրէք ճանը : Նիճէ նաթլ օլուռնուր պիր իչա իչլին , քի պիր կիւն քաֆիլ օնուն օտասընա պիր էտէպտիղ քարը կիրիպ՝ քի օնուն մուհապէթինէ վուրուլմուշտու , օնու կիւնահա ֆիթիլէրքէն նալմարըղ ալլատմայա , վէ օ նէյիտ պէօյիւք տարղըքտա պուլունուպ՝ թա քէնտիսէտ ալէֆլէնտիքտէ թէն արղուսյնլէ կէօղլէրին կէօյլէրէ քալըրըտը , վէ ատտի , եարտը՛մ էյլէ պտնա , եա ադիղ

պիքիր վալետեթուլլահ Ա՛երիէմ։ Ա՛և իշտե օսահաթ կէօ-
բիւնտիւ օ քարը ճէհէննէմ աժաէրի քըլյաֆէթինէ
տէյիլմիշ։ Ա՛և օ նիյիտին նիւբէյինտէն օ արզու ալէֆի սէօյ-
խունտիւ՝ վէ քուրթուլտու օ պէլատէն։ Պէօյլէ պիղ տէ
պիղիմ պէլալէրիմիզտէ պօրճլուլուղ իմտատա չալըշմայա
աղնզ պիքիր Ա՛երիէմի, օնունլա պիղ տէ քուրթուլուրուղ
ճիւմլէ լուհանի վէ ճիսմանի պէլալէրտէն։

Մ Ի Ա Ի Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ա Ր

Ընդէ Պիւրը Էմինէշմէտը պէր Հէնոխ Խոպաքէհէտը Հնդէ-
պէտե պէյն Ինտրը Ինտրնդ Գահինէնէն Լուֆըտըլ։

Իրրաքեան Ա՛լտերիոս նամ պիր քիշիտատե պէյ՝
Ջեմանիա պէյի Ա՛նդրիկոսուն էօզ օղլու դիատե խպատեթ-
քնար ըտը աղնզ պիքիր Ա՛լտեթուլլահ՝ վէ քէնտի
չօճուքլուղունատան պաշլայըպ՝ հէր կիւն օնուն ժամէրգուճ-
ուն վէ վարդարանըն սէօյլէրտի. օնուն իզդէթինէ չօք պա-
տարագլար էթտիրիր, սատաքալար վէրիր. վէ վէ հրիզլէր
տուեթար, վէ քէնտի թէնէին ճգնուխլա էզկինէթ քօշարտը։
Ա՛յրին քէնտի քիշիտատէյինէ կէօրէ պէօյլուք
քիմսէյէրդէ ալի քօշմա, վէ սիրահ օյնատեմա օյունտարդըն
տախի սէվդըտի։ Ի՛մտի՝ զուհուր օլտու, քի պիր կիւն քի-
շիտատէյէր մատէյինինտէ զինէէթլի սիրահ օյունու օլաճադ
ըտը. վէ Ա՛լտերիոս պադը քիշիտատէյէրդէ սիրահլանմըշ
օյուն նէրինէ կիտէրդըն օյնատմայա ընդարտա. վէ պիր քիշի-
սինին հանընտատն կէչէրդէն, իտտէտի քիշիսէյէ կիրիպ էվ-
վէլ պատարագ կէօրմէք ադնզ Պիքիրին իզդէթինէ, վէ
սօնրա օյունա կիթմէք։ Ա՛և այաքատաշլարը կիրմէտիդէր
քիշիսէյէ, ճէսճէսէ էթմէյդէ, քի օյունուն վաքտը կէ-
չէր՝ վէ քէնտիլէր օնտա պուլունամազտար տէյի, կիթտիլէր
օյունա։ Ա՛լտերիոս քիշիսէյէ կիրիպ, պատարագ կէօրիր-
տու. վէ չիւն պատարագ ձայնատոր ուտու, օրատա պիր
սահաթ մղքատարը կէճիքտի. վէ սօնրա չընքըպ կիթտի օյուն
հէրինէ. վէ կէօրտու, քի օյուն պիթմիշտի. լաքին ճիմ-
լէսի չաղրըրըլարտը ածիէրիմ Ա՛լտերիոս, ածիէրիմ Ա՛լ-
տերիոս, քի ճիւմլէսին նէյնտին։ Ի՛նա քէնտի այաքատաշլարը
վէ սայրը քիշիտատէյէր, քի օրատայտըլար՝ կէչիպ մատէյու-
նարտարը օնուն հէյնամէսին։ Ա՛լտերիոս իշինե-

տիքսեկ պուհնու՝ շաշարը. վէ տէտի օնլարա. Նէրէտէ, վէ նիձէ նէհնիմ պէն սիզի. վէ օնլար տէտիլէր, պու աթի մէյսանըն սիլահ օյունունսա սէն պու սիլահլարընա, պու թուպլար-ըընա, վէ պու քըյափէթինէ նէհնին պիզիմ ճիւմլէմիզի Օլ-տէմ տուլսուն Ալտէրիոս, քի օ լուԹֆու վէ միւճիւզէԹի աղիզ Պէքիր էԹմիշի օնա: Օնրա Ալտէրիոս օ սէր պատարագը կէօրիւրքէն աղիզ Պէքիր պիր ֆէրիշԹէ կէօնտէրսի, վէ օ Ալտէրիոսուն քըյափէթինէ կիրիպ՝ նէհնին ճիւմլէսինի օ աթ մէյսանընսա: Ալօնրա ԹէկքըրԹ տէօնտիւ Ալտէրիոս քիլիսէյէ, վէ հաթսըզ շիւ.քիւրլէր վէրսի աղիզ Պէքիրէ, վէ արԹըրսը օնա քէնտի խպատէԹքեարլըզընն: Ա է աղիզ Պէքիր տէ սէվիքսի օնու, վէ տուԹարսը օնու քէնտի սօլԹանը վէ տօսսու կիպի. նիձէ հաքըքաթի իւզէրէ կէօստէրսի, քի օնու շիմսի եազաճաղըզ: Պիր կիւն Ալտէրիոս խպատէԹքեարլըզ ըլա պատարագ կէօրիւրքէն պիր քիլիսէտէ, պատարագ էտէն փափազ աուէք կէրէքտէն սօնրա սէր բաժակը նօքարը քապարըմասընտա, կէօրտիւ, քի սկիհին պատամզընտան սաըլմըշըը պիր կիւզել սլԹըն կաչ, վէ խաչտան սոըլմըշըը պիր քեահյատ օնտա եաղըլմըշըը պու սէօզ. Ա էր պու խոչը Սոֆիոպ Հյոռա Վալենսիան Ինքիսըն Եպոքֆըլա-պան, պօպոպամ վէ սէվիլէսի Բէնէֆուէան Ալպէրնօսա: Հէյրան օլտու պունա պատարագ էտէն փափազ զիւտէ, վէ պատարագ պիԹինճէ, Ալտէրիոսուն քիմ օլտուղուն պիլմէտիյի իչին, աքապինճէ չըքտը մէմպէրէ (նանի, ամպիճնա) վէ տէտի ճօմհաճթա. սիզին իչինիզտէ, բիրրաքեան Ալտէրիոս նամ քիմսէ վարմը, վէ ճօմհաճթա տէտի. էվէԹ, վէ կէօստէրտիլէր օնու: Օլտէմ փափազ մէմպէրտէն էնիպ, կիԹտի պուլտու օնու. վէ պիր քէօչէյէ նալընըզ չէքիպ օնու, տէտի, Ալտէրիոս Ընդա հազրէԹինէ պիր հէտիյէ վէրէճէյիմ պիր պէօյի քսուլԹանտան բիսալ օլունմուշ. քի սէվիյօր սէնի. վէ սէվ-կիլու տօստ պիկիյօր քէնտինէ: Ա է պունու սէօյլէյիսի՝ վէրտի օնա օ ալԹըն խաչը մէքտուպկյէ. վէ նապլ էԹտի օնա, քինէ զէման. նէրէտէ, վէ նասըլ վէրիլտի օ կէօյլէրտէն: ՊիւԹիւն պու իշէ զիւտէ հէյրան օլտու. Ալտէրիոս, վէ քապուլ էԹտի օ խաչը ազիմ իզզէԹի լքրամ իչէ, վէ հաթսըզ համտու սէնա վէրմէյէ ազիզ Պէքիրէ: Ա է պիր ազ վաքըԹտան սօնրա պունուն իւզէրինէ սայըլմ տիւ-չինմէյէ տէտի քէնտի ֆէքրինտէ, կէօյլէրին սուլԹանընըն

ոյու խաչը կէօնտէրմէսինտէ տէմիք խտոէր , քի բա֊ հիպլիք խաչըն քալըրըզ՝ էօյլէ քէնտի օղլունուն ար֊ ամը սըրա կիտէյիմ : Ա՛է նասըլ քի տիւշիւնտիւ , էօյլէ տէ լէյքմիլ էմմէ՛ զէրա տիւնեայը լեէրը էտիպ , Կիտտերեան բահիպլէրին լեարիքինէ կիրտի , քի օնլար քէնտիլէրին տահէթի կանունլարընա կէօրէ ազիզ Պիքիր֊ քուլու֊ք էտէրլէրտի , վէ տուրտու օնատա պիր կէյ ֆէ֊ րիշթէհսի կիպի . վէ էօլտիւ օրատա վաքըզ ըլա :

Պուհու֊ նուր֊ էտէր կէնապիու էնդի էլհասլընտա : Ա՛է Դաէրնէլ Խոլէնինեան էնդի այնտուա֊բէնտա : Ա՛է հայր Դատուս Եոկի . ճիլտ . Ը . էօրն . 22 : Ա՛է հայր Անդանոս կո֊ նոլտ . ատնդ Պիէրնն տիճդ . էնդ . ա . Տ֊ճ . 5 :

Ա՛էյէ :

Դարագա պարը քէրրէ կիւնահսըդ սէյիրլէրլէ վէ ցյուն֊ լարլա էլլէնմէք կիւնահ տէյիլ տիր . նիձէ Ա՛լտնիրնս է֊ տէրտի . քի սէվէրտի սիլահ ցյունուցյա կէօնիւլ էլլէնտիր֊ մէսին . լաքին օնձաւլայըն ձահտ էտէյիմ՛ , էօյլէ սէկինահ֊ լարտան իլէրի տուրմադը բուհանկին , վէ օնլար իչնին Թէրքը էմ֊ մէմէք օնու , իլէ էօյլէ օլադըմ՛ , նիձէ քի սէօյլէր առադքադ . Թէնէկէ տարմադ գնահտ . այլ ոչ եկիե տարմադ գնճարնտ . Լանի . Դարագա լէնէկէ կիւէրինդ , եէկ լէնէկէ սնլահլանմայըդ : Օ՛յրա քիմսէ կիտար ձանըն քըմըյսանը֊ շընա կէօրէ , վէ Թէնէնն Հավէսինէ կէօրէ կիմմէդ , օ սա֊ հիհ Ա՛լլահ էվլատը տըր . նիձէ սէօյլէր օ առադքադ , Ոչ֊ հագճադնէ Ա՛յ Հալին , նատա են ոլդրի՛ Ա՛յ . Լանի , Օնլար չի Ա՛լլահըն բուհյէ կիտերլէր , ծնլար Ա՛լլահըն եէլտուրը տաէ֊ ըտ :

Մ Ի Ս Ա Ի Ո՛Ղ Ի Թ· Ա՛Ն :

Ա՛ղէդ Պիչիր չէնդի խոտոէլէհաբը պնիր չաբընձը ղյոֆէլինինե կիրմէյէ , եէտոպ էյէտի օնու֊ շնլինձըն էլնոպէն , ղի հնլա֊ էմմէ֊ նոպէրտի օնու֊ :

Ա՛ինը քիշիլատ վէ ղէնկին ատկերի քիմսէ վար ըտը Թաֆ֊

ցալը վէ խրաֆ մասրաֆձը, պու ախմախձասընա թէլէֆ էմմլէ քէնտի մալարընն, էն սէֆիլ ֆու քարէլլէյէ եէթիշ-
մէ: Պուննուն քիշիլատէ էվլասը պիր զէվձէխի վար ըսը. քի զնատէ քնամիլ վէ ապլոզ պիքիր Ալլահէթուլլահա իպատէթքնար քարըյար. վէ զնատէ սապը ըլա չէքէրտի քէնտի էրքէյինին իսրաֆձըլըզըն վէ ֆու քարէլլէյին չէթին-
լէյին, քի օնա ավուշուլէր: Խմոի՝ հաշան հաքլաշար պիր զինիէթլի եօրթու կիւնիւ. քի օ ատէմին ատէթէյտի հէր նըլ օ եօրթուտա չօք տավէթլէր վէ փէշկէշլեր էմմէք քէնտի տօսալարընա, չըքտը սավուշտու օ շէհիրտէն ուզան-
մասընտան էօթրու, զնրա օ էրլ զնաֆէթ էմմլէ քուտ-
բէթլի եօզ ուտու, վէ կիտիպ՝ սաբին օլտու պիր ուզաք իսպիդ ևէրտէ, ֆնա եօրթու կիւնիւ կէչինձէյէտէք: Խմոի՝ օրատա մէրկ մէհսուն տուրտուպ՝ ավուշիւնիւր-
քէն, քէնտի կէչմիշ տէվլէթին, վէ շիմտիքի սէֆիլ-
լէյին, իշտէ եօրֆլուլիւ կէօրիւնիւշլէ պիր ավըր քիտաէ նէ-
թիշտի օրայա, քի շէյթան ըտը. վէ տէտի օնա, ատէմ նիշին պէօյլէ քտասէֆլէթ տուրտուրսուն. վէ պու նաթլ հյլէ-
տի օնա քէնտի էվկէբի տէվլէթին, վէ շիմտիքի սէֆիլ-
լէյին. վէ տէտի. իշտէ պունուն իչին քտասաֆլէթ տուրտույօրուս, վէ պիլմէմ նէ էտէյիմ: Տէտի օնա ամլը՝ սանա պիր խաֆիֆ սէօզ տէյէձէյիմ, հյէր միթիհ օլտըսան, սէնի տէվլէթլի վէ իշթիշամը էտէյիմ էվկէբինտէն զնատէ: Ն՛էվապ վէ րտի օ ասկէրի, վէ տէտի, հյէր իբրարըն թէկմիլ էտէրսէն պանա, հապըր ըմ միթիհ օլմայա սանա, վէ թէկմիլ էմմլէ պէնտէն նէ քի տիլէրսէն: Տէտի օնա շէյթան. խմոի քտըզ կիթ էվինէ. վէ սէնին էվինին ֆէլանձա նէրին քտզ, վէ օրատա պիթրն վէ կիւմիւշ խաղնէսի վէ ճէվահիր թաշլար պուլդուրսուն. վէ մանթլուլու օլտուրսուն. վէ սէնտէն խաէտէյիմ՝ պու տուր, քի ֆէլան պլրն ֆէլան կիւնիւնտէ՝ պիրէնձէ կէմիրէսին պուտպյա սէնին ախ-
մախ ճղնատը զէվձէնի: Խմոի պունուն իչին խատ-
դուի շէյթան օնուն զէվձէսին. քի հէլաք էմսին օնու՝ ապլոզ Պիքիրե իպատէթքնար օլմասը իչին: Ա օնրա պու քտվիլէ պյրըլտըլտար պիրի պիրլէրինտէն. վէ չափուկ կիմսի ասկէրի քէնտի էվինէ, վէ պուլ-
տու շէյթանըն տէտէյի խաղնէլէրի. վէ օնուղա էվվել-
քինտէն զէնկին օլտու. վէ տուրտուրտու չապըրքտա վէ շէնկինլիքտէ: Ա՛է ասնըա շէյթանըա էմտէյի քաալին կիւ-

նիւ եաթլաշտըքտա, ալտը քէնտի դէվճէսին. վէ էքիսի տէ
աղլատա պիտտիկեր. վէ կիւնէրլէրտի օրտայա. Նէրտէ քի
կէօրիւնտիւ շէյլտան օ ասկէրիկ: Ալ օնուն դէվճէսի մի-
նիւա վէ Ալլահա մութհապէլի օլմայլա, միւթիւհ օլտու
քէնտի էրքՙինէ, վէ քէնտիլէրէ պիր ֆէնա շէյ զուհուր
էթմէսին տէյի, սրփարշ էյլեսի քէնտիսին քէնտի սէվ-
կիւլիսիւ ազիզ Պիքիրէ, վէ սօնրա պիտտի ամտա: Իմամ
շէհիրտէն ուզաքտա, եօլտա պիր քիլիսէյին եանընտան կէչէր-
քէն, եավաշտան դէվճէ քէնտի էրքՙինէ, քի իզնի
վէրսին կիրմէյէ օրտայա, վէ հաչան իզնի վէրտի, էնտի ամ-
տան, վէ կիրտի քիլիսէյէ պիր աղ տիւվա էտիպ սօնրա
կիթմէյէ եօլտաքընա՝ վէ օրտատա սրփարշ էտէրքէն քէչ-
տիսին Ալլահա վէ ազիզ Պիքիրէ, օնուն իւղէրինէ պիր ույ-
շուքլուք տիւշտիւ, վէ ույքույա կիրտի: Օլտէմ ազիզ Պիքիր
օ քաբրընին քըզարթէթինէ կիրիպ, չօքտան քիլիսէտէն տըշ-
շարը, վէ պիտտի քտարըն ամըրնա, վէ օ ասկէրլէյէ չօքտան
եօլա, քի օ օնու քէնտի զէվճէսին զանն էտէրտի, վէ
կիտէրլէրտի պիլէ, վէ վարըպ նէմիշտիէր վատ օլունան
նէրե, քի օրտատա շէյլտան պէրքՙէրտի օնՙարա: Ալքին
հաչան կէօրտիւ շէյլտան ազիզ պիքիր Ալլահէթուլլահը,
պաշտատը թիմիրէմիյէ. վէ ասկէրինին իւղէրինէ էօրքէչ-
նիպ, տէտի օնա. էյ հէյանէթի էյլիք պիրտիզ զալըմ.
պէ մուտուր էտուն, քի էտիյօրտուն պանա, քի օ քատտար
էյլիքլէր էմտիմ սանա, վէ սէնին զէվճէնի պուրայա կէ-
թիրէճէք նէրտէ, կէթիրմիշսին Ալլահըն Ալլահտըր.
պէն իտտէրտիմ սէնին զէվճէնի, օնուն պանա էմտիյի
քէմիլքլէրէ պէտէ՛ օնա քէմիլիք էմմէ իչին. վէ
սէն կէթիրմիշսին օնու. քի օ պանա իպթիլա վէրիպ՝ ճէ-
հէննէմէ կէօնտէրէճէք տիր: Ասկէրի քօրքտուտուն-
տան շաշտը քալտը, վէ ճէվապ վէրէմէտի շէյլտանա: Օլ-
տէմ ազիզ Պիքիր զնատէ էօրքէյլէ տէտի, նատէթ շէյ-
թանի քիմսին սէն, քի պէնիմ իպատէթքնատրըմա վէր-
թաճըզըրզընա քէմիլիք էմմէյէ քատտը օլա պիլէսին: Իմ-
տի նըրը՛ զէմինի սիահ կէչ. վէ պիր տահա կէօրիւնմէյ-
էսին. վէ աքսաղինէ՛ շէյլտան նէրէ կէչիպ կէօրինմէզ օլտու:
Օլտէմ ասկէրի աճտան էնիպ, տիւշտիւ նիւղիւ իւղէրինէ
ազիզ Պիքիրին միւպարէք այաքլարընա, վէ քէնտի կիւնահ-
լարընա ավֆ տիլէրտի: Ալ ազիզ Պիքիր էվվէլ սիմէմ-
քէտի օնու պու էմտիյի իշ իչին, վէ իսրաֆ մաստաֆքը-

լողը իչին. վէ սօնրա տէտի. իմոի տէօն սէնին էվինէ գիվձէնլէ, էի քիլիսէտէ պուլուրսուն օնու, քի օրայա տիւվա էթմէյէ կիրտի. վէ օ շէյթանըն սանա վէրտիյի գէնկինլիյի տաղը թ քայըզ էլլէ. վէ պուհնու սէօյլէիպ կէօրիւնմէդը օլտու: Ա է ասկէրի ալըզ գէվձէսինին ամըն, կէլտի պուլտու օնուզ քիլիսէտէ, քի տահա թամըլը ուչքուտայտը, վէ օյանըրըզ օնու, նադր էթտի օնա նէքի բաստ կէլտիյտ քինտին է. վէ սօնրա օնու ամա պինտիրիպ, տէօնտիւլէր քինտի էվլէրինէ. վէ ազնդ Պիքիրին նասահամընա կէօրէ տաղըտըզ քայըզ էթտիլէր շէյթանըն վէրտիյի շէյէրի: Ա է իքիտի տէ քինտիլէրին քալան էօմիւրլէրին զահմետը տէ՝ Ա՛լահըն վէ օնուն ազնդ Ա՛լիսէօսինին քու լուզունա կէչիրտիլէր: Ա է ազնդ Պիքիր նօք քի սալթ գինկինէնտիրտի օնըարը բուհանի լութֆըարա, վէ տահի ճիամանի չօք մադ տա վէրտի օնըարա, թաքի սէլամէթլէ բահամըլան տըլար Ա՛մին:

Պուհնու նուր էտէր Ա որագինէ ապէզ Պիրինին աչմայէ պէյ էչնըճանին Լուտիրինոյէ: Ա է հայր Գոռոս Բովկ. ճիլտ. Ը. էօրո. 5: Ա է հայր Անվանոս կոմոզիա. ապէզ Պիրինին ճահճիլ. չիլուտ. ա. հ. 26:

Ա՛էյվէ:

Ա՛յիճ պու ասկէրիյէ շէյթան կէչիճի գէնկինլիք վէրմէյլէ, իստէրսի տիրի տիրի հէլաք էթմէք օնու՝ վէ օնուն էյի գէվձէսին, պէօյլէ էտէր կիզլիճէ չօք թամահքնաթ յարա տա, օնըար քի թամահքնարը շէյթանընտան ֆիթլէնիպ, վէ սալթանաթ հավէսինտէն չալըշըրլար կիւնահ հօշարըլա մադ արթըրմայա, քի օնըարա հէլաք օլուրլար էպէտլիչ: Ինչ օնըար քի իստէրլէրսէ քինտի ճանըրըն քայըզ էթմէմէք, զիքր էյլէսինլէր սաղմոսուն պուսէօզլուն՝ քի սէօյլէր. Ի՛սա է ասէտ ինչ պրթրոյ՝ չան գէսպէտ Տէձուրնէ Տէլսուրոյ. Ա՛նդի. էյի տէր ասպըջանէնդա տաղ մադ ինանմէյուրլարը չօ՛ գինկինլէրինտէ: Ա է մադ մադա քանահաթ էթմէկ զայրէթ էթմէյնէր, քի քահարը օլսունլար էպէտի հօմիւրէ հէթիշմէյէ:

ՄԻՀԱՅԻՆ ԹԱՓ

Պիր փափաղ շէյխանըն նըշանըսընա պատրաստ վարդանա ին-ղարն աշ ահեթպան օղունուրչին, վէ նեզան յուզէլճէ-ղոնիախ, ապէգ Պիհիրին նարտըճայըս փոխա չգործը:

Պէհլիկ Սպանիանըն Տօղնօճն շէհրինտէ պիր ֆաղիր ա-մել վէ աղիզ պիրիր Ալիտէթուլլահա զիատ իսպատէթ-քար փափաղ վար ըսը: Պու պիր պէյիք նօրթու կիւ-նիւ ձայնաւոր պատարագտա կիսատարկատագըք էտերտի շէհրին պաշ քիլիսէսինտէ, քի շէհիր նիզամտա օնտայ-սը, վէ փէք չօք էրքէկ տիշի ճէօմահաթի վար ըսը: Ալ պատարագըն ինճիլի շէրիֆ օրտունմասընտա, պու զիքր օլունան կիսատարկատագ փափաղ ինճիլի շէրիֆի տուդմուշ-տու օրտայընըն էօնիւնտէ օլտէմ նալէթի շէյթանն, քի պունուն աղիզ պիրիր Ալիտէթուլլահա իսպատէթքեարլըղը իչին օ-նա քարշը քուտուդմուշտու, մայմուն ըր յափէթմէյէ կիրիպ կէլտի օմրուդտա օնուն կէօզիւնիւն քարշըսընտա տուվար-տա պիր նիւյէք հիւճրէտէ. վէ տիվիհի քալէմ էրքարըդ վէ պիր էնալի թիրշէ քնահատա, վէ ճօմահաթա պաքըդ պաղը քէրէ պիրինէ վէ պաղը քէրէ օ պիրինէ, վէ քուլակ քօյուդ օնլարըն սէօզլէրինէ, չափուկ չափուկ նաղարտը ճիւմլէսին, հէր նէ քի մինասիպէթսիզ սէօզ վէ էտէպսիզ իշ օլուրտույ-սա օնտա, վէ տօղտու թիրշէ քնահատըն իչի նիւզիւտէ նաղըչտա: Ըրտտա էչի տէ նօղտուդ տիշէհլի վար ըսը, քի պիրի պիրլէրինչէ մինասիպէթսիզ սէօզ սէօչլէշիրլէրտի. վէ չիւն օնլարըն սէօզլէրի շէյթանա փէք մանդուդ ուտու, իտէրտի օնլարը տա նաղմաք. վէ չիւն թիրշէ քնա-հատտա նէր նօղ ուտու, պաշլատը օնուն ալի ուճուն իչի էլլէրինչէ տուդմուդ վէ նօքարրըսըն տիշէրինչէ էէք ղիչ օ քատտա, նամ քի պիր ազ էնկլիէնտիրիպ, պաշլատը օնլարըն սէօզլէրի ի տէ նաղմայա: Ասքին օ քարըշար սէօզլէրինին քամէթին արճըդմալարը իչին, շէյթան պաշլատը թէքրար տիշէրինչէ վէ էլլէրինչէ էէքիշտիրմէյէ թիրշէի, քի նէր օլսուն օնլարըն քալան սէօզլէրին տէ նաղմայա. վէ պու-նու օ քատտա քէրրէ թէքրարլատը, վէ սօնունտա օ քատտա քուվվէթլէ էէքտի, քի քաֆիլ թիրշէ նըրթըրըդ քէնտի պաշըն վուրտու հիւճիւրէ նին տուվարընա, քի օրտա ո-

Թուրմուշտու. վէ օնտան՝ խըզըը նուվարընըդ ազաղը նէրէ
շարփըլաը. վէ սան քի օ ուիշխիլինեան պիտաէ քէտէր-
լինիդ, պաշլատը էլներիդիլ, կէօղերիդիլ, չէհրէհէյ-
լէ, ազըլալա, վէ պիւթիւն թէնինին քըմըլտան-
մալարըլա էօյլէ պիր մասկարալըքլար էմմիյէ,
քի սէֆիլ կիսասարկաւագ փափաղ՝ Եա օ վաքըտատաք
սըքարտը քէնտիսին կիւլմիտէն Թա ուիլին տանի ըսըրըտը,
լաքին սօնունտա տայանամայրա՝ տահա աւնտաբան օքուն-
մասը պէնմիտէն, պաշլատը կիւյսէք սէսէլ կիւլ-
մէյէ, վէ կիւլտիչինեան թէկրէնմիյէ՝ էօյլէ քի աւնտա-
բան էլինտէն ուիւշմիյէ նաքըշտը: Ունու ճօմահաթ
կէօրիւա, վէ իշիտիդ, ասլըն պիլմէմիյէ պիտաէ շէքլէնտիլէը,
վէ ճիւմլէսինտէն պիտաէ նէյս կիւճէնտի օնուն ուԹան-
մադ ըղը իչին: Վէ Հայտն պատարագ պիԹմի՝ օ սահաթ
չաղըրտը օնու, վէ ազարլատը, վէ օնա քաղէտ՝ մէհրամ
էԹտի օնու քիլիսէնին իւլէֆսինտէն, նէ քի վարըտը յատ:
Վէ իշտէ շէյԹանըն արըստա տէ պուլատու, նանի ճիւմլէ
իւլէֆսինտէն մէհրամ օլաս՝ ՃուքաքԷ վէ սէֆիլ քալ-
մադըն իստէրտի: Վէ օ ազիզ փափաղ պու իշ իչին պիտաէ
քատափէԹլէնտի. վէ կիտիպ ազիզ պիքիր Վալտահ-
Թուլահըն պատկերինին Հաղուբինտէ աղլատը քէնտի
կիւնահլէրինէ՝ սայըղլադըն շէքլէնտիսինէ սէպէպ օլատուղու
իչին. էօյլէ Թէֆէլն սըրատա, ֆարաղա քատափահաթը քէնտի
քատէԹիլէ տէյիտէյատ տահի: Վէ պէօյէ պիր քաշ
կիւն տուրատու ազլայըպ կէօզ նաշը տէօքմէտէ: Ունօնրա
պիր կիւն քէնտի կիւնահլադընա ազլադըն ազիզ Վէքիր
կէօրիւնտիւ օնա, վէ տէտի. իշԹիմամ սէնին նիսպլադըն,
վէ կէօրտիւմ սէնին ճանընդն սըրըլէԹլէրին. վէ սանա
նատատմ էմմիյէ կէլտիմ. վէ պուտու սէօյլէյիպ, վէրտի
ծնա շէյԹանըն քիլէսէտէ նատըղը ԹիրշէյԹ, վէ տէտի,
կէօՀԹիւտ վէր պու քնահատը նէյսա. վէ նադըլ էյլէ օնա
պատարագտա կիւլտիչիւնիւն սէպէպին, վէ քօղքմա, զիրա
պուլուրսուն նէյսուն Հաղուբինտէ էմմիյէյի լուԹֆուն.
վէ պուտու սէօյլէյիպ կէօրիւնմէղ օլաս: Ազիզ քահանայ
կէօՀԹիւտրտու օ քնահատը նէյսա, վէ նադըլ էմտի սըրատըյ-
լա քէնտի կիւլմէսինին սէպէպին: Ունու պատը օ քնահա-
տը, վէ օքույատ՝ սայըղ ատլատ իչինտէ օ տիշէհլիկլէրին ատ-
լարըն Թմանըտը. վէ չաղըրդա օնդատը քէնտինէ, տէտի. սիղ
Ձէլան կիւն պատարագ վաքըտնատա քիլիսէտէՀայինիզ:

վէ ծնլար տէտիկը, էվէթ։ Տէտի նայ. նէ խոխ օ պիրի պիրինէ սէօյլէշմէյինիզ պատարագ վաքտընատ։ Ալ է օնլար ինքեար էտիպ տէտիկը. ղնքը էտէմիյէղ, քի նէ խոխ սէօյլէշմէյիմիզ։ Տէտի նայ. խոխի էյնը տէրսէմ նէ սէօյլէշմէյինիզին՝ սահիհին իքրար էտէրմիսինիզ, նօքսան նօք. վէ տիշէհլիկեր ղանն էվամէյլէ, քի օնու սայրըլարրն պիրմէսի քատըկսիզ տիր, տէտիկը. իքրար էտէրիզ, վէ ինքնար էվամէյիզ։ Ալ պաշլատը նայ օքումայա շէյթանըն Նաղտրղը օնլարրն սէօղլէրին։ Ալ օ քարըլար ուխանըպ, ինանմուպ քատըրլար. վէ աղըյարաք տէտիկը ճիւէյսի կէրչէք տիր հայր սէն՝ նէ քի տէտին. լաքին խանճուպա՝ նղպ՝ շաշյօրուպ, քի քիմ իշինէտի պու պիղմէ՝ խենճա սէօղլէրիմիզի. վէ նաղտը վէրտի Հաղրէթինէ. պուննու նա շէյթան էվամէյ, վէ նախօվ Ալլահրն ֆէրիշթէնէխ։ Տէտի Նայ. սահիհ սիր սէօյլէտիյինիզ, ղնրա պուննու շէյթան Նաղմըշ, լաքին պանա կէօյլէրտէն բիսյալ օյնատու։ Ալ ոսնրա սիխէմէղիյիպ նասիհաթլատը օ քարըլարը ֆէրահաթ էվամէյէ քէնտիլէրին էտէպիղ ամլըէրինի։ Ալ օնլար տիղ էօքիւպ, օնու՝ խենճա նէսիհաթրն ապտըտար աղտյարաք, վէ կիխամտիկեր, տիյիշտիկեր քէնտի ֆէնտա ամլըէրին խայըր ամլըէրէ։ Ալ պու օյան իշլէրէ նայ մէհման քատըպ՝ խանըպ օ աղնղ փափազրն ֆաղլ ամլըկնին. վէ էյի պիլտի, քի կէօնիւխուպ վէ զօրաքի խոխ օնու՝ կիւմէմ պատարագ վաքտընատ. վէ քատըպ էվամէ օնու մուհապէթ իլէ, վէ վէրտի օնա էվէյքի իւլէֆէսին ճիւմլէսին նէքի վար ըտը. Ալ պիօյլէ օ մայմունն քրյաֆէմինէ կիրէն շէյթան աղնղ Պիբիրէ խատաեէքէտար փահտաղը մասկատա էվամէք խատէրքէն, քէնտիսի Ճարխ օյնատու. վէ աղնղ Պիբիրին օնա կէօրիւնմէսինէ սէպէպ օյնատու. վէ քէնտիսի քայըպ էվամէ օ կրն ֆէնտա քարըլարը, քի օնլար ՃԻՀԵՆԱՆՄ քատըլարընա խաքրն ընդլար։

Պռանա նաժլ էտէր հայր Էլէքսանտռ վէլէֆեան ֆէնտի ինիոպլատրէյան. Ը. ֆայըտա։ Ալ հայր Կոռնէլ Բռնէ. ճէլտ. Ը. էօրնէ. 6։

ԱԿՅՎԵ։

Ինչէր պուռ վախտագ Ալահըն քիլիսէսինտէ բաւէթսիզ կիւնլէ մէսկիլէ, օ տաս շէյթանըն հէրաքէթի իլէ քաղէ պիէնաի խաե, ֆարաղա վաքըթլը, նա նէ քաւտար քաղէպէ լայըք օլըյար օնլար, քի արսըզ տուրուլար քիլիսէտէ, վէ էտէպսիզ կիւլէրլէր։ Ընուն իչին չօք բուհյանէր սէօյլէրլէր, քի պուռ քաւտար քաղէպլէր վէ պէլալէր, քի կէօնտէրիր Ալահ քրիստիանարա սանըքի օլուէթիւնիւ պուռնուն իչին տէրլէր, զէրա ուէթանարաք տուրմադըր Ալահըն քիլիսէսինտէ։ Ինօյլէ խսէ ճահա էտիլիմ օրատա զիատէ թէվաշլիւ լբրամ իլէ տաւրմայա, Ալահըն մէվճուտուղուն փիքրիմիզտէ տուէթ մայրա ուէթանաճաք էվլաթ կիպի, չէօյլէ քի օ տաս սարբասըն պիզի ճանըն վէ թէնին ճէմի պէլալէրինտէն սէվիւլիւ էվլաթլարը կիպի։

ՄԻԱՅԻՆՈՑ ՔԱՐ։

Ընդ Պէրէը պիր եհրիար հասպտ քահիպն ասպտիճպօշան ոճնա, օնուն եօմրնա օվուս պէհ պահա ոպնըդը։

Պր Ընսելմս եազար, քի Ինկիլթեռանըն պիր մանաստըրնտա պիր քեամլ էհտիար բահիպ վար ըտը, զիատէ ֆաղլի ամէ վէ փաթ քիմսէ։ Պու տէր, թա քէնտի չօճուքլուղունտան պաշլայըպ ազիզ պիքիր Վերիեմ զիատէ խպատէթ քնար ըտը. վէ քաչ տէֆա օնուն ազիզ իսմին անար, նա սայրըսընըն ադդընտան իչխտիրտիյսէ, տէյիլ քի սալթ օնուն իզդէթինէ քէնտի պաշըն էյիպ թէմինահ էտէրտի, վէ սանքի հէր տէֆա տա տիզ չէօքէրտի։ Պէօյլէ պուռ մուէթլուլուղ բահիպ չօք սէնէյէր եաշատը, թա քի փիր էհտիարլըղդա նէթիշտի. վէ սօնրա թաբաթը քայմայըպ եա, թաղա տիւշտիւ. վէ օ էզիկէթլի հատտալը քտա չօք սէնէյէր քաղտը. վէ չիւն քէնտինի քայըրտամազտը իքտիզալէրինի, պաշ փափագ իքի կէնճ եղըայը թմալըն էյլէտի օնուն խըզմէթինէ. վէ օնլար չօք մուհափէթ իլէ խըզմէթ էտէրլէրտի։ Ամմի զուհօր օլտու, քի պիր կիւն օնլարըն հիչ պիրինի պաւլունմատը նանընտա, վէ հատտա նէն պիր իքտիզատը վար ըտը, վէ քէնտինի քայըրտամազտը.

՝ի չաղբրբտաը ընլաբը՝ ՝ի քիմսկ իշխեմ՝ի զամ։ Խմոի զիա-
տե տաբլըզա ՝ի սբբլբեթկ տիւշիւզ, պաշլատը քենամ սեվ-
կիւբիւսիւ ազկզ Պկքիրկ սբզընմնայա, ՝ի տեամ, կէօրիւյ
օյատեն նա՝ քերկվքեանի վալիտեթուլահ Ա՝երիէմ՝, քի
նե՝ տէրթամ՝ ՝ի սբզքյեթամ՝ տուբայօրատմ՝, ՝ի քիմսկ
եօք տուր՝ քի նարատմ՝ էմսկին պանա, էօյլէյսկ նիաշ էտե-
րիմ՝ պանա պիր նարատմ՝ ծը կէօնտէր. զիրա սէն հէր շէյե
քատըրըն։ Խշխեմտ՝ ծնուն ֆիրկատար նիաշըն քերկմ՝-
քեանկ Պկքիր, ՝ի ծնա խմոատա նէմիշամ՝ տէյիլ սայ՝ը-
լարըն էվյլյե, իսկ՝ քէնտիսկ կէօրիւնտիւ օյատա ատա-
պինձե, ՝ի ծնուն նամաշընա նարքաշըզկ բահամիյանտարըզ
ծնու քենամ տէսամ՝ շերիֆկյե, ՝ի սօնրա թեէսէլա հէյէ-
խկ տէտի ծնա, Խշրե կէլըյ նարզըմ՝ էվինէյե ատնա սէվկիւ-
զե՝ խոպոքէլհարըմ՝. րե տաչոպոռ օչուտնե ՝ի տաչոպոռ ատե
պանա, պէյիր սուզ՝ կէրէզ տահուպկնկյե՝ րե սէվէբսին
պկնկ, ՝ի պըշտրպան պա խկմկնկնկյե՝ րե պկնկ կահմե պկզ-
չէօրէբսին. ՝ի ֆարպզա սէն պկնկրե պզիչ պաշկա նարզըմ՝ը
պկնկ սանա, կայն նշրե պկե կէզկյ նարզըմ՝ էվինէյե ատնա
պկնկ օյան տահուպկնկյ կէօպէրմ՝ը նշյն։ Ա՝ե շինպկե ատնա
նարզըմ՝ըզա ՏէօհՏապկնկյ կէօպէրմ՝ը նշյն, նշրե ատպզկպզրմ՝ աննկ ՝ի
էօրբկե պրինըզըզ օկոպ աննկ պահա. ՝ի էննկնշկնկն չպրկպ-
նկյ աննկն կնձկյնկն. ՝ի պուտնե սէօյկյեզ թեէսպհհաթ
էյկէտի ծնե. ՝ի կէօրիւնտկզ օյատե։ Ա՝ե օ ազկզ ՝իհտիար
ապատկինձե տէյիլ քի սազթ քենամ ՝իհտիարըզընատա հատ-
տաըզընատան տաղազատը, ՝ի տախ տիւզկրը ՝ի պուտկթկն օյ-
տե կէնձկյինատէքի կկսկ։ Ա՝ե ծնատան տնրատ պաշկատը
տահա զկատե սբճաք մահատկթկյ քատըտ էմտկյ Ա՝ե-
յահա բահիպկյինկ միսմազկք տակզկէտե նաշամայյա։ Ա՝ե
նկձե քենամսկ ննկնկյննամ ֆանկ էօմիւրզկ տիւննա իսզկ-
բինտե. պաւնուն կկսկ օյանըզըզ նատ՝ համիատար մանատա-
տրըզնըն բահիպկրկն բուհանկ էօմիւրե ննկնկյննամկյ։ Ա՝ե
տնրատ ազկզ Պկքիրկն կբրատընատ կէօրե օմնուզ նըտ տահա
նաշայատ, բահիպկյկ միսմազկք տակզկէրկնկն փաբզըզըզյա
՝ի տօզտ բուհանկ մահատտ կկե ըրատահամյանտը Ա՝յահատա։

Վյուննա Նաչ՝ նէե՝ը հայը Վատեան էոզկ. ճկըտ. Ֆ. էօրկ. 20։ Ա՝ե հայը Ակեքտնատ նամատ. տզկզ Պկրէրկն Դաճկեչ. րկե. Ֆ. Դ. 27։ Ա՝ե տայրըտտ։

Ա՛խվէ։

Պու հիքայէթի պիզ իշլոտիպ, չօք եաչամասըն ապղալէմ, չիւնքիւ սօնուննտա էօլէճկիզ. նասըլ քի պու քահիպտէ սօնուննտա էօլտիւ, վէ նիճէ սէօյլէր մևլթլուլու ֆաւմնա գևմքացի, ճահա էտէլիմ էյի եաշամայա։ Ա՛խ իշտէ պու տուր, քի սէօյլէր Ա՛ննէքա. ընէզ նա՛յ կէճ էօլճէօյ պիզ շէյ եվ՛ճէզ. նևճ էյի, նա՛յ էյ էօլճօյ պիզ, ո՛ չօ՛ շէյ էտէք։ Ի՛նսյլէ իսէ ճահա էտէլիմ էյի էօլմէյէ. պևրա պէսյլէ էօլէն եօք քի էօմրիւն էօլևմէ, իւլէ էօլևմմևպպևյէ տէյ իշլոր։ Օ՛նու քի քըսմէթ եյլէսին Ա՛լլահ ճէմի պու քիթապը օքու՛յանլարա, աղիզ Մ՛ալևտէթաևլլահըն շևֆայէթիյլէ։

Մ՛Ի՛Ա՛Ի՛Ը՛Ն Թ՛Ո՛ Ա՛Ի՛։

Ա՛ն-ևլէպևն ապէզ Պևքիր չևնդինին պիր ղո՛-հանի ահենճինէ ֆափազը օնուն էօլմճի-ը հատըլըգնտան սոզլէրը։

Վևմաքևան սա՛ Յովհաննէս արքայ նասը էտէր, քի Մ՛ենեճկենա քիլիսէսինտէ՝ Կարկերիոս նամ պիր պաշիսաղ վար ըտը, ալևմ վէ նամը քիմսէ, վէ աղիզ պիքիր Մ՛ալևտէթաևլլահ ղնատէ խպատէթնտար, վէ օնուն ժամերդութիւն էէր կիւն ալևմ աշք ըտա վէ ֆիքիր քօմպյա սէօյլէտի։ Պու տէր, նամ տար տաղ սէօյլէրտի, վէ կիւճէզ վէ թամթը սէտասը վար ըտը։ Ա՛ն աղիզ Պևքիրի զնատէ սէվէրտի, վէ օնուն իւզէրինէ չօք թէքէրլամէ տաղլար, վէ բուհանի մեղդիլէր նափտը, վէ էէր կիւն օնպարը չաղըրմայա, վէ սայրըտարա էօրէթմէյէ վէ սայրը կէնտինէն տիւղիւպ ինձա էյլէմէք էֆէնտիմիզ Յա՛ Ռաւն, վէօնուն աղիզ վալիտէսինին իզդէթինէ չալըշըրտը։ Օ՛նուն իչին վէ չօքլարը պուննուն ահենկէրինին թամթըլըզընտան զայրէթլէնիպ տիւվայա միւշտաք վէ խպատէթնտար օլտուղար աղիզ պիքիր Ա՛էրիէմ, վէ չօճուքլարըն, վէ քըզլարըն՝ էրքէկլէրին, վէ քարըլարըն աղըզլարընտա, էվլէրտէ, վէ սօքաքլարտա՝ ճիմանի թիւրքիւլէր կէրինէ՝ տայըմ օ փատիզնէ աղիզ Պևքիրին մեհճինէ տիւղտիւյիւ բուհանի ահենկէր էշևտիլիրտի։ Պունտան մտտէ պու մևթլուլու փատիզնէ պիր էյի ատէթի տէ վար ըտը, քի աղիզ Պևքիրին քաչ

տեղիա քի կէօրիւրտիւյէ պատակերին օրատա պիր աղ էյլէ-
նիր վէ պաշըդյա թէհլիւննահ էտեր վէ պիր ողղոյն քեզ
Աարիսա՛ սէօյլեր, վէ սօնրա քէնտի իշլինէ կիտէրտի: Ա է
նէ քատար սէվիլիւր օրատա օ, ադիդ Պիքիրէ օ քատար
իհթիշամլանադըդծը ահէնկլէրի իչին, քի օնունա թէհ-
ալիհամլադդ իզէթլէրտի օնու, վէ քէնտի ճօմահամլերը տա
թալըմ էթմէսի իչին ադիդ Պիքիրի իզէթլէյիդ իւճլիւնե-
տիրիլիյ, կէօրիւնիւր սօնրաքի նադաղըքարըմտան: Իմդի
պիր աղ վաքդըտան սօնրա Թատալի պու մուէթալուրու փա-
փագա պիր աղըր Հաստալըք կէօնտէրտի, պիր հէմլիյէ
կիսի, օնունա շօք վաքդի քադաղը նամաքատա. վէ փէք
զահմէթի չէքէրտի ադդըդարընտան. վէ իլտիճ տէրման պու-
լամադդը: Ա է օ Հաստալադդն սէպէպինէ տիրի վէ տու-
տադքարը օ քատար չիշմիկէր, քի չիւրիւյիւդ խէփլի
նադաղարըդա տօրտու, օն ունա սէօյլէյէմէզտի: Պատէ-
Հու կիւն պէ կիւն Հաստալադդը արթդը, էօրիւմ տէրէճէսի-
նէ նէթիճատի: Ա է Հաչան քիլիսէներին ան ադըդարըն ալտը,
օ մէմլէքէթին էյի տաէթինէ կէօրէ քիւլ իւղէրինէ քօ-
նատու, (օնու նադինդը ճան վէրմէտէ օլան Հաստա-
լադա էտէդլէրտի) , վէ էթրաֆը քուչանմըշտը միսմարադըրդա,
վէ չօք ճօմահամլադդա, վէ նադրն ղադը ճանդըն թէհլիմ էթմէյէ,
իշտէ կէօրիւնտիւ օնա օրատա ադիդ Պիքիր սալմանամլը
հիւնհիւլէ, կիւնէհշտէն չամլըը չէօհլէրլէ՝ վէ էթրաֆը քու-
չանմըշ Հիսադսըդ սէմայի ասկէրլէրինլէ, վէ օնու կէօրիւ-
լէտտի ճիւմլէ օնատա օլանլադը: Ա է նադրաշդադ Հաստայա՝ քի
էօրիւմ սըդլէթմէնտէ տուրուրսա, թամամըդլադդա տէտի օնա.
Ըլահ պէնէնճէ պէնինլէ՝ օղղո՛, պէնէնճի չի ֆէնի ֆէլսէֆէ ա-
ղալճոյա պէնի պէրկէֆնէպէնէ. պէնա պէնի ֆէո պէհմինի էյլի
պոյոճամադդ. չի ֆէնու նադրըդըդա պօղսա պէնէն պինի վէ
պո-պօդղադըդըն, չի օնու-նալա բուհանի ահնադէյէդըդ նէմհնշամլադ-
պա պէնէ. օնուն էյլի ֆշտ ադղադըդըդ պէնի, վէ պէնէն էօմ-
ըն-ա տլիդըդըդ, ֆէօյլէ չի պուճուսուն ադնդա պուճա վէ պէնինի
օղղո՛ա ադյըդ մէհմ վէ նադրաֆէլէդդ ահնադէյէդի պէ ֆնշ
էյլէյէնէն: Ա է պուճու սէօյլէմիդ՝ ուզամադդ քէնտի ադիդ
փարմաքլարըն օնուն տուտադքարըմտա վէ տիլինէ. վէ սա-
ղալճադը օնու ճիւմլէ Հաստալադքարըմտան, վէ տիլինէն վէ
տուտադքարըդըն նարադարըմտան. վէ կէօրիւնմէդ օրատու:
Ա է օ սահաճատա քի ճան էհլիմ էմմէտէյդէն պիւթիւն
ադղ վէ սէլիմ պուլունտու, ճիւմլէ էթրաֆընտա տուրան-

լարքն չարաճուպանքով հէրան օլմալարընա : Ալ պոռ ըսկայ-
էմի եաղանլարքն ճիւմլէսի արեգըրըլար պուռնու տա տէմիլլէ,
քի աղիզ Պիքիր, քէնաի պաբիրա կէօքսիւնիւն սիւտիւն-
տէն պիր տամլա տամլաթաք Հասանքն իւզէրինէ՝ վէ կօյլէ
սաղալճաը օնու տէյի, լաքին պուռնու անլամալը տըր սահ-
ճէ կէօստէրիշ օլմուշ, նօք քի հադիսաի իւզէրէ,
նիչին քի էհթիշամլանմըշ թէնէկէտէն պիր շէյ չըք-
մասը քաթիլ տէյիլ տիր : Իմոն օ մանէթլուլու վա-
վաշ Հաստալըգընատան սաղալըպ, Համթսըզ շինքիւրլէր վէր-
տի աղիզ Պիքիրէ : Ալ օնատան սօնրա չօք բուհամնի ահէնկ-
լէր վէ մէդհնիլէր ինշա էյլէտի օնուն, վէ օնուն Ալլահ
օղլու էֆէնտիմիզ Յա Ռաննն խղլէթինէ . վէ չօք նըլ-
նաշատը . վէ սօնրա ըրահաթլանտը սէլամլէյէ Ռասուս :
Լաքին նէ զէման Ճանքն թէհսիմ էմիշէ պաշլատը յսա,
թէքրար կէօրիւնմիւ օնա աղիզ Պիքիր . վէ օնուն Ճանքն
ալըպ, կէօթիւրտիւ կէօյլէրին ճէննէթինինն սալթա-
նաթընա, օրատա տայրմ փէրիշթէլէրիզ ահէնքտաշ օլուպ
մէօհթէշամ էմմիշէ Ալլահը վէ օնուն աղիզ վալիտէսինի :

Պօռնո Նաոէ Էոէբ վէնէկինէ հայր Ա ալէքօռ էնոպէ պօշ-
պին Ժաղէնէնոպէ : Ալ Հայր Կատօլօս Բռվէ. ճիլը. Ե. Էօրք.
4 : Ա Է հայր Սինէռռոս Էոմալռռա. աղիզ Պիկինին Դօճէնին
չինոպ. ա. Դօճ. 30 :

ԱՐՅԻՒ :

Պու աղիզ վատաղըն խայիր ամէնտէն պիզ տէնատահաթ
ալըպ, մէթհ վէ տայրմ թէհսիհ էտէլիմ Ալլահը. նիճէ
Սիրաք սէօյլէր. Օչհնէյէ՛ վ՛Ն՝ ե՛ թաղն պրակէ՛ պնո, որ-
չան ե՛ էրէ՛. պ՛ Դէ՛ ե՛ տան պէ՛ Գոճո՛ն : Ռանի՛ Ռէնապիհ
էրինինզ Ռատպնէ վէ ռ՛ճէ՛ճէնոպնինզ օռա՛, նէ չատպ՛ ր՛ չո՛-
պը օլո՛պատնը՛. պ՛նա ապ՛ պնը ճ՛ճ՛ճ՛ Դէ՛ճ՛հան : Օհրա
սէ՛ Ռէնէնպրգտատն սէօղնէնէ կէօրէ. Ռ՛ճէ՛ճ Ռ՛ճ՛ճ՛հը ահ՛ճ՛հէնին
ե՛տրպը, ե՛տքպգը՛ ահ՛ճ՛ պ՛ճ՛, վ՛ճ հ՛ճր պ՛ճ՛ատ, պ՛ռ՛ռատ ճ՛նպ՛
Ռ՛ճ՛հճ՛ճ՛ճ՛հ վ՛ճ Դ՛ճհ հ՛ճ՛հ՛ ե՛տրպը՛ պ՛ճ՛, վ՛ճ հ՛ճր պ՛ճ՛ատ : Լաքին
պ՛ղճ՛ թ՛ապ՛ճ՛ճ՛թ՛ճ՛ղճ՛ղ զ՛պ՛ճ՛ղ՛ղ՛ղ՛ղ՛ղ իճ՛ղճ՛ հ՛ճ՛ր տ՛պ՛պ՛ղ
թ՛ճ՛պ՛հ էտ՛ղ՛պ՛ վ՛ճ մ՛ճ՛հ էտ՛ճ՛պ՛ղ՛ճ՛ղ օ՛ռ՛ղ, պ՛ռ՛ճ օ ճ՛ղ՛պ՛-
շ՛ռ՛, օ՛ռ՛ղ՛ռ՛ղ տ՛պ՛-վ՛ղ՛ռ՛ղ՛ռ՛, ք՛պ՛ պ՛ղ՛ր՛ճ՛ղ՛ռ՛ղ՛ռ՛ղ կ՛պ՛ռ՛ղ՛ռ՛ղ ե՛պ՛ղ՛ռ՛ղ՛ռ՛ղ՛ռ՛ղ
ե՛թ՛ճ՛պ՛ղ՛ռ՛ղ՛ռ՛ղ՛ռ

պատէճքեաբլըղլը էտէլիմ, չէօյլէ քի օնու տայըմ մէճիէ էճ-
մէմիշին էքսիքլիկին պիր աղ տօլտուրալամ ։

ՄԻՒՒԱՒՕՒԹՒՆ ։

Ընչը Պիպէր էճոսի նպաստէճեաբլըքըն չէյնանլարա ճօտա
ֆէր տապո-ը էնթէրնօ, օնլարա նըշանէ էնտէրսի ։

Պարմալը Հայր Յովհաննէս լաղտալը Պէղտահան՝ փոքր նղբայրլար Թարիքխանէյէ, վէ զնատէ իպատէճքեար ապիզ պիքիր Աշխատէթուլլահ՝ պու Յնուն 1528. սէնէմիսնէ, քէնտի Թարիքխանին ալէսէվլիկ պաշ փափազը օլտուգսա, ապիզ Պիքիրին իղդէթինէ պիր կիւշնիլիկ ժամերդումի ինշա էյլէտի. վէ ատրնա, ապիզ Պիքիր Թէսպիհաթը տէմի. վէ կանուն էյլէտի քէնտի Թարիքխանին բահիպլէրինէ պու Թէսպիհաթը սէօյլէճէյէ ապիզ Պիքիրէ իպատէճքեարլըղա ալըշըպ օնու իհթիշամլամա իչլին ։ Աէ պու պաշ փափազըն պու իչի իչին ապիզ Պիքիրէ նէ տէրէճէ մաքպուլ օլմասը, ասնրապի կէլէն զուհուրէթմէք աշիքսարէ կէօրինէյը։ Աբա գսա պու Հայր Յովհաննէս քէնտինին պիր գաչ բահիպլէրինէ շէհիրէտէն շէհիրէ կիտիպ քէնտի Թարիքխանէն օլան բահիպլէրինէ զիարէթ էտէրտի. վէ պիր կիւն տէ եօլտան ասաբըպ, քէնտի այաքտաշլարը յլա պիր քօրքուլու, ճանա-վար եաճադը, վէ խարտալի օրմանլընատա պուլունտուղար կէ-ճէնին քարանլըղընտա. վէ պաշլատըղար քօրքուպ Թիմրէ-մէյէ։ Օլտէմ Հայր Յովհաննէս քէնտի այաքտաշլարըլա ապիզ Պիքիրին եարտըմընա սըղընըպ՝ պաշլատը քէնտի ինշա էյլէճիլի Թէսպիհաթը սէօյլէմէյէ կէօղ եաշըլա։ Աէ իշտէ իշլէթտիկէր չանլար սէտասը մանաստըղտան չայը-նըը կիսի. վէ Թաճուպլանըպ պիր աղ էյլերի կիլէտիկէր կէճէնին քարանլըղընտա կէօրմէյէ, նէ օլսա կէրէկը, վէ իշտէ կէօր-տիւկէր պիր միւքէլլէֆ մանաստը, վէ հէյրան օլուպ շաշատըղար, նէճէ պէօյլէ խսիղ եէղտէ մանաստը պու-լունտուն տէյի ։ Աօնրա մանաստըրըն քարտուտուն վուրտուղար, վէ աչըղտը օնլարա. վէ իշտէ կէօրտիւկէր, քի քարշը չըքաղ օնլարա իղդէթլի բահիպլէրինին քէօմէկի. քի ապիզմ մուհապէթի իլէ քապուլ էթտիկէր օնլարը, վէ կէօրէտիւրտիւկէր միւսաֆիրխանէյէ, վէ պաշլատըղար սէօյլէշմէյէ օնլարըա Թաթը միւսահպէթի իլէ, Թա մանճաղար հաղըրլա-

նշնձա: Ա՛ն սծնրա կէթիրտիէը ծնլարըն էօնիւնէ տիւ-
նանըն հէր թիւրլիւ նէվզուհուր լէզիզ թահամլէրին. վէ
խրզմէթ էաէրլէրտի ծնլարա ազիմ աղըրլամա իլէ. վէ մանն-
ճաատան սծնրա ծնլարա ուչումայա կիւզէլ եաճաւըլար եաճ-
սըլար. վէ քէնտիլէր կիճմիլէր հէրքես քէնտի օտալարընա:
Հէյրան քալտըլար Հայր Յովհաննէս վէ այաքսաշլարը
օ բահիպլէրին շէհրիկլէնէ. վէ օ ծնլարա խէյալ վէ իւրեա
սայըլմասը. իլէ հաքիգաթ իւզէրէ սահիհ նէմանէ. վէ
սծնրա ճամլը ուչքուչա կիրտիլէր ճիւճէխի: Ա՛ն պիր
քաչ սահաճատան սծնրա սապահանաքըն ժամ սէօյլէմէ իչին
չան վուրուլտու. վէ քալքտըլար մանաստըրըն բահիպլէրի,
վէ սապահ ժամըն սէօյլէմիչէ քիլիսէչէ կիրտիլէր: Ջանկ-
լարըն սէսինատէն Հայր Յովհաննէս օյանըպ վէ քէնտի այ-
ագաաշլարըն տա օյանտըրտը, վէ տէտի. քարտաշլար պիզ
տէ կիտէճէմ շու էյի բահիպլէրին ժամ սէօյլէտիքլէրին
տինլէմիչէ: Ա՛ն քիլիսէչէ կիրիպ, կէօրտիւքէր, քի ճիւմ-
լէսի տուրմուշլարտը քէնտի պէօյլէքլէրինչէ սըրպայլա: Ա՛ն
իչտէ պաշլատը պաշլարը իւճէ վէ էօրթիւլիւ սճպչէ
սէօյլէմիչէ սաղմասուն պու սէօզլէրն. Ջնէ տանկին ահնէչէան,
պչ գոչէն պանէրէնաւիչ: Նամի, Օլսպս պէշէնէր ճի-
լէսի. ծնլարը ռէ նշլէրլէր պէնտոտաւըրը: Ա՛ն պիւթիւնիւ
պիւտէն օնա ճէվապ վէրիպ, ատաճա իւճէ վէ քօրքուտու
Թիթրէչէճէք կիւզէմիչէ տէտիլէր. Ռէքճեսչին Ն-այէ Ջ՛կա-
քատսչեն հատպատիչը. Նամի, քէպս օլսՆՆըպ, վէ պոհա չա-
պըչ օչմաքընըպ Տոհատրանոյա. Հաչան օ էօրթիւլիւ սէօզլիւ
իշհիմատլէր Հայր Յովհաննէս վէ օնուն այաքսաշլարը Թիթի-
րէմէք տուրմուպ քօրքուտան օրատա զէհրէքիւչ օլտու-
լար. լարին Հայր Յովհաննէս ճէսարէթի էտիպ՝ նաքլաշար
օ բահիպլէրին պէօյլիչինէ, սիւվալ էճտի վէ տէտի.
Հանկը բահիպլէրին Թարիքընտէն սինիպ սիղ քարտաշ-
լար, վէ պու նամար Թէսպիհաթ ատը, քի սիղին կանունու-
նուզա կէօրէ պաշլատընըպ սէօյլէմիչէ: Ա՛էվապ վէրտի օ
վէ տէտի՝ պիղիմ Թարիքիմիզ օ տուր, քի օնատ հիչ Թա-
րիք նէք տուր, իլէ տայմա քօրքուպ Թիթիրէմէ, վէ ա-
հու վան ատը: Ա՛ն պիզիմ սէօյլէտիչիմիզ ժամերզուԹի
զնատե տէրԹիլի վէ պիզիմ կէօյլէրտէն տիւշմէմիզին զնք-
սի տիր, քի օրպայա զայրը պիզէ ուճուտ նէք տուր տէօնմէչէ:
Ջիրա պիզ բահիպ տէյիլնզ իլէ ճէչինէնէմ զէպանիլէ-
բսիլզ, վէ սիղ քի օ սալճանաճըը տուլճանը նզզէճ-

էրսինիզ օ նալէթ ժամերդութիւա, օնա քի սիզ տէրսինիզ ապէք Պէյրլին ընեպկհոէը. վէ օ սուլթանըն զօրլամասը իչին սիզ օ միւսաֆիր սէվճիլիք իքրամըն էթմէք, քի պու կէձէ սէֆալէնսինիզ։ Պաշնա սէօյլէիպ՝ քուտուզ քէչի կիպի ուլուտու քօրքուլու սէսլէ. վէ աթաթինձէ նօղ օ-լուպ կէօրիւնմէզ օլտուղսար կէրէք օ բահիպ քըյաֆէթլիլէր, վէ կէրէք մանաստըր քէլիսէսիլէ պիլէ։ Վէ հայր Յոհաննէս վէ քէնտի այաքտաշլարը պուլունտուղար հա-պան նէրտէ պիր քարանլըք վէ տարաճըք սըր օրմանլար արաստընտա, օրտան տիլ չէօքիւդ՝ հաթըզդ շիւքիւրլէր վէր-տիլէր Ալլահա վէ օնուն ադինդ Վալինէսինէ, քէնտիլէրին լայն հէյմանլարդն կէլէրկէ կէօղէթմէյէճէկ նէմքդէնտիրմէկ վէ բահաթլանտըրմասը իչին։ Վէ սօնրա կիւն այաղնանընձա կիթմէյէք քէնտիլէրին նօլունա. վէ նաքդ էտէրլէրտի ճիւմլէսինէ Ալլահըն միւճիւզէթին։

Պաշնա նաղդ էտէրլէր Հոս-քենդու. Վալինէսս. Իչկոլաղ վէ հայր Կոլիէ ռէնոն ռիկոլըզընօս։ Վէ հայր Կոս-լա Բոմ. ճիլտ. Է. էօրն. 30։

Ա՛յլէ։

Ա՛արգարէնին օ սէօզիւնտէն, քի շէյթանլար վէ ճէմի կիւնահքարլար իչին սէօյլէր։ Ա՛նդրեասդ՛ն, ե-այլ-Ջ՛ կոթո-ցէն հասպոպէլ. Լանի. ըչկոր օլսո-նլար, վէ պոհա գոպըզ օլմասընլար համո-զլանմայա. պօրճլուդուզ փիքրիմիզ կէթիր-մէյէ կիւնահքարլարըն էպէսի հէյլաք օլմալարըն, վէ քօր-քուպ թէթրէմէյէ, վէ օնա կէօրէ կիւնահչարասան քաշմայ-ա ճահա էթմէյէ. քի օ ըչտա էթմէյրիր պիզի Ալլա-հըն նիւզիւնտէն. վէ իմքանսըզ էտէր պիզիմ մամուլան-մամըզը, հանի թէքքարէն Ալլահըն լուԹֆունա տէօնմէյէ քաարը օլմամըզը. օնու հէյր տայմա տիւշիւնսէյտիք կիւ-նահլարտան քօլայ սաքընըլմազը։

ԱՒՐԱՒՕՆ ՔՕ ԱՕՏ։

Պէտ ըսելով Եվաբ խոյնը ասէր, վե ասդրա ֆեմ ասէր ապէր
Պիտէրն շէֆայէնայե Լէօմլե խոսէղֆարե ՝եբէ։

Յունուն 1430. սէնէսխնատ Հնկիլիզին Հոխոդվիա շէհրինաե Ղընատոսնամ պիր քիշլոյատ Եկիտ տիւնեատէն կէրի չեքիլիպ, ճիւմլէ քէնտի մալլարըն փուքարէլէրե տաղրատպ, շէհիրտէն տըշարը պիր մանատարրտա բահիպ օլտու։ Ալ Ղլահըն մուհապէթինե ալէֆլէնիպ քէնտիսին բուհանի Թերպիյէլէրե վէրտի. վե ազ կըլլար մապէյնինտե ճէմի ֆազլի ամէլլէր իլե Թէքմիլ օլտուպ, ալէմին սեվվիւլիսիւ օլտու։ Իմանի՝ զուհուր օլտու, քի օ շէհիրե փէք շէտիտ եուամրուճաք տիւշտիւ օնտա սաքին օլանլարըն կիւնահլարը իչին, վե էսիրկէմէսիզ քըրտարտը ճիւմլեսին։ Ալ ֆարազա չօք իպտաէթլէրլե չաղրըրըլտարը Թատպիէ, վե հեր կիւն Թատիօրա չըքարըլտարը՝ կէրէք շէհիրլիկեր, վե կերէք օ մա. նատարըրն բահիպլէրի. լաքին եուամրուճաք տինամէզտի։ Այնրա մանատարըրն պաշ փէտէրի, Ղրնեատոս բահիպին ապիղլիյին վե զնատե միւԹիւհլիյին, վե ազիզ Պիքիրե իպտաէթքաարլըզըն պիլմէյէ, էմր էմտի օնա քիլմահյէ կիտիպ, օնուն պատկերինին հաւղուրինտե իպտաէթէ տուրմայա, քի նէ էմմէք մինասիպ տիր օնլարա քի Ղլահ պարըշըն օնլարլա, վե քալտըրըզըն եուամրուճաղը։ Ղրնեատոս պաշ փէտէրին էմրինէ միւԹիւհ օլտուպ՝ քիլմահյէ կիմտի. վե օրատա իչ կիւն ած տուրտուպ, ախլէրտի օնտան սոյան էմմիյէ քէտտինէ, նէ էմտինկեր, քի Ղլահ պարըշըն շէհիրլիկերլե, վե տեր իտի, էյ քէրեմքեանի Պիքիր, իշտէ իչ կիւն ախտ, քի ած տուրտույօրում միւԹիւհլիտ իչին, վե սէնին էմրինէ պէքլէյօրում էօյլէ իտի մերհամէթի էյլէ վե ճէվապ վէր պանա. զնրա նէմմ վե իչմիմ, Թա ճէվապ վերմիյինճէ։ Ազիզ Պիքիր օնա քէրեմ ինայէթի էտիպ, սէօյլէտի օ պատկերտէն, վե տէտի, կիմի սէնին պաշ փէտէրինէ, վե սէօյլէ օնա, քի պու կէնճէկ ուրրաճի կիւնիւ քէնտի բահիպլէրինէ օ բուհանի ահէնկի քի պաշլանըր, Նլանէ նշան ՝նեֆուսուն։ Նրգնէ էմտիրսին. վե օ պիր կիւն քի շարտա տըր բուհանի ահէնկի, քի օ պաշլանըր ՝ի՞ ֆուսուսուրէ՞ պէ փէյո՞ն, վե պանունլա տէֆ օլտուն եուամրուճաք։ Կիմ-

տի Աբնեատոս պաշ փէտէրէ. վէ նաբէ էֆետ օնա ապիզ Պիքիրին սէօզլէրին. վէ պաշ փէտէր էօյլէ էֆետիրտի քէնտի բահիալէրինէ, վէ աքապինճէ տէֆ օլսուս եուսմուշաք օ շէհիրաէն: Ա է պուտունլա Աբնեատոսուն ապիզլիկինին նամը պաշլատաք նայըլմայա՝ տէյիլ սաղի մանաստըրտա, վէ տահի օնաան սըշարը: Ա է շէյթան օնուն ամէլլէրինին պէօյլէ փաբլըզըն քըսկանըդա, Ալլահըն պօշ ալըրաքմասըյլա իտլա վէրմէյէ պաշլատաք արդուս շէհվէթ տիուշհունճէլէրիյլէ կէճէ կիւնտուզ. վէ օ քատար էֆետի ֆաքիճէնիթտի զահմըլը արդուս ամէիչինաէն, քի ֆուտֆուշտուրտու քէնտի ապալէրինտէ, էօյլէ քի մանաստըրտաան չըքմաք տիուշհունտու. վէ կիտիպ ֆէնինին արդուսին ֆէքթիլ էֆեմէք: Ասնրա պիր կիւն մանաստըրտաան չըքմա իչինի ապիզ Պիքիրին պատէրինին էօնհունաէն կէչիրէն, պաքար օնա ապիզ Պիքիր ֆամըլը կէօզ իլէ, վէ տէտի. նէ իչին պըրաքը յօրսուն պէնի օղուլ: Ա է օ տէտի. նայընըդ քալմիշտի սուլֆանըմ, վէ քատըր տէյիլիմ նէնտէյէ օ տիուշմանը ճէնկ իլէ: Տէտի օնա ապիզ Պիքիր, աէօն սէնին օտտաան օղուլ. վէ պէն սանա նատըրըմ էտէյիմ: Տէօնտիս օտտասընա Աբնեատոս, լաբին տօղրու քալպ իլէ տէյիլ. օնուն իչին պօշ տուրտուրտու: Ամմէ ֆէքրաբ արդուս շէհվէթ շէյֆանը՝ պաշլատաք՝ օնու սըքմայա մուտտաթ տիուշհունճէլէրիլէ էվվէլէբինտէն պէֆէր. վէ պու ապիզ Պիքիրի հիչ իմտուատա չաղըրմազդը: Օնուն իչին էնճամինտա նէնիլիպ օ պէյտաան չըքըպ մանաստըրտաան շէհիրէ կէմտի. վէ քէնտիսին մուտտաթ թէն կիւնահընա վէրտի: Ա է պիր ազ վաքըֆտաան սօնրա շէհիրտէ տուրտայա ուֆամանմայըլա, ուզաք նէրէ կէմտի. պիր խան տուֆտուս քէրայըլա, վէ օտտաա քանընը խարտըզդ իչի իչէրտի: Օնրա չօք քէնտի խանընտա քօնաք օլանդարը կէճէ էօտիւրթիւ մայդարըն սօյար այըրտը, վէ սօնրա օնլարըն լէշլէրին պիր ֆաքրիպ իլէ քայըլդ կտէրտի: Ա է օ կօլտուրտուիլիս չօքլարըն իչինտէ պիրիսի ֆէխդվմա շէհիրին քահֆահասընուն ամճասընուն օղուլյտուս. շէհիր քահֆահասը օնուն էօլտիւյնէն իշկտինճէ, ֆարաղը զնատէ ճահտ ըտա արատըդ էօլտիւրէնի, լաբին պու ամազատը Ամմի շէհիր քէհֆահասընուն ամճասընուն օղուս էօլտիւրտէն ազ կիւն սօնրա, օ պէյնամուսուն խանընտա պիր զէնկին քիշի զատէ քօնաղ օլտուս, վէ աբշամ էֆէնտիսէն անդա ազքույա վարտըքտա, կէլտի օ զալըմ սէսսիզ էօլ-

տիւրմէյէ օնու , վէ մալլարըն ալմայա : Ալ է հայան օնուն հօք-
ղանըն պիր ազ հօքարը քալարտաը հօլտիւրմէ իչին , կէօրտիւ-
քի էֆէնտիմիզ օրատա խայա չըքմըշ տուրտուրատու . օն-
տան սէզ կիսի քան աքարտը՝ վէ օնուն եիւզիւնէ պաքարաք տե-
տի . զալըմ եէթիշմէզմի սէնին իչին պիր քէրրէ հօլտիւյում .
վէ սէն շնմտի թէքրար հօտիւրմէք խատէյօրսուն պէնի .
Ալ օ զալըմ քօրքուպ , եէրէ տիւշտիւ . վէ ան՛ը կէօզ նա-
ղըյըլա տէտի . խէթա էմտիմ Ա՛նպպի խէթա էմտիմ . վէ իշտէ
պիր տահա կիւնահ էմմէմէյէ . վէ օ իչէտակիյում կիւնահկարըմ
իչին թէօմպէ խտիղըտար էմմէյէ նիյէթ քօրում . վէ օ պու-
նու սէօյլէրքէն էֆէնտիմիզ կէօրիւնմէզ օլտու : Ալ օ
տէրաքէպ քէնտի խանըն թէքը էտիպ , նօլա չըքտը քէնտի
մանաստըրընա կիտիպ կիւնահկարը իչին աղլամայա : Ա՛ստին
տահա մանաստըրընա վարմատան շէհիր քնահնասընըն թէք-
թէճիճիրէի տուրմտուրար պուտնու նօլտա՝ պաղը նշանլա-
ըընատան տույտպ , քի պու օյտա կէրէք օնուն ամճասընըն
օղտուն էօրտիւրէն : Ալ կէօմիւրտիւչը օնու շէհիր
քնահնասընա . օրատա նշանլարընատան ղօրլանըպ , քէնտի
քանդըզքարըն մուքրիր օլտու . վէ աքապինէմ զամլիյամ
օլտու : Խամի՛ օնու ճէչլամթար շէհիրին տըշարըսընա տար-
ադճընատան ասմայա կէօմիւրտիւքտէ , ադիղ Պիքիրէ քէն-
տիսին սըփարրշ էմտի վէ աղլամայա տէտի . նա՛ ադիղ
Սուլթան պէնիմ էմտիյիմ նարամազըքտարա կէօրէ
տէյի տալթ տարադաճընա ատըմայա , վէ տահի հէ-
զարէն պին թիւրլիւ խակէնճէլէրէ լայըղ ըմ . լա-
քին էյէր պէնիմ նաշատըղըմ սէնին վէ սէնին օղտու-
նուն չանի շէօհրէթինէ մինասիպ խոչ , պէնի պու է օ-
լիւմտէն քուրթար : Ալ ճէչլամթար օնուն պօղազընա խ-
իրի տարըպ , տարադաճընատան ատըլար . վէ հօլտիւ զանն
էմմէյլէ պըրաքտըլար օնու , վէ կիմտիքէր : Ա՛ստին ադիղ
Պիքիր պըրաքմատը օնու հօլմէյէ . վէ էշքեսրէ կէօրիւնիւպ
օնա օրատա՝ հնտիրտի օնու տար ադճընատան , վէ տէտի
օնա թամթըղըղ ըլա . Կ՛ը շնդէն ատնա աէնէն կնահկարընա
փէշման օլ չէ հայան կէօրէսրսէն էղմտե պիր նոպըէ ռհահքա ,
ռէ ավֆ օլտուլար սէնին կնահկարը պեյէ . օլտէմ պիլ ռէ
սէնին նօմրնահնա ատնա նաչըն պըը . վէ պուտնուսէօյլէյիպ կէօ-
րիւնմէզ օլտու : Ա՛ստնատաս եէրէ տիւշիպ համթարզ շնա-
քիրըէր վէրտի ադիղ Պիքիրէ , վէ տէճնտիւ կէլտի քէնտի
մանաստըրընա , օրատա իմրտաֆ օլտու քէնտի կիւնահ-

լարքն, վէրտի քէնտիսին փիք սրբր տայանրլնող փիւշ-
մանլրք ամէլլէբինէ, Թա քի ճիւմլէսին հէյրան էտէրտի,
վէ տէրճտայլըղլա Թէփրէտիր խոի. վէ նաշատը չօք սէվե-
լէր օ փիւշմալրք ամէլլէբինտէ: Ա՛է պուհտան սօնրա պիր
կիւն տուրտրքէն քիլիսէտէ ողիղ Պէքրին պատիճրինին
հուզուրինտէ, քէնտի կիւնահլարընա ողույրպ աչը կէօղ-
նաշը տէօքէրէք, կէօրտիւ ողիղ Պէքրին էլինտէ պիր
քահատա, քի օնտա նաղըմնըշըղը, ամճ օլտուլար սէրին
կիւնահլարըն, վէ աչըլտըլար սանտա կէօյլէրին քապրլտրը:
Ընու կէօրիւղ վէ օթուշտուպ Թէօվլէքէնար Չընհատտա,
պիլտի, քի քէնտի էօմրիւնիւն սօնու նաբըն տրը: Ոտտի կիմ-
տի քէնտի օտասընա՝ պաշ վիտէրի վէ մանհատըրըն սույրը
բահիպլէրին չաղրըղա՝ ավճ վէ Թէսպիհաճ տիէտի օնլար-
տան. վէ սօնրա քէնտի ճանըն Ալլահըն էլինէ Թէսլիմ
էյլէտի:

Պահա նաղը Եոէրլէր հայը Յավհաննէս ալտէճան, վէ
Վոճաննոս էճնափ էվէնտլարընտա: Ա՛է հայը Վոտոլա
Քոմի. ճիլտ. Է. Էօրնի. 10:

ԱԽՅԼԷ:

Պու բահիպին էլը Խարապ օլմասըն չէրիրի, քի օնուդա
Էպէտի քայըղ օլսա կէրէյտի, էյէր ողիղ Պէքիր միճիս-
զէԹ իչէ խմուտտա ՆէԹիշմիշ օլմասայար, պուհտան օլ-
տու, քի քէնտինին չէտիա իղլասընտա բուհանի փէտէրլէրէ
կիտիպ աչմատը, իլլէ քէնտիսինտէ քալտը. վէ օնուն իչլին
Խարապ օլտու: Ընտան էօյրէնէլիմ, քի պիղիմ իղվա պէլալէ-
րիմիղտէ պօրճլուղուղ տայմա բուհանի փէտէրլէրիմիղէ սէյ-
իրԹմէյէ օնլար քի Ալլահըն վէքիլլէ տիրլէր, վէ օնլար-
տան խմուտտա տիլէմէյէ. վէ Ալլահտան միճիսզէԹ
տիլէմէմէյէ. Ալբաղ փատիշահըն տէմիսինէ կէօրէ, քի ո՛չ
Խոճալըճղը . . . . Ո՛չ ալոյնղը պիր: Խանի. Տինէյնի,
միճիսզէԹի. վէ Ըհ ըլնի էվէյնի Ռասպինի: Ա՛է տէ-
լիճէսինէ տէմէյէլիմ, քի նիճէ օ բահիպէ Ալլահ միճիս-
զէԹինէ մէհամէԹ էմտի քէզալիք, պանա տա մէրհամէԹ
էտէր, չիւն օ պիր առէիտէն տրշարը լումճ ուտու,
օնու Ալլահ ճիւմլէսինէ վէլայէ պօրճլու տէյնլ տիր:

ՄԻՍԱՅԻԼՈՑ ՁԿ։

Ընդեղ պիւէր պէր եկնեան քահ եղեան։ օ ֆ պինեն ենոֆեար
հուկոզ, ֆհեոկ նեվեկեն շեյլեաոա ընեուլմ եմիշըրե։

Ուդանգիա ատասրնատա, Տիեատի Սաամճնատա ոպր զա-
հիտ վե քիշի զատե ատեմին պիր թեք օզուս ինար ըսար,
օնու եվերտի, վե իւդերինե սեվինիրտի։ Ուտոի պու
էօլէհէյինե նաբըն պիր կիւն չաղըրսըք քենտի օղլուն, վե
նատահաթ վերիպ ոտտի օնա, թեմոյհ էտերիմ սանա օ-
ղլուզ։ պու իւշ նեմանեվերի։ եվվելա՝ հեր կիւն պիրեր պատա-
լատ կէօրեսեն։ Ուբինճի՝ տապրմ զիբը էտեսին սէնին
էօլիամ կիտինինե։ Ուշինճիւ՝ ազիզ պիքիր Ա ալիտեթուլ-
լահա նպատհեթնաո օլասըն, վե հեր տերթեվերինտե վե
մեօհնեթևերինտե օնա սըղընասըն, Ա է ասնրա տեուի,
պուտուտա պիլ օղլուզ, քի պէն զուեատս շերիֆե
կիեմմ, վե Ուշտեն տօղուտղու եվրլերէ դնարեթ էեմմ իչին
ահա էեմիշտիմ։ լաքին շիմոկիե քատար տատղատղալա-
րըմ իչին մեյս օղուպ կիտեմեմ։ իտոի տանա թեմոյհ էտերիմ
վե պօրճու էտերիմ սէնի, քի չատուկ օ պէնիմ ահտը-
մը թեքմիզ էտեսին։ շեօյլե քի Ուլահա պօրճու քամմայ-
լըմ։ վե պատեհու օ փոք ատեմ բահաեթնատը Ուտպիտե։
Ա է օնուն օղուս պաշտատը քենտի դիետերինեն ճէմի նատահա-
լարըն քատըմըպ՝ թեքմիզ էեմմիչ։ վե տահի պատը քիմ-
սեվերէ պյաքտատ օղուպ, չատուկ կեմիչե կիբրիպ չըքտը զուե-
տու շերիֆե կիեմտի։ Ուպրին քենտիլերինե թեպէ-հպիզլիչի
իչին Ա պտնիանըն ։ տրան շերիֆինե նաբըն կէչերքեն մաղ-
րըպլերտան տուեթուլուպ՝ նատրը օլտուղտր։ Ա է պու սե-
ֆիզ նեյիտ նատրըզըքտատ քալտը ալեմը սէնե. քենտի պատ-
պատրշ վե կոպիտ ատղալտրընեն թեէտտուզ օլունտատ էզկյեմե-
լերինեն զահմեթինտե։ Օրատտա տուչինինեպ քենտի
վեյայեթինտեքի օլան թեպէհի տեօղվերեն, վետերինեն
նատահաթընտա կէօրե պաշտատը ազիզՊիքիրտէն տիլեմեկե
կէձե կինտուտղ՝ քենտի՝ իւդերինե քերեմ էտիպ,
էզդտա էեմմկե օնու նատրըզըզնտատն։ Ուքրին պաքտը քի
ազիզ Պիքիր օ քատար սէնելերտե օնուն նեմազըն
իշինեմտի, ուտմուտտ քեսկինպ, էօրքեյկե տետի.
չեունքրե օ պատնա իշինեմկը իտտեմկյօր, էօյլեյիսե
նա չեկետան սէն իշկե. վե եզատ կյկե պէնի նա-

սրբլըղըմնան վէ թէամուլ օլունմազ տէրալէրիմ-
տէն : Ա՛ն շէյնան պէօյլէ փըրսանթլար այրըլէր,
աբաալինճէ կէօրիւնմիւ օնա՝ վէ տէտի . նէ իստէր-
սին պէնտէն ատէմ, վէ օ տէտի, իստէրիմ, քի պէնի
էզատ էտէսին պու թէամուլ օլունմազ նասըրլըքտան :
Տէտի շէյնան՝ նէյիտէ տիլէյինի թէքմիլ էտէրիմ,
էյէր իստէմիյիմ էտէրսէն : Տէտի նէյիտ, պույուր,
թէքմիլ էմմիյէ հազըրըմ : Տէտի շէյնան, իստէ-
մէյիմ պու տուր, քի Ա՛նու վէ օնուն Ա՛լլահտան
ինքնար էտէսին . չիւն կէօրիյօրսուն, քի ալէմը
սէնէ տիր չալըրըյօրսուն օնլարը սանա իհտիյաճ, վէ
իստէմէյօրլար իշլէմէկը սանա : Այվէլճա իշիտինճէ
պուն Ա՛նու քօրքտուղ . լաքին նասըրլըքտան քուրթուլմանըն
իսաթըը իչին, տէտի, Ա՛նու ինքնար էտէրիմ, վէ օ-
նուն Ա՛լլահտան, լաքին պուն Ա՛նու նօք քի եվրէք-
տէն, իլէ սալթ ազըրյա սէօյլէտի . ղնրա օ թամըղէ
քէնտի քալմինտէ տէր իտի . նօք նօք հաշա, քի պէն
ինքնար էտէյիմ օնլարը : Ա՛ննրա ալար օնու շէյնան . վէ
քալարըտար Տավայա նա իքինճի քէմէրէտէք . վէ իշտէ
նէօրիյինէ էմմիյէր օնուն իւզէրինէ զուտուղ շէյնան-
լար , վէ օնու փարալամազ իստէրլէրսին , տէմիյէլ նօքտար
չըքարան շէյնանա . էօլտիւր , պօղազլա , փարալա , շու-
քէատէմիլի , քի ալտանտար սէնի . ղնրա Ա՛նու վէ օնուն
վալինտէսին սալթ ազըրյա ինքնար էմտի, նօք քի քալ-
պինտէն : Ա՛ն օ սէֆիլ նէյիտ օնլարտան էօլտիւրմէյէճէկ
իշլէն, պաշլատը թէքրարէն տէյիլ սալթ ազըրյա, վէ
տանի քալմիյէլ ինքնար էմմիյէ Ա՛նու վէ օնուն վալի-
տէսինի : Ա՛ն սօնրա կէօրսէ օրատա հաւա էվ ղնինտէ
կիմսէհքնարլարըն վէ տինսիզլէրին չօք քէօմէսին , քի ճէ-
հէննէմ աճէշինէ պըրագըրլարտար : Օ կէօրիւնիւշտէն օ
քատար քօրքտու , քի նա քօրքուսունտան պաշլնըն
սաչլարը վէ սաքալը ազարտըլար : Պունտան սօնրա շէյնան
քէնտի էքրարընէ կէօրէ կէօմիւրսէ օնու սիլասընա , վէ
էզատ օլտու նասըրլըքտան : Ա՛ն օ Հաշան կիմսէ քէնտի
էվինէ , քիմսէ նասընմատը օնու , նէ գէվճէսի , նէ վալի-
տէսի , վէ նէ խըզմէթքնարլարը . զնրա տէյիշլմիշտի
քըյաֆէթի . օնուն իչին սըշարը պըրագըրլար օնու , վէ
էվէ քապու էմմէտիլէր , վէ Ֆարալա օ նամընշլըքը վէ-
բիրտի ծնլարա . վէ կէօստէրիրտի ծնլարա նշանլըքլա վէ

սէօղէրկէլէ, քի օ քէնտիսի սիր ընդարձն օղլու, լաքին ինանմազտարը։ Ամեն մէհրաւմ օլաւսա ճիւմլէսինտէն, տիւ էնէրէք կէղերտի չէհիրտէ կէչինէճէք պուլմա իչին։ Տուրտաու պէօյլէ տիկէնչի պիր ազ վաքըթի, վէ օձնրա աքլը պաշընա կէլիպ. վէտէրինին նասիհաթընն ղնքը էյլէտի, հէր տէրտինտէ ազնզ Պիքիրճ սըղընմա իչին. միւրատ էֆտի օնու քուլլանմայա, լաքին ազնզ Պիքիրի ինքնար էֆտիյի իչին, օնուն հուզուրինտէ կէօրիւնմէյէ ուղմաներտը։ Լաքին պիր կիւն ճէսարէթի էտիպ, կիրտի պիր քիլիսէյէ. վէ օրա տա ազնզ Պիքիրին մէզարտընընն էօնիւնտէ եէրէ տիւշիւպ պաշլատը աձը կէօղ նաշընյա վէ ֆիղահ էտերէք տէմիյէ. Նա՝ մէրհամէթի անատը ազնզ պիքիր Երիւէմ. ամէն էյլէ պէնիմ կիւնահղարըմը, քի սէնի վէ սէնին Ալլահ օղլուն ինքնար էֆտիմ, վէ րիձա էյլէ օնա՝ պանա ամէնրէք վերմէ իչին՝ պէրա սէն սին կիւնահքնարար սըղընձաղը. վէ քնահ սէ եօքտուր՝ քի տօղրու քալպ իլէ սանա սըղընտը՝ վէ րէզիլ օլտու։ Ա՛ն իշտէ կէօրտիւ, քի ազնզ Պիքիր օ քէնտի պատկերինտէն էնտի վէ քուճաղընտան չըքարըպ քէնտի Ալլահ օղլուն մէզպահընն իւզերինէ քօտու, վէ տիզ չէօքիւպ օնուն հուզուրինէ. նիսալ էտերտի օնա. ամէն էֆտէ իչին օ ինքնար էտէնին կիւնահղարընն։ Ա՛ն օղլու վալիտէսինին նիսալընն քապուլ էտիպ. ամէն էֆտի օնուն քապահաթղարընն. վէ օնա նաբղաշրպ՝ քուճաքղատը. վէ էօփտիւ օնու պարըշընքղընք էօփմէսինէ։ Ա՛ն իշտէ օ սահաթէ տէյինէլտիկեր օնուն մուրտար չէհրէսի. կիւղել նիյիտ չէհրէսինէ. վէ օնուն ազարմընշ սաչլարը սիյահ րէնկէ, հաշընընն հէօրմիւնէ կէօրէ։ Լաքին իշտէ կէլտի կէօրիւնտիւ օրատա շէյթան. վէ ուղաքտան տէտի օ նիյիտէ տօղրու հօղքէյնէ, պէօյլէ էտա էտիյօրտուն պանա՝ նա քնազիպ նամքնօր. Եէմին էտերիմ դուվվէթիմէ, քի էյնը պուննար անա վէ օղլուղ ամէն էֆտիլերտէ սանա սէնին ծնլարա էֆտիյին քապահաթղարընն. պէն պանա էֆտիքէյէրինն ամէն էֆտիմ՝ վէ սէնտէն ինթիքամըմ ազրրմ։ Ա՛ն ազնզ Պիքիր ազարայրպ շէյթանը՝ օրատան քօվտու. վէ սօնրա քէնտի Ալլահ օղլուպա պատկերէ քէնտի էվէլքի եէրինէ չըքտը։ Ա՛ն շէյթան օրատան քօվտընտա էօյլէ պիր քօրքու՝ շամնաձա կիւռիւղթիւ էֆտի, թա քի ձիւմլէսի սէյիրթմէյէր քիլիսէյէ կէօրմէյէ՝ քի նէ օրա կէրէք պու տէյի. վէ կէլիպ պու նիյիտի պուլտուղար, քի ազնզ

Վկիքիրին մեզպահընըն էօնևուևնաէ տիզ էէօքմիւշ տուրութ-
տու, պուևնար կիսի կէօզ նաշը տէօքէրտի, վէ սիւվալ
էթտիլէր օնա՝ քի նէ իտի օ շամաթա կիւռիւլթիւ տէյի։
Վէ օ տէտի, չաղըրըն քարտաշլար փափաղը վէ սօնրա
ճիւմլէսին պիլէսինիզ։ վէ օնլար չաղըրտըլար՝ վէ օ նէյիտ
փափաղ ըլա պիր թէնճայա էէքիլիպ մուքրիր օլտու ճիւմլէ
կիւնահլարընը. վէ փափաղա իզին վէրտի, քի ապնղ Վկիքիրին
իհթիշամը իչին, աշկեռարէ նաքլ էթմէյէ ճէմի՝ ճէմիտաճա
ճիւմլէ քէնտինէ բատա կէլէն քաղայը՝ վէ փափաղ էօյլէ
էթտի։ Պուևնան սօնրա տէօնտիւ կէլտի օ նէյիտ քէնտինէ-
վլինէ. վէ թանըտըրլար օնու օլ զէման ճիւմլէ օնուն էհլի-
պէյթլէրի. վէ քաւղուլ էթտիլէր օնու ապնմ մուհապէթ-
լէ։ Լաքին օ պիր ապ կիւնէրտէն սօնրա քէնտի զէվճէսիյ-
լէ սէօզ պիրզնյի էտիպ՝ նքիսի տէ տիւնէտտան կէրի էէքիլիպ
բահիպլէր մանաստըրընա կիրտիլէր, պիրի ճգնաւոր քիմսէ-
լէրին մանաստըրընա, վէ օ պիրի, պաթիրա մարապտլէր
մանաստըրընա. վէ օրատա սուրըլար կիպի վէֆաճի օլտու-
լար։

Պուևնու նաչէ էտէր Կոլնէգնենա ապնզ Վ ալէքսէնտրյանէն ին-
ճիպէնէլէրդեն ոշն չնէ։ Վէ հայը Կոտոլա Եռվէ. ճնլը. Ե.
էօրն. 26։

ՎՀՅՀ։

Պու նէյիտ պուևնուն իչին պու քաւար ճան վէ թէն մու-
խաթարալարընա տիւշտիւ, զնրա քէնտի ապնզ փէտէրինին
վէրտիյի իքինճի նաստահաթըն սաքլամատը. նանի տէմիշ-
տի օնա, քի զնքը էյլէ տայմա սէնին էօլիւմ կիւնիւնիւ։
Ամոի պիզ տէ էյէր արզուլէրսէզ կիւնահսրզ նաշամազը,
վէ պէօյլէ թէհլնքէլէրէ տիւշմէմէք, ճահտ էտէլիմ տայմա
էօլիւմ կիւնիւմիւզնւ տիւշիւնմէյէ, նիճէ սէօյլէր Սողոմոն.
Հնէշմ պէնխճաճա չո, Ե չոտխէճաճա ոչ ծնէնչնէ։ Նանի,
Օ՛ր՛չ էյլէ սենին էննհկոյնէնէ, վէ էպէտի կնոճահ էնմէյ-
էսնէ։ Վէ պաչը քիմսէլէրին իզինէ կիմմկյէլիմ, օնլար
քի քաչարլար էօլիւմիւ զնքը էթմէտէն, տէմկյնէն, քի
էօյլէ տիւշիւնճէտէն մալսուլնա վէ քաւաչնէմ տօղար,
վէ պու պիլթիւն խլաֆ տըր, զնյա սահհ ֆէրաէնըք, վէ

Էօմիւր պուՆատա տըր, քի պիր քիշի շէրիբտէՆ կէրի տուրմուպ խայըր Հլէսին՝ ՆիձԷ Վատիճ սիւվալ Էթմէյինտէ, քի «Ձ Է Յարդ՝ որ կոմի պլէՆա, Ե պէՀատՆէ պուսուր Ըաղոնը։ Լսաւ, էյ՛ պէր ոդիմ՝ էն Խոսէր Էօմիւրիւ, վէ կէօրԷ էյլէ կԼՈՂԷրէ. ՃԷվապ վէրիր. ԽոպդԷՄ Ն չարէՆ, Ե որ պէՄրէ։ Լսանի, շէրէրտէՆ կէրէ պուր. վէ խայըր Հշէ։ Ա Է Էօվլիմիւն պէրպի շէրիբտէՆ կէրի տուրտուրար, վէ խայըր իշլէտիր, ՆիձԷ Եօքարտա ՏԷտիք. Էօյլէ խսէ Էօվլիմիւն պէրբրին տէՆ, ՆԷ քասավէթի, վէ ՆԷ Էօվլիմ, իլէ ֆէրահլըք վէ Էօմիւր տօղար։

Մ Ի Ա Ի Ո Ն Թ· Ա Ր Ք։

Ը՛ղԷ Պէրէր պէր Էօրֆէլէ ԼԷօրԼէՆԷ՝շէՆ պէր ԷՆյԷտ ՃԷմ ոՃԷլ ՀԷրտէՆ խայըտ ԸԷպտԷՆ Էյլէտի։

Յունուն. 1161. սէՆէքՍՆտէ պիր փատիշահ զևուրիյէթի Լսքիդոս Նամ կէՆձ ուշաք քէՆտի պապասընտան բիսալ օլտու Ա ագոՆիա էյալէթինին Լնդգլանմիա շէհրինէ։ Ա Է օրատա քէՆտի փէտէրինին տէօվլէթի իզգէթ խաթրի իչին պիր քիլիսէյէ միՀմալէք պէօյիւք վէ զանիմկ չօք իւէֆէ վէրիլտի օնու։ Լսքին օ օնու քամիլձէ խայըր իշէրէ խարճանաճաք ԷրտուԷ, իւլմանա, տարէթէ, ԷՀիպ իչմիյէրէ, վէ մուրտար սէֆայէթլէրէ մնասրուՃ էտէրտի. պիՀթիՆ շէհիրին շէքէլէՆմէսինէ, վէ փատիշահ զևուրիյէթլիյինին բէզալէթինէ։ ՕՆուն իչին Ա լահտաՃ ԹԷզէլտԷՆ պիր քօրքուլու վէ ազոր Հատտալող ըլտա վուրուլտու, վէ էօմրիՆին էնճամինէ ԷԷմիշտի։ Խմի ճա՛ըն ԹԷսլիմ էթմէ սըքլէթինտէ տուրուրքէՆ, վէ էթրաֆը գուշանմըշտը փատիշահտան, վէ քէՆտի սէվկի՛լուէրինտէՆ, ճան ըլտա քափըլտը Հայլը վաքըթ, Ըաքի ճիւմլէսի օնու էօլմիշ զանՆ էտէրլէրտի։ Ա Է օ քափըլմասընտա, նախօթ քէՆտի իւրնասընտա կէօրտի, քի պիր քօնաքտան քալըՆ վէ քարանընըք ԹիւԹիւՆ չօքըյօրտու, վէ Հաչան նսքյաշտը կէօրմէյէ, քի ՆԷ օլտա կէրէք օ տէյի, իշտէ քօրքուլու ա՛ԹԷշԼԷՆ ալէֆի տրշտ ը տէօքիւլիւպ՝ քափտը վէ նուտուտու օնու իչէրի։ Օրատա ճէհՀէՆՆէմտէ կիսի նանընպ ԸԷուԹու շուրտու, ազայընպ վէ ֆէրնտա էտէրքէՆ, պիր քէօշկտէ տէկնք կէօրիՆտի, վէ օրտյա ԱէօրիյինշՀ էտիպ օնտան

աւրիւքլենէրէք տըշարը չըքտը, վէ աճէչտէն քուրթուլտու։ Ա
նըրա քաչըպ կիտէրքէն եօլտա պիր միւքէլլէֆ վէ հէյ-
րանը սարայ կէօրտիւ. վէ օնուն կիւզէլլիկին կէօրմէյէ
իչէրի կիրտի. վէ մէրտիվէնտէն եօքարը չըքըպ, պիր
պէօյիւք սուճայա էնթիշտի, կէօրտիւ քի իշտէ օրատա օ-
թուրմուշտու ազնը Պէքիր սալթանաթի Թահտընտա, վէ
էթրաֆը քուշանմըշ հիսապսըզ ֆէրիշթէլէրլէ։ Ա պա-
քըպ օնու քաղէպ կէօզլիյլէ տէտի. սէն պուրայա կիրմէյէ
նի՞ճէ ճէսարէթի էթմէյիս, էյ ուլմանմազ զաղըմ, վէ նի՞ճէ
քատըրըսըն աճէչտէն քաչըպ՝ պիր Թագրիպ իլէ պէնիմ
հուզուրումա չըքմայա. շիմտի չըք շուրտան, վէ տէօն
Թէքրար օ աճէչէ՝ սէնին մնւրտար ամէլլէրին իչլին։ Ա է
Նաքիզա նէրէ տիւշիւպ աճը կէօզ հաշըյլա տէտի. նիհայ
էտէրիմ ավֆ էյլէ Հաք Թաալիանըն վալիտէսի Մուլթան,
վէ բահմ էյլէ պանա վէ Թէքրարէն կէօնտէրմէ պէնի օ ճէհէն-
նէմ աճէչինէ։ Ա է պուննու սէօյլէրքէն կէօրտիւ ազնը Պէքի-
րին Թահտընըն էօնիւնտե իւչ քիշի տուրտույօրլարտը. վէ օն-
լարը փէք էյի Թանըրտը. պիրի օ շէհիրին ենգտու, պիրիսի կանտ-
նիկոս փափազլարրն պաշը, վէ իւչիւնճիւ՝ օ քիչիսէնին խըզ-
մէԹինէ Թայըն օլանլարտան պիրիսիյտի. վէ նիյիտ պուննարրն
այաքլարընա տիւշիւպ, հալվարըրտը օնլարա, քէնտիսի
իչլին Ալլահըն Ա ալիտէսինէ շինճայէԹճի օլմայա։ Ա է օնլար
հշիտիպ օնուն նիհազըն, ազնը Պէքիրէ հալվարըրլարտը, քէ-
րէմ էտիպ կէօնտէրմէմէյէ օնու Թէքրարէն ճէհէննէմ. վէ
տէրլէրտի նիհազ էտէրիզ վալիտէ Մուլթան պուննա Թէօվլէ
իտտիղափարէ վաքըթի վէր. վէ պիզ ումմարրդ քիշինտէն սօնրա
ամէլլէրին տօղրուլտուր, վէ հազրէԹինէ իպտաէԹքնտը օ-
լուր։ Ա է օ նիյիտէ տէօնիւպ, սիւվալ էթտիլէր, պէօյլէ տէյիլ-
մի, վէ օ տէտի, պէլի պէնիմ մնւԹուլու շինճայէԹճիլէրիմ
էօյլէ տիր. իշտէ ահա վէ անտ էտէրիմ տէտիյինիզ կիպի
էթմէյէ։ Ալտմ ազնը Պէքիր տէտի օնա. իշտէ բիճաճը-
լարընըն նիհազըն էշիտիպ՝ սէնի ճէհէննէմտէն էզատ
էտէրիմ. վէ կիւնահլարըն ավֆ էտէրիմ էյէր սէնտէ սա-
նա տէյէճէյիմի Թէքմիլ էտէրսէն։ Տէտի նիյիտ. պու՞յուր
Մուլթանըմ, Էմրինիզ Թէքմիլ էթմէյէ հազըր ըմ։ Ա է
ազնը Պէքիր տէտի, պու տուր պէնիմ մէրամըմ. քի ֆէ-
նա ամէլլէրինտէն էկըրի տուրուսու՝ պանա իպտաէԹքնտը օ-
լասըն՝ վէ վաքտընա կէօրէ պանա պէշ էօլչէկ Թիւրլիւ Թիւր-
լիւ Թօհումլար վէրէսին. վէ օ տէտի, էվէտ էօյլէ էտէյ-

իմ Սուլթանըմ: Ալ սօնրա թէսպիհաթ վերկիպ օնա աղիզ Պիքիր, տէտի՝ շիմտի էօլմէյէսին եաշայասըն, վէ կէօրիւնմէզ օլսուս, վէ իւրեա պիլմտի: Նէյիսա քէնտինէ կէլսին՝ պաշլատը եիւյսէք սէտայըա ֆէրեատ էտիպ տէմիյէ չօք քերըե, միւպարէք տիր Ալլահ վէ օնուն աղիզ վալիտէսի. քի քուրթարտը պէնի նարի ճէհէննէմտէն: Օնու էշիտիպ էթրաֆընտա օլանլար, զիատե հէյրան օլսուսլար. վէ էօյլէ ֆէրեատ էթմէսինին սեպեպին սիվալ էթտիէր. վէ օնաքա էթտի օնլարա սըրսըզլա ճիւմլէ կէօրիւպ իշինթոյին: Ալ օնուն շիֆէլէնմէսինտէ, քի աղիզ Պիքիրին օնտան իստէտիյի պէշ էօլէկ՝ թիւրլիւ թիւրլիւ թաօղումլար նէ կէօստէրիրլէր տէյի. օնլարտան պիրինսինին զէյնի նուրլանըպ, տէտի: Այա Էսքիղլաս, սէն նէյս օլաճաքսըն. վէ օ զէման սէնին մասրաֆընլա Ալլահըն վէ աղիզ Պիքիրին իզզէթինէ՝ պէշ քիլսէ եափմայա պօրճլու սուն մանաստըրլարըլա թիւրլիւ թիւրլիւ թարիքլէրէ, պուտուս կէօստէրիրլէր պէշ էօլէկ թաօղումլար: Ալ նիճէ մանա վէրտիյսէ օ մուխթլուլու ատէմ էօյլէտէ թէքմիլ օլսուս: Օնրա պիր քաչ նըլտան սօնրա Էսքիղլաս քէնտինին էրքեան իւզէրէ ֆաղլի ամլըկլի իշին, Էնդինան քի կիսէսինէ սոք նէյս օլսուս, քի Տանիմարքայա փայթահտ շէհիրիտիր: Տանիմարքայա, Շըվկէտ քըլաուզ, վէ ճիւմլէ շիմալ թարաֆընտա օլան սօն ատալարա ատաքելական նօճրակ օլսուս. Ալ օ էյալէթլէրտէ տէյիլ քի սալթ պէշ քիլսէ եափար՝ թիւրլիւ թիւրլիւ թարիքլէրէ՝ մանաստըրլարըլա պիլէ. վէ սայըր չօք քիլսէլէրտէ Ալլահըն վէ օնուն աղիզ Պալիտէսինին իզզէթինէ եափար: Ալ չօքլարընտա օ տինսիզ վէ փուճիէրէստա միլլէթլէրտէն քրիստիան տինինէ տէօնտէրտի: Պօնրա սէն Հենռարդոս պաշ փէտէրին աղիզլիյինին նամըն էշտիպ, Ֆրանսատա աղիզ պաշ փէտէրին այազընա կիթտի, օնատա բահիպ օլմայա. լաքին օ քայրը օլմատը պուս իշէ, իլլէ տէտի. էյի տիր սանա սալթ սէնին ճանընընդն քայկըսընա տուշմէտէն. օ փատիշահլըքլարընն նէնի տինէ կէլէնլէրին բուհանի իքտիզալէրինին քայկըսընտա օլմամը: Նտոի թէքքար տէօնտու Տանիմարքայա. վէ օնտա փէք կիւզէլ նօլալա կէօզէտիրտի Ալլահտան քէնտինէ սըփարըշ օլան սիւրիւսիւն: Լաքին հաչան փէք էհտիար օլտուսսա թէքքար կիթտի Ֆըրանսայա սէն Հենռարդոսուն մանաստըրընա,

քի օրատա տուբատու տէօրթ սէնէ ճէմի ամէլլէր փաքլըղըշ-
լա. սօնրա բահաթլանատը Վէռա։

Պօռնու նաչէ խոճըլըր Ա-ըճ-էրջաս ղրէհան. վէ Վրդհասպոմոս
Նոթրնիվէց չէնդէ էլէուշ։ Ա՛ն հայր Վասուլաս էուվէ. ճիլա-
ճ. էօրդո. 6։ Ա՛ն հայր Մկղճանոս կոմոլճուլ. ապէկ Պէռէրդո
ղուճալէն. ռիվ. ա. ֆուճ. 31։

Ա՛ՀՅՎԷ։

Ցիւրբ էտէվիմ պիզոճ տայմա ճէհէննէմ էզկյեթվէ-
բինին շէտիալկյին. էօյլէ քի պիզոճ պու մաւթլուլու Ասքի-
զաս կիսպի օնտան քուրթուլմայա քատըր օլալըմ։ Ասքին
պունու տա ֆիքրէ ալալըմ, քի քէսպիր կիւնահլար՝ ճէհէննէմ-
տէն զիատէ տէրին, վէ շէտիա շէրիրտիրլէր։ Օ՛իրա
Վասւիթին օ սէօզիւնիւն խազէրինէ. վրլէցէր պանդն իմ՛ ի՛
գծոնոց նէրտոց. Ասանի՛ նէլաս էնպէն պէնիմ նէլնիմ ճէհէն-
նէմին պէրին պիղէնդնաէն. ազիզ բուհպանլար սէօյլէրլէր,
քի պու իչէրի ճահօթ տէրին տիպ ճէհէննէմ, օնտան քի քուր-
թուլտու Վասւիթ, զինա վէ քանդրլըք կիւնահլարը յոր.
օնլարըն ամֆլըղըն ալտը Ա՛ղհահան։ Օ՛իրա նէ քատար
ուզաք վէ զըթ օլուրսա պիր շէյ Ֆաք Ա՛ատալայա, օ քա-
տար տէրին վէ տիպսիզ նէնէնէ տիր։ Ա՛ն կիւնահլար ուզաք
վէ փէք զըթ տըր Ա՛ղհա. էօյլէ իսկ կիւնահլար ճէհէննէմ-
տէն զիատէ տէրին վէ զարարլըտըր. քի օնտան քէրէմ
քեանի Ա՛ղհ քուրթարա ճիւմլէ պու քիթապը օքույան-
լարը։

Ա՛ՒՐԱՒՕՂԹ. ՃՁ։

Ա՛ղէզ Պէռէր՝ պէօյնօ էօրնու կիւնէլէրին չոչ ատչամայըզ՝
ռոպոտուզ էսէնէլէրէ պաչէպ վէրէպ ճէպալէրին ԼԷրՐնէպ
էյլէսի։

Ա՛շնապօլու փատիշահլըղընտա, Վլոդ, վէ Ա՛ւենվէնտ շէհիր-
լէրին արատընտա պիր տաղ՝ իսմի Պէռէր պողը, օրատա ազիզ
Ա՛ալիտէթուլահըն ատընա պիր քիլիսէ եասիըմդը օլմասը
իչին. վէ օնտա ճգնաւորլար մանաստըրը տա օլտուդուն-
տան սաքին օլան բահիպլէրէ տէրլէր Պէռէր պողընդա ճգնաւ-

ասլանը։ Ամեն հեր սէնէ ազիզ Պալեոէթուլահըն քի լիսէսինէ պիր քաչ տէֆա չօք ճէօմահաթլար ղնարէթէ կիտէրլերսի օրայա. Թա քի փարզ օլտու մանաստըրա նաքըն պիր քօնաղ եափմաք օրատա, էրքէկ վէ տիշի ղնարէթճի-լէրին սարին օլմալարը իչին. վէ եափտըլար նօք քի Թաշ-տան, իլէ աղաճտան։ Սօնրա Յունե, 1611. սէնէսինտէ, Ռոգեգալուտա նօրԹուսունու էվէլնի կիւնիւ, օրատա պու-լունտուլար սէքիզ պին ճան էրքէկ վէ տիշի ղնարէթճիլէր, օնլար նօք քի իպատէթքնարլըղա տիւշէրլերսի, իլէ էտէպսիղնէյէ. ղնրա, քիլիսէտէ պինամունալանըլարտը, քէմ պաքըշլար, վէ շէհվէթ սէօղլէր. վէ քիլիսէ-նին էթրաֆընտա սաղլար չալմալար, վէ Թիւրքիւլէր, վէ պար ԹուԹուպ սըչըրամալար. վէ քօնաքտա ատէթտէն տըշարը նէյիպ իչմէլէր. վէ պինամուս ամէլէրլէ Թիւրլիս կիւնահտա պուլունմալար։ Ա է իշտէ պու միսլի ղնթ հա-ղըրլըք օլուրտու օ ճէմիհաթաս՝ էթրէսի կիւնիւ շնորհ ալ-մա իչին, Ամի ճիւմլէսի օ կէճէ նօրղուն ճինիւնլիւքտէն վէ օյնայըպ սըչըրամատան՝ ույքույա վարտըլարսա՝ սանքի նարը կէճէ մահալիյատ, քափիլ պիր հանկըն աԹէչի Թու-Թուշուպ օ պէօյիւք քօնաքտա նաքտը վէ սիլսի օնու պիր պուչուք սահաթ մապէյնինտէ, վէ ճօմահաթ քաչմայա վաքըԹ պուլմայըլա, պին պէշ նիւզ ճանլար էօլտիլէր. նարըսը ալԹէչտէ, վէ նարըլարը նըքընտը ալԹընտա։ Ա է պու ալԹէչի մէրհաւէթ անասը ազիզ Պէքիր քէնտիսի Թու-Թուշտուրտու, քի պու տէֆա քաղէպ վէ ինԹիքամ անասը օլտու պունտան մալիւմ տիւր, քի պէշ ատէմ օ հանկըն-տան հիչ քէտէրսիղ քալտըլար, նէմին էԹմէյէ չէհատէթ-լիք վէրտիլէր, քի կէօղլէրիմիղնի կէօրտիւք, քի ազիզ պէքիր Պալեոէթուլահ էնտի կէօղլէրտէն, վէ նքի էլինտէ նքի նանմիշ պարաԹըլար վար ըտը. վէ նաբլաշըպ ԹուԹուշ-տուրտու օնլարա օ ալԹէչի քօնաքտա տէչի։ Ա է նքրին քէ-բէմքնանի Պէքիր պու քէնտիսին կիւնահքնարլարա քար-շը հաք իւղլերէ ինԹիքամ ալմա խատատինտէ կիւնահսըղնարա քէնտի քէրէմին կէօստէրմէտէնտէ էքսիլմէտի. վէ պէօյ-է օլտու։ Պու ազիզ Պէքիր տատղընտա օլան ղնարէթճ՛լէ-րին իչինտէ, Ղէրքսանդրոս նամ՝ մախլէսի կամծղպան, վէ պէօյիւք սօյատն պիր ազա վար ըտը, քի Ղնապօլուտան ալԹը միլ ուզաք Պուտէօղա չէհրինտէ իտի։ Պու ֆրանչիսկոս նամ՝ քէնտի օղլուն պինճէմէ կէօնԹիւրմիւշտիւ, վէ պու

ուշաք սատրք վէ փաք ֆէրիշտէ կիսի, վէ աղիզ պիքիր Ալահէթուլլահա զիատէ իսպատէքթար, վէ օնուն իզզէթինէ սէօյլէմէյի տիւմլէր, վարդպարանլարտան մատէ, հէր հաֆիմանըն իւչ կիւնիւնտէ փէհրիզ տուքմարտը. վէ օ եըլ ազիզ Պիքիրին աւետումունուն օրթուսու սայի կիւնէ բատտ կէլէճէյիտի, վէ օ օրթուսունուն ղազէթինէ տէ, եըլը պաշա սայի կիւնլէրինտէ էթ մանճալարընտան կէրի տուրմաք իստէտի. լաքին օնուն ամքալարը հաշընըն կիւչճիւքլիւյիւ իչին, քայըլ օլմատըլար, զիրա տահա ճն պիր նա շընտայտը: Ամտի՝ օ հօքարտա զիքը օլունան նանկընըն կէճէսի պու չօճուք վէ քէնտի պաղատը օղունաքտա տէյիտիրէր իլէ մանատարընն իչէրիսինտէ ճդնաւորլարընն օտասընըն պիրինտէ ույուլարտը: Ամքին նանկընըն կիւսիւլմիւսինտէն, վէ ճօճաֆանընն շամամալարընտան իքիսինտէ օյանընպ սէյիրմատիկեր մանատարընն քատիւսունա քատշըպ քուրթուլմա իչին. զիրա ալէֆ վէ ամէնին քրզրճըմլարը պիւթիւն մանատարընը տա նալայաճաք կիսի կէօրիւնիւրտիւ: Ամքին քուրթուլուչ ատարքէն քայըպզը պուլտուղար օրտա: Օիրա օ թաքիքէտէ՝ քի իստէրլէրտի քատիրտան տըշարը չըքմընք. իշտէ քարշը չըքտը օնլարա ճօճաֆանընըն քէօմէսի քատմա քարշ երքէկլէր վէ տիշիկլէր, օնլար թէկիէտէն սուլարընն խըղըը ատրշը կիսի պիրի պիրին պաատարաք քօշարլատրը մանատարընն քատիրսընտան իչէրի կիրմիչէ նանկընտան քուրթուլմա իչին: Պու ճիւմհուրտան զուհուրինտէ քատիրտը զամանը չօճուք ճօճաֆանընն նավուղ տատկատարընտան, վէ պատատընտան ատրըղտ, նէրէ տիւշտիւ, վէ չինկիէնիրտի, վէ ճօճաֆանընն սըրըճնտըսընտան այաղա քալքամատտը. վէ ֆարատա պատատընտա իմատատ չաղրըրտըը. լաքին օտա քատտը տէչիյտի պիր նարտըմ էթմիչէ օնա. զիրա ճիւմհուրտան կէրի կէրի սիւրի քլէնիրտի: Ամտի չօճուկ պաքտը քի օնա ինսանտան նարտըմ օլաճաք տէչիլ, վէ իշտէ իւզիւմ կիսի չինկէնկյօր տիրի ինսանլարընն այաքլարը ալճընտա, վէ էօլիւլէրին ազրըլազընտան. օնլար քի էօլիւրլէրտի ճօճաֆանընն պիրի պիրինին իւզէրինէ չըքմատընտան էօթիւրիւ, վէ քէնտի իւզէրինէ եըլըն պէ եըլըն օլուրլատրտը. վէ ազիզ Պէքիրի քէնտինէ իմատատ չաղրըրտըը. վէ օրատտա ատտա էթմէի թէքրարէն էվէլքի իստէտէյի սայի կիւնլէրին փէհրիզ տուքմատյա, քի օնա ամքալարը քայըլ օլմատըլարտը: Ամչան ատտա էթմէմէյն թէքմիլ էթմէյսէ, էօլիւ լէշլէրինին

ալեքնտա կէօմիւշիւշ կիսի տուրտուրտու, վէ սալճ պիր քօղու էզատ ըտը. իշտէ կէլտի տուրտու օնուն էօնիւնտէ պիր սալճանաճը Սուլթան՝ կէյինտիյի ուրուպալար օ էյալէթին քարրտարընըն կէյինտիյինտէն պաշկա թարդ, վէ չօճուղա քերէմ կէօվիւլէ պաքըպ, տուտի օնա, չօճուք նէ նաիըմօրտուն պուրտա սէն. այտա քալը, վէ քաչ պուրտան, վէ չօճուք տէտի. Սուլթանըմ քալըմայա քատը տէյիլիմ, քի իշտէ էզիլմիշիմ, վէ նէֆէսիմ թիւքէնիյօր: Օլտէմ Սուլթան օնուն քօղունտան տուԹուպ, լէշլէրին ալեքնտան տըշարը չէքիպ կէօԹիւրտիւ, վէ չըքարտը օնու պիր հիւյտէք էմին քէմեր ալեքնտա. վէ օնու օրատա պըռաքըպ՝ օնուն կէօզիւնէ կէօրիւնմէզ օլտու: Ամտի՝ հաչան սոպահ օղուպ կիւն տօղտույտա Հոզ Եդալու ստունՀալեքնտանտէքը նօրԹուտու կիւնիւ, օ միւքէլլէֆ պէօյիւք ղօնաք նանմըշ վէ էօլէնլէրէ մէզար օլմուշ. վէ մանտասըրըն քաիուտսունտա էօլէնլէրին լէշլէրի պիրի պիր իւզէրինէ տօլմուշ, վէ ինսանլարըն պաղըսը նարը պէվինէֆտէք նանմըշ պիր աղը քէօԹրիւմ օլմուշ, պիր աղը քետր օլմուշ, վէ պաղըսը Հապէշի ատապ կիսի սիահչանմըշ. վէ ճիւմլէսի աղըսըպ կէօզ նաշը տէօքերէք՝ մունքիր օլուրլարտը, քի պու զաղէպ Ալլահ՝ն վէ օնուն ալիղ Սալիհէսինին ճէղտսը տըր. օ ա-ղիղ նէրտէ իշլէնէն կիւնահլար իշլին տէյի: Ամտի քիմիան քայըպ օլան քարըսը իշլին, քիմի Հըքէյի իշլին՝ պաղըլարը քարտաշը վէ քըղ քարտաշը իշլին, վէ քիմիան էվլատը իշլին աղլարտը: Սէ պունլարըն իշլինտէյտի օ նօքտարտա ղէքր օլունան սէօյիւք սօյտան աղա՝ քի սապահ օլունճայ, նէլտի արամայա էօլէնլէրին իշլինտէ քէնտի օղլու ֆրանչիսկոսուն լէշլին՝ կէօմմէ իշլին օնու: Աքին տիւշէն լէշլէրին իշլինտէ օղլունուն ԹէնԹին աղլայարաք արարքէն՝ սէս հշլիմտի, քի տէր իտի. պայպա պէն պունտայըմ: Պու սէսէ Հէյրան օլուպ վէ սէվինիւպ օ քիշիղատէ քէնտի կէօղլէրին նօքտարը քալըրտը վէ կէօրտիւ օղլուն քէմերին ալեքնտա տուրույօր. վէ աքսախլընճէ տիղ չէօքիւպ էօփտիւ-նէրի, վէ շիւքիւրլէր վէրտի Ալլահա. վէ սօնրա օղլունա նաբլաշըպ սիւվալ էմտի օնա. նաօրլ սաղ քալտըն օղուլ. վէ քի՛մ չըքարտը սէնի օ իւյսէք նէրէ. վէ օղլու նաքլ էմտի օնա ամմէքտէն սէօյլէր կիպի. քէնտինէ պիր Սուլթան կէօրիւնիւպ՝ օնու լէշլէրին ալեքնտան չէքմէսին, վէ կէօնիւրիւպ օնու օրայա չըքարմասը: Օլ-

տէմ պապասը պիլտի քի օ Սուլթան՝ աղիզ Պիքիր խոճ. վէ օղլուն օ եհուսէք եվրտէն էնտիրիպ, տուխտու էլինտէն վէ կիտիպ իքիսիտե աղիզ Սալիհէթուլահըն քիլիսեսինէ կիրտիլէր. վէ օնա հէթսիզ շուքիւրլեր վերտիլեր: Ա՛ս սօնրա տէօնիւպ սէվինէրէք շէհիրե՝ վէ քէնտի էվլերինէ կէլտիլեր. վէ օղլու պապասընըն ըլզասըլա, օ ելըն հեր սալե կիւնիւ աղիզ Պիքիրե քէնտի էհտիյի ահտըն թէքմիլ էհմէ իչին վէհրիզ տուխտու:

Պուռնա նուռ էրէրլեր Տըրանէնկոս ըսանկէլէոն: Ա՛ն հայր Ընտոնիս սպինելի չինպի չքնուլըսընըտ: Ա՛ն հայր Ըղեռսանկլոս պնոտ. ճլը. ա. կոգիր. 1: Ա՛ն հայր Պուռնա Բոկ. ճլը. Ճ. էօրին. 15:

ՄԷՀՄԷ:

Պու հիքայէթտէն էօրէննէլիմ պիզտէ եօրթու կիւնլերին հեր փաքլըղ ըլա սաքլամայա, էյլեր Ըլլահըն քաղէպի ալթընա տիւշմէմէք արզուլէրսաք: Լէյլէ իսկ եօրթու կիւնլերինտե Ըլլահըն քիլիսէսինէ սէկիրտէլիմ. բուհանի քիթապլար օքույալըմ, վէ պիզիմ սէօհպէթիմիզ տայըմ բուհանի նէսնէլէր իւզէրինէ օլսուն: Լէմմա պէօյլէ կիւնլերտե նէյնպ իչմէյե, զկյապէթլէրէ, մէյս օլունմուշ օյունլարա. վէ ապու զամպաք կէչինիշլերե տիւշէնլերինն իւզերինէ Լասայի մարգարէնին սէօզիւ թիւքմիլ օլուբ, քի սէօյլեր Ըլլահըն աղզընատն. Օ՛օճա յէր ապէսոյ անդն նմ: Լատին. Անկէն եօքլոտըսընըզ ճանըմ հապզ էնէրկի:

ՄԻՒՀԻՒՄՈՒՆ:

Պինր չոճալ ասքըլար սնպէհկնյէ Ըլլահպոն ղաչէպէլէնպի, լարին ապկզ Պինէրին Եապրթմըշլա չոուբլոուլոո:

Յունուն 1553. սէնէհսինտե, պէօյիւք Սպանիատա Կօրի շէհիրինին պիր քեօյիւնտե՝ ճօմահաթի պաշը պիր փաիաղ վար ըսը, պու ասքըլըղը փիք սէվերտի. վէ օնուն իչին չՀք քէրրե սապահ օլունճա՝ պաղը քէրրե էրքէն պաղը քէրրե կէճ պատարագ էտերտի, քի ասա կիլմէյէ քատըր օյսուն: Ա՛ն պու իչին փաիաղլարա նէ քատար մինասիպսիզ վէ ղարարլը օլտուղու. (չիւնքիւ պունուն կիպիլէր չՀք քէրրէ օ չափուկ պատարագը էտերլէր, քի սէօյլէնիր մէսկլէր-

տէ՝ քի ալճը պապաթփը. վէ չօք քերրէ տէ հօրկուն վէ
թաքաթատան տիւշմիշ կէվրէլէր. սունմայէ օ հէյպէթլի
սըրը մինամսիալինձէ հայըրլըք կէօրմէսիզ.) մալիմ սիր ճէ-
դասընտան, քի օնուն իլէ Ալլահ զաղէօլէտի պու սիճը
փափազը Իմի՝ սիր գինէթլի հօրթու կիւնիւ սապահ օլուն-
ճա պու փափազ էրքէն ավա կիմսէք խատէտի, վէ սօնրա
տէօվհւպ պատարագ էմմէք Իմի՝ պիր քաչ քէնտի քէյ-
լիւէրիյլէ այաքտաշ օլուպ, վէ ավ ալէթլէրին ալըպ ավա
չէքը: Ա՛է իշտէ պիր կիւզէլ թավշան կէօրիւպ օնու ավլա-
մաք խատէտի. լաքին թավշան քէնտի նուվասը պիր քո-
վուդա կիրտի նէ փէք էնլի նէ փէք տէրին: Ա՛է պու շէյթան
ըտը, քի կիրմիշտի օ քըյամէթէ. նիճէ սօնրաքի կէվրէն
սէօզտէն մալիմ օլուը: Փափազ կէլտի քօվուդուն ադզընա
կէօրիւ թավշանը. էլին սօքաու իչէրի թավշանը տուխնուպ
արշարը չէքմիյէ. լաքին քէնտինի օնտան տուխնուլուտու.
ղնրա թավշան օնուն էլինտէն վէ քօվուդնտան տուխնուպ ի-
չէրի չէքէրտի. վէ էօյլէ պիր գուվէթլի չէքէրտի օնու, քի
փափազ օնուն քուվէթինէ քարշը տուրամազը: Ա՛է ֆա-
լատա քօվուդուն ադզը տար ըտը պիր քարըշ էնինտէ,
լաքին կիմսէքճէ էննիլէնիրտի, վէ փափազը պիւթիւն թէ-
նինլէ իչէրի նուտարը: Ֆէրնատ էտէրտի սէֆիլ փափազ
քէնտի այաքտաշլարընա կէլիպ եարտըմ էմմիյէ օնա,
վէ քուրթարմայա օնու թավշանըն էլինտէն. լաքին
օնլար քօրքուպ օ կէօրինիշտէն՝ օնա եաքլաշամազլար-
ը: Ա՛ոնրա պաշլատը օ փափազ ադզը պիքիր Ա՛ալիտէ-
թուլահը քէնտինէ իմտատ չաղըրմայա, (քի օ թարափ-
լարտա ադզը Պիքիր վալիտէթուլահըն պիր չօք միճիւ-
զէթլի պատկերի վար ըտը օնու ֆիքրինէ կէթիրիպ) վէ
տէտի. եա՞ ադզը պիքիր Ա՛էրիեմ՝ ըահմ էյլէ պանա, վէ
պու ճանավարտան էզատ էյլէ պէնի: Ա՛է էօյլէ հէչ տուր-
մասըզ ֆէրնատ էմմէյլէ ադար ադար քօվուդա պաթտը.
վէ զայըը կէօրինմէտի. վէ օնուն շամաթասընըն սէսիտէ
կիմսէքճէ ադար ադար եավաշլանտը, վէ ուզաքտան կիւպի կէ-
լիրտի. թաքի հիչ էշխիտմէզ օլտու սէսի: Ա՛յաքտաշ-
լարը եաքլաշտըլար քօվուդուն ադզընա, փափազը պուլմա-
տըլար, վէ կէօրտիւէը պէօյի՛ք վէ տիպսիզ տէրէ, դնատէ
քօրքտուլար վէ քաչտըլար. վէ քէօյէ կէլիպ քիլի-
սէյէ կիրտիւէր. վէ նաքլ էմմիւէր պատարագ կէօրմէ իչէն
կէլիպ պէքլէյէն քէօյլիւէրէ օնուն պէօյլէ քօրքուլու քայ-

քոպ օլմասըն: Ա՛ն հաչան էշլեմտիկերսե ծնու պատարագ կէօրմէ իչին կէլէն քէօյլիւլէր գիատե քօրքտուլար. վէ պիլտիկեր քի Ա՛ղլօհ զաղէպ էթտի ծնա տէյիլ քի սաղի սէր պատարագա հաճէթսիզլիկի իչին, վէ տախի ազիզ եօրմու կիւնլէրինտե խրզմէթքար իչի իչէմէսի իչին: Ա՛ն պուընտան տէօրթ կիւն սօնրա, իչտե կէչտի օ քայրպ օլան միսաֆազ կէօրիւնտիւ քէնտի ճօմաճամլընա ճէհէննէմտէն տէօնմիւշ, վէ հօլիւլէրտէն քը յատմ օլմուշ կիպի, վէ չէհրէսի սիյահլանմըշ հապէշի արապ կիպի սէթէլին ալէֆին-տէն. վէ էօյլէ սիյահ քալտը ճէմի էօմրիւնիւն կիւնէրինտէ: Ա՛ծնրա չափուկ ազիզ պիքիր Ա՛ալիսէթուլահըն պատիկրինէ կիտիպ, քէնտինին քուրթարըճըսը ազիզ Պիքիրե հէթսիզ շիւքիւրլէր վէրտի վէ ծնատն տէօնիւպ քէնտի քիվիսէսինէ կէչտի, վէ մէմլէրե չը քը պ սըրասը յլա, քէնտիսին կէօրմէյէ, վէ սէրէնճամլէրինէ վուքուփ օլմայա կէչէն պինէլէրճէ ճօմաճամլարըն հուզուրիտե նաբզ էթտի վէ տէտի, եա Ա՛ղլահը սէվէն ճօմաճահի, պիր պօշ ալ համէսի իչին Ա՛ղահըն խըզմէթին պրրաբտրմ վէ ատա չը բտրմ, ամյայաճաղըմ ամտան պէն տուրթուլտում: Ա՛ն կէօրթիւրիւլտիւմ պիր քարանլըք կէրէ վէ օրատա ածը ճէհէննէմ իպտալը վէ իսկէնճէլէրի չէքտիմ պիւթիւն օ կիւնլէրտէ վէ սաղ քալտրմ. վէ սօնրա ազիզ Պիքիրին լութֆի իլէ տըշարը չը քարըլտրմ, վէ կէլտիմ էվիմէ: Ատտի սէվինիւրիւ քարտաշլարըմ, պանա օլան ղազէպ ու ճէզասըն զարարլարը յլա էօյրէնին փաք տուրթմայա եօրթու վէ կիրտակի կիւնլէրին. Ա՛ղլահըն վէ օնուն քիվիսէսինին թէմիզլիկլէրին սաբրլայըն, վէ քիվիսէյէ կէլէն պատարագ կէօրմէյէ, վէ ժամէրգուճի էշլեմէյէ կիրտակի կիւնլէրինտէ. հէր մինասիպէթլի սէյիրլէրտէն վէ զէվքլէրտէն էվվէլ: Ա՛ն հէր շէյտէն իւճէ ազիզ պիքիր Ա՛ալիսէթուլահա իպտալ տէթքար օլմայա նասիհաթ էտէրմ սիզե. քի եալընըզ օնուն եարտրմ ըլտըպ պէն շիմտի սաղըմ. կիւնահլարըմա թէօվպէ էթմէ իչին, քի պէն օ կիւնահլարըմ իչին էպէտի ճէհէննէմ իպտալընա լայըք պուլունտում: Ա՛ն պու վազի նասիհաթը չօք քէրրէ վէրիրտի, վէ չօք մէմնունէթլի միվէլէր էտէրտի օնլարըն ճիւմլէսինտէ, օնլար քի պիր քէրրէ օնուն քարըզուն էշիտիր վէ սիահլանմըշ չէհրէսին կէօրիւբլէրտի:

Պա՛նու նա՛ր էտէր պէօյիւ՛ Յուհաննէս ինպինին փէտրոն

սրինակով պետնէլեն հիմնով, պոտ. 73։ Ա՛ն հայր Վատլոտ քոմ. Ճ. էօրնո. 21։

ԱՀՅՎԷ։

Պիտակ նասիհաթ ալալըմ պիզե, պու փափաղըն եօքարտա զևքը էյլէտիյի տէօրթ խայըրը նասիհաթլարըն, քի օնու ճէզասըյլա էօյրէնիպ, քէնտի ճօմահաթլարընատա էօյրէթմէ։

Ա Ի Ա Ճ Ի Ո Ղ Ե Թ· ՃԺՎ։

Ալլահանգոս փոպէշտ գէ-բի-յէբէ, կէնճ եէյնո ապէզ Պէ-հբէյն Եսբրըմըն նամ-հօր պո-ըշ-նոռ, ֆէ-ֆէնո ղաչկէպ ո-ղըռոպը։

Ա՛ ամճառխատանտա Օրուսա շէհրինին փիրինչ պէյի Ալափանգոսուն պիր ճան ըլա վէ թէնդէ կիւդել վէ էյի օղլու վար ըտը, քի օնու քէնտի խամինէ Ալղիանգոս չաղըրտը։ Ա՛ն չօճուկ նէսփի եաշընա կիրինճէ, պիր ալիմ վէ ֆաղլի ամէլ փափաղ թայն էյլէսի օնա թաղլիմ վէ թէրպիյէ էճմէ իչին խայըր ամէլլէրէ վէ իլմ։ Ա՛ն նէ զէմանն չօճուկ ադըլ թամ օլուպ, օն տէօրթ եաշընա կիրտիյսէ, կէօնաէրտի օնու պապասը, խըղմէթքարլարը, վէ ուշաղըն ուստասընն տա պէրապէր Ուռդա շէհրինէ փատիշահ սարայընա, քի օ էսնատէ օրատա օճմուրուտու։ շէյյէ քի փատիշահ խըղմէթինատէ պուլունմայըպ քարշըսընատա տիվան տուրան իչ աղալարը կիպի, սայըր քիշիպատէ չօճուքլարըա սարայըն կանունլարըն վէ սէրիշտէլէրին էօյրէնսին։ Փատիշահ քադըռլ էտիպ Ալղիանգոս չօճուտու սարայա, սարայլըլարըն սըրասընա քաճտը։ Ղօճուք օրատա հէր թիւրլիւ էտէպ էրբեանլա. վէ ֆաղլի ամէլլէրլէ նաշարատը. վէ ազիզ Պիքիրէ զիատէ իսպատէթքնար, վէ տայըմ տիւվայէ վէ քիթաապլար օքումայա միւշտաք ըտը, փատիշահըն վէ սարայլըլարըն սէվկիւլիւսիւ օրատու։ Խմմի՝ օ սարայտա, պիր սայըր պէօյիք սօյտան կէնճ նէյիտա վար ըտը տիւնեա հալէպի վէ ազկըն. օ քօնուշմայըա Ալղիանգոսա ֆիլմ վէրիրտի օնա, քէնտինինն էօյրէնսիյի թէրպիյէլէրտէն կէրի տուրմայա, տէմիյլէ, քի պէօյլէ թէրպիյէլէր նէ պէօյիք քիմսէլէրէ վէ նէ պէօյիք քիմսէ էվհաթլարընա, իլէ՝ բահիպլէրէ վէ ֆէսֆէսէյի տիշէհլիլէրէ եաքըշըր, վէ օ քատը ր չալըշտը, թնդքի սօվտատու օնու քէնտինին էօյրէնսիյի էյի էհէմմիյէթէն։

Ալ է ֆարագա օնուն ուստասը չալըշըրսը օնու էվլէլբի էյի թէրպիյէսինէ կէթիրմէյէ. լաքին քատըը օլմատը: Պունտան մատտէ օ տարայտա Ալուկրէտիա նամ պիր էտէպսիզ քատը վար ըտը՝ պու էվլէլինտէն կէօրտիւյտ պու Ալ ալիանդոա եկյիտի օնուն կիւղէլլյինէ վուրուլտու. լաքին քատըը տէյիլ-տի օնա եաքլաշմայէ, օնուն զիատէ էտէպլիլյի իչին: Պու հաչան կէօրտիւ, քի եկյիտ քէնտի էվլէլբի ադը թաապիյէթինտէն տէյիշլտի, տիւնեաւի զէվբլէր վէ օյնայ-ըպ հօրա թէփմէլէր քի էտէրտի, էվվել քեահյալարլա, վէ սօնրա սէօվլէլէ քէնտի մուհապէթին աչը օնա Ալուկ-րէտիա. վէ եօյլէ պիր էտէպսիզ մուհապէթ ալէֆլէնտիր-տի օնուն եիւրէյինտէ քէնտիսինէ, թաքի եկյիտ օնուն մու-հապէթինտէն մէճնուն օլուպ, հիչ այրըլմազտը օնտան: իլլէ կէճէ կիւնտիւզ օնուն հաներնտայտը: Ալ է քատըը օլա-մատըլար օնուն եիւրէյինտէն սէօյլիւնտիւրմէյէ Ալուկրէտիայա օլան մուրտար մուհապէթին՝ նէ ուստասը՝ նէ պապասրնրին մէքտուպտարը՝ քի եաղարտը ուզաք տուրմայա օնտան, վէ նէ փատիշահրն հաիրզա քօմասը, քի օ էտէպսիզ Ալուկրէտի-այը պիր մարապտէր մանաատրրինա հաիրզ էթտի, շէօյլէ քի եկյիտ օնու պուլմասրն տէյի: Ալօնրա կիզլիճէ միւշա-վարէ էթմէյէ եկյիտ Ալուկրէտիայա, օնու մանաատրրտան չըքարտը, վէ քաչար կիթտի օնուն յա Ալէմիչ ստանրն Կողո-նիա շէհրինէ. օրատա օնու ատրլ քէնտի էհրլի կէօստէրտի, վէ օնուն յա քէնտի ֆէնա արզուսին սէրպէստ թէքմիլ է-տէրտի. վէ օրատա պու մուրտար ամէյտէ իչ սէնէ տուր-տուլար: Իլլէ շինտի պաքալըմ. քի նէ խայրը քէրէմ էթտի ադիզ Պիքիր, վէ օնուն օղլու էֆէնտիմիզ Ույ, Ալ ալիանդոա. վէ օ նէ թիւրլիւ նամքեօրլուք էտա հյլէ-տի օնլարրն հյլիքլէրինէ քարշը: Պիր կիւն կէօրինտիւ օնա ադիզ Պիքիր վէ քէնտի Ալլահ օղլու Ույ քուճաղընտայտը, վէ Ույ մանուկ պաքըպ օնա հէմ սէրթիլիք հէմ թամթըլըլ ըտա տէտի. Ալէյ էսէպսիզ վէ նամէօր, նէճէ պըչաուրն պէնի սէնէն չուրաուշընը, վէ նէճէ պէնիյ վէ սէնին վէյէնէ, ա-լիճանտաչ էսէպսիզ Ալուկրէտիա հյլէն պօչտրըն. կէրչէ չէ ֆէյ կիճէնիյլյմ առնա, լարդն կէլ կէրչ պըչաուրա օ էսէպսիզնի յահաուպէրինն վէ պէն ավճ էսեյնյ սէնին կէնահտրըրնը. վէ պա-բըլայմ սէնինէ. կէլպէօն սէնին ֆէսէրնինէ(անատաւ օրդն) ֆյաուլ վէ պէն չէֆքէլ օլայմ պարըչարըյայա սէնի ֆէսէրնինէ. Ալ է պունու սէօյլէյիա՝ կէօրիւնմէզ օլատ: Ալ է պինամնա Ալ չլ-

անդամ տէյիլ քի սալթ էֆէնտիմիզ Յոուն պէօյլէ մուհապէթլի քէլամլարընտան եում մուշալլպ Ղուկրէտիանըն մուհապպէթինտէն վազ կէչմէի, իլլէ էնկէրէկ ելլանը կիպի քու լաքլարըն քափայըպ, տայըմ օնուն լա օ մուրտարլըքտա եաշարտը: Պու սէպէպ իչին Թապպինին մէրհամէթի տէ օնուն իւզէրինէ ատա-լէթ ինթիգամընա տէյիշլտի. վէ պէօյլէ օլտու: Պիր կիւն օ-նուն տօստլարընտան պիրի տուվէթ էտիպ օնու, շէհիրտէն իւչ միլ տէյնի ուզաք պիր եվէ զնաֆէթէ կէօթիւրտիւ: Ղ Ղուկ-րէտիա շէհիրտէ քալտը: Օրատա Ղ ուլփանգոս վէ քէնտի տօստու աքշամլատընաք կէչիպ իչկի շաղլըքտա օլտու:լար.վէ սօնրա կէձէ օրատա քալըպ. վէ եաթմաղա կիրիպ ուչքուրա վարտըլար: Ղ իչտէ եալը կէձէ պաշլատը էվ թէմէլինտէն սարսըլըպ թէփրէնմէյէ, վէ տալկալանըպ վէրան օլմայա եաբլաշար:Քիսի-տէ ուչքուտան օյանըպ, զնատէ քօրքտու լար, վէ պաշլատըլար ֆէրնատ էթմէյէ. տօստու ֆէրնատ էտէր՝ տէր իսի Թապպիմ բահմ էյլէ, Թապպիմ Յն մէրհամէթ էյլէ: Ղմմա Ղ ուլփանգոս տէյիլ Ղլահը, իլլէ քէնտի կիւնահ այաքտաշընն չաղլըքըտը տէմէյլէ. Ղուկրէտիա, Ղուկրէտիա նէրէէսին սէվկիւնէմ Ղուկրէտիա: Պէօյլէ ֆէրնատ էտէրքէն, էօրֆլու պօտու վէ տավուլ սէսի էշիթմիյէր. վէ օ սահաթ օտանընն տուվար-լարընն պիրի աչըլտը, վէ օտա մէքրուֆ քօքուղու թիւ-թիւնէ տօլտու, վէ սօնրա կէլտիկէր կիրտիկէր իչէրի էօրֆ-լու ճանավարլար եանի ասլանլար, այըլար, ճէչէնէմի ած-տէյլէր, վէ տիշլէրին Ղ ուլփանգոսուն իւզէրինէ կրճըրտա-տըրըլարտը: Պունտան սօնրա կէօրտիւլէր, քի իչտէ օնլարընն էնսէսինտէն պիր պէթտավի փէրս չէհրէ քիմսէ ելինտէ պիր թօյաքայա եօլ աչարտը: Ղ է սօնրա տէօրթ քարա չէհրէյի ատէմլէր աթէչտէն թապուտա քալտըրմըշ կէթի-րիրլէրտի, քի օնտայտը օ էտէպսիզ Ղուկրէտիա. օնու շէհիր-տէն տիրի տուրթուպ վէ թապուտա քօյուպ՝ օրայա կէթիր-տիլէր, վէ օ աթէչտէ եանար թուրթուշուր, վէ ֆէրնատ, քիւֆիւր, պէթտուվա վէ նալէթ օքուրտու քէնտի տօղ-տուղու կիւնէ: Ղ է թապուտու օտանընն օրթասընտա քօյուպ օ քարա չէհրէյի զէպան իլէրտէն պիրիսի չաղլըքտը վէ տէ-տի. Ղլահընն շէքիհոլընընն ֆէրմանը պու պու քօր, րի պու է-պէպէնէ պանիէ, վէ օնուն աշըք Ղ ուլփանգոս. պունլարը րի Թապպի Ղլահընն սէօտուքն պինէյէրիյէրնապի ճէհէննէմէ նէրէտան օլտուքտ էէրէ եպէրի: Ղ է սօնրա Ղ ուլփանգոսու տուրթուպ քօտուլար օնուտա աթէչտէն թապուտա, վէ քալտըրտըլար

կէօթիւրտիէր ճէհէննէմի կէօմմիյէ։ Ա՛յ իթիսիտէ ճան ըլա վէ թէն իլէ քայըպ օլտուլար. վէ ճիւմլէ ճէհէննէմ պէ-պանիէրինին կէօրիւնիւշիւ կէօրիւնմէդ օլտուլար։ Ա՛յ սէֆիլ Ա՛ղիանդոսուն տօստու պու ճիւմլէ օլան շէյլէրի կէօրինճէ քօրքուստունտան նէբէ տիւշտիւ օլտուտա էօլիւ կիսի. վէ սօնրա քալքըպ շէհիրէ կիլմատ. վէ Ա՛ղիանդո-սուն, վէ էտէպսիզ Լուկրէտիանըն քօրքուլու հէլաք օլմա-լարըն նատր էյլէսի ճիւմլէսինէ։

Պոռնու նուռէ էռէր Յովհաննէս ալըղ՝ պապ. ֆէնոփ ֆիլոսոփ. Ճ. 13։ Ա՛յ հայր Դոմոս Բովէ. ճիլտ. Ճ. էօրն. 12։

Ա՛ՂՎԷՍ։

Ղազիգամի պու հիքեայէթ փէք քօրքուլու տուր լաքին տահա զիատէ քօրքուլաճաք տըր Ա՛ղիանդոսուն սէրթիֆիկի վէ քեօրլուդու, քի եումուշամատը Ա՛լլահըն օ քատար միճիզէթինտէն, վէ թէքմիլ օլտու Դաւիթին սէօզիւ, քի սէօյէր. Խոսրէսպէսկին ալ նէ, պէ՛ մ պէսկէ՛ն։ Եանի, Ղրաբտըսը ծէլտըսը կէօզէրսէ, ֆի կէօրմէսինէ։ Ա՛յ պու բատտ կէլտի օնա պուննուն իչին քի ճանը կէօնիւլտէն սարըլ-մըշտը թէնէնին էնսէսինէ կիլմիյէ, նիճէ բատտ կէլտի պու Ադղամն իսմատուննա տա։ Օնտան քէրէմլեանի Հիւտա քէնտի մէրհամէթիյլէ խէյտա էյլէյէ ճիւմլէ պու քիմատը օքույանլարը. վէ ճան փաքլըղը լուֆթուն վէրէ։

Մ Ի Ա Ի Ո Ւ Ն Թ. Ա՛ԺԻ։

Պէր ղէռաբատ ֆինէ ապէղ Պէրիկլէն ռատտըբէնինէ ֆի-ֆէրտ կէ-ֆէռնախ գէռ ֆէնտ պատէկոզ ռատըտը։

Յունուն. 1589. սէնէգոնտէ Հինտիստանըն Պերու վիլայ-էթինտէ պիր զինաքտար Հինտի. պիր քրիստիան Ա՛լլահտան քօրքան, վէ ադիղ պիքիր Ա՛ղիաէթուլլահա զիատէ իպատէթքտար Հինտի ղէվճէնին աշքընա զիատէ ապէճ-լէնտի. օ զինաքտար փէշկէշլէր վէ Թիւրքիս Թիւրքիս նէս-նէլէրը էքրար էթմիյէ վէ շէյխիմանի ֆէնէթպաղըղ-ըլա, քարըյը քէնտի մուրտար մէրամինըն իճրա-սը իչին ալմամայէ, վէ փէշկէշլէր օնու ալմամայա քատըը օլմատը՝ պաշտատը զօր ուլա վէ նօղ կէչէլէրինտէ

եօլ կէչէբինաէ կիղձնիպ վէ հօլիւմ քօրքուսու վէրմիլէ ծնուն էնսէսինէ տիւշմիյէ, վէ օ քատար էթմի, ինաքի քարը հօլիւմտէն քօրքուպ՝ ծնուն մուրտար մէրամին իչրա էթմէյէ բաղն օլսու։ Ա՝ծնրա օ պիյնամուս պիր կէչէ ծ զէվճէնին էվինէ կիրիպ վէ ծնուն եամաղնա չօքպ ծնունա մէքրուհ մուրտարը քատա ույուրքէն՝ կէօյ քարարտը վէ քօրքուլու կիւնիւթիւէր վէ շիմշէկէր պաշլատըլար՝ վէ զէվճէ ծնարըն սէսինտէն քօրքուպ, պաշլատը ֆէրնատա էտիպ տէմիյէ. եա ապնզ պիքիր Ա՝ալիաէթուլլահ կիւնահ էթմէտիմ, կիւնահ էթմէտիմ, նիամզ էտէրիմ՝ բահմ էյլէ. վէ պէնի կիւնահկարըմա կէօրէ զաղէպլէմէ։ Ա՝է օ զինաքիաը աստէմ տէտի օ քարըյա. նէ շամամա էտիյօրսուն, վէ քիմի լմատատա չաղըրըյօրսուն եա տիմանէ, չաղըրըյօրսուն Ա՝երիէմ անայը, վէ տիմա նէէճէ զանն էտիյօրսուն քի օ սանա եարտըմ էթմէյէ քատրը տըր, սաքն էօյլէ զանն էթմէ։ Ա՝է օ պիյնամուս քիւֆիւր սէօզլէրին պիթիրիր պիթիրմէզ, իշտէ պիր ելտըրըմ էնիպ եամաղըն իւզէրինէ, վուրատ օնու, վէ օրատա կէպէրթէտ. վէ օնուն լէշին եամաքատան տէօրտ արշըն մըքատարը տրշարը ամադ։ Ա՝է քարըյա հիչ պիր զարար էթմէտէ, լաքին քարը քօրքուսունատան եօլնա կիպի օլատու. վէ սօնրա պյըլըպ եիւքսէք սէսէ ֆէրնատա էթմէյէ պաշլատը։ Ա՝է քօճնուլար սէսին էշիտիպ օրայա սէյիրթմիլէր, վէ օ դինաքիարը էօմիւշ վէ քէօմիւրէ տէօնմիւշ պուլունճա՝ զիատէ քօրքուպ թիթրէտիլէր։ Իլէ օղ պիյնամուսուն խուսուսա ապզ Պիքիրին քուարէթինէ սէպտ էթմէսի իչին զաղէպլէնմէսի աշիքնարէ կէօրինմէ իչին, իշտէ կէօրսիւլէր քի ազզը աչըղ ըտը, ծնատա տիշէրի, վէ տիլն վէ տուտուաքլարը եօղուտու, վէ սայրը էզալէրի հէր պիրի քէնտի ևէրինէյտի։ Ա՝է ծնչարըն թամամպ քամմասընատա. քի նէ՞րէտե տիր ծնուն տիշէրի, տիլն վէ տուտուաքլարը տէյի, նապլ էթմի քարը ծնուն քիւֆիւր սէօզլէրին. ծատան թամ նըրտըպ ճիւմլէսի քի քիւֆիւրլէրի իչին նամհշ թիւթմիւշտիւ ծնուն օ էզալէրի։ Ա՝ծնրա ծնուն մուրտար լէշին ծնատան քատրըպ, կէօթիւրտիւէր կէօտմիւլէր։ Ա՝է օ զալըմ պիյնամուսուն ղօրլամասընատան պատանան սէֆիլ քալը, օ սահաի քիլնէյէ կիթմի. վէ ճիզոյիտ թէտրիքինատէն վասիտալարըն այաղընա տիւ

շիւա՝ քէնաի կիւնահլարըն մուքրիր օլտուս, վէ թէօվհիտ իսաիղֆարե լայըք ալլահ էլէտի։

Պուռնու նաչէ էոէր հայր Ալղու ռէնաի ռէլուպընպո։ Ա՛ հայր Պուռնո էովէ։ ճիլը։ Ե։ Էօբէն։ 19։

Մէյվէ։

Սաբընալըմ վէ պիղ թէէն խոյունա բիսսէթի վէրիպ, քուվվէթլէնտիրմէկիյէ պիղտէ։ նիճէ առաքնալ տա սէօյլէր։ Ա՛ն լոգուսուրէոցնէն ռէպ՛ի Տարսինոյէր, հնաղընդրէ ցանէոէց նը՛ Հանի հէօռ էլհռնիվ ը ինռահլար սիղէն ընէնէնէվլուռնուն օվյայա օնռան ուպը՛էրէնռ։ Օխրա խոյու քէնաի իւզէրինե քուվվէթլէնմէկիյէ պըրաքան քիմսէ խռէտիկի վաքըթ պըրաքմազ օնու։ Վէ տահա ֆէնասը օտուր քի։ քի ազար ազար կիւնահլարա ալըշըպ օ քէմլիկի իշլէմէսինե հիչ ֆէսֆէսէ տէ էմմէդ։ պունուն իչին սէօյլէր Սաղոմոն Ա՛նիպան հռէնու՛ը՛ի խոբռ չարնայ ապհամարհէ։ նանի, Տէլանէ ռէհլէ՛էրէրն ընէռլինե նէնինէնճէ, խօրլար։ առակ։ ժը, 3։ Օնուն իչին ճանը կէօնիւլէն դայրէթի էտիպ չալըշմայա պօրճլուսու՛ը, քարշը տուրմայա պէթի խայրարմըզա վէ քէմ հալէսէրսիղիզ։ էօյլէ քի հէլաք էթմէսինլէր պիղն։

Մ Ի Ի Ա Ի Ս Ի Թ։ Ա՛Ի Գ։

Պիր ինը՛ըն՛ռե խըրսըզ, էօլե՛նճէ, ապնը՛ Պի՛հրէն ը՛ս՛ինֆյը՛ն պօղռ՛ը՛ էօյլէրէն ճիհանէրինե ինկառ։

◆

Ռօմայ վասիլներն հէօքմի ալեմնտա պիր պաշը շէհիրե նաբըն չօք՝ պիյնամուս քիմսէյէր ճէմ՛ օլուպ՝ մէրհամէթսիզ թիւրիւտիւլուք էտերէյէրտի, վէ օ սէմէթէրտէն կէչէն նօլ ճուլարը ասյարլարտը։ Ի՛սմի գուհուր օլուռ, քի պիր կիւն օ սէմէտէն, ապնզ Պիքիրէ իպտաէթքնար, վէ ֆուռ քարէ պաքիրա քըզ կէչէրքէն, թիւրիւտիւլեր ատէմուպ՝ քէնաի ապաղարը թիւրիւտիւ պաշըյա կէօնիւրտիւլէր. վէ օ օնուն հիւանիւնէ վուռուլուպ, օնու կիւնահա զօրլամնաք իստէտի։ Վէ քըզ ա՛ հէրպ ապայարտաք պաշլատը նիտաղ էթմէյէ օնա վէ ատտի, ճիւմլէտէն փաք վէ ապնզ Պիքիր Ա՛էրիմին աշքընա նիտաղ էտերիմ՛ ապա, պէնի զօրլատը՝

պաքիրաքըղըմ քայըպ էթտիրմէ պանա, քի օնու ահտ ըլա նիյէթ էթմիշիմ փէշկէշ էթմէյէ էֆէնտիմ Յնա, վէ օնուն ազիզ Պաշիտսինէ: Նա ազիմ միւճիւզէթէ օ թիւրիւտիւ օնուն կէօզ նաշըչլա նիսազընտան թէկիրլենիպ, տէտի· քըբմա քըզ քարտաշըմ, քի իշտէ ազիզ Պիքիրին իղղէթլե խաթրի իչին՝ տէյիրքի սայթ պէն ոօքանտամ սանա՝ իլէ պէնիմ բաֆիքէրիմէ տէ տօքանտըրտամ: Նաքին սէնտէն պու շէյի խատըրիմ, քի պէն կիտնահքաարը սէնին սէվկիւլիւն ազիզ Պիքիրէ, սըփարըշ էլէ: Պունու սէօյլէյիպ՝ ալար քըզը վէ կէօնիւրիւպ թաղրիքամ եօլա չըքարար, վէ էգատ քոյ վէրտի կիմմիշէ նէրէյէ քի խատըրսէ: Ա՛ է իշտէ իքինճի կէճէտէ օ թիւրիւտիւ ուչուրքէն, կէօրիւնտիւ օնու աշիքնարէ ազիզ Պիքիր թաթլը վէ շէօհրէթլի եիւզ իւլէ. վէ տէտի՝ մէմնունէմ սէնտէն, քի պէնիմ խաթրիմին իղղէթլի իչին օ պէնիմ իպատէթքնարըմ պաքիրա քըզա տօքանտըրտն լաքին վարտընտա սանա պու ահվալին իւճրէթլին էտա էտէրիմ: Պունու սէօյլէտի օնա ազիզ Պիքիր՝ վէ կէօրիւնմէզ օլտու: Իմտի օ թիւրիւտիւ ուչուրտսունտան օյանըպ, թահճու պտանըրտը զիտտէ ազիզ Պիքիրին քէնտինէ կէօրիւնմէսի իչին, վէ օնուտն մէմնուն օլմատը իչին, լաքին օնուն ասնրաքը սէօզլէրինին Պիքիրին անամտաղը, վէ քէնտի թիւրիւտիւ ահվալէրինտէն տէ վազ կէլմէտի: Իմտի պիր ազ վարըթտան սօնրա օրանըն Հաքիմլէրինտէն տուճտուրսա՝ տար ազահճընտան տօրըմայա դահճըլտամ օլտու: Իմտի՝ քրիստիանըլարըն էլի տէտէմլէրինէ կէօրէ քէնտի կիւնահլարըն փտիւզա մուքիր օլտու, վէ գընտանտա պէքլէրտի տապահ ըլա տօրըմայա տարազահճընտան, իշտէ օ կէճէ ազիզ Պիքիր օ թահճը քրյաֆէթ իլէ օնա թէքբար կէօրիւնիւպ, տէտի, թահնըրմընըն պէնի: Ա՛ է թիւրիւտիւ տէտի, զանն էտէրիմ պիր քէրրէ կէօրտիւմ Հազրէթինի, վէ տէտի ազիզ Պիքիր՝ տօղրու սէօյլէտին, էվէթ պէն օ վալիտէթտուլահ ազիզ պիքիր Ա՛էրիէմ իմ, քի պիր քէրրէ կէօրիւնտիւմ սանա, վէ իշտէ կէլտիմ էտա էթմէյէ սանա, քի պէնիմ խաթրի իքրամիմ իչին, օ պանա իպատէթքնար պաքիրա քըզա տօքանտաարըղընըն իւճրի րէճինին, քի օ զաման սանա վատ էթտիմտան. վէ պու տուր պէնիմ սանա վէրէճէք իւճրէթիմ, քի նարըն Հաք չէրիհաթ իւղէրէ՝ տարաղահճընտան տապրտպ էօլճէքսին, վէ ճանընն թէնինտէն այրընճա պէն օնու ալար կէօղլերին ճէնտէթինէ

կէօթիւրիւրիւմ, վէ պուննու սէօյլէյիպ կէօրիւնմէդ օլմու ։ Ա է օ թիւրիւտիւ աղիզ Պիքիրին աղզընտան պէօյլէ՝ խայ-ըրը միւժտէյի էշխինձէ ուչքուսունտան այըրըպ, պաշլատը պիր թարաֆտան աձը կէօզ հաշը յլա քէնտի կիւնահլարընա աղլամայա, վէ պիր թարաֆտան ձանընըն խէյասը իչին պաշլատը սէվիւնիւպ շազ օլմայա. Ա է նիւրէյինին սէվիւն ձիւ օ քատար օլտու՝ քի պէքձիլէրի օյանտըրըպ, սիւվալ էտէրտի քի սապահ նէզէման օլաճաք տէյի, զիրա էվէթլէրտի պիր սահաթ էվվէլ էօլիւպ, էպէտի էօմիւրէ նայիլ օլմայա ։ Ա է սօնրա հալվարտը օնըարա միւխտը օթույա չաղըրմայա. զիրա տէրիւխ կիւնահլարըմը թէքրար խատէրիմ մուքրիր օլմաք. էօյլէ քի պիւրիւն փաթ պուլունայըմ, վէ էօյլէ տէյիշնէյիմ պուննան ։ Պէքձիլէր պու սէօզլէն էշխոխ, վէ օնուն աղլամասըն վէ սէվիւնմէսին կէօրիւպ, շաշտըլար, սօնրա սապահ օլունճա. միւխտը չաղըրտըլար. վէ թիւրիւտիւ թէքրար քէնտի կիւնահլարըն՝ ազիմ փիւշմանլըղ ըլա վէ ածը կէօզ հաշըլյա. մուքրիր օլտուքտան սօնրա, օնա սըրասըլյա հօքարտա զիրը օլան պաքիրա քըրըն իչին նաբլ էյլէտի. օնա տօքանմամտըղը իչին զօրուլա՝ աղիզ Պիքիր քէնտինէ օ զաման կէօրիւնիւպ մէճնուն օլմասըն. վէ օ կէճէտ թէքրար կէօրիւնիւպ, օնա իրրար էթմէյինն, քի օնուն ձանը թէնինտէն այրըլընճա՝ կէօյլէրին ճէննէթինէ կէօթիւրէճէյին, օ իշի իչին ։ Ա է նիւպինտէ էօյլէ շաղլըք կէօստէրիրտի, վէ էօլմէյէ էվէթլէրտի, նա քի փաթաղ օ ճիւմլէ էշիմտէրլէրինէ շաշըպ, սէվիւնիւրտիւ մութլու թիւրիւտինիւն իւզէրինէ. Ա է սօնրա տէտի փաթաղա հալվարըրըմ սանա պապա, պու ճիւմլէ սանա նաբլ էթմէյիմ չէյլէրի, վաղ էտէսին ճէօմնահաթա, աղիզ Պիքիրին իղզէթի վէ իհթիշամը իչին, քի պանա էյլէտի պու պէօյիւք էյլէյի (Ինտան սօնրա թիւրիւտիյիս ղընտանտան չըքարըպ կէօթիւրտիւլէր ատտըրար տարաղաճընա օրտա շէհիրին մէյտանընըն օրթասընտա. օնտա քի չօք քէօմճէօմնահաթլար վար ըտը ։ Ա աբին օնուն ձանընըն չիւմիսէսիպ խէյասըղը պէյան օլմա իչին. Ատպէմ պու միւճիւթէթիտ կէօստէրտի. քի թիւրիւտիս տար աղաճընտան ատրըպ էօլտիյսէ, օնուն չէհրէսի վէ պօղազը վէ թէնինին ըչնկի պաչկա ատրընըլար կիպի պօղուլմատը, վէ մօրարմատըլար. իլլէ կիւլէճ իւզիւ ֆէրիշտէ կիպի. վէ պիւթիւն թէնի վարլըք քար կիպի կէօրինիւրտիս ։ Ա է պիւթիւն ճէօմնա

Համբըն Թաճիւալանմասընտա պու իշ իչին. վատիազ քալ-
քըպ տուրտու պիր նիւյսէք նէրսե, վէ պիւթիւն ճօմնհա-
Թիա, օ ճիւմլէ նօքարտա նաղտըքլարըմընը նաքլ էմտի.
Նանի ազնզ Պիքիրին նիքի ակիֆա քէնտիսինէ կէօրիւնմէսին,
վէ սայրը սէօզլէրին: Ընու էշնիմտի ճէմի ճէօմհամճի
գիտտե Թաճիւալանտըլար, վէ պիրիսիրլէրինէ տէրլէրտի.
Իչտե պուլունմուշ սէպէտի, քի կէօրիւնմէսէ օնուն կէլիպ
տարաղաճընտա չըքմասըն կէօրիւնիւն նաշը սէվինճ իլէ
քալըշըք. վէ հէմտիպ շինքիւրլեր վերիլէրտի Ալլահա
վէ օնուն ազնզ վալիտէսինէ:

Պուտու նաղլ էտէր Հոճէսաքիտու չէնգի հիկմէտլընա: Ան
հայր Պոռլա Ըոնկ. ճէլտ. Է. էօրնն. 24:

Արմվէ:

Ընօրէնէլիմ պիզ տէ պու Թիւրիտիւէն՝ պիզիմ կէօնիւլիւ
միւդիւն նօքտուզ Հավէսէրին, Ալլահըն վէ ազնզ վալիտէ-
սինին իզզէթլէրի իչին էօլմիւրմէք. էօյլէ քի պիզտէ օն-
լարտան մէրհամէթի պուլմալըմ: Կիճէ սէօյլէր էֆէնտիմիզ
Բոռուն չոկչոսկին պոչոյունին Ընչ. Նանի. օնլար քի, զօր
վէրիլէլէր քէնտիլէրինէ Թէնին Հավէսլէրին, Թէքմիլ էմմէմէ
իչին: Իչլէ Նատքնալըն տէմէսինէ կէօրէ. Ի խոչ Հանէն
պունինա Ի-ընանը կոլնօռ ե ցանկոռ Հանգէրէյ. Նանի. խոչա
չէռվըշըլար էնոկ վէճռուէրին էռնէկլէրի վէ պըռուռնէյլէ,
պէլե. նիճէ էմմիլէր օնլար ճիւմլէսի, քի քէնտիլէրին
Նաչըն քալմըրըպ՝ կիմսիլէր Նաչա չըքան Ընուն չըղը-
րընա:

ՄԻՍԱԻՈՂԼԹ. ՆԺՈ:

Ընվէ Պիրիզին էնոպինէ ՆոպոէԼիռնոռ պէր ռոբըչը Նօ-
չէ-ռրէն ռո-ըլնոռոռը էՀ օնոռ էրռհէ Ռի-ըլը- Ռի-ըլը- Ռոռգ
ըլռ օնոռ Նօլսի-ռհէյ չոլշըռոռը:

Ընուն. 1612. սէնէսինտէ, պէօյիւկ Սպանիանըն պիր
քալէսինտե ազնզ Պիքիրէ զիտտե իսպատէթքնար, զահիտ
վէ էտէպլի պիր քարը վար ըտը: Ան օնուն էրքէնի փէս-
փէսէլի, տարկըն վէ զիտտե քըսկանճ քիմսէյոխ: Իմոկ

ղուհուր օլոռս քի պուհլարըն քօմշուլարընտան պիր քարը, պու զահիտ քարըլա քամլա եթմի չօք հալք մնպէյինտե, մե սայրը սիթեմ սէօզլէրինին արասընտա պուհու զանիե տանի չաղըրտը մե տէտի, պիւթիւն սէնին էվլաթլարըն նօք քի սէնին էհլինտեն, իլե՝ ֆէնալըղ ըլա քազանմըշ սըն։ || է օ զահիտ տիշէհլի պու սէօզ իչին, հալքըն հու-զուրինտե, զիատե ուլմանտը, լսքին հիշ աղըզըն աչմատը. մե քըզարըպ քէնտի էվինե կիրտի. մե ազիզ Պի-քիրե տիւվայե տուրուպ, տէրթլի եիւբէյիլե տէտի, նա ազիզ տիքիր || ալիահէթուլահ սէն պէհնիմ տուչատզուղու-մու պիլիրսին՝ սանտա սըփատըշ էտէրիմ, պանտա օլան իֆտի-բայա քարշը տահապ օլման իչին։ || օնրա աքշամ օլունճա օ-նուն էրքէչի էվե կէլտի, մե քօմշուլարընտան օնչարըն տա-պէտէսին տուչուպ, մե քէնտի զէվճէսինին զանիե չաղըշը-մասըն. մե օնուն օ ֆէնա սէօզիս սէօյլէյինէ ճէվապ վեր-մէմէսի իչին. էօլքէլէնտի զիատե. մե քէնտի ֆիքրինտե տե-տի, պուհունուն ճէվապ վերմէմէսինէ, ճիւմլե էշիտէնլերին ֆիքրինե եէր եթմի. քի պու տահիհ զանիե օլտա կէրեք. մե քապիլ սիր. քի տահիհ էօյլէտե օլա. մե պանտա պէօյլե մուրատտար քարըլը տուրմամը քաթիլսիզ տիր. էօյլե իսէ պուհունուն վիճատինին քալտըրմամը էյի տիր։ Պուհու ֆիքրինտե քաթիլէտի. մե օնա կէօրէ պահչատը ֆըրսատտա ա-րամայա քէնտի զէվճէսինին էօլտուրուպ քալըպ եթմէ իչին։ Ատմի տահա զիատե չէյթանտան ֆիթիէնիպ, նէ քի քէնտի էթիպարընըն զայըլեթինտեն, իլքինճի կէճե եվլաթլարը ույու-չէն զէվճէսինին էքինտեն տուրմուպ՝ եվինին պահճէսինէ կէօ-թիւրտի. մե օրատա պինլերճէ էտէպիզ մե սիթեմ սէօզլեր սէօյլէտիքտեն սօնրա, պօղազընտա իփի թմարըպ, տիր աղաճտան տատը։ || է օ կիւնահզըղ քուզու կիպի էրքէչինէ քարշը աղըրն աչմատը, իլե տապըրըքեն ֆէրետտա եթմի մե տէտի, պանտա եարտըմ էյլե ազիզ || ալիահէթուլահ։ || է իշտե ազիզ Պիքիր իսմատտա նէթմիշտի. զիրա օ հափայա տապըրճա, ա-քապինճե իփ քէսիլտի. մե էօլիմտեն քուրթուլուպ՝ կինտ եէր իւզերինե քէտէրսիզ տուրտու։ Ընուն էրքէչի պու-նու կէօրուպ՝ տէյլերի տալե քէմ նիյէ թիրնատեն վաղ կէչմե-տի. մե շէյթանըն իղվասընըլա տահա պիտտե քէօմիւլէնիպ՝ պիր քաչ կիւնտեն սօնրա, պիր ալիղե չորքատը օնու եվ-տեն մե կէօմիւրտու պիր նիյսէք քօրքուլու ուչուրում եէրե աշաղը նուվարլատա իչին օրտան օնու՝ էօլսիւն տէյի։

Ա՛ստան քարը օրայա վարագոյտ, երբեմնին քեմ նիւեմին անլատը. վե պաշտատը Թէբըրար ֆէրնատա էթէ մէյ ազիզ Պիբիրէ. վե տէտի, քուրթար պէնի էօլիւմտէն, նա ազիզ պիբիր Աղիտէթուլլահ, չինքիւ պիլիրսին պէնիմ կիւնահսըզըղըմ: Աէ օ էշիմտի օնուն տիլէյին, վե քուրթարաը էօլիւմտէն պու Թարզ ըլա, նանի ֆարագա, օնուն էրբէյի, պիւթիւն քէնտի կիւճիւ քաւվէթիլլէ տէօրթ պէշ քերբէ էլէրէյլէ վե այագըլա. րըյլա զօրլատը օնուա իլէրի սիւրիւպ աշաղը տիւշիւրմէ իչին, լաբին օ ազիզ Պիբիրին միւճիւզէթիլլէ քէնտի եէ. բինտէ Թէփրէնմէզ տուրուրտու. վե պէօյլէ քուրթուլտու պու քօրքուլու էօլիւմտէն տէ: Լաբին օնուն էրբէյի պու միւճիւզէթէ տէ տէօնմէտի նիյէթինտէն, իլէ ճահտ էտէր վե պիր քապիլէ ֆէնտ իլէ օնու քայըպ էթմէկ իստէրսի: Պունուն իչին հաչան տէօնիւպ էվե կէլ. տիկեր. վե կէճէ զէվճէսի քէնտի նամաղընտա ույուրտու. օնուն էրբէյի տօլտուրտու տապանճասըն պարուտօլա, վե ուֆաճըք քուրշունըրա. վե օնու զէվճէսինին կէօքսիւնէ վե նիւրէյինէ պօշամմաք իստէմի: Լաբին քէնտի իպա. տէթքնարըն էօլիւմտէն սաբըյան ազիզ Պիբիրին միւճիւ. զէթիլլէ փիշտօվուն չաքմաղընտան ամէհշ չըքմայըպ պա. րուտ ալմատը: Լուչ տէօրթ տէֆա չաղըշաը ատէմ պօ. շամմայէ օնու զէվճէսինին իւզէրինէ, լաբին հիչ ամէհշ չըք. մազտը չաքմաքտան, օնուն իչին տարըլըպ տէտի նալէթ օլսուն պուղարը նատիանա: Աէ սօնրա օնու պիր նանա պըրաքըպ, վե քէնտի Թիւֆէնկին ալար, վե տօլտուրտուպ օ. նու պարուտ վե պիր պէօյլէք քուրշունա, զէվճէսինին կէօքսիւնէ պօշալմատը: Աէ ֆարագա օ քուրշուն սըչըրայ. րըպ զէվճէնին կէօքսիւնէ տօքանտը, լաբին ազիզ Պիբիրին միւճկէթիլ օնտատա կէօրիւնտու. քի տէյիլ քուրշուն կիպի իլէ փամդուկ կիպի տօքանըպ՝ նամաղըն նանընա տիշտիւ վե քաղըյա հիչ պիր ղարար վերմէտի: Պունու կէօքիւպ էրբէյի օ սահաֆ քէնտի քրսըմանչլըղընըն սէրհօշլուղունտան այրըպ, զէվճէսինին կիւնահսըզըղըն պիլտի. վե Թէօ. պէ խահիֆքարէ կէլիպ, պիյնամուսլուղու իչին ավֆ տիկե. տի զէվճէսինտէն. օ քատար քերբէ օնու էօլիւրմէյէ չա. ըշաըղը իչին: Աէ սօնրա կիւճտի, պիր ճիզվիթի Թարիքին. տէն փափագա ճէնի պու քաղալարը նաթլ էլէտի. վե սայ. րը կիւնահսըզըլա պէրապէր պու պիյնամուսլուղուն տա

մուքիր օլտու վէ արձակում ալար: Վէ օնուան սօնրա ալիմ մուհապպէթի վէ բահալիլդզ ըլա տուբուրտու քէնտիսինի Ալլահա մուհապպէթլի զևվճէսիլէ: Վէ պէօյլէ ջօք զիման հա-շաբդբաան սօնրա. իքիսիտէ սէլամէթլէ բահալիանալար:

Ռնատա.

Պիւ- Խոչդար ճիվճիկ Խարիչինին ինէնէ Իէֆէնդիսինդէ: Վէ նաչէ էրէր հայր Կոտուս. Քոլի. ճիլդ. Ե. էօրդ. 9:

Ա՛էյվէ:

Պիւտէ էօյրէնէյիմ, վէ խուսուսա քարըլար պու մուխու-ղու քարըտան էօյրէնսինիլէր՝ ճիւմլէ իֆթիրա սէօզլէրի տասր ըլա կէօսթէրմէսին. էօյլէ քի Ալլահտան պիզտէ խայըր պուլուդմ: Վէ սայրըլարդն սիմէնդլերին սասր ըլա էեմէկ քասրը օլմա իչին, վէ պիզիմ կիւղլի եմանիլիմիզ քէմիքլերի վէքր կասլիմ: Ա՛իրա սէօյլէր սի՛ Կորիպտ, պինլի պուչնէչդզիէ կէօրէչլէ, սայրըլարդն չտպահուլարդն պուդուլմայդզ. վէ խոֆնֆլէնիր նֆրէդպուլերէ պոյունտաղ. նէ վէ-տան պուտպուտ պինլի ամէլլերինդէ, րէ պահա չէսիր ճիվլա-լէրէ լայէզ ես: Վէ ազար սիմէմ էասնդերի սասր էեմիյ-լէ տահա փէք նէնէրիս, նէ քի օնլարդն ազարդ սիմէ-մինէ կէօրէ, սիմէմ վէրմէյէ. Նիճէ սէօյլէր առաքնալ. Ա՛ի յոլնէր ն էրէրէն, այլ յոլնէա բուլառն չէրին: Լանի, նէ-նիճէ չէրէրէն, էլճէ խայր ըտ նէն չէրէրէ:

Ա՛ՒՒՈՒՉՒԹ· ԱՀԻՆ:

Ա՛ի-մէնէն ազնդ Պինէր չէնոդ նոտոնէրէսդը Խալըտ-ը- Ընգլա չդտ չ- Դոճիսդնէրէր ըսունո Էյնդո:

Պէօյիւկ Ապանիանդն փադիճահդը Ա՛ադրիդ շէհրինտէ ալիր Ընգլճա նամ պաթիրա քդզ վար իտը, պու- քէնտիսին չօք բուհանի զամմէլէրէ քօշմասը իչին, ածնա- խաչ էհ-քին Ընգլճա չաղըրըսը: Պու- քդզ քէնտի չօճու բլու-դունան պաշդայդզ, ազնդ Ա՛ալիսէուլլահա զիատէ խպա-ատէթքեար ըտը. վէ կէճէ կիւնահիդ ծնա տի՛ւվայա տու-բուտու. ծնուն իչին ազնդ Պէքիրտէ ծնու փէք սէվերտի. վէ պու սէպէպ իչին ծնա չօք միճմիդզէթլէր քէրէմի տէ կէօսդէրտի. Նիճէ նաղաճաքդարըմտան պէյտն օլուր: Ա՛ա-

քին պու ազիզ Պիքիրե, նէ քատար սէվիւլեյտիյէ, շէյհան տա օ քատար ղրի հաղ էմմէզտի. նիճէ օտա կէօրիւնիւր նազանալըդմտան: Ամի Աղամա տահա չօճուղ ուբէն, պիր կիւն քէնտի աքրաները քըզար ըլա շէհիրէն տըշարը նէշիւնէք նաղըլտա կիմտիկեր սէհրալէնմէ իչին. օրատա տէօրթ նանա կէզերքէն, պիր թէհլիքէլի վէ ուչուրում նէրէ վարըդըր, օրատա քըզարտան պիրիսի շատա իչին Աղամայը իմիկերտի. վէ օնուն իմմէսին շէյհան խըրդանտըդ՝ օնու օնտան թէսիկտի աշաղը ուչուրտու. վէ մաղալաք հավատան աշաղը էնէրքէն, ֆէրնատա էմտի վէ տէտի. նատրմ էլլէ պանա նա ազիզ Ալահտաօտալահ, վէ իչտէ ազիզ Պիքիր ճիւմլէսի կէօրերէք. կէօրիւրիւդ՝ տուքտու օնու ազիզ էլէրնէ. վէ հիչ պիր քէտէրսիզ աշաղը էնտիրիդ քօտու օնու նէրին իւտուրնէ: Պու օլտու շէյհանըն իլք թէրճիւպէսի, վէ իքինճիսիտէ պուռնան կիտի, քի պուտուր: Պիր կիւն Աղամա քէնտի կիւշճիւք քըզ քատատըչլա քօչուլա կիրիդ պիր նէրէ կիտէրքէն, պիր տար վէ էնիշ աշաղը նօլուն կէչտիրնէ նէմիշտիլեր. օրատա շէյհանըն իւրքիւմէսիդ քաթըդըդ՝ չիմմէ ամըդ կէրի տէօնտիւլեր, վէ քօչու աշաղը քայիդդ թէրս տէվիւլտու. վէ գամըդըդըդ պէրապեր տէրէկէ աշաղը սիւրիւքլէնիդ կիտէրտի: Օլտէմ ֆէրնատա էմտի Աղամա վէ տէտի՝ նարտրմ էլլէ պիզ նա ազիզ Ալահտաօտալահ. վէ իչտէ օ կէօնտէրտի, չօք ֆէրիշմէյէր, օնդար կէլիդ, քօչուլու վէ քամըդըդըդ տուքտուդ՝ տօղրու նօլա չէքարտըդար. վէ քըլտվուզդըդ, կէօմիւրիւդ՝ նէմիշտիրտիլեր կիտէճքէրի նէրէ: Պուռնատան սօնրա շէյհան թէքբար թէճրիդ էլլէտի օնու պիր պաշկա թարդ պէլայըտ. քի պուտուր: Օլ նիճա նէմ պիր ֆագիր տիլէնճի քըյամֆէմինէ կիրիդ, Աղամանըն էվինին քարըսընա կէլտի. վէ օնտան պիր փարչա տուճուք տիլէրտի: Ալ օ չիւնքիւ փէք պիատէ մէրհամէթլի խոփաքաբէլէրէ, քի քէնտի նէյճէճք փայըն տա օնդարա վէրիրտի, վէ հիչ նիւզ չէվիւրմէզտի օնդարտան, պու էլինէ պիր պըչաղ ալդը, վէ մէրտիվէն քօյուդ, չըքտը օնուն իւպէրինէ. տուճու քըզարընտան պիր փարչա քէսմիյէ, քի նօքատա տապըչայը: Օլտէմ օ ֆուքարէ քըյամֆէմինէ կիրէն շէյհան, կէլտի մէրտիվէնի տուճմա իչին, քըզ աշաղը պիւշմէսին տէյիւ. վէ Աղամա տուճուղու քէսէրքէն, շէյհան այաղըդա մէրտիվէնի չարփտը, վէ օնուն

լա Ա.գաթայը տա եէրէ տիւշիւրտիւ : Ա է տիւշէրքէն սու-
ճուք քէսէճէք եէրտէ՝ քէնտի էլինին պիր փարմաղընըն
եարըսըն քէստիրիպ եէրէ տիշիւրտիւ : Ա է պաշլատը օնուն
պարմաղընտան սէլ կիպի քան վէ կէօղէրինին եաշը չէշմէ
կիպի աքարտը պարմաղընըն չէտիտ աղըրսընտան էօթիւրիւ :
Ա է լաքին օ աքապինճէ իլտճատան վէ մէհէմտէն էվվէլ՝
պարմաղընըն եարալարընըն սադալմասը իչին ազիզ Պէքիրին
եարտըմընա սըղընտը, վէ իշտէ կէօրիւնտիւ օնա օրատա
ազիզ Պէքիր, վէ ազիզ էլչիլէ օնուն քէսիլէն պարմաղըն
ալըպ եէրտէն, եէրինէ քօյուպ պիճիշտիրտի, վէ պիւթիւն
սադալմատը, սօնրա Ա.գաթայը թէսէլլա էթտի վէ տէտի,
քօրքմա քըղմ՝ չէչմանտան, զիրա օ նէ քատար քէմիլիք
ֆէնէրլէրի էտէրսէ, Ա.լլահ օ քատար սէնի օնատան քուրթա-
րըր, վէ պունու սէօյլէյիպ կէօրիւնմէզ օլտու : Պունլարտան
սօնրա Ա.գաթա իչերմի եաշընա կիրիպ՝ պաշլատը իսկէնճէ
վէրմէյէ քէնտի վիճուտինէ փէհրիզլերլէ վէ էտարտ կէչինմէյ-
լէ, վէ քէնտի թէնինի տէօյմէյէ տէմիրլի քամըչլա, թմ
քան աքընճա : Ա է պաղը օնուն տօստու տիշէհլիլէր կէօ-
րիւպ օնուն էօյլէ զաւալընմամասը, վէ թէնինին եարա-
լարըն, ածքտըրար օնա, վէ չալըպ սաքլատըլար օ իսկէնճէ
ատէթլէրին : Ա է լաքին օ տահա զիւտէ իստէրտի քէնտի
թէնինէ էվլէթմէկքէ Ա.լլահ մուհապէթինէ, պունուն իչին
պաշկալարըն եափըպ օնլարա պէտէլ, կիթտի եաղընըպ սա-
քին օլտու քէնտի էվէլէրինին սամանլըղընտա, վէ օրատա
քէնտի քէչիֆինէ կէօրէ թէնինէ իսկէնճէ վէրիրտի, Ա է
չինքիւ շէչմանտ տայմա տուզաք քուրարտը օնա, պիր կիւն
սամանլըղընտ պիր տուվարըն օնուն իւղէրինէ նըքտը, վէ
Ա.գաթա նըքընտընըն ալթընտա քալըպ՝ պիւթիւն թէնէկ-
լէ, վէ սալթ պաշը էզատ, վէ կինէ ազիզ Պէքիրին եար-
տըմընա սըղընտը, վէ օ քուրթարտը օնու հիչ պիր քէ-
տէրսիզ նըքընտընըն ալթընտան չըքտըմայլա : Ա օնրա շէչ-
մանի քուտուրուպ, Ա.լլահընն պօշ պըրաքմասըյլա պաշլա-
տը թէճրիպէ էթմէյէ օնու ֆէնա թէհն կինտանը տիւշիւն-
ճէսիլէ կէճէ վէ կինտիւղ : Ա է մուհթըլուլու Ա.գաթա տայ-
ըմ ազիզ Պէքիրին եարտըմընա սըղընըպ՝ եավվարրըտը
ընըպմամայա քէնտիսին, շէչմանընըն թէճրիպէսիտէն
էնինիլմէյէ : Ի.չինտէ օնուն նիհազընն ազիզ Պէքիր-
վէ կէօրիւնտիւ օնա, վէ քէնտի ազիզ էլէրինէ պիր
կիւղել վէ շէֆաֆը քուշաք պաղլատը օնուն պէլինէ :

Ա՛ն ընտան սօներա էօլէ պիր տահա թէհն իղվասը չէքմէտի, վէ քէնտի թէնիմտէ հիչ եօլտուզ թէվրէնիշ տույմատը ճէմի-քէնտի էօմրիւնիւն կիւնլէրինտէ: Ա՛ն սայրը տահա չօք միւ-ճիւդէի լուքմֆլարը էթտի ապիզ Ա՛ալիտէթուլլահ պու մուհիլուլու վէ միսք պաքիրայէ ընարքըն հէվսի եազըլմասը րիվայէթին մուխթասար օլմասը իչին:

Պուռնու նաչէ էրէք հայր Հնձկհաննէս լոպէզեան չէնթէ, չէ-կոպ. Ե. պպզ. 69: Ա՛ն հայր Գոտոլա քոմք. ճիլդ. Ե. էօրդն. 30:

ԱՀՅՎԷ:

Ա՛ահա էտէլիմ պիզ տէ պու մուհիլուլու պաքիրա կիսի չհինէմիյէ այսդ ալիճնատա պիզիմ սէֆա սէվճիլիյիմիզ. հինճլիս առաքնալըն սէօզիւնէ կէօրէ. զէվք ԷՀՂիլէր Ա՛լլա-հըն ճէննէթինին մէրտա էտէմզիլէր: Ի՛օլէ իսէ պուննատա զահ-մէթի չէքէլիմ, վէ պուրատան թաշ կիսի չէքիլճինէլիմ, էօլէ քի օրատա քատըը օլալըմ. նօնուլմուշ վէ տիւզէնմիշ թաշ կիսի, նօ քատը քուԹսուշէրինին պինատընա քօնմույա: Օնրա Պօղոս առաքնալըն սէօզիւնէ կէօրէ. Ի՛ոճամայն յոճամօսը-նէ Ի՛նկիա նէղուշէա ՏէրսՅ Ի՛յոհննէսանն առաուէլուշ, վէնծուկէ փուռացն գոլթնէ Ի՛ն Տղ. նանի, Պիկնմ պուռնատ կէչէճ Ի՛սֆէֆ ռուլըշճմըշըն Ի՛սռէլէՏէսէ, էպէռնէ՝ առկնանալ պէօյկյօ-վէ պօլուգու էռէր պնկէ: 2. կորն, ղ՝ 17:

ՄԻՒՃԻՒՕՒՆ. ՃԺՕՕ:

Ա՛նկնռե նամ պնկը ռապան չէնռե պյռռպաշլըրըշլը պնկէ ապկալ Պիռէրնն Տռճկ-կէնկնկէ. Ընռըկ-պիկէրնն էշճէրնռէն ռօռ-Ի՛ռռօշլռ:

Ա՛ խվնատ նամ պիր քիշիզատ վէ զահիտ քատրն. կէնճ-էկյինատ տուլ քալտը. վէ Ի՛ուշ Թանէ կիւզել վէ զահիտ քըզլարը վար ըտը: Պու՝ վարքըմլարտան սօնրա Ա՛վեսիոն շէհրինէ նաբըն պիր նէնի նատիրմըշ ապզկ վալիտէթուլ-լահ-ըն քիչիսէսինէ քըզլարըլա պէրապէր զնարէքէթ կիճ-տի, քի օրատա ապզկ վալիտէթուլլահ պէօյնւք միւճիզէթ-էր էտէրտի: Ա՛ն օրատա ապզկ Գոտիիրնդոս Ա՛քբանըն նասհաճըլա տիւնէատան էչքիլնէպ քըզլարըլա պէրա-

պէր մարապետները մանաստըրընա կիրտիլէր. վէ օրատա սէ-
մայի ֆէրիշթէլէրը կիպի տուրտըլարտը ամէ վաքիըդըլա:
Ամէ պիր քաչ սէնէտէն սօնրա զուհուր օլուռ, քի մանաս-
տըրըն իքտիզարը խրզմէթի իչին, օնու պաշ մարապետ նէմ-
սիստանա կէօնտէրտի. զնրա փէք արըլըը ճապպար վէ
իչկիւզար վէ նէմնէ տիլինէ վուքուֆ պիր քարըլ յոլ:
Անիտէ չօք նօշճու այաքտաշլար պուլուպ, վէ կէօթիւրէ-
ճէյի ահճէկլէրի, վէ նօշ Հայդըրըզը կէօրիւնճէ. Էվվէլիսի
Կոնթիկրեգոս արըայա կիթտի, վէ օնուն նասխահաթըն վէ
թէսպիհահաթըն ալտը, դնրա օնուռզ Հիչ պիր շէյ էթմէզտի,
պատէհու նօշա չրդարըլար վէ պիր իսսիդ օրմանտա կիտէր-
քէն, քի օրասը նէմնիստան սընորուռնա նաթըն ըտը. վէ
չօք ուզաք տէյիլտի օ արըանըն մանաստըրընտան:
Անէ իշտէ օնլարըն իւզէրինէ չօք թիւրիւտիւ խրդսրդըլար
Իւրիւյիւշ էտիպ՝ վէ ճիւմլէսինն տուԹուպ սօյտուլար
քիմին նէսի վարըդըյտա, վէ մէօհքէմ պաղլար ըտա պաղլայ-
ըպ՝ կէօթիւրտիւլէր օնլարը օրմանըն իչէրիսինտէ պիր
պէօյիւք քաւլնպէյէ զընտանտա կիպի Հափըզ էթմիլէր:
Ամէթ Անիտէյի էզատ քօյու վէրտիլէր, վէ զընտանտա պը-
րաքմատըլար, վէ պու քալնպա պուռնուն իչնն օլուռ. կէօրտիւ-
լէր օնու քի պիր թէկրքի տիւնէտա էՀտիար քարը: Ամմա Անի-
վետէ զնրտտէ ածդըրպ, պուռնար կիպի կէօզ նաշը տէօքէրէք
այաքտաշլարընն վէ մալլարընն քայըպ օլմատը իչնն. տէօն-
տիս նալընդըզ Կոնթիկրեգոս արըայա կէչտի, վէ քէնտիչէրէ
բատտ կէչէն զուռումանտաբ էլլէտի. վէ Անիտէտ ադնզ արըա-
նընն մանաստըրընա կէչմէսինտէ վաքըտ էօյլէն իտի. արըայ
օնու նալընդըզ կէօրիւնճէ՝ ադլամա վէ նաս իչնտէ, շաշտը,
վէ թէսէլլա էլլէտի օնու թիւրլիս թիւրլիս սէօզլէր իլէ՝ վէ
սօնրա կէթիրտի օնա պիր ազ մանճա՝ նէմէյէ: Ադքին օ տէտի,
նօք պապա պիր շէյ նէմէմ, վէ իչմէմ, թաքի պուլմայըն-
ճա քայըպ էթմէյինմի, վէ կիտէչմէմ մանաստըրըն քիչի-
սէսինէ, վէ օրատա նիազ էտէչմէ ադնզ Պիքիրնն մէզպա-
հընն էօնիւնտէ, քի մէրհամէթ էթմնն պիզէ, վէ քայըպ
էթմէյինմի պուլտուրսուն: Անքպուլ օլուռ ադնզ արըայա
օնուն սէօզնու, վէ կիրտիլէր իքնսինտէ քիչնսէյէ, վէ տիւմա
էտէրլէրտի ադնզ Պիքիր Անլտէթուլլահա աքշամա-
տաք մէրհամէթ էթմէյէ օնլարա: Անէ իշտէ քաֆիլ էշնթ-
տիլէր, քի պիր ազ Հալք քիչնսէյէ տօղրու կէչէյօրլարտը
օնլար չօք սէվինճ չամանմասը էտէրլէրտի: Ոլտէմ արըա

վէ Ալեւտե քալբըպ իսպատեթտէն վէ քիլիսէտէն տըշա-
րը ջըթարլար, վէ կէօրտիւլէր՝ չի քէնտի ատէմիերինէ,
քի սապահլա զընտանա քօնտուլարտը օրմանտա, վէ հէթ-
սիզ սէվինճ իւլէ շաղ օլտուլար ընլարը կէօրինճէ:
Ա՛ Ալեւտե սիւվալ էթտի ընլարա վէ տէտի, եալվարըըմ
սիզէ քարտաշլար նապլ էտին պանա, քի քիմ էզատ էթտի
սիզի զընտանատան, վէ նիճէ կէլտինիզ պուրայա: Ա՛էվապ
վէրտիլէր ընլար վէ տէտիլէր. պիլմէյիզ քի քիմ էզատ էթ-
տի պիզի, իւլէ եալընըզ պունու պիլէրիզ, քի պիր կէօ-
րիւնմէզ էլ իւլէ չէօղլու լտիւք պալալարըմըզտան, էօյլէնտէն պիր
սահաթ միքտարը սօնրա, վէ օլտուղումուզ զընտանըն քաւիրլ-
արը, քէնտիկիլինտէն աչըլտըլար: Ամտի սըփարըշ էթմէյէ
պիզի Ալահա վէ ազիզ Ալիտէսինէ, զընտանատան վէ օրման-
տան չըքտըք, վէ Թիւրիւտիւլէր կէօրմէտիլէր պիզի. վէ պիր
քաչ կիւչճիւկ չայլարտան կէչիպ վէ չէթինն չամուրլուք
եաղլէրտէն, րահաթ պուրայա եէթրիշիք: Հաչան էչինէ-
տիյօք պունու Ալիւտե, էսահ պիլտի, քի օ միւճիւդէթ՝
վէ պէօյիւք լուէթ, Ալահտան վէ օնուն ազիզ Ալիտէ-
սինտէն օլմուշտու օնա: Ա՛ կիրտի օ սահաթ ընլարըա
Թէքրար քիլիսէյէ վէ ազիզ պիքիր Ալիտէթուլահըն մե-
պահրընըն էօնիւնէ կիտիպ հէթսիզ շիւքիրլէրը վէրիր-
լէրտի օնա: Ա՛ Վոթիփիրեդոս կէօթիւրիւպ ընլարը
միւսաֆիր խանէյէ վէ եէմէքլէնտիրտի օնլարը, զի-
րա ած ըտրլար էվէլի աքշամտան Թա օ վաքըտատաք
վէ սօնրա եաճաք եափտը ընլարա, վէ րահաթլանտըրտը
ընլարը ազիմ շաղլըղ ըլա: Իւլէ իբինճի կիւնիւ սա-
պահլա արբայ կէօրտիւ քի պիւթիւն ընլարընն մալա-
րընն ալմըշլարտը Թիւրիւտիւլէր, քէնտիսի եալընըզ
ածա պինիպ կիթտի օրմանա պուլմայա օ Թիւրիւտիւ-
լէրի, քի օ քահիրկլարը մալտան պէլքի պիր ազ շէյ քօ-
փարա պիլսին: Ա՛ հաչան օրմանա կիտիպ պիր ազ
իչէրի կիրինճէ, կէօրտիւ, քի Թիւրիւտիւլէր ընտա
տուրմուշլար, վէ քահիրքլարը մալլարընն իւզէրինէ շաղ-
լըք էտիյօրլարտը: Ա՛ աղարլատը ընլարը սէրթ սէօղլէր
իւլէ. վէ նասիհաթլատը էտա էթմէյէ օ Թէքրի տիւնեա վի-
վետէ ազիզ քարընըն մալընն նէքի քահիրշլարտըյտա օն-
տան. եօղուսա՝ տէտի, փէք քէմ ճէղտա իւլէ քըրար սիզի
Ալահ: Ա՛ Թիւրիւտիւլէր ընտան ուէմանաճաք. վէ Ալա-
հընն քաղէպինտէն քօրքաճաք եէրտէ, Ալահ տուէմինին

ծնլարա տարըլըպ տերէնակի իչին փէք զնատէ տարըլտըլար վէ էտէպսիլ ճէվապ վէրտիլէր օնա. վէ կիճտիլէր զընատա-նա էօլտիւրմէ իչին ծնլըրը, քի էվէլճսի կիւն քօմուշ-լարտը օնա: Ացքին հաչան զընատնա վարտրլար, վէ աչըք պուլտուրար ծնուն քամըլտարըն վէ օնտա հիչ քիմսէ պուլմայընճա, զնատէ շաշտրլար վէ պիլտիլէր Ըլահըն միւճիւզէթին. վէ տէօնտիւլէր կէլտիլէր աբբայա պաշկա թարղ ըլա վէ սէօզլէրլէ. զնրա կէօնիւլէրին. ալչաբլան. տըրըպ վէ փիւշման օլուպ, էվլէլ ամի տիլէտիլէր, վէ սօնրա նէքի քամիշլարտը յօա, ճիւճէսին տէօնտիւրտիւլէր թէօլիմ էճտիլէր օնա. աթլարը, ահճէլէրի, եիւքէրի վէ սայրը ճիւմ-լէսին: Տէօնտիւ արբայ մանաստրա օ քէնէփիրլէ, քի կէ-թիրտի օ թիւրիւտիւլէրտէն վէ վէրտի Ա իվետէյա վէ օնուն այաքտաշլարընա: Ա է ծնլար սէվինիւա թէքբար կիրտիլէր քիլնսէյէ. վէ հէթսիզ շնւքիւրլէր վէրտիլէր Ըլահա վէ օնուն ազնը Ա ալիտէսինէ: Ա է սօնրա Ա իվետէ արբայա չօք թէվազի իլէ թէչէքիւր քընըպ, թէքբար չընքաը նօլա քէնտի այաք-տաշլարըլլա. վէ սէլամէթ նէրիշտի նէմնիտատնա:

Պատոռ Նուռէ Էոէր հայր Ազնուցյոս աքեղինոպոլը, աբ Վոլինք-քեդոս պէօղիո֊ փէոփէրին ոճելչէրինոճէ: Ա է հայր Ազէտատնէր. պէոսր. ճնլր. Ք. Լոպ, 24:

Ար էյէ.

Ինօրէնէլիճ պիզոճէ պու ազնը քատընատան պիզիճ տարըլ-ղըմընզատա ազնզ Պիքերին չինֆայէթճիլիլինէ սըղընմամըր. զնրա հիչ պիր մէօհնէթ ինճիթմէյէ քատըը օլամազ՝ օնա իպա-տէթքնար օլանը. զնրա օնտա պուլտնուր հէր տէրթէչէրին վէ քատատէթէրէրին իլաճը: Օնրա օ նիչէ քի տիւնետատճ սաղ իքէն սալճ կէօրմէյէ սայրըլարրն իբտիզալէրին՝ նատրտա էթտիյաճ օնլարա օնլարատան հիչ նալմայրըլպ բիճա օլմա-տան. նիճէ մանիճ չոր Վատիլնատրըլարըն կանատա, օ տիւյ իւնետ կէօրմէյէ օնլարրն շարատպարը օլմատրըղըն, բիճա էյլէտի Վրա էֆէնտիմիզ օնլարա շարատպ վէրմէյէ, վէ Վրա էֆէնտիմիզ օնատն բիճատը իչին, սույու շարատպա թէպտիլ էյլէտի, էզյէ իսէ շիմտի նէ քատատը տատնա պնատէ քայ-բըրը քէնտի իպատաէթքնարրըրն իբտիզալէրին տօլ-տուրմայա. օնլար քի ֆէրնատա էտէրէր օնա, վէ թէզ էլտէն քայբըրը քուբճատմայա օնլարը հէր տէրթէչէրին-

տէն վէ մօհնէթլէրինտէն։ Պունուն իչին հէր տէրթլէրի-
միզտէ վէ իքտիալէրիմիզտէ օնա սըղընալըմ, էօյլէ ք՛ի
օնուն եարատմըն պուլալըմ։

ՄԻՒՀԻՒՕՒԹ· ՀՕԻ։

Պէր գունէհլէ, ապէզ Պէյրութ ճ՛ամլէրինէյլէ, ասպասլար աճէնէ յապա-
ճը խոթասընտան, վէ պէր հէյեան օլմասընա ինանըլըր հէլպէ օնա։

Ցետնայա էյլէթինտէ պիր կիւճլիւկ քէօյ միասլի հիսար-
ատա, ապիզ Պիքիրին պիր քիլիսէսի վար. վէ օրատա օնուն
պիր տէ պատկերի վար, հէթտէն աշըրը կիւզէլ վէ ուսլուպ-
լու. էօյլէ ք՛ի էջք քիմսէլէր տէրլէր տինէա եիւզինտէ օ պատ-
կերին հիւմնիւնէ մէնէնա եօքտուր տէյի։ Օրատա ապիզ
պիքիր թա պու կիւնէտէք. էջք միճիւզէթլէր քէրէմի է-
տէր օնա իթիրաֆլա սըղընանըլարա. օնուն իչին վէ հիասա-
սըզ ճէօմահաթլար ղիարէթէ կէլընլէր օնա ուզաք եէրլէր
տէն։ Իմոի՝ Յունուն 1134. սէնէսինտէ. օ հիասրա վէ
օնուն էթրաֆլարընա պիր եաքընճը մարազ տիւշտիւ, եանի,
կէչէ եանընդը տէմիլլէ անլաշընլան մարազ, օնունլա թէնլէ-
րի չիւթիւտիւ վէ էջքլարը էօլիւրլէրտի։ Ա՛ն սայրընլարընն
իչինտէ, օ մարազա վուրուլտուս, օ հիասրատան, եախօճ
քէօյտէն, պիր ղահիտ վէ ապիզ Պիքիրէ իպատէթքեար
տիշէկլի։ Ա՛ն օ քատար քուվվէթլէնտի օնտա օ մարազ,
թա քի օնուն քըյաֆէթի պօզուլտուս. վէ մուբտար քօ-
քուս իրինէ տօլատուլար օնուն չէնէսի, կէօզլէրի, պուռնու,
տուտաքլարը, վէ պիր թիւն չէհրէսինին եարալարընտան թա-
նընմազ օլտուս, Իմոի օնուն էրքէկլի, օղուլլարը, վէ քընղարը
օնու ալըպ կէօթիւրտիւլէր եօքարտա զիրը օլունան Ա՛լի-
տէթուլահ՚ըն քիլիսէսինէ, վէ սաղընը տիլէրլէրտի օնտան քէն-
տիլէրին սէֆիլ անասընա։ Ա՛ն օ քիլիսէյէ եաքըն մարա-
պատլէր մանաստըրը վար ընը, օ պաքիրալար տա օնուն սաղ-
լըղըն տիլէրլէրտի։ Իմոի՝ չիւն ապիզ Պիքիր ուզաթտը
օնա սաղընը վէրմէսին՝ պաշլատը օ հաստա տիշէկլի չէքմա-
չէնմէյէ օնտան վէ տէտի. եա ապիզ Ա՛լիտէթուլահ պու-
նէ աատալէթ տիր, քի տայմա էյլիք էտէբսին վէ սաղընը
վէրիրսին եապանճըլարա վէ ուզաք եէրտէն սանա կէլէնլէրէ.
վէ պէ՛քի սէնին քիլիսէնին ճէօմահաթընտանըմ, վէ սէ-
նին թանընտընըղըն ըմ, քի տայմա պուրայա կէլիրիմ տիւմա
էթմէյէ վէ պատարագ կէօմէյէ, քի սէն պանա իստէմէյօր-

սուն էլլիք էթմէք. խայրը պու հաք շէրահաթի՝ ակիլ։ Պունու սէօյլէյիմ՝ պաշլատը նիւյսէք սէռլէ հընչդրտաք աճը կէօզ նաղըլա աղլամայա. էօյլէ քի սայըլըպ ըն նիւ-ըէյին տէ աճըմա թէփէնտիրտի։ Ա է սօնրա ազիզ Պիքիրէ քիւսմիւշ կիսի՝ քիլիսէտէն տըշարը չըքտը, վէ կիթմէտ պիր միւսաֆիր սէվինճի քէօյլիւնիւն էվինէ քօնտը օլտու։ Ա է իշտէօկէճէ կէօրիւնտիւ օնա օրատա ազիզ Պիքիր, օ քիլիսէտէքի չէքիլմիշ միճիւզէթլի պատկերինէն տահա ղնատէ կիւ-ղէլ. էվվէլ սիթէմիէտի օնու թամըլը սէօյլէրլէ, վէ տէմր՝ նէ իչէն սապը էթմէտին քր՛ղը՛մ՛, վէ ուժուտուն քէսիպ այրըլտըն քիլիսէմտէն շէքիլէնէրէք. վէ սօնրա տէտի օ-նա, քալք եօքարը տուբ։ Ա է պունու սէօյլէյիմ՝ տուբ-տու օնուն էլինտէն վէ այազ իւղէրինէ քալըպրտը. վէ սօնրա ազիզ էլլէրլէյլէ օղշամայլա օնուն պիւթիւն նիւզ-լէրին, վէ եարալարընըն եէրլէրին, սաղալթատը օնու պիւ-թիւն. վէ պիւշիրլէր քապուկ կիսի օնուն իրինչն չըպան լարընըն եարալարը։ Ա է չիւն քէնտի միճիւզէթի լօռթիտու շաքարաքը էթմէ իչին, ակիլ քի սալթ օնուն նիւզնու-նիւն եարալարըն սաղալթատը, վէ տահի օնուն չէհրէսինէ-տէ, պիր միճիւզէթլի կիւզէլլիք պաղըշլատը, թըպկը քէնտի պատկերինին կիւզէլտիլ կիսի, քի օ քիլիսէնին մէղ պահրնատա տուրուրտու. վէ սօնրա թէսպիհ էլլէտի օնու վէ կէօրիւնմէզ օլտու, Ո տիշէհլի ույրտուսունատն պըլըպ, հա-չան էլլէրլէյլէ նօքլատը քէնտի նիւզէրին, վէ օնու սա-ղալմըշ կէօրիւնճէ, պաշլատը նիւյսէք սէտալա փէրնատա էթ-մէյէ, վէ շիւքիւրլէր վէրմէյէ Ա՛լահա վէ օնուն ազիզ վա-լիսէսինէ։ Ա է օ էվտէ օլանլար օնուն սէսին էշիտիպ՝ սէյ-իրթմէտիլէր իչէրի, օնու սաղալմըշ պուլունճա էչյրան օլտուլար դնատէ, լաքին հաչան կէօրմէյէրէսէ օնուն նիւզ-լէրինին սիմասընըն աղըրը կիւզէլլիկին. տէտիլէր, օվա նէ տէմէյի պու ազամ միճիւզէթէ՝ պէօյլէ թամաշալի հիւսն-իւլ նիւզէրինէ հէրաքէթ էթմէսինէ։ Պատէհտու սապահ-լա օ տիշէհլի վէ օ էվտէ օլանլար՝ կիթմէտիլէր պէրապէր ազիզ Պիքիրին քիլիսէսինէ վէ հէթմսիզ համտու սէնալէր վէր-տիլէր Ա՛լահա վէ օնուն ազիզ Ա ալիսէսինէ. վէ օ քիլիսէնին մանաստըրընըն մտրապետլէրի տէ էօյլէ էթմտիլէր։ Ա է պու-միւճիւզէթինին չաւ օլմասընատա, իշտէ քէօմէ քէօմէ կէլլեր-լէրտի օրայա կէօրմէյէ ճամահմէլար հէր նրլէրտէն, վէ ճիւմ-լէսի հէյրան օլուպ մէհմտին քաղըրլարտը կէօրիւնճէ օ տիշ-

Հ՚ղինին մ՚նեհետսիզ կիւզելկյին. վէ տէրլէր իսի՝ քի հ՚կեր ապիզ Փ՚ղքիր պուռնա պէօյլէ միւճիւզէլճի հիւսն քէրէմ էհմ՚յէտ, եա նէ քատար հիւսիւնատար օլսա կ՚երթք քէնտիսի տէյի Ա՚ օ տիշէհ՚ի ապիզ Պ՚ղքիրին հ՚յկ՚յինե ճ՚հ՚շէքիւր քըլմա իշ՚ին՝ քէնտի վիճուտին փէշկէշ հ՚լէտի օ քիլիսէտ խըզմէթ էհ՚մ իշ՚ին ծնա՝ ճա՚ քէնտի էօզեմ կիւնիւնէտէք. վէ սօնրա բահամլանատ սէլամէթլէ Վ՚նա. վէ օրատա կէօմիւլսիւ։

Պ՚ռ՚հ՚ռ նատ՚ր էտէր հայր Փ՚ղքէպրռա ըսփէտա էհնդ՚ կ՚ղ՚ռ-պէնտա։ Ա՚ հայր Վ՚ռ՚ռ՚ռա Բռղէ. ճ՚ղր. Ե. Բօրղն. 31։

Ա՚հմէտ։

Պռու հ՚ղքեայէթտէն պուռնու էօյրէնսէք կ՚երթք, քի նէ դ՚ման Ա՚ղռ՚հատ պիր շ՚հ՚ մ՚ղէբսէք, հ՚մ՚ղէթմ՚յ՚նէ. ինչ սատր ըրա ուսուտյանարմ օնուն յուղֆուռնա վէ մէր-հատ՚ղէթինէ։ Օ՚րրա հ՚յէր Ա՚ղռհ քէնտիսի սատր ըրա պէք-ղէրսե պիզէ մէրհատ՚ղ էհմ՚մ իշ՚ին, Նի՚մէ սէօյլէր Ռատ՚ղ՚, 18։ Ռա նէ քատար մ՚ռնատիպ պիր պիզէ սատր ըրա պ՚ղքղէ-մ՚ք օնուն յուղֆուռ մէրհատ՚ղին ատմա իշ՚ին. վէ պռւ տուր քի սէօյլէր մարդարէ. սատմ. իշ՚. 16։ Հ՚մ՚ղէր Տ՚ն, և ռա-ղ՚ղէրնոց զօրատցի պէրռ ռո, և հ՚մ՚ղէր Տ՚ն։ Ռատին. Մոտք հ՚յէ Ռատպէնէ, վէ ղէրռ օղ՚ռ-ղ՚ղէղ՚նէնէն ռէնէն ռ՚ղ՚ղ՚ն, վէ ատպէ հ՚յէ Ռատպէնէ։ Ա՚ Հ՚մ՚ռատմ մարդարէ սէօյլէր։ Ռատր ենէ ռանափանէոցի, հ՚մ՚ղէր նմռ, ղէ ռր գ՚ղ՚ցցն և, ե՚ղ՚ռցէ, և ռչ ռանափանէոցի. Ռատին. Ռ՚ռ՚ղն հ՚յէր ղ՚ճ՚ղ՚ղ՚ռ՚ե, ատպէ հ՚յէ օռռ. օ ռր ղ՚ղ՚ճ՚ռռ՚ր ղ՚ղ՚ղն վէ ղ՚ճ՚ռ՚ռէնէն։ Հ՚մ՚. ք. 3, Ա՚ ռատքնատ սէօյլէր. Պ՚ռռ՚ղ է յ՚ե՚ղ հ՚մ՚ղէրռ-ռ՚ղ՚, ղէ պ՚ռռ՚ռ ղ՚ղ՚ ռ՚թռքե՚ռ՚ղ՚; հռռղ՚ռ ռ՚ե՚ռ՚ռցն։ Ռատին, ե՚ռռպէ փէր ռ՚ղ՚ն ատպէ՝ պէրռ Ռ՚ռ՚հ՚ղ բռփե՚ղ՚ն հ՚ղ՚ղ՚ռ՚, ե՚ռրղ՚ռ՚ղ՚ռ՚ղ՚ ղ՚ռ՚ճ՚ռփ՚ռ՚ղ՚։

Ա՚ ի՚ ռ՚ ի՚ ռ՚ ղ՚ ի՚ թ՚ ռ՚ ռ՚ ժ՚ ր՚։

Պ՚ղր ի՚ռռ՚ ռ՚ղ՚ղ՚ Պ՚ի՚ր՚ղ՚ն ռ՚ռ՚հատ՚ղ՚ի՚ռ՚ռ՚ ե՚ղ՚ռ՚ռ՚ղ՚ռ՚ռ՚ղ՚ռ՚ ի՚ղ՚ղ՚ ռ՚ռ՚ռ՚ռ՚. ռ՚ղ՚ն ռ՚ռ՚ռ՚ռ հ՚ռ՚ռ՚ռ ի՚ռ՚ռ՚ռ՚ռ՚ռ՚ռ փի՚ռ՚ռ՚ռ ռ՚ռ ռ՚ռ՚ռ՚ռ՚ռ՚

մաղընտա պիր եիւզիւք վար ըտը, քի օնա պիր քըշ՝ մա-
հապէթէ նըշան վէրմիշտի օնու: Պու եիւզիւյիւն՝ օյունտա
պօղուլուպ ինճինմէմէի իչին, քիվնէյէ կիրտի. քի օրատա
պիր էմին եէրէ քօսուն. վէ օյուն պիճմէյիքտէն ուշրա օ-
րատան ալըն տէյի: Ամի՝ հաշան ազիզ պիքիր Ա՛ալիտէ-
թուլլահըն մէզքահընըն էօնինէ նաքլաշտը, օրատա օնուն
պէր թաշտան օյմա կիւզէլ պատկերի վար ըտը, օնա պաքըպ
կէօրիւնճէ մահապէթինէ վուրուլտու, վէ օնուն հուզու-
րինէ տիլ չէօքիւպ՝ սէլամլատը օնու աղիմ իլատէթքեար-
լըդ ըլա, վէ տէտի. Այա ճիւմլէտէն ինաք Պիքիր՝ պու
եիւզիւյիւ պանա վէրէն քըզտան, սէն նէ քատար տահա
զիատէ կիւզէլ սին հէր խուսուստա: Ամի նա
ճիւմլէտէն միւպարէք ազիզ վալիտէ Ա՛ուլեան, իշտէ
օնուն մահապէթինտէն կէրի տուրուրում, վէ սէնի սէվ-
մէք վէ շինտէն ուշրա տանա քուլուք էթմէք խատէրիմ.
լաքին տիլէրիմ, քի սէն տէ պէնի սէվմէյէ բաշն օլասըն:
Պունու սէօյլէյիպ այաղա քալքըը, վէ օ եիւզիւյիւ ազիզ
Պիքիրին փարմաքլարընըն պիրինէ Թաքար, օնու քի սայըը
փարմաքլարընտան եօքարը տուրմուշտու: Ա՛ է իշտէ կէօ-
րինտիւ օրատա ազիզ Պիքիրին միւճիւղէթի, զնըրա օ-
նուն էքրարընա բաշն օլուպ, օնու քնպուլ էթմէյինէ նը-
շան, աքսալինճէ տէշկիրիպ օ քէնտի փարմաղըն օ պիր
փարմաքլարընա քափատը: Ա՛ նիյիտ պու օլան միւճիւղ-
Թէ հէյրան օլտու. վէ չափուկ արշարը չըքըպ քէնտի այաք-
տաշլարըն չաղըրտը օ միւճիւղէթին սէկիրինէ, վէ նաքլ էյ-
լէտի ընչատա նէ էթմէյին ազիզ Պիքիրէ, վէ նէ էքրար
էթմէսին, վէ ազիզ Պիքիր տէ օնուն էքրարըն նիճէ քատուլ
էթմէյին: Ա՛ է իշտէ չաւ օլտու օ միւճիւղէթի պիւթիւն՝ չէհիրէ
վէ ճիւմլէսի օ միւճիւղէթի կէօրիւպ եշիտնէյէր, օ նիյիտի տիւ-
նեատան կէրի տուրուպ բահիպ օլմա իչին էօյիւտլերիրէրտի,
էօյլէ քի քէնտի էքրարըն թէքմիլ էթմէյէ քատըը օլատուն: Ա՛ է
օ ուշաք միւսամմայէ պըրաքըը վէ կիճէնիքտի օնու էթմէյէ,
վէ պէօյլէ ազար ազար սօվլատու ազիզ Պիքիրին մահապէ-
թինտէն, վէ թէքրար նըշան վէրտի օ քըզա. վէ իստէտի
էվլէնմէք օնուպա. վէ տիւյիւն թէսլիքինէ պաշլատը:
Ա՛ է իշտէ օ քըզ ըտա նիքահ օլաճաղը կիւն, կէօրիւնտիւ
օնա ազիզ Պիքիր սալթանահը քըյաֆէթլէ. վէ պաշ-
լատը օնու նասիհաթլատմայա, էվվէլ թաճը սէօղլերին.
քի թէքմիլ էթմին քէնտի էթտիկի էքրարըն. վէ սօ՛ղա

ազարլատը օնու, փէք չէտիտ քազէպ վէրմէյէ, էյէր քի իբրարըն թէքմիլ էթմէզսէ: Օհատէ քօրքտու նկսիտ ազնզ Պիքիրին տիրէնմէսիտուէն, վէ ազատլըպ փիւշմանօլտու, վէ ամֆ տիլէտի, վէ քէնտի ահարն թէքմիլ էթմիյէ իբրար էլէտի, վէ ազնզ Պիքիր չափուկ կէօրիւնմէզ օլտու: Ասնրա օ ուշաք քըզտան, վէ տիւնեատան կէրի տուրուպ, կիմսէ այր բահիպլէր մանաատորըննա կիրտի. վէ օրատա բահիպ օլտու թէքմիլ վէ փէք էյի սէչիլմիշ: Ա՛է օրատա քէնտի հօլիմ կիւրիւէտէք, էրզմէթ էյլէտի Ալահ. վէ օնուն ազնզ վալիտէսի քէնտի սէվկիւլիսիւնէ. հէր թիւրլիւ ճան փաքըզըպյլա:

Պա՛նու՝ նաւէլ էտէբ հայր Անդէոնոս խոսկ. ազնզ Պէհէքէն ֆէճէքէ. էկնտպ. ա. ֆէճէքէ 37: Տոնէ պտանուա էչնէ Բօ՛բտպտոն օբինոկպ էկնտպտո:

Ա Հ Յ Ա Կ:

Էօրէնելիմ պիզ տէ պու նկսիտուն, Ալահընտան վէ թինէ միւթիհ օլմայէ թէզէ նանի Ալահըն էյնիյէ տույ էթմէսինէ, օնուն ուլա չօք քէրրէ չաղըրըր պիզի խայըրա, նա թէօպէ իստիղֆարէ, նախօթ պիր խայըր ամէլ. վէ նիձէ սէօյլէր մարգարէ տէ. Զայնի Տ՚ն Ա՚յ Հէզդ հնապանդէսդո՛. պ՚ Բ՛ըր էնինդ Հէ՛ Էնանի Ռտպտի Ընտհընտը՝ պ՛էրտպրնա Հ՛նինհ օ՛ըտ՛. ր՛ն էյնէ օ՛ըտ՛ պ՛ինէ. Էրեմ. խ՛. 6: Ա՛է էյէր էշնիթմէզնիյէ վուրուպ միւթիհ օլմազսաք հէր քէմինլէր բաստ կէնիրլէր պիզէ. նանի ճանըն վէ թէնինճէզսար. նիձէ առաքնալ սէօյլէր. Ընհնաստանդո՛է էյո՛տհ յընշատհ, Էյանի, Հ՛նինհ օլմայլա ինդի՛ էօրնո՛ պ՛ռնէայ՛է. կէօյաքի էպէտի հէյտըրը՛ք էօլիմհ: Ռմտի հէր խայըրը միւՀազա քի պըրաբըրտա Ալահ ֆիբրիմիզ, տինէյէյէմ. օլմայէ քի պիրինէ Տազէթ էթմէմիյլէ. օ ակպէպ օլտուն էպէտի հէյտըրդըմըզտա:

ՄԻՍԻՈՒՆԵԹ ԱՒԱԳ։

Ընդ Պետէ պէտ հանդէ Սուլէանը ասպալէտը չենոյ Հօրէ-Հայաստանեայն։

Փօրձուքսալը կատարինէ տայիդման՝ Վելաւերթէրին տուլթանը, զահիտ վէ ալիմ տիշէհլի, վէ ազիզ պիքիր Վալիտէթուլլահ զնատէ իպատէթքնար ըսը քէնտի Հօճուքլուզունան պէրի։ Պու տահա ան տէօրթ եաշընտա քըզ իքէն, պիր տաէթանէն տըշարը չէթին վէ ուզուն Հաստալըգա ուզատը, քի օնու տայմա տէօշէյինտէն քուվվէթլի սըչըրատըրատը, Թտքի կէօրէնլէրի ածըտրղընման Թիթրէմվէ տուԹատըտը։ Վէ քալտը պու էղնյէթտէ տէօրտ այ։ Իսմի՝ պու մարազըն քուվվէթլէնիպ, Հէքիմէրտէն իրաճ վէ տէրման պուլունմամընտա՝ էօլիւմ տէրէճէսինէ կէԹիշտի. վէ ճիւմլէսի օնուն իւզէրինէ աղլարըտըտը, վէ Թէտարիք կէօրիւրէրտի քէֆինի վէ սայրը կէօմիւշէսինէ իքտիզալը օլան չէյլէրի։ Լաքին սայրըտըրընտան զնատէ աղլար վէ Հանդատը օնուն իւզէրինէ քէնտի Թայասը, քի զնատէ զահիտ վէ Ալլահա մուհտայէթլի քարըչտը։ Աօնրա պու քարը իթթիքտաթլա քուվվէթլէնիպ, ազիզ Պիքիր Վալիտէթուլլահըն քիլիսէսինէ կիԹտի, վէ օրատտա աճը կէօզ Հաղը տէօքէրէք նիտազ Հատրտի օնա, քըզա սապըրք վէրմէ իչին, քի օնուն սապըրը սայասընտա, քէնտիսի տէ օնունըա զահտի կէչինսին Ֆուքահէյինտտէ։ Իչինտի օնուն նիտազն ազիզ Պիքիր, վէ պաղըշտատը օնա, տէյինքի քըզ սաԹի էօլմէտի, վէ տահի պաշտատը քաֆիլ սապըզա տէօնմէյէ, լաքին պիւԹիւն սապատմատը, վէ տէօշէկտէ պէշ այ տահա քալտը, վէ սօլ Թտրաֆը քէօմիրիւմինքտէն տուԹուլմասը իչին, վէ սօլ քօղու օ քատտր Հավուզ ԹիԹրէզտի, քի օնուն քօղուն ԹիԹրէմէսին տէյի՝ քամի տուԹմայէ չալըշանլարըն էլէրին վէ քօղուրըն տա ԹիԹրէտիրտի։ Աօնրա Կատարինէնին ումտատու քէսիտի Հնատանլարըն Հատրտմինտան. վէ կէօրտիւ, քի Թայասընըն նիտազը իչին էօլմէտի, իլլէ Եէնի էօմիւր ալտը ազիզ Պիքիրտէն կէօԹիրմտիւ քէնտիսին ԹէՀկիրէյլէ Վելաւերդէ քալէսինտե Հաիքլան ազիզ Պիքիրին քիլիսէսինէ. քի օրատտա օ կիւն պիւԹիւն շէհիր ՀԷմ օլմուշլատը, զնրա պիր պաշլը էօր-

թեռ կիւնեխյոխս։ Ա է օրատա օնուն մէզապհլըն էօնիւնտէ թէէճկիրէէնին իչինտէ՝ եիւզիս լուզերինէ տիւշուպ, պաշլատը աձը կէօզ եաշըլա, վէ քէմալե իթիքաթլա սաղըք ակլէ-մէյէ քէնտի թէեամուլ օլունմազ հաստալըզընա, վէ տէտի. Նա ազնզ պիքիր Աալհահէեուլահ, եէրին վէ կէօյհէն սուլ-թանը, տիլէրիմ սէնաէն քի սէնին իհթիշամը իզզէթին իչէն պէնիմ թէեամուլ օլունմազ տէրթիլերիմէ սաղըք վէրէսին, քի օնունա սայրըլարըտա մէկիլէնմինէր մուհապէթինէ վէ սէնին քուլուղունա. վէ պէն նէ սէզա հալայըզըն տա պհատէ քամիլէնէյիմ սէնին մուհապէթինտէ։ Իտտի՝ հա-չան պու նիազը էտինճէ, տահա քէլտիայը տզընտայրէն սաղալտը թէքմիլ քէնտի հաստալըզընատա, վէ քուվվէթ-լէնիպ քէնտի սաղլըզընտաքի թէէնինին քուվվէթինտէն զհատէ, քալքտը թէէճկիրէատէն տրշարը չըքտը, վէ կէզհ-նէրէք օ քհլհսէտէ՝ կհատրտի քէնտինին օրատա օյան տօստլարընա։ Պունու ճէօմհաճաթլար կէօրհնէճէ պաշլատը-լար եիւյսէք սէվգէ ֆէրհատ էտիպ տէմէյէ, միճիզէթի ահը միճիզէթի տհր։ Պու սէտէ մանհատըրտա վէ դաստա օյան բահիպլէր սէյիրթիրէր վէ Ալլահըն միճիզէթինին կէօրհպ թհաճուպհանտըլար, վէ ճհմէյէսի տհզ չէօքհպ՝ պու քու-հանի պէտէյի թհաթլը ահաղնյէ օքուտուլար. Օչենը Աէ գովաբհանէյէ. վէ սայրը։ Ա է սօնրա հքինճէ կհին Ալլահա վէ օնուն ազնզ Աալհահսինէ թէշէքքիւր քրմա իչին. քհլհսէտէ վէ օնուն էթրաֆընտա զինտէթինին թհափօրա չը-քտըլար, վէ օնղարհա պիլէ իտի Կհատրինէ սուլթան տա, վէ ճհմհճհսին-տէն զհատէ մէրտհնյէ թհափօրատա կհատրտի ազնզ Պիքիր-տէն եէնի ալտըղը քուվվէթ իլէ։ Ա է տէյիլ սայթ պու քհտտար իլէ օնտան սօնքա տա, ճէմի քէնտի էօմրնա կհուն-չէրինտէ սապահչտան սանքի էօյլէյէտէք, հիչ պիր եէրէ տայանմասըզ տհզ էօքհպ օ քհլհսէտէ Ալլահա վէ օնուն ազնզ Աալհահսինէ իպատէթ էտէրտի։ Ա է տահի չայըզընա կէօրհ Ալլահա համտ ու սէնա վէրմէ իչին, հէր սէնէ օ միճիզէթի քէրէմինին ալտըղը կհուն ճհմհճէ քէնտի էթրաֆի աքրապհլարըյըտ պէրապհր իշտէն խըզմէթ-տէն կէրի տուրուպ՝ զատիկ կհպի օրթու սաքլայըպ, Ալլահա շհքհրհզէր վէզմէտէ օղուրտու։ Ա է չօք հատտա-լար վէ տէրթիլհյէր պու պէօյհք միճիզէթտէն խարէթ ա-լօպ. ազնզ պհյէրին օ քհլհսէտինէ քօշարլարընը. վէ քէն-տիլէրին իթիքաթընա կէօրհ թհուրհս թհուրհս սաղըքտան

լուծիչ պուլաւրյաթը. օնուն ուլա վէ օ քիլիսէ Թա պաւ կիւնէաէք ալինաայ քրիստիանլարա պիտիէք Եէրի օլտու։

Պաւնու նաէլ Եաէք հայր Լուտովիկոս գըրանտոս. վէ Ալֆոնզոս էնդի էնտուլըգընտա։ Վէ հայր Վուտոլս Քոզէ. ճիլտ. Բ. Եօրկո. 31։

ԱԽՅՎԷ։

ԼՅօյէնէլիմ պիղ տէ պու կատարինէ սուլթանտան տայմա Թէշէքքիւր քըլմայէ Ալլահա հաչան պիր րուհանի, նա ճիհանի էյլիք ալըրսաք։ Վէ չիւն հէր կիւն օնտան պիր լուծիչ քէրէմ ալըրըղ, պիրա նա կիւնահ իշլէրիղ, կիւնահլըմըզա կէօրէ էտա էթմէզ պիղէ, վէ նախօթ պիղիմ բուհանի վէ ճիհանի իշլէրիմիղէ իհսանլար վէրիր. պունուն իչլին օնա տայլըմ Թէշէքքիւր քըլմայէ պօռճլուլուղ, Նիճէ սէօյլէր Մուհէմ. Օրհնէսէյ պէՆի յահ ծահ, Լանի, Թէնէսիհ Եաէյնի Մուպինէ հէր սահաԼէ. նախօթ. Օրհնէա անՆի նի պՆի Ե ի տուռանուլ պահ պուրա նէ. նանի, Թէնէսիհ էյլէ նէնէնի Մուպինէ. վէ ուռուլմա ճիհէ օնուն չէրէհլէրէն։ Օիրա նամքեօրլու քՆիճէ սէօյլէր Անիքայ կէօրսիյինն էյլիյին մուքապիլէսին էտա էթմէմէքաէն քէօԹիւ տիւր, պիրա պիր կիւն օլուր քի, քապիլ տիր էտա էթմէսի, վէ օ քի ուռուլմուշ տուր կէօրսիյիւ էյլիյի. պիր Թիւրլիւ քաւրը տէյիլ տիր մէմնուն օլմայէ։

ՄԻՒՀՅՎ ՕՆԹՈՒՆՈՒՆ ՀԱՒԱՐԻՆԻՆ։

Ընչէ Պիւյր պիր պէՏայը չէնդի քահրէմանլէ. պէնիզդէ պօղուլ-Լօտան չուրնէպուը։

Վ աքա ըլա պիր արբայ քէնտինին չօք բահիպլէրինլէ, վէ տայըր չօք տիւնեմվիչէր տէ, պիր կէմիյէ կիրիպ Մնկլիթէրայա կիտէրլէրքան։ Վէ հաչան Մնկլիզնին պէօյիւք տէնիզին աչըրընա վարտըքտան, պիր պէօյիւք ֆըրթընա չըքտը. վէ կէմի իրի կիւն իրի կէճէ չայքանըդ կէմի պաթըդ պօղուլ մայէ նաքըն ըտը։ Օլտուր ճիւմլէ կէմիտէ օլանլարըն էօմիւրլէրինտէն ումուտլարը քէսիլիպ պուշլատըլտըքտան նանրը

ևիւրքեանէն ֆէրեատ էտիպ եապվարմայէ Ալլահա քէնարիէ-
րին էօլիւմանէն խէյաս էմմէ իչին, վէ պաղըլարը սէր Ալիկո-
ղայատու իստատա չաղըրըրըարար պաղըլարը սէր Ընդրհասը,
վէ սայրըարը քէնարիէրին կէօզէմճի սէրարըն, օնա քի
քէնարիէր իպատէրքնար ըարըար. լաքին ֆըրթանա վէ
տալկա քէսիլմէյիպ, իլէ կիճատիճէ քուվվէթլէնիրտի:
Օլէմ արբայ օ իքի կիւնատ հիչ պիր շէյ նէմմիշտի
պիր երմատան քայրը, վէ առնիդին ալթ իւստ օլմասընատան
ինճէնտիշ՝ էօլիւմ թէհլիքէսինտէ տուրատուս, վէ
քըթ նէֆէս ալըրսը, տէսի կէտիտէ օլանըարըն ճիւմլէսինէ,
կէօրիյօրսուս քարատաշըար, ճիւմլէնինպ իքի կիւն տիր
պիր տիւզիյէ իստատա չաղըրըրսընըզ Ալլահըն սէրարըն,
վէ էյի հաէրսինիպ. լաքին սիզլէրատէն հէչ պիրինիզ կէօր-
մէտիմ, քի սոնդ պիքիր Ալլահէմուլլահը իստատա
չաղըրսըն, օ քի կէօյիւն վէ նէրին տուրմատը, վէ առնի-
դին հէօքիւմատրը տրը, վէ ճիւմլէ սէրարատան գիտատ քուտ-
րէթլքանտի տիր. էօյլէ իսէ կէմին սէվիւնիւ քարատաշըար,
օնու տա հէփսիտիզ պիր տաղըտան՝ տօրու իթիքատթրա պի-
ղէ իստատա չաղըրտարդ: Ալ է օնուն սէօզիւնէ ճիւմլէսի բա-
ղը օրուպ՝ օ սահաթի տիզ չէօրիւպ պաշատրտար աճը կէօզ
եաշըրտա տպիզ պիքիր Ալլահէմուլլահը իստատա չաղըրմայէ:
Իսմի արբայ վէ քէնտի բահիպէրի աղտայարաք էղ-
կիյէ պու տիւմանըն ահէնկին չաղըրըրբէն, քի օ պաշտա-
նըը. Ա՜ն-Լը-Լա- սաա պիւէր Ա՜ԷրԼէհ աէնաէն պօզաա- պի-
պէ ապաւէրԼ կի-նէ-նէչ պիկիհ Ալլահըզդ, չիֆայէԼ եյլէ աէնին ճէօ-
տահէԼըա էչԼո, վէ սայրը. իշտէ տահա քէտտարտը աղըզ-
ղարրնատայ քէն կէօրիւնատու կէմինին տիրէյինին ու-
ճունատա պիր պէօյիւք նուր տօզմուշ Լանի իրի իրի պարա-
թըտար պիր արատա նամմիշ կիպի, քի օ կէճէնին քարան-
ղըզըն տաղըտրտ՝ ճիւմլէսին Լատպիր օրունմազ իւրիւ-
շանըզդ ըտա տօրտուրատս. վէ օ տահաթի առնիդին տավկասը
մայնէ պըրտարտը, վէ ադիզ պիքիր Ալլահէմուլլահըն լութ-
ֆույա պէօյիւք բահամըզդ օրատս: Ալ է սօնրա կիւն տատահ
օրունճա՝ նէֆէսիշտիկէր սէրամէթէ իլնմնատա, նէրէյէ քի կի-
տէճէքլէրտի. վէ կէմիտէն քարայա չըքըրտ՝ հէմսիզ
շու քիւրէրը վէրիրլէրտի Ալլահա, վէ օնուն ադիզ
Ալ ալլահսինէ:

Պօնուա նատէ Լոպէր Ալ ինկիլիզկա հէնդինին հայէրէ պապ-

Տես պետրոս Քերթողի Եկեղեցական Մեկնութեան Հայոց Մեղանաոս կոչուածոյ. Քերթող. Գ. Տիմ. 32։

ՄԿՐՏԻՉ։

Պատ քրիստոնեայ առաքելական կեանք պիտի տէր տայրմ տիւնեանցն յուհանի քրիստոնեասիրտ առաքուզ. Վասւ էիմին տէմէսնէ կէօրէ. Նէրօ՞ւ ե վէյտ պաշպէնցին զնո ե ժոմանէցին ինչ էրկոռո՞ւ հահա՞։ Յանի Տուլտուր վէ պըչէլէր ո՞ւշլուղուլ պէնի, վէ նօյն պըչըղըլըճէլէրէր պոռա։ Օհլա տայրմ էղկէթի չէքէրիվ նա թէն սէքալէրինտէն նա չկյմանցն առաքաքարինտան վէ նախօթ տիւնեանցն ջէննա խորհելէրինտէն օնլար ըլա տայրմ նաթլաշըրըզ այօղուկայէ ճէհէննեմ տէրիասընտա։ Իյլէ նասըլ սէ պետրոս առաքեալ Հայոցն պաշտամայէ պաշտօղեայա տէնիլտէ, քէրեստ էյմտի ընա. Տէ փրկէ՞ւ զնո զ՞ նօրնէյմ հաստատկի. Յանի, Իսպրն ո՞ւրիւթ պէնի, զէրա նշտե հէլա՞ւ օրայօրա՞. վէ ընի էլին սունուպ՝ քուրթարար օնու. քէղալնք պիզ տէ օնուն կիպի, վէ պու քրիստոնայէ տուխտուանար կիպի նէ ղէման տակալանըպ սըքլէթ չէքէրսէք թէհնտէն, շէյթանտան վէ տիւնեանտէն. քէրեստ էտէլիմ ճանը կէօնիւլէ տէն քուրթարմայէ պիզի օնարըն տակալարընտան. վէ օ շիւփհէսիզ քուրթարըր պիզի օնարրն քրիստոնեասընտան վէ ճէհէննեմտէն. վէ նէթիշտիրիպ կէօյլէրին ճէննէթինին իլիմանընա րհասլ էտէր։ Օնա լայըք էյլէյէ պիզի վէ ճիւմլէ պու քիթապը օքուդայանլարը՝ մէրհամէթլէքանը Էլահ քէնտիսի, քէնտի ազիզ պիքիր Պաւլոսինին վիսամանլէյէ։ Ամին։

ՆՈՒԻՐ։

ՑԻՇԱՐԱՆ

Ընդհ. Սալեէթուլտահրն մուճզէթլէրինին։

Ա՝ Ի՝ Ա՝ Ը։ Այն ուճաճինին աղիզ, վէ միւ-
պարէքը իսմինէ օլան իպատէթքեարլըք իզզէթլէնմէ
պէշ միւճիզէթլէն կիւլլէր իլէ։ 1

Մ՝ Ի՝ Ա՝ Ր։ Պէյան օլտու շէյխ Ահմէտն քենդիսինէ՝
պիր քարը Ընդ՝ին քեզ Անրիամ տէմէսինտէ։ 5

Մ՝ Ի՝ Ա՝ Գ։ Պիր քըզ Ընդ՝ին քեզ Անրիամ սէյ-
լէմէյէ՝ քուրթուլտու շէյխ Ահմէտն էլինտէն, քի օ-
նու հիլաք էթմէք իստէրսէ։ 8

Մ՝ Ի՝ Ա՝ Դ։ Պիր գալըմ գապիթ քիմսէ՝ ամէնասէ
Կէյսուն վարդապանընըն սէպէպիյէ՝ տէօնտիւ կիւ-
նահլարընտան, վէ խէյլա պուլտու։ 11

Մ՝ Ի՝ Ա՝ Ե։ Պիր զինաքեար տիշէհլի ամէնասէ Կէյ-
սուն վարդապանըն սէօյլէմէ իլէ, տէօնտիւ քէն-
տինին ֆէնա եօլլարընտան։ 14

Մ՝ Ի՝ Ա՝ Զ։ Պիր գալըմ պէյզատէ աղիզ Պիքիրին
վարդապանըն սէօյլէմէ իլէ էօք լուֆթիլար պուլտու
օնտան, վէ էօք տէրթլէրտէն քուրթուլտու։ 18

Մ՝ Ի՝ Ա՝ Է։ Պիր կէնճ նէյլա աղիզ Պիքիրին վարդապանըն
սէօյլէմիյէ, քէնտի ազիզն վէ քէմ խուլյարընտան
տէօնիւպ՝ տօղրուլթտու ամէլլէրին։ վէ օնտան
կէօյլէրին ճէննէթինէ տէյիշիլտի։ 21

ՄԻ. Ը: Սոլթատըն պիրի զամլևլամ օլուպ էօլիւմէ՝ քուրթուլուտու օնտան ազնվ Պէքիրին վարդապանըն սէօյլէմէ իլէ.

ՄԻ. Թ: Ընենաձէ Կոյտուն վարդապանընըն սէպէպի իլէ պիր կէնճ եկյնա էօլիւմանէն քուրթուլուտու.

ՄԻ. Ժ: Ընդեզ վալիտէթուլահ քենտի սէ վարդապանընըն չիփայէթի իլէ պիր պաքիրանըն էլիյլէ մէթանէթի վէրտի պէր պաքիրալարըն կարգընա.

ՄԻ. ԺԱ: Ուչ քըզ քարտաշլար հիքմէթլի կինիարտիլէր ազնվ պիքիր Ամրտամ. ո տա կէյտիրտի ծնլարը քենտիլէրին էօլիւմ կիւնիւնտէ.

ՄԻ. ԺՌ: Ընըզ զատ պիր հանըմ պէօյիւք թալնհսիզլէյէ տիւշիւպ՝ ամենաձը Կոյտան իմտատ պուլտու աճայիպ միճիւզէթ թարիքիյլէ.

ՄԻ. ԺԳ: Բահիպին պիրինին ազը ընտան կիւլէր չըքմասը կէօրիւնտիւէր ազնվ Պիքիրին վարդապանըն սէօյլէմէսինտէ.

ՄԻ. ԺԴ: Թովմա նամ պիր պէյզատէյի քուրթարտը ազնվ Պիքիր չէյթանըն փէնտլէրինտէն.

ՄԻ. ԺԵ: Ա՛իւմլէտէն ազնվ Պիքիր քենտինէ իպատէթքեար պիր փուքարէնին չօճուղուն սաքլատը եանկըն աթէշլինտէն.

ՄԻ. ԺՉ: Պիր կիւնահքեար բարը թէօպէյէ կէլտի ազնվ Պիքիրին ողլոյն քնզ Ամրտամըն հէր կիւն սէօյլէմէ իլէ.

ՄԻ. ԺՋ: Պիր քահանայ էլինէ ալըպ պաղըրսաք լարըն վէ իչէրիսինին թաքըմտարըն՝ ծնլարը քի ա-ճընքսըզ տինսիզլէր չըքարմըշլարտը. կինէտի թա վաղիտէթուլահ սէ Կոյտուն ազնվ կվինէ. վէ ծնտա էօլսիւ ազնվ էօլիւմիւլէ.

ՄԻ. ԺՐ: Պիր փուքարէ քիմսէ ազնվ Պիքիրին միճիւզէթկյնէ իմտատ պուլտու քենտինին, վէ քըզլարընըն փուքարէլկյնէ.

ՄԻ. ԺԻ: Պիր ասըլզատէ իլէ տէքա միճիւզէթկյնէ ազնվ Պիքիրին՝ սաղլատը քենտի աղըր նատարընտան.

ՄԻ. Ի. Եպիսկոպոս եպիսկոպոս ազիզ Պիքիրին միաձիւզեթիլլէ լբի քերբէ քուրթուլտու բէֆազիլէրին էլլէրինաէն. 67

ՄԻ. ԻԸ. Պիր ուչուզ քիմսէ ազիզ Պիքիրին միաձիւզեթիլլէ ուչուզլուղունատան փաքլանտը. վէ սօնրա նամքեօրլուղու իչին քազէպլէնտի. 70

ՄԻ. ԻՈ. Պիր պէյին ասկէրլէրինաէն չօքլարը ազիզ Պիքիրտէն քազէպլէնտիկտ, քի օնլար եազմայտընք իստէրլէրտի օնուն ազիզ Էվինին խազնէսին Լօրէնցօտա. 73

ՄԻ. ԻՊ. Պիր զանլէ գարը կիւնահլարընատան վազ կէչիպ՝ ազիզ Պիքիրին Էվինէ զիարէթէ կիտէքէն, էճայիպ եարտըմըտ պուլտու օնտան. 76

ՄԻ. ԻՊ. Պեղագիոս Սպանիա փատիշահը ազիզ Վալիտէթուլլահըն եարտըմըլըս նէնտի տինսիզ ճաղրուպիլէրի. 79

ՄԻ. ԻՌ. Ազիզ Վալիտէթուլլահըն շէֆայէթիլլէ պարկա պիր մէնշուր նէնամսի քրիստիանլարըն տինսիզլերի. 82

ՄԻ. ԻՕ. Ազիզ Վալիտէթուլլահըն միաճիւզեթիլլէ, Ֆիանարատա սպանիալըլարըն պիր պարչկա ֆէթհի. 85

ՄԻ. ԻՆ. Քրիստիանլարըն Թարղի ախէր նէնամկէրի ոբ Ընճաթիին շէֆայէթիլլէ եատ միլլէթլէրի. 88

ՄԻ. ԻՐ. Պիկտաւիան շէհրի ճիւմլէտէն ազիզ Պիքիրին միաճիւզեթիլլէ սաքլանտը քէնտի տիւշմանլարընատան. 91

ՄԻ. ԻՄ. Ազիզ Պիքիր էմին էյլէտի Լօրէնա սուլթանը Հռէնատէյի օնուն զէվճինին լօթուրանլարը նէնէճէկի իչին պիր սաղըր վէ տիլսիզ զըզը սէյլեմէյլէ. 94

ՄԻ. Լ. Սիլէ էյալէթինտէ Իսպէրիալէ շէհրի ազիզ Վալիտէթուլլահըն միաճիւզեթիլլէ քուրթուլտու քէնտի տիւշմանլարընէն դուշմէմասընատան. 97

ՄԻ. ԼԸ. Ազիզ պիքիր վալիտէթուլլահըն պատկերինին էլլէ լէ քրիստիան օլտուլար՝ պիր փատիշահ, վէ օնուն վալիտէսի, վէ տէվլէթին բիճակլարը. 100

ՄԻ. ԼԶ. Ըզիզ Պիքիրէ իպատէթքնար պիր քիմսէ՝ նէշէբի պօղազընտան ասըլըպ, քուրթուլտու էօլիւմտէն. 103

ՄԻ. ԼՉ: Ինքի սուչսուզլար էօլիւմտէն քուրթուլտուլար ազիզ Պիքիրին չէփայէթլիլէ. 106

ՄԻ. ԼԸ: Պիր ասրար, քի էօլմիշ զան օլունուչօրտու ազիզ Պիքիր վալիտէթուլահըն միւճիւզէթլիլէ տիրի պուլունտու. 110

ՄԻ. ԼԹ: Վ.իշիղատէ էվլատը պիր քըզ քէնտի պիքիրլիլին սաքլամա իչին էօլտիւ, վէ ազիզ Պիքիրին չէփայէթլիլէ էօլիւէրտէն քալքըր. 114

ՄԻ. Լ՚: Պիր զէվզէ, վէ օնուն ինքի օղուլլարը էօլիւպ, ազիզ Պիքիրին չէփայէթլիլէ քըյամէ օլտուլար միւտէլէրտէն. 117

ՄԻ. ԼԱ: Պիր տիշէկլիյէ քէնտի էրքէյի իֆտիրա էտէր, ազիզ Պիքիր օնու վիւքա չըքարըպ, էօլիւմտէն քուրթարըր. 121

ՄԻ. ԼԸ: Պիր քրիստիան չօճուք պօղազլանտը չըֆուալարտան, ազիզ Վալիտէթուլլահըն քարէզի իչին. սօնրա քըյամէ օլտու միւտէլէրտէն, վէ էօլտիւբէնէր աթէշէ եանտըլար. 125

ՄԻ. ԼԹ: Ըզիզ Պիքիր քէնտիսինէ պիր իպատէթքնարըն քըզըն քուրտուն ազդ ընտան խէլաս էյլէտի. 128

ՄԻ. Խ: Պիր քիշիղատէ հանըմ քէնտի էօլմիշ էվլատըն սաղ պուլուբ՝ քափմայլա ազիզ վալիտէթուլլահըն քաճաղընտան օնուն Յն օղուն. 132

ՄԻ. ԽԸ: Պիր հանըմ քէնտի էրքէյինէ քըսմանճլըք իչին քէնտին էօլտիւրտիւ, լաքին ազիզ Պիքիրին միւճիւզէթլիլէ քըյամէ օլտու միւտէլէրտէն. 136

ՄԻ. ԽՀ: Ձէհ վիլայէթինին հէօքիւմտարը Ֆուզնատ իրի տէֆա էօմիւր ալտը ճիւմիէտէն ազիզ Պիքիրտէն միւճիւզէթ իլէ, եանի էվլիլ տօղմասընտա, վէ սօնրա պիր պաչա քալտտա. 140

ՄԻ. ԽՀ: Պիր չըֆուէթ՝ քի էօլտիւրտիւ քէնտի վաֆթլիլ օլմըշ էվլատըն, քրիստիան օլտու ազիզ Պիքիրին միւճիւզէթլիլէ. 143

ՆԻ. ԽՀ: Պիր քարը կիւնահտա էօլիւպ քըյ-

ամէ օլուր միւրտէլէրտէն ճիւմլէտէն ազիզ Պիքիրին չէֆայէթի իլէ, վէ կիւնահլարըն խեթափ օլուպ, թէքրար էօլիւր. 146

ՄԻ. ԽԶ: Պիր մահսում էօլիւ տօղտու վէ օն պէշ կիւնտէն սօնրա քըյամէ օլտու ազիզ Պիքիրին միւճիւզէթիյլէ. վէ վաֆտէդ օլուպ թէքրար էօլտիւ. 150

ՄԻ. ԽՕ: Լէհաստանտա էքինճինին պիրի, ազիզ Պիքիրին պիր քիւչիւք պատկերին պուլտու, քի չօք միւճիւզէթ էթտի. 15

ՄԻ. ԽԼ: Պիր ամայրպ էօքիւզիւն քըյաֆէտզըյլա պուլտունտու Տօրոս տաղընտա՝ Մինորկ ատասընտա, ազիզ Պիքիրին պիր միւճիւզէթիլէ պատկերի. 157

ՄԻ. ԽԼ: Լիոդովս շէհրինտէ Կաթոլիկան բահիպլէրին մանաստըրընտէն թէմիզին պրաքըմասընտա ազիզ Պիքիրին պաղը միւճիւզէթի իլէն. 161

ՄԻ. ԽԹ: Պուրթուպէթ շէհրինէ եաքըն պիր պունարտա ազիզ Պիքիրտէն օլան պաղը միւճիւզէթ իլէն, քի տէնիլտի ազիզ Ալիտէթուլլահ պունարը. 165

ՄԻ. Ն: Պաղը ազիզ Պիքիրտէն օլան միւճիւզէթ իլէն քէնտինէ պիր քիլիսէ եափըլմասընտա. 167

ՄԻ. ՆԱ: Ճիւմլէտէն ազիզ Պիքիր թէրպիյէ էյլէտի տինտէ պիր քալըն ֆիքիրլի վէ ահմաք հինտիյի. վէ սաղալթաը օնու քէօթրիւմիլիքտէն. 171

ՄԻ. ՆՐ: Պիր փուրթիվէրէստ պիւյիւճիւ ազիզ Պիքիրին միւճիւզէթիյլէ քրիստիան օլտու, վէ թէնինին ազըրտարընա սաղլըք պուլտու. 173

ՄԻ. ՆՕ: Պիր չըղըտ քըղը քէօթրիւմ, վէ տիլսիզ, քի ճինէրտէն տոխի իսթիյա չէքէրտի, ազիզ Պիքիրտէն տէրտլէրինէ շիֆա պուլտու. 177

ՄԻ. ՆՕ: Պիր մաղըսպի եասըր ճիւմլէտէն ազիզ Պիքիրին չէֆայէթիյլէ քրիստիան օլտու. 180

ՄԻ. ՆՐ: Ազիզ Պիքիր քէնտի միւճիւզէթիլի պատկերինին էլիյլէ քրիստիան տինինէ տէօնտէրտի պիր հագարացի սուլթանը. 184

ՄԻ. ՆՕ: Տիւնեա վէրան օլմա թէհլիքէսինտէ իսի քէնտի կիւնահլարը իլէն, իլլէ ազիզ Պիքիրին շէֆայէթիյլէ թէհլիքէտէն քուրթուլտու. 188

ՄԻ. ՆՐ: Ազիզ Պիքիրէ իպատէթքեար մութլուլու

Ա ռեիփակիոսուն ալշաք կէօնիւ լիւլիւյիւ իլգէթլէնտի
օնտան, վէ օնուն Ալլահ օղլունտան.

ՄԻ. ՆՐ: Կէօրիւնտիւ Ազիզ Պիքիր պիր քէն-
տի իպատէթքեարը բահիպէ, քի արզուլէրտի օնու
կէօրմէյէ.

ՄԻ, ՆՓ: Ընըլզատէ էվլատը պիր քըշ նիսպ
էտէրտի ազիզ Պիքիրէ կէօստէրմէյէ օնա քէնտի
Ալլահ օղլու Յուսուֆ, տիլէտիյին ալըպ՝ տիւնեատան
կէօչ էյլէտի.

ՄԻ. Կ: Ազիզ Պիքիր պիր քէնտի իպատէթքեա-
րընա փէք էօրքէ իլէ կէօրիւնտիւ օնուն աղըր-
Հաստալըղընտա. լաքին ազիզ Իդնատիոս պա-
պանըն չէֆայէթի իչին պարըշալը, վէ սաղլըք
վէրտի օնա.

ՄԻ. ԿԱ: Իվէտէնամ պիր զահիտ քարը քէնտի էտէ-
պին քայըպ էթմէ մէհզիքէսինէ տիւշմէսինտէ,
ազիզ Պիքիրին նարտըմըյլա քուրթուլմասը.

ՄԻ, ԿՒ: Կէօրիւնիւպ ազիզ Պիքիր քէնտի
իպատէթքեարը պիր չօպան քըզա օնուն էօլիւմ
վաքտընտա՝ օնուն ճանըն պիլէսինճէ կէյլէրէ կէօ-
թիւրտիւ.

ՄԻ. ԿԳ: Միւճիւզէթլի մոմ իչին, քի վէրտի
ազիզ Պիքիր հաստալարըն սաղլըղը իչին.

ՄԻ. ԿԴ: Ազիզ Պիքիր պիր թէրքի տիւնեատ
քիմսէյի շէյթանըն պէլասընտան քուրթարըպ՝
իքտիդարը նասատաթ վէրտի օնա.

ՄԻ. ԿԵ: Ազիզ Պիքիր շէֆայէթճի օլտուղ պիր
տէվլէթլի իչին, քի ֆուքարէլէրի էվինէ քապուլ
էթմէզտի.

ՄԻ. ԿՕ: Պէյան էյլէտի ազիզ Պիքիր պիր միւթէյ-
ինին քեազիպպլնին. վէ օ քէնտի քապահաթ-
լարընա լայիք ճէզասընը ալտը.

ՄԻ. ԿԶ: Ազիզ Ա ալիտէթուլահընը պիքիրլիյի վէ
վալիտէյնի մէհմէտէնտի պիր անատան էմին քեօ-
րուն կէօզիւ աչըլըպ նուրլանմասը յա.

ՄԻ. ԿԸ: Ազիզ Պիքիր Յովհան դամասկոսինին
քէսիլմիշ էլլին սաղալմտը.

ՄԻ. ԿԹ: Էրանուհի Նափիմ քէնտի պիքիրլիյինին
սաքլամա իչին քէստի քէնտի պուռնուն վէ տու-

տաքարերն՝ օնալար քի սօնրա վէրիվտիլէր օնա
աղէզ Պիքիրտէն էվ վէլքինտէն մէնշուր. 229
ՄԻ. Ա, Աղէզ Պիքիր շէհիրլինէն պէրինէն վէվ-
ճէպին վէ քըզըն էօլիւմտէն սաքլատը քի սը-
փարըշ էթմիշտի օնլարը օնա. 233
ՄԻ. ԱԸ. Պիր ատէմ աղէզ Պիքիրին միւճիւ-
ղէթիլէ քէնտի օղլուլար մաղրիպիլէրին էլչի
բինտէն, վէ նասըրլըքտան քուրթուլտու. 235
ՄԻ. ԱՒ. Աղէզ Պիքիր քէնտի խպատէթքետրը
պիր տուլ քարընըն օղլուն նասըրլըքտան քուր-
թարըպ՝ օնուն քըզընա տա պիր պէօյիւք լութֆ-
էյլէտի. 239
ՄԻ. ԱԹ. Պիր քարըյը քէնտի էրքէյի էօլ-
տիւրէճէյի վաքթի սէր Ճեռնին միւճիւղէթի իչ-
քուրթարտը. 344
ՄԻ. ԱԺ. Աղէզ Պիքիր, քիշիլատէ էվլատը
Դէնովիտէ հանըմը էօլիւմտէն քուրթարտը, օնա
քի սիճիլ օլտու պինա իֆթիրասըյլա. 246
ՄԻ. ԱԼ. Պիր քըզ նր խաչը քուճաքլամայլա
չէյթանըն էլինտէն քուրթուլտու, աղէզ Վալիտէ-
թուլլահըն շինֆայէթի իլէ. 250
ՄԻ. Ա.Օ. Աղէզ Պիքիր պիր փափազա տիլինի
փեշկէշ էթտի, քի օնու ըչքաղլէր քէստիրտըի. 253
ՄԻ. ԱԼ. Պիր չըփըճ քարըյը պինա իչին չէք ա-
լէնիպ, զաթլինէ իլամ օլտու. լաքին աղէզ Պի-
քիրին միւճիւղէթիլէ էօլիւմտէն քուրթուլտու. 256
ՄԻ. ԱՐ. Աղէզ Պիքիր պիր չըփուտու տէօնտէր-
տի քրիստիան տինինէ կէօստէրմէյլէ օնա ճիհէն-
նէմին իսկէնճէլէրին, վէ ճէհննէթին սաղիանաթլարընն. 258
ՄԻ. ԱԹ. Պիր կէնճ եկիտա աղէզ Պիքիրին նար-
տալմայլա չէյթանըն էլինտէն քուրթուլտու, քի օ-
նու փափազամաք իստէրտի. 262
ՄԻ. Զ. Աղէզ Պիքիր քէնտի իպատէթքետրա-
րընն պիրին սաքլատը քի օնուն այաքտաշըն չէյ-
թան պօզտու. 264
ՄԻ. ԶԱ. Պիր եկիտա աղէզ պիքիր Վալիտէթուլ-
լահը ինքնար էթմէտիյի իչին՝ չէյթանըն էլինտէն
քուրթուլտուպ՝ օնուն նարտըմընն պուլտու. 268
ՄԻ. ԶՆ. Պիր քիշիլատէ եկիտա աղէզ Պիքիրին չի-

ֆայէթիլլէ քուրթուլտու, վաքըթը, վէ էպէտի էօլիւմտէն.

ՄԻ. ՀԹ. Պիր պէյզատէ ազիզ Պիքիրին խըզէ- 272
թինէ սահապ տուրտու. օ տա օնու էօլիւմ յէ-
ղիքսիզտէն քուրթարտը.

ՄԻ. ՀԹ. Ազիզ Պիքիր տիլէտի քէնտի օղլուն- 276
տան պիր տամլա քան. քէնտի պիր իպատէթ-
քեարընըն խէլասըդը իչին.

ՄԻ. ՀԶ. Ազիզ Պիքիրին պատկերի թաշ ըլա վու- 279
րուլուալ՝ քան տէօքտիւ, վէ թաշ ալման քա-
զէպլէնտի. լաքին սօնրա տէօնտիւ Ալլահա.

ՄԻ. ՀՕ. Պիր չըֆտուա նալան քրիստիան ազիզ 282
Պիքիրին պատկերին նարալայըլ՝ փէք ֆէնա էօլիւմ-
լէ էօլտիւ.

ՄԻ. ՀՀ. Պիր կէնճ եկիտա կիւնահա թէբրիք 285
տիւշտիւքտէն սօնրա շէյթանլարտան ամէնէ պը-
րաքըլըը, վէ ազիզ Պիքիր քուրթարտը օնու օ
ամէնտէն.

ՄԻ. ՀՂ. Ազիզ Պիքիրին շիֆայէթիլլէ պիր 287
եկիտաէ Ալլահտան վաքըթ վէրիլտի փիւշմանլըգա-
լար, լաքին օ ֆէբրահաթ կէլմէտի կիւնահլարընտան,
օնուն իչին փէք ֆէնա էօլտիւ.

ՄԻ. ՀԹ. Պիր զալըմ դօլպա ճիւմլէտէն ազիզ 294
Պիքիրին շիֆայէթիլլէ կիւնահլարընտան տէօնիւպ
խէլասըդա էէթիչտի

ՄԻ. Կ. Մուտիոս նամ Ազիզ Պիքիրէ պիր 260
իպատէթքեար օնուն նարտըմըլա տիւշմանլա-
րընըն տուզաքլարընտան քուրթուլտու 298

ՄԻ. ԿԱ. Ազիզ Պիքիրին միւճիւզէթիլլէ Ա- 301
զէնտանէ շէհրի եուսուրճաքտան քուրթուլտու

ՄԻ. ԿԲ. Իւչ կիւնահտրդ չօպան քըզլար՝ ազիզ 304
Պիքիրին միւճիւզէթի իլէ սաքլանտըլար իւչ սօլ-
թատարընն զօրըլամասընտան

ՄԻ. ԿԳ. Ազիզ Պիքիր նարտա էյլէտի քէնտի 308
իպատէթքեարը Հրմանոսա օնուն զէրուրլուզընտա.

ՄԻ. ԿՂ. Իքի զահնա քըզլար ճիւմլէտէն ազիզ
Պիքիրին նարտըմընն պուլտուլար, էվվէլ քէնտի-

լերին ղերուրլուքլարընա, վէ սօնրա էյէ նամ-
րընըն մամուղուղունա.

ՄՒ. Գ։ Պիր չօպան քաղէպլէնտի Ըլլահտան
ևրլաբրըմ վուրմայա քէնտի պէթհուվաճրըղըն-
տան Էօթհիւրիւ. վէ սօնրա աղիզ Պիքիրին միւ-
շիւգէթկէ սաղալտը վուրդունունտան.

ՄՒ. Գ Օ։ Նէվհէտկէ պիր բահիպ, շէյհանտան
իմդաէնիպ՝ բահիպլիք թարիքինտէն չը.քմաք իս-
տէրսէ, վէ պու շէյ իչին ազիզ Պիքիրտէն տիլէրսի
սիւքիւտէն իլնին, օնտան ղուվվէթլէնտի տուրուպ
քալմայա թարիքտէ.

ՄՒ. Գ Ը։ Ազիզ Պիքիր քէնտինէ իպատէթքեար
պիր պատիւերահանը սաղալմտը շէյհանընըն չարիսմա-
սընտան, քի չարիսիլտըգ Ափղողիտէ վուճուն
սուբէթնին պօղմասը իչին.

ՄՒ. Գ Ը։ Ազիզ Պիքիր քէնտինէ իպատէթքեար
պիր պատիւերահանը շէյհանտան օնա հաղըրլընան
էօղիւմ թէհլիքէսինտէն քուրթարտը.

ՄՒ. Գ Թ։ Ազիզ պիքիր Վասիտէթուլլահ իպա-
տէթքեար պիր շէմմա քեշիշի շէյհան ալտաթ-
տը. լաքին ազիզ Պիքիր օնուն իհթիպարընը,
վէ էօմրիւն սաքիյատը.

ՄՒ. Ա։ Ազիզ Պիքիր իհթիշամլատը պիր քէնտի
իպատէթքեարը քիշիլտաէ պէչի Թիւրկիւ Թիւրկիւ-
միւճիւղէթլի լուԹֆիյարա.

ՄՒ. ԱԸ։ Ազիզ Պիքիր քէնտի իպատէթքեարը
պիր քարընըն քըյափէթինէ կիրմէյէ էզատ
էյլէտի օնու շէյհանընըն էլինտէն, քի հէյաք էմմէք
իստէրսի օնու.

ՄՒ. Ա՛Ր։ Պիր փափազ շէյհանընըն իղվասընտան
պատարագ վաքտընտա կիւլտիւ սիւ աւետարան օքու-
նուրքէն, վէ ենտտան քաղէպլէնմէսինտէ, ազիզ
Պիքիրին եարտըմըյըա փաքա չը.քըր.

ՄՒ. Ա՛Գ։ Ազիզ Պիքիր պիր էհտիսար հաստա
բահիպի սաղալմազքտան սօնրա, օնուն էօմրիւն
օթուզ սէնէ տահա արթըրտը.

ՄՒ. Ա՛Դ։ Ա՛իւմիէտէն ազիզ Պիքիր քէնտինին
պիր բուհանի ահէնկճիսի փափազը օնուն էօղիւմ-
ճիւլ հաստալընտան սաղալմտը.

ՄԻ. Ա'Ե. Ընդզ Պիքիր քէնտի խպատեթքեատըլարըն շէյթանլարա միւսաֆիր քապուլ էթտիրիպ, օնլա- 344
րա խըղմէթ էթտիրտի.

ՄԻ. Ա'Զ. Պիր բահիպ էվվէլ խայիր ամէլ վէ սօնրա քէմ ամէլ, աղզդ Պիքիրին շիֆայէթիյլէ 347
թէօպէ խտիղֆարե կէլտի.

ՄԻ. Ա'Է. Ընդզ Պիքիր պիր եկիտե բահմ հյ- 351
լէտի, օ քի տինին ինքեար էտիպ, քէնտի նէվնին շէյթանա թէսլիմ էթմիշտի.

ՄԻ. Ա'Ը. Ընդզ Պիքիր պիր էօրֆլու կէօրիւնիւշլէ, պիր եկիտի քէմ ամէլլէրտէն խայըրա թէպիլ հյ- 355
լէտի.

ՄԻ. Ա'Թ. Ընդզ պիքիր՝ պէօյիւք եօրթու կիւնլէրին փաք սաքլամայըպ՝ մուրտարլըք էտէնլէրէ ղաղէպ վէրիպ ճէղալէրին թէրթիպ 358
էյլէտի.

ՄԻ. Ա'Ժ. Պիր փափաղ ավճըլըք սէպէպիյլէ, Ալահտան ղաղէպլէնտի, լաքին աղզդ Պիքիրին 362
եարտըմըյլա քուրթուլտու.

ՄԻ. Ա'ԺԱ. Սոլիանդոս փատիշահ զիւրիյէթի, կէնճ եկիտ աղզդ Պիքիրին եարտըմընա ամքեօր պու- 365
լունուպ, փէք ֆէնա զաղէպկե ուղրատը.

ՄԻ. Ա'ԺԲ. Պիր զինաքեար քիմսէ աղզդ Պիքի- 368
րին քուտրէթինէ քիֆիւր էթմէսինտե փէք ֆէնա դաղէպե ուղրատը.

ՄԻ. Ա'ԺԳ. Պիր թիւրիւտիւ խըրսըզդ, էօլիւնճէ 370
աղզդ Պիքիրին լութֆիյլէ տօղրու կէօյլէրին ճէն- նէթինէ կիթտի.

ՄԻ. Ա'ԺԴ. Ընդզ Պիքիր քէնտինէ իպա- տեթքեար պիր քարըյը էօլիւմտէն քուրթարտը քի օնուն էրքէյի թիւրլիւ թիւրլիւ թարդ ըլա օնու 373
էօլտիւրմէյէ չալըշըրտը.

ՄԻ. Ա'ԺԵ. Ա'իւմէյէն աղզդ Պիքիր քէնտի իպատեթքեարը մութլուլու Ընդաթա քըզա էօք 376
միւճիւզէթլէր լութֆու էյլէտի.

ՄԻ. Ա'ԺԶ. Ա իւլեատ նամ պիր քատըն քէնտի այաքտաշլարըյլա պիլէ աղզդ Պիքիրին միւճիւզէ- թիյլէ, թիւրիւտիւլէրին էլլէրինտէն քուրթուլ- 379
տուլար.

ՄԻ. Ա՛ԺԱՆ։ Պիր տիշէհլի ազիզ Պիքիրին միւ-
ճիւզէթլիկէ սաղալտը աթէշի քապարճըք մայազըն-
սան, վէ պիր հէյլան օլունաճաք կիւզէլլիք կէլմի
օնա. 383

ՄԻ. Ա՛ԺԱՐ։ Պիր կէնճ եկիտ ազիզ Պիքիրին մու-
հապէթինէ էվլէնմէտէն կէրի տուրտու. լաքին
սօնրա հաչան իքրարընա վիւճանի օլտուկտա սի-
թէմլէնտի օ՝ ազիզ Պիքիրտէն. 385

ՄԻ. Ա՛ԺԱԹ։ Ազիզ Պիքիր պիր հանըմ Մու-
թանը սաղալթաը քէնտի էօլիւմ հաստալը-
ղընտան. 388

ՄԻ. Ա՛Ի։ Ազիզ Պիքիր պիր աբդայը քէնտի
րահիպլէրինէ տէնիզտէ պօղուլմատան քուր-
թարար. 390

